

Nicodemi Frischlini

ARISTOPHANES,

VETERIS COMOEDIAE

PRINCEPS: POETA LONGE

facetissimus & eloquen-
tissimus:

REPURGATVS A MENDIS, ET

IMITATIONE PLAVTI ATQVE TERENCE

interpretatus, ita ut ferè Carmen Carmini, numerus

numero, pes pedi, modus modo, Latinismus

Gracismo respondeat.

OPVS

DIVO RVDOLPHO CAESARI SACRVM.

Cum Gratia & Priuilegio Caesariae Maiestatis.

FRANCOFORTI AD MOENVM,
excudebat Ioannes Spies.

M. D. LXXXVI.

6. 18. B. 22

ARISTOTELIS

VETERIS COMMODITAS

PRINCIPES: P. T. A. L. O. S.

PRINCIPES: P. T. A. L. O. S.

PRINCIPES: P. T. A. L. O. S.

PRINCIPES: P. T. A. L. O. S.

PRINCIPES: P. T. A. L. O. S.

PRINCIPES: P. T. A. L. O. S.

PRINCIPES: P. T. A. L. O. S.

FRANCISFORTI AD MONTANUM

AL. B. 12244

II
DIVO RVDOLPHO

II. CAESARI, ROMANO

IMPERATORI ELECTO, A. P. F. P. P.

REGI GERMANIAE, BOHEMIAE, HVNGA-

ria, &c. Archiduci Austria, Duci Burgundia, Co-

miti Tyrolano, &c. Principi O. M.

Vna, Salus, & Victoria.

TSI vereor, Diue Cæsar, ne mu-
nus afferam Maiestate tua Impe-
ratoria indignum, qui hasce A-
ristophanis Comoedias, ex illa
veteri Græcia in Romanū Thea-
trum à me productas, ante seren-
nissimos oculos tuos tam audacter statuo: pro-
pterea quòd Sacratissimo tuo nomine nihil di-
gnum esse censeo, quod non sit summo perfectò
studio, summaque elaboratum industria: tamen
non parùm me recreat & reficit, in hoc timore
ac metu, singularis illa animi tui Cæsarij æquitas,
ac summa bonitas: qui profectò nec iustitiæ tuæ
putabis esse, quem auctorem potentissimi Persa-
rum ac Sicularum Reges olim fuerunt admirati,
eundem non lectum atq; inauditum dimittere:
nec sapietia tuæ, temeritatem ingratisimi huius
seculi, qua nunc vti solent nonnulli, in aliorum

)) 2 labo-

PRÆFATIO AD

laboribus atque impensis remunerandis, tua auctoritate confirmare. Est enim vulgò hodiè ita comparatum inter homines ceteros, vt quæ imperiti & iniqui rerum arbitri non intelligunt, ea negligant: & quæ negligunt, eadem vituperent: & quæ vituperant, eadem ab alijs omnibus negligi & vituperari expetant. A qua præpostera sententia quantum animus tuus, Diue Cæsar, excultus optimarum artium & linguarum literarumque studijs, ac verè animus heroicus abhorreat, nihil attinet hoc loco cōmemorare. De eo enim iam pridem omnes mortales omnium generum, ætatum, ordinum ita iudicârunt, vt propter summam tuam sapientiam, iustitiam, & æquitatem, vnanimi consensu affirmant omnes, nulli potuisse clauū Imperij Romani, in his procellis ac tempestatibus negotiorum meliùs, quàm Sacratissimæ tuæ Maiestati, à Septemuiris commendari. Quamobrem non dubito, quin meus hic Aristophanes, in hoc Romani Imperij amplissimo theatro, æquissimū sit habiturus, si alium neminem, vel te solum atq; vnum spectatorem ac iudicem. Nam is auctor est Aristophanes, qui magna cum libertate homines seditiosos ac turbulētos in scenam producit, eosq; nominatim perstringit: qui principum in Republica virorum dissensiones acerbè insectatur: qui temeritatem imperitæ multitu-

titu-

titudinis, & licentiam plebis seueriter castigat: qui denique nulli ordini, nulli ætati, nulli generi, nisi solis innocentibus atque immeritis sua libertate parcat. Itaque temporibus illis, quibus Græcia flagrauit eo intestini belli incendio, quod à Thucydide describitur, totos annos viginti septem, ipse Cleonem, Brasidam, Lamachum, & similes Reipub. pestes, nulla spe commodi, solo libertatis amore, ac pacis studio, in scenam productos, coram populo Atheniensi dirissimis, & quibus digni erant modis, acerrimè exagitauit. Neque hoc sine magna fecit spectantium admiratione. Cùm enim cæteri Poëtæ suis scriptionibus nihil ferè carperent, sed pessimo cuiq; assentarentur: vnus prodiit Aristophanes, qui contra principes Græciæ, à quibus ea discordia excitari videbatur, conscripsit suas Comœdias, easq; populo exhibuit. Itaque huic vni in theatro applaudebatur; huius vnus nomen, oratio, vultus, incessus ab Atheniensibus amabatur. Darius quoque Persarum Rex, cognita è suis Legatis Poëtæ huius libertate, qua in deprauatis hominũ moribus reprehendendis utebatur, & laudasse viri studium dicitur, & magno ipsum auri pondere donasse. Qui autem aduersabantur ei, valebāt ij quidem in senatu multum, sed ciuibus iucundi non erant; idq; propter studium contentionis, & pro-

PRÆFATIO AD

pter dissidia, quæ ipsi mouebant in Repub. Plebs enim perfuncta grauissimis seditionibus atque discordijs, otium malebat: & ordo equester nouarum rerum non erat cupidus, sed sua tranquillitate, & dignitate optimi cuiusque, & vniuersæ Reipub. gloria delectabatur: sicut hoc videre est in Equitibus Aristophanicis. Omitto hoc loco dicere, quàm seuerus iste fuerit censor, in castigandis forensibus rabulis, & nugis ac nebulis sophisticis; quibus non modò ciuitas peruertebatur, sed etiam pueritia, in ludis literarijs, tùm grauebatur, tùm etiam corrumpebatur. Quæ in re etsi Socratem atq; Euripidem, inimicos suos & superciliosos contemtores, aliqua affecit iniuria: tamen ceteros sycophantas & sophistas, pro illorum in Rempubl. meritis, non iniquè tractauit. Eaquæ de causa tam grata fuit lectio Aristophanis Diuo Chrysostomo: vt noctu eum puluino submoueret, & è somno expergefactus; eum tam nocturna, quàm diurna manu versaret. Quid dicam de Hierone, Syracusano Rege; cui ab Atheniensibus petenti eloquentissimū auctorem, vnde ipse linguæ Atticæ leporem posset addiscere: misère illi non Socratem, nō Demosthenem, non Herodotum, non Thucydidem, non Xenophontem, non Platonem, non Aristotelem, sed Aristophanem. Neque mihi aliunde consecurus suam

suam Eloquentiam videtur Diuus, quem dixi,
 Chrysostomus, præterquàm è sola lectione Ari-
 stophanis. Quantum verò ad meam attinet in-
 terpretationem, dedi hâc ego operam, vt è Plaū-
 to & Terentio, omnem ferè afferrem Latinitatē,
 quia cum permutarem Græcum Poëtæ huius ser-
 monem: idque exemplo ipsiusmet Terentij; qui
 integras Comoedias Græcas fecit Latinas, & fe-
 cit suas; mutuatus eas è Græcis: vt Heautonti-
 morumenon à Diphilo, Eunuchum à Menādro,
 Phormionem ab Apollodoro. Etsi autem in Ro-
 manis hisce scenis, ad quas accommodaui ego
 Græca colloquia, distribuendo singula in suos
 quinque Actus, more Latinæ Comoediæ, non re-
 tinui ego purum Iambum (nam hoc ne Plautus
 quidem & Terentius præstitere) ne videlicet grā-
 tiam sermonis, & leporem orationis amitterē:
 tamen in choris, vbi pleraque canuntur, obser-
 uauī, vt non modò sensum sensu, & quidem per-
 spicuo orationis genere, sed etiam numerū nu-
 mero, pedem pede, & modum modo commu-
 tarem.

Ex quo intelligit Cæsaria tua Maiestas, qua
 to labore constiterit isthæc mihi interpretatio.
 Nam qui huiusmodi quiddam ante me præstite-
 rit, in Græco autōre, & quem ego possim imita-
 ri, inueni inter Latinos neminem. Vellem autem
 fuisse

P R Æ F A T I O A D

fuisse mihi exemplar correctius, vnde meam in-
 stituere potuissem conuersionem. Nam existunt
 hodie recentiores quidam, viri cætera satis docti,
 addo etiam satis arguti, qui laboribus aliorum
 tum libenter insidiantur, tum frequenter eorum-
 dem laudibus obtreant. Si enim diuersam ali-
 cubi inueniât lectionem in manuscriptis exem-
 plaribus, Deus bone, quantum ipsi exultant, &
 quanto cum supercilio bonas aliorum interpre-
 tum operas despiciunt? Quasi verò vel alij, vel
 nos hoc ipsum præstare non potuissemus, quod
 illi, si nobis libri idonei non defuissent. Tuam igitur
 Cæsariam Maiestatem supplex imploro, oro
 & obsecro, vt ea primam hanc Aristophanica-
 rum Comœdiarum partem, suo clementissimo
 patrocinio defendendam sibi suscipiat: mihi quæ
 tantam pro meis laboribus atque impensis mer-
 cedem rependat, vt ego Cæsariæ T. Maiestatis o-
 pe subleuatus, etiam reliquas huius poëtæ fabu-
 las, consimili stylo possim absolvere. Si enim
 Scipio & Lælius, fortissimi Imp. Terentium ad-
 iutârunt, siue in conscribendis, siue è Græcia in
 Latium transferendis Comœdijs: si veterum
 Regum & Imp. hæc fuit propè vnica & summa
 oblectatio, vt extructis amplissimis & magnifi-
 centissimis Amphitheatris, possent spectare Co-
 mœdias & Tragœdias: si Darius & Hiero, po-
 tentissi-

D. RVDOLPH. CÆS.

rentissimi Reges, tanti fecerunt Aristophanem,
quanti ab illis factum cum fuisse diximus: si Ari-
stophanes ipse, ex quadringentis veteribus Co-
miciis, qui omnes nunc olim perierunt, solus ad
hanc ætatem superstes, & diuinitus nobis conser-
uatus peruenit: non dubitabo ego, quin Cæsaria
tua Maiestas meum istum conatum clementis-
simè sit promotura. Quod vt facere possit, Deū
O. M. tota animi contentione precor, obtestor-
que, orando & rogitando, vt is Cæsariæ tuæ Ma-
iestati largiatur vitam, salutem & victoriam.
Francofordiæ ad Mœnum, Calendis Aprilis an-
ni, &c. 86.

S. Cæsariæ tuæ Maiestati

subiectissimus

*Nicodemus
Frischlinus.*

)(; IN ARI-

EPIGRAMMATA.
 IN ARISTOPHANEM LA-
 TINVM NICODEMI FRISCH-
 lini, Epigramma FRID. SYL-
 BVRGII.

Racus Aristophanes longo iam tempore dignum
 Facetus interpretem querens suus;
 Nullum tot seclis potuit reperire, venustos
 Qui posset Attica elegantia sales,

Cecropicosq; pedes Latio vestire cothurno,
 Et metra metris, sensa sensis reddere.
 Tandem Germanis vnus se ostendit ab oris,
 Qui scenicam subiret hanc prouinciā.
 Cuius si nomen rogites famamq; requiras,
 Camæna nouit Græca, nouit Itala.
 Prenomen puero γίγνῃ dedit inclita Δῆμος,
 Nomenq; stirpi vegeta dedit alacritas.
 Mercurius docuit, docuit citharædus Apollo:
 Docuit Minerva, Gratiæ, Parnassides.
 Herois celsus numerus, elegiq; politus,
 Grauiq; tragicis, comicis salsus iocis:
 Aptus, seu cæmen seu verba soluta requiras,
 Res hoc vel illo prosequi dextrè modo.
 Hoc igitur tandem fidens interprete Græcus,
 Scenas serena fronte scandit Romular:
 Et Græcis Latiusq; simul salibusq; iocibus
 Plautos lacebit, Ennius, Pacuuios.

Aliud

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ.

Aliud eiusdem in eundem.

ΚΩμον Ἀεισοφαίους ἀφ' Φεισυχλῆς Αὐσονίοισι
 λέξεισι φθεγζόμενον Λητοΐδης ὀρόων.
 Ἀτῆχ' ἔν' Ἀπείοις σκηναῖς κομψεύματα φωνῇ
 ἔχ' ἥπτον κομψῇ παιζόμεν' εἰσαίων.
 καρχαλόων, Μῆσας, πρὸς σεφώνεον Ἀβλαΐας τε,
 ἑρμείας χαλκὸν δέρετε παῖγμα θεοί.
 ψυχρὴν Κεκροπίην Αλεμανῶ σῶμαθ' ὁ πάγκτης
 ἐγχαλίσας, παῖζ' φθέγμασιν Αὐσονίοις.

IN VERSVM ET EMENDA-
 TVM A CLARISS. VIRO D. NI-
 codemo Frischlino Aristophanem, lepi-
 dissimum Comicum.

Vidquid Aristophanes dulce-utile miscuit olim:
 Quoscunq; in scenam protulit ille iocos:
 Transtulit Ausonium ad Plauti noua Musa theatrū,
 Nam Plautus Romæ hac primus in arte suis.

Plautus vel Jola hac meruit: simili arte Camænavi

Credantur superos inter, & ore loqui.

Prouida quod cernens Frischlini cura Poëta:

Qua patuit, Plauti est molle secutus iter.

Cuius sublectos studio numerosq; salesq;

Cum vigili ad tantum seposuisset opus:

Donauit sede Ausonia, Latieq; merentem,

Si quem id, Aristophanem iure & honore toga.

Non satis hoc, ipsum patrio sermone loquentem.

Hinc medica, docta subleuat inde manu.

EPIGRAMMATA.

*Liberat & mendis, quas illi aut ipsa vetustas,
aut critici adpersit non bona lima styli.
Pro quibus officijs queris qua premia vatis
Turba sit Aonidum digna datura suo:
Nimirum hæc: solo hinc quòd Frischlini ore Camæna,
Illarumq; volet præses Apollo loqui.*

FR. MODIVS FACIEBAT

Francofurti ad Mœnum.

IN ARISTOPHANEM, FACTVM EX GRÆCO LATINVM;

à Nicodemo Frischlino.

ELEGIDION

LAMBERTI LVDOLPHI PITHOPOEI

Dauentriensis.

*Vpulis atq; Cratinus, Aristophanesq; Poëta,
Vt Venusine acri carmine Flacce canis,
Si quis erat dignus describi, quòd malus, aut fur,
Quòd mæchus, mendax, belluo, latro foret:*

*Sæpe palàm multa cum libertate notârunt,
Seu vir, siue esset femina, diues, inops,
Patricius, seu quis de plebe ignobilis ima,
Artibus excultus, seu foret arte rudis.
Eupolidis pridem periêre & scripta Cratini,
Seruatus Diuùm est munere Aristophanes.
Socratis experta est olim sapientia, quàm sint
Huius mordaci dramata facta metro.
Excesit, fateor, sineis medicina modumq;
Et iussus scena est cedere Aristophanes:*

Salua

EPIGRAMMATA.

Salua tamen Graia virtus & gratia lingua
Persistit: hec tibi laus propria Aristophanes,
Qui verè Graio cluís esq; Terentius ore,
Musa licet mordax & tua salsa fiet.
Qui dulci meruís nomen Chrysostomus ore,
Et Constantini Prasul in vrbe fuit.
Assiduo legít studio, lectumq; relegit.
Argolici mirans verba polita soni,
Nocturnaq; parans sese recreare quiete,
Te capui fertur supposuisse suo.
Antiquum clausit quondam tibi lesa theatrum,
Artibus vrbs toto nobilis orbe boris,
Virginis armigera de nomine nomen Athena
Nacta, nouem sedes Aonidumq; decus.
At post multa tibi, casum indignatus amici,
Secula, Thespiadum gloria magna lacu,
FRISCHLINVS, populi laudato nomine victor,
En Latio reddit plena theatra foro,
Strenuus Argolico, vertens, tibi condita lãmbos:
Romano simili dramata culta, pede.
Nemetue offensas scena, securus Athenas;
Iam tibi, FRISCHLINI, Roma labore fauet.
Quisquis amat Graios, Latios quicunq; lepores,
FRISCHLINI fruere hoc gratus Aristophane.

Eitelbergæ facieb. IV. Idus Maias,
 anno Christi M. D. XIV. C.

IN ARI-

EPIGRAMMATA.
IN ARISTOPHANEM CLA-
RISS. VIRI D. D. NICODEMI
FRISCHLINI, Poëtæ Laureati &
Comitis Cæsarei.

Miror Aristophanem Gracum, Veneresq̃, salesq̃:
Sed magis, Ausoniam quòd gerit ille togam.

Tale tuum carmen, diuine Poëta, legenti:

Quale, sopor festis cordibus, esse solet.

Fragrat Aristophanes bene olenti suauis odore:

Sive gerat chlamydem corpore, siue togam.

Perge viz eximie & reliquos enitere furus:

Multa tibi crescet gloria, multus honos.

Posteritas summis te laudibus efferet olim:

Si modò Apollineas illa probabit opes.

Matthæus Baderus, Scholz Franco-
fordianæ Rector.

AD CL. V. N. FRISCHLINVM
Aristophanis interpretem.

Quem nemo est vnquam toto ausus in orbe laborem
Suscipere, hunc solus tu Nicodeme capis.

Vertis Aristophanem Græco è sermone Latine:

Quid grauius? quidnam doctius, & melius?

Cernere mi videor Plautum, soccosq̃ Terenti,

Quando lego iambo, magne Poëta, tuos.

O admirandi mirandum & nobile pignus

Ingenij, à nullis vatibus antè datum!

Vixit Aristophanes in te: tu viuus in illo

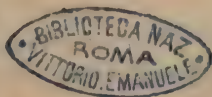
Frischline; eterno digne patrocinio.

Sal. Frenzelius.

EPIGRAMMATA.
ARISTOPHANES
Frifchlinianus de fe.

CVi, lector, Latios venire in Actus
Nunquam contigit: ecce iam cothurno

Romano exeo: Comico nitore
Rursus prodeco nunc, nouisq; Scenis,
Punctisq; omnibus absolutus: Auctor
Qui vertit, Nicodemus est, Poëta
Clarus, Caesarinus, disertus, atque
Præstans eloquio vtriusq; lingua.
Ergo pande fores, theatra pande
Quæso regia, latus vt subintrem.
Sum dignus nitidis agi theatris:
Dignus Principibus legi & Monarchis.
Purè quisquis amat loqui: Latinam
Lingvam qui cupis elegantiore
Cultu, me lege: lætasse docti
Iurabis lepidum stylum Terenti.
Sic me posteritas habebit vsq;
Carum: sic Nicodemus auctor vsq;
Terrarum celebrabitur per orbem.

Ioannes Guilielmus Rosbachius
Fridbergensis, F.

ERRATA.

Pauca hæc σφάλματα velim ita corrigas, amice le-
ctor. P. 143. lin. 16. lege hominibus malis. p. 216. l. 3. te tra-
ho. p. 286. l. 12. Sciebant. p. 291. l. 22. cuius. p. 296. l. 15. Licia
telasq; & Cercidis Rancidi poëtæ curas, p. 300. l. 4. c. p.
321. l. 1. quos Theorus adduxit, ibid. l. 13. PR pone TH.

VIT

2204 H 907212A

1875

[The page contains faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side.]

1. The first step is to identify the problem or question that needs to be answered. This involves understanding the context and the specific requirements of the task.

Scanned with the aid of a microfilm reader.

235

ARISTOPHANIS.

quadam Comoedia magistratus sortitò capi solitos coram Legatis lacerasset. Hinc illud in Acharnensibus: Neque enim Cleo me nunc calumniabitur, quòd in præsentiali legatorum malè de ciuitate loquar. Quantum ad crimen prius attinet, non fuit illud de nihilo, quandoquidem patria Poëtæ incerta erat: sicut initio docuimus. Erant enim Athenis, qui Aristophanem dicerent Rhodium, aut Lindium: nonnulli, qui affirmarent Æginetam, siue quòd plurimùm ille temporis eo in loco contriuisset, siue quòd suas ibi possessiones haberet, siue quòd pater eius Philippus Ægineta fuisse perhiberetur. Absolutum in iudicio tradunt, cùm iocosè & facetè admodum hos versus Homericos recitasset:

Μήτηρ μὲν τ' ἐμὲ φησὶ ἑμυδαῖα: αὐτὰρ ἑστῶσα
Οὐκ οἶδ': ὅ γ' ἄρ' ἤ τις εὖν γόνον αὐτὸς ἀνέστω.

Mater me patri huius ait natum esse, sed ipse

Ignoro: nam nemo suum pote nosse parentem.

Calumnijs iterum atque tertium oppressus, vrbe excessit; prius tamen Cleone victo, cùm ciuis Atticus manifestò esset declaratus. Sic enim alibi inquit: αὐτὸς δ' ἐμαυτὸν ὑπὸ Κλέωνος ἄτι' ἔπαθον, ὅτι γαμαὶ δὴ, &c. Egomet quzà Cleone sim perpressus, probè noui. In eundem Vespas composuit, de quibus paulò infra dicemus. Fuit etiam Socrati & Euripidi infensus; propterea quòd nunquam in theatra veniebat Socrates, nisi cùm Euripides cum nouis Tragœdijs certaret, aut etiam in Piræo cõtenderet. Nam Socrates amabat Euripidem, tum propter sapientiam, tum propter carminum virtutem & bonitatem. Aliquando tamen ipsum Alcibiades & Critias, vt Comoedias etiam in theatro spectaret, inuitarunt: ac mo-

V I T A

id non vi eodem pettraxerunt. Verum ille non magni
 Comicos pendeat, sed vehemeter contemnebat: ipse vir
 modestus, iustus, probus & sapiens, homines mordaces,
 iniuriosos, & sani nihil dicentes. Quæ res malè ipsos ha-
 buit, & odij aduersus Socratem prima semina in Aristophane
 excitauit. Quare sibi facilius ab Anyto & Melito
 Socratis hostibus persuaderi passus est Aristophanes, ut
 drama aduersus ipsum meditaretur. Cum enim Anytus
 & Melitus Socrati essent infensissimi, nec tamen ipsum in
 crimen vocare auderent, partim metu Atheniensium, ne
 in se aliquod malum redundaret, si falsò detulissent ho-
 minem, non modò nullius calamitatis in Republ. auto-
 rem, sed etiam ciuitatis ornamentum, partim propter a-
 micos & asseclas Socratis, qui suum præceptorem nun-
 quam deserturi videbantur. Idè Aristophanem subor-
 nant, eique persuadent, ut in Comœdia Socratem ab ijs
 malis taxet, quæ plerique de eo ficta norant: Esse loqua-
 cem, & loquendo efficere, ut malæ causæ bonæ videantur:
 introducere nouos & inusitados Deos, cum neque nosset
 interim, neque reuereretur Deos: atque hæc ipsa in eos quo-
 que transfundere, quos in Philosophia institueret. Hoc
 argumento arrepto, Nebulas conscripsit Aristophanes, &
 per histriones in festo Bacchanaliorum, maxima Græco-
 rum multitudine eò confluente, exhibuit. Rei insolentia
 & inusitato in Scenis spectaculo Socratis, primùm omnes
 Athenienses, cum nihil minus expectassent, obstupuerunt.
 Deinde, quoniam natura inuidiosi essent, & ad detrectan-
 dum optimis quibusque procliuēs, iucundum eis visæ sunt
 spectaculum istæ Nebulæ. Nam actorem, teste Æliano,
 plausu tanto prosequiebantur, quanto nunquam antea,
 eoq; clamore victoriam ei decreuerunt, mandaruntque,
ut Ari-

ut Aristophanis nomen, non alterius, supremum scriberetur. Refert idem Ælianus Socratem, cum præsciisset, se in Comœdia taxatum iri, in theatrum ingressum esse, & opportuno loco confedisse. Cum autem circumferretur in Scena, & crebrò nominaretur, peregrinis, quisnam esset ille Socrates, interrogantibus, ipsum ad dubitationem ex animis peregrinorum tollendam surrexisse, & per totum drama, congregientibus histrionibus, stantem spectasse, magnoq; animo & istam Comœdiam, & Athenienses contemnisse. Simili odio adductus Aristophanes, Euripidem in alijs omnibus Comœdijs traduxit, præcipuè autem in Ranis, Acharnensibus, Thesmophoriazulis, ut conceptam de illo opinionem ex animis hominum euelleret: quando optimus ille & sapientissimus habebatur Tragicus. Itaq; Ranas cõfluxit, in quo dramate Bacchum introducit, sollicitè quærentem in terris poëtam Tragicum, & quodd nullum reperiret, ad inferos descendentem, ut Euripidem è campis Elysijs reducat. Sed cum Æschylus & Sophocles, gravitate Tragica superiores Euripide haberi vellent, oritur in ea fabula certamen: in quo ab Æschylo vincitur Euripides. Hac ratione in magnum contemptum perductus fuit Euripides, & reliquis Tragicis longè posthabitus. Ut autem maius in illum concitaret odium, etiam Thesmophoriazulas conscripsit: in qua fabula Euripides à fœminis, sacra Cereris celebrantibus accusatur, quodd iniusto odio mulieres persequatur, easq; in suis Tragedijs passim traducat. Quibus de causis graues ei minantur pœnas mulieres. Reliquæ Comœdiæ reliquo belli Peloponnesiaci tempore, quo floruit Aristophanes, compositz fuerunt. Nam pacem anno decimo tertio belli scripsit, cum post mortem Cleonis & Brasidæ, qui apud

V I T A

Amphipolin in acie perierant, pax & fœdus quinquaginta annorum inter Athenienses & Lacedæmonios esset factum, quod tamen septem annos non duravit, quemadmodum refert Thucydides lib. 5. *Ἑννῆς*. Acharnenses post mortem Periclis, & cladem Siculam scripsit, cuius in eo dramate stultam pertinaciam, & infecuta mala proponit, ut hoc exemplo malos & plebem terreat, ne stultis ducibus, qualis fuerat Lamachus, belli summam & Reipublicæ salutem committant. Quantam verò noxam Reipublicæ dederit Lamachus, amisso exercitu in Sicilia, docuit exitus, stultorum omnium magister. Post cladem Siculam Aues prodierunt, in qua fabula hortatur Athenienses, ut Decelæam, quā ille ficto nomine *νεφελοκοκκυῖαν* vocat, contra Lacedæmonios muniant, priusquam ab illis occupetur. Cui salutari consilio si paruissent Athenienses, in maximum malum non incidissent. Vespæ post alteram cladem Siculam scriptæ videntur, quam Atheniensibus Chares (quem ille tecto nomine canis, Labetem vocat) ductu suo inauspicato attulit. Periculosissimis autem temporibus, cum tota Græcia in armis esset, Lysistratam composuit, in qua mulieres de Rep. & pace deliberant: facta coniuratione, quod suis maritis concubitum denegare, & in arcem munitissimam se tantisper recipere velint, dum illi pacis negotium suscipiant. Plutum & similes Comœdias ijs demum temporibus commentus est, quibus ex interdicto magistratus Attici, neminem in Comœdia nominatim carpere licuit. Ac Plutum quidem per filium suum Ararotem, quem multitudini ipsemet præferebat. Referunt magnam esse laudem consecutum, quod calumniatores subuertisset: alibi eos nominans *ἡπιάλῃς*,
(sebres

(febres pituitosas in Vespis) οἱ τοὺς πατέρας αὐτῶν ἤσαν
 νύκτωρ, καὶ τὰς πατέρας ἀπέπνιγον: quæ febrēs noctu pa-
 rentum interstrinxerunt gulas, & auos iugularunt. Inpri-
 mis verò ob hoc laudatus atq; amatus est à ciuibus, quòd
 fabulis suis Rempubl. Atheniensium liberam, neq; vllius
 domini tyrannidi subiectam esse, sed ne ipsum quidem
 populum in statu Reipublicæ populari, & per se libero, si-
 bimetipsi imperitare voluit. Qua de causa oleæ sacræ ra-
 mo coronatus est, qui non minoris præmij loco habeba-
 tur, quàm corona aurea. Ac proinde in Ranis de inglorijs
 quibusdam hoc protulit: τὸ ἱερὸν χορὸν δίχμοι πολλὰ τῇ
 πόλει συμφέρειν: Chorum sacrum esse iustum, vt qui
 multa rectè consulat ciuitati. Scripsit præter has Comœ-
 dias, quæ extant, alias triginta sex, quarum nomina legū-
 tur apud Athenæum, in Dipnosoph. Sunt autem hæ:
 Ἀγχιρὸς, Senectæ expers, Æolosicones duo, Amphiarus,
 quam Ælianus etiam lib. 12. de Animalibus citat, Anagy-
 rus, Babylonij, Rustici, Senectus, Gerytades, Dædalus,
 Conuiuæ, Danaides, Danaï dolia, Dionysus, Niobe, He-
 roes, Centauri, Cocalus, Lemnia, Nebulæ secundæ, The-
 smophorizusæ alteræ, Naues onerariæ, Ciconiæ, Pelasgi,
 Pythagoræ, Scenæ apprehendentes, Sartagine coquentes,
 Telmissenses, Colostrum, Philonides, Phænissæ, & Horæ.
 Peculiaris ab eo inuentus est versus, qui Aristophanij
 appellatur, etiam à Cicerone memoratus in Bruto. Sui-
 das Tetrametrum & Octometrum ab eo inuentum scri-
 bit. Eloquentia Attica in illo singularis fuit, vt ex ijs, quæ
 supersunt, Comœdijs colligitur. Itaque Platonem memo-
 rant Dionysio Regi Syracusano, statū Reipubl. Athenien-
 sis & linguam ex optimo autore perdiscere cupienti, hunc

V I T A

autorem misisse, hortatumq; esse, vt fabulas huius Poëtz diligenter tractaret, si quidem Reipublicæ Atheniensis statum perfectè vellet cognoscere. De Ioanne Chrysostomo disertissimo Theologo, sunt, qui scribant, eum suæ facundia & vehementiæ in taxandis virijs, præsertim mulierum, partem optimam ex quotidiana lectione Aristophanis hausisse, & cùm dormitum iret, libros huius auctoris puluillo subdere solitum: vt olim Homeri poëma Alexander Ille Magnus. Certè adhuc viuus Aristophanes tam illustre nomen suis Comædijs est adeptus, vt fama illius etiam ad Persas peruenerit: & Rex ipse Persarum, facta Poëtz huius mentione, de eo percontatus sit, quibusnam cum hominibus iste Comicus viueret: sicut ipse testatur in Acharnensibus. Urbano & perfaceto eum fuisse ingenio, fabulæ ostendunt, in quibus omnia, pro more veteris Comædiæ salsa, festiua, mordacia, maledicas vt quocunque verbo pronunciato, illicè capiatur occasio ad aliquid subannandum. Est enim Aristophanes cum risu mordax, nihil sine facetijs impingens: cui ex Latinis Horatium similem facit Scaliger lib. 3. de poët. cap. 97. Ego verò Plautum ei non ineptè æquiparandum iudico, cuius ille locos quàm plurimos imitatus est: vt suo ostendetur loco. Etsi autem Ælianus nugatorem & ridiculum vocat, quiq; omninò talis haberi studuerit: & Plutarchus tumidum dicendi genus & Scenæ accommodatum & il liberale, ab eo vsurpatum fuisse scribit: tamen quia alter Socratis amore, alter Menandri admiratione victus iudicat (sicuti postea monstrabitur) ego neutrius iudicio ita standum censeo, vt ab eo recedere nefas sit. Quanti Plato Aristophanem fecerit, vel ex ipso liquet Plutarcho, qui Aristophanis sermonem de amore, à Platone, veluti

Comæ-

Comœdiam, in Symposio insertum esse ait. Et Cicero primo libro de Legibus Aristophanem facetissimum veteris Comœdiæ poetam nominat: & eundem plurimum laudat, quod noui Dij apud eum è ciuitate eiiciantur, & publicus Sacerdos imprudentiam consilio expiaram, metu liberet, audaciam in admittendis religionibus foedis damnet, atque impiam iudicet. Idem Cicero lib. 12. ad Attic. Epistola 4. Aristophanem vult, per librarios, sibi reponi pro Eupolide. Extat in eundem Aristophanem Epigramma hoc Græcum:

Βίβλοι' Αεισφαίνεις γαῖ᾽ ὀνός, αἵσιν ἄχαρνες
 Κιστὸς ἐπὶ χλοερῷ πελὲς ἔσφι κόμην.
 Ἦνι δ' ὅσον Διόνυσον ἔχ' σελίς, οἷα δὲ μῦθοι
 Ἥχευσιν, φοβερῶν πληθόμηνοι χαίρων:
 Ὡς θυμὸν αἰετὶ, καὶ Ἑλλάδ' ἠθέσιν ἵσα
 Κόμικε, καὶ τίξας ἄξια, καὶ γελᾶς. Id est:

Fabula Aristophanis, diuinum opus, Attica quarum

In virides venio multa comas bedera.

Quantus inest libro Bacchus, quæ personat illic

Fabula, acerbæ licet, plena tamen Charitum.

Οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος, ὅς τις ἄνθρωπος, ὅς τις ἄνθρωπος,

Seu digna irrides Comice, siue notas.

Athenæus lib. 10. Dipnoso. cap. 9. Dramata ab Aristophane ebrio fuisse conscripta affirmat. Καὶ Ἀλκίῳ δὲ, inquit, ὁ μελοποιὸς, καὶ Αεισφαίνης ὁ κωμωδοποιὸς, μεθύοντες ἔγραψαν τὰ ποιήματα. Hoc quàm verum sit, autor huius famæ videat. Mihi non sit verisimile ab ebrio potuisse hæc præstari, quæ pauci sobrij, etiam ad Cleanthis lucernam lucubrant, præstare potuissent. Constat eum

VITA ARISTOPHANIS.

uisse caluum, quando suam ipsemet caluitiem in pace non dissimulauit. Quo tempore mortuus sit, nondum reperi. Certum est adhuc superstitem fuisse, post eiectos triginta tyrannos à Thrasybulo, cuius viri ipse in Pluto & alibi etiam meminit. Sed duos ab eo relictos esse filios, referunt, Philippum & Ararotem, quibus Suidas tertium addit, Philaretum, alij etiam Nicostratum. Et hæc habui, quæ de vita Aristophanis commentari volui. Nunc

Plutarchi iudicium de Aristophane subij-
ciam, & quanti ab illo fiat, ex
ipso auctore descri-
bam.

COMPEN.

COMPENDIUM

EIVS COMPARATIONIS,

qua Plutarchus Aristophanem cum
Menandro confert.

VNIVERSE, vt dicam, multò præfert Menandrum, singulæ autem hæc adijcit: Genus dicendi tumidum & scenæ accommodatum, atque illiberale, Aristophanem vsurpasse, Menandrum neutiquam. Indoctus enim aliquis, & plebeius illius oratione capitur, doctus offenditur. Loquor de Antitheris, similiter cadentibus, & paronymijs, quibus Menander rarò & cum ratione utitur, atque accuratè, alter crebrò & intempestiuè, ac frigide. Laudatur enim, inquit, quod *ταμίαι*, quæstores, submersit, nò quod essent *ταμίαι*, quæstores, sed *λαμίαι*, stryges & lamie.

Et: *Hic aut malitiam aut sycphantiam spiras.*

Et: *Ventre viuit, & intestinis & membris.*

Et: *Prærisu ad ridendum perueniam.*

Et: *Quid tibi faciam misera amphora exostracisata?*

Et: *Agrestia vobis, ô mulieres, infert mala,
Quia ipse agrestibus erat enutritus oleribus.*

Et: *Si criniuori meam cristam exederunt.*

Et: *Fer Gorgonitergum huc umbonis mihi circum.*

DI. *Mihi placenta caseitergum orb. m. cedò. Multaq; id genus alia. Habet nimirum in apparatu verborum aliquid Tragicum, nec non Comicum, proteruum, pedestre, obscuritatem, communiter, fastum, elationem, loquacitatem*

PLUTARCHVS

tatem, nugas, quæ nauseam cieant. Cumque dictio eius tantum habeat dissimilitudinis & inæqualitatis, ne decorum quidem singulis generibus, & suum accommodauit locum. Verbi gratia: Regi fastum, Oratori vim dicendi, mulieri simplicitatem, pedestrem sermonem plebeio siue ocioso, negotioso superbum, & insolentem. Sed veluti forte, personis vocabula, ut occurrebat vnumquodque attribuit, ut dignoscere non possis filiûsne loquatur, an pater, rusticus, an deus, auus, an heros. At Menandri ita dolata est, itaque inter se conspirat contemperata dictio, ut cum per tam varios omnis generis motus animorum ducatur, ac omnigenis accommodetur personis: vnica tamen videatur, æquabilitatemque præseruet suam in vulgaris vsitatisque vocabulis. Quod si alicubi res præstigiæ ali-
 quid strepitûsue requirat, tibicines solertes imitatur, qui omnib. tibix apertis foraminibus, mox vocem artificiosè in suam restituunt sedem. Tamen si autem multi fuerunt præclari opifices, nullus tamen calceum, laruam, aut vestem fecit, quæ simul viro, mulieri, adolefcenti, seni ac ver-
 næ cõueniret. At Menander tali est sermone vsus, qui congrueret cuius naturæ, statui, ætati, cum quidem & iuuenis se ad eam rem contulisset, & in ipso vigore docendi & scribendi fabulas decesserit: quando maximè scribentes incrementa facere ad Elocutionis virtutem Aristoteles testatur. Si quis verò primas Menandri fabulas cum medijs & vltimis comparet, iudicare poterit, quanta fuisset additurus, si diutius vixisset. His addendum & hoc: Comico-
 rum poetarum alios in scribendo, populo & multitudini se accommodare, alios paucis, non facile ex omnibus inueniri, qui vtrique generi sese applicuerit. Sed Aristophanes neque plebi placere, neque ferri à prudentibus potuit. Nam
 potius

poësis eius similis est meretricis, quæ ætate iam ultra vigorem progressa, matronam imitans, neq; fertur à vulgo hominum ob insolentiam: & graues homines impudicitiam eius malitiamque abominantur. Contra Menander cum venustate quadam ubiq; se gratum aptumq; exhibuit, in theatris, colloquijs, conuiuijs, suamque poësin ita composuit, vt esset communissimus omnium, quæ Græcia tulit, bonorum commentarius: qui legeretur, disceretur, & certatim ageretur: ostenditq; aded, quanta res esset dexteritas dicendi, ubiq; vi persuadendi ineuitabili incedens, omniumq; auditum & intelligentiam Græcæ linguæ sibi subiugans. Cuius enim rei gratia vir rectè institutus venire dignaretur, quam propter Menandrum? Quando implentur theatra viris etuditionem amantibus, quam cum Comica ostenditur persona? cui in conuiuijs iustius mensa cedit, locumque Bacchus dat? Iam sicut pictores oculis defessis, ad floridos & virides se auertunt colores, ita Philosophis laboriosis requies grauium atque continentium meditationum, est Menander, tanquam prato pulchrè florenti, & opaco, atq; auræ pleno excipiens animum. Item, cum hoc tempus actores Comædiarum multos bonosq; vrbs ferat, Menandri Comædiæ plurimos habent, sacrosque sales, tanquam eo natos mari, quod Venerem protulit. Aristophanis autem sales amari & asperi, acrem & mordentem, adeoque exulcerantem vim habent, vt nesciam vbi sit illa ab ipso decantata dexteritas, in verbis ne an personis. Quin etiam, quæ imitatus est, corrumpit, calliditatem facit non ciuilem, sed malitiosam: rusticitatem non cautam, sed fatuam: iocos, non qui rideantur, sed derideantur: amores non hilares, sed impudicos. Nulli enim moderato videtur is homo suum poëma scripsisse, sed turpia &

DEFENSIO ARISTOPH.

pia & libidinosa intemperantibus, maledica & acerba in-
uidis atq; malignis hominibus.

DEFENSIO ARISTOPHANIS

contra Plutarchi criminationes.

EX his Plutarchi verbis sinistrum apparet summi viri,
de summo poëta iudicium. In quo refutando, dum a-
liquid operæ mihi sumo, tuam, lector amice, æquanimi-
tatem efflagito, teq; oro, vt nihil prius contra Aristopha-
nem statuas, hac Plutarchi autoritate deceptus, quàm ra-
tiones illius probè mecum excutias. Equidem magni iu-
diciij, & multiplicis eruditionis hominem fuisse Chero-
nzum Plutarchum, nemo sanus dubitat. Nam non mo-
dò in omni Græcorum Latinorumq; scriptorum historia
versatum esse, sed etiam Philosophorum omnium scholas
perlustrasse, & accuratas dicendi ac differendi de rebus
varijs rationes egregiè eum tenuisse, quiuis potest intelli-
gere, qui in scriptis illius cognoscendis mediocrem ope-
ram posuit. Ego certè huius viri literaria monumenta
tanti facio, vt è maximo optimorum ac præstantissimo-
rum auctorum cumulo, quouis alio potius, quàm hoc au-
ctore carere velim. Nam ita iudico, cæterorû scriptorum
iacturam, vel vnius Plutarchi operibus refarciri posse. Ni-
hilominus tamen tanti eum non æstimo, vt, quæ ab illo
scribuntur, ea cuiquam alteri in præiudicium valere ve-
lim. Nam quia in iudicando, & sententia de alijs ferenda,
vt homo, errare, labi, decipi potuit, cautè omninò in ea
parte legendus, probandusq; hic auctor est. Quàm enim
maligne & iniquè de malignitate Herodoti scripserit, id
nostra

nostra ætate homines quidam doctissimi perbenignè e-
 uidenterq; demonstrârunt. Quàm temerè interdum Plu-
 tarchus de viris doctissimis pronunciet, vel ex vno loco,
 (vt omittam alios) satis intelligi potest, vbi suam is de Ari-
 stotelæis Metaphysicis fert sententiam: *Ἀληθῶς γὰρ* (ait
 in vita Alexandri) *ἢ μετὰ τὰ φυσικὰ πραγματεία*
πρὸς διδασκαλίαν καὶ μάθησιν ὃ δὲν ἔχουσι χεῖρισμον:
ὑπὸ δὲ ἡμῶς τοῖς πεπαιδευμένοις ἀπ' ἀρχῆς γέγραπται.
 Reuera (inquit) commentarius ille, qui dicitur Metaphy-
 sica, ad docendum vel dicendum nihil habet momenti,
 eo fine ab initio scriptus, vt esset modò specimen eruditæ.
 Hoc iudicium tanti viri de summo Philosopho, quàm sit
 friuolum, & prorsus nullum, omnes intelligunt, qui ady-
 ta Philosophiæ intrarunt, & Aristotelis præcepta rectè
 perdidicerunt. Quare neq; in hac comparatione duorum
 Comicorum, neque in alijs scriptis, Plutarcho ita assen-
 tiendum censeo, vt, quid ea in se veri aut falsi habeant,
 prius perscrutari non liceat, quàm fidem ἀπλῶς adhi-
 beamus. Et si enim non inficias eo, rectè sensisse de Me-
 nandro Plutarchū, quòd eum Aristophani præferendum
 censuit (est enim tanto superior Aristophane Menander,
 quanto maior est Plauto Terentius, licet alij diuersum à
 me sentiant) quia tamen non sine contumelia alterius de
 altero iudicauit, omninò mei officij esse puto, vt à falsis
 criminibus alter vindicetur. Ac initio quidem non nego,
 genus sermonis apud Aristophanem reperiri *φορπικόν, καὶ*
θυμελικόν, καὶ βαναυσόν, illiberale, scenæ accommodatum,
 & sordidum. Nam multa in Aristophanis Comædia oc-
 currunt verba obscæna, multa geruntur scurrilia, multa
 dicuntur sordida. Sed quia tamen ista non in omnibus
 Comæ-

Comicorum sales venenatos dicit Seneca. Hæc Cælius /
 lib. 6. cap. 17. Idem ergo finis nostro poëtæ fuit propositus,
 vt spectatores in risum solutos excitaret, & de sapientibus
 dictis, atque occultis in Comœdia consilijs admoneret.
 ipsosq; de corrigenda Rēp. & emendandis moribus quasi
 prępararet. Quid enim verat & ridentem dicere verum?
 Certè illis temporibus aded pruriebant aures populi, vt
 Cratinum cum suo grege loco moueret, propterea quod
 nihil obscœni admiscuisset. Neque enim Comœdias vel
 audiebant, vel spectabant, quæ non obscœnos haberent
 iocos: sicut alibi queritur de hac re ipsemet Aristophanes.
 Quo autem consilio ipse obscœnos homines & spurcos in
 scenam introducat: & quo animo dicta illorum veligac-
 cipi, idem non obscure docet, cum ait: Σμικρὸν δ' ὤψω-
 γέα τῶν τοῖς κειτῶσι βέλομαι: τοῖς κοροῖσι μὲ τῶν σοφῶν
 μεμνημένοις κρίνῃ ἐμέ: τοῖς γελῶσι δ' ἡδέως, ἀλλ' ὃ τὸ γέ-
 λων κρίνῃ ἐμέ. Non enim turpes & obscœni homines i-
 ded in theatrum producuntur, vt ex illorum turpitudine
 legibus veritam voluptatem capiamus, illorumque simi-
 les esse studeamus: sed vt moribus aliorum fœdis & illibe-
 ralibus conspectis, nostros emendemus, & vitam ad ho-
 nestatem componamus. Enimuerò Aristophanem sua
 non fefellit expectatio, & quam de ciuibus, ista spectanti-
 bus, conceperat opinio. Nam quod multi Oratores gra-
 uissimis orationibus, multi Philosophi prolixis disputa-
 tionibus apud plebem consequi non poterant: hoc Ari-
 stophanes ridiculis suis Dramatibus consequebatur. Quã-
 obrem nihil à Comico alienum fecit, neque culpatur à
 Plutarcho ex merito, quod ridicula & obscœna in scena
 dixit. Sed videamus nunc etiam reliqua, quæ Plutarchus

DEFENSIO ARISTOPH.

in Aristophane vellicat potius, quàm reprehendit. Nam etiam dictionem & verba carpit, quòd videlicet ab Aristophane antitheta, similiter cadentia, paronymia, & similes figuræ, intempestiuè & frigidè adhibeantur. Atque hoc Plutarchus prolatis exemplis quibusdam confirmare nititur. Primum est, quòd Aristophanes *Λαμίας*, quæstores, & præfectos ærarij, in aquam demersos, non *Λαμίας*, sed *λαμίας*, hoc est, striges (vt Alcianus hanc vocem lib. 8. cap. 22. in parergis interpretatur) nominandos censet. Paronomasiam hanc à Plutarcho frustrà & iniquè reprehendi, quilibet potest intelligere: cui quidem vox Lamia non erit ignota. Lamiam enim fuisse reginam Lybicam, scribit Diodor. Sicul. lib. 20. quæ obitu filiorum vehementer indignata, aliarum mulierum foetus è complexibus matrum abripi & contrucidari præceperit. Igitur de ea aliquid dicendum, vt elegans verbi vsus cognoscatur. Philostratus ait, Lamias à quibusdam laruas appellari & lemures, esseque ad amorem & Venerem propensas: & carnes humanas, maximè formosorum, esurientes appetere: quæ cupiditate libidinis eas alliciant, quos postea cupiant deuorare. Sed, obsecro te, quomodo elegantiori paronomasia, magisq; tempestiua, potuissent *Λαμίας*, quæstores iniqui, & peculatores rapaces denotari, quàm si dicantur *λαμίας*? sicut enim Lamix carnes humanas appetunt, & libidine affectas deuorant: ita Rerumpl. depeculatores homines deuorât: & quos primùm inescant, eosdem post comedunt, dum bona illorum sudore parca consumunt. Quid est humanum sanguinem exugere, vt striges faciunt, si hoc non est? Alterum exemplum est de Cleone Syconphanta, cùm Aristophanes ait: *ἐτθ' ἦτοι χακίας, ἢ σκαφά-*

κοφά-

κλοφαντίας πνῆ. Hic aut malitiam, aut sycophantiam spi-
 rat. Quo iure hæc ὁμοίωσις vellicetur, ego non video.
 Nam iste aut vir simpliciter malus fuit, aut malo peior, &
 sycophanta pessimus. Et quomodo possit esse allusio ve-
 nustior, quam est in Nominibus χακίας, & χακίας:
 quorum hoc venti nomen est, illud malitiam significat?
 Tertium exemplum est, quo Parasitum Aristophanes de-
 scribit his verbis: τῇ γὰρ ζῇ καὶ τοῖς ἐντέροις, καὶ κώλοις.
 Elegans est allusio in voce κώλοις: significat enim κῶλον,
 & membrum externum, vt manum, & pedem: & intesti-
 num. Cū autem homines ad laborandum sint procrea-
 ti, vt victum quærant manibus & pedibus: idcirco festiuè
 notat Aristophanes parasitum, quod in ocio aliorum la-
 boribus fruatur, & segnem ventrem, atque intestina sua
 alieno cibo pascat: quandoquidem ventre & intestinis vi-
 tatur, loco membrorum. Quid autem in hoc ὁμοίωσις
 reprehendendum censeat Plutarchus, æquè nescio. Sed
 nec illud improbandum censeo, quod Plutarchus quarto
 loco perstringit: cū quidam apud Aristophanem sic lo-
 quitur: Ὑπο γέλωτι εἰς τὸ γέλῃ ἀφίζομαι: præ risu
 ad ridendum deueniam. Nam sæpè in hominum vita tot
 res accidunt ridiculæ, vt vna vix satis rideri cœpta, alia se
 offerat. Quintum est de Amphora, quam dicit exostraci-
 satam. Atqui vt exul suam amphoram, quasi comuni
 exilio multatam, exulem & exilij sociam nominet, quid,
 obsecro, vetat? Sæpè à personis in res coniunctas, aptissima
 fit nominum & vocabulorum detorsio. Est autem ἐξο-
 στρακίζῃν proprium & vsitatum vocabulum, quo certa
 quædam species exilij continetur. Nam exulum bona
 publicabantur: ostracismo damnatorum non item. His

DEFENSIO ARISTOPH.

Locus & tempus exulandi dabatur: neutrum illis. Sextum profertur ex Tefmophoriazuffis: ubi vna mulierum accusans Euripidem, inter alia hæc dicit:

Νῦν ὅν' ἀπά(ασι πο)θ' αἰνῶ, καὶ λέγω:

Τὸτον κολάσαι τ' αἰδοῖσα, πολλῶν ἔνεκε.

Ἀλεια γὰρ ἦμας, ὧ γυναικες, δρᾶ καὶ χ'.

Ἄτ' ἐν ἀλείοισι λαχάνοις αὐτὸς βραφεῖς.

Nunc igitur vos cunctas hortor, ac moneo:

Vt hunc virum propter multas causas plectatis.

Nam agresti & truculento modo multa nobis insert mala:

Quippe inter olera agrestia ipse enutritus.

Ἀλεια pro ἀλείως. Citantur hi versus à Gellio, lib. 15. ca. 20. ubi nihil in illis desideratur, quamvis corruptè ibidem legantur. Quid igitur Plutarchus reprehendit? An illam μεταγωγὴν, in voce ἀλείοις (quæ vox repetitur in sequenti vertu) tanquam frigidam & intempestiuam carpit? At mihi (quod pace tanti viri dixerim) intempestiua videtur hæc reprehensio: & Aristophanica μεταγωγή, non frigida, sed calida: non intempestiua, sed festiua. Cum enim Euripides infectatus fuisset mulieres, & agresti feritate illas tractasset in suis Dramatis: idcirco mulier hæc iudicatum vicissim inclementer à fœminis esse tractandum. Deinde causam addit agrestis animi & immitis erga fœmineum sexum, eamque rejicit in illius educationem, quod agrestibus oleribus sit enutritus: quasi agrestis victus, agrestem in illo effecisset animum. Nam, vt Gellius refert, mater Euripidis agrestia olera vendendo, sibi victū quæsiuit. Postremò hoc ipso scommate mulier ista Euripidem ab infectatione, & contemptu aliarum mulierum deterrere!

CONTRA PLVT. CRIMIN. 11

detertere voluit, dum ei matrem obijcit λαχνοπώλιδα, hoc est, olerum venditricem. Nam istam genitricis pauperiem, superbo & præfracto homini exprobrare voluit. Nihil ergo hoc in loco video, quod Plurarchus iure possit fugillare, & carpere. Septimum & vltimum exemplum ex Acharnensibus adducitur, vbi Dicæopolis circa finem Comædiæ, Lamachum irridet, poscentem à famulo armaturam, vt citò se expediat contra hostes in Sicilia, qui adesse nunciabantur. Vbi enim Lamachus nominat arma militaria, & belli socia: ibi Dicæopolis contrà arma culinaria, & instrumenta pacis nominat. Estque omninò pulcherrima ibidem parodia, qualis illa Terentiana in Adelphis: vbi, cùm Demea grauitèr acseriò, de filio suo, rectè, & ex moribus aliorum instituendo dixisset:

*Nihil (inquies) prætermitto, consuefacio: denig,
Inspicere, tanquam in speculum vitas omnium
Iubeo: atq; ex alijs sumere exemplum sibi:
Hoc facito: hoc fugito: hoc laudi est: hoc vitio datur.*

Ibi Syrus, nequam seruulus, eadem propè verba, παραδῶν, in iocum vertit: & ad conuiuia, & rem propinariani deflectit: Ipse prandio interim intentus

*Conseruis (inquit) ad eundem illis præcipio modum:
Hoc falsum est: hoc adustum est: hoc lautum est parum:
Illud rectè: iterum sic memento: sedulo
Moneo, quæ possum pro mea sapientia.
Postremo, tanquam in speculum, in patinas, Demea,
Inspicere iubeo: & moneo, quod facto vsus fiet.*

Eodem planè modo Lamachum irridet Dicæopolis, iisdem propè verbis relumptis, & ad rem diuisimilem accommodatis. Quare, cùm Lamachus dicit ad famulum:

DEFENSIO ARISTOPH.

Τὸ λοφεῖον ἐξένεσκε τῷ τριῶν λόφων.

Loculum mihi effer cristarum tertium.

Ibi subiicit Dicæopolis, alloquens famulum:

Κἀμοὶ λαγχάνιον τῷ λαγῶν δὸς κρεῶν.

Et mihi lancem asser leporinarum carniū.

Iterum ubi dicit Lamachus secum ipso cogitabundus:

Ἄλλ' ἢ σιχῶρωτες τὰς λόφοις μεχέτε φάρον;

Nisi criniūri cristas meas exederim?

Ibi iterum subiicit Dicæopolis, & ipse cogitabundus:

Ἄλλ' ἢ πρὶ δείπῳ τὴν μιμάρῃν κατέδομα.

Nisi ante cœnam sarcimen ego deuorem.

Quid in penultimo versu taxet Plutarchus, nulla coniectura assequor, nisi χαμνοφωνίαν fortè: id est, obscuritatem aut nouitatem vocis τριχῶρωτες. At verò nihil hac ipsa voce potuisset venustius excogitari, cùm ille Lamachum, tanquam pediculosum militem, notare vellet, qui frustra de cristis suis, & tinearum arrosu esset sollicitus, & suos interim capillos à pediculis non præseruaret. Cùm enim λόφος non tantum significet cristam, sed etiam capitis verticem, poëta talem vocem excogitauit, quæ vtrique significationi possit applicari: siue igitur per τριχῶρωτες velis intelligi crinium deuoratrices tineas, & vermes, à quibus cristæ & comæ illarum eroduntur: sicut Lamachus hanc vocem accipit: siue pediculos, qui inertissimi illius Ducis capillos exedant: neutrum suā verbo venustas aberit. Quinimò hac ipsa nouitate verborum sesquipedalium Poëta ostendit militum iactantiam, & voces inflatas: quales etiam suis Thraconibus affingit Plautus, Aristophanem in hac re imitatus. Paulò post alij duo sequuntur
versus:

versus: alter Lamachi, alter Dicæopolidis: quos itidem reprehendit Plutarchus:

Λα. Φέρε δέυρο γοργόνειον ἀπὸ ἰδὲ κύκλον.

Fer huc mihi Gorgonitergum clypei circulum.

Δι. Καί μοι πλακοῦντ' ἰσρόντων δὲς κύκλον.

Mihi placentæ caseitergum da circulum.

Vocem γοργόνειον fortè à Comico alienam putat Plutarchus. At illa non fuit aliena à Lamacho, homine militaris disciplinæ, & vanæ virtutis opinione inflato. Nam gloriosi milites, quos poëtæ Comici in scenam produciunt: quia (vt modò dixi) animos præseferunt elatos, sublimes, regios, tragicos: idèd consimilis etiam illis affingenda est oratio, vt sermo sit character animi, non quidem in poëta, sed in persona, quam ille in theatrum producit. Inspice Terentianum Thrasonem, & videbis quàm magnificè ille & pompaticè de suis rebus loquatur. Quid? an Plautinus ille Pyrgopolinices non satis tumidè loquitur? Ego, inquit, hanc machæram mihi consolari volo, ne lamentetur, nèue animum despondeat:

Quia se iam pridem feriatam gestitem:

Quæ misera gestit factum facere ex hostibus.

Et quod parasitus ibi subiicit, adulatus hero suo:

Mars haud ausit dicere, neq; equiparare suas virtutes ad tuas.

Hoc idem noster Lamachus, miles gloriosus, de se innuit, per hanc vocem γοργόνειον. Nam Perseo, cuius clypeo caput Gorgonis fuerat inditum, semetipsum obliquè æquiparat. Itaq; Dicæopolis, vt fastum illum derideat, vocem ἰσρόντων in sua parodia γοργόνειον, & placentam clypeo opponit. Vt enim clypeus in tergo aliqua imagine exornatur: ita placentæ in tergo obducitur caseo. De hac tota

DEFENSIO ARISTOPH.

R. falsa
et in parte
parodia, appo
ides iudi-
is prorens
parodia, quid Iulius Cæsar Scaliger, vir non minoris iudicij, quàm Plutarchus, sentiat: hoc in lib. 3. cap. 97. de re Poëtica testatum is fecit. Risus (inquit Scaliger) frequens etiam ex Parodia: cùm serium versum deflectunt in ridiculum. Exempli gratia vnum ponam ex Acharnensibus. In armorum iudicio apud Æschylum ille fuit:

Δέσποινά πεντήκοντα νηπίδων χορόν.

Ad Anguillam à Theride transtulit Poëta:

Πρὸς Γεργά πενήκοντα νηπίδων χορόν.

Similis modus vbi Lamachus petit arma à puero: Dicæopolis, qui bellica irrideret, propter incommoda, & detestaretur propter atrocitatem: pacem q; iocitò & procuraret, & suaderet: contrà totidem versibus, ac penè verbis, instrumenta culinaria petit: illud verò tenuissimum, cùm detracturus è lancea thecam, iubet puero, vt alvius teneat, quoad educat ipse. Verùm Dicæopolis imperat puero, vt veru teneat, è quo ipse turdos eximat. Vides enim facti similitudinem ad vnguem: verùm tantam dissimilitudinem, quanta videtur inter cutam viuendi, & ambitionem moriendi.

Cætera per se quisque aut ex illo petat ad imitationem, aut noua inueniat, quæ alij queât imitari. Hactenus Scaliger. Quodd si ergo Plutarchus alia non habuit, quæ in verbis Aristophanicis castigaret, præter ea, quæ superioribus exemplis commonstrare voluit: sanè miror, quæ fronte hanc atrocem in illum clausulam, quasi correlarium, subiungere sit ausus. Habet nimirum (inquit) in apparatu verborum aliquid Tragicum, non Comicum. (cur autem tragicè & magnificè in Comœdia loquatur miles gloriosus Lamachus, & alij quidam, causa iam dicta est) proteruum,

uum, pedestre: obscuritatem, communitatem, fastum, elationem, loquacitatem, nugas, quæ nauseam cieant. Bona verba Plutarche. Nam talem esse dictionem Aristophanis, nūquam probabis. Sequitur altera criminatio, in qua non verba tantum, sed etiam verborum cōpositio, & ipsa *φεισῖς* seu *λέξις* reprehenditur, tāquam inæqualis, difformis, varia, & à seipsa multum dissimilis: hoc est, alibi depressa & humilis, alibi elata & sublimis, cum ex aduerso Menandri oratio simplex, plana, æquabilis, & sibi per omnia sit similis. Quod ipsum comparatione quadam petita ab opificibus, illustrat. Nam cum nemo sutorum tam industrius sit, qui vnum calceum possit effingere, omni sexui & cuius ætati accommodum, Menander, Plutarcho auctore, tam conformi sermone vsus est, vt is omni ætati, omni statui, omni sexui congruat. Hoc quàm verū sit, non video, nisi tantum verborum proprietatem, & eorundem connexionem, hoc est, sermonem Grammaticum, hinc intelligi velit. Aliās enim Comica oratio non est eadem seruo & hero. Neq; enim eodem modo affecti atq; animati sunt ambo, neq; easdem res in actionibus ambo tractant. Quare intererit multum, Dauūsne loquatur an Heros? Et honestæ matronæ sermo, à meretricis oratione tantum abest, quantum à cælo abest terra. Diuersissimus certè est sermo Strepriadæ à sermone Phidippidæ, & Socratis oratio ab oratione Lysistratæ, si res spectes. Eadem nihilominus, & æquabilis oratio, si verba & compositionem consideres. Nam quomodo hoc verum sit de Aristophanis Comædijs, quod tam dissimilis loquendi character in illis reperiatur: ego nondum video. Dici quidem à Plutarcho: sed non probari audio. Quod si parodias Aristophanicas notat, quibus ille Tragica dicta, leui immutatione in ri-

DEFENSIO ARISTOPH.

tum vertit : tum antè excusatus est à Scaligero Aristophanes. Sin Euripides introductus, itemque Æschylus, poëta Tragicæ, in scena dicunt grandiloquentius, eo ipso poëta decorum spectâsse, non neglexisse videtur. Taceo, quòd interdû data opera Tragicam in re ludicra affectat grandiloquentiam, vt vel risum moueat, vel certè Euripidem, ceterosq; Tragicos falsè derideat. Nec dissimilitudinem *ῥητορίας* Aristophanicæ arguit, quòd *μικτικῶς* seu *ἀφηνίχως*, Homeri, Pindari, & aliorum versus suis admiscet: præsertim cùm id appositisimè fecerit Aristophanes. Vnum videtur pro Plutarcho facere, quòd odæ in choris, in quibus Dij Deæque inuocantur, aliquid *ῥαγικώτερον* spirant, quàm reliqua oratio. Sed illam grauitatem requirebat ratio chori, qui canebat suas strophas, adhibitis etiã tibiz modis. Id quod omnes docti nôrunt, & faciliè item intelligunt. Sed Menandri ætate nullus erat chori vsus, in noua Comœdia. Id quod exemplis confirmare possem, si iudicio doctorum diffiderem. Quod autem tertio loco, ex hac altera reprehensione infert Plutarchus, propter sermonis istam inæqualitatem, ne decorum quidem in personis obseruatum ab Aristophane: id perinde verum est, vt illud alterum fuit, quod de sermonis dissimilitudine obiecit. Regi vult Plutarchus affingi fastum & superbiam: Oratori vniq; dicendi: mulieri simplicitatem: homini orioso sermonem pedestrem, seu humilem: negotioso & mercatori arrogantem & insolentem: atque hæc omnia ab Aristophane neglecta esse dicit. Primum pro Aristophane respondeo, non omnibus Regibus affingendum in Comœdia fastum, cùm multi sint mansueti, clementes: sed illis tantum, qui tales sunt. Neq; verò *ὀγκώδης* oratio

Regem

Regem Comicum per omnia decet: sed tantum Tragicum: cum Reges propriè ad Tragœdiam, non ad Comœdiam pertineant. Deinde simplicitatem in mulierum orationibus rectè neglexit Aristophanes, cum scœminæ sua natura non sint simplices: sed duplices, callidæ & versutissimæ. Quod verò in concionatricibus orationes Rhetoricas attribuit scœminis: sicut etiam in Thesmophoriazusis & Lysistrata, id sua quadam ratione facit, transmutatis scœminis in viros, & adhibitis in scenâ iustis cautelis, vt iure non possit ob hanc rem obiurgari. Nam vbi proposuit ex scœminis facere viros, & imperium ciuium transferre ad mulieres, tanquam hæ multò sapientiores essent illis, ibi ex necessitate ipsis etiam viriles orationes affingit. Quàm autem difficile hoc sit in scœmina consequi, ipsemet satis in fabulæ actione declarat. Vbi verò Aristophanes oratori vim dicendi adimit? an, cum Niciam & Demosthenem seruos facit Cleonis, & quidem iniuste ab eo tractatos, & mussitantes? At hoc ipsum Scenæ Aristophanis inserviebat, vt ostenderet oratoribus & prudentibus in Repub. viris dicendi vim, tyrannide Cleonis, non autem Comœdia sua, interclusam atq; præreptam esse. Aliàs cuiusque dicendi partes in fabula tribuit, eum oratoriè & artificiosissimè dicentem facit. Quod exemplis mihi demonstrare in procliui esset, si prolixitatem istam lectori non ingratham fore iudicarem. Præterea in mercatore & negotioso homine requirit Plutarchus, vt ei affingatur insolentia & arrogantia sermonis: plebeio autem attribuat humilis oratio. Hoc quidem verum est: sed tantum pro re nata verum. Curenim Megarensis mercator, aut Bœotius arroganter & superbè loquatur, qui miserrima fortuna premitur? Quid? an mercator, cui omnibus

DEFENSIO ARISTOPH.

Atheniensium Emporij, & portubus interdictum, in scena Attica sese magnificè & superbè ostenter, vbi secum periculo capitis versari intelligit? Omitto alia, quæ pro Aristophane, contra Plutarchi criminationes, fortasse non impertinenter afferri in medium possent. Vnum tamen silentio haudquaquam prætereundum iudico, quod Aristophanē ab hac calumnia vel solum vindicat. Nam in oratione decora, & cuiq; personæ apta, adeò sollicitus & curiosus fuit, vt cum barbaros in Comœdia homines introduceret, ceu satrapas Persicos, Triballos, & Scythas: Atticæ linguæ nitorem, quo inprimis pollere diximus Aristophanem, illis attribuire nefas duxerit. Quare illos aut patrio sermone loquentes, aut Græcorum sermonem corruptos, & barbarè pronūciantes introducit: sicut hoc videre est in Acharnensibus, Vespis, Auiibus, Thesmophoriazulis, & alijs in locis. Venio ad quartam reprehensionem, in qua finem Comœdiæ ab Aristophane fuisse impetratum negat, cum neq; plebis imperitæ, neq; virorum prudentum applausu, sint comprobata. Nebulas Æliano, alijsq; doctis displicere non miror: sed propter aliam causam displicere scio, nō eam quæ à Plutarcho affertur. Nam & verba, & phrasis, & artificium in ea probari debet ac potest: argumentum probari à nemine potest: cum nemo prudens sit, qui Aristophanem in eo modum vindictæ excessisse neget: quod cum à Socrate contemptus esset, & Euripidi posthabitus: fictis criminibus innocentem Socratem in odium populi Atheniēsis perducere voluit: impulsu præsertim Anyti & Meliti adductus. Nolim tamen ipsum propterea ab Æliano, & alijs Socratici nominis admiratoribus, prorsus abijci, & tanquam sceleratum, ac nullius precij poetam è scholis Græciæ exterminari. Po-

fuit in hoc malè fecisse Aristophanes: at in Cleone, Brasida, Lamachò, Pericle, & alijs reprehendendis potuit benè fecisse. Quantum verò fauoris & applausus à plebe reportarit, ei rei corona oleagina, qua donatus fuit, argumento est: vt interim de præclara nominis fama, quam poëmatibus suis emeruit, nihil dicam. Quanti etiam hunc poëtam ipse Plato, Aristoteles, Cicero, Horatius, & illius imitator Plautus fecerit, ex suprà dictis est euidens. Cur igitur vni Plutarcho maiorem habeamus fidem, quàm multis alijs longè doctioribus? Quinta occurrit reprehensio, quòd sales Aristophanij plus mordeant quàm Menandri, cum sint acerbiores & acriores. Equidem non inficior, rem ita esse, vt ille dicit. Sed ita ferebat Comœdiæ veteris consuetudo, vt (quemadmodum suprà est dictum) omnia argumenta essent falsa, festiua, mordacia, maledica, nec quicquid diceretur à quoquam, quod nō ad perniciem alicuius accommodaretur. Primus autem Aristophanes in vltimis Comœdijs hanc cauillandi profusam libertatem, & oris amaritiam, Cocalo scripto, emēdauit, & nouæ Comœdiæ viam Menandro aperuit. Quare non tam Aristophanis dicacitati, quàm temporum illorum consuetudini adscribendum est, quod Plutarchus in ipso reprehendit. Quid, quòd sales ijdem omnibus non placent? Nam quæ Philosophis iucunda & faceta, atque vrbana videntur, ea plebeijs superciliosa & nasuta sunt, & plerunque pro specie contemptus arripiuntur. Quæ plebi grata & iocularia sunt, ea doctis viris, & ad grauitatem compositis, scurrilia videntur. Quare, vt ipsemet Plutarchus fatetur, difficillimū est, vtriusque fauorem consequi, aut vtrique se accommodare. Restat vltima cauillatio, qua vituperat Plutarchus Aristophanem, quòd callidos fecerit malitiosos, rusticos fatuos

DEFENSIO ARISTOPH.

fatuos, iocos scurriles, qui non risum, sed irrisiōem me-
 reantur: denique amatores impudicos. Ad hanc cauilla-
 tionem respondeo pro Aristophane, quòd in hominum
 vita & animis duplex est calliditas: vna ciuilis & tecta,
 quæ prudentiæ speciem induit: altera malitiosa & aperta:
 duplex item rusticitas, quædam simplex & stulta, nihil
 habens in se vrbani: de qua Aristoteles disputat 4. Nicom.
 cap. 8. quædam satis cauta & prouida, sed non semper. Eo-
 dem modo iocos & amores hominum distinguere liceat:
 alij enim sunt liberales, & hilares: alij scurriles & impudi-
 ci. Prout ergo sunt personæ, quarum mores repræsentare
 & exagitare volumus, pro eo etiam calliditatem, rustici-
 tatem, iocos & amores illis affingimus. Erant Athenien-
 ses reuera non ciuilitè illis temporibus, sed malitiosè cal-
 lidi & fraudulentī, vt Alcibiades & Cleo: & plurimi inter
 ciues sycophantæ. Erant in tota Attica homines fatui, qui
 Lamacho, imperito & malo homini, se suamque salutem
 concredebant. Cur igitur Aristophanes, qui veras, non fi-
 ctas (sicut Menander) personas in scenam producebat, a-
 lios illis & probiores mores affinxisset, quàm reuera eis
 inerant? Nequaquam igitur suum poemā scripsit Aristophanes,
 vt turpia & libidinosa intemperantibus, maledi-
 ca & acerbata timidis atque malignis hominibus propone-
 ret, eosque (sicut Plutarchus innuit) rebus istis oblectaret,
 & in risum exolueret. Sed voluit Poëta, vt populus Athe-
 nienſis, sua suorumque Magistratuum turpitudine, in
 scena, tanquam in speculo conspecta, malum Reipub. sta-
 tum emendaret, & ad meliorem frugem, ac saniora con-
 silia animum reuocaret. Etsi enim non deerant, qui hoc
 ipsum, aut orationibus splendidissimis, aut Tragædijs
 grauif-

grauissimis docerent, & suaderent: tamen istorum audiendorum, veluti insuauium, ita vt fit, iamdudum erat Athenienses pertasum. Quare Comico risu Aristophanes populum excitandum esse putauit, vt sua vitia probè agnosceret, eaque postmodum diligenter vitaret. Atque hæc pro Aristophanis defensione dicta sufficiant, ne nodum in scirpo quæsiuisse, & in re facili modum excessisse videamur.

DE VETERI COMOEDIA,

eiusque partibus.

QVÆ alij scriptores de origine Comædiæ, ac in primis de eius inuentoribus, itemque de discrimine inter Comædiam & Tragædiam, memoriæ tradiderunt, ea hoc loco superuacanea esse duco, neque ex aliorum libris repetenda: cum nulli hominum sint ignota, nisi literarum rudiatque imperito. Fuisse autem aliam veterem Comædiam, qualis Aristophanica est: aliam nouam, qualis Plautina & Terentiana, id in confesso est apud omnes. Atque hæc ambæ multis inter se differunt modis, videlicet tempore, materia, phrasi, metro, & partibus, earumque dispositione. Tempore quidem, quod vetus Comædia maximè viguit temporibus belli Peloponnesiaci, & paulò antè, cum Theopompus, Pherecrates, Crates, Eupolis, Cratinus, Aristophanes, & alij suas exhibuerunt populo Comædias. Noua viguit posteris temporibus, quibus Menander, Posidippus, Diphilus, Apollodorus, & similes scriptitârunt: quos apud Latinos imitati sunt Plautus & Terentius. Materia verò discrepant, quod
vetus

DE VETERI COMOED.

vetus Comœdia, res veras & gestas, verasque personas in theatrum producit: noua autem personas fingit, sed in speciem veras, & ad vitæ humanæ similitudinem ac speculum, in quo homines vitam moresque suos contemplantur. Differunt & phrasi. Nam vetus Comœdia dictionem habet grandiore, & paulò minus æquabilem: Noua, puriore, æquabiliore, & elegantiore, non apud Græcos tantum, sed etiam apud Latinos. Præterea aliæ sunt partes veteris Comœdiæ, nempe Actus & Chorus: aliæ nouæ, Argumētum, Prologus, & Actus. Nam Argumentum res noua est, noua item res & Prologus est: sicut ex collatione Aristophanis cum Plauto apparet. Chorum noua Comœdia prorsus amisit: sed quæ de persona Poëtæ in veteri Comœdia agebat Chorus, ea deinde Prologus præstabat in noua. Dispositione etiam & numero Actuum differunt. Noua enim ultra quintum Actum non producebatur: at vetus plures videtur Actus habuisse. Ideoque difficile mihi fuit Aristophanicas Comœdias, Latinorum more, in actus distinguere, & actus ipsos in scenas subdistinguere. Qua in re, si quibus non satisfacio, ab illis admoneri & doceri cupio. Duas autem partes antiquæ Comœdiæ, quas dixi, Actum & Chorum exemplo Cæsaris Scalligeri, sic pariri libet, vt actus contineat in se specias partes: Protasin, Epitasin, Catastasin, & Catastrophen, nisi quis Actus scenicos, & has partes Comœdiæ, dispositione magis, quàm materia discrepare velit. Et quoniam hæ singulæ partes pro subiectæ materiæ varietate, aut contrahi, aut extendi solent: ideo plures quàm quatuor, & ferè quinque Actus habet quælibet Comœdia. Nam interdum longior est Protasis, interdum Epitasis longior: nonnunquam res plures in Catastasin, sæpius in Catastrophen inci-

incidunt, ita, vt harum vna duos Actus nonnunquam compleat. Protasis est, in qua proponuntur & suscipiuntur consilia rei gerendæ. Epitasis, in quo sunt consiliorum progressus, & turbæ negotiorum crescunt. Catastasis est vigor, ac status fabulæ, in quo res miscetur in ea fortunæ tempestate, in quam subducta est. Ibi plerunque mirabiles incidunt controuersie & disputationes de suscepto negotio. Nam peculiare hoc habet Aristophanes, vt in Catastasi totius negotij summam in dubium vocet. Catastrophe inopinatum consiliorum, & rerum gestarum euentum continet: siue is lætus sit, siue tristis, siue vtrunque. Hæc pars apud Aristophanem aut simplex est, aut multiplex. Simplicem voco Catastrophem, vbi non admiscuntur nouæ personæ, quæ prius in theatrum non venerint: sed exitus tantum illorum acta manet, qui in scenam fuerant producti: vt in Ranis, Equitibus, Acharnensibus, & alibi. Multiplicem verò, quando idem euentus aliquibus bono, aliquibus malo cedit, & varij vtriusque generis homines introducuntur, quorum aliqui eodem exitu rerum præteritarum lætantur, aliqui contristantur: sicut in Pluto fit, vbi visus oculati Pluti nocet sycophantis, & læsciuentibus vetulis: atque idem prodest iustis & probis: nocet tamen etiam cultui religionis, & impedit studium virtutis. Atque huiusmodi Catastrophæ sunt in Nubibus, Auibus, Pace, & alijs. Protasis & Catastasis versibus vt plurimum constant sanarijs Iambicis. Epitasis & Catastasis, partim ijdem, partim septenarijs Trochaicis, sæpè etiam octonarijs Iambicis, plerunque Catastasis Aristophanijs Anapaesticis. Chorus altera pars veteris Comœdiæ, inter actum & actum sex habet partes speciaras, Commation, Parabasin, Oden seu Strophem, Epichema, Antoden, seu Antistro-

DE VETERI COMOED.

Antistrophē, & *Antepirrhēma*. In *Commatio* *Chorus* aut aliquam ē personis alloquitur, aut abeuntes ē proscenio *histriones* felici acclamatione prosequitur. Subditur *Parabasis*, hoc est, *Transitio chori*, in qua mouetur chorus ē loco, ubi prius erat: & ad populum conuersus, dicit aliquid de se, de suis studijs, de furtis, ineptijsque aliorum Poëtarum. In huius locum successit apud Latinos *Comicos Prologus*.

Hæc *Parabasis* non semper vno carminis genere constat, sed plerunq; *Trochaicis septenarijs*, aut *Anapæsticis*. *Parabasin* sequitur *Ode*, quæ interdum canitur cum conuersione, id est, cum *strophe*: interdum sine motu, idque quocunque genere versiculorum, quales apud *Melicos Poëtas* metimur: aliquando *tetrametris Anapæsticis*. In hac plerunque chorus *precationem* ad aliquem Deum, *Deamue* instituit, aut eiusdem laudes peragit. *Finita strophe* ad spectatores sese denuò conuertit chorus, ibique de rebus ad vitam communem pertinētibus, & de moribus hominum agit, aut noui aliquid profitetur: idq; *Trochaicis* aut *Anapæsticis* longioribus, aut etiam *Dactylicis*. Hoc vocatur *Epirrhēma*, quasi additamentum chori. Latine etiam dici posset *diuerbium*. In eo taxantur aut singuli ciues nequam, aut mores deprauati vniuersæ ciuitatis. Post *epirrhēma* relegunt vestigia *strophes*, motu contrario totidem versiculis atque numeris, quot qualēsue fuerint in *strophe*. Quare appellatur *Antistrophe* à motu, *Antode* à cantu, cantui respondente. Quæ expleta consistunt, vt respondeant *Epirrhēmati*, tum quietis similitudine, tum numeris. Hoc *Antepirrhēma* vocatur, in quo chorus itidem, vt antea, vel aliquos, vel vniuersos ciues nequam, & sceleratos vellicat. Atque his sex partibus integer & totus com.

completur chorus, qui ferè post transactam protasin, & partem aliquam Epitaseos introducitur. Alij sunt chori, qui ferè post reliquos Actus interponi solent, multò breviores. Nam alioquin vltra modum temporis extendere-tur actio. Horum quinque aut sex enumerat genera Iu-lius Scaliger, lib. 3. de re poët. cap. 97. Nonnunquam, ait, introducti chori strophe, pauculis versibus: postea interponunt personam cum proluxa oratione: post quam, stro-phe respondet chorus per Antistrophe. Quarto alterum systema, priori respondens. Habere ergo videtur systema naturam Epodes Lyricorum. Sed hic eundem esse ne pu-tes ἐπὶ ὁδὸν & ἐπὶ ὁδὸν. Nam quemadmodum alibi di-ctum est, ὁ ἐπὶ ὁδὸν erat ex aliquot versibus longis, magna ex parte: deinde strophæ: tertio loco μετὰ ὁδὸν, respondens τῇ ὁ ἐπὶ ὁδὸν: quartò Antistrophe, respondens strophæ: postremo ἐπὶ ὁδὸν, par duab. Odis superioribus. Ἐπὶ ὁδὸν tamen & ἐπὶ ὁδὸν dictam lego: sicut & ὁ ἐπὶ ὁδὸν & ὁ ἐπὶ ὁδὸν: sed eam tantum, cui non responderet alia Ode, ne-que in medio, neq; in fine. Huic subdebatur strophe cum Antistrophe: atque his in fine, loco Epodi, systema. Ali-quando strophe, Ex versiculis aliquot, quibus subduntur longi versiculi, post quos Antistrophe per omnia par. Est etiam modus longè alius, longèq; diuersus. Ponunt enim chori melos, in quo loquitur de re ipsa & personis: deinde strophas alias, supra alias, vel sine systemate, vel systemate interposito. Quin etiam post strophem statim ὁ ἐπὶ ὁδὸν. Hactenus Scaliger. De mimis seu histronibus vide eius-dem cap. 10. lib. 1. De diuersis in choro carminum generi-bus diligenter admonet Græcus scholiastes, & nostra æta-te Mycillus. Nos etiam suo loco quædam adijciemus. Dis-

DE VETERI COMOED. &c.

fert autem chorus ab Actu, duabus potissimum rebus: numero personarum, & gestu, seu motu, siue actione. Nam ultra quatuor personas nunquam aut raro in scena decet progredi ad idem colloquium: sicut Horatius præcipit, quanquam ad nouam, non ad veterem Comœdiam respexit Horatius. At chorus 24. constat personis, quæ simul omnes loquuntur, & simul omnes modulantur, & tripudiant. Deinde simplicior est actio histrionis seu mimi, quàm chori. Nam chorus in scena relictus, non ore tantum agit, sed etiam pedibus. Nam ad tibiarum sonum canit & tripudiat, ita, vt pes ori actibus respondeat. De hoc saltationis genere: item de modis actibus, vide Scaligerum libro 1. cap. 18. 19. & 20. Plura apud eundem de choris Comicis, lib. 7. cap. 2. Vestigium aliquod huius choricæ saltationis videntur hodie repræsentare chori nostrarum virginum, quos in vicis, triuijs, per ætatem, sub vesperras agunt. De modis & eorum differentijs, consulendus erit Plutarchus, in libello de arte Musica: & Boëtius in lib. de eadem arte, & Clareanus in dodecachordo,

ILLVSTRI ET GE- NEROSO DOMINO, D.

Adamo à Dietrichstain, Baroni in Holenburg,
Finckenstein, Tallenburg & Niclausburg, hære-
ditario Carinthiæ Ducatus Pincernæ, S. Cæsareæ

Maiestati à consilijs secretioribus, & aulæ

Imperialis supremo Magistro, Do-

mino suo obseruando,

S. P. D.

NICODEMVS FRISCHLINVS.

*Varis, quis sit diuitiarum modus, Illustris
& Generosa Baro: Primus (respondet Se-
neca) habere, quod necesse est: alter habe-
re, quod sat est. Nam auaro tam deest, quod
habet, quàm quod non habet. Equidem reperias hodie
quosdam inèxplebiles pecuniarum gurgites, qui magnis
opibus per fas nefasq; conquisitis, nunquam tamen pes-
sunt exatiari. Tanta est in animis quorundam homi-
num auri sitis, tanta argentifames. Et si autem deplo-
randa res est, quòd homines obliui omnis humanitatis,
aliorum bonis inhiant, eaq; ad se rapiunt miluini atque
aquilinis vnguibus, tanquam Harpijæ quædam: tamen
hoc dolendum est maxime, quòd opes & diuitie nullis
dantur nunc nisi diuitibus; & quòd ij, qui minus habent,
semper addunt diuitioribus. Detestanda verò est &*

EPISTOLA

illares, & ordo ille præposterus, quòd in hac natura caligine, opes non obtingunt semper bonis & iustis, sed sæpe numero malis & improbis. Quæ sanè peruersitas locum etiam fecit Prouerbio. Vulgò enim dici solet: Quò quis deterior, eò etiam fortunatior. Huius confusionis causam qui ignorant, illi accusant fortunam, tanquam cæcam, & nullo còsilio administrantem res hominum. Itaq; etiam Plutum fingunt, Deum quendam diuitiarum, qui cæcus sit, & qui inter bonos & malos non possit discernere. Hoc adeò videre est ex hac persaceta & erudita Comædia Aristophanis, quæ inscribitur Plutus: & quam ille extremis vitæ temporibus composuit, ea nempe ætate, quæ omnes homines ad rem facit attentiores. Nam in hac Comædia verum usum diuitiarum com monstrat, & ab usum earundem reprehendit. Quomodo enim querendæ sint pecuniæ & opes: quomodo inuentis utendum: quomodo erogandæ, & quibus, hoc Poëta noster planius ac melius Chrysippo & Crantore dicit. Hanc autem fabulam Latinis versibus à me expressam, cur tibi potissimum, Illustris & Generose Baro, dedicare voluerim, causæ sunt non omninò nullæ. Primum enim tu vnus es, si quisquã alius, qui opibus tuis, & quæ tibi largitur Deus, omnis bonitatis fons & origo, rectè & liberaliter vteris. Nam egenis & pauperibus prompta & dapsili manus succurris: tum imprimis quæ ad gloriam diuini nominis, ad cultum religionis, ad studia literarum promouenda faciunt, in ijs nulli tu pareis sumptui, nullis impensis. cedit

cedit verò etiam notitia illa, quæ mihi cum tuo fratre
 est, eiusq; filijs. Quantus enim vir sit, quanta ornatu
 pietate, doctrina, sapientia, rerum usu, Illustris & verè
 Generosus Baro, Georgius Sigismundus Dietrichste-
 nius, hoc ego ipsemet expertus sum. Amiserat is eo anno,
 quo vnà fuimus Holenburgi, filium Erasmum, Baro-
 nem pium, doctum, & ultra ætatem suam sapientem, atq;
 hominem planè industrium. Cuius ego mortem cum in
 meis poematis peculiari quadam Elegia deplorauerim,
 nolo iam dolorem istum vel mihi, vel alijs refricari: sed
 volo, ut quæ mihi intercedit cum fratre tuo, viro incom-
 parabili, notitia, eadem quoq; tecū ineatur, ac deinceps in
 perpetuum duret, & mutuis officijs subinde confirmetur.
 Quare hunc tibi, Illustris & Generose Baro, Plutum of-
 fero, ut non modò testimoniū sit, meæ erga te tuosq; obser-
 uantia, sed etiam arrha & vinculum quoddam nostræ no-
 titiæ. Neq; est, ut aliquis vitio mihi vertat, quòd singulas
 Comædias consecro singulis: vniuersas vni. Quæ enim à
 me Cesari debentur vniuersa, eadem debentur singulis
 alijs singula. Volo enim ut posteritas, si quæ est futura,
 nunc olim videat, quorum hominum consilijs hic Impe-
 rator sit usus, & quales in pace & bello negotiorum socios
 atq; comites habuerit. Hoc consilium meum nemini bono
 displiciturum esse, planè confido. Deus Opt. Maximus
 te tuamq; familiam diutissimè conseruet. Francofurti
 ad Mœnum, Calend. Maij, Anno 1586.

ARGVMENTVM
ARGVMENTVM IN
PLVTVM.

AVaritiam, teterrimam generis humani luem, ac pestem Rerumpub, ferè omnium poëtarum scriptis exaggeratam, præsentì Comœdia reprehensus Aristophanes, & verum diuitiarum vsum hominibus commonstraturus: Chremylum pauperem quendam, sed bonum & iustum, introducit: qui accepto Apollinis Delphici (eum enim de vita filij rectè instituenda cōsuluerat) oraculo: vt quem primum sibi haberet obuium, illius vestigia studiose sequeretur: incidit in quēdam cæcum, & sibi ignotum; & sicut oraculo fuerat monitus, diligenter eum sequitur. Chremyli cæcum hominem subsequētis præposterum morem seruus Cario admiratus, herū obiurgat. Sed mox diuino oraculo cognito, ynà cum ipso Plutum adit, & qui sit, fateri cogit. Eorum ille vocibus adductus, & qui sit, & quare cæcutiat, pulchrè exponit: simul qualem se erga pauperes esset gesturus, si visum reciperet, facete commemorat. Qua Pluti voluntate perspecta, Chremylus consilium inquit, de visu illi restituendo: commonstrata illius potētia, qua Deos omnes, ipsumque aded Iouem Plutus exuperet. His verbis Deo persuadet, vt cæcitatem suam pelli, & medicamentis sanari se patiatur. Paulò post Cario ad senes Agricolas, ex agro aduocandos, dimittitur, vt & illi diuitiarum, ac Pluti fiant participes, & è dura vita in meliorem perducantur. Eo rus abeunte, Chremylus Plutum ad se domum perducit, vt, rebus omnibus illic adornatis, deinceps in fanum Æsculapij deducatur. Qui vbi domū ignoram intrat, Chremylum perfacete orat, ne aut sordidorum more in terram defodiatur, aut prodigorum ritu mere-

meretricibus & aleatoribus prostituatur. Chremylus me-
diocrem se, ac liberalem fore promittit. Interim è rur-
cum senibus Agricolis reuertitur Cario, ijsq; futura vitæ
statum commemorat, & heri consilium, ac Pluti condi-
tionem recitat. Rustici ludibrio se haberi arbitrati, seruo
Carioni omnis generis mala ingerunt. Tandem rei veri-
tate cognita, vitam sibi voluptariam, vt fert agrestium
hominum consuetudo, ex opibus pollicentur: & mutuis
sefe scommatis & iocis excipiunt. Mox Chremylo obui-
anti, & salutanti, ijdem agricolæ omnem operam in Pluti
cæcitate arcenda promittunt. Accedit & Blepsidemus,
qui repentina Chremyli opulentia alibi cognita, homi-
nem conuenit, & furti insinuat. Oritur quædam inter
senes turba, quæ tamen mox iterum sedatur. Nam Chre-
myli felicitate, qui Plutum se domi habere affirmabat, &
consilio eiusdem, de visu illi reddendo, probè perspecto,
suam quoq; in ea re operam Blepsidemus pollicetur. Qui-
bus ita confabulantibus interuenit Penia, (hoc est, Pau-
pertas) & grauiter cum senibus expostulat, quod Plutum
visui restituere, paupertatemq; è Græcia ejicere constitui-
sent: & quidem nullo eiusdem merito, cum Paupertas
maiora bona hominibus, quàm Plutus per suas diuitias
largiatur. Senibus hoc pernegantibus, accedit Chorus, &
vtrosque admonet, vt suam quisque sententiam dicat, &
eam rationibus probet. In eo congressu disputatur vtrin-
q; acriter: hinc paupertate sua monstrante commoda, illinc
senibus diuitiarum fructus & vtilitates extollentibus.
Sed clamore magis, ita vt fit, quàm rationibus victa pau-
pertas, exulatum abijt. Senes propositum suum exequun-
tur, & Plutum in fanum Æsculapij sub noctem deducunt.
Reuertitur paulò post è templo seruus Cario, & primum

A R G V M E N T V M

Agricolae in Choro expectantes, lato nuncio de Pluti visu reparato, exhilarat. Eorum applausu domo excita vxor Chremyli, celeriter procurrit, & Carionem de rebus in templo gestis interrogat. Ibi varia ille, quae in fano acciderant, recitat: simul ceremonias, quibus Plutus visum receperit, alius verò quidam Neocles, cecior factus sit, multis salibus & iocis admistis, heræ suæ commemorat. Aduenit mox ipse Plutus cum sene Chremylo, & iurare Solis salutato, omnibus iustis suam deinceps opem, auxiliumq; offert. Eundem Chremyli vxor, consueto ritu, quo noui serui excipi solebant, domum intrantem excipit, ac lato animo complectitur. Domo egressus Cario, heri sui affluentiam, & copiae cornu, quod in ædibus suis repente enatum sit, admodum faceret prædicat. In eum Diczus, vir iustus, trita cum tunica & calceis incidit: dona ista gratiarum loco oblaturus Pluto iam oculato, eò quod beneficio illius iam esset ditatus. Vtriusque colloquio interuenit, cum teste quodam, perfidus & nequam Sycophanta, qui de sua miseria ac fame conqueritur: quandoquidem oculatus Plutus malos iam non respiciat: sed à seruo Carione & Dico irridetur, ac, quibus dignus erat, modis afficitur: tandem etiam vestibulis suis exuitur, & attritis lacernis induitur, desertusq; à suo, quem adducebat, teste, miserrimè multatur. Interim accedit ad ostium Chremyli quædam anus decrepita, Pluto & ipsa irata. Nam priusquam ille vidisset, ipsa cuidam adolescenti placuerat, qui cæco pecunie amore adductus, diuitem istam amauerat vetulam: nunc autem a pertis Pluti oculis, ipsa anus agnita à suo deserebatur marito iuvene. Itaq; Iustum orat, ut Plutum ad æquitatem redigat, quod sibi pro datis beneficijs ab adolescente digna referatur gratia. Mox ipse adest iuuenis, qui conspe-

conspēcta amica, senectutem & canos ac rugas illius admiratur: vt qui cæcus antea, ista non viderit. Mirificè illic, tam à sene, quàm à iuvene misera anus exagitur. Ad extremum vir iustus adolescentem exhortatur, ne eam deferat: & cùm vinum ebiberit, etiam fæces combibat. Dum hæc illic geruntur, aduenit Mercurius, & Carionem è domo seuocat, ac se desertum & famelicum esse conqueritur, quando omnibus iustis & pietatis cultoribus diratis (erāt enim antea pauperes) iam nemo sit, qui liba aut sacra sibi pro diuitijs offerat. Simul Carionem orat, vt hospitio Mercurium dignetur, ipsumque in domum suscipiat. Ille initidò negat: sed cùm Mercurius se ad omnia, etiam infima officia, descensurum promitteret, tandem recipitur, & pecudum intestina abluere iubetur. Postremus adest Iouis sacerdos, qui & ipse de fame sua conqueritur, quòd nemo iam sacrificet, nec templum ingrediatur, nisi alui exonerandæ gratia. Huius vicem miseratus Cario, Plutum è domo euocat, & in locum Iouis Olympij, vbi publicum erat ciuitatis ærarium, reponit: simul anni bonam spem de re-
ditu amatoris facit, & cum ea templum Iouis ingreditur. Quos abeuntes omnis Chorus
cum cantu prosequitur,

ALIVD.

A L I V D.

Plutum admonet vir pauper visum recipere.
Laboriosos simul accersit agricolas.
Vbi Blopsidemus accessit socius: venit
Tum pauperies: repellitur. Caco Deo
Visum dat Aesculapius: gaudent boni:
Saniunt mali. Pluto etiam cedit Iupiter.

PERSO.

PERSONAE DRAMATIS.

Cario, seruus.

Chremylus, herus.

Plutus.

Chorus agricolarum.

Blepsidemus, senex.

Paupertas.

Mulier, Chremyli vxor.

Iustus.

Sycophanta.

Anus.

Iuuenis.

Mercurius.

Sacerdos Iouis.

ARISTO.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΓΛΟΥΤΟΣ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ
Σκηνὴ ἡ πρώτη.

Τείμεβοι Ιαμβικοί.

ΚΑΡΙΩΝ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

Σ ἀργαλέον ὠρᾷ γμ' ὅτι ν, ὦ Ζεῦ καὶ
Θεοί,

Δῦλον γενέσθαι ὡς ἀφρονῶντες δε-
σπότης.

Ἦν γὰρ ἔα βέλπει' ὁ θεράπων λέ-
ξας τύχη,

Δόξη δὲ μὴ δρᾶν ταῦτα τῷ κεκλιμένῳ:

Μετέχῃ ἀνάγκη τ' θεράποντα τῷ χεκκῶν.

Τὸ σῶμα τ' γὰρ οὐκ ἔα τ' κύριον

Κρατεῖν ὁ δαίμων, ἀλλὰ τὸν ἐωνημένον,

Καὶ ταῦτα μὲν δὴ, ταῦτα. τῷ δὲ Λοξία

Ὅς θεσπιῶδ' εἰ τρίποδ' ἐκ χειροπλάτῃ,

Μέμψιν διχσίαν μέμφομαι ταύτῃ, ὅτι

Ἰαπερὸς ὦν καὶ μάντις, ὡς φασί, σοφός,

Μελαγχολῶντ' ἀπέπεμψε μετ' δεσπότην

Ὅς τις ἀκολουθεῖ χατόπιν ἀνθρώπου

τυφλοῦ,

Τέρας.

ARISTOPHANIS

PLVTVS.

ACTVS PRIMI, SCENA
prima.

Senarij Iambici.

CARIO, CHREMYLVS.

*Rob Iupiter & Dij, quàm dura est
prouincia,*

Si quis hero desipienti seruus seruiat.

Nam si optima quæq, seruus suaserit:

*Secus autem hero sint visa: ibi necesse
famulum*

Fieri malorum participem cum hero suo.

Nam ita iniquè comparatum est, vt sors inuida

Ius corporis, non illi, qui ipsum possidet,

Sed ei, qui pretio est mercatus, concesserit.

Atq, hoc ita, vt dixi, me Castor sese habet.

De Apolline autem, qui ex tripode suo aureo

Ambigua solet responsa dare quærentibus,

Non iniustam hanc querimoniam habeo: quòd bonus

Cùm sit medicus, & vates, vt dicunt, bonus:

Herum meum dimisit à se agerrimum,

Et atra bile percitum: vestigia

Qui cæci hominis à tergo subsequitur videns:

Longèq,

ARISTOPHANIS

Τὸν ἀντίον δρῶν, ἢ προσῆκ' αὐτῷ ποιεῖν.
 Οἱ γὰρ βλέποντες τοῖς τυφλοῖς ἡγοῦμεθα.
 Οὐτ' οὐδ' ἀκολυθεῖ: καὶ μέ προσβιάζεται.
 Καὶ ταῦτ' ἀποκρινόμενος τὸ πρῶτον, ὕδ' ἔχῃ.
 Ἐγὼ μὲν οὐκ οἶκ' ἔσθ' ὅπως σιγήσομαι.
 Ἦν μὲν φράσης, ὅτι τῷ δ' ἀκολυθεῖ μὲν ποτὶ,
 Ὡς δέ ποτ': ἀλλὰ σοι παρέξω παράγματι.
 Οὐ γὰρ με τυπήσεις, σέφρανον ἔχοντά γε.

Χρ. Μὰ Δί' ἀλλ' ἀφελὼν τ' σέφρανον ἢ λυπῆς τί με.
 Ἴνα μᾶλλον ἀλγῆς. Καρ. λῆρ' οὐ γὰρ παύ-
 σομαι.

Πείναι φράσης μοι, τίς ποτ' ἐστὶν ἔπος.
 Εὖνοις γὰρ ὧν σοι πυνηαίνομαι πάνυ σφόδρα.

Χρ. Ἀλλ' ἔσεχύρω. ἢ εὐχὴ γὰρ οἶκετ' ἔγωγε,
 Πιστότατον ἡγοῦμαι σε καὶ κλεπίστατον.
 Ἐγὼ θεοσεβὴς καὶ δίκαιος ὢν αἴηρ,
 Κακῶς ἔωρατ' ἰδὼν, καὶ πένης ἢ. Καρ. οἶδά τοι.

Χρ. Ἐτεροὶ δ' ἐν πλούτῳ ἱερόσυλοι, ῥήτορες,
 Καὶ συκοφάνται, καὶ πονηροί. Καρ. πείθομαι.
 μα.

Χρ. Ἐφρησόμενος οὐκ ὠχρόμιον ὥς τ' θεόν.
 Τὸν ἐμὸν μὲν αὐτῷ ἔταλα πᾶρος σχεδόν.
 Ἦδη νομίζων ἐκτετοξεύατ' ἑβρίον.
 Τὸν δ' ὑῖον, ὅς ποτ' ὦν μόνος μοι τυγχάνει.

Πευσό-

Longeq̃, secus facit, quàm facere eum decet.
 Nam qui videmus, alios cecos ducimus: ♀
 Hic, qui videt, cecum sequitur: ac me insuper
 Eòdem adigit: respondens interim ne gry quidem. ♀
 Quare non esC, vt sileam nunc diutius:
 Nisi tu mihi dixeris here, quid tandem fiet,
 Quòd hunc sequimur. Aliàs molestus ero tibi.
 Neq̃ enim me verberabis, qui sertum gero.
 CH. Non per Iouem: sed si molestus sis mihi
 In aliqua re, ego detractò sertò, te flagris ♀
 Multabo, vt peius etiam habeas. CA. nugas agis.
 Nam ego prius non cessabo, quàm tu dixeris
 Hic quis fiet. Quia enim fidelis sum tibi,
 Ideò tam sollicitè, quæ sunt in rem tuam; ♀
 Inquiro. CH. agetum, iam non calabo te amplius.
 Nam ex omnibus seruis te vti fidelissimum
 Mihi, sic & furacissimum credo omnium.
 Ego, cùm vir essem iustus, integer & pius:
 Hactenus in egestate, & summa penuria,
 Ætatem egi, inopem ac miseram. CA. isthuc scio.
 CH. Alij verò nequam homines, scelerati, improbi,
 Sacrilegi, sycophantæ, rabulæ, interim
 Ditescebant. CAR. isthuc credo facillimè.
 CHR. Interrogaturus igitur, adiui hunc Deum,
 Vt, qui putabam vitæ ærumnosæ propè
 Exhaustam à me esse partem longè m̃ximam:
 Consularem eum de filio, quem habeo vnicum:

ARISTOPHANIS

Πρωτόμυθος εἰς χεῖρ μεταβαλόντα τὸς βόποις,
 Εἶναι πανῥρον, ἀδίκον, ὑγιὲς μὴδ' ἐν,
 Ὡς τῷ βίῳ ἴδ' αὐτὸ νομίζας συμφέρειν.
 Καρ. Τί δ' ἦθ' ὁ Φοῖβος ἔλακεν ἐκ τῆς συμμάχου;
 Χρ. Πρώτῃ. (αὖτως γὰρ ὁ θεὸς εἶπέ μοι τοῖς)
 Ὅτ' ὡς ξυαντήσαιμι θρόνον ἐξίων,
 Ἐκέλευσε τέλος μὴ μεθίεσθαι μ' ἐπὶ
 Πείθει δ' ἐμαυτῷ ξυακαλυθεῖν οἴχαδε.
 Καρ. Καὶ τῷ ξυαντῶς δὴ τα θρόνῳ; Χρ. Τὴν ταῦ.
 Καρ. Εἴτ' ὅς ξυαίης τ' ἐπίνοιαν ὅς θεός,
 Φράζουσαν, ὡς καὶ ὅσα τέ, σοι φέρεται,
 Ἄσκειν τ' ὑπὸν τὸν ἐπιχάριον τράπον;
 Χρ. Τῷ τῷ το κρίνεις; Καρ. δηλονοπήν καὶ τυφλῶν,
 γυνών. Γνώμαι δοκεῖ τῷ: ὡς σφόδρ' ἐστὶ συμφερον
 Τὸ, μὴδ' ἐν ἄσκειν ὑγιὲς ἐν τῷ νῦν χρόνῳ.
 Χρ. Οὐκ' ἐὰν ὅπως ὁ χρησμός εἰς τὸ τί ρέπει;
 Ἄλλ' εἰς ἑτέρον π μείζον. ἢ δ' ἡμῖν φράσῃ,
 Ὅς τίς ποτ' ἐστὶν ἑτοσί, καὶ ὅς χάριν,
 Καὶ τῷ δόμῳ ἦλθε μετὰ νῶν ἐνθαδὶ,
 Πυθοίμεθ' αὖτ' ὁ χρησμὸν ἡμῶν, ὅς, π νοεῖ.
 Καρ. Ἀγε δὴ σὺ, πρὸς τερον (αὐτῷ, ὅς πς εἶ, φράσῃ.
 Ἡ γὰρ πὶ τῷ τοῖς δρῶ. Χρ. λέγειν χεῖρ ἵα χὶ πάνυ.

ΔΡΑ.

An illi expediat permutatis moribus,

Esse improbo, malè versuto, sani nihil:

Nam ad benè viuendum hoc credebam apprimè vtile.

CA. Quid ergo per coronas Phæbus garrijt?

CH. Id audies. apertè enim Deus mihi

Hoc dixit, vt cuicumq; primùm occurrerem,

Templo egressus: eum nullo defererem loco:

Animumq; inducerem, domum vsq; persequi.

CA. Et huic tu primùm ergò occurristi? CH. huic scilicet.

CA. Quid, si tu homo ineptissime, mentem optimi Dei

Non affecutus es? qui apertè hoc consulit:

Vt filium nostratum moribus imbuas?

CH. Vnde istud conijcis? CA. hoc vel cæcus viderit,

Quòd maxime conducat, hoc nunc tempore

Nihil quicquam sani quenquam hominem conarier. /

CH. At hoc mihi non fit verisimile Cario,

Quòd in istam partem propendeat oraculum:

Sed in aliud longè maius. Quòd si vir hic

Nobis aperiat, quisnam sit, cuius rei

Causa, aut qua re indigens, nobiscum huc venerit,

Fortè assequemur oraculum, quid innuat.

CA. Age tu, dic hoc primùm mihi, quinam vir sis:

Aut post minas sic faciam. CH. dicto opus est Cito.

ARISTOPHANIS

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΩΤΟΥ ΣΚΗΝΗ

Δευτέρα.

Τείμεβοι Ιαμβικοί.

ΠΛΟΥΤΟΣ, ΚΑΡΙΩΝ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

ΕΓὼ μὲν οἰμῶζεν λέγω σοι. Καρ. μανθάνεις,
Ὅς φησὶν εἶναι; Χρ. Σοὶ λέγει τὸτ', ὅς κ' ἐμοί.

Σχετῶς γὰρ αὐτῷ καὶ χαλεπῶς ἐκπυνθάνει.

Ἄλλ' εἰπὶ χαίρεις ἀνδρὸς εὐόρκου Ἰόποις,

Ἐμοὶ φράσον. Πλ. κλάφηνέγω γέ σοι λέγω.

Καρ. Δέχου τ' ἀνδρα, καὶ τὸν ὄρνιν ἔσθ' ἑσθλόν.

Χρ. Οὐ τοι μάτ' ἤδη μῆτρα χαμρήσῃς ἐπὶ.

Εἰ μὴ φράσῃς γὰρ, ἀπὸ σ' ὁλῶ κακὸν κακῶς.

Πλ. Ὡταν ἀπαλλάχθῃλον ἀπ' ἐμοῦ. Χρ. πῶμαλα.

Καρ. Καὶ μὲν ὃ λέγω, βέλπιδόν ἐστι, δέσποτα.

Ἀπολῶ τ' ἀνθρώπον χάκιστα τέτονι.

Ἀναθεὶς γὰρ ὅτι κρημνὸν τιν' αὐτ', καὶ λιπῶν

Ἀπ' ἐμ' : ἵν' ἐκείθῃ ἐκ βαχχίλιαδ' ἡ πεσών.

Χρ. Ἀλλ' αἶρε τ' ἀχέως. Πλ. μηδαμῶς. Χρ. Ὅκουῶ
ἐρεῖς;

Πλ. Ἀλλ' ἰὼ πύθοι δέ μ' ὅς τις εἴμ', εὐοῖδ', ὅτι

Κακὸν τι μ' ἐργάσεαι: κοῦκ ἀφίετε.

Χρ. Νὴ τίς θεὸς ἡμεῖς γ', εἰὰ βέλη γε σύ.

Πλ. Μέθεοθεν οὐ μὲν ὠρῶτον. Χρ. Ἰὼ, μεθίεμν.

Πλ. Ἀκύνειον δὴ. δεῖ γὰρ ὥς ἔοικ', ἐμὲ

Λέγειν, ἀκρύπτειν ἰὼ παρσκευασμένῳ.

Ἐγὼ γὰρ εἰμι Πλῆτ' ὅ. Χρ. ὦ μαρῶτα τε

Ἀνδρῶν

ACTVS PRIMI SCENA

secunda.

Senarij Iambici.

PLVTVS, CARIO, CHREMYLVS.

T Ibi ego dico, vt malè pereas. CA. audis here,
Quem se esse dicat? CH. hoc tibi dicit, non mihi.

Nam rusticè & inhumaniter eum interrogas.

Age verò, si quid tibi candidi hominis placent
Mores: mihi dicito. PL. dico tibi, vt malè habeas.

CA. Habe virum tibi, habe hoc augurium Apollinis,

CH. Ita me Ceres amet: sàxo egone gaudeas.

Nisi enim dicas qui sis, malè te perdam malum.

PL. Abscedite à me, obsecro viri. CH. minimè omnium,

CA. Here, quod mihi factu nunc videtur optimum,

Id eloquar: hunc ego hominem perdam pessimè.

Nam in præcipitium aliquodeum ducam: atq; ibi

Homine relicto, me subducam protinus,

Vt illinc delapsus, collum frangat miser.

CH. Eia ocyus rape. PL. nequaquam. CH. loquere igitur.

PL. Atqui, si cognoueritis me, qui vir siem,

Sat scio, aliquod mihi dabit is malum: neq;

Dimittetis. CHR. nos per Deos, si tu velis.

PL. Omittite ergo nunc primum. CH. Ecce omittimus.

PL. Aduertite nunc (nam quantum video, res eò

Redijt, vt cogar & promere, quæ statueram

Calare vos) ego sum Plutus. CH. hominum omnium,

D 3 Qui

ARISTOPHANIS

Ἄνδρῶν ἀπάντων, εἴτ' εἰσὶ γὰρ Πλῦτ' ὦν;
 Καρ. Σὺ Πλῦτ', οὕτως ἀγλῖως ἀφ' αἰμῶν;
 ὦ Φοῖβε Ἀπολλων, καὶ θεοὶ καὶ δαίμονες,
 Καὶ Ζεῦ: τί φῆσ'; ἐκεῖν' ὄντως εἰ σύ; Πλ. ναί.
 Χρεμ. ἐκεῖν' αὐτὸς; Πλ. αὐτότατος; Χρ. πόθεν οὖν,
 φράσον,
 Αὐχμὴν βαδίσεις; Πλ. ἐκ Παροχλέους ἔρχμαι,
 Ὃς σὺκ' ἐλούσατ', ἐξότ' ὥρ' ἐγένετο.
 Χρ. Τί π' δὲ τὸ χακὸν πῶς ἔπαθες, χάτειπέ μοι.
 Πλ. Ὁ Ζεὺς με ταῦτ' ἔδρασεν, αἰθρώποισ φθονῶν.
 Ἐγὼ γὰρ ὦν μετ' αἰχίον, ἠπείλησ', ὅτι
 Ὡς τὸς διχάμοις καὶ σοφῶς καὶ κοσμίους
 Μόνους βαδιοίμι, ὃ δέ μ' ἐποίησε τυφλόν:
 ἵνα μὴ ἀφ' ἡγνώσκειμι τῶντων μηδένα.
 Οὕτως ἐκεῖν' τοῖσι χηρτοῖσι φθονεῖ.
 Χρ. Καὶ μὲν ἀφ' ἡ τὸς χηρτοὺς γε πᾶσαι μόνους,
 Καὶ τὸς διχάμοις. Πλούτ. ὁμολογῶ σοι. Χρεμ. φέρε, τί
 οὖν
 Εἰ πάλιν αἰσθλέψας, ὥς τ' ὦν καὶ τ' ὦν,
 Φεύγοις αὖ ἤδη τὸς πονηροὺς; Πλ. φῆμ' ἐγώ.
 Χρ. Ὡς τὸς διχάμοις δ' αἰσθλεύοις; Πλ. πάντ' ἐγώ.
 Πολλὰ γὰρ αὐτὸς οὐχ' ἑώρακα χερόν.
 Χρ. Καὶ ταῦμά γ' ἔδεν. οὐδ' ἐγὼ γὰρ ὀβλέπων.
 Πλ. ἄφετόν με νῦν; ἴσον γὰρ ἤδη ἴαπ' ἐμοῦ.
 Χρ. Μὰ Δί': ἀλλὰ πολλῶ μάλλον ἐξόμεθά σου.
 Πλ. Οὐκ ἠγόρευον, ὅτι παρέξεν τράγματα
 Ἐμέλετόν μοι; Χρ. καὶ σύ γ', αἰπὸς βολὰ, πῆθ'.

Καὶ

Qui viuunt, sordidissime, & fœdissime,

Tun' Plutum te esse nos cœlares? CA. tunc sis
Plutus, qui vsq; adeò nunc agrè & miserè habeas?

O Phœbe Apollo, ô Dij indigetes, ô cœlites,

O Iuppiter, quid ais? an verè is es? PL. etiam.

CH. Is ipse? PL. ipsissimus. CH. Sed vndenam cedò

Tam squalidus huc prodis? PL. è Patrocli domo,

Qui nunquam lauit, ex quo ætatem inter homines
Agit. CH. dic mihi amabo, vnde isthuc sit tibi malum.

PL. His Iuppiter me multauit malis, sua

Bona inuidens hominibus: nam olim puer adhuc

Minatus fueram, quòd desertis improbis,

Iustos, modestos, eruditos & probos

Adire solos vellem: sed me Iuppiter

Occaecauit, vt horum dignoscam neminem.

Ad eò frugi hominibus hic Dens malè inuidet.

CH. Cui ille honorem accipit à iustis & bonis

Solis. PL. fateor. CH. age tu, si visum pristinum

Recuperes, nunquid fugies iam deinceps malos?

PL. Ita loquor. CH. ad iustos diuerter? PL. scilicet.

Nam nusquam ipsos iam longo vidi tempore.

CH. Neq; id mirum: quando ego oculatus eiusmodi

Haud vsquam video. PL. dimittite nunc me: quæ enim

Scire ex me voluistis, ea tenetis omnia.

CH. Non per Iouem, sed te multò nunc auidius

Retinebimus. PL. annon ita fore hoc prädixeram,

Quòd essetis mihi facturi hic negotia?

ARISTOPHANIS

Καὶ μή μ' ἀπολίπῃς, ὅ γὰρ εὐρήσῃς ἐμεῖς,
Ζητήσ' ἔτ', αἰθερά τ' αὖ βότρυς βελτίονα.

Μὰ τ' Δί'. ὅ γὰρ ὅστιν ἄλλοι, πλὴν ἐγώ.

Πλ. Ταῦτ' ἐλέγχει πάντες. ἰούκι' αὖ δέ μεν
Τύχῳ σ' ἀληθῶς, καὶ γένωνται πλῆστοι:

Ἀτεχνῶς ἰσοβάλλουσι τῇ μοχθηρίᾳ.

Χρ. Ἐχέμεν δ' ὅπως: εἰσὶ δ' οὐ πάντες χακοί.

Πλ. Μὰ Δί', ἀλλ' ἀπαξάπαντες. Καρ. οἰμῶζει μα-
κρά.

Χρ. Σὺ δ' ὡς αὖ εἰδῇς, ὅσα παρ' ἡμῖν. ἰὺ μύνης,

Γεήσεται ἀγαθὰ, πρὸς σε καὶ τοῦτο, ἵνα πύθῃ.

Οἶμαι γὰρ οἶμαι (ξυλθεῖν δ' εἰρήσεσθαι)

Ταύτης ἀπαλλάξῃ σε τ' ὀφθαλμίας,

Βλέψαι ποιήσας. Πλ. μηδαμῶς τὸτ' ἐργάσῃ.

Οὐ βέλομαι γὰρ πάλιν ἀναβλέψαι. Καρ. τί φῃς;

Ἀνθρωπος ἔτος ὅστιν ἄγλιθ' φύσῃ.

Πλ. Ὅ Ζεὺς μὲν οὐκ εἰδὼς τὰ τέτων μῶρ', ἐμ', εἰ

Πύθοιτ' αὖ, ὅτι βίβη. Χρ. νῦν δ' ὅτ' ἐτο δρᾶ:

Ὅστις σε πρὸς πλάγοντα πρὸς νοσέειν ἔα;

Πλ. Οὐκ οἶδ': ἐγὼ δ' ἐκείνον ὀρρωδῶ πάνυ.

Χρ. Ἀληθές; ὧ δ' ἐλόσσετε πάντων δαυμόνων.

Οἶμαι γὰρ εἶναι πλὴν Διὸς τυραννίδα,

Καὶ τὸς χειρῶν αὐτοῦ ἀξίους τρωβόλους:

Ἐάν γ' ἀναβλέψῃς σὺ, καὶ ἐν μικρὸν χρόνον;

Πλ. Ἀ, μὴ λέγ' ὧ ποτηρὲ τούτ'. Χρ. ἔχ' ἥσυχον.

Ἐγὼ γὰρ ἀποδείξω σε ὅτι Διὸς πολὺν

Μεῖζον δυνάμεινον. Πλ. ἐμέσθ'; Χρ. ἦ τ' ἔστιν.

Χρ. σὲ
νῦν τ' ἔστιν
σὺ; Χρ. ἦ τ' ἔστιν. γὰρ οὐκ ἔστιν ἄλλος.

*CH. Obsecro, da te mihi, neq̃, desere me. Virum
Si queras, quàm ego sum, in vita meliorem, neq̃,
Tu reperiēs, neq̃, per Iouem alius eſt, quàm ego.*

PL. Hoc pollicentur omnes: sed vbi me ſemel

*Adepti fuerint, diuitesq̃, euaserint,
Planè à probitate deſectunt ad malitiam.*

CH. Ita eſt: veruntamen non omnes ſunt mali.

PL. Imò omnes, per Iouem. CA. pœnas dabis mihi.

*CH. Et tu, vt ſcias, quanta accepturus ſis bona:
Si apud nos maneas, animum adhibe, vt intelligas.*

Confido enim atq̃, ſpero (modò Deus annuat)

Fore, vt hac ego te cæcitate liberem,

Tibiq̃, viſum reſtituam. PL. minimè omnium

Hoc feceris: nam viſum recipere non lubet.

CH. Quid ais? CA. Hic homo ingenio eſt nato ad miſeriã.

PL. Et Iuppiter, quem veſania horum non latet,

Si hoc reſciſcat, me penitus perdui. CH. quaſi

Verò hoc ipſum iam non agat, cùm ſcilicet

Te cæcum oberrare, & paſſim impingere ſinit?

PL. Id neſcio: ſed ego formido ipſum maxime.

CH. Itane verò, ô meticuloſiſſime omnium?

Sed cenſen' tu illud imperium magni Iouis,

Et fulmina eius digna vel ter uncio:

Si tu oculos recipias, vel modico tempore?

PL. Ah iſtane dixiſ, ſcelus. CH. acquieſce: nam

Ego demonſtrabo, quòd tu plus ipſo Ioue

Poſſiſ. PL. egon'? CH. tu, per cælum: & nunc illicò.

ARISTOPHANIS

Λύττε γὰρ ἀρχὴ ἀφ' ἧν ὁ Ζεὺς τῆς γῆς;
 Καρ. Διὰ τὰ ἀργύριοι· πλεῖστον γὰρ ἔσ' αὐτῶ. Χρ. Φέρε
 Τίς οὖν ὁ παρέχων ἐστὶν αὐτῶ τούτ'. Καρ. ὁ δὲ.
 Χρ. Θύσαι δ' αὐτῶ ἀφ' ἧν; ὃ ἀφ' ἑλίου;
 Καρ. Καὶ ἡ Δί', εὐχόμεναί γε πλεῖστον ἀντιχεῖ.
 Χρ. Οὐκ οὖν, ὃ δ' ἐστὶν αἵπιθ'; ἡ ῥαδίως
 Παύσσει, εἰ βέλοιοτο, ταῦτ' αἶ. Πλ. ὅτι πῶς δὴ;
 Χρ. Ὅτ' οὐδ' αἶψα γύσσει ἀνθρώπων ἐπ',
 Οὐ βουῖ αἶψα, ἔχει φατόν· οὐκ ἄλλ' οὐδέεν,
 Μὴ βουλομένης Κοῦ. Πλ. ὅτι πῶς. Χρ. ὅπως; οὐκ ἔσθ'
 ὅπως

Ὡνήσει αἰδήπυθαι, ἢ σὺ μὴ παρὼν
 Αὐτὸς διδῶς τὸ ἀργύριον; ὥς τε ὁ Διὸς
 Τίω δ' οὐάμιν, ἢ λυπῇ τί, καὶ θαλύσης μόνῃ.
 Πλ. οὐτ. Τί λέγεις; δι' ἐμὰ γύουσι αὐτῶ; Χρ. μὴ
 ἐγώ.

Καὶ ἡ Δί', εἰ πῶς ἐστὶ λαμπρὸν ἡ κελεύων,
 ἢ χεῖρει ἀνθρώποισι, ἀφ' ἧν σὲ γένετα.
 Ἀπαντα τῶ πλεῖστον γὰρ ἔσθ' ὑπὸ ἡσυχίᾳ
 Καρ. Ἐγὼ γέ τοι ἀφ' ἧν μικρὸν ἀργυροῦσι
 Δουλοῦ γένετα· ἀφ' ἧν τὸ μὴ πλεῖστον ἴσως.
 Χρ. Καὶ τίς γ' ἐταῖρας φασὶ τὰς Κορινθίας,
 Ὅτι μὲν αὐτὰς πῶς πένης πέρων τύχη,
 Οὐδὲ πρὸς ἑαυτῶν νοῦν· εἰ δὲ πλεῖστοι;
 Τὸν ὀφειλόντα αὐτὰς εὐθὺς ὡς τὸν βέβη.
 Καρ. Καὶ τίς γε παῖδας φασὶ ταῦτο τὸ τοιοῦτον,
 Οὐ τῆς ἐργασίας, ἀλλὰ τὰς ἀργυρίων χάριν.

Χρ. Οὐ

Bonus ille Iuppiter, per quem Dijs imperat?

CA. Per argentum: hoc enim illi abundè suppetit.

CH. Agè, quis Ioui illud argentum largitur? CA. hic.

CH. Per què Ioui homines sacrificāt? nunquid per hunc?

CA. Omnino: nam hac omnia vota sacrificantium

Redeunt: ut ij diteſcant, qui Deum inuocant.

CH. An non igitur hic autor ſacrorum omnium eſt?

Et, ſi velit hic, facilè iſta omnia deſuerint?

PL. Quāobrem? CH. quia ne vnus hominū quidē offerat

Libum deinceps, aut pecudem, aut aliud deniq,

Si tu prohibeas. PL. Quomodo? CH. Quomodo? quia

Non erit, vnde quis emat, ad libandum quippiam,

Niſi tu præſens ei argentum dederis: ita,

Vt vim Iouis (ſi tibi moleſtus ſit forſitan)

Tu ſolus deſtruas. PL. quid aiſ? num homines ei

Per me ſacra faciunt? CH. ita dico: & per Iouem

Si quid præclarum, aut pulchrum, aut gratum deniq,

Inter homines exiſtit, per te maxime

Exiſtit: nam pecuniæ obediunt omnia.

CA. Ego certè, modico ære emtus, miſeram ſerui

Hanc ſeruitutem: quia nummatus non eram.

CH. Etiam Corinthiacas aiunt meretriculas:

Si quando pauper eas ſollicitando ambiat,

Nullam rationem eius habere. Et ſi quiſpiam

Diues: ſtatim illi facere copiam ſui.

CA. R. Hoc ipſum aiunt facere pueros tenellulos,

Non propter amatores, ſed queſtus gratia.

CH. &

ARISTOPHANIS

Χρ. Οὐ τὸς γε χεῖροισι, ἀλλὰ τοῖς πόρνευσι. ἐπεὶ
 Αἰτῶσιν ὅτι ἀργύριοι οἱ χεῖροισι. Καρ. τί δ' αἶ;
 Χρ. Ὁ μὲν ἴσως ποῖ ἀγαθόν, ὁ δὲ κύνας θηρευτικὰς.

Καρ. Αἰσχυρόμυθοι γὰρ ἀργύριοι αὐτεῖν ἴσως,
 Ὅνομα τι πεπείησιν πλὴν μορθηρίαν.

Χρ. Τέχνας δὲ πᾶσαι ἀγ' σέ γε σοφίσματα,
 Ἐν τοῖσιν αἰθρώποισιν ἔσθ' εὐρημήνα.

Ὁ μὲν γὰρ αὐτῷ σκυλοτομεῖ καὶ θήμηνθ'.

Ἄλλοι δὲ χαλκεύει, ὁ δὲ τεκλαίνεται.

Ὁ δὲ χροχορεῖ, χροσίον πᾶσι σὺ λαβών.

Ὁ δὲ λωποδύει γ': ἢ Δί': ὁ δὲ τοιχαρυχεῖ.

Ὁ δὲ κναφεύει: ὁ δὲ πλυθεῖ καὶ δαί.

Ὁ δὲ βυρσοδεφεῖ γ': ὁ δὲ γε πωλεῖ κρόμμυα.

Ὁ δ' ἄλλοις γε μοιχὸς ἀγ' σέ που πᾶσι τίλλε-
 ται.

Πλ. Οἱ μοι ἄλλας: ταυτί μ' ἐλάνθανε πάλα.

Χρ. Μέγας δὲ βασιλεὺς ἔχ' ἀγ' τῶτον κομᾷ.

Καρ. Ἐκκλησίαν δ' ἔχ' ἀγ' τῶτον γίνεταί.

Χρ. Τί δέ; τὰς τείρας ἢ σὺ πληροῖς, εἰπέ μοι.

Καρ. Τόδ' ἐν Κορίνθῳ ξεικλὸν ἔχ' οὗτ' ἔφε.

Χρ. Ὁ Πάμφιλος δ' ἔχ' ἀγ' τῶτον κλαύσειται.

Καρ. Ὁ Βελονοπώλης δ' ἔχ' μετὰ τῷ Παμφίλῳ.

Χρ. Ἀργύριος δ' ἔχ' ἀγ' τῶτον πᾶσι δέσσει.

Καρ. Φιλέψιμος δ' ἔχ' ἕνεκα σου μύθους λέγει.

Χρ. Ἡ ξυμμαχία δ' ἔχ' ἀγ' σέ τοις Αἰγυπτίοις.

Καρ. Ἐρᾷ δὲ Λαῖς ἢ ἀγ' σέ Φιλωνίδει.

Χρ. Ὁ

CH. At tu hoc non de bonis, sed de meritorijs
Dici puta: nam frugi argentum haud expetunt.

CA. Quid ergo petunt? CH. Alius quidem generosum e-
Alius verò expetit canes venaticos. (quum,

CA. Fortasse dum eos pecuniam exposcere pudet,
Hoc pratextu suam tegunt infamiam.

CH. Artes item omnes, omnes praestigiae & doli,
Inter homines propter te excogitatae sunt.

Te propter in sutrina alius corium secat:

Alius ferrum ducit: alius ligna fabricat:

Alius, quod à te accepit, aurum liquesfacit.

Est, qui tui causa spoliat: qui parietes

Perfodit: alius fullonem agit: hic pelles lauat:

Hic corium tingit: ille cepas venditat:

Hic deprehensus adulter vulsuram miser

Patitur: tuiq; hac studio fiunt omnia.

PL. Ah me miserum, qui isthac ignoravi haecenus.

CH. Rex ille Persarum, annon se effert propter hunc?

CA. Et cætus hominum nunquid fiunt propter hunc?

CH. Quid? num triremes tu non completes? cedò mibi.

CA. Conductum exercitum in Corintho hic non alit?

CH. Non Pamphilus ab isthoc habet, quod lugeat?

CA. Et Belonopoles nonne vnà cum Pamphilo?

CH. Nonne Argyrius hunc propter immodestè agit?

CA. Phileus nonne tui causa fabulas

Recitat? CH. non propter te auxilium Aegyptijs datur?

CA. An non propter te Laïs amat Philonidem?

CH. Ac

ARISTOPHANIS

- Χρ. Ὅτι μοθέει δὲ πύργῳ; Καρ. ἐμπέσοι γέροι.
 Χρ. Τὰ δὲ δράματα ἔχει γὰρ σὲ πάντα δράττεται;
 Μονώτατ' ἄρ' εἰ σὺ πάντων αἵπῳ
 Καὶ ἵππων καὶ τῶν ἄσθων, εὐ' ἰδ' ὅ, π.
 Καρ. Κρατῆσι γυνὴ καὶ τοῖς πολέμοις ἐχέσθαι
 Ἐφ' οἷς αὖτ' ὅτ' ἐπιχθιζέσθαι μόνῳ.
 Πλ. Ἐγὼ ἴσομαι τα δύνατος εἰμ' εἰς ὧν ποιεῖν;
 Χρ. Καὶ ναὶ μὰ Δία τέπων γε πολλῶ πλείονα.
 Ὡς τ' ἔδ' ἐμεσὸς σου γέρον' ἔδεις πώποτε.
 Τῶν μὲν γὰρ ἄλλων ἔστι πάντων πληρομομή;
 Ἐρωτῶ. Καρ. ἀρ' ὦν. Χρ. μεσιχῆς. Καρ. βαρυνμάτων.
 Χρ. Τιμῆς. Καρ. πλακουμένων. Χρ. αἰδραγαθίας. Καρ.
 ἰσχάδων.
 Χρ. Φιλοπρίας. Καρ. μάχης. Χρ. στρατηγίας. Καρ. φακῆς.
 Χρ. Σοφ' δ' ἐγένετ' ἔδεις μεσὸς οὐδὲ πώποτε.
 Ἀλλ' ἰὼ ἄλαντά τις λάβη τριαχίδεχα,
 Πολὺ μᾶλλον ἐπιθυμεῖ λαβεῖν ἐκχιδεχα
 Καὶ ταῦτ' ἀνύσῃ, τετραρχέοντα βέλεται;
 Ἦ φησιν, οὐκ εἶναι βιωτὸν αὐτῷ τ' βίον.
 Πλ. Εὖτοι λέγῃν ἔμοι γε φαίνασθαι πάνυ:
 Πλ. ἰὼ ἐν μόνον δέδοιχα. Χρ. φράζεσθ' ἔπει.
 Πλ. Ὅπως ἐγὼ τ' δύναμιν, ἰὼ ὑμεῖς φατῖ
 Ἐχθρὸν μὲν, ταύτης δεσποῦσθαι γενήσομαι.
 Χρ. Νῆτ' Δί' ἀλλὰ χαλὴ λέρουσι πάντες ὡς
 Διόλοπον ἰδ' ὁ Πλάτῳ. Πλ. ἦ κίς', ἀλλὰ με
 Τοιχωρύχος τις διέβαλλ' εἰς δὺς γὰρ ποτι,
 Οὐκ εἴχον, εἰς τὴν οἰκίαν, ἔδ' ἐν λαβεῖν,

Εὐρυν

CH. At Timothei turris? CA. eate quidem obruat.

CH. Nonne hac, quæ dico, propter te sunt omnia?

Tu namq, solus autor & perfectores
Bonorum, quod scias, malorumq, omnium.

CA. Imò etiam in bello plerunq, solet vincere

Ea pars, in quam hic potissimum propenderit.

PL. Egone vnus hac efficere tanta sim potens?

CH. Et per louem, hisce multò plura tu potes,

Neq, quenquam hominem tui vnquam cepit satietas.

Nam aliarum rerum satietas est omnium:

Amoris. CA. panum. CH. Musica. CA. bellarium.

CHR. Ambitionis. CAR. polentæ. CH. Imperij. CA.
lenticium.

CH. Tui autem tadio, nemo vnquam affectus est.

Nam si quis accipiat talenta tredecim,

Auidius contendit parare sedecim.

Si & hæc confecerit, quadraginta appetit:

Aut vitam sibi pòt esse vitalem negat.

PL. Videmini profectò mihi benè dicere,

Hoc præter vnum, quod metuo. CH. Quidnam, cedò?

PL. Vereor, vt hanc potentiam, qua præditum

Me vos esse affirmatis, ego vnquam consequar.

CH. Sanè verò: sed illud omnes dicitant,

Plutum rem esse timidissimam. PL. nihil minus:

Sed olim quidam perfossor parietum me ita

Calumniatus est: qui cum in meam domum

Tacitè irrepisset, nihil affortare potuit.

Propterea,

ARISTOPHANIS

Εὐρῶν ἀπαξάπαντα τὰ κεκλισμένα.
 Εἴτ' ὠνόμασέ με τίς πρὸς τοίαν, δφλίαν.
 Χρ. Μὴ νῦν μελέτω σοι μηδέν: ὡς εἰς γένη,
 Ἄνῃρ πρὸς θυμὸς αὐτὸς εἰς τὰ πρᾶγμα τὰ,
 Βλέποντ' ὅποδ' εἴξω σ' ὀξύτερον ἢ λυγρέως.
 Πλ. Πῶς ἔνδυνήσῃ τὸ το δρᾶσαι, θνητὸς ὢν;
 Χρ. Ἐχω τὴν ἀγαθὴν ἐλπίδ', ἐξ ὧν εἶπέ μοι
 Ὀφοῖσθ' αὐτὸς, πυθικὴν σείας δάφνιν.
 Πλ. Κἀκεῖνθ' οὐκ ἔμνοιδε ταῦτα; Χρ. Φῆμι' ἐγώ.
 Πλ. Ὁρᾷτε, Χρ. μὴ φρόνιζε μηδέν, ὦ ἀγαθέ.
 Ἐγὼ γὰρ εὖ τὸτ' ἴδι, καὶ ἀνδρῶν μ' ἀποθανεῖν,
 Αὐτὸς ἀφ' ὧν ἀξω ταῦτα. Καρ. καὶ βέλη γ' ἐγώ.
 Χρ. Πολλοὶ δ' ἔσονται καὶ ἄτεροι νῶν ζυμμάχοι,
 Ὅσοις διχάμοις ἔσιν, οὐκ ἔνδ' ἄλφιτα.
 Πλ. Παπαί, πονήροισι γ' εἴπας ἡμῖν ζυμμάχοις.
 Χρ. Οὐκ: ἐγὼ γὰρ πλεῖστήσωσιν ἐξ ἀρχῆς πάλιν.
 Ἄλλ' ἴθι σὺ μὲν ταχέως δραμὴν. Καρ. πῖ δρῶ, λέγε.
 Χρ. Τοὺς ξυγέωργους χάλεσον (εὐρήσῃς δ' ἴσως
 Ἐν τοῖσιν ἀγροῖς αὐτὰς ἀλαμπορεμνύουσας)
 Ὅπως αὖ ἴσον ἔχουσιν ἐν ταυθοῖ παρών,
 Ἡμῖν μετ' ἄσχη, τῷ δὲ ἔπλετε μέρθ.
 Καρ. Καὶ δὴ βαδίζω: τὸ το δὲ τὸ χρεᾶδιον,
 Τῶν ἐνδοθέν τις εἰσενεχάτω λαβών.
 Χρ. Ἐμοὶ μελήσῃ τὸ το γ': ἀλλ' αὐτὰς βέχε.
 Σὺ δ', ὦ κράπτε Πλεῖτε πάντων δαιμόνων,
 Εἴσω μετ' ἐμῷ δεῦρ' εἰσὶθ'. ἡ γὰρ οἰκία
 Αὐτὴν ὄσιν, ἐγὼ δ' εἰς χρημάτων σε τήμερον

Μεσσην

Propterea, quòd oclusa repperisset omnia.

Exinde meam fur ille providentiam

Interpretatus est falsò formidinem.

CH. Nihil prorsum curæ sit tibi iam. Nam si ego

Promptum & paratum te hac in re cognouero,

Faxo, ut videas acutius vel Lynceo.

PL. Quî tu hoc perficere possis, qui mortalis es?

CH. Bonam spem concepi ex ijs, quæ modò mihi

Phæbus respondit, laurum excutiens Pythicam.

PL. Etiam ille borũ tecum conscius est? CH. Ita loquor.

PL. Videte. CH. ne sis sollicitus. Ego enim, ut probè

Istuc scias, vel capitis mei periculo

Ipsemet hæc conficiam. CA. Et ego tecum, si lubet.

CH. Aderunt etiam alij adiutores plurimi,

Qui, quòd iusti sunt, non habent quod esitent.

PL. Papæ, miseros hos adiutores prædicas.

CH. Haudquaquam, si modò ij ditescant denuò.

Sed curre tu curriculo. CA. quid faciam, cedò.

CH. Vicinos agricolas accersere (reperies

Ipsos fortè in agris, operi intentos rustico)

Ut hîc præstò assient, & aquam quilibet

Eorum partem Pluti nobiscum auferat.

CA. Eo: sed hanc carnem aliquis hinc intrò ferat.

CH. Mihi hæc res curæ erit, tu curre celeriter.

At ô Deorum Plute præstantissime,

Nunc tu huc mecum ingredi, quoniam hæc mea est

domus,

E

Quam

ARISTOPHANIS

Μετὴν ποιῆσαι, καὶ διχάως καὶ δίκως.

Πλ. Ἀλλ' ἄρ' ὅμως μὴ εἰσιών, ἢ τὴν θεοῖς,

Ἐσοίχαιαν ἐχάσῃ, ἄλλοτεῖαι πάνυ,

Ἀγαθὸν γὰρ ἀπέλαυσ' ἔδεν αὐτῷ πρόποτε.

Ἦν μὲν γὰρ εἰς φηδωλὸν εἰσελθὼν τύχῃ,

Εὐθεὶς κατάρυξέ με χεῖρ' ἡμετέρη.

Καὶ αὖ πῃς προσέλθῃ χρηστὸς αἰθρωντος φίλου.

Αὐτῷ λαβεῖν τι μικρὸν ἀργεῖδιον,

Ἐξαρνός ἐστι, μὴ δ' ἰδέιν με πρόποτε.

Ἦν δ' εἰς πρὸς πλῆγ' αἰθρωντον εἰσελθὼν τύχῃ:

Πόρνασι καὶ κύβοισι προσβεβλημένῳ,

Γυμνὸς θύραζ' ἐξέπεσον ἐν ἀκαρεῖ χερόνῳ.

Χρ. Μετρίως γὰρ αἰθρὸς σοὶ ἐπέτυχες πρόποτε.

Ἐγὼ δὲ τὸ τε ἔξοπου πῶς εἰμ' αἰεὶ

Χαίρω τι γὰρ φηδόμενῳ (ὡς ἔδεις αἰήρ).

Πάλιν τ' αἰαλῶν, ἢ νίκη αἰετῶν δέη.

Ἀλλ' εἰσιόμεν, ὡς ἰδεῖν σε βέλομαι

Καὶ τὴν γυμναῖαν καὶ τὸν μόνον.

Ὅν ἐγὼ φιλῶ μάλιστα μετὰ σέ. Πλ. πείθομαι.

Χρ. Τί γὰρ αἰεὶ οὐχὶ πρὸς σέ τ' ἀληθῆ λέγει;

ΔΡΑ

Quam te hodiè oportet ditare, per fas & nefas.

PL. At enim molestum est mihi, Deos testor, domum
Ingredi, alienam præsertim atque incognitam.
Nam nihil vnquam illic habui, quo fruerer, boni.
Si enim mihi contigerit ad sordidum ingredi:
Continuò ille in terra defossus me occulit.

Posse, ubi probus quispiam amicus adiuverit, opem
Implorans, & pecuniola parum exigens:

Negat ille habere, ac ne vidisse me quidem

At: sin ad prodigum hominem diuertero:

Scortis, & aleis obiectus, temporis

Momento, nudus illinc protrudor foràs.

CH. Mediocre[m] hominem nactus es huc vsque neminem:

At ego tali ingeniosum præditus: lubens,

Si quisquam alius, mea comparco: rursum, ubi opus est,

Sumptus facio. sed eamus intrò: nam volo,

Vt te vxor videat, & gnatus meus vnicus

Quem, posse te, amo maximè. PL. Credo facillimè

CH. Cur enim aliquis, quæ vera, tibi non indicet?

ARISTOPHANIS
ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ
Σκηνή πρώτη.

Τετράμετροι Ιαμβικοί, Καταληκτικοί, Δίμετροι,
Ἀνακρεόντῃοι, καὶ ἄλλοι
πινές.

ΚΑΡΙΩΝ, ΧΟΡΟΣ.

Ὡ πολλὰ δὴ γῶ δεσπότῃ ταυτ' ἥμῃον φαζόντις
Ἄνδρες φίλοι, καὶ δημότα, καὶ ἔ πονεῖν ἐραταί:
Ἰτ', ἐγκονεῖτε, πωυδέαδ', ὥς ὁ χαμρὸς ἔχ' ἐ μέλῃν,
Ἄλλ' ἐπ' ἐπ' αὐτῆς τ' ἀκμῆς, ἣ δέϊ παρόντας ἀμυύην.
Χο. Οὐκ οὐὶ ὄρας ὀρμωιδήνοες ἡμᾶς πάλαι περθύμεως,
Ὡς εἰκὸς ὅστιν, ἀδελφεῖς γέροντας αἰδράς ἤδη;
Σύδ' ἀξιοῖς ἴσως με φεῖν: τῶν ταῦτα καὶ φεράσαι μοι,
Ὅτε χάριν γ' ὁ δεσπότης ὁ σὸς κέκληκεν ἡμᾶς.
Καρ. Οὐκ οὐὶ πάλαι δή περ λέγω: σύδ' αὐτὸς οὐκ ἀ-
κούεις;
Ὁ δεσπότης γὰρ φησιν, ὑμᾶς ἡδέως ἀπαντᾶς
Ψυχρὸν βίει καὶ δυσκόλῃ ζῆν ἀπαλλαγένας.
Χο. Ἔστιν δὲ δή τί; καὶ πόθεν τὸ πρᾶγμα τῶθ' ὀφησιν;
Καρ. Ἐχον ἀφίχθαι δεῦρο περσεβύτιω πίν', ὃ πόνηροι,
Ῥυπῶντα, κυφόν, ἀθλιον, ῥυσόν, μαδῶντα, νωδόν,
Οἶμαι δὲ νῆτ' ἔρανόν, καὶ ψαλόν αὐτ' εἶναι.
Χο. Ὡ χρυσὸν ἀγείλας ἐπῶν, πῶς φης; φεράσον μοι.
Δηλοῖς γὰρ αὐτὸν τῶρον ἥκην χερμαίων ἔχοντα.

Καρ.

ACTVS SECVNDI SCENA

prima.

Octonarij Iambici, Catalectici, Dimetri, Anacreontij, & alij quidam.

CARIO, CHORVS.

O Qui multas cum hero cepas edistis vnà amici
*Viri, & populares, & laborum studiosi, venite,
 Ite, properate, currite: neq; enim vllus est morandi
 Locus: sed ipsa se offert occasio rei gerendæ:*

Quam vt arripiatis protinus, vi tota anniti oportet.

CH. *Et qui vides me promptè iam dudū gradū incitare,*

Quantum quidem à nobis fieri est æquum, viris labore

Fessis, & natu grandioribus: sed tu requiris,

Vt æquis passibus tecum curramus: & hoc priusquam

Nos certos reddas, quare tuus herus nos huc vocârit.

CA. *At qui ego iam dudum dixi, sed tu nō aduertis aures,*

Quòd Chremylus herus meus dicat, vos deinceps vniuer-

Hanc austerā & odiosam vitā, cum alia suauiori (vos

Permutaturos, & beatè victuros & delicatè.

CH. *Quid hoc negotij est? aut vndenām, de quo ille dicit?*

CA. *Modò huc aduenit, ô agricola, adducens quempiam*

Senem gibbosum, squalidū, ærumnosum, cariosum (vnà

Edentulum, rugosum, caluum, & vt puto, etiā apellam.

Nam testor altum calum, talis esse mihi videtur.

CH. *O aureum mihi nuncium: quid ais? dic quesò nobis:*

Nam innuis ipsum venire cum pecuniarum aceruo.

ARISTOPHANIS

Καρ. Πρεσβυτικῶν μὲ ὄνυχάκων ἔγωγ' ἔχοντα (ωρον).

Χο. Μῶν ἀξιοῖς φεακί (ας) ἡμᾶς ἀπαλαγγῆσαι

Ἄζημιθ, καὶ ταῦτ' ἐμοῦ βακτηρίαν ἔχονίθ;

Καρ. Πάντως γὰρ αὐτῶν φύσιν τοῖσι τοῖς πάντας

Ἠγεῖοδέ μ' εἶναι: καὶ ἔδεν αὐτομί (ζεθ) ὑγιές εἰπεῖν;

Χο. Ὡς σεμνὸς ὁ δὲ τί τειπ (ιθ): αἰκνήμα δὲ (ου) βοῶσιν

Ἰού, ἰού: (ας) χρίνικας καὶ (ας) πέδας ποθῆ (αι).

Καρ. Ἐν τῇ (ο) ρῶνυί λαχόν τὸ χράμματα σου διχάζειν:

Σὺ δ' ἔβαδίζεις: ὁ δὲ Χάρων τὸ ξύμβολον δίδωσιν.

Χο. Διαρραγείς: ὡς μόθων εἶ, καὶ φύσιν κόβαλθ:

Ὅστις φεακί (εις). φρά (αι) δ' ἔπω τετληκας ἡμῖν,

Ὅτε χρεῖν μ' ὁ δεσπότης ὁ σὸς κέκληκε δεῦρο:

Οἱ πολλὰ μαρτί (αν) τες, (ο) κ' ἔσθης σχολῆς παρ' ἑμῶς

Δεῦρ' ἤλθομεν; πολλῶν θύμων ρίζας διεκτρώοντες.

Καρ. Ἀλλ' (ο) κ' ἐπὶ αὐτοφύ (α) μι. Ἦ Πλῆστον γὰρ, ὦ ἀνδρες,

Ἀγωνὸς δεσπότης: ὅς ὑμᾶς πλυσίους ποίησθ. (ἦ κα)

Χο. Ὅντως γὰρ ὅτι πλυσίοις ἅπανσιν ἡμῖν εἶναι;

Καρ. Νῆ τες Θεοὺς; Μίδ (ας) μ' οὐ, (ὡ) ὥτ' ὄν (α) λάβητε.

Χο. Ὡς ἡδομαι, καὶ τέρπομαι, καὶ βέλομαι χορεῦ (αι)

Ἦ φ' ἡδονῆς: εἰ τῶν λέγεις ὄντως σὺ ταῦτ' ἀληθῆ.

Καρ. Καὶ μὲν ἐγὼ βελή (ο) μα, τρεπτανελὸ τ' Κύκλωπα

Μιμέμνηθ, καὶ τοῖν ποδοῖν ὡδὶ παρεν (α) λεύων,

Ἦ μᾶς ἄγην. ἀλλ' εἴα τέκεα θαμίν ἐπαναβοῶντες

Βληχόμενοι τε παρ' ἐπατίων,

Αἰγῶν τε χιναβρών (α) τα, μέλη,

Ἐπεὰ δ' ἀπεφωλημένοι: βάζοι δ' ἀκραπείαδε.

Χο. Ἡμεῖς δὲ γ' αὐζήθησομεν, τρεπτανελὸ τ' Κύκλωπα

Βληχό-

καὶ καὶ βρών
τα

CA. Imò, vt ego arbitror, habet aceruum seniliũ malorũ.

CH. Ehem! tun' impune abiturum te speras, si me inani Spe ludifices: præsertim cùm hunc ego gestem scipionem?

CA. Vah: num vos ita me ad omnia naturâ esse procreatũ Putatis, vt nihil sani à me dici iudicetis? (mant

CH. Vt honestus est hic verbero: at interim tua crura clau-
Heu, heu: & compedes, & crassas pedicas expetessunt.

CA. In tumulto tibi sorte obtigit, ius dicendi potestas:
Tu verò non abis. Atque Charon tibi Symbolum dat.

CH. Rumparis: vt molestus es, & ingenio versipelli,
Qui nos ita ludere pergis, nec dum protulisti apertè,
Cuius nam rei causa tuus herus nos huc aduocârît:

Cùm multis nos laboribus districti & occupati,
Huc properemus, thymi radices multas transeuntes.

CA. Et iam non celabo amplius. Herus intra tecta Plu-
tum

Adduxit secum: qui vos agricolas ditabit omnes.

CH. An reuerà nos omnes diuites sumus futuri?

CA. Imò Midæ: si modò asininas induatis aures.

CH. Vt lætor, vt delector, vt tripudiare allubescit
Mibi nunc, præ gaudio: si vera sunt, quæ prædicas tu.

CA. At ego volo Threttanelò Cyclopem imitans, & pe-
Modo inferens, vos agere: Eia filioli clomitætes (des hoc
Balate mecum velut oues.

Et fœtidæ velut capræ.

Subsequimini, vt hirci, intemperantiùs lasciuiantes.

CH. At nos vicissim, Threttanelò illũ quæremus Cyclopẽ,

ARISTOPHANIS

Βληχόμενοι, σὲ τάλονι πνέοντα χαλαρόντες,
 Πήραν ἔχοντα, λάχανά τ' ἄγρια δροσερά, καὶ κραπαλῶν-
 Ἡρούμενον τοῖς περὶ βατίοις, (τα,
 Εἰκὴ δὲ χαλαρὰ φέροντα πρὸς,
 Μέγαν λαβόντες ἡμῶνον σφηκίσκον, ἐκτυφλώσαν.
 Καρ. Ἐγὼ δὲ τίω Κίρκην γε, τ' αἰ φάρμακ' αἰακυκῶσαν,
 Ἡ τὸς ἐταίρους ὅ Φιλωνίδου ποτ' ἐν Κορίνθῳ
 Ἐπέσεν, ὡς ὄντας χάτωροις
 Μεμαλγμένον σκῶρ ἐοδίην; αὐτὴ δ' ἔμαθ' ἐν αὐτοῖς:
 Μιμήσομαι πάντας τρέποισ.
 Ὑμεῖς δὲ γευλίζοντες ὑπὸ φιληδίας,
 Ἐπεσθε μητρὶ χοῖροι.
 Χο. Οὐκ ἔγνω τίω Κίρκην γε, τ' αἰ φάρμακ' αἰακυκῶσαν,
 Καί μαλ' ἄνευσαν μολυσσάν τε τὸς ἐταίρους,
 Λαβόντες, ὑπὸ φιληδίας
 Τὸν Λαρτίη μιμνήμενοι, τῇ δ' ὄρχων κρεμῶμεν,
 Μινθώσομεν θ', ὥς περ βάζου,
 Τίω ῥίνα: σὺ δ' Ἀείτυλλο ὑποχάσκων ἐρεῖς,
 Ἐπεσθε μητρὶ χοῖροι.
 Καρ. Ἀλλ' εἴα νῦν τ' σκωμμάτων ἀπαλλαγέντες ἦδη
 Ὑμεῖς, ἐπ' ἄλλ' εἶδ' ὅτε πέπε-
 σθ'. ἐγὼ δ' ἰὼν ἦδη, λάτρεα
 Βελήσομαι, ὅς δεσπότης
 Λαβὼν πρὶ ἀρτόν, καὶ κρέας,
 Μασώμεν τὸ λοιπὸν, ὅτε τῷ κόπῳ ξυνεῖναι.

ΔΡΑΜΑ-

*Balantes: & ubi famelicum te prœnderimus: gerentem
Peram, & olera rosida, & agrestia, necnō & temulentū,
Quibus tuis præcedere,*

Aut fortē somnum carpere:

Illic ingenti te palo excacabimus præusto.

*CA. At ego omnib. modis Circen imitabor, quæ venenis
Ex arte confectis, socios Philonida apud Corinthum
Mutavit in fœdos sues:*

Ipsisq̃, persuasit, ut oletum coctum deuorarent,

Quod illa prius subegerat.

*Vos igitur hac voluptate illecti, ite grunientes
Porcam sues secuti.*

*CH. Et nos vicissim te Circen permiscentem venena,
Et præstigijs socios ludificantem, & contaminantem
Prœndemus: & præ gaudio.*

*Ulyssē imitantes, tibi suspensō à testiculis, ut hirco,
Nares linemus stercore:*

*Tum tu, ut Arystyllus, risu modicè diducto, in tonabis:
Matrem sequare porca. porcā, vel sequamini porci.*

*CA. Age nunc cauillis & iocis omisiss, vos redite
Ad pristinum formæ decus:*

Ego hinc abibo clanculum,

Et pane carnibusq̃ hero

Surreptis, ubi probè satur

Fuero, huic negotio gnauam manum admouebo.

ARISTOPHANIS

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

Τείμεβοι Ιαμβικοί.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

Χαίρην ἡ ὑμᾶς ὅτι νῶ ἄνδρες δημόται,
 Ἀρχαῖον ἤδη πρῶτα γινώσκων, καὶ σωθῆναι.
 Ἄσπασμα δ' ὅπῃ πρῶτον ἤκετε,
 Καὶ σωτῆρα γινώσκων, καὶ σωτῆρα βλαβεροῦ.
 Ὅπως δέ μοι καὶ τὰλλα συμπράτταται
 ἔσεται, καὶ σωτῆρες ὄντες τῷ θεῷ.
 Χο. Θάρρη. βλέπῃ γὰρ ἀντιχεῖς δόξεις μ' Ἄρη.
 Διόν γὰρ εἰ πρῶτον μὲν εἶνεκα
 ὦπιζόμεσθ' εἶχ' ὅτι ἐν τῇ κλησίᾳ,
 αὐτὸν δὲ τὸ Πλάτων παρείην τῷ λαβεῖν
 Χρ. Καὶ μὲν ὁρῶ καὶ Βλεψιδήμονα τῶν
 Προσίωντα. δὴ λῶ δ' ὅτι, ὅπῃ τὸ πρῶτον
 Ἀχέκοις, τῇ βαδίσει καὶ τῷ τῶν.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ τρίτη.

Τείμεβοι Ιαμβικοί.

ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

Τι αἰοῦ τὸ πρῶτον εἶναι; πόθεν καὶ τίνι βότῃ
 Χρεμύλῳ πεπλήθηκ' ἐξαπίνης; ὅπως τοι
 Καὶ τοι

ACTVS II. SCENA II.

Senarij Iambici.

CHREMYLVS, CHORVS.

V T vós iubeam saluere, ô populares mei,
 Inſipida & obſoleta ſalutatio mihi
 Videtur. Itaq, ſaluto more vos nouo:
 Et obuijs vlnis amplector: quòd animis
 Tàm propenſis pleno huc aduentatis gradu,
 Minimeq, remiſſo. Quod nunc reliquũ eſt, date operam,
 Vt etiam in cæteris præſtò adſitis mihi:
 Plutumq, mecum vnà aſſeruetis ſerìò.

CHO. Bono animo es, nam talem me ſocium ſenties,
 Vt alterum Martem videre te putes.

Si enim in conuentibus propter teruncium
 Subinde altercamur: certè indignum fiet,
 Ipſum Plutum è manibus cuiquam dimittere.

CH. Atenim video huc & Blepſidemum accedere:
 Certum eſt ex inceſſu propero, & celeri gradu,
 Quòd iam aliquid de iſt hoc reſciuit negotio,

ACTVS II. SCENA III.

Senarij.

BLEPſIDEMVS CHREMYLVS.

Q Vid hoc rei obſecro? aut vnde & quomodo meus
 Chremylus tam ſubitò ſit diues? non crederem:

Tamen ſi

ARISTOPHANIS

Καί τοι λόγῳ γ' ἰὺ, νῆτ' Ἡρακλέα, πολὺς,

Ἐπὶ τοῖσι καρείοισι τῷ χατημῶν.

Ὡς ἑξαπίνης αὐτὴρ γεγέννηται πλῆσιθ.

Ἔσιν δέ μοι τῶτ' αὐτὸ θαυμαστὸν, χ' ὅπως,

Χρησὸν τι θράτηων, τὰς φίλους μετὰ πέμπελαι.

Οὐκοῦν ὅπι χείριον τι θράγμ' ἐργάζεσθαι.

Χρ. Ἀλλ' οὐδέν ἄπο χρύψας, ἐρῶ μὰ τὰς θεοὺς.

Ὡ Βλεψίδημ', ἄμφνοι ἢ χρεὺς θράτημον.

Ὡς τε μετέχθ' ἐξεσιν, εἰ γὰρ τῷ φίλων.

Βλ. Γέροντας δ' ἀληθῶς, ὡς λέγουσι, πλῆσιθ;

Χρ. Ἔσομαι μ' οὐκ αὐτίκα μάλ': ἰὺ θεὸς γέλη.

Ἐπὶ γὰρ τις ἐνὶ κίνδυνῳ ἐν τῷ θράσματι.

Βλεψ. Ποῖός τις; Χρεμ. οἷθ'; Βλ. λέγ' αἰύσας, ὅ, τι φῆς
ποτε.

Χρ. Ἡ μὲν χαλκὸρ θάσωμι, εὖ θράττειν αἰεί:

Ἦν δὲ σφαλῶμι, ὅπι τε βίβθαι τοῦ θράπαν.

Βλ. Τὰ τι ποτηρὸν φαίνεται τὸ φορτίον:

Καί μ' οὐκ ἀρέσκει. τό, τε γὰρ ἑξαίφνης ἄβαν

Οὕτως ἔσθ' ὅπι πλῆτεϊν, τό τ' αὐτὸ δεδδικέναι:

Πρὸς ἀνδρὸς ὅδ' ἐν ὑγίαι ἐσειργασμένον.

Χρεμύλ. Πῶς δ' οὐδέν ὑγίαι; Βλεψίδ. εἰ τι κεκλοφῶς νῆ
Δία,

Ἐκεῖθεν ἢ καὶ, ἀργύριον ἢ χρυσίον

Παρά τ' ἑοῦ: καὶ πρὶν ἴσως σοι μετὰ μέλφ,

Χρ. Ἀπολλὸν ἄπο βόπαμε: μὰ Δί', ἐγὼ μὲν ἔ.

Βλ. Παῦς

Tametsi in conſtrinis ſermo de hac re frequens,
 Mehercule erat hominum, illiſc deſidentium:
 Quòd ille repente factus ſit ditiffimus.
 Hoc autem mihi plane nouum & mirum accidit:
 Quod fortunatior factus, amicos vocat.
 Næ, contra Patriæ conſuetudinem hoc agit.
 CH. Nihil calabo hominem: ſed rem ipſam proloquar.
 O Blepſideme, hodiè multò præclariùs,
 Ac meliùs nobiſcum omnibus agitur, quàm heri.
 Cuius ego rei te participem fieri volo.
 Nam tu vnus ex amicorum numero es mihi.
 BL. Eſnè autem verè, vt aiunt, tam diues modò
 Factus? CH. Ero iam ſtatim, modò Deus annuat.
 Nam facinus tantum non fit ſine periculo.
 BL. Quonã periculo? CH. Hoc nimirũ. BL. Dic obſecro.
 Et vt occepiſti, ſic tandem perge eloqui.
 CH. Si rem pulcrè explicatam dederimus: de hinc
 Perpetuò erimùs fortunati, & proſperrimè
 Agemus: ſin autem decepti, ſpe irrita,
 Exciderimus, penitiſſimè periuiumus.
 BL. Iſthuc graue omninò apparet: mihi non places.
 Nam & ſic repente ditari, & hæc interim
 Metuere, hominis eſt, qui nihil admittit boni.
 CH. Quomodo nihil boni? BL. Si tu furatus es
 Aurum, vel argentum, ex ſano hoc Apolliniſ:
 Vnde modò proripis: & nunc facti pænitet.
 CH. Iſthuc Apollo me prohibeat: ego nihil

Quicquam

ARISTOPHANIS

Βλ. Παῦσαι φλυαρῶν ὧ ἀγάθ'. οἶδα γὰρ (αφῶς).

Χρ. Σὺ μὴ δὲν εἰς ἐμὲ ὑπονόη τοι ὅτο. Βλ. Φεύ,

ὧς ὅδ' ἐν ἀτεχνῶς ὑμέσ' ἐστὶν οὐδενός·

Ἀλλ' εἰσὶ ἔκ κέρδους ἅπαντες ἡήτορες.

Χρ. Οὐτοὶ μὰ τί τῷ Δῆμητρί· ὑγιαίνην μοι δοκεῖς.

Βλ. ὧς πολὺ μεθέστηχ', ὦν πρῶτον εἶχε βόπων.

Χρ. Μελαγχολᾶς ὦ ἡτρωπε, νῆ τ' ἔρανον.

Βλ. Ἀλλ' ὅδε τὸ βλέμμα αὐτὸ κτ' ἰχῶρα ἔχῃ·

Ἀλλ' ἔστιν ὅπτι δηλόν τι πεπανεργηκότι.

Χρ. Σὺ μὲ οἶδ' ὅ κρῶζεις· ὡς ἐμοῦ τι κεκλοφότῃ,

Ζητεῖς μεταλαβεῖν. Βλεψίδ. μεταλαβεῖν ζητῶ;

πίνῃ;

Χρ. Τόδ' ὅτι νῦν τοι ὅτον, ἀλλ' ἑτέρως ἔχον.

Βλεψίδ. Μὰν ἔκ κεκλοφας, ἀλλ' ἡρπαχας; Χρεμ. κακο-

δαμονᾶς.

Βλ. Ἀλλ' ὅδ' ἰμὶν ἀπετέρηκας γ' ὅδενα;

Χρεμύλ. Οὐδ' ἦτ' ἔγωγ'. Βλεψίδ. ὦ Ἡράκλεις· φέρε, ποῖ

πὶς οὖν

Τράποιτο; Ἐληθές γὰρ ὅκ' ἐθέλεις φράσαι.

Χρ. Κατηγορεῖς γὰρ, ὅρην μαθεῖν τὸ πρᾶγμα μὲν.

Βλ. Ὡταν ἐγώ σοι τῆτ' ἀπὸ σμικρῶ πάνυ

Ἐθέλω διαφράσαι ὅρην πυθέσθαι τῷ πόλιν·

Τὸ γὰρ ἐπὶ βύβας κέρμασιν τῷ ῥητόρων.

Χρ. Καὶ μὴ φίλῃ γ' αἶ μοι δοκῆς, νῆ τὰς θεοὺς·

Τρεῖς μνᾶς ἀναλώσας γε λογίσασθαι δώδεκα.

Βλ. Ὅρῳ πιν' ἐπὶ τῷ βήματι καθέδ' ἐμῶν,

Ἰκετι-

Quicquam commisit tale hîc vnquam, per Iouem.

BL. Desiste nugari, bone vir: noui palàm.

CH. Noli, obsecro, de me ita malè suspicari.

BL. Deus bone, vt nihil quicquam sani es? vspsiam:

Adeoq; omnes ad vnum lucro seruiunt.

CH. Non tu sat mihi sanus videre, per Deum.

BL. Quàm longè à pristinis recessit moribus?

CH. Per cælum, mi vir, atra te bilis agitat.

BL. Sed neq; vultum satis fixum habet: & mobiles
Oculi, veteratorium animum palàm arguunt.

CH. Noui iam, quò tu hac crocites: vt mei scilicet

Furti, si quod commiserim, partem auferas.

BL. Ego vt partem auferam? cedò cuiusnám rei?

CH. Hoc nō ita est: nam ego quod ago, lōgè aliter se habet.

BL. Num tu non es furatus, sed tantummodò

Rapuiſti? CH. Larua te atq; intemperiae agitant.

BL. At neq; quenquam circumuenisti fraudibus?

CH. Non certè. BL. ò Hercules, quónam se quispiam
Vertat, si tu verum non vis faterier?

CH. Quia tu me damnas, antequam rem noueris.

BL. At ego, bone vir, negotium hoc modico tibi

Sumptu effectum dabo: & priusquam ciuibus

Innotescat, iam rabularum os pecunia

Probè obturabo. CH. atqui per Deos, tu mihi

Talis videre amicus: qui si tres minas

Exposueris, repetiturus sis duodecim.

BL. Virum ego mi videre videor, qui supplicem

ARISTOPHANIS

Ἰκετῆραίαν ἔχοντα, μετὰ τῶν παιδίων

Καὶ ἑγωαυτός: καὶ ὁ διοίσοντ' ἀντιφρὺς

Τῶν Ἡρακλείδων ἕδ' ὅτι οὐκ, ἢ Παμφίλῃ.

Χρ. Οὐκ, ὦ ἡ κακόαμιμον, ἀλλὰ τὴς χερσὶ τοῖς μόνους

ἔχων, καὶ τὴς δεξιῶν καὶ σώφρωνας

Ἀπαρτὶ πλῆσθησαι ποιήσω. Βλ. πὶ σὺ λέγεις;

Οὐτὼ πάνυ πολλὰ κέκλοφας; Χρ. οἴμοι τῶν κακῶν,

Ἀπολείς. Βλ. σὺ μὲ οὐκ σεαυτῷ, ὥς γ' ἐμοὶ δοκεῖς.

Χρ. Οὐ δῆτ'. ἐπεὶ τὸ Πλῆστον, ὦ μοχθηρὲ σὺ,

ἔχω. Βλ. σὺ Πλῆστον; ὁ ποῖον; Χρ. αὐτὸν τὸ θεόν.

Βλ. Καὶ ποῦ εἶν'. Χρ. εἰδὼν. Βλ. πῦ; Χρ. παρ' ἐμοί. Βλ. πα-
ρα σοί; Χρ. πάνυ.

Βλεψ. Οὐκ, ἐς κόρυμβας; Πλῆστον τῶν σοί; Χρ. νὴ τὴς
θεοῖς.

Βλ. Λέγεις ἀληθῆ; Χρ. φημί. Βλ. πρὸς τὴν ἑστίαν;

Χρ. Νὴ τὸ Ποσειδῶν. Βλ. τὸν θαλάσσιον λέγεις.

Χρ. Εἰ δ' ἔστιν ἕτερός τις Ποσειδῶν, τὸ ἕτερον.

Βλ. Εἴτ' ὁ ἀγαπῶν καὶ πρὸς ἡμᾶς τὴς φίλους;

Χρ. Οὐκ ἔστι πῶτα ὁράματα ἐν τῷ. Βλ. πὶ φῆς;

Οὐτὼ μετὰ δουλοῦμαι. Χρ. μὰ Διὰ. δεῖ γὰρ ὁρῶτα. Βλ. πὶ;

Χρ. Βλέψαι ποιῆσαι νῶ. Βλ. τίνα βλέψαι φράσον;

Χρ. Τὸν Πλῆστον: ὥς τὸ πρῶτον εἰπὼ τῷ βότῳ.

Βλ. Τυφλὸς γὰρ ὄντως ἐστίν. Χρ. νὴ τὸ ἕρπον.

Βλ. Οὐκ ἐπὶ ἄρ', ὥς ἐμὴ ἡλθεν ἕδ' ἐπὶ ποτε.

Χρ. Ἀλλ', ἡμεῖς θεοὶ θέλωσι, νῦν ἀφίξεταί.

Βλ. Οὐκοῦν ἰαβὸν εἰς ἀγαγεῖν ἐχέτω πια;

Χρ. Τίς δῆτ' ἰαβὸς ἐστὶ νῦν ἐν τῇ πόλει;

Οὔτε

Oliua ramum gesticans, cum liberis

Et vxore ad tribunal sedebit: &

A Pamphili Heraclidis, si quis conferat,

Ne tantillum quidem, vlla in parte differet.

CH. Nequaquam homo impurissime, sed tantum bonos

Ego, & gnauos, & frugi reddam diuites.

BL. Quid ais? adeone multa suffuratus es?

CH. Ah enecas. BL. tu te ipsum, vt mihi videre. CH. non

Hercle, quandoquidem ego Plutū ipsum, o sceleris caput,

Domi habeo. BL. Tūne Plutum? quē Plutū? CH. Deū.

BL. Vbi is est? CH. intus. BL. vbi? CH. apud me.

BL. apud te? CH. scilicet.

BL. Vbi in malam rem: num nam apud te Plutus est?

CH. Ita me Di ament. BL. Verane hac? CH. Verissima.

BH. Per Vestam? CH. Per Neptunū. BL. num marinū?

Dico: & si est alter Neptunus per alterum.

BL. Annon etiam ad amicos transmittes tuos?

CH. Res nondum eo redijt. BL. quid ais? an nondum eo

Res redijt, vt Plutus aliō tradatur? CH. haud

Dum per Iouem, sed oportet prius. BL. quid prius?

CH. Visum restituere. BL. cui restituere? dic age.

CH. Pluto, & talem omnino, qualem prius habuit.

BL. Vtrum ille verē catus est? CH. ita per Deos.

BL. Non temerē est ergo, quod ad me nunquā venerit.

CH. At iam porro veniet, Dijs volentibus.

BL. An non oportet medicum aliquem huc adducere?

CH. Quis hac in vrbe sit medicus? vbi medicus

F

Neg

ARISTOPHANIS

Οὐτε γὰρ ὁμοῖός, ὅθεν ἔστ', οὐθ' ἡ τέχνη.
 Βλ. Σκοπῶμεν. Χρ. ἀλλ' οὐκ ἔστιν. Βλ. οὐδ' ἐμοὶ δοκεῖ.
 Χρ. Μὰ Δί' ἀλλ' ὅτ' ὁ πάλας παρσκευαζόμενος
 ἔχω· χαλκὸν κινεῖν αὐτὸν εἰς Ἀσκληπιδίῳ
 Κεράπιόν ὄβρι. Βλ. πολὺ μὲν οὖν, ἢ τὸς θεοὺς.
 Μὴ νυνὶ χεῖρα τρέβῃ; ἀλλ' αὖτε τράπηλιν ἐν γέπῃ.
 Χρ. Καὶ δὴ βαδίζω. Βλ. ἀπεῖθεν νυνὶ. Χρ. τέτ' αὐτὸ δρῶ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ τρίτη.

Τεῖμεβοι ἰαμβικοί.

ΠΕΝΙΑ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΒΛΕΨΙ- ΔΗΜΟΣ.

ὦ Θερμόν ἔργον, καὶ νόσιον καὶ πῶδ' ἀπομον,
 Τολμῶντε δρᾶν ἀνθρωπαλῶς κακοδαίμονες;
 Ποῖ ποῖ; τί φεύγετον; ὅ μιν εἴτον; Χρ. Ἡράκλεις.
 Πε. Ἐγὼ γὰρ ὑμᾶς ἐξολῶ κακοὺς κακῶς.
 Τόλμημα γὰρ ἰολματον, οὐκ αἰσασχετόν.
 Ἀλλ' εἶον ὅδεῖς ἄλλος οὐδὲ πώποτε,
 Οὐτε θεός, ὅτ' ἀνθρωπῶς, ὥς τ' ἀπαλάλατον.
 Χρ. Σὺ δ' εἴ τίς; ὡχρὰ μὲν γὰρ εἶναι μοι δοκεῖς.
 Βλ. Ἰσως ἔτιν' ἐκ τραγωδίας.
 Βλέπῃ γέτοι μανικόν τι καὶ τραγωδικόν.
 Χρ. Ἀλλ' οὐκ· ἔχῃ γὰρ δ' ἄδας. Βλ. οὐκ ἐν κλαύσεια.
 Πε. Οἴεσθε δ' εἶναι πῖνά με; Χρ. πανδοκεῖται.
 Ἡ λεκίθ' ὁππῶς καὶ γὰρ αὐτὸς ἰσοῦτον.

Εἰς ἔκτα.

Neq; premium est ullum, neq; magni ars ipsa fit?
 BL. Videamus. CH. at non est. BL. neq; videtur mihi.
 CH. Haud ullus est, me hercle: sed, quod dudum ego
 Apud me pensitabam, id longè erit optimum,
 Ut in templum ducamus Aesculapij.
 BL. Ita per Deos: atq; ideo ne moram trahè:
 Et, ut aliquid perficias, da operam sedulo,
 CH. Isthuc eo. BL. propera ocyus. CH. at hoc ipsum ago.

ACTVS II. SCENA III.

Senarij Iambici.

PAUPER TAS, CHREMYLVS,
 BLEPSIDEMVS.

O Facinus audax, impium & nefarium,
 Vos facere aggressi homunciones pessimi:
 Quò, quò? quid fugitis? annón restitabitis?
 CH. Proh Hercules. PA. ego pol male vos perdā malos.
 Nam facinus ausi estis facere intolerabile:
 Quale neq; ullus Deorum, neque mortalium
 Quisquam antehac ausus fuit ullo seculo:
 Qua propter ambo periistis nunc illico?
 CH. Quæ tu es mulier? nam mihi videre laridam.
 BL. Fortasse Erinnyes est, aliqua ex Tragedia:
 Quia vultum prae se fert furialem atq; Tragicum,
 CH. At non gestat fates. BL. ideo penas dabit.
 PA. Quam vds putatis me esse? CH. cauponariam,
 Aut venditricem ougrum: alioqui non ita

ARISTOPHANIS

Ἐνέκραγες ἡμῖν, ὃ δὲν ἡδίκημένῃ.

Πε. Ἀληθές· ὃ γὰρ δ' ἰνότατα δεδράχατο,
Ζητοῦντες ἐκ πάσης με χώρας ἐκβαλεῖν;

Χρ. Οὐκ οὐκ· ἔπολοιπόν σοι τὸ βάραθρον γίνεσθαι;
Ἄλλ' ἥ τις εἶ, λέγων ἐξεῖν αὐτίκα μάλα.

Πε. Ἡ σφῶ ποίησά τήμερον δοῦναι δίκην,
Ἄθ' ὧν ἐμέ ζητεῖτον εἴ τέ νδ' ἀφανίσαι.

Βλ. Ἀρ' ὅστις ἡ καπηλὶς ἢ κ' τῷ γήτόνων,
Ἡ ταῖς κοτύλαις αἰεί με ἀγαλμαίνεσθαι;

Πε. Πείρα μ' οὐκ ἡ σφῶν ξυνοικῶ πολλ' ἔτη.

Βλ. Ἄναξ Ἀπὸ πολλοῦ καὶ θεοί· ποῖ τις φύγει;

Χρ. Οὐτ' οὐκ ἴδρας, ὃ δ' ἰνότατον σὺ τηρεῖον,

Οὐκ ὠδραμνέεις; Βλεψ. Ἡκιστα πάντων. Χρεμ. οὐ με
νεῖς;

Ἄλλ' ἀνδρεῖ δύο γυναικὰ φεύγονδ' ἑμίας;

Βλ. Πείρα γὰρ ὅστις, ὃ πόνηρ· ἥς ὠδαμοῖ
Οὐδὲν πέφυκε ζῶον ἐξωλέεσθον.

γῆ Χρεμύλ. Σῆθ', ἀντιβόλασε, γῆθι. Βλεψ. Μὰ Δί', ἐγὼ
μὲν οὐ.

Χρ. Καὶ μὲν λέγω, δ' ἰνότατον ἔργον ὠδραμνέειν πολὺ

Ἐργῶν ἀπάντων ἐργαζομεθ'· εἰ τ' θεὸν

Ἐρημον δ' ἀπολιπόντες ποιεύμεθα,

Τίωδ' ἐδιδότε, μὴ δὲ ἀφραμαχόμεθα.

Βλ. Ποίοισιν ὄπλοις, ἢ δ' ἰσχύϊ πεποιθότες;

Ποῖον γὰρ ὠδραμνέειν, ποῖαν ἀσπίδα,

Οὐκ ἐνέχυρον τίθησιν ἢ μαρμαίῃ;

Χρ. Θάρ-

Fueras in nos debacchatura: cum tibi

Nulla vnquam à nobis illata sit iniuria.

PA. Scilicet annón hæc iniuria grauissima:

Quòd cogitatis me eijcere omnibus locis?

CH. Imò tibi Barathrum est reliquum. Sed tu, quæ fies,

Age ac dudum nobis te oportet dicere.

PA. Quæ vobis promeritas pœnas hodiè inferam:

Quòd me cupitis de medio in fontem tollere.

BL. Quid si hæc foret ista, de fœdis mulierculis,

Quæ in hac cauponatur vicinia: & suis

Corylis iniquis semper imponit mihi?

PA. Paupertas ego sum, paupertas: vestras domos

Quæ multos iam annos, vobiscum seruo, & colo:

BL. O Phæbe Apollo, ô Dij, quò quis profugiat hinc?

CH. Heus tu quid agis? ô timidissimum animalculum,

Non restitas? BL. minimè omnium. CH. non restitas

Inquam? quid hoc? duosne viros mulierculam

Vnam fugitare? BL. quia enim Paupertas ea est:

Qua non aliud vsquam animal pestilentius.

CH. Mane, obsecro, mane. BL. non maneo, per Iouem.

CH. Et tibi ego dico: rem faciemus omnium

Turpissimam: si intus deserto isthoc Deo,

Metu muliercule profugiamus aliò:

Neq; fortiter eam oppugnemus. BL. quibus obsecro

Armis, aut qua nam freti virtute, Chremyle?

Nam quas loricas, quos clypeos hæc sordida

Mulier, non pridem alijs opposuit pignori?

ARISTOPHANIS

Χρ. Θάρρει· μόνον γὰρ ὅτι (οἶδ') ὁ θεός, ὅτι
Τροπαῖον αἰατή (αὐτοῦ τῆς αὐτῆς ὅπιν).

Πε. Γρύζειν δὲ καὶ τολμάτον, ὦ χατάρματι,
Ἐπ' αὐτοφώρῳ δὲ φάδρωντ' εἰλημμεῖαν;

Χρ. Σὺ δ', ὦ χάκις, ἀπολυμένη, τί λοιδορεῖς
Ἡμῖν προσελθὼς, ὅδ' ὅπου αὐτὸ ἀδικουμένη;

Πε. Οὐδὲν γὰρ, ὦ πρὸς τῆς θεῶν, νομίζετε
Ἀδικεῖν με, τὸ Πλῆτον ποιεῖν πφρωμένη

Βλέψαι πάλιν; Χρ. τί οὐκ ἀδικούμεν τὸτό σε:

Εἰ πάντες αἰθρώποις πορίζομεν ἀγαθόν.

Πε. Τίδ' αἶν γ' ὑμεῖς ἀγαθὸν ἐξεύροισι; Χρεμύλ.
ὅ, π;

Σὲ φῶτον ἐκβαλόντες ἐκ τῆς Ἑλλάδος.

Πε. Ἐμ' ἐκβαλόντες; καὶ τί αἶν νομίζετε;

Κακὸν ἔργον (αὐτῶν) μερίζον αἰθρώποις; Χρ. ὅ, π;

Εἰ τὸτο δρᾶν μέλλοντες, ὅτι λαθοίμεθα.

Πε. Καὶ μὲν περὶ τοῦτο σφῶν ἐφέλω δουῶν
λόγον

Τὸ φῶτον αὐτῶν: καὶ μὲν ἀποφύω, μόνον

Ἀγαθὸν ἀπάντων οὐ (αὐτῶν) αἶπαι ἐμὲ

Ἵμῖν, δι' ἐμέ τε ζῶντας ὑμᾶς. εἰ δὲ μή;

Ποιεῖτον ἤδη τὸθ', ὅ, π γ' αἶν ὑμῖν δοκῇ.

Χρ. Τὰ πὶ τὸ τολμάς, ὦ μαρῶτά τη λέγεις;

Πε. Καὶ σὺ γε διδάσκεις: πάντες γὰρ οἱ μαρῶτάς

"Ἀπανθ' ἀμαρτάνοντες ἀποδείξουσιν ἐγώ:

Εἰ τίς

CH. Bono animo es: solus hic Deus (quod fat scio)

De moribus huiusce, tropæum mox eriget.

PA. Etiamne audetis hiscere, vos piacula?

In ipso deprehensi facinore pessimo?

CH. Quid tu nos, pessimè perdita, conuitijs

Aggredere, ne tantillum passa iniuria?

PA. Proh dij immortales, nihilne iniurie

Mihi fieri putatis: si Plutosuum

Vilum restituere tantopere conemini?

CH. Quam tu hinc accipis iniuriam, si, quod hominum

Generi vniverso conferat, nos quarimus?

PA. Quid vos excogitetis, in rem hominum, boni?

CH. Quid? si te primùm eiecerimus è Gracia.

PA. Mene eieceritis? at quodnam maius malum,

Quàm hoc ipsum possitis generi hominum dare?

CH. Quòd nam? si hoc ipsum, quod iam facturi sumus,

Segnius aggredimur, & incepti obliuiscimur.

PA. Atqui ego rationem de hac re vobis reddere

Volo, & demonstrare hoc loco, quòd sola ego

Vobis bonorum quorumcunque causa sim:

Neq. alius, quàm mei vnus beneficio,

Vos hanc vitam degatis: sin minus: agite,

Vt vultis: & de me prolubitu statuite.

CH. Hocine tu dicere audes impurissima?

PA. Modò tu doceri te sinas. Confido ego

Perfacile mihi fore, vt commonstrem, te procul

A via aberrare, si tu iustos diuites

ARISTOPHANIS

Εἰ τὸς δῖχάμοις φῆς ποιήσῃν πλῆστοις.

Βλ. Ω τυμπανα καὶ κύφωνες, οὐκ ἀρήξετε;

Πε. Οὐδ' εἰ σχετλιάζειν καὶ βοᾶν, ὥρῃν αὖ μάθης.

Βλ. Καὶ τίς δυνάηται αὖ μὴ βοᾶν, ἰς, ἰοῦ,

Τοιαῦτ' ἀκούων; Πε. ὅς τις ὅστιν εὖ φρονῶν.

Χρ. Τί δὴ τά σοι πίμμη ἔπι χράσω τῇ δίκῃ,

Ἐάν γ' ἁλῶς. Πε. ὅ, τι σοι δοκεῖ. Βλ. χαλῶς λέγεις.

Πε. Τὸ γὰρ αὐτὸ γ' αὖ ἡτῆσθε καὶ σφῶδεῖ παθεῖν.

Βλ. Ἰχθυοὺς νομίζεις δὴ τα θανάτοις εἴκριν;

Χρ. Ταύτη γε. νῶν δὲ δὴ ἄπο χέρουσιν μόνω.

Πε. Οὐκ αὖ φθαίνοιλον τὸ τοῦ δάκτυλου; ἢ τί γ' αὖ

Ἐχρῖς αὖ δῖχμον αὐτὸ πένετι.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκλὴν πέμπη.

Τεβάρμετροι Καβαλλήτικοι, Ἀναπαυστικοί,

Ἀεισοφαῖφοι.

ΧΟΡΟΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΒΛΕΨΙΔΗ-

ΜΟΣ, ΠΕΝΙΑ.

Αλλ' ἤδη χεῖν τι λέγειν ὑμᾶς σοφὸν ὦνιχήσετε τινδῖ,
Ἐν τοῖσι λόγοις αὖ πλέγοντες: μαλαχὸν δ' εἰδώσετε
μηδέν. (μοῖαις,

Χρ. Φαερὸν μὲν ἔχω γ' οἶμαι γνῶναι, τὸ τ' εἶναι πᾶσιν ὁ-

Ἵτι τὸς χεῖστοις τῇ αὐτῶν εὖ δάκναι, ἐπὶ δῖχμον:

Τοὺς δὲ πονηροὺς καὶ τοὺς ἀγροὺς, τῶν τ' αἰαντῶν δῖπου.

Τὸ τ' ἐν ἡμῖς ἔπι θυμῶντες, μάλισ ἐύρομην ὥς τε γενέσθαι

Βούλημα

*Velis efficere: BL. ô Cyphones, ô tympana,
Vbi estis vos? nihilne mihi succurritis?*

*PA. Non æquum est clamitare & indignarier,
Priusquam, ut res sese habeat, rectè didiceris.*

*BL. Et quis possit non exclamare, heu, heu mihi,
Si ista audiat? PA. non clamet, qui rectè sapit.*

CH. Sin succumbas, quam tibi multam irrogauero?

PA. Quamcunq; lubuerit. BL. rectè sanè hoc ais.

*PA. Atenim si vos vincamini, multam mihi
Eandem dabit is. BL. viginti mortes sat in?*

CH. Huic satis: at nobis sola sufficiunt duæ.

*PA. Causam baud potestis dicere, quin faciat is hæc:
Aut aliquis habeat, quod iustè opponat mihi?*

ACTVS II. SCENA V.

Octonarij Catalectici, Cnapestici, Aristophanij.

CHORVS, CHREMYLVS, BLE-
PSIDEMVS, PAUPER TAS.

Igitur nunc seria proferte, & veris rationibus illi
Obsistite, quò vincatis: neq; quicquã admiscere iocosum.
*CH. Principiò hoc omnibus ex æquo puto perspicuum &
manifestum:*

*Quòd fas sit & æquum, frugi homines rebus gaudere se-
cundis,*

*Prauos ex aduerso & sceleratos, fortuna premi iniqua.
Igitur hoc nos perpendentes, aliquando ut fiat, honestam*

ARISTOPHANIS

Βούλημα χαλόν, καὶ γενναῖον, καὶ χρησίμουν εἰς ἅπαν ἔργον.
 Ἦν γὰρ ὁ Πλάτῳ νυνὶ βλέψη, καὶ μὴ τυφλὸς ὢν πε-
 νος ἦ.

Ὡς τὸς ἀγαθοὺς τῶν ἀνθρώπων βαδιῦται: καὶ οὐκ ἀπο-
 λείψῃ.

Τοὺς δὲ πονηροὺς καὶ τὸς ἀθέους φευξέεται: καὶ τα ποιήσῃ
 Πάντας χρητοὺς καὶ πλατύντας δὴ πρὸς τὰ θεῖα σέβοντας.
 Καὶ τοι ἴδτε τοῖς ἀνθρώποις τίς αἰεζεύροι πότε ἄμφοιν,
 Βλέψ. Οὐ περὶ γὰρ σοὶ ἴδου μάρτυς: μηδὲν ταύτῃ γ' αἰ-
 ρῶτα.

Χρ. Ὡς μὲν γὰρ νυνὶ ἡμῖν ὁ βίῳ τοῖς ἀνθρώποις ἀφ' ἧκεται.
 Τίς αἰε οὐχ ἡ γοῖτ' εἶναι μακίαν, κακοδαίμονίαν τ' ἔτι
 μάλλον;

Πολλοὶ μὲν γὰρ τῶν ἀνθρώπων ὄντες πλουτῶσι πονηροί,
 Ἀδίκως αὐτὰ συλλεξάμενοι. πολλοὶ δ' ὄντες πάνυ χρητοί,
 Πεσθίουσι κακῶς, καὶ πένῃσι, μετὰ σοὶ τε καὶ πλείεσσιν
 σιώνσιν.

Οὐκοῦν εἰνάῳ φημί, ἢ παύσῃ ταῦτ'. ἐνὶ βλέψῃ ποθ' ὁ
 Πλάτῳ,

Ὅδον: ἐνὶ πρῶτον, τοῖς ἀνθρώποις ἀγὰθ' αἰε μείζω πρε-
 σβει.

Πε. Ἀλλ' ὦ πάντων ῥᾶ τ' ἀνθρώπων ἀναπιδέντ' οὐχ
 ὑγιαίνει,

Δύο τρεσδύτα, ξυμψιασώτα ὅτ' ληρεῖν καὶ ὅτ' ἀπαίειν:
 Εἰ γὰρ το γένειθ', ὅ ποτ' εἶθ' ὑμεῖς, οὐ φημί αἰε λυσιτελεῖν
 σφῶν.

Εἰ γὰρ ὁ Πλάτῳ βλέψῃ πάλιν, ἀφ' ἧμέ τ' ἴσον ἑαυτ',
 Οὐτε

Rationē inijmus, generosam, atq; ad opus hoc perficiendū
 Utilem & aptā: nā si Plutus nūc visum oculosq; receperit,
 Neq; cecus oberret: apud frugi tantum diuertet, eosq;
 Nunquam deseret: at prauos & sceleratos negliget; atq;
 Hinc fiet, uti omnes frugi & amātes pietatis locupletet.
 Quo cōsilio, cedō quis hominum melius excogitet vllum?

BL. Nemo profectō: nam me tibi testem do: ex hac quære-
 re voli. (penderit: annon

CH. Etenim si hominū vitam, ut nunc est, quis secum ex-
 Quandam insani, & ut dicā veriūs, extremā reputabit
 Esse miseriam? Nam hodie bona pars hominū praua &
 scelerata

Diuitijs per fas atq; nefas, corrasis, assatim abundat;
 Multi autem iusti & probi inopia atque fame pressi, ma-
 lē vitam;

Peragunt: & tecū, Paupertas, nullo nō tempore degūt.
 Itaq; vnā hanc esse viam puto: quā si oculis, eat, ille re-
 ceptus:

Genus humanū maioribus accumulauerit emulamentis.

PA. O homines perfacile, pra alijs, huc illecti, ut nihil vs-
 quam

Sani inceptetis: duo vetuli, deliri atque ballucinantēs:
 Socij nugarij & fraudum; si, quod vos summa cupitis vi,
 Contingat: non video, quānam in rem hoc vestram cede-
 re possit.

Quoniam si Pluto visus reddatur: seq; omnibus ille
 Ex quo distribuat: & communis velit omnibus esse:

Ten

ARISTOPHANIS

Οὔτε τέχνῳ αὐτ' ἀνθρώπων, ἔτε σοφίᾳ μελετῶν
 Οὐδ' εἰς, ἀμφοῖν γ' ὑμῖν τέτοιον ἀφανισθέντων, ἐβελήσθ'.
 Τίς χαλκεύει, ἢ ναυπηγεῖν, ἢ ῥάπτειν, ἢ βοχοποιεῖν,
 ἢ σκυλοτομεῖν, ἢ πλινθουργεῖν, ἢ πλωεῖν, ἢ σκυλοδεφεῖν,
 ἢ γῆς ἀρόροις ῥήξας δάπεδον, χαρπὸν Διοῖς θερίσας;
 ἢ ἔξῃ ζῆν ἀρχαῖς ὑμῖν τέτων πάντων ἀμέλεισιν;
 Χρ. Ληρὸν, ληρεῖς. Ταῦτα γὰρ ἡμῖν πάνθ' ὅσα νυνὶ κατέ-
 λεξας, τάς;
 Οἱ θεράποντες μοχθή(υσι. Πε. πόθεν οὖν ἔξεις θεράπον-
 Χρ. Ὁμοσόμεθ' ἀργεὺς δῆπου. Πε. τίς δ' ἔσται τῶντων ὁ
 πωλὼν; (ἢ τίς
 Ὁταν ἀργύριον χάκεῖνθ' ἔχη; Χρ. κερδάνειν βυλόμε-
 Ἔμπορθ' ἦκων ἐκ Θετταλίας τῶν πλείων ἀνδραπο-
 διτῶν.
 Πε. Ἀλλ' ἔδ' ἔσται τῶντων ἀπάντων οὐδεὶς, ἔδ' ἀνδρα-
 ποδιτῆς, (ἐβελήσθ'
 Κατὰ τὸν λόγον, ὃν σὺ λέγεις, δῆπερ τίς γὰρ πλεονέξῃ,
 Κινδυνεύων πρὸς τὴν ψυχῆς τῆς αὐτοῦ, τί το ποιεῖται.
 Ὡς τ' αὐτὸς ἀρούῳ ἐπαναγκασθεὶς, καὶ σκάπτειν τ' ἄλλὰ
 τε μοχθεῖν,
 Ὁδωμρότερον τριψῆς βίοτον πολὺ τῷ νῦν. Χρ. ἐς κεφα-
 λῶν σοι. (σονται;
 Πε. Ἐπὶ δ' ἔχ' ἔξῃς ἔτ' ἐν κλίνῃ κατὰ δαρθεῖν: ἔγ' γὰρ ἔ-
 Οὔτε τ' ἀπποσιν. τίς γὰρ ὑφάνειν ἐβελήσθ', χερσὶν ὄνθ';
 Οὔτε μύροισι μυρίσας σκελίδας, ὅπότεν νύμφιν ἀγάγη-
 ᾶτον: (φών.
 Οὔθ' ἱματίων βαπτῶν δαπάνας κοσμεῖται ποικιλομόρ-
Καί τοι

Tum neq; doctæ artes, neq; disciplina ex mortalibus ulli
Fuerint curæ. Deletis autem per vos artibus, atque
E vita hominum sublatis: quis quaso ferrū fabricabit?
Quis naues compinget? quis sutor eris? quis plaustra pa-
rabit?

Quis coriū incidet? quis pelles tinget? quis cōteget ades?
Quis arabit terram? quis fructus demetet & in horrea
condet?

Siquidem vobis ita securis & inertibus esse licebit.

CH. Nugaris, nam hac quæ modò nobis enumerasti, o-
mnia serui

Perficiunt. PA. Vnde autem tibi serui? CH. illos mer-
cabimur. PA. at quis

Vendet primum, cui non minor argenti vis, quàm tibi
prompta.

CH. Aliquis lucri cupidus mercator, peregrè è Thessalia
ad nos

Proficiscens, à plagiarijs atq; propolis mancipiorum.

PA. At neq; plagiarij erūt: siquidē tua, quā dicis, ratio sit:

Nam quis locuples hoc faciat proposito discrimine vitæ?

Itaq; tute fodere, arare, & cetera vitæ munia obire (hæc

Cogēris, multoq; miserior, quàm nūc eris. CH. in caput ist-

Mala tuum recidant. PA. Sed neq; tum in lecto (quia nō
erit ullus)

Neq; tapetibus es dormiturus: quis enim stragula tēxat,

Cui nummorū sacis est? neq; itē vnguentis olim pretiosis

Delibuti, neq; sumptuose tinctis gradiemini amicti

Vestibus,

ARISTOPHANIS

Καί τοι πῖ πλέον πλῆττειν ἔστι, πάντων τέτων ἄπορυντα;
 Παρ' ἐμῷ δ' ἔστιν αὖτ' εὐπορα πάνθ' ὑμῖν, ὣν δεῖσθον. ἔ-
 γώ γάρ

Τὸν χροτέχνην, ὥς τ' ὀρέσσονται, ἐπαναφάξουσα χάθημα,
 Διὰ τὴν χρεία, καὶ τὴν πενίαν, ζητεῖν ὅπόθεν βίον ἔξει.

Χρ. Σὺ γὰρ αὖ ποτε λατρεῖς δυνάμει ἀγαθὸν, πλὴν φώδων
 ἐκ βαλανείας,

Καὶ παμφαγίων ὑποπνέωντων, καὶ χρυσίδων κολοσυρτόν,
 Φθειρῶν τ' ἀειθμόν, καὶ κωνόπων καὶ φυλλῶν. ὅδε λέγώ σοι
 Ὡς τὸ πλῆθος, αἷ βομβοῦσά περὶ τὴν κεφαλὴν
 ἀνίσταται,

Ἐπεγείρουσά καὶ φράξουσα, πνέουσα: ἀλλ' ἐπαινέσω.

Πρὸς δέ γε ἴσθις, αὐτὴ ἱματίου μὴ ἔχῃ ῥάκος, αὐτὴ δὲ
 κλίνῃς

Σπιθάδα σχοίνων, κόρεων μετήν: ἢ τὰς εὐδοκίας ἐγείρῃ:

Καὶ φορμὸν ἔχῃ αὐτὴ ἑπιπύκτου ἑσθῆος: αὐτὴ δὲ περὶ
 κεφαλῆς

Λίθον εὐμεγέθη περὶ τῇ κεφαλῇ: σιτεῖσθαι δ' αὐτὴ μὲν
 ἀρτῶν

Μαλάχης πόρθητος: αὐτὴ δὲ μάχης, φύλλ' ἰσχυρῶν ῥαφα-
 νίδων,

Ἀντὶ δὲ θρόνου, γάμιν κεφαλὴν κατεστέλλει: αὐτὴ δὲ
 μάχης,

Πιθάκης πλευραὶ, ἀρρωγῆαι καὶ ταύτην. ἄρα γε πολλῶν

Ἀγαθῶν πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις ἀποφάνωσ' αἰτίαν ὄσαν,

Πε. Σὺ μὲν οὐ τὸν ἐμὸν βίον εἴρηκας; τὸν πτωχῶν δ' ὑπε-
 κρούσω.

Χρ. Οὐκ οὐ

Vestib. vbi domũ duxeritis sponsam. Quæ si omnia vobis
Desint: quomodo pro diuitib. censebimini atq. opulentis?
A me autem ista omnia. quorumcunq. modò vestrum in-
diger vsus,

In promptu vobis adsum. nã ego opificẽ, veluti imperiosa
Domina astans, compello: vt rerum vsu & paupertate
premente,

Rationem ineat, qua vitam toleret. CH. quidnam tu ob-
secro possis

Præstare boni cuiquam. præter tubercula balnearum:
Et puerorũ esurientũ & vetularum voces gemibundarũ
Numerum pediculorum, culicum & pulicum, (quos iam
numerare

Non est) qui odioso bombo stridunt hominis tempora
circum, (instat

Et somnum abigunt, dicentes: surge: fames ceruicibus
Quid des præterea, nisi tritã, pro integra veste, lacernã:
Pro pulcro lecto, cimicibus oppletum, sædumq. grabatũ:
Qui homini somnum excutiat: pro picturato tegmine pu-
trem

Storcã: propuluino lapidem: pro pane absumere malic
Gramina: pro maxa, raphanorum folijs exilibus vti:
Pro sede, cadum capite effracto: pro matra, doliorum
Laterã, ipsa etiam diffissa? An non quæ bona des pluri-
ma, monstro: (bonorum?

Teq. ostendo omnibus hominibus causam quandam esse
P. A. Et qui tu non mea, sed mendicorũ mala proposuisti.

CH. Et qui

ARISTOPHANIS

Χρ. Οὐκ ἔνδ' ἤ περ τὴ πτωχίας πενίαν φαρμὸν εἶναι ἀδελφὴν;
 Πε. Ὑμεῖς γ', οἵ τ' ὦρ' ἔθροισ' ἐβλάω Διονύσιον εἶναι ὁμοίον.
 Ἄλλ' ἔχ' ὁ ἡμῶς τὸ τοῦ πέποιθε βίον: ἔμα δ' ἴ: οὐδ' ἐγὼ
 μέλλω.

Πτωχ' ἔμ' γὰρ βίον, ὃν σὺ λέγεις, ζῆν ὅστις μὴδὲν ἔχοντα:
 Τὸ δὲ πενήθ', ζῆν φειδόμενον: καὶ τοῖς ἔργοις πορροτέχοντα.
 Περιγίνασθαι δ' αὐτῷ μὴδὲν, μὴ μὲν τοι μὴδ' ἐπιλείπειν.
 Χρεμ. Ὡς μακαρεῖ τινι, ὦ δάματερ, τὸν βίον αὐτῷ χατέ-
 λεξας:

Εἰ φεισάμενθ' καὶ μορφήας, χαταλείψῃ μὴ δὲ ταφῆναι.
 Πε. Σκώπτειν περὶ καὶ κωμῶδειν, ἔστω δ' αἰεὶ ἀμελής.
 Οὐ γινώσκων, ὅτι ἔπλοῦτα παρέχω βελτίονας ἀνδρας,
 Καὶ τινὲς γινώσκων καὶ τ' ἰδέαν. ὦρ' αὖ τῷ μὲν γὰρ ποδα-
 γγῶντες.

Καὶ γαστρώδεις, καὶ παχύκνημοι, καὶ πίνονες εἰσιν ἀσελγῶς.
 Παρ' ἐμοὶ δ' ἰσχυροί, καὶ σφηκῶδεις, καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἀνταρτοί.
 Χρ. Ὑπὸ τῷ λιμοῦ γὰρ ἴσως αὐτοῖς τὸ σφηκῶδες οὐ πο-
 εἴσεις. (δάξω.)

Πε. Περὶ σωφροσύνης ἥδη τοίνυν φανερὰ σφῶν: καὶ αἰαδι-
 Ὅτι κοσμιότης οἰκεῖ μετ' ἐμοῦ: τὸ Πλούτ' δ' ἔστι ὑ-
 βείζων.

Χρεμ. Πάνυ γοῦν κλέπτειν κοσμιόν ὅστις, καὶ τὰς τοίχους διο-
 ρύπειν. (ῥῥῃς.)

Βλεψ. Νῆ τὸν Δί' εἶχε λαθεῖν δεῖ αὐτόν, πῶς οὐ κοσμιόν.
 Πε. Σκέψαι τοίνυν γ' ἐν ταῖς πόλεσι τὰς ῥήτορας: ὥς, ὁ-
 πότεν μὲν

Ῥ. Ὡς πένητες, οἱ δ' ἄλλοι καὶ τ' πόλιν εἰσὶ διχαροί:
 Πλατή-

CH. *At qui paupertatē mendicitatis dicimus esse sororē.*

PA. *Vos sanē: qui Dionysium adaequare soletis Thrasybulo.*

*Sed mea vita nihil tale experta est: neq. tale experietur
Vnquam: mendici hæc vita est, quam dicis, nihil prorsus
habendo*

*Viuerē: sed pauperis est: viuerē parce, rebusq. gerendis
Operam dare: uti nihil habenti, nihil in vita quoq. desit.*

CH. *O quā fœlicem vitā narras pauperis atque beatam:*

Si parcendo atq. laborando vix tantū a morte relinquat,

Vnde ipse sepeliri possit. PA. risu, ludo atq. cauillis;

Non seriō agis rem: neque perpendis, quod ego reddo vi-
ros, quā (dagrosi,

Plutus, meliores ingenio & specie. Nami apud hunc po-
Ventriosi, crassis suris, pingues, & suprā modum obesi.

At apud me graciles atq. agiles, & formidandi inimicis.

CH. *Gracilitatem hanc tu inducis per ieiunia nempe, fa-*
memq. (cam,

PA. *Deuita integritatē atq. modestia eorum paucula di-*
Vosq. docebo, quod apud me sit laudata modestia vita:

Sed apud Plutum iniuria. CH. quasi modesti hoc fiet, aut
mediocri,

Furari, perfodere parietes? BL. certē: nam latitare
Sic ut oportet, qui admisit: quomodo nō tibi honesta hæc

videantur? (egeni

PA. *Quæso aspice tantum vrbis caussidicos: qui quātisper*
Sunt, erga populū atq. urbem, se præbent æquos facilesq.;
G Ditari,

ARISTOPHANIS

Πλατὴν ἄνθρωποι δ' ἀπὸ τῶν κοινῶν, τῶνδε χεῖρ' ἀδικοῦνται
γένεσθαι:

Ἐπιβλαύσει τε τῷ πλήθει: καὶ τῷ δήμῳ πολέμῳσιν.

Χρ. Ἀλλ' ἐφύεθ' ἐπὶ τὸν γ' ἔδεν, καὶ τὸν σφόδρα βάσκα-
νον οὔσα,

Ἄ τέρ' ἔχ' ἡττιόν γ' ἔδεν χλαύσῃ: μηδὲν ταύτῃ γε κομῆσης,

Ὅτι γε ζῆτις τῶν ἀναπείσθημας, ὥς ἔστιν ἀμείνων

Πεῖρα πλάτου. Πε. καὶ σὺ γ' ἐλέγξαι μ' ἔπω δυνάσκει
ὅτι τῶνδε:

Ἀλλὰ φλυβεῖς, καὶ περυγίσεις. Χρ. καὶ πῶς φεύγουσιν οἱ
ἄπαντες;

Πε. Ὅτι βελτίους αὐτοὺς ποίω. σκέψασθαι δ' ἐστὶ μάλιστα

Ἀπὸ τῶν παίδων, τοὺς γὰρ πατέρας φεύγουσι, φρονιῶντας
ἀεὶ πρῶτα

Αὐτοῖς. οὕτω ἀφ' ἡγνώσκην χαλεπὸν τῶνδε γὰρ ὅτι δι-
χασθόν.

Χρεμ. Τὸν Δία φύσας ἄρ' ὅτε ὀρθῶς ἀφ' ἡγνώσκην τὸ
κράτιστον.

Καχεῖν οὐ γὰρ τὸν πλεῖστον ἔχῃ: ταύτῃ δ' ἡμῖν ἀπο-
πέμπῃ.

Πε. Ἀλλ' ὦ Κρονίχῃς γνώμης ὄντως λημῶντες τίς φρένας
ἄμφο:

Ὁ Ζεὺς δὴ πῃς πένεται: καὶ τῶτό γε δὴ φανερώς σε διδάξω.

Εἰ γὰρ ἐπλούτῃ, πῶς ποίωι αὐτὸς τὸν Ὀλυμπιακὸν ἀ-
γῶνα,

Ἴνα τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας ἀεὶ δι' ἔτους πέμπῃς ξυναγείρῃ;

Ἀνεκέρυτθον τῶν ἀδελφῶν τοὺς νικῶντας, τοφαιώσας

Κοτίνῃς

Ditati è Republica, omnes confestim efficiuntur iniqui:
 Plebiq; parant insidias: & populo bellum facere audent.
 CH. Nihil horum mentiris: licet vsq; adeò mihi sis odiosus:
 Pœnam tamen hîc nihilo secius dabis: vt ne idcirco tu-
 mescat,

Quòd nobis persuadere aggredieris, diuitijs meliorem
 Paupertatem esse. PA. At tu istorum nescis conuellere
 quicquam,

Sed nugas agis & frustra alas audes expandere. CH. qui
 fit,

Ergo: quòd te, omnes fugiunt? PA. quia per me fiunt me-
 liores.

Id quod vel de pueris nosse in primis promptum est, etenim
 illi

Patrum auersantur vultus, suadentum ipsis optima
 quæq;

Adeò, quid turpe, quid honestum discernere, res opo-
 sa est.

CH. Ergo ne Iouem etiam dices optima non dignoscere
 posse.

Nam diuitias habet & ille, & eas nobis cœlitus offert.

PA. O verè animis Saturninis, & lippis mentibus ambo:

Etia Iuppiter ille ipse inops est: quod tibi iam manifestò

Demōstrabo: nam si diues erat, cur iuxta Elida quondā

Certamen Olympiacum instituens, vt quinto quolibet

Omnes illuc Græcos acciret, victores oleastro (anno,

Praconis voce coronari voluit? si opulentus erat, tum

ARISTOPHANIS

Κοτίνε σφαίρω, χαί τοι χρυσῷ μᾶλλον ἐχρῆν, εἴ ποτ' ἐ-
πλάτῃ.

Χρ. Οὐκοῦν τότ' ὥδ' ἔπειτα δηλοῖ πῶς τ' ἐπλάττον ἐκεῖνος.
Φηδόμενον γὰρ καὶ βυλόμενον ἴσθι μηδὲν δαπανᾶσθαι,

Λήροισι ἀναδῶν τὰς νικῶντας· τ' ἐπλάττον ἐὰν παρ' ἐαυτῷ,

Πε. Πολὺ τῆς πενίας ὠρᾷ μ' αἰσχρον ζητεῖς αὐτῷ πε-
εἰάσαι.

Εἰ πλάσιον ὦν, ἀνελεύθερον ἐὼς ὕπνωσι, καὶ φιλοκερδής.

Χρ. Ἀλλὰ γὰρ ὁ Ζεὺς ἐξολέσειε, κοτίνε σφαίρω σφαίρω-
σας. (γὰρ ὑμῖν,

Πε. Τὸ γὰρ αἰπὴν λέγειν τολμᾶν ὑμᾶς, ὥς ὅτι πάντ' ἐστ' ἀ-

λγὰ τ' ἐπενίαν. Χρ. ὦρᾷ τ' ἔχεται τὴν ἐξέστιν τὸ το πῦθέας.

Εἴτε τὸ πλάττειν εἴτε τὸ πρῆν βέλπον φησὶ γὰρ αὐτῇ,

Τοὺς μὲν ἔχοντας καὶ πλάτουῦσας, δεῖπνον καὶ μίῃα
ὡρεσάσθαι.

Τὰς δὲ πένητας τ' ἀνθρώπων ἀπάζειν ὠρὴν καὶ θεῖναι.

Ἀλλὰ φθείρε καὶ μὴ γούσης

Ἐπὶ μὲν ὅποιον,

Οὐ γὰρ πείσεις, εἴδ' ἴδ' πείσης.

Πε. Ὡ πόλις Ἀργεῖς, κλύεθ', οἷά λέγεις

Χρ. Παύσωνα καὶ τὸν ξύσσιον.

Πε. Εἰπάθω τλήμων;

Χρ. Ἐρρ' ἐς κόρακας θάπτον ἀφ' ἡμῶν.

Πε. Εἰμι δὲ ποιῆς;

Χρ. Ἐς τ' Κύφον, ἀλλ' ὅτι μέλλει

Χρῆνός, ἀλλ' αὐτῇ.

Πε. Ἡ μὲν ὑμεῖς γ' ἐπὶ μὲν ἐν ταυτοῖ

Auro potius, quàm olea redimire athletā conueniebat.
CH. Imò hoc ipso Iuppiter ostēdit, quāti ipse aestimet aurū.

*Quia enim parci vult auro, neq; temere profundi: ideo re
 Nihili victores illos ornat: diuitias sibi seruat.*

*PA. Si, vt dicis, ita est, sanè tu crimen multò scēdus illi
 Affingis, quàm paupertati cuius: vt, qui cū opulentus
 Sit, adeò sit sordidus, atque immensi lucri studiosus.*

CH. At te Iuppiter eradicet, & olea ramo caput ornet.

*PA. Hoc cūne mihi nunc sit contradicere: quod nō omnia
 vobis*

*Paupertate bona obtingant? CH. ex Hecate hoc scire
 licebit,*

*Verum satius sit ditem, quàm inopem viuere: Nam ipsa-
 met inquit,*

*Opulentos & dites, quouis mense, sibi apponere cœnam:
 Inopes verò & egenos prius auferre hanc, quàm penè fe-
 Sed pereas, nec verbum musses* (ratur.

Mibi cantillulum.

Nam non vinces, etsi vincas.

PA. O mea tu Argos, cape quæ memoret,

CH. Pausona voca commensalem,

PA. Quid agam infelix?

CH. Abi in malam rem, procul à me.

PA. Quo misera ibo?

*CH. In Cyphonem: atque haud est cunctandum,
 Sed cursitandum.*

PA. Certè illud tempus ei it, quo me

ARISTOPHANIS

Μεταπέμψεσθον.

Χρ. Τότε νοσήσεις: νυν δὲ φθείρεθ.

Κρεῖττον γὰρ μοι πλαστῆν' ὄσιν:

Σέ δ' εἰς αὐτὰ κλάει μακρὰ τ' κεφαλὴν.

Βλ. Νῆ Δι' ἔγωγ' οὐκ ἔφελω πλαστῆν'

Ἐνωχέσθαι μετὰ τῆς παίδων,

Τῆς τε γυναικός: ὃ λυσαμένοισιν

Λιπαρὸς χωρὼν ἐκ βαλανείας,

Τῶν χροτοτεχνῶν,

Καὶ τῆς πενίας χαλπαρδεῖν.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ ἐκτὴ.

Τεῖμεττοι λαμβικοί.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ.

Αὐτὴ μὲν ἡμῖν ἡ πύξιπιθ' οἴχεται.

Ἐγὼ δέ, καὶ σὺ γ', ὡς τάχιστα τ' θεόν

Ἐγκατακλινοῦντες ἄγωνες εἰς Ἀσκληπιῶ.

Βλ. Καὶ μὴ διατρίβωμεν γε, μὴ πάλιν πῖς αὐ

Ἐλθὼν διακαλύσει πῖ τῆς πορτοῦργας ποιεῖν.

Χρ. Ὡ παῖ Καεῖων, τά πρόματ' ἐκφέρων ἐλθῆν:

Αὐτὸν τ' ἄγην τ' Πλάστον, ὡς νομίζεται,

Καὶ ἄλλ', ὅσ' ὄσιν ἔειδον ἠυρεπτομένα.

ΧΟΡΟΥ.

Reuocetis vos.

CH. Redibis tunc iam perdaris.

Nam prestat nunc ditari me:

Te verò caput deflere tuum.

BL. Per Iouem ego nunc volo ditatus

Potare inter pueros, & cum

Coniuge: dein' postquam lauero me,

Benè curata pelle reuersus,

Contra artifices

Et pauperiem vndique pedam.

ACTVS II. SCENA VI.

Senarij Iambici.

CHREMYLVS BLEPSIDEMVS.

A. Bit tandem hæc anus scelerata: nostrum erit

Nunc Blepsideme, vi Plutum quàm citissime

In templum deducamus Aesculapij:

Et, vi illic decumbat, curemus sedulo.

BL. Modò ne cunctemur, ne quis fortè denuò

Suo interuentu disturbet negotium.

CH. Heus Cario, effer huc stragulam: & istum Deum

Deducito, prout recepti moris est,

Et cætera simul, quæ domi parata sunt.

ARISTOPHANIS

ΧΟΡΟΥ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΡΙΤΟΥ

Σκλιών ὁρώτη.

ΚΑΡΙΩΝ, ΧΟΡΟΣ.

Τῷ αὐτῷ γένους μέλη, μέλει τῷ
τέλους.

Ω πλείστα Θεσείοις μεμυλλημένοι,
Γέροντες ἄνδρες, ἐπ' ὀλίγοις ἀλφίτοις,
Ὡς εὐτυχέϊθ', ὡς μαχαίρως πεπράγατε,
Ἄλλοιθ' ὅσοις μέτεσι τῷ χρητοῦ τρέπῃ.

Χο. Τίδ' ὅστιν, ὦ βέλπτε τ' αὐτῷ φίλων;

Φαίνη γὰρ ἦκ' ἐν ἀγγέλῳ χρητοῦ πινῶ.

Καρ. Ὁ δεσπότης πέπραγεν εὐτυχέστατα:

Μᾶλλον δ' ὁ Πλάτῳ αὐτός. αἰτ' ἂν γὰρ τυφλῷ,

Ἐξωμμάτωται: καὶ λελάμωρνωται κόρας,

Ἀσκληπιοῦ παῶνθ' εὐμνῆς τυχόν.

Χο. Λέγῃς μοι χαρὰν: λέγῃς μοι βοάν.

Καρ. Παρεσιχαίρειν, ἵν' τε βέλησθ', ἢν τε μή,

Χο. Ἀναβοᾷ (οἶμαι) τ' εὐπαῖδα, καὶ

Μεγάβροτοισι φέγγῃ, Ἀσκληπιόν.

ΔΡΑΜΑ.

PLUTVS.
CHOR.
ACTVS III. SCENA I.
CARIO, CHORVS.

53

Eiusdem generis versus, vsque ad finem.

O Fortunatos, ô beatos vos senes:
Qui Thesæorum tempore, in summa inopia
Ante hac pane modico, victuq, sordido
Sæpenumero victitastis, ô omnes simul
Felices, quotquot hîc bonis sunt moribus.
CH. Quid est, optime tuorum consodaliū.
Videris enim bonæ rei adesse nuncius.
CA. Cum heromeo nunc actum est optatissime,
Potiusque cum Plato ipso. Nam cum is antea
Esset cæcus, receptis perspicacibus
Atq, nîcentibus oculis, videt iam acerrime:
Medico in hac re bono vsus, Esculapio.
CH. Magnam sanè voluptatem mihi nuncias:
Magno me cogis exclamare gaudio.
CA. Velitis nolitis, gaudendi tempus est.
CH. Laudabo Deum istum, filium probi Patris:
Insigne iubar mortalibus, Esculapium.

G 5 ACTVS

ARISTOPHANIS
ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΡΙΤΟΥ
Σκηνὴ δευτέρα.

ΤΥΝΗ, ΚΑΡΙΩΝ.

Τὶς ἡ βοή ποτ' ὄζει; ἄρ' ἀγγελεῖ
Χρηστὸν τι; τὸ το γὰρ ποθοῦσ' ἐγὼ πάλαρ
Ἐνδοι χάθηνυα περικλύνουσα τρυγόνι.

Καρ. Ταχέως ταχέως φέροιναι ὦ διάσποινα:

Κ' αὐτὴ πίνης; φιλεῖς δὲ δρῶσ' αὐτὸ σφόδρα:

Ὡς ἀγαθὰ συλλήβδην ἅπαντά σοι φέρω.

Τυν. Καὶ ποῦ εἶν; Καρ. ἐν τοῖς λεγομένοις εἴσθ
τάχα.

Τυ. Πέρανε τοίνυν, ὅ, πλέγης αὐτὰς ποτὶ.

Καρ. Ἀκοινο τοίνυν, ὅς ἐγὼ τὰ θράγματα,

Ἐκ τῶν ποδῶν εἰς τὴν κεφαλὴν σοι πάντ' ἔρῃ.

Τυ. Μὴ δῆτ' ἔμοι γ' ἐς τὴν κεφαλὴν. Καρ. μὴ τα
γαθὰ,

Ἄ νυν γένηται; Τυ. Μὴ μὲν οὖν τὰ θράγματα

Καρ. Ὡς γὰρ τάχιστα ἀφικόμεθα πρὸς τὸ θεόν;

Ἀγοντες αἶδρα (τότε μὲν ἀθλιώτατον,

Νυν δ', εἴπιν ἄλλον, μαχάριον καὶ εὐδαίμονα.)

Πρῶτον μὲν αὐτὸν ὅτι θάλατταν ἤγρον:

Ἐπὶ τ' ἐλοῦ μιν. Τυ. Νὴ Δί' εὐδαίμων ἄρ' ἔω,

Ἀνὴρ γέρον ψυχρὰ θάλαττην λέμεν.

Καρ. Ἐπὶ τα πρὸς τὸ τέμενος ἤμιν τὸ θεοῦ.

Ἐπεὶ δὲ βωμῶ πόπανα, καὶ πρὸς θύματα

Καθε

ACTVS III. SCENA II.

MVLIER, CARIO.

QVis clamor iste? num quis nunciat boni
 Mihi quippiam: nam dudum desideo domi,
 Latum desiderans nuncium, & hunc seruulum
 Expectans. CA. Vinum fer citò, citò huc hera,
 Ut & ipsa bibas: quoniam isthanc rem scio tibi
 Tam gratam & acceptam esse, quàm quòd maxime.
 Sed ò quantum bonorum ad te afferò cumulum?
 MV. Vbi illa? CA. faxo ex his, quæ iam dicam scias.
 MV. Quin expedis ergo, quæ dices, paucissimis,
 CA. Ausculta iam igitur: nam totum negotium
 Percensebo ordine tibi, à calce vsque ad caput.
 MV. Minimè mihi in caput. CA. an non ea, quæ modò
 bona

Euenerunt? MV. modò non mihi dent negotium,
 CA. Igitur, simulatq; peruenimus ad hunc Deum,
 Ducentes Plutum, (tunc quidem miserrimum,
 At nunc beatum & fælicem, vt, si quis alius:)
 Primò omnium nos ad mare eum perduximus:
 Et aquis marinis abluimus. MV. natum fuit
 Beatus ille: frigidò lotus mari.
 Homo senex. CA. post in delubrum Æsculapij
 Concessimus: & aræ impositis sacrificij
 Præludijs, & popanis: igni præterea.

Vul.

ARISTOPHANIS

Καθωσιώθη πέλασθε Ἡφαίστου φλογί,
 Κατεκλινόμην τ' Πλάττον, ὥς ὦρ' ἕκός ἦν.
 Ἡμεῖς δ' ἔχαψος τιθάδα παρεχαπύετο
 Γυ. Ἡσαν δὲ πινες καὶ ἄλλοι δόμοι τοῦ θεοῦ;
 Καρ. Εἰς μὲν γε Νεοκλείδης: ὅς ὅστι μὲν τυφλός,
 Κλέπων δὲ τὸς βλέποντας ὑπορπάζοντι σεν.
 Ἐπεροὶ τε πολλοὶ παντοδαπὰ νοσήματα
 ἔχοντες. ὥς δὲ τὸς λύχνοις ἀποσβέζας
 Ἡμῖν παρήγειλε καθεύδῃ τοῦ θεοῦ
 Ὁ ὦρ' ὦρ' πολὺ, εἰπὼν εἰς αἴδηλα ἴφρυ,
 Σιγαῖν, ἅπαντες κοσμίως κατεκείμεθα:
 Καθ' ὅ καθεύδῃ σὸν ἐδυνάμην. ἀλλὰ με
 Ἀθάρης χύτρα πῖς ἐξέπληκτε, καὶ μὴν
 Ὀλίγον ἀπώθεν τῆς κεφαλῆς ἔχραϊδίς,
 Ἐρ' ἦν ἐπεθύμεν δαμονίως ἐφερπύσαι.
 Ἐπὶ τ' ἀναβλέψας ὄρω τὸν ἱερέα,
 Τοῖς φθοῖς ἀφαρπάζοντα, καὶ τὰς ἰσχάδας
 Ἀπὸ τῆς βραπέζης τ' ἱεράς. μετὰ τὸ τοῦ
 Πεινυλθε τὸς βωμοὺς ἅπαντας ἐν κύκλῳ;
 Εἴπου πόπανον εἴη πὶ κατὰ λείψματόν.
 Ἐπὶ ταῦτ' ἤκει εἰς σάκταν πινά.
 Καθ' ὅ νομίζας πολλὴν ὅσταν ἔσθ' ὀράματόν,
 Ἐπὶ τ' ἔχ' ἔσαν τὴν δ' Ἀθάρης αἰτίσασθαι.
 Γυ. Ταλαῖα τ' αἰδοῦν, σὸν ἐδεδόχης τ' θεόν;
 Καρ. Νῆ τὸς θεοὺς ἔχω γε μὴ φθάσέ με,
 Ἐπὶ τὴν χύτραν ἐλθὼν, ἔχων τὰ τέμματα,
 Ὁ γὰρ ἱερεὺς αὐτὸ με ὠρ' ἔδιδάξατο.

Τὸ γὰρ

Vulcanio admotis libis: more solito
Decumbere fecimus Plutum: mox quilibet
Nostrum, sedulo adornabat sibi grabatulum.
Mv. Erant ne & alij, qui peterent opem à Deo?
Ca. Vnus quidem fuit Neoclides nomine:
Qui quanquam cæcus est, furando quemlibet
Tamen oculatum facile superat. Alij item
Aderant, cum omnis generis confluentes malis.
Postquam autem sacrificulus, extinctis lucibus,
Dormire nos: & si quis forte sibilum
Exaudiret, silere iussisset: ibi, hera,
Nos omnes, quàm placidissimè decubuimus,
Ego autem somnum capere non poteram: quia
Non procul à capite, nescio cuius, anicula,
Pulte referta olla stabat: quæ nares meas
Feriebat. Ad hanc ego gestiebam adrepere
Capite hîc modicè sublato, video sacrificum
Liba & nuces, à mensa surripere sacra:
Et aras circuire cunctas ordine:
Sicubi forte popanum relictum esset aliquod:
Ibi quicquid inueniebat, id omne sacculo
Indebat. Ego ratus magnam esse in facinore
Hoc sanctitatem, in ollam pulvis erigor.
Mv. Hominum miserrime, non tu veritus es Deum?
Ca. Ita per Deos, ne pulcem præriperet mihi
Cum suis corollis: ita enim me sacrificulus
Eiusdem prædocuerat. Ceterum anicula,

ARISTOPHANIS

Τὸ χραΐδιον δ' ὡς ἦσθετο δῆμα τὸν φόρον,
 Τὴν χεῖρ ὑφῆρ. καὶ τα σείξας ἐγώ
 Ὅδαξ ἐλαβόμην, ὡς Παρεΐας ὠν ὄφης:

Ἦδ' εὐθέως τὴν χεῖρα πάλιν ἀνέσπασεν:
 Κατέκλτο δ' αὐτὴν ἐν τυλίξας ἥουχῃ:
 Ὑπὸ ὅδεοις βδέεσα δριμύτερον γαλῆς.
 Καὶ γὰρ τότε ἦδη τ' ἀγάρης πολλὴν ἔφλων,
 Ἐπείτ', ἐπείδ' ἡ μεσὸς ἰὺ, αἶεπαυόμην.

Γυ. Ὅδ' ἔθεός ὑμῖν ὅπως σήην; Καρ. οὐδέ πω.

Μετὰ τὸτο δ' ἦδη, καὶ γελοῖον δὴ τὰ π
 Ἐποίησα. πρὸς οἷον τὸ γὰρ αὐτῷ, μέγα πάντῃ
 Ἀπέπαρδον, ἡ γαστήρ γὰρ ἐπεφύησιντό μου.

Γυ. Ἦ πού σε λήγ' ἔστ' εὐθὺς ἐβδελύτετο;

Καρ. Οὐκ: ἀλλ' ἰασώ μὲν τις ἀκολυθούσ' ἄμα,
 Ὑπὸρυττῆσσι: καὶ ἡ Πανάκει ἀπεσφάφη,
 Τὴν ῥιν' ἐπιλαβοῦσ' ἐλὶ βασιλῶν γὰρ βδέω.

Γυ. Αὐτὸς δ' ἐκείνῳ; Καρ. Οὐ μά Δί', οὐδ' ἔφρον.
 πσεν.

Γυ. Λέγεις ἀγροικὸν ἄρα σὺ γ' εἶναι τὸν θεόν;

Καρ. Μά Δί' οὐκ ἔγωγ', ἀλλὰ σκαλοφάρον. Γυ. αἶ
 ἶλαν.

Καρ. Μετὰ ταῦτά γ' εὐθὺς ἐγὼ μὲν συνελάμην
 ψάμην

Δείξας ἐκείνῳ δ' ἐν κύκλῳ τὰ νοσήματα
 Σκοπῶν πρὸς ἑλὴν πάντα κοσμίως πάντῃ.

Ἐπείτα παῖς αὐτῷ λίθινον θυεΐδιον.

Παρέθη-

*Vt strepitum sensit, tacite lectulo manum
 Extendit: ego autem sibilans, anguis velut
 Paraus, mordicus arripui: sed ea manum
 Subito reduxit. & inuoluta stragulo,
 Quicta iacuit, pedens interim ex metu,
 Quauis felle acerbius. Ego verò tum bonam
 Pulvis partem absorpsi. Post demum ventre iam
 Distento, me ad quietem compositè dedi.*

Mv. Num verò Deus ille ad vos nondum accesserat?

*Ca. Nondum: sed postea feci aliud quiddam admodum
 Ridiculum. Nam propius eum accessisset Deus,
 Mirum in modum pepedi: nam venter meus,
 Ex pulte, quam vorarā, nimium intumuerat.*

Mv. Certè vel ob isthoc te execraretur Deus.

*Ca. Minimè: sed lasso, quæ sequebatur patrem,
 Erubuit ob crepitum: at Panacea naribus
 Compressis, se auertit. nam ego tunc non visio.*

*Mv. Quid autem illo Deus? Ca. nihil pensi habuit her-
 culè.*

Mv. Quidone rusticanum hunc ais Deum?

*Ca. Non rusticanum modò, sed merdiuorum. Mv. heu
 scelus.*

*Ca. Post crepitum ergo Deum veritus, me cooperui.
 At ille morbos circum explorans, admodum
 Composito & magnifico omnia lustrabat gradu.
 Postea puer ille mortariolum lapideum*

App

ARISTOPHANIS

Παρέθηκε, καὶ δοῖδ' ἔχων καὶ κισσόν.

Γυ. Λίγινον; Καρ. Μὰ Δί'. οὐ δ' ἔστ' ἔχ' ἔτι τὸν κισσόν.

Γυ. Σὺ δὲ πῶς εἶρας, ὦ χέλις; Ἀπολέμει,

ὅς ἐγκεκαλύφται φῆς; Καρ. Ἀλλὰ τοῦ πριβονίου.

Ὅπως γὰρ εἶχεν ὅτι ολίγας, μὰ τὴν Δία.

Πρῶτον δὲ πάντων τῶν Νεοκλείδῃ φάρμακον

καὶ πλασὸν ἐν χειρὶ σέ τριβεῖν, ἐμβαλὼν

σκορόδων κεφαλὰς τρεῖς Γιωίων· ἐπ' ἔφρα,

ἐν τῇ θυεῖα, (ὡς τὸν ἑμιγνῶν ὅπ' ὄν,

καὶ σῆνον· εἴτ' ὅξει διέμυθ' Σφητῆϊ,

κατέπλασεν αὐτῷ τὰ βλέφαρ' ἐκτρέφας· ἵνα

ὁδυῶτο μᾶλλον· ὁ δὲ κεκραγὼς καὶ βοῶν,

ἔφευγ' αἰαῖζας· ὁ δὲ θεὸς γέλασας ἔφη:

ἐν ταῦθα νῦν χάθησθε καὶ ἀπεπλασμέν' ὄν:

Ἴν' ἐπομνύμενον παύσω σὲ τὸ ἐκκλησίαις.

Γυ. Ὡς φιλόπολις τις ἔσθ' ὁ δαίμων, καὶ σοφός.

Καρ. Μετὰ τῷ ποτῷ Πλάτωνι παρεχάζετο:

καὶ ὥρ' ἔτι μὲν δὴ τὴν κεφαλὴν ἐφῆφατο.

Ἐπ' ἔτα χαθαρὸν ἡμιτύβιον λαβὼν,

τὰ βλέφαρα διεύησεν· ἡ Πανάκεια δὲ

κατεπέτασ' αὐτῷ τὴν κεφαλὴν φοινικίδι,

καὶ πᾶν τὸ πρῶτον· εἴθ' ὁ θεὸς ἐπόπτε

σεν.

Ἐξήσ' αὐτὴν ἐν δύο δράκοντ' ἐκ τῶν νεῶν,

Ἵππερ

Apposuit, cum pistillo, nec non capsulam.

Mv. Lapidem? CA. non, non herclè apposuit capsulam.

Mv. Age verò, cùm te fuisse opertum dixeris, Quomodo videre potuisti hac, homo perditè?

CA. Per palliolum: nam, per Iouem, foramina Haud pauca habet. sed Neoclidæ primum omnium Cæpit parare medicamentum vñctorium.

Itaque alliorum Teniorum capita tria

Iniecit, eaq; in mortariolo contudit:

Deinde silphium & scillam commiscuit,

Æceto super omnia consperso Sphettio:

Pòst vnguentum hoc Neoclidæ admouit oculis:

Et, vt dolor esset maior, vertit palpebras.

Ille inclamans, & vi magna exiliens, fugam

Meditabatur: quod Æsculapius videns,

Dicebat ei: sede hîc, ad istum vñctus modum:

Vt, si tu iureiurando fortè postules

Dilationes causarum, ego te liberem.

Mv. Quàm amans reipublicæ & sapiens est hic Deus?

CA. Digressus ab hoc, mox Pluto assedit: ac manu

Caput primum tractare cæpit: postea

Mundo & nitenti palpebras sudario

Absterxit: Panacæa autem rubro serico

Caput obuelauit, & omnem faciem. Pòst Deus

Signa dedit sibilo: tum serpentes duo

Ex templo prosiluerunt, magnitudine

H

Inusitata

ARISTOPHANIS

Ἵψερφεῖς τὸ μέγεθος. Γυ. ὦ φίλοι θεοί.

Καρ. Ἔγω δ' ὑπὸ τινὶ φοινικίδ' ὑπεδιδυθ' ἵσται.

Χῆς

Τὰ βλέφαρα διεέλεγχον, ὥς γέ μοι δοκεῖν.

Καὶ πρὶν σε κοτύλας ἐκπιεῖν οἶνον δέχα,

Ὁ πλῆθος, ὃ δέσποιν', ἀνεσκήλεβλέπων.

Ἐγὼ δὲ τῷ χεῖρ ἀνεκρότησ' ὑφ' ἡδονῆς:

Τὸν δέσποτιν τ' ἠγάφρον, ὁ θεὸς δ' εὐθέως

Ἡφαίστει αὐτόν: οἷτ' ὄφης, εἰς τ' νεῶν.

Οἱ δ' ἐβλάτα κείμενοι παρ' αὐτῷ (πῶς δοκεῖς;)

Τὸν Πλῆτον ἠσάζοντο: καὶ τινὶ νύχθ' ὅλιω

Ἐξηγήρεσαν: ἕως διέλαμψεν ἡμέρα.

Ἐγὼ δ' ἐπήνουν τ' θεὸν πάνυ σφόδρα,

Ὁ πβλέπων ἐποίησε τ' Πλῆτον ἔαχ:

Τὸν δὲ Νεοχλείδην μᾶλλον ἐποίησεν τυφλόν.

Γυν. Ὅσπν' ἔχης τινὶ δυνάμειν, ὃ νᾶξ δέσποτα;

Ἀτὰρ φράσον μοι: ποῦ δ' ὁ Πλούτος; Καρ. ἔρ-

χεται.

Ἀλλ' ἵν' αὖτε αὐτὸν ὄχλος ὑπερφυῖς ὅσος.

Οἱ γὰρ δίκαιοι πρῶτον ὄντες, καὶ βίον

ἔχοντες ὀλίγον, αὐτὸν ἠσάζοντο: καὶ

Ἐδεξιοῦνθ' ἅπαντες ὑπὸ τῆς ἡδονῆς.

Ὅσοι δ' ἐπλάθον, ὅσιν τ' εἶχον συχινῶς,

οὐκ ἐκ διχῆς τ' βίον κεκτημένοι,

Ὁφρὲς σάυηρον, ἐσκυθρόπαζόνθ' ἅμα.

Οἱ δ' ἠκολόθουν πατόπιν, ἐσθραναίμενοι,

Γελῶντες, εὐφημοῦντες. ἐκτυπεῖτο δὲ

Ἐμβα

Inuiscata conspicui. Mv. Dij boni.

*CA. Illi sub rubrum sericum, placide admodum
Subibant, & (quantum ego conijcio) palpebras
Circum lingeant. Ibi, priusquam tu decem
Cotylas vini exhaurires, hera, Plutus videns
Surrexit. Ego manibus plaudo, herum excito
Præ latitia: Deus statim disparuit.*

*Et iam ambo simul serpentes in templum iuerant.
Pluto autem qui adiacebant proximi, virum
Amplexabantur (quî putas?) & reliquam
Noctem omnem erant peruigiles, donec iam dies
Rursum illucesceret. Ego verò Deum omnibus
Celebrabam laudibus, quòd Plutum tam citò
Videntem, Neoclidem verò, cæcum virum,
Fecisset cæciorem, quàm fuerat prius.*

*Mv. REX Æsculapi, quam habes potentiam?
Sed ubinam Plutus est, cedò? CA. Iam venit huc, heri,
Mirabili cinctus hominum frequentia.*

*Nam qui antea iuste & tenuiter vixerant,
Plutum amplexati, porrectis ei dexteris,
Cum gaudio sanè excipiebant maximo.
Qui verò in lauta, atque benè aucta parte fuerant
Magnasq; opes sibi inhonestè parauerant:
Frontem corrugabant, & vultu tetrico
Toruè intuebantur: Boni cum gaudio
Sequebantur ponè, coronati, & risibus
Cæsaustis letati acclamationibus.*

ARISTOPHANIS

Ἐμὲ δ' αὖ γερόντων, εὐρύθμοις ποσὶ βήμασιν.
 Ἄλλ' εἰ ἀπαξάπαντες, ἐξ ἑνὸς λόγου,
 Ὀρχαῖσθε, καὶ σκιρτᾶτε, καὶ χορεύετε.
 Οὐδεὶς γὰρ ἡμῖν εἰσιούσιν ἀγέλει,
 Ὡς ἄλφειτ' ὅτε ἐνεσιν ἐν τῷ θυλάκῳ.
 Γυ. Νῆτ' ἔχεται καὶ γὰρ ἀνὰ δῆσιν βέλομαι
 Εὐαγγέλιά σ' ἐν χρίσαντι ὄρμαθα,
 Τοιαῦτ' ἀπαγείλαντά. Καρ. Μὴ νυν μέλλ' ἔτι·
 Ὡς ἄνδρες ἐγὼ εἰσὶν ἡδὴ τ' ἑταῖροι.
 Γυ. Φέρε νυν ἰούσ' εἰσω, κομίσω καὶ τὰ χύσματα,
 Ὡς ὅτε νεωὶ ἡτοῖσιν ὀφθαλμοῖς ἐγώ.
 Καρ. Ἐγὼ γὰρ ἀπαντῶ (αἱ γὰρ ἐκείνοις βέλομαι.

ΚΟΜΜΑΤΙΟΝ ΧΟΡΟΥ. ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΡΙΤΟΥ Σκηνὴ τρίτη.

Τεῖμεβοι Ιαμβικοί.
 ΠΛΟΥΤΟΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΓΥΝΗ.

Καὶ ποσοκωῶν γε γῶντα μὴ τὸν ἥλιον,
 Ἐπὶ τα (εἰ μὴ Παιλλὰς ὁ κληρὸν πέδον,
 Χώραν τε παρὰ Κέκροπι, ἢ μὲν ἐδέξατο.
 Αἰσχυρόμαι δὲ τὰς ἐμαυτοῦ συμφοράς,
 Οἷοις ἄρ' ἀνθρώποις ξυνὼν ἐλαίψανον·
 Τοὺς ἀξίους δὲ τ' ἐμῆς ὀμιλίας
 Ἐφευγον, εἰδὼς ὅδ' ἐνὶ τλήμων ἐγώ.
 Ὡς ὅδ' ἐκεῖν' ἄρ' οὐδὲ ταῦτ' ὀρθῶς ἔδρων,
 Ἄλλ' αὐτὰ πάντα πάλιν ἀναγρέψας ἐγώ,

Δεῖξο

Quin etiam sole a senum, in numerum saltantium,
Aptè compositis perstrepebat passibus.

Sed agite vos, quotquot adestis, cuncti simul
Tripudiate, exilite, choros institute.

Quia nemo dicet nobis ingredientibus,
Farinam non inesse nostris sacculis.

MV. Et, per Hecaten, ego coronare te volo
Rei tam lætæ nuncium, clibanarijs
Panibus, & multis, & dispositis ordine.

CA. Modò ne quid cuncteris. Nam præforibus viri
Nunc adsunt. MV. Ego domum ingredior, ut his nouis
Oculis, quasi recens emptis, missilia afferam.

CA. Ego verò illis volo obuiam procedere.

COMMATIVM CHORI.

ACTVS III. SCENA III.

Senarij.

PLVTVS, CHREMYLVS, MVLIER.

PRimò omnium saluto Solis hoc iubar:

Deinde hoc incyrtum solum almæ Palladis,

Omnemq; terram, quæ me excepit, Cecropis.

Mea verò pudet & piget me miseria.

Nam quibus, obsecro, cum hominibus imprudens fui?

Quàm iniquè, defugi meo consortio

Dignissimos? ignarus ego miserrimus,

Quàm & hîc, & illîc indecenter egerim?

Verùm relatis in melius his omnibus,

H 3

Iam

ARISTOPHANIS

Δείξω τὸ λοιπὸν πᾶσιν ἀνθρώποις, ὅτι
 Ἄκων ἐμαυτὸν τοῖς πονηροῖς ἐπεδίδου.
 Χρ. Βάλλ' ἐς κόρακας, ὥς χαλεπὸν εἰσιν οἱ φίλοι,
 Οἱ φαγόμενοι τῷ δαχρῆϊ, ὅταν θράτῃ τις εὖ.
 Νύττουσι γὰρ, καὶ φλῶσι τ' ἀντικνήμια:
 Ἐνδ' ἐκνύμενοι ἕκαστος εὐνοίαί πινα.
 Ἐμέ γὰρ τίς ὧρεσείπε, ποῖθ' οὐκ ὄχλος.
 Περικλετοφάνωσεν ἐν ἀγορᾷ ὠρεσδυτικός;
 Γυ. Ω φίλτατ' ἀνδρῶν, καὶ σὺ, καὶ σὺ, χαίρετε;
 Φέρε νῦν (νόμῳ γὰρ ἔστι) τὰ χαλαχύσματα
 Ταῦτ' ἐχέτω σου λαδῶσα; Πλ. μηδαμῶς
 Ἐμοῦ γὰρ εἰσιόντ' εἰς τὴν οἰκίαν
 Πρώπιστα, καὶ βλέφαντ', ὅδ' ἐν ἐκφέρῃ
 Πρεπῶδες ἔστιν, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς φέρῃ.
 Γυ. Εἴτ' οὐχὶ δέξῃ ταῦτα τὰ χαλαχύσματα;
 Πλ. Ἐνδον γε τῷ δὲ τί ἐστὶν, ὥς τῶ νόμῳ.
 Ἐπεῖτα καὶ τὸ φόρτον ἐκφύριμναι.
 Οὐ γὰρ πρεπῶδες ἔστι τῷ διδασκάλῳ,
 Ἰσχάδια καὶ τραγᾶλια τοῖς θεωμένοις
 Προβαλόντ', ὅτι τέτοισιν ἐπαναγιάζειν γέλῳ.
 Γυ. Εὖ πάνυ λέγεις. ὥς δέ γε καὶ Ζεῖνιθ' ὕποσι
 Ἀγίσταθ': ὥς ἀρπαζόμεν' αἰς ἰσχάδας.

ΧΟΡΟΙ.

*Iam nunc deinceps vniuersis hominibus
Ostendam, quòd me inuitum tradiderim improbis.*

CH. Abi in malam rem: quàm molestum illud genus

Amicorum, qui amici existunt protenus,

Sicui secundiores esse res vident.

Nam & lancinant me: & propè crura infringunt mihi,

Dum quisque suam declarat beneuolentiam.

Nam quis me hodiè in foro non allocutus est?

Quæ turba senum non illic me circumdedit?

MV. Optatissime vir, & tu, & tu, quam plurimum

Saluete: Ege autem, sicut patrij moris est,

Bellaria hac accipio, & in caput tuum

Effundo. PL minimè. Nam me, qui nunc tuam domum

Primum ingredior oculatus: nihil efferre, sed

Potius inferre quidpiam decet. MV. quid? an

Hæc tu missilia à me non accepturus es?

PL. Intus apud focum, vti feri lex patria iubet.

Sic nanq, turba onerosa hac liberabimur.

Neque enim decet Poëtam comicum, nuces

Et bellaria proijcere spectatoribus:

Ut sic auram popularem & plausum captitet.

MV. Benè admodum dicis. nam hic Peregrinus modò

In me irruebat, quasi rapturus caricas.

H +

CHO

ARISTOPHANIS

ΧΟΡΟΥ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΥ,

Σκλιων πρώτη.

Τείμεβοι λαμβικοί.

ΧΑΡΙΩΝ.

Ω σὴδ' ὀράττειν, ὦ ἄνδρες, ἔσ' εὐδαίμονας:
 Καὶ ταῦτα μηδὲν ἐξερεχόντ' οἰκοθεν.
 Ἡμῖν γὰρ ἀγαθὸν ἥτορ εἰς τὴν οἰκίαν
 Ἐπὶ σφέτα κεν, ὅδ' ἐν ἡδικοῖσιν.
 Οὐτὼ τὸ πλῆγεῖν ὅστιν ἡδὺ ὀράσμαι π
 Ἡ μὲν σιπύη, μετ' ἧ λευκῶν ἀλφίτων:
 Οἶδ' ἀμφορῆς, οἶν' ἑ μέλαν' αἰήτοσμις:
 Ἄπαντα δ' ἡμῖν ἀργεῖς καὶ χρυσεῖς,
 Τὰ σκευάεια πλήρη εἶν, ὥς τε θαυμάσαι.
 Τὸ φρέαρ δ' ἐλαί' ἑ μετόν: αἱ δὲ λήκυθοι
 Μύρ' ἑ γέμισι, τὸ δ' ἑ ὀρώων, ἰσχάδων.
 Ὅξ' ἑ δὲ πᾶσαι, καὶ λοπάδιον, καὶ χύτρα
 Χαλκῇ γέρονε. τὰς δὲ πινακίσκοις τὰς (αὐτοῖς),
 Τὰς ἰχθυοῖς, ἀργυρῆς πάρεσ' ὄραν.
 Ὅδ' ἑ ἵπνους ἡμῖν ἑξαπίνης ἐλεφαντίν' ἑ.
 Στατήρησι δ' οἱ θεράποντες ἀρπάζουσι
 Χρυσοῖς: ἀποφάμεσθα δ' ἑ λίθοις ἐπι,
 Ἀλλὰ σκοροδίοις, ἑ πὺ τρυφῆς ἐχέσσοτε.

Καί

C H O R I.

ACTVS IIII. SCENA I.

Senarij.

C A R I O.

Quanta est voluptas, ô viri, ditescere,
 Ei praesertim, qui domo nihil extulit:
 Et opes suas parauit sine dispendio.
 Veluti iam nobis accidit, quibus omnium
 Bonorum aceruus in domum, quasi vi irruit:
 Nulla cuiusquam iniuria: sic scilicet
 Ditescere, homini demum suaue atque volupe est. *p*
 Primum area plena est triticea similagine:
 Vinorubello & fragranti plena amphora:
 Argento & auro plena sunt vasa omnia:
 Ita ut nemo satis possit admirarier:
 Puteus oleo plenus: plena sunt lecythi
 Pretioso vnguento: plenum denique caricis
 Summum cœnaculum: Vasa omnia, obbula,
 Acetabula, fidelia sunt area,
 Piscarias autem scutellas, antea
 Putres, videre nunc domi est argenteas:
 Culina derepente est facta eburnea,
 Nos seruuli par impar ludimus aureis
 Nummis: ijdem aluo exonerata, non lapidibus
 Nates detergimus, ut olim, sed allijs,
 Idq̃, subinde, animi & deliciarum gratia.

Καὶ νῦν ὁ δ' αὖτό τις μὲν ἔνδον βεβηυτέϊ,
 Ὑπὸ τῷ ἔρπον, καὶ χρίον ἐσφρανωμένο.
 Ἐμέδ' ἐξέπεμψεν ὁ χαπνός. ὅχ' οἶός τε γὰρ
 ἔνδον μὲν ἦν. ἔδρανε γὰρ τὰ φλέφαρά μου.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

ΔΙΚΑΙΟΣ, ΚΑΡΙΩΝ.

ΕΠου μετ' ἐμὺ παρδάριον, ἵνα πρὸς τὸ θεόν
 ἴδωμαι. Κα. ἔα, πῶς ἔσθ' ὁ πρῶσιών ἔτοσί;

Δι. Ἀνὴρ πρῶτερον μὲν ἄθλιος, νῦν δ' εὐτυχής.

Καρ. Δὴ λογόπει τῶν χρησίων τις, ὡς εἶχας, εἶ.

Δι. Μάλιστ'. Καρ. ἔπειτα τῶν δέη; Δίχρη. πρὸς τὸν
 θεόν

Ἦκα, μεγάλων γὰρ μὲν ἐν ἀγαθῶν αἵπιος.

Ἐγὼ γὰρ ἱκανὴν ἔσιαν πρὸς τὸ παῖδος

Λαβῶν, ἐπὶ κούμ τοῖς δομοῖσι τῶν φίλων,

Εἶναι νομίζων χεῖσιμον πρὸς τὸν βίον.

Καρ. Ἡ πού σε τυχέως ἀπέλιπεν τὰ χεῖματα;

Δι. Κομιδῇ μὲν οὐκ. Καρ. ὁ κοῦ μετὰ ταῦτ' ἦσθ'
 ἄθλιος;

Δι. Κομιδῇ μὲν οὐκ ἀλλὰ μὲν ὅμιλον, οὐδέ τίως

Εὐηργέτησα δομοῖσι, ἔξιν φίλους,

Ὅντως βεβαίους, εἰ δὲ θεῶν ποτέ.

Οἱ δ' ἐξέτερόν τοι, κρύψας ἔδρανε ἄρ' αὖ μ' ἐπὶ.

Καρ. Καὶ

*At herus meus, corona comtus aurea,
Suem, hircum, arietem Dijs intus immolat.
Me verò fumus huc exire compulit;
Qui palpebras vsque adeò offendebat meas:
Vt intus durare diutius haud potuerim.*

ACTVS III. SCENA II.

IYSTVS, CARIO.

S Equere me puer, vt hunc eamus ad Deum.

CA. Quis isthic, qui ad nos recta contendit via?

IV. Vir antehac miser, at nunc beatus illicò.

CA. Apparet te virum bonum esse. nam mihi
Talis videre. *IV.* omnino. *CA.* quid vis tibi? *IV.* Deo
Vestro mihi conuento opus est. Namq; ingentium
Bonorum is autor est mihi. Ego enim cum, à patre
Mihirelictam olim, accepissem substantiam,
Satis amplam: amicos in re dubia opis indigos,
Meis fortunis iuui liberaliter;

Ratus hoc in vita mihi fore apprime utile.

CA. Annon tua citò defecit pecunia?

IV. Planissimè. *CA.* annon tu inde factus es miser?

IV. Videlicet. Nam ego spem firmam conceperam,

Eos, quos mihi demeruissem beneficijs,

Si quando mala fors ferret, vt indigerem ego

Ipse, mihi amicos fore longè certissimos.

At illi, sicubi occurrebant in via,

Protenus in aliam deflectebant: vt suo

Aspectu ne quidè dignarentur inopem,

CA.

ARISTOPHANIS

Καρ. Καίχα τεγέλων γ', εὐοῖδ' ὅπ. Δι. κομμῆ μ' οὐ.
 Αὐχμὸς γὰρ ὦν τῷ σκευαρίων μ' ἀπώλεσεν.
 Καρ. Ἀλλ' ἔχ' νῦν. Δι. αἰθ' ὦν ἐγὼ πρὸς τ' θεόν,
 Προζευξόμενθ' ἤκω διχσίως ἐνθάδε.
 Καρ. Τὸ τριβώνιον δέ, τί δυνάσαι πρὸς τῷ θεῷ,
 Ὅφ' ἐρ' μετὰ σὺ τὸ παιδάριον ταῦτί; φράσον.
 Δι. Καί τ' αἰαθήσων ἔρχομαι πρὸς τ' θεόν.
 Καρ. Μῶν οὐ ἐμνήθης δῆτ' ἐν αὐτῷ τὰ μεγάλα;
 Δι. Οὐκ. Ἀλλ' ἐνερρίγωσ' ἔτη τρία καὶ δέκα.
 Καρ. Τὰ δ' ἐμβάδια; Δι. καὶ ταῦτα συνεχίμαζέιο.
 Καρ. Καὶ ταῦτ' αἰαθήσων ἔφ' ἐρες οὐ; Δι. νῆ τ' Δία.
 Καρ. Χαίρειτά γ' ἡκίς δῶρα τῷ θεῷ φέρων.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκλιωή τρίτη.

ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ, ΚΑΡΙΩΝ, ΔΙΚΑΙΟΣ.

Οἱμοι χακοδαίμων ὥς σπόλωλα δέιλαρος,
 Καὶ πρικοδαίμων, καὶ τεβράκας, καὶ πειτάκας,
 Καὶ δωδεκάκας, καὶ μυριάκας. ἰού ἰού.
 Οὐτῷ πολυφόρῳ συγκεράμει δαίμονι.
 Καρ. Ἀπολλὸν σποδίσσαμε, καὶ θεοὶ φίλοι:
 Τί ποτ' ὅτιν, ὅ, τι πέπονθεν ἀνθρώπος χακόν;
 Συ. Οὐ γὰρ σχέτλια πέπονθα νυνὶ δράγματα,
 Ἀπολωλεκώς ἅπαντα τὰ τῆς οἰκίας:
 Διὰ τ' θεὸν τῶτον, τὸν ἐσόμενον τυφλὸν
 Πάλιν αὖτις; ἴού τ' μὴ λίπωσιν αἱ δίχα.

Δι. Ἐγώ

CA. Etiam irridebant te: scit scio. *IV.* planissime.

Nam ego aresactus, & exhaustus, me perdidisti.

CA. Sed iam non amplius. *IV.* ac proinde nunc Deū hunc

Accedo, ut illi agam, quas debeo, gratias.

CA. Sed hoc detritum palliolum, quod fert tuus

Puerulus tecum, quid vult sibi? dic obsecro.

IV. Pluto huic, ad quem venio, consecrare animus est.

CA. Numnam hæc ea vestis est, quatuor magnis sacris

Initiatus es? *IV.* haudquaquam: sed in ea frigui

Annos nunc totos tredecim. *CA.* sed calcei

Quid sibi? *IV.* & ipsi annos mecum hyemauere totidem.

CA. Ergo vos etiam sacrandos affers? *IV.* Per Iouem.

CA. Speciosa nimirum dona affers huic Deo.

ACTVS IIII. SCENA III.

SYCOPHANTA, CARIO,

IUSTVS.

H Ei mihi misero, quàm miserè perij nunc miser?

Oter me miserè miserum, & quater & quinquies,

Et duodecies, & decies millies: ah, ah

Men' obrui tam multiplici infortunio?

CA. Proba uerrunce Apollo, & vos Dij boni.

Quid hoc tandem mali est, quod hic homo pertulit?

SY. An non miserè perij: qui tantum hodiè mali

Accepi, rebus amissis domi omnibus:

Idque hunc propter Deum? sed nisi iura omnia

Deficiant: cecitatem ad pristinam breui

Iterum

ARISTOPHANIS

Δι. Ἐγὼ σχεδὸν τὸ ὡρᾶγμα γινώσκω δοκῶ.
 Προέρχεται γὰρ τις κακῶς ὡράτηων αἰήρ.
 Ἔοικέδ' εἶναι τῷ πονηροῦ κόμματι.

Καρ. Νῆ Δία χαλῶς τοίνυν ποίων ἔπ' ὀλυσσάμην.
 Συ. Ποῦ π' ἔδ' ὁ μόνον ἄπαντας ἡμᾶς πλυσίους
 Ὑποσχόμενος οὗτος ποιήσῃ εὐφείας;

Εἰ πάλιν ἀναβλέψῃ ἐξαρχῆς; ὁ δέ
 Πολὺ μᾶλλον ἐνίοις ἐστὶν ἐξολωλεκῶς.

Καρ. Καὶ τίνα δέδρακε δὴ ταῦτ'; Συ. ἐμέ του-
 τονί.

Καρ. Ἡ τῷ πονηρῶν ἥσθα, καὶ τοιχωρύχων;

Συ. Μὰ Δί' ἔμμου' ἔδ' ὕμεις ὕμῃ οὐδέεν.

Κ' οὐκ ἔδ', ὅπως ἔκ' ἔχετε μετὰ χεῖμαϊα.

Καρ. Ὡς σοβαρὸς, ὦ Δάματερ, εἰσέλῃ λυτῇ

Ὁ συκοφάντης. Δι. δῆλον, ὅτι βυλιμίμῃ.

Συ. Σὺ μὲν εἰς ἀγορὰν ἴων ταχέως, οὐκ αὖ φθά-
 νοίς.

Ἐπὶ ᾧ προσχὺ γὰρ δεῖσ' ἐκεί τρεβλούμενον

Εἰπεῖν ἀπεπανούργητας. Καρ. οἴμωζ' ἄρα γὰρ σιν.

Δι. Νῆ τ' Δία τὸν ὦτῃρα, πολλὰ γ' ἄξιον

Ἀπασιν τοῖς Ἑλλήσιν ὁ θεὸς ἔδ': ὅτι

Τοὺς συκοφάντας ἐξολεῖ κακοὺς κακῶς.

Συ. Οἴμοι τάλαι, μὴ καὶ σὺ μετέχων κατὰ γλαῖας

Ἐπεὶ πόθεν τοι μάτιον εἰληφας τοδί;

Ἐχθὲς δ' ἔχοντ' εἰδὼν σ' ἐγὼ λειβάνιον.

Δι. Οὐδέν τι σπινθῆρα φορῶ γὰρ ὀριάμενος

*Iterum redigetur. IV. videor propemodum, quid hoc
Rei sit, prospicere. Nam qui huc accedit, is
Fortuna premitur iniqua: cæterum,
Vt mihi videtur, est homo pessima notæ.*

CA. Merito ergo, per Iouem, perierit furcifer,

SY. Vbi est? vbi ille, qui se promisit hodiè,

Repentè facturum nos omnes diuites:

Modò ei videre liceat, vt antè viderat?

Nam ille miseriore quosdam, quàm fuerant, facit.

CA. Et quem ille miseriorem fecit? SY. me puta.

CA. Quia tu nebulo eras, & per fossor parietum.

SY. Non per Iouem: sed vestrum nemo sanus est.

Neque est, vt meam non habeatis pecuniam.

CA. Proh magna Ceres, quàm sese infert feroculum

Hic Sycophanta? IV. Certum, quòd inedia perit.

SY. Nunquam effugies hodiè, quin te illicò in forum

Ad iudicem rapiam. Nam oportet te, rota

Illic reuinctum, & radijs insertum, tua

Flagitia profiteri. CA. hem tibi: plora tu interim.

IV. Næ, per Iouem seruatore, magni hic Deus

& Gracis fieri posthac debet omnibus:

Quòd etiam sycophantas malè perdit malos.

SY. Heu me miserum, an tu etiam pro ridiculo tibi

Atque oblectamento me habes? sed hem, cedò

Vnde hoc tibi pallium tam splendidum? Nam heri

Modò, trita te lacerna amictum videram.

IV. Nibili ego te facio, Nam & hunc gesto annulum,

Drachma

ARISTOPHANIS

Τὸν δακτύλιον τὸνδ' ἐπὶ παρ' Εὐδάμῃ, δραχμῆς.

Καρ. Ἀλλ' οὐκ εἴεσι Συκοφάντε δῆγματ'.

Συ. Ἀρ' ἔχ' ὕβρεις πολλὰ τὰυτ' ὅτι; σκώπλετοι.

Ὅτι δὲ ποιεῖτον εἰσάδ' οὐκ εἰρήχαλον.

Οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ γὰρ εἰσάδ' ἔσθ' ἔδενί.

Καρ. Μὰ τὸν Δι' ἔκκουτ' ὧ γε σῶ, σάφ' ἴδ' ὅτι.

Συ. Ἀπὸ τ' ἐμῶν γὰρ, ναὶ μά' Δία, δ' ἔπιήσετον.

Δι. Ὡς δ' ἡ πάλη θεία σύ μετὰ τ' μάρτυρ'.

Διαρ' ἀγείης, μηδ' ἐνὸς ἐμπεπλησμέν'.

Συ. Ἀρνεῖσθον; εἶδον ὅτιν, ὦ μαρῶτά τω,

Πολὺν ζῆμα τεμαχῶν, καὶ κρεῶν ὠπλημένων.

Τῦ ὦ ὦ ὦ ὦ ὦ ὦ ὦ.

Καρ. Κακόδαμον ὅσφραίνῃ τί; Δι. τοῦ ψυχροῦ γ'

ἴσως,

Ἐπεὶ τοιῦτον ἀμπέχεται περιβάνιον.

Συ. Ταῦτ' οὐκ αἰσάσχειτ' ὅτιν, ὦ ζεῦ καὶ θεοί,

Τέτοιοις ὑβρίζειν εἰς ἐμ' οἶμ' ὡς ἀχθομαι.

Ὅτι ζητῶς ὦν, φιλόπολις, πάσχω κακῶς.

Δι. Σὺ φιλόπολις καὶ ζητῶς; Συ. ὡς ἔδ' εἰς αἴηρ.

Δι. Καὶ μὲν ἐπερωτηθεὶς ἀπόκρινά μοι. Συ. Το τί;

Δι. Γεωργὸς εἶ; Συ. μελαγχολαὶν μ' ἔτ' ὡς οἶε;

Δι. Ἀλλ' ἐμπορ' ἔστι; Συκοφάν. ναὶ σκῆπτομά γ' ὅτα

τύχα.

Δι. Τί δ' αἰ, τέχνῳ τίν' ἔμαθες; Συ. ἔμ' ἄτ' Δία.

Δι. Πῶς οὐκ διέξης, ἢ ποθεῖ, μηδ' ἐν ποίῳ;

Συ. Τῶν τ' πόλεως εἰμ' ὅτι μελητῆς τραγμάτων,

Καὶ τ' ἰδίων πάντων. Δι. σὺ; τί μαθὼν; Συ. βέλομαι.

Δι. Πῶς

Drachma redemptum ab Eudamo summo opifice.

CA. Sed contra sycophantæ morsum non inest

Remedium. SY. annon insignis hac iniuria est?

Illuditis quidem: sed cuius rei gratia

Hic hæreatis, nondum dixistis mihi.

Neque enim ullius bonæ rei causa estis hic.

CA. Quæ tibi quidem bona sit, eam propter non adsumus.

SY. Vos, per Iouem, hodiè de meo cœnabitis.

IV. Vtinam, si hoc verum est, tu cum teste tuo crepes

Medius, licet nullo distentius sis cibo.

SY. Negatis? at intus magna vis est piscium:

Et magna, ut olfactio, assarum vis carniū,

Hy by, hy by, hy by, hy by, hy by, hy by.

CA. Et quid odoraris tu scelus? IV. frigus puto:

Cum perforato fiet amictus pallio.

SY. Tantæmne pati me ab istis contumeliam?

Proh Deūm & hominum fidem: dolore differor:

Quod vir bonus, & patriæ amans, hæc mala suffero.

IV. Tu vir bonus, & patriæ amans? SY. ut nullus alius.

IV. Quæso hoc respōde mihi, quod te rogo. SY. quid rogas?

IV. Esne agricola? SY. an ita insanire me putas?

IV. Sed mercator? ST. eum assimulo, si res postulat.

IV. Quid ergo? num artem aliquam tenes? ST. non per Iouem.

IV. Vnde autem & quomodo victitas, qui nihil agis?

SY. Reipub. capeffo negotia, & omnium

Rerum priuatarum sat ago. IV. tu? qua arte? SY. Sic

ARISTOPHANIS

- Δι.** Πῶς οὐκ αἰεὶς χρηστὸς, ὦ ποιχαρύνε,
 Εἴ σοι παρρητικὸν μηδέν, εἴτ' ἀπεχθάνῃ;
Συ. Οὐ γὰρ παρρητικὴ τὴν ἐμαυτῷ μοι πόλιν
 Εὐεργετῆν μ', ὥς κέ φρε, καὶ ὅσον αἰὲν ὀφείλω;
Δι. Εὐεργετῆν οὐκ ὅτι τὸ πολυπραγμονεῖν;
Συ. Τὸ μὲν οὐκ βοηθεῖν τοῖς νόμοις τοῖς κηδεύουσιν;
 Καὶ μὴ πίπτειν πότ', ἵνα τις ἐξαμαρτάνῃ.
Δι. Οὐκ οὐκ διχαστὰς ἐξεπὶ τῆς πόλεως
 Ἄρχην κατήστηκιν; **Συ.** κατηγορεῖ δὲ τίς;
Δι. Ὁ βυλόμενος. **Συ.** Ὁ κοινὸν ἐκείνους εἰμ' ἐγώ;
 Ὡς τ' εἰς ἐμὴν πόλιν ἔλθω ὁράσμενα.
Δι. Νῆ Δίε, πονηρόν γ' ἄρα σε παρρητικὸν ἔχον.
 Ἐκεῖνο δ' ἐβέλοισιν αἰὲν, ἡ τυραννὴν ἔχον,
Συ. Ἄρ' ἔστι; **Συ.** ἀλλὰ παρρητικὸν βίον λέγεις,
 Εἰ μὴ φανέται μετὰ τῶν βίων.
Δίχρη. Οὐδ' αἰὲν μετὰ μαθήτοισιν; **Συκο.** Οὐδ' αἰὲν εἰς δόξας
 γέ μοι
 Τὸν Πλάτωνα αὐτὸν, καὶ τὸ Βάττη σίλφιον.
Δι. Κατὰ τοῦ ἑλέως τοιμάτιον. **Καρ.** οὐτ' οὐ σοὶ
 λέγεις.
Δι. Ἐπὶ τ' ἐπὶ τὸν Πλάτωνα. **Καρ.** πάντα ταῦτα σοὶ
 λέγεις.
Συ. Καὶ μὲν παρρητικὸν ἔχω ἐμὴν πόλιν ἐνθάδ'
 Ὁ βυλόμενος. **Καρ.** Ὁ κοινὸν ἐκείνους εἰμ' ἐγώ;
Συ. Οἱ μοι ἑλέως: ἀποδύομαι μετ' ἡμέραν.
Καρ. Σὺ γὰρ ἀξιοῖς ἐλλότσια ὁράσμενα εὐδοκίαν.
Συ. Ὁρᾷς, ἃ ποιεῖ; ταῦτ' ἐγὼ μαρτύρομαι.

Καρ.

Lubet. IV. at si nihil ad te attinent, & tu interim

Odiosus fias omnibus, trifurcifer,

Qua fronte te virum bonum esse prädicas?

SY. An non decet me bene mereri de mea

Republica, tu fatue, pro meis viribus?

IV. Quasi verò aliena curare, neglectis suis,

Bene sit mereri de sua republica.

SY. Imò est, latis opem prestare legibus:

Et si quis peccet, non impune perpeti.

IV. At ipsa ciuitas idoneos sibi

Constituit iudices. SY. esto, quis autem reos

Deferet? IV. is, cui lubet. SY. at qui is delator sum ego.

Ac proin omnia Reipub. negocia

In me recidunt. IV. tum, per louem, sibi noxium,

Et per quàm sceleratum hæc vrbs nata est præsidem.

Sed tu non malis, sine turbis, in ocio

Tranquillè viuere? SY. ouicula hæc vita est, ita

Viuere, vt absque exercitio ætatem transigas.

IV. Non tu mutabis hunc animum? SY. non, si dares

Mibi Plutum ipsum, adeoq; Batti Silphium.

IV. Depone pallium citò. CA. heus, tibi dicitur.

IV. Et calceos solue. CA. omnia dicuntur tibi.

SY. Age accedat aliquis vestrum ad me, si lubet.

CA. At qui is sum ego? SY. heu mibi spoliior interdiu.

CA. Quia enim tu tibi victum ex alienis queritas

Negotijs, & nihil ad te attinentibus.

SY. Viden' quid agat? nam horum te testem mihi voco.

ARISTOPHANIS

Καρ. Ἀλλ' οἴχεται φεύγων, ὃν ἦ γὰρ μάρτυρα.

Συ. Οἴμοι· ὡς εἴλημμαι μόνθ'. Καρ. νυνὶ βοᾷς;

Συ. Οἴμοι μάλ' αὖθις. Καρ. δὸς σύ μοι τὸ περιβάνιον·

Ἴν' ἀμφιέσω τ' συκοφαντίῳ τῷ ἰονί.

Δι. Μὴ δῆθ'· ἱερὸν γὰρ ὅθι τῷ Πλάτῳ πάλας.

Καρ. Ἐπεί τα πῦρ κάλλιον ἀναπρήσειαι,

ἥ ὡς εἴ πονηρὸν ἄνδρα, ἔχ' τοιχωρύχον,

Πλάτῳ δὲ κοσμεῖν ἱματίοις σεμνοῖς ὡρέπῃ.

Δι. Τοῖς δ' ἐμβαδίοις τί χήσεται αἵ τις; εἰπέ μοι.

Καρ. Καὶ ταῦτα ὡς τὸ μέτωπον αὐτίκα δὴ μάλα,

Ὡς ὥρ κοπίνῳ ὡς πατήρα λείψω τῷ ποί.

Συ. Ἀπῆμι· γινώσκω γὰρ ἥ τι ὧν πολὺ

Ἵμῳ· εἰ δὲ σύ ζυγον λάβω πινά,

Καὶ σύκινον, τ' ἰσχυρὸν τῷτον θεόν·

Ἐγὼ ποιήσω τήμερον δουῶμαι δίκλιν·

Ὅπκα θαλύφ' ὡς φαῶς, εἰς ὧν μόνθ',

Τινὲ δημοκρατίαν· οὔτε τινὲ βελήν πινθον,

Τινὲ τ' πολιτῶν, ἔτε τ' ἐκκλησίαν.

Δι. Καὶ μὲν, ἐπεὶ δὴ τ' πανοπλίας τινὲ ἐμνή,

Ἐχὼν βαδίζεις, εἰς τὸ βαλανεῖον τρέχει.

Ἐπεὶ τ' ἐκεῖ κορυφαῖθ' ἐστηκώς, γέρει.

Καὶ γὰρ εἶχον τινὲ γαστρίν ταύτην ποτέ.

Καρ. Ἀλλ' ὁ βαλανεὺς ἐλξεί θύραζ' αὐτόν· λαβὼν

Τῶν ὀρχιπέδων· ἰδὼν γὰρ αὐτόν, γνώσειαι

Ὅτ' ἐστ' ἐκεῖνος τὸς πονηροὺς κόμματαθ'.

Νῶ δ' εἰσώμεν, ἵνα ὡς σεύξῃ τ' θεόν.

ΧΟΡΟΥ.

CA. At ille, quem adducebas, arripuit fugam

Testis. SY. Va mihi: solus ab his obsideor miser.

CA. Nunc clamitas? SY. Va mihi iterum. CA. cedo penulam

Mibi tuam, vt illa sycophantam hunc amiciam.

IV. Minimè, nam hac Pluto consecrata est penula.

CA. At vbinam, obsecro, reponatur decentius,
Quàm super hominem nequam, & fossorem parietum?

Nam Plutum honesto decet ornari pallio.

IV. Sed calcei in quem cedent vsum? dic mihi.

CA. Eos ego iam volo ad frontem huius viri,

Velut à pertica oleastrina, suspendere.

SY. A heo. nam video me vobis viribus

Esse imparem: at breui confido, tamen fore,

Vt, consortem nactus aliquem ficulneum,

Ego faxim, istum Deum feroculum, hoc die

Pœnas dare: quandoquidem ipse vnus populi statum

Dirimit, neq. senatum, neque plebem consulens.

IV. Age nunc, quoniam armaturam tu meam geris:

Procurre in balneum: & primam ibi sedem occupans

Calefito. Nam eandem stationem ego quoque,

Olim tenui. CA. sed balneator testibus

Apprehensum, exturbabit foràs. Nam vbi videris

Hominem, statim intelliget, ipsum esse mala notæ:

Eamus nunc intro, vt salutes tu hunc Deum.

ARISTOPHANIS

ΧΟΡΟΥ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΥ,

Σκλιυή τετάρτη.

ΓΡΑΥΣ, ΧΟΡΟΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

Α. ὦ φίλοι γέροντες, ἐπὶ τίῳ οἰκίᾳ
 Αφίσμεθ' ὄντως τῷ νέῳ Γούτῳ θεοῦ;
 Ἡ δ' ὁδοῦ τοῦ ὁδῶπαν ἡμαοτήκαμεν;
 Χο. Ἀλλ' ἴδ' ἐπ' αὐτὰς τὰς θύρας ἀφισμένη,
 Ὡ μὲραχίσκη: πυρθάνῃ γὰρ ὡρικῶς.
 Γρ. Φέρε νῦν ἐγὼ τῷ ἐνδοθι χαλέσω πινά;
 Χρ. Μη δῆτ'. ἐγὼ γὰρ αὐτὸς ἐξελήλυθα.
 Ἀλλ' ὅτι μάλισ' ἐλήλυθας, λέγφιν ἐχρῆν.
 Γρ. Πέπονθα δ' ἐνὰ χ' ὁδῶνομ', ὦ φίλτατε,
 Ἀφ' οὗ γὰρ ὁ θεὸς ἔτ' ἤρξατο βλέπειν,
 Ἀβίωτον εἶναι μοι πεποίηκε τὸν βίον.
 Χρ. Τίδ' ὄστιν; ἢ που χ' σὺ Συκοφάντεια
 Ἐν ταῖς γυναιξίν ἦσθα; Γρ. Μὰ Δί' ἐγὼ μ' οὔ.
 Χρ. Ἀλλ' ἔλαχουσ' ἐπινες ἐν τῷ γράμματι;
 Γρ. Σκώπεις. ἐγὼ δὲ χατὰ κέκνισμα δ' ἐλάχρα.
 Χρ. Οὐκοῦν ἐρεῖς αὐτὰς τὸν κνισμὸν τίνα;
 Γρ. Ἀκθέ νυν. ἦν δὲ μοι πὶ μὲραχίον φίλον:
 Πειρησὼν μὲ, ἄλλως δ' εὐπρεσώπον, χ' χαλόν,
 Καὶ χρηστὸν. εἰ γὰρ τὸ δευθεῖον ἐγὼ,
 Ἀπαντ' ἐποίησ' κοσμίως μοι καὶ χαλῶς:
 Ἐγὼ δ' ἐκείνῳ πάντα ταῦθ' ὑπῆρέτην.
 Χρ. Τίδ' ἰὺ ὅπσου μάλισ' ἐδ' εἶθ' ἐχάστε;
 Γρ. Οὐ πολλά. χ' γὰρ ἐκνομίως μὲ ἡσχυέλο.

Ἀλλ'

CHORVS

ACTVS III. SCENA III.

ANVS, CHORVS, CHREMYLVS.

Dicite mihi optimi senes, an ad domum
Eamus huc recta, noui istius Dei:

AN. verò aberrauerimus à tota via.

CHO. At scito ad ipsum te peruenisse ostium,
Mea adolescentula: nam oportune interrogas.

AN. Quid si nunc aliquem huc è domo euocem foràs:

CH. Nihil opus est, cum illinc primùm egrediar ego:
Sed quid tu huc venias, dicendum prius est tibi.

AN. Graues & inauditas patior iniurias.

Nam ex quo Deus iste videre occæpit, vitam ego
Miserrimam ago, vitæq; indignam nomine.

CH. Quid hoc est? num & tu forte sycophanteria
Inter mulieres fuisti? *AN.* ego non, per Iouem.

CH. Sed an non sortibus ductis per literas

Potasti? *AN.* ah ludibrio habes me, quæ pessimo

Amore deperij. *CH.* qui hic amor? perge eloqui.

AN. Cusculia erat hic quidam adolescens carus mihi,

Pauper quidem, sed honesto vultu: tum probus

Et integer. nam omnia quibus indigebam ego,

Ea perbellè, atque egregiè præstabat mihi:

Ego vicissim illi suppeditabam hæc omnia.

CH. Quid ergo erat, quod à te peteret maximè?

AN. Non multa, nam reuerebatur me impendiò:

ARISTOPHANIS

Ἀλλ' ἀργεῖς δραχμας αἰ' ἤτις εἴκοσι,
 Εἰς ἱμάτιόν γ'· ὅκτω δ' αἰ' εἰς ὑποδήματα·
 Καὶ ταῖς ἀδελφαῖς ἀγροῖς (αἰ)χιτώνιον
 ἔκλευσεν αἰ', τῇ μητρὶ τε τοιματίδιον·
 Πυρῶντ' αἰ' ἐδέθη, μεδίμνων τετράρων.
 Χρ. Οὐ πολλὰ τοίνυν, μα' τ' Ἀπόλλα, ταυτὰ γο
 Εἰσπλάσας. ἀλλὰ δῆλον, ὅτι σ' ἡσυχώετο.
 Γ. Καὶ ταῦτα τοίνυν ἔχ' ἔνεκεν μισητείας,
 αἰ' εἰν μ' ἔφασκεν, ἀλλὰ φιλίας ἔνεκεν·
 ἵνα τοῦμόν ἱμάτιον φορῶν, μεμνῇ τό μιν.
 Χρ. Δέγεις ἐρῶντ' αἰ' ἡρωπον ἐκνομιώτατα.
 Γ. Ἀλλ' ἔχι νυνὶ γ' ὁ βδελυρὸς τ' νοῦν ἔχει
 Τὸν αὐτόν· ἀλλὰ πολὺ μεθέστηκεν πάνυ.
 Εἰμὸς γὰρ αὐτῷ τὸν πλακουῶτα ἰετονί,
 καὶ τ' ἄλλα, τὰ πὶ τῷ πίνακι βραχμήματα
 ἱματίοντα, πεμφάσις· ὑπέφπουσις θ', ὅτι
 εἰς ἐσπέραν ἥξοιμι. Χρ. Πί σ' ἔδρασ'· εἰπέ μοι.
 Γ. Ἀμνησά τε προσέπεμψεν ἡμῖν τελοσί·
 ἡ δ' αὖτ' ἐκεῖ σε μηδέποτε μ' ἐλθεῖν ἐπι·
 καὶ προσέβη· τοῖσις εἶπεν ἀποπέμπων, ὅτι
 Πάλας πότ' ἦσαν ἀλκιμοὶ Μιλήσιοι·
 Χρ. Δῆλον ὅτι τὰς πρόσποις τίς ἔμοχθηρὸς εἴμι.
 Γ. Τα πλῆτ' ἔστιν ὅκα ἔθ' ἡδεταμ φακῇ·
 Πρὸ τῷ δ' ὑπὸ τ' πενίας ἅπαντα χατήθειν.
 Γ. Καὶ μὲν προσέειπεν γ' ὅσημέρα, νῆ τῷ γέω,
 ἔκ τὴν θύραν ἐβάδιζεν αἰεὶ τ' ἐμὲν.

Χρ. Ἐπ'

*Aliàs erat, ut viginti drachmas posceret,
Emendo pallio: aliàs octo, calceis*

*Parandis: erat etiam, ut vestem sororibus
Et matri suæ pallam emi vellet: erat denique,
Dum frumenti opus illi esset modijs quatuor.*

*CH. Hæc sanè non dixisti multa, me herculè:
Nam apparet, quòd te reuereretur admodum.*

*AN. Et hæc aiebat ille non se poscere,
Ut copiam sibi facerem aliquam mei:
Sed beneuolentiæ atque amoris gratia:
Ut pallio meo amictus, meminisset mei.*

CH. Narras hominem tui amantem, plusquàm impendiò,

*AN. Sed nunc scelestus eundem in me animũ non habet:
Suumq; amorem longè hinc aliò transtulit.*

*Nam modò cum illi placentam hanc mitterem, & alia
Quadam catino aptè imposita bellaria:
Et dicerem me inuisuram ipsum vesperi:*

*CH. Quid egit ille? dic quaeso. AN. & meam, quam ei
Dederam, placentam ad nos remisit: innuens*

*Ut ne posthac ad eum vadam amplius: & mihi hæc
Remittens, in super hoc dictærium addidit,*

Quòd nunc olim fortes fuerint Milesij.

CH. Adolescentem hunc ingenio haud esse malo arbitror,

*Quòd ditior nunc factus, lentem negligit:
Antè cibum quemlibet præ inopia deuorans.*

AN. Atqui antebat, Deos testor, quotidie

Ad ostium meum accedebat. CH. quippiam

ARISTOPHANIS

Χρεμ. Ἐπ' ἐκφορεῖν. Γρ. Μὰ Δί': ἀλλὰ τῆς φωνῆς
μόνον

Ἐρῶν ἀκούσαι. Χρ. τὴ λαβεῖν μὲ οὐχ ἁλῆν.

Γρ. Καὶ νῆ Δί', εἰ λυπούμεν μιν γ' ἀδοσιτό με,

Νι τάειον αἶψ' ἢ Βάπτιον ὑπεχορίζετο.

Χρ. Ἐπεὶ τ' ἴσως ἤτησεν αἶψ' ὑποδήματα.

Γρ. Μυστηρίοις δὲ τοῖς μεγάλοις ὀχυρῶν

Ἐπὶ τῆς ἀμάξης, ὅτι πρὸς ἐβλεφέν μέ τις:

Ἐτυπώμην δὲ τὸ δ' ὅλιν τ' ἡμέραν.

Οὐκ ὀσφύρα ζιλότυπ' ὁ νεανίσκος ἦν.

Χρ. Μόν' γὰρ ἦδεθ', ὡς ἔοικεν, ἐοδίων.

Γρ. Καὶ τὰς γε χεῖρας, πατράλοισ' ἔχειν μ' ἔφη.

Χρ. Ὅποτε πρὸς τείνοιεν γε δραχμας εἰκοσιν.

Γρ. Ὅζην τε τ' ἡρώας ἔφασκεν ἡδύ μου.

Χρ. Εἰ θάσιον ἐνέχης, εἰκότως γε, νῆ Δία.

Γρ. Τὸ βλέμμα θ' ὡς ἔχοιμι μαλακὸν καὶ χαλόν.

Χρ. Οὐ σκαμὸς ἦν αἰθρῶπος: ἀλλ' ἠπίστατο

Γραδὸς χατρώσης τὰ πόδια χατεοδίειν.

Γρ. Ταῦτ' οὐκ ὁ θεός, ὦ φίλ' ἀνερ, οὐκ ὀρθῶς ποιεῖ:

Φάσκων βοηθεῖν τοῖς ἀδικημένοις ἀεὶ.

Χρ. Τὶ γὰρ ποιήσῃ φράζε, καὶ πεπράξεται.

Γρ. Ἀνασχάσαι δίκη μόν' ὅστιν νῆ Δία,

Τὸν εὖ παθόνθ' ὑπ' ἐμοῦ, πάλιν μ' αἰτεῦ ποιεῖν:

Ἡ μὲν δ' ὅποιον δίκη μιν ἀγαθὸν ἔσθ' ἔχον.

Χρεμ. Οὐκ οὐ κατ' ἐχάστην ἀπεδίδου τιτὼν ἡνίκα

σοί,

Γρ. Ἀλλ'

*Exportandi causa. AN non sanè per Iouem,
Sed tantum vocis audiendæ gratia.*

CH. Per quam, puto, aliquid à te acciperet muneris.

*AN. Et per Iouem, sicubi me tristem cerneret,
Nitarion appellabat, aut Batium suum.*

CH. Posteaquam fortè à te periisset calceos.

*AN. Cum aliquando ad magna illa Cereris sacra ueheret
Curru: & fortè quis in me coniceisset oculos:*

*Ego propter vnum illum, totum, toto die
Ab ipso vapulaui: tanta erat in eo*

*Me propter æmulatio. CHR. Solus enim tuis
Cupiebat vesci ac perfrui bonis. AN. manus
Præterea aiebat esse mihi pulcherrimas.*

CH. Cum scilicet porrigerent viginti drachmas.

AN. Cutim aiebat redolere mihi suauissimè.

CH. Credo, si Thasium fortè infuderas merum.

AN. Oculos mihi venustos dicebat & illices.

*CH. Ne homo ille haud inscitus fuit: qui anicula
Subantis edere nouerat viaticum.*

*AN. Igitur, mi vir, nouus hic Deus non rectè agit:
Qui iniuriam passis, opem laturum ait.*

CH. Quid igitur faciat, dic: & iam statim hoc erit.

*AN. Lequum est, ut adolescentem hunc, de quo tam bene
Sum merita, vicissim de me benè mererier
Compellat: aut ne particulam minutulam
Facultatum mearum habere eum sinat.*

CH. An non rependit tibi quauis nocte meritum?

AN.

ARISTOPHANIS

Γρ. Ἀλλ' ὅδε ποτέ με ζῶσαν ἀπολείψῃς ἔφη.
 Χρ. Ὅρθως γε. νῦν δέ γ' οὐκ ἐπὶ ζῆν σ' οἶεσθαι.
 Γρ. Ὑπὸ τῷ γὰρ ἄλγους κατὰ τέτηκ', ὦ φίλτατε.
 Χρ. Οὐκ, ἀλλὰ κατὰ σέσηπας: ὥς γέ μοι δοκεῖς.
 Γρ. Διὰ δακτυλίσκου ἔμενέ γ' αἰδελκύσας.
 Χρ. Εἰ τυγχάν γ' ὁ δακτύλιος ὦν τηλία.
 Γρ. Καὶ μὲν τὸ μισθάκιον ἰοδὶ περὶ σέρχεται:
 Οὐδ' ἄρα πάλα κατηγρῶσα τυγχεύει.
 Ἔοικε δ' ὅππῃ κῶμον βαδίζει φαίνεσθαι.
 Στίφανον γέ τοι καὶ δ' αὖδ' ἔχει κορεύεσθαι.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκηνὴ πέμπτη.

Τεῖμεβοι Ἰαμβικοί.

ΝΕΑΝΙΑΣ, ΓΡΑΥΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

Αἰσάζομαι. Γρ. τί φήσιν, Νε. ἀρχαῖα φίλη:
 Παλιὰ γέ γέννησά τε χύγε, ἢ τ' ἔσθ' ἀνὸς.
 Γρ. Τάλα μὲν ἔχω, τῆς ὕβρεος, ἧς ὑβρίζομαι.
 Χρ. Ἔοικε μὲν πολλὸν χέρον σ' ἑωρακέναι.
 Γρ. Ποῖον χέρον καταλάντα θ'; ὅς ἄρ' ἐμοὶ χθὲς ἦν.
 Χρ. Τοῦ ἀντίον πέπονθε τοῖς πολλοῖς ἄρα.
 Μεθύων γὰρ, ὥς ἔοικεν, ὁ ζῦπερον βλέπεις.
 Γρ. Οὐκ, ἀλλ' ἀκόλαστός ἐστιν αἰεὶ τῶν ἴσσοις.
 Νε. ὦ Ποντυπόσφδον, καὶ θεοὶ περὶ στυγιοί:
 Ἐν τῷ περὶ σῶπῳ τῇ ρυτίδων ὅσας ἔχει!

Γρ. α

AN. Et pollicebatur, quòd me, quantissè viuerem,
Nunquam vellet deserere. *CH.* rectè isthuc quidem:
Verùm is non censet te amplius superstitem.

AN. Ego certè præ mærorè iam liquefactus sum.

CH. Imò putrefacta, vt mibi videre tu quidem.

AN. Sanè per medium me pertraxeris annulum.

CH. Siquidem is fortè esset cribri circulus.

AN. Sed eccum ipsum adolescentem, de quo conquis-
ror:

Mibi videtur iturnus ad aliquod conuiuium.

CH. Apparet: nam coronam gestat, & facem.

ACTVS III. SCENA V.

Senarij.

IVVENIS, ANVS, CHREMYLVS.

I Vbeo saluere. *AN.* quid ait? *IV.* amica mea vetus
Celeriter sanè incanuisti, per Iouem.

AN. Me miseram, hanc cinè me contumeliam pati?

CH. Opinor, quòd te iam diu non viderit.

AN. Hem quàm diu credis? qui modò apud me heri fuit.

CH. Tùm sanè huic homini longè aliter vsu venit,

Quàm cæteris: nam quantò hic est remulentiore,

Tantò, vt mibi videtur, perspicit acutiùs.

AN. Minimè. sed semper his moribus est perditus.

IV. O rex maris Neptune, ò seniores Dei:

Quot hac vetula in fronte senili rugas habet?

AN.

ARISTOPHANIS

Γρ. Ἄ ᾧ

Τὴν δ' ἄρ' αὖ μή μοι πρὸς φέρ. Χρεμύλ. Εὖ μὲν τοι
λέγεις.

Ἐὰν γὰρ αὐτὴν εἰς μόνον ἀπινθήη λάβῃ,

ὥς τ' ὁ παλαιὸν εἰρεσιώων, καύσεταί.

Νε. Βούλῃ δ' ἴσ' χρόνου πρὸς με παῖσσι; Γρ. ποῖ ἔ
λαιν;

Νε. Αὐτῷ λαβῆσαι χάριτα. Γρ. παιδιὰν τίνας;

Νε. Πόλεις ἔχεις ὀδόντας; Χρ. ἀλλὰ γινώσκωμαι

Κάγω γ', ἔχει γὰρ βεῖς ἴσως, ἢ τέτταρας.

Νε. Ἀπότινον· ἓνα γὰρ γόμφιον μόνον φορεῖ.

Γρ. Ταλάντα δ' ἀνδρῶν, ὅχ' ὑγαίνην μοι δοκεῖς,

Πλυὼν με ποίων ἐν τοσούτοις ἀνδράσιν.

Νε. Ὅναγο μὲν γ' αἶ', εἴ τις ἐκ πλυφέσε.

Χρ. Οὐδ' ἦτ'· ἐπεὶ μὲν νῦν καπηλικῶς ἔχει.

Εἰδ' ἐκ πλυεῖται τὸ τοτὸ ψιμύθιον:

Ὅψ' καὶ ἄδην ἔσ' ὡς σὺ π' ἔγχετ' ἀράκην.

Γρ. Γέρων ἀνὴρ ὢν, ὅχ' ὑγαίνην μοι δοκεῖς.

Νε. Πῶς μὲν οὖν ἴσως σε, καὶ τατὴν πτῆσιν

Ἐφάπτεται σου, λανθάνην δοκῶν ἐμέ.

Γρ. Μὰ τίς Ἀφροδίτην δοκ' ἐμοῦ γ', ὃ βδελυ
ρὲ σύ.

Χρ. Μὰ τίς Ἐχάτιν, ὃ δ' ἦ τα. μαγνοίμην γὰρ αἶ'.

Ἄλλ' ὦ νεανίσκ' ὅκ' ἐγώ, τίς μείραχα

Μισεῖν σε ταῦτ' ἐγώ. Νε. ἀλλ' ἔγω γ' ὑπερφιλῶ.

Χρεμύλ. Καὶ μὲν κατηγερεῖ γέ σου. Νε. τί κατη
γερεῖ;

Χρ. Εἶναί

*AN. Ab, ab. facem mihi ne admoueas. CH. benè commo-
ner.*

*Nam si vnica inciderit scintilla, tam citò
Cremabitur, quàm arefactus ramus oleæ.*

IV. Age vin' tu mecum lustrare diutule?

*AN. Vbi nam, homo miser? IV. hîc scilicet: vbi tamen na-
ces*

*Tu acceperis. AN. quid? quem ludum? IV. quot sint tibi
Dentes. CH. lubet & mihi hoc diuinando assequi:*

Tres habet opinor, aut fortasse quatuor.

IV. Solue nuces. nam molarem habet tantum vnicum.

AN. Satin' sanus es, homo infortunatissime?

Qui, presentibus adeò multus, ex me labrum

Facis: in quo sordes & maledicta tua eluas.

IV. Ex re tua fit, si quis te probè eluat.

CH. Minimè ex re fit: quia nunc fucata est hac anus.

Quòd si cerussa hac eluatur, tùm palàm

Videas faciem eius detritam atque flaccidam.

AN. Tu pro ætate tua, non videre mihi satis

Sapere. IV. Procat te forsàn, & mammas tuas

Contrectat, in scio me: credens se tibi

Amatorem fore. AN. non per Venerem, tu scelus.

CH. Non per Hecaten, non sanè: aliàs penitissimè

Insanirem, sed heus tu adolescens, nunquam ego

Committam, vt isthanc oderis iuuenculam.

IV. Ego verò eam deperio. CH. & te accusat tamen.

IV. Qua de re accusat? CH. de tuis contumelijs.

Nam

ARISTOPHANIS

Χρ. Εἶναι δ' ὕβρισθ' ἡ φησι, καὶ λέγειν, ὅτι
 Πάλα ποτ' ἦ (ἀν' ἀλκιμοὶ Μιλήσιοι.
 Νε. Ἐγὼ δὲ ταύτης ἐμαχοῦμαι σοι. Χρ. τὸ, τί;
 Νε. Αἰσχυροῦ μιν τὴν ἡλικίαν τ' οἶν, ἐπεὶ
 Οὐκ αὖ ποτ' ἄλλω τὸτ' ἐπέβριπον ποιεῖν.
 Νυνὶ δ' ἀπὸ χαίρων, συλλαβὼν τὴν μέρα χα.
 Χρ. Οἶδ' οἶδά τ' νοῦν. ὅκ' ἐτ' ἀξιοῖς ἴσως
 Εἶναι μετ' αὐτῆς. Γρ. ὁ δ' ἐπιβέβων, βεβί τις;
 Νε. Οὐκ αὖ γὰρ λεχθείη διεσπικλωμένη
 ὑπὸ μυνεῶν ἐπὶ γὰρ καὶ τρεῖς χιλίων.
 Χρ. Ὅμως δ' ἐπὶ δὴ καὶ τὸν οἶνον ἡξίοες
 Πίνῃ, σὺν εκποτὲ βεβί σοι καὶ τὴν τεύχα.
 Νε. Ἀλλ' ἔτι κομιδὴν τεύχε παλαὰ καὶ καταρά.
 Χρ. Οὐκ οὐκ τεύχερι πὸς ταῦτα πάντ' ἰάσεταί;
 Νε. Ἀλλ' εἰσὶ εἰσὶ τῶ γε γὰρ βέλομαι
 Ἐλθὼν ἀναθεῖναι τὰς τεφάνους ἰσὺς δ', οὐσ' ἔχει.
 Γρ. Ἐγὼ δέ γ' αὐτῶ καὶ φράσαι πὶ βέλομαι.
 Νε. Ἐγὼ δέ γ' ὅκ' εἰσέμι. Χρ. θάρρ', μὴ φοβοῦ.
 Οὐ γὰρ βιάσεταί. Νε. πάνυ χαλῶς τοίνυν λέγεις.
 Ἰκάνον γὰρ αὐτὴν πρὶν ὑπεπίπτοιω χέρον.
 Γρ. Βάδιζ', ἐγὼ δέ σου χατόπιν εἰσερχομαι.
 Χρ. Ὡς εὐτόμως, ὥς εὖ βασιλεῦ, τὸ χραΐδιον,
 ὅς τις φλεπὰς, τῶ μεθ' ἐκείνῳ πρὸς ἴσχεταί.

ΔΡΑΜΑ.

Nam ait obiectasse te sibi hoc dictorium:

Quod nunc olim fortes fuerint Milesij.

IV. Ego de hac puella tecum non contendero.

CH. Cur ita? IV. nam veneror & colo etatem tuam:

Alioqui nulli cuiquam hominum hoc permetterem.

Quare abeas, habeas, valeas cum hac iuencula.

CH. Noui noui iam, quid animi habeas: forsitan

Te consuetudinis cum hac vetula pœnitet.

AN. Quis erit, qui hoc permittat, cum alio ut potius siem,

Quàm tecum? IV. verba iam non commutauerim

Cum annu: quæ ab annis decies mille propemodum,

Et ter mille subagitata sit. CH. veruntamen

Quia vinum bibere tibi non ingratum fuit:

Etiā fecem simul ebibendum tibi scias. p

IV. Sed ista fex inueterauit supra modum.

CH. Qualus igitur huic malo poterit mederier.

IV. I mecum intrò nam quando huc adueni, volo

Hæscæ corollas Deo sacrare, quas gero.

AN. Habeo & ego nunc, illi quod dictum velim.

IV. Iam non ingredior. CH. bono animo es: nihil time,

Vim tibi non faciet. IV. scitè loqueris admodum:

Quoniam antehac satis obleui isthoc dolium.

AN. Ingredere: at ego è vestigio te subsequor.

CH. Deus bone, quàm pertinaciter hæc anicula

Huic iuueni adheret, non secus ac lapidi ostreum.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΙΣ
ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΕΜΠΤΟΥ
Σκλιή πρώτη.

Τείμεβοι Ιαμβικοί.

ΚΑΡΙΩΝ, ΕΡΜΗΣ.

ΤΙς ἐσθ' ὁ κόπιων τ' ἦν; τὸ πῆν;
Οὐδ' εἰς ἔοικεν· ἀλλὰ δῆτα τὸ θυεῖον
Φθελ' ὄμνον ἄλλως κλαυσίᾳ. Ἐρσέ τοι σέ τοι
Λέγω Κασίων ἀνάμνον. Κα. Οὐτ' οὐ, εἰπέ μοι·
Σὺ τὴν θυεῖαν ἐκοπίες ἔπασσι σφόδρα;
Ἐρ. Μὰ Δί'· ἀλλ' ἐμελλον εἶτ' ἀνέωξάς με φθάσας.
Ἀλλ' ἐκχάλετ' ἡ δαυόσθην, βέχων τὰ χυ.
Ἐπεί τοι τὴν γυναικα, καὶ τὰ παῖδια,
Ἐπεί τοι τὴν θεράποντα, εἶτα τὴν κυρία,
Ἐπεί τοι αὐτὸν, εἶτα τ' υἱόν. Κα. εἰπέ μοι,
Τίδ' ὄσιν; Ἐρ. Ὁ Ζεὺς, ὦ πόνηρε, βέλεται
Ἐς αὐτὸν ὑμᾶς συσκευήσας τεύβλιον,
Ἀπαξάπαντας εἰς τὸ βαράθρον ἐμβαλεῖν.
Κα. Ἡ γλῶττα τῷ κήρυκε τέτων τέμνεταί.
Ἀτὰρ τί γὰρ τὸ αὐτ' ὅτι βελεύεις ποιεῖν
Ἡμᾶς; Ἐρ. Ὅτι δὴ νότα λαπάντων τραπεζμάτων
Εἴργασθ'· ἀφ' οὗ γὰρ ἤρξατ' ἐξ ἀρχῆς βλέπειν
Ὁ Πλάττω, ὃς εἰς οὐ λιβαίνωντ' οὐ δάφνιν,
Οὐ ψαμτὸν, οὐχ ἱερεῖον, οὐκ ἀλλ' οὐδέεν,
Ἡμῖν ὅτι θυεῖ τοῖς θεοῖς. Κα. μὰ Δί'· ὃς γὰρ
Οὐσὶ χακῶς γὰρ ἐπεμελεῖσθ' ἡμῶν τότε.

Ἐρ. Καὶ

ACTVS V. SCENA I.

Senarij Iambici.

CARIO MERCVRIVS.

QVis nám à me pepulit tam grauitè fores, quid hoc?

Nemo vssiam apparet: mirum ni ianua
Suapte sponte crepuit. ME. tibi dico, heus tibi
Cario, mane, mane inquam. CA. eodum tu, cedò mihi:

Antu tam vasto impetu ariétasti has fores?

ME. Non per Iouem: sed nisi tu referando mihi

Præuertisses, iam iam volebam inuadere.

Verùm curriculo curre, tuumque huc euoca

Herum ócys, & heram, & communes liberos,

Et omnes seruos: & canem: & te ipsum: & suem

Denique: CA. quid est? dic illicò. ME. summus Iuppi-
ter

Vos omnes in eodem permixtos culeo,

Profundum in barathrum decreuit demergere.

CA. Ob lingua tali nuncio præciditur.

Sed cur iam dirà in nos meditatèr Iuppiter?

ME. Quia faciùs admisistis longè pessimum,

Nam ex quo Plutus videre cæpit: desinunt

Homines tibus, laurum, panem, libum, victimam,

Breuitèr, quodcunque aliud, Dijs sacrare. CA. nec

Sacrabunt vnquam per Iouem: quoniam ante hac

Malè consulistis nobis. ME. de reliquis Deis

ARISTOPHANIS

Ἐρ. Καὶ τῷ ἡ ἄλλων μοι θεῶν ἡπλον μέλει.

Ἐγὼ δ' ἀπόλωλα, καὶ πίπτειμμα. Καί. ὦ φρο-
νείς.

Ἐρ. Πρότερον γὰρ εἶχον μὲν τῷ δὲ ταῖς χαπιλίσι,

Πάντ' ἀγάθ' ἔωθεν εὐχὺς, οἷν δ' ἦσαν, μέλι,

Ἰσχάδας, ὅς' εἰκός' ἔστιν, Ἑρμῷ ἐοδίην.

Νυνὶ δὲ πφῶν, αἰαβάδην αἰαπαύομαι.

Κα. Οὐκοῦν διχῶς, ὅτις ἐποίεις ζημίαν

Ἐνίστε, τοιαῦτ' ἀγάθ' ἔχων; Ἐρ. οἶμοι ἄλας.

Οἶμοι πλακουῖτο, τοῦ τετραδὶ πεπεμμένον.

Κα. Πυθεῖς τ' ἔπαρόντα, καὶ μάτῳ χαλεῖς.

Ἐρ. Οἶμοι δὲ κωλῆς, ἣν ἐγὼ χατήδιον.

Κα. Ἀσκολίαζ' ἐνταῦθα πρὸς τὴν αἴθειαν.

Ἐρ. Σπλάγχων τε θερμῶν, ὧν ἐγὼ χατήδιον.

Κα. Ὀδυῖν σε πρὸς ἄσπλάγχν' εἰκ' ἔπιτρέφην.

Ἐρ. Οἶμοι δὲ κύλικτο, ἴσον ἴσω κεκραμμένης.

Κα. Ταύτῳ ἔπι πίων, ἀποτρεχόν σὸκ ἢ φθά.

VOIS.

Ἐρ. Ἀρ' ὠφελήσας αὖτις τὸ (αὐτὸ φίλον;

Κα. Εἴτε δέ γ', ὧν δυνατὸς εἰμὶ σ' ὠφελεῖν;

Ἐρ. Εἴ μοι ποίεας ἄρτον τὴν εὐπεπεμμένον,

Δοῖς καὶ φαγεῖν καὶ κρέας νεανικόν,

Ὡν ἦν εἴς' ὑμεῖς εἴδον. Κα. Ἀλλ' οὐκ ἔκφορα.

Ἐρ. Καὶ μὲν ὅποτε πικρὰ εἶον τὸ δεσπότης

Ἵφείλεις, ἐγὼ σε λαμβάνην ἐποίουν αἶν.

Κα. Ἐφ' ᾧ τε μετέχῃ αὐτὸς, ὧ τοι χωρὺς;

Ἡκεῖ

Minus anxie laboro: sed quantum ad me attinet,

Fame confectus perij. CA. nunc demum sapi.

ME. Ante quidem à cauponarijs mulierculis

Omnia bona habebam, in ipso etiam diluculo:

Massam, mel, caricas, & quocunque genere

Cibi Mercurium vefci decet: at nunc fame

Contabescens, porrectis requiesco pedibus,

CA. Nec immerito, ut qui damno multabas eos,

A quibus ista bona acceperas. ME. hei, hei mihi:

Vbi nunc placenta, quæ mihi quarto quolibet

Die cuiusvis mensis pinsebatur. CA. ah

Desideras absentem: & frustra illam vocas.

ME. Heu victimarum armos, quos comedebam antehac.

CA. Nunc sub dio, per vires salta vno pede.

ME. Heu calida viscera, ego quæ comedebam antea.

CA. Dolor intestinorum te credo affici.

ME. Heu calicem aqua æquali dilutum, quem bibi.

CA. Hunc si inbibas, tu hinc nunquam meditêris fugam.

ME. Nihilne, tui amantiſſimum, me tu iuuas?

CA. Si modo quicquam erit, in quo iuuare te queam.

ME. Imò. modò vnum aliquem panem mihi porrigas,

Benè confectum: & carnem des comedendam mihi

Teneram, ex his, quas intus sacrificatis Deo.

CA. Et isthæc effferri domo haudquaquam licet.

ME. Et tu cum vasculum aliquod surripes hero,

Faciebam ego, ne quis te in furto deprehenderet.

CA. Hoc ideo faciebas, perfessor parietum,

ARISTOPHANIS

Ἦκεν γὰρ αἰσιν αὐτὸς εὐπεπερμένῳ.

Ερ. Ἐπὶ ταῦτόν γ' αὐτὸς ἀνελήθειαι.

Κα. Οὐ γὰρ μετ' εἶχες τὰς ἱσυχαστὰς πλητὰς ἐμοί:

Ὅποτε τι ληφθείην πανουργίας ἐγώ.

Ἐρ. Μὴ μνησιχακήσῃς, εἰ σὺ φυλιώκα τέλαβες.

** Ἀλλ' οὐκ οὐνοῖσιν πρὸς θεῶν δέξαοί με.*

Κα. Ἐπεὶ τ' ἀπολιπὼν τὰς θεοὺς, ἐνθάδε μένουεις;

Ερ. Τὰ γὰρ παρ' ὑμῖν ὅτι βελτίω πολύ.

Κα. Τί δέ γ' αὐτομολεῖν ἀσπίου εἰνά σοι δοκεῖ;

Ἐρ. Πατὴρς γὰρ ἐστὶ πᾶς ὁ ἀνθρώπῳ πρὸς ἑν.

Κα. Τί δὴ τ' ἀνείης ὄφελος ἡμῖν, ἐνθάδ' ὄν;

Ἐρ. Παρὰ τὴν ἕρξαν τροφῶν ἰδρύσασθαι με.

Κα. Σπροφοῶν; ἀλλ' οὐκ ἔργον ἐστ' ὁδὲν σποφῶν.

Ἐρ. Ἀλλ' ἐμπολαῶν. Καρ. ἀλλὰ πλουτῶν,
 π' οὐ

Ἑρμῖῳ παλιγυάπηλον ἡμᾶς δεῖ πρέφιν

Ἐρ. Ἀλλὰ δόλιον τοίνυν. Κα. δόλιον; ἤκιστα γὰρ.

Οὐ γὰρ δόλος νυν ἔργον, ἀλλ' ἀπλῶν τρέψεων.

Ἐρ. Ἀλλ' ἡγεμόνιον. Καρ. ἀλλ' ὁ θεὸς ἤδη βλέπει·

Ωςθ' ἡγεμόνθ' οὐδ' ἐν δεησόμεσθ' ἔπ.

Ἐρ. Ἐναχών. Θ. ποίνων γ' ἔσομαι. καὶ τί ἔτ' ἐρεῖς;

Πλάτω γὰρ ὅτι τὸ τοῦ Συμφωτάτου,

Ποιεῖν ἀγῶνας, μουσικοὺς, καὶ γυμνικοὺς.

Καρ. Ὡς ἀγαθόν ἐστ', ἐπιθυμίας πολλὰς ἔχον.

Οὕτω γὰρ ἐξεύριχεν αὐτῷ βίοντον.

Quòd sperares, te furti participem fore.

Nam panis mellitus eo cedeat tibi.

ME. Sed eum panem tute ipse edebas postea.

CA. Rectè, neque enim tu eorundem mecum verberum

Fiebas particeps: sicubi deprehenderer,

Aliquid committens flagitium. ME. ab ne memineris

Iniuriarum, queso: qui nunc phylam habes: /

Sed me adscribe potius in vestrum gregem obsecro.

CA. Quid! Num tu Dijs relictis hîc nobiscum eris?

ME. Ero: nam vobiscum multò agitur fœliciùs.

CA. Sed profugere ab illis non absurdum putas?

ME. Patria illîc sua cuique est, vbi cunque homini bene /
est.

CA. At si hîc sis, cui nobis poteris esse vsui?

ME. Foribus bis versandis nunc me præponite.

CA. Foribus versandis? nihil hic opus versutij.

ME. At mercatorem me statuite. CA. at diuites

Cum simus antè: cur Mercurium sordidum

Propolam alamus? ME. at vultis ne callidum?

CA. Hîc callidis nihil opus est, sed candidis.

ME. At ductorem? CA. neque ductore est nobis opus.

Nam Plutus nunc videt. ME. igitur certaminum

Procurator ero: quid dices mihi amplius?

Etenim Pluto huic res est multo utilissima,

Edere certamina vel Musica, vel Gymnica.

CA. Quàm bonum homini est, habere multa agnomina.

Nam iste etiam hac ratione sibi parauit victulum:

ARISTOPHANIS

Οὐκ ἐστὶς ἅπαντες οἱ δικάζοντες γαμὰ
 Σκεπύδουσις ἐν πολλοῖς γεγράφθαι γράμμασιν.
 Έρ. Οὐκ οὐκ ὅτι ἴδοις εἰπῶ; Κα. ἢ πλὴν ἔγε
 Αὐτὸς ἀπορσελθὼν πρὸς τὸ φρέαρ ἄς κοιλίας;
 Ἴν' εὐθέως ἀλφ. χονικὸς εἰσὶ μοι δοκῆς.

ΚΟΜΜΑΤΙΟΝ ΧΟΡΟΥ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΕΜΠΤΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

ΙΕΡΕΥΣ ΤΟΥ ΔΙΟΣ, ΚΑΡΙΩΝ.

ΤΙς αὖ φράσσει πῶς τι Χρεμύλῳ μοι (αφῶς;
 Καρ. Τί δ' ὅστιν, ὦ βέλπτε; Ἱερ. Πί γὰρ ἄλλ', ἢ κα-
 κῶς;

Ἀφ' ὅ γὰρ ὁ Πλῦτ' ἤρξατο βλέπειν,
 Ἀπόλωλ' ὑπὸ λιμοῦ. κατὰ φαιγεῖν γὰρ οὐκ ἔχα.

Καὶ ταῦτα ὁ ὦτ' ἤρ' ἱερεὺς ὦν τῷ Δίῳ.

Κα. Ἦ δ' αἰπὰ τίς ὅστιν, ὦ πρὸς τῶν θεῶν;

Ἱε. Θύφ' ἔτ' ὅδε εἰς ἀξιοί. Κα. τίς ὁ ἔνεχα;

Ἱε. Ὅτι πάντες εἰσὶ πλῆστοι, χαῖτοι τότε,

Ὅτ' εἶχον ὅδε, ὁ μὲν αὖ ἦκον ἔμπαρθ',

Ἔβυσεν ἱερεῖόν τι βωθεῖς: ὁ δέ τις αὖ

Δίκλιν ἀποφυγὼν: ὅδ' αὖ ἐγκαλλιερεῖ τό τις,

Καὶ μετεκάλει τ' ἱερέα. νῦν δ' ὅδε εἷς

Θύς τοι ὁ δάπανος ὅδε: ὅδ' εἰσέρχεται.

Πλὴν

Nec temerè eſt, quòd noſtros videmus iudices

Affectare, vt multis indantur literis,

Et per sortem occupent varia putealia.

ME. Nunquid igitur ob ea, qua dixi, ingredior domum?

CA. Imò. ſed ex ta victimarum ſer ad aquas

Putei, & laua: vt ſic, quàm officioſius ſis, probes.

COMMATIVM CHORI.

ACTVS V. SCENA II.

SACERDOS IOVIS, CARIO.

Q*Vis mihi certò indicet, ubinam Chremylus habet?*

CA. Quid eſt, bone vir? SA. Quid enim aliud ſit, niſi

Nam ex quo Plutus videre cæpit: ego fame (malè,

Perij: neq, quod edam, quicquam reliquum habeo:

Quanquam ſacerdos ſoſpitoris Iouis.

CA. At quæ nam huius rei cauſa eſt, dic obſecro?

SA. Nemo hominum vult quicquã ſacrificare amplius.

CA. Quamobrem? SA. quia nunc adeò omnes ſunt diuites:

At olim nihil cùm haberent: ibi alius quidem

Quòd ſaluus atq, incolumis rediſſet domum

Peregrè adueniens mercator, pinguem victimam

Ioui immolabat: alius, quòd cauſam in foro

Tenuiſſet, abſolutus iudicum ſententijs:

Alius, magnificè ſacra facturus, etiam

Sacerdotem conuiuiam accerſebat ſibi.

Nunc autem ne vnus eſt quidem, qui ſacrificet,

Vel tantillum: nullus qui templum adeat Iouis,

ARISTOPHANIS

Πλὺν ὑποπατισσομένοί γε, πλὺν ἢ μύριοι.

Κα. Οὐκοῦν τὰ νομιζόμενα σὺ τῶν λαμβάνεις

Ἱερ. Τὸν οὖν Δία τ' ὦπ' ἑαυτὸς μοι δοκῶ

Καίρην ἐάσας, ἐνθάδ' αὐτῷ χαλαρῶν.

Κα. Θάρρει· χαλῶς ἔσται γὰρ· ἦν θεὸς γέλοι.

Ὁ Ζεὺς ἄ ὦπ' ἑαυτῷ γὰρ παρέστιν ἐνθάδε,

Αὐτόμαλ' ἦκων. Ἱερ. πάντ' ἀγαθὰ τοίνυν λέγεις.

Κα. Ἰδρυσόμεσθ' οὖν αὐτίκ'· ἀλλὰ φείδε

Τὸν Πλῆστον, οὗ τ' ὡς ἄλλοι ἦν, ἰδρυσμένον,

Τὸν ὀπισθοδρόμον αἰεὶ φυλάττων τ' ἑσθ'.

Ἀλλ' ἐκδότω τις δεῦρο δ' ἄδας ἡμετέρας:

Ἰν' ἔχων προσηγῇ τῷ θεῷ σου. Ἱερ. πάνυ μὲν οὖν

Δραὶ ταῦτα χεῖ. Καρ. τοὶ Πλῆστον ἔξω τίς χέλει.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ

Σκίλων πρίτη.

Τείμεβοι καὶ Ἀναπαυστικοὶ Ἀεισοφανῆοι.

ΓΡΑΥΣ, ΚΑΡΙΩΝ, ΧΟΡΟΣ.

Εἴ τ' ὁ δὲ τί ποῖω. Καρ. τὰς χέρας, αἷς τ' ἑσθ' ἰδρυσόμεσθα, λαβὼς ὅππ' ἑ κεφαλῆς φέρε
Σεμνῶς· ἔχουσα δ' ἦλθες αὐτὴ ποικίλα.

Γρ. Ὡν δ' οὐνεκ' ἦλθον; Καρ. πάντα σοὶ περρά-
ζεται.

Ἦξει γὰρ ὁ νεανίσκος ὡς σ' εἰς ἐσπέραν.

Γρ. Ἀλλ'

*Nisi turba hominum quadam innumerabilis: quæ eò
Secedit à via, cacandi gratia.*

CA. Cur non ab his legitimam partem tibi capis?

*SA. Nunc igitur & ipse, meo valedicturus Ioui,
Statui hic apud vos ætatem agere in posterum.*

*CA. Bono animo es. Nam, Deo volente, benè omnia
Habebunt: quandoquidem tuus ille Iuppiter
Seruator hic est, quo sponte aduenit sua.*

SA. Benè herclè nuncias. CA. parumper sustine.

Nam Plutum eòdem collocabimus, vbi erat

Prius repositus Iuppiter: vt ærarium

Palladis in munito loco custodiat.

Age faces accensas aliquis huc proferat.

Tueas gestabis & Pluto præibis. SA. &

Lubens: nam hæc omnia faciunda censeo.

CA. Plutum aliquis hûc forâs ex ædibus euocet.

ACTVS V. SCENA III.

Senarij & Anapestici Aristophanij.

ANVS, CARIO, CHORVS.

*Ego verò quid agam? CA. ollas istas, quibus Deum
In arte collocari conuenit, accipe:*

Et eas capiti impositas defer bonesto gradu.

Nam alioqui versicoloribus ades vestibus.

AN. Sed quid de ijs, quorum causa huc adueneram?

CA. Omnia nunc fient illicò, ex sententia.

Nam adolescens ad te rursum ibit sub vespèram.

AN.

ARISTOPHANIS

Γρ. Ἀλλ' εἴγε μὲν τοι, γῆ Δί', ἐγὼ αὖ σὺ μοι

Ἦξεν ἐκείνον ὡς ἐμ', οἶσιν τὰς χύτρας.

Καρ. Καί μιν πολὺ τῶν ἄλλων χύτρων ταναντία

Αὐταί ποιοῦσι. ταῖς μὲν ἄλλαις γὰρ χύτραις

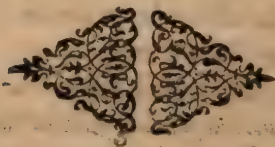
Ἦχαις ἔπειτ' αἰωτάτω· ταύτης δὲ νῦν

Τῆς χραός, ὅτι πολλῆς ἐνέσιν αἱ χύτραι.

Χο. Οὐκ ἔπι τοίνυν γ' εἰκὸς μέλλειν οὐδ' ἡμᾶς, ἀλλ' αἰσ-
χωρεῖν,

Εἰς τ' οὐ πᾶσι. δεῦ γὰρ χατόπιον ἴστων ἄδοντας ἔπειτα.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΛΟΥΤΟΥ.

*AN. Cui si tu mihi fidem dederis, vesperi
Eum ad me rediturum: ollas deferam ad eum.*

*CA. Enim uero longe diuersum hæc olla ab alijs
Faciunt ollis. in alijs spuma candida*

In summo esse solet: in his autem anicula

Ollis, cana subest spuma: olla summum tenent.

*CHO. Nihil est igitur, quod nos hic cunctemur: sed pone
sequentes*

*Abeamus: oportet enim horum nota sequi vestigia
cantu.*

FINIS PLVTL

ILLV.

EPISTOLA

ILLVSTRI ET GE-
NEROSO DOMINO, D.
FERDINANDO HOFMANNO, BA-
roni in Gruenenphyel & Strechau: Magno & heredi-
tario Curia Magistro in Styria, Archimarschalco Au-
striae & Styriae, Consistorij Imperialis Praesidi, &
Capitaneo Neostadiensi, Domino
suo obseruando,

S. P. D.

NICODEMVS FRISCHLINVS.

QVITES ad te mitto, Generose &
Illustris Baro. Nam tu ex illustrium
Equitum familia es natus, & reeque-
stri non minus clares quam re foren-
si: tu socerum quoque habes aurei velleris Equi-
tem, Generosum illum & Illustrem Baronem, D.
Leonhardum ab Harrach, Baronem in Rorau &
Piechenstein, S. Caesaræ Maiestati à consilijs se-
cretioribus: nec non & fratrem Ioannem illum
Fridericum Hofmannum, cuius fama vniuer-
sum propè terrarum orbem præclaris in Eccle-
siam & Rempubl. meritis nunc olim impleuit.
Sed quosnam equites? Athenienses, Generose
Domine, viros nobiles, osores Cleonum & tur-
bulentorum ciuium, amatores pacis & tranquil-
litatis,

litatis, custodes salutis publicæ, ac omninò tui
 perquàm similes. Tu enim vnus es, si quisquam
 alius, *μῦθων τέρη τῆρ ἀγαθὸς, ὁρηκτῆρ δεχγῆ ἔργων;* VE
 qui summis ornatus eloquentiæ studijs, & varia
 multarum linguarum cognitione præditus, tum
 iuris & legum peritia mirificè instructus, totum
 aulæ Imperialis forum cum laude administras
 gubernasq; Nam iniustè oppressis opem fers le-
 gum præsidio, & improborum hominum cona-
 tus iuris & æqui habenis coërces ac remoraris.
 Itaque multorum hominum oculi in te solum
 nunc respiciunt, teq; obseruant, & suas in te spes
 atque fiducias collocant: ij præsertim, quibus tu
 iam antè aliquod signum tuæ pietatis, virtutis &
 sapientiæ extulisti. Cùm enim non desint hodie,
 qui nihil nisi de perniciæ Reipubl. cogitent, tu
 certè is es, cuius consilia non turbarum & armo-
 rum, sed pacis & publicæ tranquillitatis sunt so-
 cia. Quò etiam accedit animi tui magnitudo at-
 que alacritas: vt qui non modò consideratè & sa-
 pienter agas, quicquid agis, sed etiam animosè &
 fortiter. Quapropter à me accipe, Baro Illustris,
 hosce Aristophanios Equites, & contemplare in
 illis, quid Equestrem ordinem deceat in reprimendis, & legum repagulo cōhibendis nostræ æ-
 ratis Cleonibus. Sed accipies isthæc æquo ani-
 mo, & eodem, quo à me vides è Scenis Græcorum
 produ-

EPIST. DEDICAT.

produci in Romana theatra. Nam inuenies hîc,
(nisi valde animi fallor) quàm plurima, quæ te de
statu Reipubl. de præsidibus, de ordine Equestri,
deq; alijs rebus aut vtiliter poterunt commone-
facere, aut certè suauiter oblectare. Nam cruditi,
vt scis,

Aut prodesse volunt, aut delectare poeta,

Aut simul & iucunda & idonea dicere vita.

Deum æternum, qui est pater Domini ac Serua-
toris nostri Iesu Christi, tota mente atque animo
precor, vt iste te non modò familiæ tuæ, sed etiam
Ecclesiæ suæ & Reipub. Germaniæ, quàm diutis-
simè reseruet incolumem, felicem & fortuna-
tum. Exaraui hæc Francofordiæ ad Mœnum, ple-
nus occupationum, & remotus à libris meis, quæ
vt tua Celsitas boni & æqui faciat, atque in opti-
mam partem interpretetur, iterum atq; ite-
rum rogo, oro, obsecro. xvi. Cal.

Iunij, Anno, &c, 86.

OCCA-

OCCASIO FA BVLAE.

 THENIENSES, ducibus *Demosthene* & *Nicia*, in *insulam* quandam *Pylum*, vel ut alij, *urbem*, alio nomine *Sphafteriam* dictam, obsidebant, anno belli *Peloponnesia* ci septimo: ut refert *Thucyd.* lib. 4. In ea *Lacedemonij* praesidium habebant, ad quod noctu subintrantes, com-
meatum, & alia necessaria clam importabant. Cum au-
tem obsidio in longum tempus extraheretur: & obsiden-
tes foris plus difficultatis & inopiae paterentur, quam
obfessi: mittunt legatos *Athenas*: inter quos fuit & *Ni-
cias*, alter *Ducum*: qui iuberet vel pacisci cum *Lacedae-
monijs* (id quod *Lacedemonij*) ab *Atheniensibus* postu-
larant: sed *Cleone* dissuadente non impetrarant) vel
subsidium aliquod, aut cibaria mittere: alioquin obsidio-
nem dissolutum iri. Hoc cum graue *Atheniensibus* vi-
deretur, & multi in *Cleonem* eam culpam transferrent:
qui antea intercessisset, quò minus in istas condiciones
cum *Lacedemonijs* itum esset: ibi *Cleo* in concilio
surgens, omnem hanc moram & culpam in duces retor-
quebat, iactitans se intra vigesimum diem, si dux sit, ca-
pturum fuisse *Pylon*. Paratus igitur se abdicare impe-
rio *Nicias*, *Cleoni* cedit. Atque hic, quòd *Niciam* simu-
lare rem crederet, se initio promptum ostendebat, ad susci-
piendum

OCCASIO FABVLÆ.

piendum imperium. Sed ubi vidit rem seriò agi, mox tergiuersari cœpit. Itaque instante simul Nicias, simul alijs Atheniensibus, compulsus imperium suscipit: atque ad exercitus proficiscitur. Ceterum ut ferè fit, quòd fortuna meliori indigniores vtuntur: postquam iam in itinere esset Cleo, interim Demosthenes, cum exercitu, ad insulam appulit: & accensa fortè ibi sylua, quæ Atheniensibus fuerat aduersa, in spem expugnandæ insula peruenit. Vt ergo illam inuaderet, omnia apparabat, & tumultuaria auxilia è proximis locis contraherat. Interea Cleon cum exercitu superuenit, & mox ambo coniunctis viribus inuadunt obsessos, atque in deditionem eos accipiunt. Quæ res postea Cleoni tantam auctoritatem apud plebem creauit (quia promissa fides seruata erat, & ipse hanc victoriam, non casu aut fortuna, sed virtute & consilio, adeptus vulgò credebatur) ut penè vnus & solus Rempubl. deinceps teneret: omniaq; pro suo arbitrio raptim atq; turbatè ageret. Solent enim homines, quos è humili magna ad fastigia rerum euexit, quando voluit fortuna iocari, rebus secundioribus efferi, & modum, qui in re qualibet optimum est condimentum, excedere. His de causis ceteri Principes, superbè & importunè ab illo facta subinde inuidia grauebant: præsertim Nicias & Demosthenes, quibus ille bellicam gloriam, & victoriæ laudem præripuerat. Quam quidem inuidiam etià hoc auxit, quòd humili loco esset natus: quippe ex patre Coriario, ipse etiam Coriarius: tum,

quia

quia pacem cum Lacedaemonijs inire dissuasisset: & magnis vociferationibus, legatos Lacedaemoniorum è senatu expulisset. Accedebant & alia flagitia: quòd peculator esset Reipub. quòd munerum captator: quòd adulator plebis. Hinc occasionem sumsit Aristophanes, ut Cleonem per scenas traduceret: & malum ciuem esse ostenderet. Tamen si etiam priuata fuit causa Aristophani aduersus Cleonem: nempè, quòd Xenias, id est peregrinitatis, ab eo fuerat accusatus.

L 2 ARGV-

ARGVMENTVM
ARGVMENTVM IN
EQVITES.

COMœdia hac exagiturus Cleonem poëta, introducit Niciam & Demosthenem, duces Athenienses, seruili habitu, & misera specie vestitos, qui de suis arumnis & seruitute queruntur, & consilium de arripienda fuga ineunt. Sed quia hoc non satis tutum videbatur, idcirco alia via rem aggrediuntur, & primùm spectatori-
/ bus ingenium ac mores cuiusdam Paphlagonis, seu vociferatoris,
/ (hoc enim nomine Cleo notabatur) recitant, & flagitia
in Remp. domi & foris perpetrata exponunt. Deinde vinum sibi afferri iubet Demosthenes, ut illo hausto, bonum consiliū reperiat. Nicias domum ingressus, herū Cleonem dormientem reperit, & vinum subductum esse. Eo accepto, & somno Cleonis cognito, Demosthenes iterum ad herum intrare iubet Niciam, & tabulas, in quibus arcana illius continebantur, proferre. Inspectis autem & lectis tabulis, oraculum deprehenditur, de Cleonis interitu, & de successione Allantopolæ seu factoris cuiusdam, qui alio nomine dicebatur Agoracritus. Illis oraculum examinantibus, commodum ipse Allantopola interuenit, cui spem consequendi imperij duo serui faciunt: partim,
/ quod ipse vir malus & audax esset (nam tales digni imperio tum habebantur) partim, quod oraculum Reipub. administrationem ei deferret. Ei rei ut fidem maiorem faciant, oraculum ex tabula recitant, & quibus eum moribus prælitum esse velint, lepidè perstringunt. Interim è
crapuloso somno expergetus Cleo, cum seruorum suorum factum animaduertisset, celesiter procurrit, & seruis tanquam coniuratis & seditiosis extrema mala commi-
natur.

natur. Fugit Agoracritus: sed Chorus equitum accedit, & animum illi ad opprimendum Cleonem adjicit. Qui mox confirmatus, Cleonem, frustra auxilium Senatus implorantem, verberibus multat. Cum verò multis querelis, & magno clamore sublato, Cleo se defenderet, equitesque accusaret: Allantopola suum quoque clamorem contrà attollit. Exoritur gravis inter Cleonem & Agoracritum contentio. Nam mutuis se criminibus & calumnijs pro'cindunt, & extremam internecionem sibi inuicem minantur. Chorus turbulenti Cleonis audaciam & peculatū execratus, Allantopolam exhortatur, ut productum Cleonem teneat, ac manifestorum scelerum coram populo reum agat. Qua voce incitatus Allantopola Agoracritus, primum Cleoni, qui tarditatem linguæ, & ruditatem ei objiciebat, opponit ipsius loquacitatem & clamores. Deinde Cleonis vitia sibi inesse fingit, & falsè hominem reprehendit. Tum vterque alteri, verbis quibusdam, ex sua arte petitis, necem interminatur. Qua re animaduersa, Chorus Allantopolam admiratur: cum fieri non posse exultimasset, ut summa Cleonis dicacitas à quoquam superaretur. Hac oratione equitum denuò confirmatus Allantopola, Cleonem acriter inuadit, & alia multa crimina & flagitia illi objcit. Sed Cleo nemini impudentia cessurum se affirmat. Cui responder Agoracritus, & furem, & hominem perfidum, & scortatorem, & fellatorem seu Pathicum esse docet. Itaque noua oritur altercatio & multis vtriusque conuicijs prolatis, Cleo rursus ab Allantopola verberatur. Tandem graui ira percitus, in Prytanæum abit, ut coniuratores illic, corà Senatu Atheniensi accuset. Sed Allantopola relictis in theatro intellinis & cultro fartorio: ita monente Choro: celeriter subse-

A R G V M E N T V M

quitur, vt se contra Cleonis calumnias defendat. Illis digressis, Chorus primùm abeunti Agoracrito felicitatem precatur, deinde in Strophis & Antistrophis Neptunum ac Mineruam pro felici successu inuocat: in Epirrhematicis autem & Antepirrhematicis varia ac multa Athenientium vitia carpit, comprimis, quòd boni poëtæ, malorum hostes, in populi contemptu essent. Præterea res ac virtutes maiorum extollit, & his suæ ætatis hominum vitia opponit. Postremò Equitum virtutem tam in prælijs naualibus, quàm terrestribus, cum summa frugalitate coniunctam commendat. Reuersus ex senatu Allantopola, rem illic contra Cleonis accusationem prosperè gestam Equitibus exponit, & orationem à se habitam recitat, in qua Cleonis morem exprimens, senatum impudenter reprehendit, populo spem pacis, & rerum omnium copiam promittit: fœdus Lacedæmoniorum dissuadet, ac totius chori applausum consequitur. Illo sic perorante, mox adest & ipse Cleo, qui aduersario suo graues minas ingerit, sed falsè ab eodem eluditur. Paulò post vterque ad plebem prouocat. Vbi hæc vtriusque beneuolentiam cognoscit, & res pro patria gestas intelligit, constituit de ambobus paulò diligentius inquirere. Chorus Allantopolam, vt circumspectus sit, præmonet. Iactante ibi Cleone sua in Remp. beneficia & merita, respondet Agoracritus, non esse viri liberalis, alijs eripere, quod alteri largiatur. Simul obijcit Cleoni furta & rapinas, perturbationes pacis, & alia scelestæ. Cui accusationi etiam Chorus Equitum aditipulatur: qui Cleonem seditionis arguit, quòd clypeis & armis in templo suspensis ansas reliquisset: quòd perturbata Reipubl. bona ciuium compilasset, vt aquam turbare solent, qui anguillas captant: quòd homo esset auarus & sordidus:

dus: quod denique etiam libidinosus & perquam super-
 bus. Quibus omnibus plebs, tanquam conscia, lubens
 assentitur, & Cleonem detestatur. Ille aduersario trierar-
 chiam comminatur: sed chorus silentium ei mandat. Vi-
 ctus ergo modis omnibus Cleo, magistratum deponere,
 & anulum iubetur reddere. Vbi cum nihil superesset præ-
 sidij, oracula se allaturum ait, quibus suam auctoritatem
 tueatur. Id ipsum effecturum se promittit Allantopola.
 Caterum horum oraculorum auctores fuerant: Bacis, qui
 pro Cleone: & Glanis, qui pro Allantopola faciebat. Prior
 oraculum suum recitat Cleo, posterior Allantopola, idq;
 alternatis vicibus. Sed ea ita comparata erant, ut facile in-
 telligeretur, Cleonem imperio submouendum, & in lo-
 cum eius Allantopolam subrogandum. Cum ergo & hac
 via nihil profecisset Cleo, ad vltimum remedium confu-
 git: ac populum inescare constituit. Quod idem etiam Al-
 lantopola attentat. Digressis ambobus, Chorus equitum
 cum populo exoptulat, quod sui tam impotens sit: ut
 etiam inescari se patiatur. Sed is se satis cautum ac circum-
 spectum fore promittit. Mox reuersi in scenam Cleo &
 Agoracritus, propositis vtrinque dapibus, certatim ple-
 bis fauorem mercari conantur. In quo turpi aucupio cum
 neuter alteri cederet: tandem Allantopola plebem horra-
 tur, ut cistas vtriusque patefaciat: & cuius vacuum depre-
 hendat, eum probum & beneuolum: cuius verò plenam
 inueniat, eum pro depeculatore, & hoste Reipub. habeat.
 Hoc consilio approbato, cum vacua Allantopolæ, plena
 autem Cleonis cista reperiretur, de omni dignitatis gradu
 Cleo deiicitur. Populus se Allantopolæ, qui Agoracritum
 se esse profitebatur, officiosè commendat. Abeunte cum
 populo Allantopola, Chorus equitum, in Strophæ & An-

ARGVMENTVM IN EQVITES.

tistropa, laudatis Equitibus, diuitias & pauperratem deprecatur, & Cleonymi sordes detestatur: in Epirrhema vero & Antepirrhema sceleratos & flagitiosos: ut, Arignotum & Ariphradem insectatur: itemq; Hyperbolum & Nauphantem, sed picturatè, sub persona triremium. Interim cum populo in theatrum redit Agoracritus, & multò iam formosior, & quasi recoctum populum Atheniensem ostendit Equitibus. Simul veterem illi cecitatem & stultitiam demonstrat, quòd se Rhetorum prestigijs decipi, & Sophistarum technis circumueniri passus esset. Quod ne deinceps eueniat, duo scorta adducit, quæ foedera Atheniensium cum Lacedæmonijs repræsentabant, eaq; apud Cleonem prius latuisse, nunc verò in lucem reddita affirmat. Hisce plebs ad se receptis, Agoracrito summam rerum committit, Cleonem verò cum farciminibus & intestinis negotiatum amandat.

ARGV.

A R G V M E N T V M ΑΚΡΟΣΤΙΧΕΣ.

E rat olim Athenis seruiens populo Cleon,
*Q*uem Agoracritus quidam, & equites agunt reum.
*V*t causa utrinque esset dicta, vincitur Cleon.
*I*gitur inescando ut rursus caperet senem:
*T*ectè alter inspicere arculam secum iubet.
*E*a plena furti inuenta Cleonem deprimit,
*S*ummaq; rerum mox potitur Agoracritus.

P E R S O N A E.

Demosthenes { duces Atheniensium.
 Nicias. {
 Agoracritus, qui Allantopola.
 Cleo, urbis prætor.
 Chorus Equitum.
 Populus Atticus.

L 5 ARL

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΙΓΓΕΙΣ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΩΤΟΥ
Σκηνὴ πρώτη.

Τείμεβοι Ιαμβοικοί.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ, ΝΙΚΙΑΣ.

Ἀπαλαγὰς τῶν χακῶν ἰαπαλαί:
Κακῶς Παφλαζόμεν τὸν νεώνητον χα-
κόν

Αὐταῖσι βυλαῖς ἀπολέσθαι οἱ θεοί.
Ἐξ ὧ γὰρ εἰσήρρησεν εἰς τὴν οἰκίαν,

Πληγὰς αἰεὶ περιβέλαι τοῖς οἰκέταις.

Νι. Κάκις αὖθις, οὗτος γε πρῶτος Παφλαζόμεν,

Αὐταῖς διαβολαῖς. Δη. ὦ χακόδαμνον, πῶς ἔχεις;

Νι. Κακῶς, χατὰ τὸ σύ. Δημοσθ. δεῦρό γινε πέσελθ',
ἵνα

Ξυμβαλῶμεν χαύσιμον, Οὐλύμπιε νόμον.

Μὴ μῦ, μὴ μῦ, μὴ μῦ, μὴ μῦ, μὴ μῦ, μὴ μῦ.

Τί κινυρόμεθ' ἄλλως; ὅς κ' ἐχέλω ζητεῖν τινα

Σωτηρίαν ἡμῶν, ἀλλὰ μὴ κλάψην ἐπὶ;

Νι. Τίς οὖν γένοιτ' αἶν, λέγε σύ. Δημοσθ. σύ μὲν οὖν μοι
λέγε,

Ἴνα μὴ μάχημαι. Νι. μά τ' Ἀπόλλω γὰρ μὲν οὔ,

Ἄλλ'

ARISTOPHANIS

EQUITES.

ACTVS PRIMI SCENA
prima.

Senarij Iambici.

DEMOSTHENES, NICIAS.

*Attateax, quid mali hoc? iattata.
Vt illum Paphlagonem, nouitium, Dij
malum
Malè perduint, cum eius consilijs pessimis.*

Nam ex quo scelestus in ades nostras irruit.

Plagas assidue infligit nobis seruulis.

*NI. Ah pessimè pereat hic primus Paphlagonum,
Suis ipsius cum calumnijs. DE. miser*

*Homo, quomodo habes? NI. male, sicut & tu. DE. age
huc ades,*

*Quasi concentum lamentemur, Olympi modum,
Mymy, mymy, mymy, mymy, mymy, mymy.*

*Sed quid lamentamur frustra? annon erat equius
Salutem nobis querere: non flere amplius?*

*NI. Quàmnam salutem? aut vnde? cedò. DE. cedò tu
prior,*

Ne contradicam. NI. non per Apollinem: at mihi

Tu

ARISTOPHANIS

Ἄλλ' εἰπὲ θάρρῶν, εἴ-τα καὶ γόσι φράσω.

Δη. Πῶς αἰσὺ μοι λέξεις, ἃ' μὲν χεὶρ λέγειν.

ΝΙ. ΑΜ. Οὐκ ἔστι μοι τὸ θῦντε, πῶς αὖ οὐ ποτε

Εἶποιμ' αὖ αὐτὸ δῆτα κομψευειπιδικῶς;

Δη. Μή μοι γὰρ μή μοι, μὴ ἀποκαυχίσης:

Ἀλλ' εὔρε' τιν' ἀπόκρινον ἀπὸ τοῦ δευτέρου.

Νι. Λέγο δὴ μόλωμεν ξυνεχὲς, ὡδὶ συλλαβών.

Δη. Καὶ δὴ λέγω, μόλω μιν. Νι. ἐξόπιθεν

Αὐτὸ φάθι τὸ μολωδν. Δημοσθ. αὐτό. Νικ. πάνυ χα-
λῶς,

Ὡς τὸν δὲ φόβον, καὶ τὸ ἀπέμα πρῶτον λέγε,

Τὸ μολωμὸν· εἶπα δ' αὐτὸ χατεπάγων πυκνόν.

Δη. Μόλωμεν αὐτό, μόλωμεν, αὐτομολῶμεν. Νι. ἰὼ

Οὐχ' ἡδύ; Δη. νὴ Δία, πλὴν γε αἰεὶ τῷ δέσματι

Δέδοικα τέλονι τ' οἰωνόν. Νί. τί δ' αἶ;

Δη. Ὅπῃ τὸ δέρμα τῆς δεξιᾶς ἀπορρίπτεται.

Νι. Κράτσα τοίνυν τῶν παρόντων ἔστι νῦν,

Θεῶν ἰόντε πρὸς πεσὲν ποῖ πρὸς βρέτας.

Δὴ Ποῖον βρετέπας; ἔπειν ἡ γαῖα θεοῦ;

Νι. Ἐγὼ γε Δι. ποῖω χεῖρδι θ' τεκμηρίω;

ΝΙ. Ὅτι ἡ θεοῖσιν ἐχθρὸς εἰμ' ὅσον εἰκότως.

Δη. Εὐπρόσβιβάζεις μ'. Νι. ἀλλ' ἑτέρα ποίησκέ πλεον.

Δη. Βύλη τὸ πρᾶγμα τοῖς θεαταῖσι φεράσω;

ΝΙ. Οὐ χείρον· εἰ δ' αὖτ' ἐς τὸ δαιτῶσθαι,

Ἐπίδηλον ἡμῖν τοῖς ὁρῶσι τοῖς ποιῶσι,

Ἦν τοῖς ἔπεσι χάρωσι καὶ τοῖς δράγμασι.

Δη. Λέγοιμ' αὐ' ἡδὴ νῶν γὰρ ὅτι δεαύτης

Tu dic audacter: & ego post dicam tibi.

DE. Eadem tu dicas mihi, quæ me vis dicere.

NI. At nulla inest mihi confidentia: quomodo

igitur hoc Euripidicè, & sat comtè eloquar?

DE. Ne mihi, ne (inquam) isthuc: ne quem scandicem

Hic vendites: sed inueni viam fugæ (mibi

Ab hero. NI. dic ergo hanc continenter voculam,

Fugiamus. DE. age, dico: fugiamus. NI. nunc item

Post fugiamus dic trans. DI. trans. NI. rectè admodū

Nunc, vt pudenda vellicantes assolent,

Remissè primū dic, fugiamus, postea

Illud trans infer, & repete creberrimè.

DE. Fugiamus trans, fugiamus, transfugiamus. NI. an

Non suaue hoc? DE. per Iouem: nisi, quod præputio

Nunc metuo, propter hoc augurium. NI. cur ita?

DE. Nam vellicantibus abscedit præputium.

NI. Optimū igitur factū est nobis præsentibus,

Apud Deorum simulacra alibi procumbere.

DE. Quenā simulacra? an esse tu statuis Deos?

NI. Immo. DE. sed quonam argumento hoc edoctus es?

NI. Quia enim Dijs inuisus sum ultra, quā decet.

DE. Facile hoc mihi persuades. NI. igitur alia via

Ineunda erit. DE. vin' tu, vt rem spectatoribus

Exponam? NI. non absrefuerit. sed vnum eos

Rogabimus: vt nobis manifestum frontibus

Faxint, an dicta & facta lati comprobent.

DE. Dicam igitur. Est herus nobis ira ferox,

ARISTOPHANIS

Ἀχρόικ' ὄργι' κ' αὐμοβῶξ, ἀκράχολ'·
 Δῆμ' Πυκνίτης, δύσκολον γέροντον,
 Ὑπόκωφον. οὗτ' τῇ περὶ τέρῃ νομικῶν
 Ἐφρίατο δούλον, βυρσοδέφην Παφλαγῶνα,
 Πανουργάτον, καὶ ἀφρολόγον τινα.
 Οὗτ' χαλαγνοὺς τῷ γέροντος τὰς τέσπερις,
 Ὁ βυρσοπαφλαγῶν, ὑποπεσὼν τ' δεσπότην,
 Ἡχαλ', ἐθώπευ', ἐκολάκευ' ἐξηπάτα,
 Κοσσυμαπίοις ἀκροισί, τοιαυτὴ λέγων·
 Ὡδῆμε, λῦσαι τῶντον ἐκδικήσας μίαν,
 Ἐνθου, ρόφησον, ἐν τῷ γ', ἔχε τριώβολον.
 Βέβηλ' ὡς θῶσοι δόρπον; εἴτ' ἀναρπάσας
 Ὅ, τι αἴ τις ἡμῶν σκευάσῃ τῷ δεσπότην.
 Παφλαγῶν κεχάριται τῷτο· καὶ τῶν γ' ἑμοῦ
 Μάζαι μεμαχότ' ἐν Πύλῳ Λακωνικῷ,
 Πανουργάτ' ἴα πῶς περὶ δραμῶν ὑφαρπάσας,
 Αὐτὸς παρέθηκε τὴν ὑπ' ἑμοῦ μεμαγμένην.
 Ὑμᾶς δ' ἀπελαυνέτω, καὶ ἐὰν τ' δεσπότην
 Ἄλλον τρεσπεύειν, ἀλλὰ βυρσίνην ἔχον
 Δέφπου ὡς τ' ἐφ' αὖς, ἀποδοεῖ τὰς ῥήτορας·
 Ἀδελφὲς δὲ χρησιμοὺς, εἴθ' ὁ γέρον σκυλλίαν
 Ὁ δ' αὐτὸν ὡς ὅρα μεμιακκοακότα,
 Τέχνῳ πεποίηται. τὰς γὰρ ἐνδον αἵπικρες
 Ψευδῇ ἀφρολόγῃ. κατὰ μασιγρούμεθα
 Ἡμεῖς. Παφλαγῶν δὲ περὶ τῶν τὰς οἰκέτας

Αἰτεῖται

*Esor fabarum, biliosus, vir tribu
 Pnycensis: morosum difficileq; senium,
 Surdastrum: qui superiori nouilunio
 Emit Paphlagona conseruum coriarium:
 Hominem vaferrimum, delatorem improbum;
 Is cum senis mores haberet cognitos,
 Coriarius Paphlago cepit hero subditus
 Esse. illi adulari, morem gerere: vndique
 Assentari: tum insuper in fraudem ducere,
 Summis coriorum praesegminibus, & hæc loqui:
 O popule Atheniensis, nunc primum laua:
 Postquam vnum iudicasti diem: cibum cape.
 Sorbe vinum, comede, habe tibi triobulum.
 Vin' cœnam apponam tibi? posc' nobis omnia
 Abripuit, quæ nostrum aliquis hero parauerat:
 Et gratiam ab illo iniuit. Nam cum ego in Pylo
 Massam aliquam pinsuissem mihi Laconicam:
 Homo astutissime circumiuit, clanculum
 Surripuit, & à me pistam apposuit pro sua,
 Nos autem dimouet: nec alium sinit herum
 Obseruare, manuq; tenens scuticam loream
 Stat, & à populo cœnante abarcet Rhetoras.
 Canit item oracula: planeq; Sybyllaturit.
 Vbi ille illum insanientem conspicit,
 Dolum inuenit: nam quotquot eramus in domo,
 Falsò calumniatur. Ibi tum nos flagris
 Afficimur: Paphlago circumcursitans petit*

Sernos,

ARISTOPHANIS

Αἰτεῖ, Τραγῆι, δωροδοκεῖ, λέγων τάδε;

Ὅρατε τὸ ὕλαν δι' ἐμὲ μασιγέμενον;

Εἰ μὴ μ' ἀναπέσιτ', σποτανεῖσθε σήμερον.

Ἡμεῖς δὲ δίδωμεν: εἰ δὲ μὴ, πατέμενοι

ὑπὸ τῷ γέρονι θ', ὁκλαπλάσιον χέζομεν.

Νυνὺ οὖν ἀνύσαντες φροντισώμεν, ὦ γαθέ,

Ποῖαν ὁδὸν νῶν τρεπέον, καὶ πρὸς τίνα.

Νι. Κράτιστ' ἐκείνῳ, τὸ μολώμεν, ὦ γαθέ.

Δη. Ἀλλ' ἔχ' οἶον τε τὸ Παφλαγὸν ἔδεν λαθεῖν.

Ἐφορᾷ γὰρ αὐτὸς πάντ'. ἔχ' γὰρ τὸ σκέλεθ',

τὸ μὲν ἐν Πύλῳ, τὸ δ' ἕτερον ἐν τῇ κκλησίᾳ.

Τοσόνδε δ' αὐτῷ βῆμα χιθ' ἀβέβηκός θ',

Ὁ παρ' αὐτὸς ἐστὶν αὐτὸ χεῖρ ἐν χάοσιν:

τῷ χεῖρ ἐν ἀπώλοισι: οἱ νοεῖς δ' ἐν κλωπιδῶν.

Νι. Κράτιστον οὖν νῶν σποτανεῖν: ἀλλὰ σκόπη,

Ὅπως αὖ σποτάνωμεν ἀνδρικώτατα.

Δη. Πῶς δῆτα; πᾶς γένοιτ' αὖ ἀνδρικώτατα;

Νι. Βέλπτον ἡμῖν αἶμα χύεον πεινῶν.

Ὁ Θεμιστοκλέους γὰρ θάνατος αἰρετώτερος.

Δημοσθ. Μὰ Δί', ἀλλ' ἄκραλον οἶνον ἀγαθὸν δαί-

μονος.

Ἴσως γὰρ αὖ χεῖρ ἐν π βελευσώμεθα.

Νι. Ἰδού γ' ἄκραλον: πρὸς ποτὲ γούρ' ἐστὶ σοι;

Πῶς δ' αὖ μεθύων χεῖρ ἐν π βελεύσῃτ' αἰνῆρ;

Δη. Ἀληθές οὗτος θ', κρουνοχολήραρον εἶ:

Ὅϊον σὺ ἰσχυρᾶς εἰς ἐκτίνοισιν λοιδορεῖν;

Ὅϊον γὰρ εὐροῖς αὖ π παρ' αὐτῷ τέρων;

Ὅρας;

Servos, exterret, munera captat, clamitat:

Videtin' Hylam flagris à me malè domitum?

Nisi me placaueritis, moriemini hodie.

Nos verò illi damus: sin minus, ab improbo

Sene hoc pessundati, cacamus octuplum:

Nunc ergo, mi vir, dispiciamus celeriter,

Quanam via insistendum, & ad quemnam virum.

NI. Illam de fugiendo, quam dixeram.

DE. Sed ut Paphlagonem res lateat, fieri haud potest

Ipsus enim dispicit omnia. Nam pedem alterum

Habet in Pylo fixum, alterum tenet in foro.

Et cum tam latis ingrediatur passibus:

Podex reapse illi est Hiantia, manus

Vtraque Petilia, mens in Clepidum tribu.

NI. Ergo optimum, ut moriamur: sed age, tu vide:

Ut, si moriendum est, moriamur fortissime.

DE. Dic: quomodo? quomodo hoc fiat fortissime?

NI. Erit optimum bibere taurinum sanguinem.

Nam mors Themistoclis optatissima omnium.

DE. Non per Iovem: sed fortunæ bonæ merum

Meracum: an sic consultemus aliquid utile.

NI. Vide meracum: ergon' de potu agitur tibi?

At quid queat ebrius consultare utile?

DE. Certè omnino utile, tu homo nugacissime,

Quid? tunc vinum audes calumniari?

Quasi ad consultandum nihil afferat boni?

An vino aliquid reperiās at agendum aptius?

M

Viden'

ARISTOPHANIS

Ὅρᾳς; ὅταν πίνωσιν ἀνθρώποι, τότε
 Πλουτῶσι, χαράττουσι, νικῶσι δίχας,
 Εὐδαιμονοῦσιν, ἀφελούσι τὰς φίλους.
 Ἀλλ' ἐξέειπέ μοι Τραχέως οἶνος χοᾶ:
 Τὸν νοῦν ἴν' ἀρδῶ, καὶ λέγω τί δεξιόν.
 Νι. Οἷμοι τί ποθ' ἡμᾶς ἐργάζετ' ὧ σῶ ποτῶ;
 Δη. Ἀγὰθ'. ἀλλ' ἐνέγκ' : ἐγὼ δὲ χαλκὸν κληῖον ἔχω.
 Ἦν γὰρ μεθυοῦν πάντα τοῦτ' ἐχέλαπασσω,
 Βυλευμαπίων καὶ γυναιδίων, καὶ νοιδίων.
 Νι. Ὡς εὐτυχῶς, ὅτ' οὐκ ἐλήφθην εἰδοθῆναι,
 Κλέπτων τ' οἶνον. Δη. εἰπέ μοι, Παφλαγῶν τί δράσ;
 Νι. Ἐπίπασα λείξας δημότορα θ' ὁ βάσκανθ' ;
 ῥέβκει μεθύων ἐν λαῖσι βύρσας ὑπὲρ.
 Δη. Ἰφινῶν, ἀκρατον ἐγκλινάξον μοι πολὺν.
 Νι. Σπονδὴν λαβέδην, καὶ σπῆσον ἀγαθοῦ δαίμονθ' ;
 Ἐλχ', ἐλκετὶν τὸ δαίμονθ' ὅτ' Περσμένιος.
 Δη. Ὡς δαίμον ἀγαθὸς, σὸν τὸ βύλευμ', οὐκ ἐμόν.
 Νι. Ἐγὼ, ἀντιβόλῳ, τί βσί; Δη. τὰς χηρημοὺς Τραχὺ
 Κλέψας ἐνέγκετ' Παφλαγόνθ' ἐνδοθῆναι,
 Ἔως καθεύδει. Νι. ταῦτ' ἀπάρτετ' δαίμονθ' ;
 Δέδοιχ' ὅπως μὴ τεύξομαι κακοῦ δαίμονθ' .
 Δη. Φερένιν ἐγὼ μαντῶ πρὸς ἀγάθῳ τὸν χοᾶ:
 Τὸν νοῦν ἴν' ἀρδῶ, καὶ λέγω τί δεξιόν.
 Νι. Ὡς μεγάλ' ὁ Παφλαγὼν ἀρδεῖται, καὶ ῥέβκεται;
 Ὡς τ' ἐλάττον αὐτὸν, τ' ἱερὸν χηρημὸν λαβὼν,
 Ὅντα μάλιστα ἐφύλαττεν. Δη. ὦ σοφώτατε
 Φέρ' αὐτὸν, ἴν' ἀναγνῶ : σύ δ' ἔσχεον πτεῖν

Ἀνύκας

Viden quando bibunt vinum homines, ibi admodum

Ditescunt, causas vincunt, lites obtinent;

Beati fiunt, & iam amicis commodant.

Agè effer huc mihi vini veteris congium,

Ut irrigem mentem, & dicam aliquid utile.

Ni. Hei mihi, quid acturus es hic cum potu tuo?

De. Benè agam: effer tu modò, ego decumbam paululū:

Nam inebriatus, spargam vndique ratiunculas,

Sententiolas, & consultatiunculas.

Ni. Quàm prospere euenit, quòd intus non fui

Deprehensus in furto. De. quid agit Paphlago? ceddò:

Ni. Vbi præstigiator publicata cibaria

Liguriuit, stertit supinus in corio.

De. Agè nunc metacum cum strepitu infundas mihi:

Ni. Cape hoc libamen, & liba genio bono,

Trahè, trahè quaeso, libamen Pramniij Dèi:

De. O bone Geni, tuum est consilium hoc, non meum:

Ni. Dic obsecro: quid est? De. i, aufert Paphlagonis

Oracula furtim, dum intus dormiat. Ni. haecine

Vult Genius? vereor, ne Genio potiar malo.

De. Agè, nunc ego mihi ipsi admovebo congium,

Ut irrigem mentem, & dicam aliquid utile.

Ni. Quàm valdè pedit & stertit nequam iste Paphla-
gò?

Nam non sensit, cum surriperem ipsi oracula:

Qua tamen asseruabat plurimum. De. amice optime

Ceddò hoc oraculum, ut legam: tu, quod bibam,

M z

Infun-

ARISTOPHANIS

Ἀνύκας τί φέρῃ; ἰδὼ τί ἄρ' εἴεσιν αὐτόν τι.

Ὡ λόγια, δὲς σύ μοι τὸ ποτήριον τᾶχύ.

Νι. Ἰδὼν, τί φήσιν ὁ χησιμὸς; Δι. ἑτέραν ἔσχαον.

Νι. Ἐν τοῖς λογίοις εἴεσιν, ἑτέραν ἔσχαον;

Δι. Ὡ Βάκι. Νι. τί ἔστι; Δι. δὲς τὸ ποτήριον τᾶχύ.

Νι. Πολλῷ γ' ὁ Βάκις ἐχρήτο τῷ ποτήριῳ.

Δημοδ. Ὡ μίαιρε Παφλαγὼν, ταῦτ' ἄρ' ἐφυλάττου
πάλαμ,

Τὸν δὲ σεαυτὸν χησιμὸν ὀρροδῶν. Νι. πῆ;

Δι. Ἐκταῦθ' εἴεσιν, αὐτὸς ὡς ἀπόλυται.

Νι. Καὶ πῶς; Δι. ὅπως, ὁ χησιμὸς ἀντικρὺς λέγει,

Ὡς πρῶτα μὲν συσπρόπωλης γίνεσθαι,

Ὡς πρῶτα θ' ἔξει τὴν πόλεως τὰ πρᾶγματα.

Νι. Εἰς οὗτοσὶ πώλης. τί ἵκνυται; λέγε.

Δημοδ. Μετὰ τῶτον αὖτις πρῶτα πώλης δεύ-
τερον.

Νι. Δύο τῶδε πάλαι, καὶ τί τῶτον χρὴ παθεῖν.

Δι. Κρατεῖν, ἕως ἀνέτερον ἀνὴρ βδελυρώτερον

αὐτὸν γένοιτο: μετὰ δὲ ταῦτ' ἀπόλυται.

Ἐπιγίνεσθαι γὰρ βυρσοπώλης Παφλαγὼν,

Ἀρπαξ, καὶ κράκις, κυκλοδόρος φωνὴν ἔχων.

Νι. Τὸν πρῶτα πώλιν ἢν ἄρ' ἀπολέσθαι χρεὼν

ὑπὸ βυρσοπώλου; Δημοδ. νῆ Δί'; Νι. οἶμοι δει-
λάμθαι.

Πόθεν οὖν ἀνέπι γένοιτο πώλης εἰς μόνον.

Δι. Ἐτ' ἔστιν εἷς, ὡς φασὶν τέχνῃν ἔχων.

Νι. ἔπ',

Infunde: propere: sine videam quid insit hîc.

O quæ oracula? da poculum mihi ocys.

Ni. En tibi, quid ait oraculum? DE. infunde alterum.

Ni. Oraculone inscriptum est hoc, infunde alterum.

DE. O Baci. Ni. quid est? DE. da poculum mihi quàm celerrimè.

Ni. Multo potius isthic sanè Baci vsus est.

DE. Scelestè Paphlago hæccine seruabas tam diu?

Metuens tuum de te ipso oraculum? Ni. quid est?

DE. Inest huic chartæ: quonam pacto ipse pereat.

Ni. Et quomodo? DE. Modum explicat hoc oraculum

Manifestè: quod primò stupparum venditor

Hic administraturus sit Rempubicam.

Ni. Vnus hic est venditor: quid deinde ait? cedò.

DE. Post hunc erit secundus ouium venditor.

Ni. Duo iam sunt venditores: & quid alterum

Hunc pati opus est? DE. quid? tantisper dominari ex

Donec alius succedat ipso nequior.

Sed posthac interit: nam corij venditor

Iste Paphlago succedit in illius locum,

Homo rapax, pcciferator, os Cyclobori habens.

Ni. Erat ergo ita insatis, vt ouium venditor

A venditore corij tolleretur?

*Medio? DE. na, per louem. Ni. hei mihi misero, vnde
adhuc*

Vel vnus tantum, post existat venditor?

DE. Immo, est vnus supra modum instructus dolis.

ARISTOPHANIS

Νι. Εἴπ', ἀντιβουλῶ, τίς ἔστιν; Δι. εἶπα; Νι. ἢ Δία.
 Δι. Ἀλλαντοπώλης ἔσθ', ὁ τῷτον ἐξολῶν.
 Νι. Ἀλλαντοπώλης; ὦ Πρόσθεον, τ' τέχνης;
 Φέρε, ποῦ τὸν ἄνδρα τῷτον ἐξευρήσομαι;
 Δι. Ζητῶμαι αὐτόν. Νι. ἀλλ' ὁδὶ πρὸς ἐρχεται,
 ὧς ὅρ' ἔτι φείον, εἰς ἀγοράν. Δι. ὦ μακάριε
 Ἀλλαντοπῶλα, δεῦρο δ' εὖρ ὦ φίλτατε;
 Ἀνάβαινε ζωτὴρ τῇ πόλει καὶ νῶν φανείς.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΩΤΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

Τεῖμεβοι λαμβρικοί.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, Ο ΚΑΙ ΑΓΟΡΑ-
 ΚΡΙΤΟΣ, ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ,
 ΝΙΚΙΑΣ.

Τί ἔστι; πῶς μεγαλῦτε; Δι. δ' εὖρ ἔλθ', ἵνα πύθῃ,
 ὧς εὐτυχὴς εἶ, καὶ μεγάλας εὐδαιμονεῖς.
 Νι. Ἰθι δὴ χάθελ' αὐτῷ λούλεόν; καὶ τῷ θεῷ.
 Τὸν χρησμὸν ἀναδίδασκον αὐτόν, ὡς ἔχῃ.
 Ἐγὼ δ' ἰὼν πρὸς κέφομαι τὴν Παφλαγόνα.
 Δι. Ἀγε δὴ σὺ χατάρου παρῶτα τὰ σκεύη χαμάϊ;
 Ἐπτά τι καὶ γὰρ πρὸς σκυζόν, καὶ τὰς θεοῖς.
 Ἀλ. Ἰδοὺ τί ἔστι; Δι. ὦ μακάριε, ὦ πλάσιε,
 ὦ καὶ μὴ οὐδείς, αἰεὶ οὐδ' ὑπὸρμέλας;
 ὦ τ' Ἀθλιαίων ταγὴ τῶν εὐδαιμόνων.
 Ἀλ. Τί μ' ὦ γὰρ ἔπλυνόν ἐξ ἀσχοιλίας,
 Πωλεῖν τὰς ἀλλαντάς; ἀλλὰ καὶ λαγνάς.

Ni. Dic, obsecro, quis es? DE. dicámne? Ni. per Iorem.

DE. Ipsum qui perdet, venditor es? sarciminum.

Ni. Fartórne? próh Neptune, qua hac fallacia?

Cedò, vbinam istum inueniemus commodè virum?

DE. Quaramus ipsum. Ni. eccum ipso in tēpore, in forū

Huc aduenit, quasi fato quodam. DE. enge optime,

Fartor ades dum: huc ades, vir optatissime:

Seruator ades nobis, Reique publicæ.

ACTVS I. SCENA II.

Senarij Iambici.

AGORACRITVS, QVI ET ALLAN-

TOPOLA: DEMOSTHENES,

NICIAS.

QVid est? quid me vocatis? DE. agè huc, ve audias.

Quàm vir beatus sis, & quàm prosperè habeas,

Ni. Aufer tu mensam ei fartoriam: & Dei

Quale sit oraculum, & quid velit, ipsum edoce.

Ego ibo, & interuisam, quid agat Paphlago.

DE. Agè, tu depone primùm hæc vasa humi: dein

Pronus adora Tellurem, & patrios Deos.

AG. Eccum: quid est? DE. ô te fœlicem, ô diuitem,

O qui, hodie nullus cum sis, cras maximus eris.

O dux Atheniensium feliciū.

AG. Cur non sinis me abluere hps ventriculos, & hæc

Farcimina vendere, quid me habes despectui?

M 4

DE.

ARISTOPHANIS

Δι' Ωμῶρε, ποίας κοιλίας, δ' εὐρο βλέπε;
Τὰς τίχας ὄρας γε τῶνδε τῶν λαῶν; Ἀλ. ὄρω.

Δη. Τί τιν' ἀπάντων αὐτὸς ἀρχέλας εἶσι;
Καὶ ἄλλοι, καὶ τῶν λιμνῶν, καὶ τῆς πτυχῆς;
Βουλίου πατήρης, καὶ κρατητοὶς κλασίσσης,
Δήσσης, φυλάξις, καὶ Πρωτανείω λακκίσσης.

Ἀλ. Ἐγώ; Δη. σὺ μὲν ποιεῖς, καὶ δὲ ποιεῖς πάνθ' ὄρας,

Ἀλλ' ἐπανάβησι, καὶ πῶς ἴσλεόν τοι δίδω;
Καὶ χάπιδας νήσοις ἀπάσας ἐν κύκλῳ.

Ἀλ. Καθ' ὅρῳ, Δημοσθ. τί δ' αἶ τ' ἔμπροσθα, καὶ τὰς ὀλ-
κίδας;

Ἀλ. Ἐγώ γε. Δη. πῶς οὐκ ἔμεγάλως εὐδαμονεῖς;

Ἐπὶ νῦν τ' ὀφθαλμὸν ὠδ' ἔβαλλ' εἰς Κασίαν
Τὸν δεξιὸν, τ' ἄλλοι εἰς Καρχηδόνα.

Ἀλ. Εὐδαμονήσω γ', εἰ λήθω τὰ φησὶν ὁμοῖα;

Δη. Οὐκ, ἀλλὰ καὶ σὺ. Ταῦτα πάντα ὠνάσασθαι.

Γίγνηται γὰρ, ὡς ὁ χρησμὸς ἔτοσι λέγει,

Ἀνὴρ μέγας. Ἀλ. εἰπέ μοι καὶ πῶς ἐγώ;

Ἀλλὰ νῦν πάλιν ὡς, ἀνὴρ γενήσεται;

Δη. Δι' αὐτὰ γὰρ τοῖς τοῖς καὶ γίγνηται μέγας.

Ὅτι ἡ πομπὴ καὶ ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ φησὶν ὁμοῖα.

Ἀλ. Οὐκ ἀξιώω καὶ μαυτὸν ἰσχυρὸν μέγα.

Δη. Οἱ μοι, τί ποτ' ἔσθ' ὅτι τῶνδε καὶ φησὶν ὁμοῖα;

Ἐμὲ δὲ ναὶ τί μοι δοκεῖς τῶνδε καὶ φησὶν ὁμοῖα;

Μῶν ἐκ χαλῶν εἰ καὶ γὰρ καὶ; Ἀλ. μὰ τὴν θεοῖς

Εἴ μ' ἐκ πομπῶν γ'. Δη. ὦ μακάριε τὴν τύχην,

Οἷόν πεπονθας ἀγαθὸν εἰς τὰ τῶνδε καὶ φησὶν ὁμοῖα;

Ἀλ. Ἀλλ'

DE. Quos ventriculos, tu satue? huc ad me respice.
 Viden? hos populi ordines? AGOR. video sane. DE.
 omnium

Tu horum dux & princeps eris, fori, pnycis,
 Et portuum: senatum calcabis: duces
 Confringes: vincies, vinctos custodies:
 In Prytanæo scortum accubabis molliter.

AG. Egon? DE. tute ergo: necdum vidisti omnia:
 Verum conscende mensam istam fartoriam,
 Et insulas circumcirca omnes dispice.

AG. Video. DE. quid? emporia, & naues onerarias?

AG. Video. DE. quomodo igitur non habeas optime?
 Nunc oculum dextrum dei orq, hinc in Cariam,
 Sinistrum vero isthanc versus Carthaginem.

AG. An fortunatus ero, si oculos distorsero?

DE. Non, sed per te vendentur isthæc omnia.

Fies enim, sicut vult hoc oraculum,

Vir maximus. AG. dic obsecro, quo pacto ego?

Qui fartor sum, vir possim fieri maximus.

DE. Et propter hoc ipsum fies vir maximus,

Quod malus es, & audax, vnusque è foro.

AG. Ego memet indignum iudico, qui sum potens.

DE. Eheu, quid hoc rei, quod te indignum esse ai?

Vidère mihi aliquid conscire tibi boni.

Vtrum è bonis ac probis? AG. non per Deos,

Ego sum malorum vnus. DE. felicem te virum,

Quantum igitur adiumenti ad agendas res habes?

ARISTOPHANIS

Ἄλ' ἄλλ' ὦ γὰρ, ἔδδ' μουσικὴν ἐπίταμα,
 Πλὴν γραμματέων, καὶ ταῦτα μὴ τοι κακὰ κακῶς,
 Διὸς. Τον π' σε μόνον ἔβλαψεν, ὅτι καὶ κακὰ κακῶς,
 Ἦδη μαλ' ὡς γὰρ ἔως μουσικοῦ
 Ἔτ' ἔστιν αἰδρὸς, οὐδὲ χρηστὸς τὸς τέσποεις,
 Ἄλλ' εἰς ἀμαθίην καὶ βδελυρόν. ἀλλὰ μὴ παρῆς,
 Ἄσοι διδδασ' ἐν τοῖς λογιόισιν οἱ θεοί.
 Ἄλ. Πῶς δὴ τα φῆς ὁ χρησμὸς; Διὸς. εὐνὴ τὸς θεοῖς,
 Καὶ ποικίλως πως, καὶ σαφῶς ἡνιγμῶν.
 Ἄλλ' ὅποταν μάρψῃ βυρσαίῃσι ἀγκυλοχείλης,
 Γαμφήλοισι δράκοντα κοάλεμον αἵματοπώτῳ.
 Διὸς τοι Παφλαγόνων ἐν πολλῇ αἰήσκει οὐδ' ἀλμῇ.
 Κοιλιοπώλοισιν δὲ θεὸς μέγα κῦδ' ὁπάζει.
 Αἶψα μὴ πωλεῖν ἀλλὰ ἅπας μάλ' ὅσον ἔλ' ὅσον.
 Ἄλ. Πῶς οὖν πρὸς ἐμὲ ταῦτ' ἔστιν, ἀναδίδασκέ με,
 Διὸς. βυρσαίῃσι μὴ ὁ Παφλαγὼν ἔσθ' ἔσθ' ὅσον.
 Ἄλ. Τί δ' ἀγκυλοχείλης ἔστιν; Διὸς. αὐτό π' λέγει,
 Ὅτι ἀγκυλοῖς ταῖς χερσὶν ἀπάξων φέρει.
 Ἄλ. Ὅσον δὲ πρὸς τί; Διὸς. τὸ τοῦ φανέτατον,
 Ὁ δράκων γὰρ ἔστι μακρόν, ἀλλὰ σὺ αὖ μακρόν.
 Εἴθ' αἵματοπώτης ἔστιν ὁ, τ' ἀλλὰς, καὶ δράκων.
 Τὸν οὖν δράκοντα φησι τὸν βυρσαίῃσι,
 Ἦδη κρατήσῃ, αἶψα μὴ θαλφθῇ λόγοις.
 Ἄλ. Τὰ μὲν λόγ' αἰσχρὰ με: θαυμάζω δ' ὅπως
 Τὸν δῆμον οἷός τ' εἰμ' ἐπιβοτεύειν ἐγώ.
 Διὸς. Φαυλότατον ἔργον, ταῦθ' ἀνὴρ ποιεῖς, ποιεῖ,
 Τὰράττε, καὶ χόρδ' ἐν ὁμοῖσι τὰ τράγματα

AG. At ego, vir bone, nullam artem didici Musicam,
Præterquàm literas, & malè quidem hæc malas.

DE. Et hoc nocuit tibi vnicè, quòd malè malas,
Nam nihil ad doctos pertinet Respublica,
Nihil ad probos, sed ad impuratos & rudes.
Modò ne spernas, quæ Dij dant tibi in oraculis.

AG. Quid igitur ait oraculum? *DE.* bene per Deos,
Nam veris & perspicuis ambagibus editum est:
Verùm ubi rostro ales rapiet Coriarius vncò,
Sanguinis haustorem crudi, stupidumq; Draconem.
Tunc & Paphlagonum mûria alliata peribit:
Et Deus ingentem fartoribus addet honorem:
Si modò non populo farcimina vendere malint.

AG. Quid hæc ad me attinent? age edoce, vñ sciam,

DE. Ales quidem coriarius est hic Paphlago.

AG. Quid vncus rostro? *DE.* idem: quia vncis vnguibus

Aufert rapitq;. *AG.* sed quid draco? *DE.* manifestum id est.

Draco est oblongum quiddam: & farcimen itidem
Oblongum: at sanguibibus & potulus, & Draco est.
Dicit igitur à Dracone aquilam coriariam
Superatum iri: nisi is se inescari sinat.

AG. Oraculum quidem hoc abblanditur mihi,
Sed hoc miror, quì ego possim præesse populo.

DE. Nullo negotio: nam ea, quæ nunc agis, age:
Inuolue res omnes, perturba omnia,

Quidvis

ARISTOPHANIS

Ἀπαντα, καὶ τὸν δῆμον αἰεὶ πορνεύουσιν,
 Ὑπογλυφάνων ῥήματαίσι μαγείαισι,
 Τὰ δ' ἄλλα σοὶ πορνεύει διμαγωγία,
 Φοῖνι μιὰρὰ: γέροντας χακὸς: ἀγροαῖθ' εἶ:
 Ἐχθρὸς Ἀπαντα καὶ πρὸς τὴν πολιτείαν, ἃ δ' εἶ:
 Χρησιμοὶ τε συμβαίνουσι, καὶ τὸ Πυθικόν.
 Ἀλλὰ πεφάνθῃ, καὶ ἀπένδετ' ὦ Κοαλέμων:
 Χῶπως ἀμυνεῖ τ' ἄνδρα. Ἀλ. καὶ τίς ξύμμαχος
 Γεήσεται αἱ μοι; καὶ γὰρ οἱ τε πλῆστοι
 Δεδίασιν αὐτόν: ὃ, τε πένης βδύλλῃ λεῶς.
 Δη. Ἀλλ' εἰσὶν ἰππῆς ἄνδρες ἀγαθοὶ χίλιοι,
 Μισοῦντες αὐτόν, οἱ βοηθήσουσί σοι,
 Καὶ τῷ πολιτῶν οἱ χαλοὶ τε καὶ ἀγαθοί,
 Καὶ τῷ θεατῷ ὅστις ἐστὶ δεξίος.
 Καὶ γὰρ μετ' αὐτῶν, καὶ θεὸς συλλήψεται,
 Καὶ μὴ δέδιδ': ὃ γὰρ ὅστιν ἐξεῖχασμείθῃ.
 Ὑπὸ τῷ δέοι γὰρ αὐτόν, ὃς εἰς ἡγήσει
 Τῶν σκευοποιῶν εἰσάγει πάντας γε μὴν
 Γνωθήσεται. τὸ γὰρ θεῶν δεξιόν.
 Νη. Οἱ μοι χακοὶ ἀμυνῶν, ὁ Παφλαγὼν ἐξέρχεται.

ΔΡΑΜΑ.

Quiduis simula apud plebem, blandiendo ei,
 Et verbulis demulcendo coquinaris.
 Insunt tibi alia multa, quæ ad populum valent
 Conciliandum, vox fæda, ingenium improbum:
 Tum rerum item peritus es forensium.
 Habes omnia, quibus indiget Respub.
 Et bellè Pythicum conuenit oraculum.
 Sed age indue coronam, & liba Coalemo:
 Hunc ut hominem oppugnes. *ÆG.* & quis erit mihi
 Adiutor? nam opulenti metuunt istum virum:
 Et pauperes eum extimescunt admodum.
DE. Et mille sunt equites, viri perquam boni,
 Qui oderunt ipsum, hi tibi promptam ferent opem.
 Nec non & ciuium quòtquot frugi ac boni:
 Tum spectatorum quisquis vir probus.
 Et ego vnà cum ipsis, & opem Deus ipse afferet.
 Modò ne metuas: nam qui repræsentatur hîc,
 Non est ipse: quia præ metu, nemo voluit
 Ex histrionibus illum exprimere: sed tamen
 Facile agnoscetur. Nam theatrum industrium est.
NI. Hec mihi misero, forâs egreditur Paphlago.

ACTVS

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΙΣ
ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΩΤΟΥ
Σκίση τρίτη.

Τρίμετροι Ιαμβικοί, ἡ περὶ μέτροι Τροχαϊκοί
Καταληκτικοί, ἡ ἄλλοι.

ΚΛΕΩΝ, ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ, ΧΟΡΟΣ.

Οὔτοι μὰ τὸς δώδεκα θεοὺς χαίρήσεται,
ὅτι πῇ τῷ δήμῳ ξυμῶμνυτον πάλας;
Τὴν τι δρᾷ τὸ Χαλκιδικὸν ποτήριον;
Οὐκ ἔστιν ὅπως ὁ Χαλκιδέας ἀφίσταται.
Ἀπολείδων, ἔποθανεῖδων ὡς μαρτυρεῖται.
Δη. Οὐτ' οὐκ ἐφύγης, ὁ μὲν οὖν ὡς γεννάδα
Ἀλλαντοπώλα; μὴ περὶ ὧς τὰ τραγῆματα.
Ἄνδρες ἰσχυρῆς τῶνδε γένεσθαι νυνὶ ὁ χαίρῃς ὡς Σίμων;
Ὡ Παναγίτι, οὐκ ἐλάττω περὶ τὸ δεξιὸν κέραν;
Ἄνδρες ἐχθροὶ, ἀλλ' ἀμύνε, καὶ πανατρέφετε παλιν,
Ὁ κοινωρτὸς δὴ λῶσ' αὐτῶν, ὡς ὁμοῦ περὶ κλέμνων.
Ἀλλ' ἀμύνε καὶ δῖωκε, καὶ προσπίτω αὐτῶν ποδῶν.
Χο. Πᾶς πᾶς τὸ πανῶρτον καὶ τρεῖς ἰσχυροὺς;
Καὶ τελώνιον, καὶ φάραγγα, καὶ χάρυβδιν ἀρπαγῆς,
Καὶ πανῶρτον, καὶ πάνῶρτον. πολλάκις γὰρ αὐτῶν ἔρκα.
Καὶ γὰρ ἔστιν ὡς πανῶρτος πολλάκις τῇ ἡμέρᾳ;
Ἀλλὰ πᾶς καὶ δῖωκε, καὶ τρέσσει, καὶ κρύβεται,
Καὶ βδελύσσεται. καὶ γὰρ ἡμεῖς, καὶ πικρὴ μὲν ὁ βόας;
Εὐλαβοῦ δὲ, μὴ κρύψηται, καὶ γὰρ οἶδε τὰς ὁδοὺς;
Ἀσπρὸν Εὐκράτης ἔφηνεν ἐν τῷ τῷ κυρησίῳ.

Κλ. ὦ

ACTVS I. SCENA III.

*Senarij Iambici, & Septenarij Trochaici
Catalectici, & alij.*

CLEO, DEMOSTHENES,

CHORVS.

AT non gaudebitis per duodecim Deos:
Quòd dudum coniurastis in plebem: quid hoc
Agit Chalcidicum poculum? non est, vti
Non ad defectionem impellatis populum
(Chalcidicum, pereatis: moriamini, improbi.
DE. Heus tu quid fugis? hem fartor, non manebis hic?
Et quæso te fartor, ne prodas negotium.
Viri equites adeste, nunc appetit occasio: ô Simo,
O Paneti, cur non ad sinistrum cornu flectitis?
Hûc propè adeste viri: tu dimica & reuertere ocyus.
Pulvis manifestè excitatur, vi vnà ipsis properanti-
bus.

Agè propugna, persequere: in fugam ipsum ac dudum
conijce.

CHO. Cade cade versipellem, copiarum equestrium
Hostem, publicanum, barathrumq; & rapina gurgitem:
Versipellem, versipellem (sæpe hoc repetendum puto:
Nam sæpe hic erat vno versutus die) feri, feri,
Persequere ipsum, ex terre, cõturba, auersatur nos enim:
Immine illi, clamita: caue, ne effugiat: Nam vias
Nouit, quibus effugit Eucrates rectà sub fursures.

CL. O

ARISTOPHANIS

Κλ. Ω γέροντες ἡλιασταί, φερόμενοι τριώβολου,
Οὐς ἐγὼ βώσκω, κεκραγὼς καὶ δίχμα καὶ δίχα,
Παραβοηθεῖν, ὡς ὑπὸ ἀνδρῶν τύπομαι ξυνωμο-
τῶν.

Χο. Ἐν δίχῃ γ' ἐπεὶ τὰ κοινὰ, τὸν λαχεῖν, χαλεαδίς.
Καποσυχαῖς πίεζον τὰς ὑπευθύνους σκοπῶν,
Ὅσπιν αὐτῶν ὁμῶς ἐστίν, ἢ πέπων, ἢ μὴ πέπων.
Κῆν πὶν αὐτῶν γνῶς ἀπράξιμον ὄντα καὶ κεχλιῶτα,
Καταγαγὼν ἐκ Χερρόνηρου λιθοβαλὼν ἀγκυρίδας,
Εἴτ' ἀποσπρέφας τὸν ἄμιον, αὐτὸν ἐνεκολάβηδας.
Καὶ σκοπεῖς γε, τῶν πολιτῶν ὅσπιν ἐστὶν ἀμνοκῶν,
Πλάσιθ, καὶ μὴ πονηρὸς, καὶ τρέμων τὰ πράγματα.
Κλ. Ξυνεπίκλειθ' ὑμεῖς: ἐγὼ δ' ὡς ἴσθες δι' ὑμᾶς τύ-
πομαι:

Ὅπλιν γὰρ γνώμῃ ἐμελλον, ὡς δίχμον ἐν πόλιν
Ἐστῆναι μνημεῖον ὑμῶν ἐστίν, ἀνδρείας χάριν.

Χο. Ὡς δ' ἀλαζών, ὡς δὲ μάδλης: εἶδες, οἱ ὑπὸ
χρῆμα:

Ὡς ὅρῃ γέροντας ἡμᾶς ἐκκοβαλικεύειαι.

Ἀλλ' εἰς αὐτὴν γε νικήσῃ, ταυτὴν πεπλήξῃαι:

Ἦν δ' ὑπεκκλίνη γε δευεῖ, πρὸς σκέλῃ κυρηβάσῃ.

Κλ. Ω πόλις καὶ δῆμ' ὑφ' οἷων θηρίων γαστρίζομαι.

Χο. Καὶ κεκραγὼς, ὅς τ' αὐεῖ τὴν πόλιν κατασπρέφεις;

Ἀλ. Ἀλλ' ἐγὼ σε τῇ βοῇ ταύτῃ γε τρωπὸν τρέφομαι.

Χο. Ἀλλ' εἰ μὲν τοι γε νικᾷς τῇ βοῇ, τί νύ ἐλλ' εἶ.

Ἦν δ' ἀναδεία παρέλθεις, ἡμέτερον ὁπυρραμοῦς.

Κλ. Τυτὸν τ' αὐτὸν ἐγὼ δὲ κτυμὶ, καὶ φῆμ' ἐξάγειν,

Ταῖσι

CL. O trioboli vos contribules, iudices senes,
Quos ego pasco, æqua & iniqua clamitans, opem mihi
Ferte, subuenite mihi, qui à coniuratis verberor.

CH. Merito: quia Rempub. prius deuoras, quàm accipis:
Et ficulneus cum sis, quoscunq; reos vides, premis,
Quicunq; illorum est crudus, seu sit pepo, siue non pepo.
Tum si noras simplicem & oscitatem ex ipsis quempiam,
Hunc tu è Cherronesoeductū, & oppressum calumnijs,
Supplantasti, & auerso humero deglutiisti: sed &
Ciues obseruas, qui simplices sunt, quiq; diuites
Atq; baud improbi, & qui maximè abhorrent à negocijs.

CL. Vos vnà in me insurgitis, ego verò propter vos va-
pulo,

Qui sententiam dicturus fueram, quod iustum sit hac
Erigere in vrbe monumentum vestri, ob fortitudinem.

CHO. Hominem verberonem & arrogantem: vide sis,
quomodo

Se insinuet: quasi qui senibus nobis os penitus sublinat.

At si isthoc modo vincat, eodem mox verberabitur:

Sin huc declinauerit, crus impinget sæuissimè.

CL. O vrbs, ô plebs, à quibus ventrem percutior feris?

CH. Etiam clamitas: vrbem qui nostrā semper destruis?

AG. Ego verò te, cum hoc clamore, primus conijciam in
fugam.

CH. At si illum vincas clamore, triumphū duces Musicū:
Sin superes ipsum impudentia: nobis placenta eris.

CL. Hunc ego virū dico, & demonstro, clam triremibus
N Pelopo-

ARISTOPHANIS

Ταῖσι Πελοποννησίων τρήρεσι ζωμεύματα.

Ἄλ. Ναὶ μά Δία, καὶ γογε τὸν ὅτι κεῖν τῇ κοιλίᾳ

Ἐσθραμὼν εἰς τὸ Πρυτανεῖον, εἴτα πάλιν ἐκθεῖ

πλέα.

Δη. Νῆ Δί' ἐξαλαλών γε τ' ἀπόρρηθ', ἄμ' ἄρτον, καὶ

κρέας,

Καὶ τέμαχος, ὃ Περικλῆς οὐκ ἠξιώθη πώποτε.

Κλ. Αποθανεῖσθον αὐτίχα μάλα.

Ἄλ. Τειπλάσιον κεκράζομαι σου.

Κλ. Καταβοήσομαι βοῶν σε.

Ἄλ. Κατακεκράζομαι σου κράζων.

Κλ. Διαβαλῶ σ', εἰν στρατηγῆς.

Ἄλ. Κωοκοπήσω σου κῶτον.

Κλ. Περιελῶ σ' ἀλαζονείας.

Ἄλ. Ὑποτεμῶμαι τὰς ὁδοὺς σου.

Κλ. Βλέψον εἰς ἐμὴ ἀσκαρδάμνηθ'.

Ἄλ. Εν ἀγορᾷ καὶ γὰρ τέτταμαι.

Κλ. Διαφορήσω σ', εἴ τι χεύεις.

Ἄλ. Κοσμοφορήσω σ', εἰ λάλήσῃς.

Κλ. Ὁμολογῶ κλέπτειν, σὺ δ' ἔχῃς.

Ἄλ. Νῆ τ' Ἑρμῖν τὸν ἀγοράϊον,

Καὶ πτορκῶ γε βλεπόντων.

Κλ. Ἀλλότρια τοῖνυν σοφίζει,

Καὶ σε φανῶ τοῖς πρυτάνεσιν,

Ἀδελφαίωτες τῶν θεῶν ἰε-

ρεῖς ἔχοντα κοιλίας.

Peloponnesiorum efferre iuscula & cibaria.

AG. Ita per Iouem: & ego dico, quòd hic ventre vatus solet

Ingredi Prytaneum: post autem plenorursum egredi.

DE. Per Iouem. Nam cum pane atque carne, inde arcana extulit,

Et frustra, quibus neque Pericles dignus iudicatus est.

CL. Malè omnes illicò peribitis.

AG. Ego triplò plus clमितabo.

CL. Ego magis clamabo, clamans.

AG. Ego magis strepam strependo.

CL. Ducem ego te calumniabor.

AG. Tibi dolabo terga flagris.

CL. Tibi superbiam hanc reuellam.

AG. Ego vias tibi obstruam omnes.

CL. Respice huc ad me inconniuentem.

AG. Et ego sum in foro educatus.

CL. Malè peribis, si quid hiscas.

AG. Malè linère, si loquaris.

CL. Fateor esse furem: an & tu?

AG. Nè per Mercurium forensem,

Peiero, visus licet sim.

CL. Ergo tu alienas sapiis res,

Et referam ego Prytanibus,

Non decimatos te Deum sacros

Possidere ventriculos.

ARISTOPHANIS

Χο. Ω μιαρὲ καὶ βδελυρὲ,
Καὶ κεκράλα: τῷ σου θράσους

Πᾶσα μὲ γῆ πλέα:

Πᾶσα δ' ἐκκλησία,

Καὶ τέλη καὶ γραφαί,

Καὶ δικαστήριον

Βορβοροπάραξι, καὶ

Τὴν πόλιν ἅπαντα ἡ-

μῦθ' αἶνα τετυρβακώς:

Ὅστις ἡμῶν ἴσ' Ἀθλίνας ἐκκεκώφηκας βοῶν,

Καὶ πότῳ περὶ αἰῶνι τὸς φόρους θυνοσκοπῶν,

Κλ. Οἶδ' ἐγὼ τὸ τραῦμα τῶν, ὅθι παλαιὰ κατῆλαι.

Ἀλ. Εἰ δὲ μὴ σὺ γ' οἶδα κατῆλαι, οὐδ' ἐγὼ χορδαί-
ματα:

Ὅστις ὑποτέμνων ἐπὶ ὧν δέρμα μοχλίου βοῶν,

Τοῖς ἀχροίχοισι πανέργως, ὥς τε φαίνας παχὺ,

Καὶ πρὶν ἡμέραν φορῆσαι, μείζον ἢ δυοῖν δοχμαῖν.

Δη. Καὶ ἡ Δία, καὶ μέτετ' ἔδρασε αὐτὸν, ὥς τε κατὰ
γέλων

Πάμπαν τοῖς δημόταισι καὶ τοῖς φίλοις ὀδυσχέ-
θην.

Πεῖν γὰρ εἶναι τραγασῆσιν, εἴεον ἐν ταῖς ἐμβάσιν.

Χο. Ἀρα δὴ τ' οὐκ ἀπ' ἀρ-

χῆς ἐδήλοες αἰνὰ-

δσαν: ἢ ὅρμον;

Προστατεῖ τῷ ῥτόρῳ;

Ἦσ' ἐπὶ πτεῦον, ἀμέλγῃς τ' ἑλάν τ' ἐκκαρπίμοις,

Πρῶτος

CH. Onebulo, digne odio:

O clamator: audacia

Hac tua omnes plaga,

Concio omnis, tabu-

La atque portoria,

Et tributa lia

Plena sunt: ô fimo

Qui male coinquinas

Omnia, & urbem eruis:

Qui nostras Athenas obtudisti tot clamoribus,

Quasi piscator, è specula procul obseruans portoria.

CL. Noui ego, vnde isthac consuta sint iam dudû omnia,

AG. Nisi tu sutelas nosti, neque ego intestina nouero.

Quippe tu vendebas dissectum corium mali bouis

Agricolis astute. Nam cum appareret spissum & solidum:

Antequam vnum esset diem calcatum, vltra palmos duos

Extenuabatur. DE. sanè hoc modo & mecum egit, per Iouem,

Magnum ut nuper amicis ciuibusq; risum mouerim.

Nam priusquam in Pergasis essem, natabam in calceis,

CH. Nonne primo statim

Impudentiam tuam ex-

Ercuisti, quæ vnicæ

Omniū est dux rhetorum?

Hac tu fretus, fructuosos decerpis nunc hospites,

ARISTOPHANIS

Πρῶτος ὢν: ὁ δ' Ἰωποδάμου λείβεται θεά-
μενος.

Ἄλλ' ἐφαίη γὰρ αὐτὴν ἕτερον πολὺ

Σοῦ μαρώτερον, ὥς τε με χαίρειν,

Ὅς σε παύσῃ, καὶ παρέστι, δῆλός ἐστιν αὐτόθι,

Ἐν πανηγρίᾳ τε, καὶ θεῶν, καὶ κοβαλικεύμασιν.

Ἄλλ' ὦ τσαφείς, ὅθεν ὧρ εἰσιν ἄνδρες, οἳ ὧρ εἰσι:

Νυνὶ δ' εἴξον, ὥς ἔδεν λέγει, τὸ σωφρόνως βραβύωα.

Ἄλ. Καὶ μὲν ἀκούσῃ, οἷός ἐστιν ἕτοσι πολίτης.

Κλ. Οὐκ αὖ μ' ἐάσῃς; Ἄλ. μὰ Δί': ἐπεὶ καὶ γὰρ ποιηρὸς
εἰμι.

Ἄλλ' αὐτὸ, θεῖ τῷ ὧρ τερον εἰπεῖν, ὧρτα βραβύωα-
χῶμα.

Χο. Εἰ δὲ μή ταύτη γ' ὑπέειπεν, λέγ' ὅτι καὶ ποιη-
ρῶν.

Κλ. Οὐκ αὖ μ' ἐάσῃς; Ἄλ. ἔ μὰ Δία. Κλ. καὶ μὰ Δία,

Ἄλ. μὰ τὸ Ποσειδῶ.

Κλ. Οἱ μοι, βραβύωα χῶμα. Ἄλ. καὶ μὲν ἐγὼ σ' ἔπαρ-
τήσω.

Χο. Παρέστωρ τῶν θεῶν αὐτῷ βραβύωα γινώσκω.

Κλ. Τῷ καὶ πεποιθὸς, ἀξιοῖς ἐμοῦ λέγειν ἐναντία;

Ἄλ. Ὅπῃ λέγειν οἷός τε καὶ γὰρ, καὶ χαρικοποιεῖν.

Κλ. Ἰδοὺ λέγειν, χαλῶς γ' αὐτοῦ πωρᾶσμα ὧρ τε-
ρόν σοι,

Ὡμοσπάρακτον ὧρ λαβῶν, μεταχρεῖσθαι χρε-
στῶς.

Ἄλλ'

Cum sis prator: Hippodami verò filius tuam
Insolentiam videns, ferè liquefcit lacrymis.
Verùm equidem modò vir sceleratior

Te, subito exoriens, reficit me,

Qui te compescet, & adest: & hic præclarus autor est
In dolis, audacia, atque in assentationibus.

Age tu, qui illic nutritus es, vnde viri sunt, qui quidem
sunt,

Nunc ostende, vt pronihilo hic ducat, esse probè educa-
tum.

AG. Enimverò audite, hic qualis sit ciuis, quàm mode-
stus.

CL. Non tu fines me? AG. non hercle, quando & ego vir
malus sum.

At de hoc ipso præmiũ pugnabo, vter prior loquatur.

CH. Si tibi nolit cedere, dic tu, quòd & ipse vir malus sis.

CL. Non tu me iam fines? AG. non, per Iouem. CL. imò
per Iouem. AG. non,

Per Neptunum. CL. hei mihi disrumpar. AG. ego certè
haud te sinam isthuc.

CH. Sine, obsecro, ipsum: vt disrumpatur. CL. tu quãnam
arte fretus,

Audeas mihi contradicere? AG. quia dicendi peritus

Sum, & condimenta noui condire optima. CL. tun' pe-
ritus

Dicendi? pulchrè igitur, si quod negotium inuolutum

Tibi incidat, tu a. eptũ per quàm commode explicabis.

ARISTOPHANIS

Ἄλλ' οἷδ' ὅ μοι πεπονθέναι δοκεῖς, ὅτ' ὁ πλῆθος;
 Εἶπε δ' ἰκίδιον εἶπας εὖ, καὶ ξείνου μετοίκου,
 Τὴν νύκτα θρυλλῶν, καὶ λαλῶν ἐν ταῖς ὁδοῖς σε-
 αυτῶ,

Ἵδωρ τε πίνων, καὶ πιδέκνεις, τὸς φίλους τ' αἰῶν,
 Ὡς οὐ δυνατὸς εἶναι λέγῃν ὧ μῶρε τ' αἰοίας.

Ἄλ. Τί δ' αἰ σὺ πίνων τὴν πόλιν πεποίηκας; ὥς τε νυνὶ
 Ὑπὸ σοδ' μονώτατα χαπεγλωτῖσι μένην σιωπᾶν;
 Κλ. Ἐμοὶ γὰρ αἰτέθηκας αἰθρῶπων τιν'; ὅς πες εὐχες
 Θωεῖα θερμά χατ' αἰφρών, καὶ τ' ἐκπιπὼν ἄκρατον
 Οἶνον χάχα βαλδύσω τὸς ἐν πύλῳ στρατηγούς;

Ἄλ. Ἐγὼ δέ γ' ἰούτρον βοὸς καὶ κοιλίαν υἱείαν
 Κατ' αἰσροχτίδας, καὶ τ' ἐκπιπὼν τὸν ζωμὸν αἰαπό-
 νι πῖθ'.

Λαρυγίσω τὸς ῥήτορας, καὶ Νικίαν τ' αἰσάξω.

Χο. Τὰ μὲν ἄλλα μ' ἤρεσας λέγων, ἐν δ' οὐ παρσίε-
 ται με

Τῶν παρ' αἰμάτων: ὅτι μόνον τ' ἔζω μὸν ἐκροφήσας.

Ἄλ. Ἐλάβεσθαι χάτ' αἰφρών, Μίλησιόεις κλονήσας.

Ἄλ. Ἀλλὰ σελίδας ἐδ' ἡδοκῶς, ὡν ἡ σομαι μέταλλα.

Κλ. Ἐγὼ δ' ἐπ' αἰσροχτίδων γε τ' βελύβια κυκλήσω.

Ἄλ. Ἐγὼ δέ κινῆσω γέ σου τ' αἰσροχτὸν ἀντὶ φύσεως.

Κλ. Ἐγὼ δέ τ' ἐξελεῖν σε τῇ πυγῇ θύραζε κύβδα.

Χο. Νῆ τ' Ποσειδῶν, καὶ μέ γὰρ, ἰούτρον τὸν ἔλκη.

Κλ. Οἷόν σε δὴ τῷ ξύλῳ. Ἄλ. Διώξομαι σε δ' ἑ-
 λίας.

Κλ. Ἡ

Sed scin' quid accidisse tibi putem? quod imperitis.

*Si controuer solam bene dixer as contra inquilinum,
Noctem susurrando, & tecum in vijs demurmurando:*

Aquam bibendo: & deferendo & affligendo amicos.

Ibi te disertum credebas, ô stulte, quæ hæc fatuitas?

AG. Tu verò quidnam fecisti bibendo ciuitatem,

Quæ garrulitate tua turbata cogitur tacere?

*CL. Tun' quenquam hominem opposueris mihi? qui si-
mul ac deuorâro*

Thynni offam calidam, & vini cõgium ebibero meraci,

Omnes calumniabor in Pylo duces. AG. ego autem

Simulac omasum bubulum, & ventrem comedero suillũ,

Et illotis manibus epotauero ius esculentum:

Guttur præcidam causidicis, & Niciam commouebo.

*CH. Quæ dicis, omnia placent: hoc vnum mihi non proba-
tur;*

Quòd solus exorpturus es ius illud esculeptum.

Et non Milesios mouebis, si vores labraces.

AG. At lateribus voratis, etiam mercabor metalla.

*CL. Ego verò insultans, vi conturbabo hunc omnem se-
natum.*

AG. Ego verò pro falisco podicem tuum mouebo.

CL. Ego verò natibus te extrahã forãs, capite inclinato.

*CH. Et me vnã, per Neptunum: siquidem hunc protra-
hes, scelestè.*

*CL. Solum alligabo te palo. AG. timiditatis agam te
reum.*

N 5

CL. Curi

ARISTOPHANIS

Κλ. Ἡ βύρστα σου θρανεύσειται.

Ἄλ. Δερῶ σε φύλακον κλοπῆς.

Κλ. Διαπατήλευθήσῃ χαμαί.

Ἄλ. Περικόμματ' ἐκ σοῦ σκευάσῃ.

Κλ. Τὰς βλεφαρίδας σου περιπλά.

Ἄλ. Τὸν ὠρηγορεῶνά σου ἕτεμῶ.

Δη. Καὶ ἡ Δί' ἐμβαλόντες αὐ-

τῶ πάπαλον μαγφεικῶς

Εἰς τὸ στόμ', εἴτα γ' ἐνδοθεν

Τιῷ γλῶτταν ἐξείραντες αὐ-

τῷ, σκεφόμεσθ' εὐκαίνουρικῶς

Κεχηνότῃ,

Τὸν ὠφωκτὸν, εἰ χαλαζᾷ.

Χο. Ἦν ἄρα πυρὸς γ' ἔτερε θερμοτέρα,

Καὶ λόγων ἐν πόλῃ

Τῶν ἀναιδῶν ἀναιδέτεροι.

Καὶ τὸ φράσμ' ὅσον τι φλαῦρον ὦδ',

Ἄλλ' ἐπιθι καὶ φρόβει,

Μηδὲν ὀλίγον πότ.

Νυν γὰρ ἔρχεται μέσθῃ.

Ὡς ἀννυὶ μαλάξης αὐτὸν ἐν τῇ περὶ βολῇ,

Δφλὸν εὐρήσῃς· ἐγὼ γὰρ τὴς τέσπορες ἐπίσταμαι.

Ἄλ. Ἀλλ' ὅμως οὕτῃ τοι ὕπτος ὡς ἀπαγίλα τὸν βίον,

Καὶ τ' αὐτὴν ἔδδξεν εἶναι, θαλλόττιον ἀμύλῃ γέρθῃ.

Νυν δὲ τὴς φαχίς ἐκείνοις, ὅς ἐκείνην ἤγαγεν,

Ἐν ξύλῳ δῆσας ἀφαιψ, καὶ ποδὸς βέλειται.

Κλ. Οὐδέδδ' οὐχ' ὑμᾶς, ἕως ἀνζῇ τὸ βυλευτήριον:

Καὶ τὸ

CL. Cutis tua dilatabitur.

AG. Laniabo te furti sacco.

CL. Distentus affigere humi.

AG. Ex te faciam præsegmina,

CL. Circum tibi vellam palpebras.

AG. Scrumam tibi excindam illico.

DE. Et per Iouem, ritu coqui

Imittite illi stipitem

In os, deinde linguam ei

Extrahite: tum videbimus

Hiant eo,

Podex nè grandinosus.

CH. Feruidius ergo aliud igne erat hic.

Vulgi item vocibus

Vox erat quæpiam obscenior:

Et hæc erat res haud mala.

At tu in hominem irrue;

Tunde, modicum nihil

Fac: medium enim tenes.

Hunc si tu in primo aditu molliorem feceris: dein

Timidum reperiēs: nam noui ego mores huius viri.

AG. Atqui cum talis fuerit per omnem vitā, post tamen

Fortis esse visus est, alienam messem demetens.

Nunc autem spicas, quas illinc attulit, palo alligas.

Arefacit, & populo vult rependere. CL. nil ego curo vos:

Quantisper quidem hoc superstes es in vrbe senaculum;

ARISTOPHANIS

Καὶ τὸ τῷ δήμῳ πρῶτον μακκοῦ χατήριον.

Χο. Ὡς δὲ πρὸς παν ἀγαθεύειαι,

Κοῦ μεγίστησι τῷ χρέματι

Τῷ παρεστηκότῳ.

Κλ. Εἴ σε μὴ μισῶ, γυνοίμην ἐν Κρατίνῳ κώδιον,

Καὶ διδασκοίμην πρὸς ἀδελφὸν Μορσίμῳ βαγωδία.

Χο. Ὡς δὲ πάντ' ἐπὶ πᾶσι τῷ φράσμασι

Δωροδόκοισιν ἐπ' αἵρεσιν ἴζων,

Εἴθε φαύλως, ὥς τῷ εὖρες, ἐκβάλοις τίτῳ εἵρεσιν.

Ἄσαιμι γὰρ τότ' αὐτόν, πίνε, πίν' ἐπὶ συμφοραῖς,

Τὸν Ἰηλίον αὐτοῖομαι γέροντα Πυρρόπην

Ἡδέντα, καὶ Παύωνα δὴ, καὶ Βακχέβακχον ἄσαι.

Κλ. Οὗτοι μὲν ὑπερβαλεῖσθ' ἀγαθείαι, μὰ τὸ Ποσειδῶ,

Ἡ μή ποτ' ἀγορεύῃς Διὸς ἀπλάγχνοισι τῷ χρενοίμην.

Ἄλ. Ἐγώ γε νῦν τὸς κοινύλους, οὓς πολλὰ δὴ πῖ πολ-
λοῖς

Ἡνεσχόμην ἐκ παιδίων, μαχαμεδίῳ τε πληγῇ,

Ἵπερβαλεῖσθαι σ' οἴομαι τέτροισιν, ἢ μάτῳ γ' αὐτῷ

Ἀπομαγδαλίας σιτέμενθ' ἰοσέτῳ ἐκβαφείμην.

Κλ. Ἀπομαγδαλίας, ὥς τῷ κύων, ὦ παμπόνηρε; πῶς
οὐκ

Κυνὸς βορὰν σιτέμενθ', μάχῃ σὺ κυνοκεφάλῳ;

Ἄλ. Καὶ νῦν Δί' ἄλλα γ' ἐστὶ μου κόβαλα παιδὸς ὄντῳ.

Ἐξηπάτων γὰρ τὸς μαλγείρους, ἐπιλέγων ἰοαντή:

Σκέψασθε παῖδες, ἐχόραθ' ὥρα νέα, χελιδών.

Οἱ δ' ἔβλεπον: καὶ γὰρ ἰοσέτῳ τῷ κρεῶν ἐκλεπτον.

Χο. Ὡς δὲ ξιώτατον κρέας, ὥς κοφῶς γε πρὸς ὑπόθεσιν:

Ὡς τῷ

Et populi persona surda ac muta stultè desidet.

CH. Quàm impudentem gerit se vndiq:

Nec colorem, qui adesce, improbo

Mutat in vultu homo!

CL. Nisi te odi, siam vna de Cratini ouillis pellibus,

Et docear Tragœdiam cantare stulti Morsimi.

CH. O super omnia, rebus in omnibus,

Donipetas residens super herbas:

Vtinam bucceam, malè inuentam, mox eijcias malè.

Tunc enim cantem solum, bibe, bibe, cum calamitatibus,

Senemq; Pyrrhopipem tunc credam, impubere potitum,

Et Bacchebaccbum leto cantu, & Paëna modulari.

CL. Ita me Neptunus amet, nunquã impudēcia potiores

Eritis: aut ego nunquam extis intersim Iouis forensis.

AG. Per pugnos, quos sæpenumerò complures à puellis

Accepi, per plagas, gladiolis illatas mihi frequenter:

Ego me superaturum te confido impudent:a: aut iam

Frustra videbor tam bene pastus magdaliæ sagina.

CL. Dape magdaliæ, tamquam canis, scelestè? quomodo

ergo

Tu, qui canis esca victitas, canicipiti repugnas?

AG. At per Iouem etiam in me puero versutia fuerunt.

Coquos enim fefelli, sic dolosè ad eos locutus:

Spectate pueri: non videtis ver? noua adesce hirundo:

Illi videbant: interim ego carnes furtim auferēbam.

CH. O commodam carnem, vt lepidum dolum tu exco-

taasti:

Quasi

ARISTOPHANIS

Ὡς τῷ ἀγαλήφας ἐοδίον, πρὸ χελιδόνων ἐκλεπίες.

Ἀλ. Καὶ ταῦτα δρῶν ἐλαίφανόν γ'· εἰδ' οὐδ' ἴδδαι πῶς αὐτῷ,

Ἀποκρυπτόμενος εἰς τὰ κόχωνα, τοὺς θεοὺς ἀπώμυνον.

Ὡς τ' εἰπ' αἴηρ τῷ ῥητόρων ἰδὼν μετὰ το δρῶντα,
Οὐκ ἔσθ' ὅπως ὁ παῖς ὁδ', ὃ τ' δῆμον ἔπι τρεοπέυσθ'.

Χο. Εὖ γε ξυνέβαλεν αὐτ'! ἀταρ δὴ λόγον γ', ἀφ' οὗ ξυν-
έγνων;

Ὅπῃ πύορχος ἥρπακώς, καὶ κρέας ὁ φρωκτὸς εἶχεν.

Κλ. Ἐγὼ σε παύσω τοῦ θεάου. οἴμαί δέ μ' αἰλλοῦ
ἄμφω:

Ἐξεῖμι γὰρ σοὶ λαμπερὸς ἥδη, καὶ μέγας κατήϊς,

Ὅμοδ' ταράττων πλὴν τε γλῶσσι καὶ πλὴν θάλατταν εἰκῇ.

Ἀλ. Ἐγὼ δέ σου εἰλας γε τὰς ἀλλαντάς, εἴτ' ἀφῆσω.

Καὶ αὖτ' ἐμαυτὸν οὐρεῖον, καὶ ἄφ' ὧν σε μακρὰ κελεύων.

Δημοσ. Καὶ γὰρ, εἰάν τι τῷ θαλάτῳ, πλὴν αὐτὸν λῆαν φυ-
λάξω.

Κλ. Οὐτοί, μὰ πλὴν Δήμητρα, κατὰ προξίξει, τάλαντα
πολλά.

Κλέφας Ἀθηναίων. Χο. ἄτρη, καὶ τῷ ποδὸς πα-
εἶ:

Ὡς ἔτ' ἡδὴ κακίας, καὶ συκοφαντίας πνεῖ.

Κλ. Σέ δ' ἐκ Ποπδαίας ἔχοντ' εὐοῖδα δέχεται τάλαντα.

Ἀλ. Τί δὴ τα; βέλτε τῷ τάλαντων ἐν λαβῶνσι παῖν;

Χο. Ἀνὴρ αὖτ' ἡδέως λάβοι; τὰς δέ θείους παρίει.

Ἀλ. Τὸ πνεῦμ' ἐλάττον γίγνεται.

Κλ. Φεύ.

Quasi qui vtricas comedens, ante hirundines, carnem auferebas.

AG. Et hæc cum admisisset, latebam: sin vidisset horum Aliquis: occultasset sub femore, Deosq; peierasset.

Hoc cum animaduertisset me quispiam fecisse Rhetor? Dicebat, non est, vt puer hic urbem non administraret.

CHO. Euge, vt probe hoc coniecit auit? nam manifestum vnde nôrit:

Cum peierasses tu, & carnem ablatam celaret anus.

CL. Ego hanc audaciam comescam, & vos, ni fallor, ambos.

Nam ex eo tibi buc iam lucidus, rapidaq; immissus aura, Terram simul & mare conturbo, quoquò impellor, furenter.

AG. Ego verò contraham sarcimina, & in fluctus me ipsum

Vento secundo demittam: & te longum flere iubebo.

DE. Et ego sentinam asseruabo, si qua funes remittent.

CL. Non tu, sic me Ceres amet, frustra me irriseris, qui Talenta multa furatus es Reip. CH. vide & relaxa

Pedem: nam malitias hic spirat, sycophantiasq;.

CL. Ego te decem talenta e Potidea iam habere noui.

AG. Quid? vin' tu vnum accipere talentum à me, & postea tacere?

CH. Homo iste lubens acceperit: elaxa iam rudentes.

AG. Ventus remittit plusculum.

CL. Ta-

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΙΣ

Κλ. Φεύξει Γεφφας ἑκατονταλάντης τέτταρας.

Ἀλ. Σὺ δ' ἀσπρατείας γ' εἴκοσι,

Κλοπῆς δὲ πλεῖν ἢ χιλίας.

Κλ. Ἐκ τῆς ἀλιττειῶν σε φη-

μὶ γερονείαι τῆς δ' ἑοῦς.

Ἀλ. Τὸν πάππον εἰνάει φημί σου

τῶν δορυφόρων. Κλ. ποίων φράσσι;

Ἀλ. Τῶν Βυρσίνης δ' Ἰωπίου.

Κλ. Κόβαλθ' εἶ. Ἀλ. πανῶρθ' εἶ.

Χο. Παῖ ἀνδρικῶς. Κλ. ἰοῦ ἰε.

Τύπιδσί μ' οἱ ξυνωμότα.

Χο. Παῖ αὐτὸν ἀνδρικώτα,

Γάριζε καὶ τοῖς ἐντέροις,

Καὶ τοῖς κόλοις,

Χάπως κολᾷ τ' αἶδρα.

Χο. ὦ γεννικώτατον κρέας, ψυχὴν τε ἄειτε πάντων,

Καὶ τῇ πόλει ζωτὴρ φανείς, ἡμῖν τε τοῖς πολίταις,

Ὡς εὖ τὸν αἶδρα ποικίλως θ' ὑπῆλθες ἐν λόχοισιν,

Πῶς αἰὲς ἐπαγέσμεν οὕτως, ὥς τ' ἡδόμεσθα;

Κλ. Ταῦτ' ἐμὰ τινὶ Δήμητρα μ' οὐκ ἐλάνθανε

Τελευτόμνητα τὰ τράγματ'· ἀλλ' ἡπιστάμην

Γομφόμνητά γε τὰ πάντα, καὶ κολλώμνητα.

Χο. Οἵ μοι, σὺ δ' ὅδ' ἐν ἐξ ἀμαξερῶν λέγεις.

Ἀλ. Οὐκ οὐ μ' ἐν Ἀργεῖ οἶα τράπεις λανθαίνει.

Πρόφασιν μὲν Ἀρτείοις φίλοις ἡμῖν ποιεῖ:

Ἰδία δ' ἐκεῖ Λακεδαιμονίοις συγγίνεσθαι,

Καὶ

CL. Talentum quadringentum postulaberis.

AG. Tu bis decem, ut qui proditi

Exercitus reus, in super

Plus mille, quod furri es reus.

CL. De sacrilegis mihi vnus es,

Qui arcem profanarunt Dea.

AG. Vnus satellitum fuit

Auus tuus. CL. quorum? cedo.

AG. Ex Byrsina, grata Hippij.

CL. Impostor es. AG. versutus es.

CH. Audacter verbera. CL. hei mihi:

Coniurati me verberant.

CH. Feri, feri validissime,

Contunde ventrem cum ilijs,

Et cum cibus:

Vt comprimas virum istum.

CH. O generosissimum corpus, animoque prepotenti

Vir optime, seruator tum ciuium, tum ciuitatis.

Quam captiosis verbis huius viri animum subisti?

Quomodo te predicemus ita, ut volumus animo lubentis?

CL. Hoc ita geri negotium, me neutiquam

Latebat: sed sciebam hac iam pridem omnia

Compacta clauis, & conglutinata iam.

CH. Eheu, nihil tu loqueris e plaustario.

AG. At qui haud latet me, quid in Argolide feceris.

Equidem Argiuos amicos pratendis: at ibi

Priuatim cum Lacedamonijs conuentum agis.

O

Ego

ARISTOPHANIS

Καὶ ταῦτ' ἐφ' οἷσιν ἔστι συμφυσώμενα,
 Ἐγ' ὦδ' : ἔπι γὰρ τοῖς δεδεμμένοις χαλκεύεται
 Χο. Εὖ γ' εὖ γε, χαλκεύ' ἀπὶ τῆς κολλημένηων.
 Ἄλ. Καὶ ξυγκροτῶσιν ἄνδρες αὐτ' ἐκεῖθεν αὖ.
 Καὶ ταῦτά μ' οὐτ' ἀργείοι, ἔτε χερσίον
 Διδούς, ἀναπείσας, ἔτε πορροπέμπτων φίλοις;
 Ὅπως ἐγὼ ταῦτ' οὐκ Ἀθιναίοις φράσω.
 Κλ. Εγὼ μὲν οὖν αὐτίκα μάλ' εἰς βυβλίον ἵων,
 Ὑμῶν ἀπάντων τὰς ξυνωμοσίας ἐρῶ;
 Καὶ ἅς ξυνόδοις τὰς νυκτερινὰς ἔπι τῇ πόλει
 Καὶ πάνθ', ἃ Μήδοις καὶ Βασιλεῖ ξυνοίμνυτε;
 Καὶ τὰ ἔκ Βοιωτῶν ταῦτα συντυρέμενα.
 Ἄλ. Πῶς οὖν ὁ τυρὸς ἐν Βοιωτοῖς ὦνιθ;
 Κλ. Εγὼ σε, νῆτ' Ἡρακλέα, ὡρῶ σοῶ.
 Χο. Ἀγε δὲ σὺ πῖνα νοῦν, ἢ πῖνα ψυχὴν ἔχῃς;
 Νυνὶ διδάξεις, εἴ πορ ἀπεκρύψωτό τε
 Ἐς τὰς κοχλίας τὸ κρέας ὡς αὐτὸς λέγῃς;
 Θεός γὰρ ἄξας ἐς τὸ βυβλωτήριον,
 Ὡς οὐτ' ἐμπεσὼν, ἐκεῖσε λήθεται
 Ἡμᾶς ἀπαντίας, καὶ κρατὸν κεκράξειται.
 Ἄλ. Ἀλλ' εἴμι; ἀρῶτον δ', ὡς ἔχω, τὰς κοιλίας;
 Καὶ τὰς μαχαῖρας ἐν ταδί καὶ τῇ σόμῃ.
 Χο. Ἐχεννυ, ἄλφ' ὦν τὸν τράχηλον τε ποῖ;
 Ἴν' ἐξολισθάνῃν δυνήτῃς τὰς λήθεται.
 Ἄλ. Ἀλλ' εὐ λέγῃς, καὶ παρδορίτικῶς ταῦτά γε.
 Χο. Ἐχεννυ, ἐπέτ' ἄλφ' ὦν λαβὼν ταδί. Ἄλ. τί δαί;

Egō noui, quorum causa hæc conslentur modo.

Nam propter captiuos fabricantur omnia.

CH. Euge, euge, tu pro glutinando fabrica.

AG. Certè hæc inter se homines illic rursus agitant:

Neque tu, si aurum atque argentum des, neq.

Si tu amicos ad me mittas, mihi persuaseris:

Vt hæc Atheniensibus non produim.

CL. Ego hæc nunc illicò in senatum deferam;

Et coniurationis vos reos agam:

Prodam nocturna in vrbe conuenticula:

Et quæ Regi & Medis iurastis omnia,

Et quæ coagulastis Bæotijs:

AG. Quanti venditur apud Bæotos caseus?

CL. Ego differam te nebulonem, mehercule.

CH. Agè, nunc tu illi demonstra, quo sis præditus

Animo, qua mente: siquidem oculuisti catè

In fœmoribus carnem, velut aiebas modò.

Nam celeriter procurre hinc in curiam;

Quoniam incidens hic, ibi calumniabitur

Nos omnes, & vehementer vociferabitur:

AG. Qued. Sed prius hos ventriculos, quos attuli,

Et cultros huc deponam laniatorios.

CH. Sine, collum prius inungas isto plasmate,

Vt eludere possis viri calumnias:

AG. Bene hæc mones, & ut ludimagistrum decet.

CH. Agè; hoc cape nunc, & deuora. AG. quid brēm?

cedo.

ARISTOPHANIS

Χο. Ἰν' ἄμφοιν ὦ τᾶν ἐσκοροδισμένῳ μάχη,
 Καὶ σπεῦδε ταχέως. Ἀλ. Ταῦτα δρῶ. Χο. μέμνησθ'
 νῦν
 Δάκνην, Διὰ βάλλην, τὸς λόφοις χαπεδίην,
 Χῶπως τὰ χάλαι' ὑποφαγών, ἥξεις πάλιν.

ΚΟΜΜΑΤΙΟΝ ΧΟΡΟΥ.

Ἀλλ' ἴθι χαίρων καὶ τράξιαις
 Κατὰ νοῦν τ' ἐμὸν, καὶ σε φυλάττοι
 Ζεὺς ἀγοράῃ, καὶ νικηταῖς
 Αὐτὸς ἐκεῖται πάλιν ὡς ἡμᾶς
 Ἐλθοῖς τεφάνοις κατὰ πατρός.
 Ὑμεῖς δ' ἡμῖν πρὸς ἔχετε τὸν νοῦν,
 Τοῖς ἀναπαύοις, ὦ παντοίας
 Ἦδη μούσις πρὸς θέντες κατ' ἑαυτῶν.

ΠΑΡΑΒΑΣΙΣ ΧΟΡΟΥ.

Ἀναπαυστικοὶ Ἀεισοφάνειοι.
 Εἰ μὲν τις ἀνὴρ τῶν ἀρχαίων κωμῶδου διδάσκαλος
 ἡμᾶς
 Ἦνά τι φασκεῖ, ἐπὶ λέξοντάς γ' ἐς τὸ θεάτρον παραβιῦναι:
 Οὐκ αὖ φεύλως ἔτυχε τέ του: νῦν δ' ἄξιόν ἐσθ' ὁ ποιη-
 τὴς:
 Ὅπ τ' ἐς αὐτοὺς ἡμῖν μισεῖ, πολὺ μὰ τε λέγειν καὶ δίκαια:
 Καὶ γενναῖον πρὸς τ' τυφῶ χωρεῖ, καὶ τί ν' ἐριώλιν.
 Ἀ δὲ

CH. Ut plenus alijs resistas fortiùs:

*Propera ac dudum. AG. isthuc ago. CH. meminervis nunc
probe*

Mordere, calumniari, cristas comedere.

Tum paleis deuoratis vt redeas, face.

COMMATIVM CHORI.

I *Pede fausto, & peragas hanc rem*

Ex animi sententia; Iuppiter

Agoraus te seruet: victor

Illinc ad nos iterum redeas,

Vittrice corona redimitus.

Ac vos animum aduertite nostris

Anapestis, quicunque omnimoda

Experti in vobis estis carmina Musæ.

TRANSITVS CHORI.

Anapestici Aristophanij.

S *I quis veterum scriptorum, Comicus autor nos vo-
luisse*

Ist hac carmina recitare, atq; in vestrũ prodire theatrũ:

*Haud facile impetrasset: nunc noster dignus amore Poë-
ta est:*

*Quòd eosdem nobiscum odit: & audet, quæ sunt iusta, pro-
fari.*

*Et forti animo vento venit aduersum, rapidaque pro-
cella.*

ARISTOPHANIS

Α δὲ θαυμάζειν ὑμῶς φησὶ πολλοὺς αὐτῶ παρορνεύει,
καὶ βασιλεύειν, ὡς ἔχει πάλαι χρόνον αὐτοῖη καθ' ἑαυτὸν·
ἡμᾶς ὑμῖν ἐκέλευσε φράσαι περὶ τούτου· φησὶ γὰρ αὐτῇ·
οὐχ ὑπ' αἰοίας τὸ το πεπονθὸς ἀγαγεῖν, ἀλλὰ νομί-
ζων

Κωμικοδοδιδασκαλίαν εἶναι χαλεπώτατον ἔργον ἀπάντων.
Πολλῶν γὰρ δὴ περὶ αὐτῶν αὐτῶν, οὐκ ὀλίγοις χαίρουσιν.

Ἰμας τε πάλαι θιγα γνώσκων ἐπελείους τῶν φύσιν ὄντας·
καὶ τὰς περτέροις ἔποιητ' ἅμα τῷ γήρα περδιδόν-
τας.

Τὸ τοῦ μείδως ἄπαθε μάγνης ἁματῶς πολιῶς καπῶ-
Cας:

Ὅς πλείστα χορῶν τ' ἀντιπάλων νίκης ἔθηκεν ἔσπαμα.
Πάσας δ' ὑμῖν φωνὰς, ἰεῖς καὶ ψάλλων, καὶ περυγίζων,
καὶ λυδίζων, καὶ ψυγίζων, καὶ βαπτόμενον βαρβαχείοις,
οὐκ ἔξηρχετο, ἀλλὰ τελευτῶν, ὅππῃ γήρως (οὐ γὰρ ἔφ'
ἦδης)

Ἡ ἐξελήθη ἀρεσούτης ὧν, ἥτι τῷ σκώπειν ἀπελείφθη.
Ἡ τα Κρατίνου μεμνημένον, ὅς πολλῶν ῥέουσας πότ' ἐ-
παίνω,

Διὰ τῶν ἀρελῶν πιδίων ἔρριψ, καὶ τῆς σάσεως τοῦ βασιύρων,
 ὁρῶει γὰς δρεῖς, καὶ τὰς πλατάνους, καὶ τὰς ἐχθροὺς τοῦ
 θελήμους:

Ἰαθ', τέκτονες εὐπαλάμων ὕμνων. οὕτως ἰώθησεν ἐκεί-
νῳ.

Quia verò multos vestrum se aducentes, mirarier inquit,
Et querere, cur non ipse chorum à se iamdudum exigat
ipso:

De his nos voluit loqui vobis. Nam dicit Comicus
iste

Quod nulla è stulticia isthoc egerit antehac: sed quia ve-
ram

Artem tractandi Comica difficillimum iudicet esse:

(Nam cum multi illam tentassent, paucis ea gratificati
esset.)

Et quia iamdudum norat vos esse homines vnius anni,
Veteresq; poetas à vobis cano cum vertice prodi.

Et quia scibat, quid Magnes iam canis venientibus esset
Expertus: qui cum de alijs poetis, arte chori superatis,
Statuisset multa tropæa, canendo vobis, gesticulando,
Lydos imitando, glabrando faciem atque dolore linendo:
Non sat fecit tamen, effectusque senex, (neque enim iu-
uenis vir)

Loco motus fuit: eò quòd scurrilibus abstinuisset.

Deinde Cratini memor esset, qui quondam multa laudis
abundans,

Per apertos campos fluitabat, & à propria sede reuulsas
Rapiebat quercus, platanos, atque omnes radicibus ho-
stes.

Nihil autem in Symposio ille canebat, nisi: ficulnea Do-
rò,

Aut hoc, Hymnorum pulcrorū ar. ifices. Sic floruit. ite.

ARISTOPHANIS

Νυνὶ δ' ὑμεῖς αὐτὸν ὀρῶντες ὠδῶντοῦτ' ὅκ' ἐλθ-
εῖτε;

Ἐκπιπίστων τ' ἡλέκτρων, καὶ τῶ τόνου ὅκ' ἔτ' ἐνόηθ',
Τῶνθ' ἀρμονιῶν ἀγλασκησῶν: ἀλλὰ γέρων ὦν ὡς-
ἔρρει,

Ὡς τὸ Κοινὰς, φέφανον μὲν ἔχον αὖτον, δέ φηδ' ἀπολω-
λὼς:

Ὁν χεῖν' ἀγὰς πρὸς τέρως νίκας πίνην ἐν τῷ Πρυτα-
νεῖῳ:

Καὶ μὴ ληρεῖν, ἀλλὰ θεᾶσθαι λιπαρὸν ὠδῶν τῷ Διο-
νύσῳ.

Οἷας δὲ Κράτης ὀργὰς ὑμῶν ἰωέσχετο καὶ τυφελισμοῖς;

Ὅς ἀπὸ σμικρὰς δαπάνης ὑμᾶς ἀρίστῶν ἀπέπεμπεν;

Ἀπὸ κραμβοτάτου στόμαθ' ἀπὸ μάτην ἀσφοτάτας ὅπι-
νοίας.

Χ' ἔτ' ὅ μὲν τοι μόν' αὐτήρηξ, ἵοτ' ὅ μὲν πίπλων, ἵοτ' ὅ δ'
ἔχ'.

Ταῦτ' ὀρῶδων διέτριβει αἰεὶ, καὶ πρὸς τέτοισιν ἐφασκε:

Ἐρέτῳ χεῖν' αὐτὰ γενέσθαι, ὅρῳ πηδαλίοις ὅπι-
χρεῖν:

Καὶ τ' ἐν τεύθει τρωαρεῖται, καὶ τὸς ἀνέμοις ἀγὰς τῇται:

Καὶ τα κυβερναῖν αὐτὸν ἑαυτῷ. τῶν ἔνεκα πάντων,

Ὅπ' ὠφρονικῶς, καὶ ἀνοήτως ἐσσηδῆ (ας ἐφλυαρή,

Αἶρεα δ' αὐτῷ πολὺ τὸ ῥόθιον, ὠδῶν πέμψατ' ἐφ' εἵδεκα
κόπας,

Θόρυβον χεῖν' ὅν λυαῖται:

Ἰν' ὁ ποιητὴς ἀπὶ χαίρων,

Καὶ

*Sed nihil eius vos nunc miseret, quem delirare videtis:
Cum de sponda exciderint electra, neque corda amplius
insit:*

*Et commissura hiscant, sed cum vetulus esset, fluitabat,
Ut Connas, qui cum siccum gestaret sertum, siti obiuit
Quem certe propter tot palmas bibere equum erat in
Prytaneo:*

*Neq. nugas agere, sed vinctum spectare apud almū Dio-
nysum.*

*Quas verò Crates iras vestras, & quot conuitia pas-
sus?*

*Qui paruo sumtu vos assuescebat dimittere pransos.
Et sententias perquam urbanas, dulci pinsebat in ore.
Hic solus ad obsistendum sufficiebat: sæpe cadens, &
Sæpe iterum stans. Hac metuens noster cessauit: quia di-
cit:*

*Remigem oportere antè esse aliquem: quàm clauum in
puppe tenere:*

*Ac postea demum prorētā agere, atque obseruare A-
quilones,*

*Ac deinde gubernare ipsum seipso. Pro quibus omnibus:
ut quod*

*Prudenter, non stolidè nugatus venerit in medium: vos
Tollite remorum sonitum: & ad vndenos transmittite
remos,*

Strepitum vtilem Lenaiten:

Vti poëta hic abeat latus,

ARISTOPHANIS

Κατὰ νόμῳ θράξας,
Φαιδρὸς λάμποντι μετώπῳ.

ΣΤΡΟΦΗ,

Τροχαῖκοὶ δίμετροι,

Ἰσπὶ αἶαξ, Πόσθδον: ὦ
Χαλκοκρότων ἵππων κτύπος,
Καὶ χεμεπισμὸς ἀνδάνη,
Καὶ κυανέμβολοι θοαὶ
Μισθοφόροι τείρης:
Μεγακίων τ' ἄμιλλα λαμ-
πρυνομένων ἐν ἄρμασιν,
Καὶ βαρυδαμνομένων:
Δεῦρ' ἔλθ' ἐς χορὸν ὦ χευστοπείαν, ὦ
Δελφίνων μεδέων Σουιάρατε.
ὦ γεραίτε παῖ χρόνου,
Φορμίωνί τε φίλτατ', ἐκ
Τῶν ἄλλων τε θεῶν Ἀθη-
ναίοις πρὸς τὸ παρεγῶς.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ.

Τροχαῖκοί, Τετράμετροι, Κατάλακτικοί.

Εὐλογῆσαι βυλόμεθα τὸς πατέρας ἡμεῖς: ὅτι
Ἄνδρες ἦσαν τῆς δὲ τῆς ἀξιοί, καὶ τὸ πέπλος:
Οἵ πινες πεζαῖς μάχασιν, ἢ τε ναυραχτῶ στρατῶ

Παύλα-

*Voti compos,
Vultu fulgensq̃ sereno.*

S T R O P H E.

Trochaici Dimetri,

R *Ex maris ò equester, ò
Cui tremulus placet equum,
Et creperis frenum lupi;
Rostraq̃ acuta nauium,
Æra foris merentum,
Et iuuenes, Olympica
Qui renitent certamine
Sorte grauari iniqua.
Huc huc, qui trifida cuspide Phocis
Imperas, sua quam Sunia adorant;
O Gærestie, magnè Rex,
Phormioni amice: tu
Præ diuis alijs, Athē.
Narum vrbi bonus adsis.*

E P I R R H E M A.

Trochaici, Septenarij, Catalectici.

P *Radicare volumus maiores nostros: quoniam viri
Fuerant & terra hac, & festiuo populo dignissimi,
Qui mari & terra viriliter conseruerunt manus*

Cum

ARISTOPHANIS

Πανταχοδνικῶντες αἰεὶ, τίωδ' ἐκόσμησαν πόλιν,
 Κῆδεῖς οὐδεπώποτ' αὐτῶν τὸς ἐναντίους ἰδὼν
 ἤρεμισεν. ἀλλ' ὁ θυμὸς εὐχὴς ἑὴ ἀμυνίας.
 Εἰδέ που πέσσειεν ἐς τ' ὤμον ἐν μάχητινί,
 Τοῦτ' ἀπεψήσαντ' αὖ : εἴτ' ἤρουντο μὴ πεπλω-
 χέναι,

Ἄλλὰ διεπάλαμον αὖτις, καὶ στρατηγὸς ἔδ' αὖ εἰς
 Τῶν περὶ τὸ σίτησιν ἤτισ' ἐρόμεντο Κλεάμενον.
 Νυνὶ δ' εἰ μὴ περὶ δρίαν φέρωσι, καὶ τὰ σιτία,
 Οὐ μαχεῖσθαι φασιν. ἡμεῖς δ' ἀξιῶμεν τῇ πόλει
 Προῖκα γενναίως ἀμύνειν, καὶ θεοῖς ἐλχέοις,
 Καὶ περὶ, σὺν αἰτέμεν οὐδέν, πλὴν ἰσσοῦτονι μά-
 νως,

Ἦν ποτ' εἰρήνῃ γένηται, καὶ πόνην παυσώμεθα,
 Μὴ φθονεῖθ' ἡμῖν κομῶσι, μήδ' ἀπεσλεχίσμενοις.

ΑΝΤΩΔΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙ- ΣΤΡΟΦΗ.

Τροχαῖκοὶ δῖμεβοι.

Ὁ πολιοῦχος Παλλὰς, ὦ
 Τῆς ἱερῶς αἵτης ἀπα-
 σῶν πολέμων τε καὶ ποιη-
 τῶν : διωάμεθ' ὑπερφερού-
 σης μεδέας (αὐχάρας :
 Δεῦρ' ἀφίκου, λαβούσα τίμω

Ἐν στρα

Cum hoste, semper victores, ubique hunc decorantes locum,

Neque quisquam illorum conspectis hostium unquam copijs,

Cessavit: sed animus defensor eis inerat illicò.

Si forte in pugna caderent in humerum, tum hanc rem protinus

Abstergébant: pòst cecidisse se negabant firmiter.

Mox iterum in pugnam redibant: neque quisquam veterum ducum

Postulabat publicum victum, orato Cleaneto. Et

Nunc, nisi ubiq, primas teneant, vnà cum cibarijs,

Se pugnatuross negant. Nos verò equum esse ducimus,

Gratis, & patriæ, & Dis indigenis opitularier.

Hic nihil amplius requirimus, praterquàm hoc unicum:

Si quando pax restituatur, & a bello sit ocium:

Ne nobis inuideatis bene comitis & tersis viris.

ANTODE, ET ANTISTROPHE.

Trochaici Dimetri.

C*asta Minerva, quæ omnium
Hanc celeberrimam urbium*

Marte poëticaq, habes:

Et valida potentia

Huic dominâris oræ.

Huc ades, & simul fer huc,

ARISTOPHANIS

Ἐν στραπᾶς τε καὶ μάχαις
 Ἡμετέραν ξυωργὸν
 Νίκην: ἥ χρεῖκων ὅστιν ἑταῖρα,
 Τοῖς τ' ἐχθροῖσι μεθ' ἡμῶν τασπάζει·
 Νῦν οὐδ' εὐρο φαίνεται δέ
 Γὰρ τοῖς ἀνδράσι τοῖσδε πά-
 σσι πᾶσι πολεῖται σενί-
 κιον, ἐκαστὸς τε καὶ χεῖρ' αὐτοῦ.

ΑΝΤΕΠΙΡΡΗΜΑ.

Τροχαῖκοι, Τεζάμεττοι, Καταληκτικοί

Αΰνισι μὲν, τοῖσιν ἴσ' τοῖς βεβλόμεθ' ἐπαίνεσαι·
 Ἀξιοὶ δ' εἰς εὐλογεῖσθαι: πολλὰ γὰρ δὴ σφά-
 γματα

Ξυδιλύνεσθαι μεθ' ἡμῶν, ἐς βολὰς τε καὶ μάχας.
 Ἀλλὰ τὰν τῇ γῇ μὲν αὐτῶν, οὐκ ἔχοντα μαζομεν:
 Ὡς ὅτ' εἰς τὰς ἴσ' παγῶδες εἰσεπήδων ἀνδρικῶς,
 Πειάμνηοι κώφους, οἱ δὲ καὶ σκόροδα, καὶ κρόμμυα,
 Εἴτα λαὸς κώπας λαβόντες, ὥς τ' ἡμεῖς οἱ βροτοί,
 Ἐμβαλόντες ἀνεβρύσαν: ἴσ' παπᾶν, τίς ἐμβαλεῖς
 Ληπλέον μαλλον: τί δ' ὥρμη; οὐκ ἔλας ὦ (αὐτοφρονας)
 Ἐξεπήδωντ' εἰς Κόρινθον, εἴ τα γ' οἱ νεώτεροι
 Ταῖς ὀπλᾶς ὥρυτον εὐναῖς, καὶ μετ' ἤσαν σφά-
 γματα.

Ἡοδίον δὲ τὸς παγούρας, αὐτὴ πόας Μηδικῆς;
 Εἴ τις ἐξέρποι θύραζε, καὶ ἐκ βύθου θηρώμενοι:

Ὡς τ'

Inq̃, acie, inq̃, pralio
 Auxilij sodalem
 Palmam: grata Chori quæ comes huius,
 Nobiscum aggreditur bello inimicos.
 Eia huc, huc ades: his enim
 Palmæ præmia si prius
 Vnquam, nunc etiam, viris
 Te concedere oportet.

A N T E P I R R H E M A.

Septenarij, Trochaici, Catalectici.

PRedicare item volumus de equis, quæ pulcra noui-
 mus.

Digni enim sunt, quos celebremus: nam nobiscū plurimū
 Pertulerunt, incursus, irruptiones, pralia,
 In terra quidem non valde admiramur eos: atq̃ vbi
 In naues, quis trajecti solent, insiluerunt: ibi
 Militaria pocula ementes: & cæpas & allia.
 Postea acceptis remis, ut & nos, impulere aquas,
 Hinnieruntq̃ Hippapæ, quis remigabit? cum potius
 Sumendum, quid agimus? cur non agitas currum Sam-
 phora?

Exiluere etiam in Corinthum: & iuniores postea
 Ungulis cubilia perfodere, relictis stragulis:
 Comedebāt autē in naui caneros, pro gramine Medi o:
 Siqui erepserant, etiam in cauernis piscati intimis.

Vndē

ARISTOPHANIS

Ὡς τ' ἔφη Θέωρε, εἰπεῖν ἡρχίον Κορίνθιον·
Διδά γ' ὦ Πόσειδον, εἰ μήτ' ἐν βυθῷ δυνήσομαι,
Μήτ' ἐν γῇ, μήτ' ἐν θαλάτῃ διαφυγεῖν τὸς ἰστέας·

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ πρώτη.

Τεῖμεβοι, καὶ ἄλλοι μικτοί.

ΧΟΡΟΣ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, Η
ΑΓΟΡΑΚΡΙΤΟΣ.

Ὡς φίλτατ' ἀνδρῶν καὶ νεανικώτατε.
Ὅσιν ἀπὸν παρέσχες ἡμῖν φροντίδα,
Καὶ νῦν ἐπεὶ δὴ σῶς ἐλήλυθας πάλιν,
Ἀγχιλον ὑμῖν πῶς τὸ τραῦμα ἠγωνίσω.
Ἄλ. Τί δ' ἄλλο γ', εἰ μὴ νικόβροτον ἐγενόμην;
Χο. Νῦν ἄρ' ἄξιόν γε πᾶσιν ἐστὶν ἐπολολύξαι.
Ὡ χαλὰ λέγων, πολὺ δ' ἄμφον ἐπὶ τῷ λόγῳ
Εἰργασμῶνε, εἴθ' ἐπέλ-
θοις ἅπαντά μοι (αφῶς,
Ὡς ἐγὼ μοι δικάω,
Καὶ μαχρὰν ὁδὸν διελθεῖν, ὥστ' ἀκῶσαι.
Πρὸς τὰ δ' ὦ βέλπε θαρσύνε, λέγ'· ὡς ἅ-
παντες ἡδόμεθα σοι.

Τεῖμεβοι.

Ἄλ. Καὶ μὲν ἀκῶσαι γ' ἄξιον τῷ τραύματι.
Εὐθὺς γὰρ αὐτὸ κατόπισιν ἐνθεῖδ' ἱέμην.
Ὅ δ' ἄρ' εἶθον ἐλασίβροτον ἀνάρρηγες ἔπει,

Τερα.

*Vnde apud Theorum sic loquitur cancer Corinthius:
Occidi ô Neptune, si neque in cauernis postea
Effugere potero hos equites, neq, in terra, neq, in mari.*

ACTVS II. SCENA I.

Senarij & alij misti.

CHORVS, AGORACRITVS.

Hominum carissime, & iuuenum fortissime,
Quantam iniecisti nobis sollicitudinem,

Dum abes: At nunc, quando saluus huc reuerteris,
Expone, quomodo tuam causam obtinueris.

AG. Quomodo enim aliter, nisi quod victor fui in foro?

CH. Nunc ergo nos omnes iugiter exclamare par est.

O bona loquendo, meliora faciendo qui

Adstas: utinam dilucide

Omnia explices mihi.

Namq, ego longum iter

Ingredi velim, dummodo te audire possim.

Dic agè, ô amice audacter: nos ut omnes

Gratulemur hic tibi.

Senarij.

AGOR. Equidem operæ precium est, rem ipsam cognoscere.

Namq, illicet ipsum à tergo consequabar hinc.

At ille vocum rumpere fulmina in foro,

P

Et

ARISTOPHANIS

Τερατεύομεν ἢ πρὶς τῆς τῆς ἰσπεύων:
 Κρημνοὺς ἐρείδων, καὶ ξυνομήτας λέγων.
 Πιθανώτατα δ' ἡ βουλή γ' ἅπασ' ἀκροαμένη,
 Ἐγένετο ὑπ' αὐτῆς ψευδαπαφάξις πλέα:
 Κάβλεψενάπυ, καὶ τὰ μέτωπ' αἰέσασσε:
 Κἀγὼ γ' ὅτε δὴ γνων ἐνδεχομένη τῆς λόγους,
 Καὶ τοῖσι φεικισμοῖσιν ἐξαπαλωμένη:
 Ἄγε δὴ Σκίταλοι, καὶ Φείακες, ἱὺ δ' ἐγὼ,
 Βερέσχετοί τε, καὶ κόβαλοι, καὶ μότῳνες,
 Ἀγροῖται, ἐν ἡ παῖσιν, ἐπαμειβόμενοι ἐγώ:
 Νιῦ μοι θεῖσσι, καὶ γλώσσῃσιν εὐποροῖ δότε,
 Φωνεῖν αἰνέειν. ταῦτα φροντίζοντί μοι,
 Ἐκ δεξιᾶς ἀπέπαρδε καὶ ἀπὸ ἄλλων αἰνῶν:
 Κἀγὼ πρὸς ἐκείνους, καὶ τὰ τῶν φρακτῶν γένων,
 Τίω καὶ κλίδ' ἐξάραξα, καὶ ναχάνων μέγα
 Ἀνέκραγον: ὦ βουλή, λόγους ἀγαθοὺς φέρων,
 Εὐαγγελίᾳ πρῶτον ὑμῖν βέλομαι.
 Ἐξ ὧ γὰρ ἡμῖν ὁ πόλεμος κατερράγη,
 Οὐ πώποτ' ἀφύας εἶδον ἀξιώτερας.
 Τῶν δ' εὐθέως τὰ πόδας παρὰ διεγαλίψισεν.
 Εἴτ' ἐπεφάνοιμι μὲν εὐαγγέλια: καὶ γὰρ φερεῖ
 Αὐτοῖς ἀπόρρητον: ποιησάμεν τὰ καὶ
 ἵνα τὰς ἀφύας ὠνοῖντο πολλὰς τῶν βολοῦ,
 Τῶν δὲ μιγρῶν συλλαβεῖν τὰ πύβλια.
 Οἶδ' ἀνεκρότησαν, καὶ πρὸς ἐμὲ ἐκχιλίεσαν.

Et contra equites inuectus multa proloqui
 Portenta verborum, & linguæ præcipitia
 Eiaculari, vos coniuratos criminans.
 Vbi, quæ verisimilima, senatus audiit,
 Completus ab illo est Atraphaxios mendacijs:
 Et torua tuens, vti qui sinapi victitant,
 Frontem seueram corrugabat. Tunc ego,
 Postquam cognoui sermones admittier,
 Et decipi senatum istis fallacijs:
 Agite, dicebam, impostores, viri improbi,
 Fatui, scurra, seruili præditi indole:
 Et tu forum, in quo institutus sum paruulus,
 Ferte expeditam linguam, ferte audaciam;
 Os afferte impudens. Cogitanti isthæc mihi,
 Cinædus à dextra pepêdit illicito:
 Et ego adorauī, & cancellarum ian. sam
 Natibus pulsaui, effregiq; & quàm maximo
 Hiatus exclamauī: o senatus, fero bona
 Verba: & lætum volo vobis dicere nuncium:
 Ex quo bellum abruptum nobis, haud vnquam ego
 Preciosiores vidi apuas. Tum protenus
 Senatorum vultus serenos conspicio:
 Et illi oblatum me coronant nuncium.
 Dixi autem pleraq; illis occultè: & sta im
 Effecti, vt multas apuas vno obolo emerent,
 Et opificum patellas comprehenderent.
 Illi autem applausere, intus ita aperto ore me.

ARISTOPHANIS

"Οδ' ὑπονόησας ὁ Παφλαγὼν, εἰδὼς ἄρα
 Οἷς ἦδε θ' ἡ βουλὴ μάλιστ' ἀρήμασι,
 Γνώμῃν ἔλεξε: αἰδρὲς ἦδη μοι δοκεῖ,
 Ἐπὶ συμφορᾷς ἀγαθῶσιν εἰσηγῆλ μύθους,
 Εὐαγγέλια θυφὺν, ἔχ' αὐτὸν βοῆς, τῇ θεῷ.
 Ἐπένευσεν εἰς ἐκείνον ἡ βουλὴ πάλιν.
 Κ' ἄγωγ', ὅτε δὴ γνων, τοῖς βολίτοις ἡτήμ'

10;

Διηκοσίοισι βυσὶν ὑψήκοντ' ὄψα.
 Τῇ δ' Ἀχρετέρῃ χιτ' ἑλίων παρήνευσα,
 Εὐχὴν ποιήσας χιμάρων ἐσαύειον:
 Αἰ περὶ χίδες εἰ γενοῖα θ' ἔχ' αὐτὸν τῷ βολοδ'.
 Ἐχ' αὖ δόκησεν εἰς ἐμ' ἡ βουλὴ πάλιν.
 Ὁ δὲ ταῦτ' ἀκούσας, ἐκπλαγεὶς ἐφλίψατο.
 Καθ' εἰλκον αὐτὸν οἱ πυρρᾶνδ' αἰχμῆς χροῖ τοξόται.
 Οἱ δ' ἐθ' οὐρύβοιεν περὶ τῷ ἀφύων ἐσηκότες:
 Ὁ δ' ὑπὸ βόλῃ γ' αὐτοῖς, ὀλίγον μείναι χρο-

νον,

Ἴν', ἄτθ' ὁ κῆρυξ οὐκ ἀκεδ' αἶμον' ὅ λ' ἐγὼ
 Πύθησθ' ἀφ' ἱκί' αὖ γὰρ περὶ σπονδῶν λέγων.
 Οἱ δ' ἐξ' ἐνὸς στόμα' ὅσ' ἅπαντες ἀνέκραγον:
 Νυνὶ περὶ σπονδῶν, ἐπ' ἡδὴ γ' ὦ μέλε
 Ἦσθοντο τὰς ἀφύας παρ' ἡμῖν ἀξίας;
 Οὐ δ' εὐμετὰ σπονδῶν: ὁ πόλεμος ἐρπέτω.
 Ἐκ' ἀγέλας ἀν' τε τὸς πυρρᾶνδ' ἀπείκ' αἰ,
 Εἴθ' ὑψ' ἀπ' ἡδὼν τὸς δρυφάκτους πανταχοῦ.

Ἐγὼ

*Hic suspectum me habebat Paphlago: & quia
 Videbat, quæ senatui potissimum
 Grata oratio; mox protulit sententiam:
 Viri Athenienses, nunc videtur mihi bonas
 Obærumnas, quæ nunciata sunt mihi,
 Deæ immolandam Hecatomben, latum nuncium.
 Rursum senatus ei tunc annuit. Et ego
 Cum me viderem bubulo victum stercore,
 Ducentis bobus superavi centum boues.
 Dianæ item præcepi mille circiter
 Capellas, in diem vouere crastinum.
 Si centum Trichides vno obulo veneant.
 Hic iterum ad me senatus reflexit oculos.
 Ille his auditis, toto externatus animo
 Nugas capit agere. Ac post Urbis præsides,
 Et cum his lorarii protraxerunt eum:
 Et circum apuas tumultuabantur, propè
 Stantes: tum Paphlago orabat, ut pauxilluli
 Moram temporis ibi facerent: ut quid rei
 Præco Lacedæmone afferat, cognoscerent.
 Nam pacis firmanda causa huc aduenerat.
 Illi omnes vno ore reclamabant: iamne de
 Fœderibus? de pace, homo miser? quando audiunt
 Hostes: quod apud nos vilis sunt prætij.
 Non indigemus fœdere: bellum serpito.
 Mox ipsos præsides iussere abscedere,
 Ipsi omnes cancellos transiliere undiq.*

ARISTOPHANIS

Ἐγὼ δὲ τὰ κορίανι ἐφριάμην ὑποδραμῆς;
 Ἀπαντα, τὰ τε γήθη', ὅσ' ἔγωγε ἐν τῇ ἀγορᾷ.
 Ἐπεὶ ταῖα; ἀφύας ἐδίδου ἡδύσματα.
 Ἀπορῶσιν αὐτοῖς παρὰ τὴν καὶ χαρίζομαι.
 Οἶδ' ὑπερπίνουσι ὑπερπύσπαζόν τέ με,
 Ἀπαντες ἔπος, ὥς τε τίω βουλὴν ὅλην.
 Ὅβολοι κορίαντοις ἀνὰ λαβὼν ἐλήλυθα.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ.

ΠΑντα δὴ πέπραχας, οἷα καὶ τὸν εὐτυχιστὰ.
 Εὖρε δ' ὁ παντῶν ἕτερον, πολὺ πανεργίας
 Μείζοσι κεχασμένον,
 Καὶ δόλοισι ποικίλοις,
 ῥήμασίθ' αἰμύλοις.
 Ἀλλ' ὅπως ἀγωνιῇ φρόνπιζε τὰ πύ-
 λαι π' αἰεταῖς: συμμαχοῖς δ' ἡμᾶς ἔχον εὐ-
 νοῖς, ὅτις τὰ λαπαλαί.
 Ἀλ. Καὶ μὲν ὁ Παφλαγὼν ἔπος παρὰ τὴν ἐρχεται:
 Ὡθὼν κολόκυμα, καὶ τρεῖς ἄπλην, καὶ κυκῶν:
 Ὡς δὴ καὶ ἀπὸ μὲνός με, μορμὴ τῶν θεῶν.

ΔΡΑΜΑ.

*Ego verò emebam coriandrum, circa omnia
 Loca cursitans, & allia quacunque in foro:
 Etque apuis sua condimenta insuper dabam,
 Et gratis gratificabar indigentibus,
 Illi me summis efferebant laudibus,
 Verbisq; demulcebant quàm blandissimis,
 Omnes adeò: vt totum senatum mihi, oboli
 Vnius coriandris nunc conciliauerim.*

A N T I S T R O P H E.

*C*HO. Omnia effecisti, quæ facere auspiciatò oportet:
 Repperitq; versutus alium versutiozem,
 Pluribusq; praditum,
 Et dolis, & vocibus,
 Valdè blandulis.

*Sed quomodo pugnam depugnes, cogita quàm
 Optimè. tu quidem nos socios habebis
 Dudum promptos. quod scias.*

AG. Et enim video huc ipsum aduolitare Paphlagonem:
 Mouet fluctus, perturbat, miscet omnia;
 Quasi deuoraturus me, larua audacia.

ARISTOPHANIS
ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ,

Σκηνὴ δευτέρα.

Τείμεβοι λαμβικοί.

ΚΛΕΩΝ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ,
ΔΗΜΟΣ.

Εἰ μή σ' ἀπολέσσαιμι ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἔμοι
Ψευδῶν ἐνείη, ἀπαπέσοιμι πανταχῇ.

Ἀλ. Ἡδὲν ἀπ' ἐλαῖς, ἐγέλασα φοροκομπίας,

Ἀπεπυδάεισα μόθωνα, ὡσεὶ ἐκόκκυσα.

Κλ. Οὔτοι μὰ τῷ Δῆμῳ ἔα' ἢ μή σ' ἐκφάγω

Ἐκ τῆς δεξιᾶς, οὐδέποτε βιάσομαι.

Ἀλ. Ἡ μὴ κφάγῃς, ἐγὼ δέ σ' ἰὼ μὴ κπῖω

Καπεκροφήσας, αὐτὸς ἐπιδιαρράξω.

Κλ. Ἀπολῶ σε, ἢ τῷ πεθερῇαν τῷ ἐκ πύλου.

Ἀλ. Ἰδὺν πεθερῇαν. οἷον ὄφρα σ' ἐγὼ,

Ἐκ τῆς πεθερίας ἐσχάτην φερόμενον;

Κλ. Ἐν τῷ ξύλῳ δήσῃ σε, ἢ τὸν ἔρανον.

Ἀλ. Ὡς οἰζύθυμος, φέρε τί σοι δῶκα φαχέϊν;

Ἐπὶ τῷ φάρῳ ἥδισ' αὖ, ἐπὶ βαλλαντίῳ;

Κλ. Ἐξαπατῶμαι σου τοῖς ὄνυξι πάντεσσι.

Ἀλ. Ἀπὸ νυχθῶ σου τὰ ἵπρυς ἀνείω σπία.

Κλ. Ἐλξω σε πρὸς τὸ δῆμον, ἵνα δῶς μοι δίκην.

Ἀλ. Καὶ γὰρ δέ σ' ἐλξω, καὶ ἀβασάλῳ πλείονα.

Κλ. Ἀλλ' ὦ πόνηρε, σοὶ μὲν ἔδεν πείθειαι:

Ἐγώ

E Q V I T E S,
ACTVS II. SCENA II.

117

Senarij Iambici.

CLEO, AGORACRITVS,
POPVLVS.

NI te perdam: si quid modo inest mendacij
Veteris, male omnibus modis intercidam,

AG. Minis oblectatus sum, & fumidas tuas

Iactantias risi, saltavi turpiter

Circumq; coctysaui. CL. nisi ego te exedam

Ex hac terra, non viuam: ita me Ceres amet.

AG. At nisi tu me exedas, ego verò te ebibam,

Exorbeamq;: medius disrumpar. CL. ego te,

Per primum accubitus meum è Pylo, perdam ilicet.

AG. Ecce autem primum accubitus: o quem te ego mox
virum.

Ex primo accubitu conspiciam imò subsellio.

CL. Palo alligabo te, per cælum & cælites.

AG. Quàm praeceps animi. agè, quid dem comedendum
tibi;

Quod oblectet te maximè? vtrum marsupium?

CL. Eripiam tibi ego intestina meis vnguibus.

AG. Ego vnguibus euellam in Prytaneo tibi cibum,

CL. Ad populum te traham, vt pœnam des mihi.

AG. Traham & ego te: & calumniabor pluribus.

CL. At tibi nebuloni nemo hominum adhibet fidem.

P 5 Ego

ARISTOPHANIS

Ἐγὼ δ' ἐκείνου χατὰ γελῶν, ὅσον θέλω.
 Ἀλ. Ὡς σφόδρα σὺ τὸν δῆμον σεαυτῷ νερόμικας;
 Κλ. Ἐπίσταμαι γὰρ αὐτὸν, οἷς ψωμίζεται.
 Ἀλ. Καθὼς τῶ αἰπίτθαγε σιπίζεις κακῶς;
 Μασώμενθ γὰρ, τῷ μὲν ὀλίγον ἐνπιθεῖς,
 Αὐτὸς δ' ἐκείνῃ τριπλάσιον χατέωπακας.
 Κλ. Καὶ νῆΔί' ὑπὸ γε δεξιότητι θ' ἔμῃς,
 Διῶαμαι ποιεῖν τὸν δῆμον εὐρυὺν καὶ τετόν.
 Ἀλ. Χῶ τρωκτὸς οὐ μὲν, τὰ τοῖς ἰοφίζεσθαι.
 Κλ. Οὐκ ὦ γὰρ ἐν βυλῇ μεδόξεις καθυβείσαι,
 Ἰωμεν εἰς τὸν δῆμον. Ἀλ. οὐδὲν καλύψ.
 Ἰδοὺ βάδιζε: μηδὲν ἡμᾶς ἰσχύτω.
 Κλ. Ὁ δῆμε, δεῦρ' ἔξελθε, νῆΔί', ὦ πατήρ.
 Ἀλ. Ἐξελθε δὴ τ' ὦ δημίδιον φίλτατον.
 Δη. Τίνες οἱ βοῶντες; οὐκ ἄπιτ' ἀπὸ τῆ θυρας;
 Τινὲν εἰρεσιώνῳ μου χαλεπαράξατε.
 Κλ. Ἐξελθ', ἵν' εἰδῆς, οἷά τῳ γ' ὑβείζομαι.
 Δη. Τίς ὦ Παφλαγῶν ἀδικεῖ σε; Κλ. Ἀλλ' οὐ σέ τυπόμεθα,
 Ὑπὸ τῆ βίῃ, καὶ τῶ νεανίσκῳ. Δη. Πῆ;
 Κλ. Ὁ πῆ φιλῶς, ὦ δῆμ', ἐρατῆς τ' εἰμὶ σός.
 Δη. Σὺ δ' εἰ πῆς ἐπείον; Ἀλ. αἰτερατῆς τὰ τοῦι:
 Ἐρῶν πάλας σου. βυλόμενθ τέ σ' εὖ ποιεῖν,
 Ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ χαλοὶ τε καὶ αἰσχροί:
 Ἀλλ' ἔχ' οἷοίτ' ἐσμεν ἀλλ' οὐ τολόνι: σὺ γὰρ
 Ὅμοιοι εἰ τοῖς παισὶ τοῖς ἐρωμένοις.
 Τοῖς μὲν χαλοῖς τε καὶ αἰσχροῖς ἐπερὶ δέχῃ,
 Σεαυτὸν δὲ λυχνοπώλησι καὶ νευρορράφοις,

Καὶ

Ego verò ludos populum faciam. prout volo.

AG. Quàm pulcrè tu populum tuum esse iudicas?

CL. Quippe ego noui, quibus inescetur fereulis.

AG. Nutricum more tu populum pascis malè:

Quia vbi præmanderis, in os paullum ipsi ingeris,

Tu verò triplo plus, quàm alumnus deuoras.

CL. Ego, per louem, mea possum sollertia

Populum angustum latumq; iuxta reddere.

AG. Meus hoc idem anus pernouit optimè.

CL. Non tu in senatu iam videberis mihi

Illudere. Eamus ad populum. AG. nihil moror,

Perge modò, nam nihil impeditenti obuiam es.

CL. Exi huc, exi ô popule, exi obsecro mi pater.

AG. Age, exi, exi ô popelle, mi carissime.

PO. Qui clamitant? non hinc abitis ab ostio?

Olea ramum mihi conuellistis pessimi.

CL. Quaeso exi, vt videas, quas patiar iniurias.

PO. Quisnam, Paphlago, te afficit iniuria? CL. tui

Causa vapulo ab hoc & hisce iuuenibus. PO. cedo,

Quamobrem? CL. quia te colo & amator sum tuus.

POP. Tu verò quis es obsecro? AG. riualis sum viri

Huius. Nam & ego te iam dudum amo, voloq; tibi

Benefacere: vt & alij multi boni ac probi.

Sed nihil per hunc valemus, nihilque possumus,

Nam tu similis es pueris, qui amari solent.

Bonos probosq; ab amore tui tu respuis,

Teque lucernarijs & restionibus,

ARISTOPHANIS

Καὶ σκυλοτόμοις, καὶ βυρσοπώλησιν δίδως.
 Κλ. Εὖ γὰρ ποιεῖ τὸν δῆμον. Ἀλ. εἰπέ νυν τί δρῶν;
 Κλ. Ὅτι τ' ἔγραπτη γὰρ ὑπεκδραμῶν τὸν ἐκ Πύλου,
 Πλεύρας ἐκείσε, τὰς Λάκωνας ἤγαγον.
 Ἀλ. Ἐγὼ δὲ παρὰ τῷ γ' ἀπ' ἐργασθείς,
 Ἐφῶντο ἑτέρου τιὺ χύσαν ὑφ' ἰομῆν.
 Κλ. Καὶ μὲν ποιήσας αὐτίκα μάλ' ἐκκλησίαν,
 Ὡδῆμ', ἵν' εἰδῆς, ὅπότ' ἐνὶ νῶϊν ἔσσι σοι
 Εὐνούτερ' ὅ, ἀφ' ἁκρινον: ἵν' ἐκείνον φιλήσ.
 Ἀλ. Ναὶ ναὶ ἀφ' ἁκρινον δῆτα, πλὴν μὴ ντῇ πυκί.
 Δη. Οὐκ αὖ κατ' ἰομῆν ἐν ἄλλῳ χωρίῳ,
 Ἀλ. εἰς τὸ παρὲς τὴν χεῖρ παρὲν εἰς τὴν πύκα.
 Ἀλ. Οἴ μοι κακοδαίμων, ὡς ἀπόλαλ': ὅ γὰρ γέρων
 Οἴκοι μὲν, ἀνδρῶν ἔστι δεξιότατο.
 Ὅταν δ' ὅτι ταυτησὶ χάτηται τ' πέσας,
 Κέχληται, ὡς παρ' ἐμποδίζων ἰσχάδας.

ΣΤΡΟΦΗ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ τρίτη.

ΧΟΡΟΣ, ΚΛΕΩΝ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩ-
 ΛΗΣ, ΔΗΜΟΣ.

Νῦν δ' εἰσε πάντα δὴ χάλων ἐξιέναι σεαυτῶ,
 Καὶ λῆμα θούριον φορεῖν, καὶ λόγους ἀφύκτους:
 Ὅποισι τὸν δ' ὑπερβαλεῖ: ποικίλ' ὅ γὰρ αἴηρ,
 Καὶ τῷ ἀμνηστῶν πόρους εὐμνηστῶν πορίζων.
 Πρὸς ταῦθ', ὅπως ἔσσι πολὺς καὶ λαμπαρὸς ἐς τὸν αἰῶνα:

Ἀλλὰ

*Et calcearijs, atque coriarijs,
 Ipsummet prostituis. CL. quia plebem plurimis
 Officio beneficijs. AG. quo pacto? dic mihi.
 CL. Quoniam praeverti exercitus ducem in Pylo,
 Et nauigans illò, Laconas expuli.
 AG. Ego verò ab officina prodeambulans,
 Quam coxerat alius, ollam furtim sustuli.
 CL. Obsecro te, mi popule, conuentum age illico:
 Vt videas, nostrum vter sit beneuolentior
 Tibi, age, dijudica, vt illum ames. AG. dijudica
 Sanè: modò ne in Pnyce. PO. atqui non alio in loco.
 Nam & antehac oportebat adesse in Pnyce.
 AG. Hei mihi misero, perij. Nam isthic senex
 Domi sapit optimè: sed quando in hac petra
 Considet, haud aliter hiat, atq; pueri solent,
 Cum ficos, laqueo appensos, patulo ore capiunt.*

STROPHE.

ACTVS II. SCENA III.

CHORVS, CLEO, AGORA-
 CRITVS, POPVLVS.

Nunc omnem à temetipso oportet immittere ruden-
 tem.

*Animumq; praesentem huc adferre, & argumenta tecū
 Inuicta, quibus hostem superes: quoniam vir versipellis
 Est, qui è vijs incertis certas nouit comminisci.
 Quapropter copiosius, & elegans contra virum esto.*

Verum

ARISTOPHANIS

Ἀλλὰ φυλάττης, καὶ ὥρην ἐκείνον ὡς κεῖσθαι σοι, ὥρ-
 τε, οὐ

Τοὺς δὲ λφῖνας μετεωρίζου, καὶ τίω ἄχαιον ὡς βάλ-
 λου.

Κλ. Τῇ μὲν δὲ ποίνῃ Ἀθλίω, τῇ δὲ πόλεως μεδέσῃ,

Εὐχρησι: εἰ μὲν πρὸς τὸν δῆμον τ' Ἀθλίω γένηται

Βέλπις αἴηρ, μετὰ Λυσικλέα, καὶ Κεύναν, καὶ Σαλα-
 βάκχαν,

Ὡς ὅτε κινὴ μὴδὲν δράσας, δέηται ἐν τῷ Πρυτανείῳ

Εἰ δέ σε μισῶ, καὶ μὴ πρὸς σοὶ μάχηται, μόνον αὐτὴν βε-
 βληκώς,

Ἀπολοίμην, καὶ ἀφ' ὧν οὐδέ τι, ἀφ' ὧν μὴ τίη τι λεί-
 παδνα.

Ἀλ. Κἄγω γ', ὦ δῆμι, εἰ μὴ σε φιλῶ, καὶ μὴ τέρῳ κα-
 τατμηθεῖς

Ἐξοίμην ἐν ὡς κομμάτιοις: καὶ μὴ τέτοισι πέποιθας,

Ἐπὶ ταῦτα σὶ χαλαρῶς οὐδέ τι ἐν μνηστῶ μετὰ τυρῶ:

Καὶ τῇ κρεάτῃ τῷ ὀρχηπέδων ἐλκοίμην ἐς κεραι-
 κόν.

Κλ. Καὶ πῶς αὖ ἐμὲ μάλλον σε φιλῶν, ὦ δῆμι, γένοιτο πο-
 λίτης,

Ὅς ὥρτα μὲν ἡνίκ' ἐβέλευόν σοι, χεῖμα ἅλα πλεῖν ἀ-
 πέδῃς

Ἐν τῷ κοινῷ, τὸς μὲν σπρεβλῶν, τοὺς δ' ἄχων, τοὺς δὲ με-
 τατῷ:

Οὐ φροίπίζων τ' ἰδωτῷ ὁ δένος, εἰ σοὶ χεραιζοίμην.

Ἀλ. Τῷ

Verum observa, priusquam te ille aggrediatur, tu prior ipso

Delphinas ut sustollas, & lembum ut habeas paratum.

CL. Principio Deam ego Mineruam, conservatricem istius urbis

Veneror atque oro: si ego de civibus optima sum meritis, post

Lysiclem, & Cynnam, ac Salabaccham meretrices: ut nihil equi

Aut boni agendo, nihilominus in Prytaneo prandia sumam.

Sin autem te exodi, & iam solus collato pede tecum

Non congregiar: dispeream, distendar, disscindar in habenas.

AG. Et ego mi popule, nisi te diligo & amo: dissecer hic in Frustra, & coquar in minutali: ac nisi tu mihi credis amice,

Super his vasis iam conterar in ossa cum caseo: & vnca Forcipe correptis testiculis, hinc protrahar in Ceramicum.

CL. Et quomodo sit alius civis, qui te plus diligat vnum, Quam ego: qui, cum primum tibi consulerem, ostendi plurimum opimi

Argenti: alios torquendo, alios strangulando, ab alijs repetendo:

Nulli ex privatis parcendo: dummodo tibi gratificarer.

AG.

ARISTOPHANIS

Ἄλ. Τὸ το μὲν, ὦ δὴμ', οὐδὲν σεμνόν: καὶ γὰρ τὸ τό σέ
δράσω.

Ἀρπάζων γὰρ τὰς ἀρτίδας, σοὶ τοὺς ἀλλοξίους παρὰ θήσω.
Ὅς δ' οὐχὶ φιλεῖς, ὅδ' ἔτ' εὐνοίης, τὸτ' αὐτό σε παρῶτα
διδάξω:

Ἄλλ' ἢ γὰρ τὸτ' αὖθ', ὅπῃ σου τ' αἰτρεχικίας ἀπολαύῃ.
Σὲ γὰρ, ὅς Μήδουσι διεξιφίσω παρὶ τ' χάρας ἐν Μαρα-
θῶνι,

Καὶ νικήσας, ἡμῖν μεγάλως ἐγὼ λωπτοτυπεῖν παρέδωκας,
Ἐπὶ ταῖς πέτραις ὅφροντίζει σκληρῶς σε καθήμενον οὐ-
πως:

Οὐχ ὥς παρ' ἐγὼ ρα φάμενός σοι τετὶ φέρω. ἀλλ' ἐπαναίρῃς,
Καὶ ταχα γίγνεται μαλακῶς, ἵνα μὴ τριβῇς τ' ἐν Σαλαμῖνι.

Δημ'. Ἀνθρώπε τίς εἶ; μὲν' ἐκροῖθ' εἰ τῷ Ἀρμόδιῳ τίς
ἐκείνων;

Τοῦτό γε (σου τέρρον ἀληθῶς γενναῖον, καὶ φιλόδημον.

Κλ. Ὡς ἀπὸ μικρῶν εὐνοίης αὐτῷ θωπευματίων γεγένη-
ται;

Ἄλ. Καὶ σὺ γὰρ αὐτὸν πολὺ μικροτέροις τέτων δελεά-
σμασιν εἶλες.

Κλ. Καὶ μὲν εἶπου τίς αὐτὸν ἐφάνη τῷ δήμῳ μᾶλλον ἀ-
μύων;

Ἡ μᾶλλον ἐμὲ σε φιλῶν, ἐθέλω παρὶ τῆς κεφαλῆς πε-
ριδᾶσθαι.

Ἄλ. Καὶ πῶς σὺ φιλεῖς, ὅς τῶν ὀρῶν οἰκουῖτ' ἐν ταῖσι
πιθήκασιν,

Καὶ

AGOR. Hoc sanè, mi popule, nil habet in se laudabile.

Namq̃

Eadem isthac & ego tibi præstabo: nam panes aliunde
Subreptos, apponam tibi. Sed quòd nec amet te hic, ne-
que fidus

Tibi sit, hoc primum ostendam: nisi quia tuis prunis per-
fruitur. Nam

Te, qui cū Medis pugnauisti pro patria, in Marathone,
Et qui hoste superato, fecisti, vt nos iam nostra crepemus
Magnifice te, inquam, in petra hac non sic respicit ille
sedentem:

Sicut ego, qui hunc fero puluimū tibi: surge popule, surge,
Et molliter hīc reside: vt ne atteras clunes in Salamīne.

PO. Quinam es, mi vir? an vnus de istis cognatis Har-
modij es tu?

Nam reuera hoc facinus præclarum est, ac valde popu-
lare.

CL. Quàm beneuolus ob modicum blandimentum tu fa-
ctus es illi?

AG. Et tu populum inescasti antehac multò leuioribus
escis.

CL. Imò. si quisquam alius sit populi, quàm ego, studiosior,
aut qui

Te plus, quàm ego, amet: caput ausim & vitam pro hac
laude pacisci.

AG. Quomodo ames tu populum: quem caua dolia inha-
bitare vides, &

ARISTOPHANIS

Καὶ γυπαίοις, καὶ πυργιδίοις, ἔτ' ὄγδρον σὺκ' ἐλεά-
ρεις;

Ἄλλ' καθείρξας αὐτὸν βλίπεις: Ἀρχηπολέμου δὲ φέ-
ροντ'.

Τὴν εἰρήνῃ ἐξεσιέδασας: τὰς πρεσβείαςτ' ἀπελαυνίης,
Ἐκ τῆς πόλεως ῥα ταπυγίζων; αἱ τὰς ἀπονδὰς περὶ
λῆνται.

Κλ. Ἰναγ' Ἑλλήων ἀρξῇ πάντων. ἔτι γὰρ εἰ τοῖς λοι-
ποῖσιν,

Ὡς τῷτον δ' εἴ ποτ' εἰ Ἀρχαδία πεινώβολον ἡλιά-
σαυ,

Ἦν αἰαμείνη. πάντως δ' αὐτὸν θρέψω γὰρ καὶ θέρω
πεύσω,

Ἐξερείσκων εὖ καὶ μαρῶς, ὅποθεν τὸ τριώβολον ἔξει.

Ἄλ. Οὐχ ἰναγ' ἀρξῇ, μὰ Δί', Ἀρχαδίας περὶ νόμῳ,
ἀλλ' ἵνα μᾶλλον

Σὺ μὲν ἀρπάξης καὶ δωροδοκῇς πρὸς τὴν πόλεω, ὅδε δ' ὄμιος

ὑπὸ τῷ πολέμῳ, καὶ τῆς ὀμίχλης, ἀπανουργεῖς, μή κα-
θορᾷ τῷ,

Ἄλλ' ὑπ' αἰάτης ἄμ', καὶ χρείας, καὶ μισθοῦ πρὸς σὲ
κεχλήνῃ.

Εἰ δέ ποτ' εἰς ἀγρόν οὗτ' ἀπελθὼν εἰρηνᾷ τ' ἀφ-
τείψῃ,

Καὶ χίδρα φαγὼν ἀναθαρήσῃ, καὶ συμφύλων εἰς λόγον
έλθῃ:

Γινώσεται οὖν ἀγαθὸν αὐτὸν τῇ μισθοφορᾷ παρεκό-
πτου.

Turriculas atque cauernas: tamen octo annis nil miseris:

Sed cum, vi constrictum emulges, quid? cum dux belligeras vrbi

Pacem offerret, tu disieisti: & legatos repulisti:

Pedibusq; explosisti: qui hortabantur nos fœdera inire:

(L. Nempe vt Græcis omnibus imperitares, feci: quia diuūm

Responsa hoc promittūt, quod populus hic in media Arcadia olim

Pro quinque obolis sit iudicium dictaturus: mala belli

Si forti animo toleret. sed ego omnino populum alamq; colamq;ue:

Et per fas atq; nefas inueniam, vnde triobolum habeat ipse:

Æ. Non, ita me Deus amet, hoc tu prospicis, vt populus dominetur

Arcadiæ: sed magis, vt tu diripias, & munera captes,

Populus autem præ bello & tenebris non videat, quid agas, tu

Astute homo: sed præ inopia, & mercede ad te spectebiant

Ore. Vbi verò in agrum hic digressus, pacificè degeris tuum,

Seq; leguminibus recreârit, fraciūmq; accesserit esus:

Tum deniq; comperiet, qualia tu bona præcideris illi,

Propter militia stipendia: mox toruus, & ore seuerus

ARISTOPHANIS

Εἶθ' ἤξει σοι δριμύς ἄγροικος, καὶ σὺ τὴν ψῆφον ἰχνεύων,
 Ἄ σὺ γινώσκων, τόνδ' ἐξαπατάς, καὶ ὀνέροπολεις πρὸς
 αὐτῷ.

Κλ. Οὐκοῦν δ' ἔνδον αὐτὴ σε λέγειν δὴτ' ἔστ' ἐμέ, καὶ ἀφ' ἑ-
 βάλλειν.

Πρὸς Ἀθηναίους καὶ τὸν δῆμον, πεποιηκότα πλείονα χηρὰς,
 ἢ τὴν Δῆμους Θεμιστοκλέους πολλῶν πρὸς τὴν πόλιν
 ἦδη.

Ἄλ. ὦ πόλις Ἀργεῖς, κλύεθ' οἷα λέγεις; σὺ Θεμιστοκλεῖ
 ἀντιφρεῖζεις:

Ὅς ἐποίησεν τὴν πόλιν ἡμῶν μεστωτὴν, εὐρὼν ὀπιχθλῆν,
 καὶ πρὸς ἴστοις ἀειτῶσιν τὴν πύργον πρὸς ἑμάξει,
 Ἀφελόντ' οὐδὲν τῶν ἀρχαίων, ἰχθὺς καὶ κύνες παρέθηκες,
 Σὺ δ' Ἀθηνάιοις ἐζήτησας μικροπολίτας ἀποφύγων,
 Διατρίχιστον, καὶ χρησιμωδῶν, ὁ Θεμιστοκλεῖ ἀντιφρεῖ-
 ζων.

Κακεῖν οὐ μὲν φεύγει τὴν γλῶσσαν, σὺ δ' Ἀχλλείων ἀπο-
 μάττει.

Κλ. Οὐκοῦν αὐτὴ δ' ἔνδον ἀκρόβωτον δῆμι' ἐστὶ μὲν ὑπὸ ἴστυς,
 Ὅπῃ σε φιλῶ; Δημοσ. παῦ' ἔσπῃ, καὶ μὴ σκέρβολλος
 πονηρὰ.

Πολλοὶ δὲ πολὺν με χρόνον καὶ νύκτ' ἐλελήθεις ἐγκρυ-
 φιάζων.

Ἄλ. Μιὰ ῥώτα ἴθι, ὦ δημακίδιον, καὶ πλεῖστα πανῶργα
 δεδρακάς,

Ὅπόταν χασιῶν, καὶ τῶν καλῶν.
 Τῶν ἐν θυμῷ ἐκκαυλίζων,

Κατα-

Ad te veniet, & calculum iniquè aduersus te feret atrū.

Quæcum tu scias: populū decipis, & de te somnia captas.

CL. Annon hoc graue, tam dura aduersus me conuitia,
totq̃,

Crimina proferri, ad populum? beneficia plura locauī

In Rempub. ita me amet Dea, quàm præclara Themis-
toclis arma.

AG. O vrbs Argi, auditin' quid dicat? tūne Themisto-
cli, opinor,

Te æquipares: qui quam vacuum reperit, plenam red-
didit urbem:

Et Piræum insuper adiecit, piscesq̃ novos epulanti

Apposuit: de antiquis nihil ademit: tu verò indigenas
nos

Extenuas: dirimendo muros, recitando oracula: qui te

Audes ipsi æquiparare Themistocli tu furcifer amens.

Patriam ille quidem fugit: tu verò Achilleis vesceris
ordeis

CL. Annon graue mihi, audire hæc, mi popule, ex isto ne-
bulone:

Propterea, quòd amo te? POP. tace sis, nec mala conuitia
faxis:

Sat longo tempore iam, ex occulto tu mihi verba dedisti.

AG. Nequissimus homo es, mi Popule: & qui astutè
plurima fecit,

Quando oscitat, & repetundarum

Causas defringit, & absorbet,

ARISTOPHANIS

Καταβροχθίζει, κάμφοῖν χροῖν
Μυσιλάται τῷ δημοσίων.

Κλ. Οὐ χαρήσῃς, ἀλλὰ σε κλέπιοι-
θ' αἰρήσω γὰρ τρεῖς μυριάδας.

Ἄλ. Τί θαλασσοκοπεῖς καὶ πλατυγίζεις,

Μιαρῶτα θῶν ἀεὶ τὸν δῆμον,

τῶν Ἀθιναίων, καὶ σ' ὅπιδ' εἴξω

Νῆ τι τὸν Δῆμοντες, ἢ μὴ ζώω,

Δωροδοκῆσαντ' ἐκ Μιτυληνῆς πλεῖν ἢ μνάς πεπαρα-
κοντα.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ,

Σκλιυὴ τετάρτη.

Τεβάρμετροι Ιαμβικοί Καταληκτικοί.

Ταυτὰ προσωπα.

ὦ πάσιν αἰθρώποισι φανείς μέγιστον ὠφέλημα,
Ζηλῶ σε τ' εὐγλωτίας: εἰ γὰρ ὦδ' ἐποίησας,
Μέγιστος Ἑλλιώνων ἔσθ', καὶ νῦν μόνον καθέξεις
Τὰν τῇ πόλιν, τῷ συμμάχοντ' ἄρξεις ἔχον τρία-
ναν,

Ἡ πολλὰ χεῖματ' ἐργάσθ', σείαν τε καὶ ταρατήων.
Καὶ μὴ μεθῇς τὸν ἄνδρ', ἐπεὶ δὴ σοι λαβὼν δέδωκεν.
Κατεργάσθ' γὰρ ῥαδίως, πλευρὰς ἔχον τοιαύτας,

Κλ. Οὐκ

Manibusq; ambabus Reipubl.
 Bona peculatur, & exugit.
 CL. Non ridebis. nam ego te furti
 Reum agam. propter tres Myriades.
 AG. Quid turbas das? quid strepitas?
 Qui pessimus es erga populum
 Atticum? ego te conuincam, ita me
 Dea amet, aut non viuam, quòd plus,
 Quàm quadraginta minis, corruptus fueris, e Mytilena.

A N T I S T R O P H E.

A C T V S I I. S C E N A I I I I.

O C t o n a r i j I a m b i c i C a t a l e c t i c i.

E A E D E M P E R S O N A E.

CHO. O qui omnibus nobis summo hodie adiumento
 fuisti,
 Laudo te ob hanc eloquentiam. Nam si ita pergas, eris
 dehinc
 Græcorum maximus, & solus Rempub. capeffes:
 Et imperium in socios habebis, armatus tridente,
 Quo multum conficies pecuniæ, perterritando,
 Et commouendo: modò ne dimittas hominem, tibi an-
 sam
 Qui præbuit: facile ad nihilum rediges: compago
 tanta

ARISTOPHANIS

Κλ. Οὐκ ὦ γὰροὶ ταῦτ' ἐστὶ πωταύτη, μὰ τὸν Ποσειδάω.

Ἐμοὶ γὰρ ἐστ' εἰργασμῶνον τοῖς τὸν ἔργον, ὥς τε
Ἀπαξάπαντας τὰς ἐμοὺς ἐχθροὺς ἐπιφροῖζειν:
Ἐως αἰὲν ἢ τῷ ἀσπίδων τ' ἐκ πύλου τίλοιπον.

Ἀλ. Ἐπίσχεσ ἐν ταῖς ἀσπίσι, λαβὼν γὰρ ἐνδέδωχας.

Οὐ γὰρ σ' ἐχέλω (εἴ πορ φιλεῖς τὸ δῆμον) ἐκ προνοίας
Ταυτὰς εἶναι αὐτοῖσι τοῖς πόρπαξιν ἀνατεθιῶμαι.

Ἀλλ' ἐπὶ τῶτ' ὦ δῆμε μηχανήμ'· ἵν', ἢ σὺ βέλη
Τὸν ἄνδρα κολάσῃς τοιοῦτον, σοὶ τῶτο μὴ κ' ἐγένῃαι.

Ὅρας γὰρ αὐτῷ τῷ φθ, οἷον ἐστὶ βυρσοπώλων
Νεανίων. Ἰστοὺς δὲ περὶ κοδοῖσι μελίποπῶλαι,

Καὶ τυροπῶλαι. Τῶτο δ' εἰς ἐν ἐστὶ συσκευυφός:

Ὡς τ' εἰ σὺ βελημήσῃς, καὶ βλέψῃς ὄσπρῳ κίνδα,
Νύκτωρ χατάρπασαντες αἰγὰς ἀσπίδας, γένοντες.

Τὰς εἰσβολὰς τῷ ἀλφίτων αἰχμητάδοις ἢ
μῆν.

Δῆμος. Οἱ μοι γάλας: ἔχουσι γὰρ πόρπαγες, ὦ πό-
νηρες;

Ὅσον με παρεκόπιον χέρονον, τοιαῦτα χρουσιδη-
μῆν.

Κλ. Ὡς δαμόνιε μὴ ἔλθῃς λέγοντι ἴδι, μὴ δ' οἰήσῃς.

Ἐμοὺς ποθ' εὐρήσῃ φίλον βελτίον: ὅστις εἰς ὦν,

Ἐπαυσαί τὰς ζωωμότας, καὶ μὴ ἐλέληται ἔδεν

Ἐν τῇ πόλει σκωτῶν ἀμύμον, ἀλλ' εὐθέως κεκραγα.

Ἀλ. Ὅτι

Laterum qui polles. (L. o populares, hæc non ita se habent, non

Per Neptunum. Nam tale ego facinus feci, vt meorum Inimicorum omnium os facillimè obturare possim, Donec aliquid scutorum fuerit è Pylo superstes.

AG. Reprime te in scutis, quia tu ansam tumultui præbuiisti.

Neque enim oportebat te (siquidem amas populum) scuta cum ipsis

Loris, ex composito, in templis suspendere. Sed viri huius,

O popule, commentum hoc est: vt, si tu velis in illum

Animaduertere, non liceat tibi. Vides enim cateruam

Iuuenum coriariorum illi præsto esse: tum propolæ

Mellis circum habitant atque caecorum: qui omnes in vnum

Conspirant: vt si tu fremas, & videas os racissimum,

Illi clamè templis scuta corripiant ne tu: impetumq;

Faciant in frumentorum cumeras, auferantq; nostra.

POP. Va misero mihi: num clypei lora habent? o tu scelestè

Quanto me tempore fraudasti, ludificando popellum.

CL. Istud ne dixis infelix, ne te putes amicum

Inuenturum, qui melior sit, quàm ego. Nam ego cum vnus essem:

Coniuratos solus compescui: neque me latebat

Quicquam, quod in vrbe clam fieret, nam clamaui repente.

ARISTOPHANIS

Ἄλ. Οὐ γὰρ οἱ γὰς ἐγγέλεις θηρώμενοι πέπονθας;

Ὅταν μὲν ἡ λίμνη χεῖλας ἤ, λαμβάνουσιν ἐδόν.

Ἐὰν δ' αἶψα καὶ χέτω τ' βόρβορον κυκῶσιν,

Αἴρουσι: καὶ σὺ λαμβάνεις, ὡς τὴν πόλιν Ἰαχθήης.

Ἐνδ' εἰπέ μοι Ἰοσῆτον, σκύτη τοῦ αὐτὰ πωλῶν

Ἐδωκας ἤδη τῷ γίγαι καὶ πύμα πρὸς αὐτῷ,

Τῶς ἐμβάσι βάσκων φιλεῖν. Δι. ὅ δ' ἤτα μὰ τὸν Ἀ-

πόλιν.

Ἄλ. Ἐγνώκας οὐκ ἤτ' αὐτὸν οἷός ἐστιν; ἀλλ' ἐγώ

σοι

Ζεῦ γ' ὀφείλω ἐμβάδων, τὰ πὶ φορεῖν δίδωμι.

Δι. Κεῖνω σ', ὅσον γ' ἐγ' ὤδα, πρὸς τὸν δῆμον ὄντ' ἄ-

ειστον,

Εὐνούσα τὸν τε τῇ πόλιν, καὶ τοῖσι δακτύλοισιν.

Κλ. Οὐ δὲν ὄν οὐκ ἤτ' ἐμβάδας τοῦτον δὲ

ναοῦ,

Ἐμοῦ δὲ μὴ μνῆαν ἔχῃ, ὅσων πέπονθας: ὅστις

Ἐπαυσα τὰς κινουμένους, τὸν γρύπτον ἐξαλείψας;

Ἄλ. Οὐκοῦν σε δῆτα αὐτὰ δεινὸν ὅτι φρακτο-

τηρεῖν,

Παῦσαί τε τὰς κινουμένους, κοῦκ ἔοδ', ὅπως ἐκεῖ

νοῦς

Οὐχὶ φθοῶν ἔπαυσας, ἵνα μὴ ῥήτορες γέγωνται.

Τὸν δ' ὁρῶν αἰετιῶν ὄντα τηλικούτον,

Οὐ πώποτ' ἀμφιμασχάλη τὸν δῆμον ἤξιώσας,

Χρυσό-

AG. Idem accidit tibi, quod his, qui anguillas aucupantur.

Vbi tranquillus est lacus, nil piscium reportant.

At si lutum stagni sursum commôrint, & deorsum,

Ibi capiunt demum: sic & tu capis, ubi prius ciuitatem

Perturbas. *Age* verò, vnum hoc dicas mihi: cum venditares

Tantum corij, dedisti, vnquam sponte tua, huic popella

Corrigiam vnâ, ad suendos calceos, tuo ex amore?

PO. Non sanè, non, per Apollinem. *AG.* noras ergo vir iste,

Quinam esset, at ego tibi emam, & dabo par isthoc calceorum.

PO. Ego, quantum video, te bene velle populo arbitror, & vrbi.

Amicum te esse, & digitis quoque meis. *CL.* an non graue hoc sit,

Quòd calcei tantum valent: mei autem nulla restat

In te memoria, à quo tanta accepisti bona. *Na* mego olim

Sedaui subagitados, & Gryttum extinxi cynadum.

AG. Annon graue hoc Cynadorum nates inspicere & omnes

Sedare patibcos. *Neq,* sanè est, vt non sedâris illos

Ex inuidia, metuens eos oratores futuros.

Sed cum nudum videres hunc tantillulum popellum.

Ne quidem humerali veste dignum censuisti,

Etiâ

ARISTOPHANIS

Χθμῶνθ' ὄντος, ἀλλ' ἐγὼ σοὶ ἴστων διδῶμι.

Δη. Τοιῶτονι Θεμιστοκλῆς ὅπως ποτ' ἐπενόησεν,

Καὶ τοι Σφῶρος καὶ κείν' ὁ πηραγεὺς. ἔμοιγε μὲν τοι

Οὐ μείζον εἶναι φαίνεται ἐξεύρημα τῷ χιτῶνθ'.

Κλ. Οἷ μοι πάλας, οἷοις πηνηκισμοῖς με πείραζοντες.

Ἄλ. Οὐκ, ἀλλ' ὅσῳ πίνων ἀνὴρ πέπονθ' ὅταν χιτῶν;

Τοῖσι τρόποις τοῖς σοῖσιν, ὥς ὅτ' βλαυτίοισι, χιτῶν.

Κλ. Ἀλλ' ὅχι ὁρβαλεῖς μεθωπείας: ἐγὼ γὰρ αὐτὸ
Προσαμφιῶ τοδί; σύ δ' οἷ μωζ', ὦ πόνηρε. Δη. αἰ-
βοῖ.

Οὐκ ἐς κόραχας σποφθερεῖ, βύρσις καὶ κισσὸν ἵζων;

Ἄλ. Καὶ τοῦτ' ἐπίτηδες σε πείραξις, ἵνα σ' ἀπο-
πύξῃ:

Καὶ πρῶτον ἐπεβέβησέ σοι: τὸν χαυλὸν οἶσθ' ἐκεί-
νον,

Τῷ σιλφίου τ' ἄξιον γενόμενον; Δη. οἶδα μὲν τοι.

Ἄλ. Ἐπίτηδες ὅτ' αὐτὸν ἔσσωσθ' ἄξιον γενέσθαι,

Ἴν' ἐσθίοιτ' ὠνόμενοι, καὶ πύξῃ σὴν ἡλιάδα.

Βλέοντες ἀλλήλους σποκλείναι οἱ διχαστά.

Δη. Νῆ τὸν Ποσειδῶν, καὶ πρῶτος ἐμὲ τοῦτ' εἰπὶ ἀνὴρ κό-
ωρις.

Ἄλ. Οὐ γὰρ τόθ' ὑμεῖς βδέεσθαι δῆπου γένεσθαι
πυρροί;

Καὶ νῆ Δί' ἡμῶν τὸ πυρραίνου τοῦ μηχανήματος.

Κλ. Οἷοι-

Etiam durante hyeme: at ego tibi dono pallium istuc.

Po. Na tamen quidem Themistocles dare cogitavit:

Quamuis nunc etiam in parte sapiens, Piræensis iste:

Mibi tamen hac tunica nil maius inuentum videtur.

Cl. Ah me miserum, quibus circumagis me modis dolosis?

Ag. Minimè: sed idem facio, quod poti, qui aluo urgente surgunt.

Nam ut illi alienis soleis, ita tuis moribus ego vtor.

Cl. Et non superabis me, palpum obtrudendo: Nam ego popellum

Hac induam tunica. at tu malè dispereas verbero.

Po. ehem,

Non tu hinc abis in rem malū, qui corium oles malignè?

Ag. Sanè haud ineptè tibi circumdedit, ut te strangulet. Nam

Et antehac tibi insidias struxit. scis caulem opinor;

Istum Laserpitij, paruo venalem factum? Po. ego noui.

Ag. Non abs re voluit illum tam vili venire nuper

Pretio: ut qui emitis, comedatis: ac post in foro sedentes

Pedatis iudices: & vosmet inuicem enecetis.

Po. Ita per Neptunum. Hoc dixit idem ad me quidam stercorosus.

Ag. Nunquam nè verò pedendo suffusi estis rubore?

Nam per Iouem, Pyrrhandri quoque commentum fuerat isthuc.

Cl. Ag

ARISTOPHANIS

Κλ. Οἷοίσι μ' ὥπνηρε βωμολοχέμαζιν τ' αἰθέρις:

Ἄλ' ἦ γὰρ θεός μ' ἐκέλευσε νικήσά σ' ἀλγεῖν.

Κλ. Ἄλλ' οὐ με νικήσῃς: ἐγὼ γὰρ φημί σοι παρ' ἐξέιν.

Ω δῆμε μὴ δὲν δρῶντί, μισθοὺς τρύβλιόν ῥοφῆσαι.

Ἄλ. Ἐγὼ δὲ κυλίχνιον τέ σοι, καὶ φάρμακον δίδωμι:

Τὰ γ' οἷσιν ἀντικνημίοισιν ἐλκυσθῖα θέα λείφει.

Κλ. Ἐγὼ δὲ τὰς πολιὰς γέ σου κλέγων, νέον ποιήσω.

Ἄλ. Ἰδὺ δέ χυ κέρκον λαγῶ, τὰ φθαλμιδίῳ θέει ψῆν.

Κλ. Ἀπομυζάμενός, ὦ δῆμ', ἐμοὶ πρὸς τὴν κεφαλὴν
λίον σποφῶ:

Δίμετροι Ιαμβικοί:

Ἄλ' ἐμὸν μὲν οὖν, ἐμοὶ μὲν ὄν:

Κλ. Ἐγὼ σε ποιήσω τριη-

ταρχεῖν, ἀναλίσκοντα τῷ

Σαυτῷ: παλαμὰ ναιῶν ἔχον-

τ': εἰς τὴν ἀναλῶν οὐκ ἐφέ-

ξεις, οὐδὲ ναυπηγούμενός:

Διάμηχανή σομάτ', ὅπως

Ἀνίστιον καταθῇ λάβης.

Χο. Ἀνὴρ παφλάζει: παῦε, παῦ!

Υπερζέων: ὑφελκτέον

Δὲ τ' ἑξύλων: ἀπαρυστέον

Τὲ τῷ ἀπφλῶν ταυτηί.

Κλ. Δώσῃς ἐμοὶ χαλκὸν δίκλιν;

CL. Ah quibus insultas mihi scurrilitatibus. scelestus?

AG. Dea Pallas certè iussit, ut te vincam vanitate.

*CL. Non vinctes. Ego enim affirmo tibi, mi popule, mor-
daturum*

Etiā ocioso, ut ollam mercedis sorbere possis.

*AG. At ego do iam tibi pyxidem cum unguento, ut ti-
biarum*

*Ulcera circum ungas. CL. at ego canos mihi eligens ca-
pillos,*

*Iuvenem te faciā. AG. hem cape sis leporis hanc caudam,
atque ocellos*

*Absterge. CL. ô popule, ubi ego emunxi, tu in caput ab-
sterge meum.*

Dimetri Iambici.

AG. Imò in meum caput, in meum.

CL. Ego faxo, ut instructam tuis

Habeas triremem impendijs:

Naucmq̃ veterem compares:

In qua reficienda haud queas

Perferre sumitus: postea

Excogitabo, ut putridum

In naui velum surrigas.

CH. Homo hic furenti ira aestuat:

Seda feruorem, seda, & foco

Ligna aufer: & cohibeas minas.

CL. Pœnam dabis pulcrè mihi,

ARISTOPHANIS

Ἰππύκλυς ταῖς εἰσφοραῖς.
 Ἐγὼ γὰρ εἰς τὰς πλουσίας
 Σπεύσω σ' ὅπως αὐτὴν ἔλθω.
 Ἄλ. Ἐγὼ δ' ἀπὸ τῆς κομῆς
 δὲν: εὐχόμεθα σοὶ ταδί.
 Τὸ μὲν τὰ γλυκὺν τευγίδων
 Ἐφεσάναι σίζον. σὲ δὲ
 Γνώμιον εἶναι μέλλοντα τῶν
 Μιλησίων καὶ κερδανεῖν,
 Τάλαντον ἢ χατεργάσῃ,
 Σπεύδῃ ὅπως τῷ τευγίδων
 Ἐμπλήρωσθαι φαίης ἔτι εἰς
 Ἐκκλησίαν ἐλθεῖν. ἐπὶ
 ταῦτα φαγεῖν, αἰὲρ μετή-
 χοι. καὶ σὺ τὸ τάλαντον λαβεῖν
 Βουλόμενος ἐ-
 σθίων σπώτοι γείης.
 Χο. Εὐ νῆγε τ' Δία καὶ τὸν Ἀπόλλω,
 Καὶ πῶς Δῆμητρα.
 Δὴ καὶ μοι δοκεῖ, καὶ ἄλλα γ' εἶναι χαλαραῖς
 Ἀγαθὸς πολίτης, οἷός οὐδ' εἰς πωχρόνου
 Ἄνθρωπος γένηται τοῖσι πολλοῖς τῶν βολῶν.
 Σὺ δ' ὦ Παφλαγὼν φάσκων φιλεῖν μ' ἐσκορόδι-
 σαι.
 Καὶ νῦν σπώδ' τ' δακτύλιον, ὥς σὺ ἐπὶ
 Ἐμοὶ ταμιεύσῃς. Κλ. ἔχει, ἰσοῦτον δ' ἴσθ' ὅτι,
 Εἰ μὴ μ' ἐάσῃς ὅπως πορεύῃ, ἔτερ' αὐ

Ἐμοδ

Oppressus ærumnis malis
 Nam ego faxo, ut inter diuites
 Relatus argentum luas.

AG. Ego nihil tibi comminor:

Sed istud imprecor, ut tua

Sartago stridat piscibus.

Tu verò, de Milesijs

Cum proferes sententiam

Lucri cupidus: talentum ubi

Paraueris: antè piscibus

Repletus: ad cætum properes.

Sed te, priusquàm vescier

Occæperis, vir quispiam

Perturbet, & talentum ibi

Tu capere vò-

Lens, cibo hoc stranguleris.

CH. Belle, per Apollinem, Iouemquæ,

Atq; almam matrem.

PO. Et mihi palam videtur, etiam cætèrâ

Bonus esse ciuis: qualis vix ullus fuit

Vnquam ex multis, qui digni sunt teruncio.

Tu verò Paphlago, dum ais, quòd me diligas,

Molestus es mihi allis, quæ fædè oles.

Et nunc agè redde mihi annulum. Neque enim am-
 plius

Quæsturam in vrbe geres. CL. habe: sed hoc scias,

Si non fines me rem curare publicam,

R

Alium

ARISTOPHANIS

Ἐμὸς πανηγρότερός τις ἀναφανήσεται.
 Δη. Οὐκ ἔσθ' ὅπως ὁ δακτύλιος ἔσθ' ὅσοι
 Οὐμός: τὸ γυνὴ σημείον ἕτερον φαίνεται.
 Ἀλλ' ἢ ἔχασθω. Ἀλ. φέρ' ἰδῶ τί σοι σημείον ἴω.
 Δη. Δημῶ βοείου θείον ἐξωπλημύμον.
 Ἀλ. Οὐ τῷ τό γ' ἔστιν ὃ τὸ θείον. Δη. ἀλλὰ τί;
 Ἀλ. Λαρόθεν κεχλιωὶς ἐπὶ πέτρας δημηγορῶν.
 Δη. Αἰβοῖ τάλας. Ἀλ. τί ἔστιν; Δη. Σπόμερ' ἐκ ποδάων.
 Οὐ τὸν ἐμὸν εἶχε, ἀλλὰ τὸν Κλεωνύμου.
 Παρ' ἐμῶ δὲ τολοῖ λαβὼν, λαμίνε μοι.
 Κλ. Μὴ δὴ τα πῶ γ' ὦδέασοι, ἀντιβολῶ σ' ἐγώ.
 Πείναι γέ τ' ἔχουσιν ἀκούσης τ' ἐμῶν.
 Ἀλ. Καὶ τ' ἐμῶν νυν. Κλ. ἀλλ' εἰ τὸ τῶ πιτῆν
 Μολγὸν γενέσθαι δεῖ σε. Ἀλ. καὶ γὰρ τῶ πῶι,
 Ψωλὸν γενέσθαι δεῖ σε μέγας τὸ μυρρίνης.
 Κλ. Ἀλλ' οἷ γ' ἐμοὶ λέγουσιν, ὡς ἀρξαι σε δεῖ
 Χώρας ἀπάσης, ἐπεφανωμύων ῥόδοις.
 Ἀλ. Οἱ μοὶ δὲ γ' αὐτὸν λέγουσιν, ὡς ἀλουργίδα.
 Ἐχον χαλὰ πασσόν, καὶ τεφαίλι, ἐφ' ἀρματι.
 Χρυσὸς διώξεις Σμικύθην, καὶ κύβειον.
 Κλ. Καὶ μὲν ἐνεγκ' αὐτὰς ἴων, ἢ ὅσοι
 Αὐτῶν ἀκίστη. Ἀλ. πάνυ γε. Δη. καὶ σὺ δὴ φέρε.
 Κλ. Ἰδού. Ἀλ. ἰδού. Δη. νῆ τὸν Δί' ὃ δὲν καλῶ.

ΧΟΡΟΣ

Alium fore, me longè versutiorē præsidentem.

Po. Fieri nequit, meus ut sit isthic anulus :

*Quoniam aliud apparet signum, me nisi oculi
Fallunt. Ag. sine videam, quod signum sit tibi.*

Po. Bubula adipis assatum folium ficulneum.

Ag. Non hoc ficulneum est folium. Po. quid ergo inest?

Ag. Larus inhians praeda, qui è petra verba dat

Pro concione. Po. Hei me miserum. Ag. quid rei est?
cedo.

Po. Procul aufer. neque enim meū habet, sed Cleonymi.

Tu verò hunc à me habe, & quæsturam suscipe.

Cl. Istuc ne faxis, mi Domine, quæso: antequam

Audiueris, qualia mihi sint oracula.

Ag. Et qualia mihi sint. Cl. at si huic obtemperes,

Peculatore m oportet te fieri. Ag. & si huic,

Herniosum te fieri oportet vsque ad caput.

Cl. At qui mea dicunt oracula, quod oporteat

Te imperio totius terra potirier,

Rosis coronatum. Ag. mea vicissim mihi

Dicunt quod tu trabeatus, & sermo micans

In aureo curru insequeris Smicytham,

Et Dominum. Cl. quin abis, & huc afferas tua

Oracula, ut populus illa audiat. Ag. admodum.

Po. Et tu feras tua. Cl. ecce in promptu sunt mihi.

Ag. Ecce & mea. Po. Per Iouem, iam nihil est in mora.

ARISTOPHANIS

ΧΟΡΟΣ.

Η Δισσι φάθ' ἡμέρας
 ἔστα τοῖσι παρῶσι, χ'
 τοῖσιν ἀφικνεύμενοισιν,
 ἦν Κλέων ἀπόληται.
 Καί τοι ὄρεσ' αὐτῶν τινῶν,
 οἷων ἀργαλεωτάτων,
 ἐν τῷ δείγματι τῶν δικῶν,
 ἦκουσ' ἀντιλεζόντων:
 ὧς εἰ μὴ γένοιθ' οὕτως ἐν
 τῇ πόλει μέγας, οὐκ αὖ ἦ-
 στω σκευὴ δύω χησίμω,
 Δοίδυξ, οὐδὲ Ἰορμύη.
 Ἀλλὰ χ' τόδ' ἔγωγε θαυ-
 μάζω τῆς ὁμομουσίας
 αὐτῶν: φασὶ γὰρ αὐτὸν οἱ
 Παιῖδες, οἱ ξυνεφροῖτον,
 τίω δώσειν μόνῳ αὐτῷ ἀρ-
 μώπῃ εἶναι θαμὰ τίω λύραν:
 Ἄλλῳ δ' οὐκ ἐτέλῃν μαθεῖν,
 κατὰ τὸν κιθαρῳδὴν
 Ὀρχισθῆναι ἀπάγῃν κελεύ-
 ειν, ὥς ἀρμονίαν ὁ παῖς
 οὕτως οὐδ' ἰάται μαθεῖν,
 ἦν μὴ δωροδοκίῃ.

Choriambici, Glyconij.

PRæstò lux erit optima
 Nobis, qui modò viuimus:
 Quiq̃ olim venient, Cleo
 Si per datur iniquus.
 Quamquam in Dignate litium
 Morosos aliquos senes
 Audiui mihi dicere
 Contrà: ni Cleo nobis
 Isthic afforet, haud fore
 Vasa vrbi duo commoda,
 Pistillum & rudicellam.
 Verùm miror & hoc ego,
 Quanam hæc Musa suilla sit
 Huius. Nam pueros ferunt,
 Qui condiscipuli sunt:
 Solum carmina Doricæ
 Plectro aptasse lyræ: neque
 Vllam discere, præter hanc,
 Tum iratum Cytharædum
 Iussurum, à se abeat: quia
 Isthic nullam aliam puer
 Possit discere Musicam:
 Ni, quæ Dorica tinnit,

ARISTOPHANIS

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΡΙΤΟΥ

Σκίλων πρώτη.

Τείμεβοι Ιαμβικοί.

ΚΛΕΩΝ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΔΗ-
ΜΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

Ι. Δοῦ, γέαται: κούχ' ἅπαντας ἐκφέρω.

Ἄλ. Οἴμ' ὡς χασείω; κούχ' ἅπαντας ἐκφέρω.

Δη. Ταυτὶ τί ἐστι; Κλ. λόγια. Δη. πάντ'; Κλ. ἐθαύμαζα.

Καὶ νῆ Δί', εἴ τι γ' ἐμοῦ τι κιβωτὸς πλέα.

Ἄλ. Ἐμοί δ' ὡς ἄνθρωπον, καὶ ξυνοικία δύνω.

Δη. Φέρ' ἰδὼ: πίνῃ γὰρ εἰσιν οἱ χρησιμοί ποτε;

Κλ. Οὐ μοί μὲν εἰσι Βάκιδος. Δη. οἱ δὲ σοὶ πίνῃ;

Ἄλ. Γλαυκίδῃ, ἀδελφοῦ τῆ Βάκιδος γυναικὸς τέττο.

Δη. Εἰσὶ δὲ, καὶ τῶ; Κλ. καὶ Ἀθλιῶν, καὶ Πύλου,

Περὶ σοῦ, καὶ ἐμῶ, καὶ ἅπαντων τραγμάτων.

Δη. Οἱ σοὶ καὶ οἱ; Ἄλ. καὶ Ἀθλιῶν, καὶ φακῆς,

Περὶ Λακεδαιμονίων, καὶ σκόμβρων νέων,

Περὶ τῶν μεζούτων τάλφιτ' ἐν ἀγορᾷ χακῶς,

Περὶ σοῦ, καὶ ἐμῶ, καὶ ἅπαντων τραγμάτων;

Τὸ πέῃ αὐτὸς ποσὶ δάκοι.

Δη. Ἀγε νῦν ὅπως αὐτὸς ἀναγνώσεθέ μοι,

Καὶ τὸν καὶ ἐμῶ κῆνον, ὡς ἂν ἡδύκαμ,

Ὡς ἐν νεφέλῃσιν αἰετὸς γενήσομαι.

Κλ. Ἀκουε δὴ νῦν, καὶ πρὸς σε καὶ τοῦ ἐμοῦ.

Φράζεο ἔρχεθ' ἰδὲ λόγιον ὁδὸν, ἥν σοι Ἀπόλλων

Ἰαχὲν ἐξ ἀδύτοιο ἀφ' ἐπιπόδων ἐρετρίμων:

Σώζει

ACTVS III. SCENA I.

Senarij Iambici.

CLEO, AGORACRITVS FARTOR,
POPVLVS, CHORVS.

EN videsis oracula mea: nec fero omnia.

AG. Hei, quàm cacaturio, nec ego effero omnia.

PO. Quid hæc sunt? CL. oracula. PO. num omnia? CL.
miraris hæc?

Et, per Iouem, mihi adhuc referta arca est domi.

AG. Et mihi cœnaculum, & duo domicilia.

PO. Sine videam: cuius sunt hæc oracula?

CL. Mea quidem Bacidis sunt. PO. cuius sunt tua?

AG. Glanidis, qui Bacidis frater maior fuit.

PO. De quo loquuntur? CL. de hisce Athenis, de Pylo,
De te, de me, deq; omnibus negocijs.

PO. Quæ de re tua dicunt? AG. de Athenis, de viris
Lacedæmonijs, de lentibus, de piscibus

Novis: de his qui malè meriuntur in foro

Frumenta, de te, de me, rebusque omnibus.

Hoc mentulam momorderit.

PO. Agè nunc mihi recitate isthæc oracula,

Et illud de me, quo delector plurimum:

Vt aquila flam in nubibus videlicet.

CL. Igitur ausculta, & adhibe animum mihi tuum.

Aspice Erechide, quæ sint oracula Phæbi,

Hæc tibi de tripodè ex adytis penetratibus effert;

ARISTOPHANIS

Σώζεσθαι σ' ἐκέλευσ' ἱερὸν κυῖα κρηχάρδοντα,
 Ὅς περ ἄθεν δάκνων, καὶ ὑπὸ σοῦ δ' ἦν ἄ κεκραγώς,
 Σοί μιν δὲ ποιεῖ: καὶ μὴ δρᾷ ταῦτ', ἀπολείται:
 Πολλοὶ γὰρ μίσησφεν κρηχάρδουσι κολοιοί.
 Δη. Ταυτὶ μὰ τῷ Δῆμητρίῳ ἐγὼ δοκῶ οἶδ' ὅ, τι λέγῃ:
 Τί γὰρ ἔστ' ἐρεχθεῖ, καὶ κολοιοῖς, καὶ κυῖ;
 Κλ. Ἐγὼ μὲν εἰμὶ ὁ κύων: περὶ σοῦ γὰρ ἄπύω,
 Σοὶ δ' εἶπε σὺ ζεσθαι μὲν ὁ Φοῖβος τὴν κυῖα.
 Ἀλ. Οὐ τὸ τοῦτο φῆς ὁ χρησμὸς: ἀλλ' ὁ κύων οἶδ',
 Ὡς περ θυράς σου τὴν λόγιαν παρεσθίει:
 Ἐμοὶ γὰρ ἔστ' ὀρθῶς περὶ τοῦτο εἰρηκός.
 Δη. Λέγε δὴ: ἐγὼ δὲ περὶ τα λήφομαι λίθον:
 ἵνα μή μ' ὁ χρησμὸς ὁ περὶ τῷ κυνὸς δάκη.
 Ἀλ. Φράζεο ἐρεχθεῖ δὴ κυῖα κέρβερον ἀνδρῶν ποδιτῆν,
 Ὅς κέρκω σάινων ὁπόταν δ' ἔπι τῆς ὀπιτηρῶν,
 Ἐξέδεται σου τῶν ὄντων, ὅταν σὺ που ἄλλοσε χάσῃς.
 Ἐς φοιτῶν δ' ἔς τῶν πλείων λήσῃ σε κυνηδόν,
 Νύκτωρ τὰς λοπάδας, καὶ τὰς νῆρας ἀγλαίχων.
 Δη. Νῆ τὸν Ποσειδῶν, πολὺ γ' ἀμφοτέρω Γλαί.
 Κλ. Ὡ ταῦν, ἄκουσον: εἴτα ἀγλαίχρινόν τό τε.
 Ἐπὶ γυνή: τέξει δὲ λέονθ' ἱεραῖς ἐν Ἀθηναῖς.
 Ὅς περὶ τῷ δήμῳ πολλοῖς κῶνωφι μαχεῖται:
 Ὡς τε περὶ σκύμνοισι βεβηκώς: ὃν σὺ φύλαξαι,
 Τεῖχος ποιήσας ξύλινον, πύργους τε σιδηροῖς.
 Δη. Ταῦτ' οἶδ' ὅ, τι λέγῃ; Ἀλ. μὰ τὴν Ἀπόλλω γὰρ μὲν ἔ.
 Κλ. Ἐφρασεν ὁ θεὸς σοὶ σαφῶς σὺ ζεῖν ἐμέ.
 Ἐγὼ γὰρ αὖτὶ τῷ λέοντι εἰμὶ σοί.

Δη. Καὶ

Te seruare iubet ferratis dentibus acrem

Ille canem, qui te allatrans, mordensq; vicissim,

Mercedem reddet: ni fecerit ista, peribit.

Multæ odio cornices cornicantur in illum.

Po. Ita me Ceres amet: vt, quid dicat, nescio.

Quid enim sit Erechteo & cornicibus, & cani?

Cl. Ego quidem sum canis. Nam pro te latro ego;

Te verò Apollo hortatur, vt serues canem.

Ag. Non isthuc iubet oraculum, sed hic canis

Non aliter rodit oracula, quàm ostia tua.

Nam de hoc cane meum canit apertè oraculum.

Po. Dic obsecro, ego interim lapidemprehendā manu,

Ne me isthuc de cane oraculum malè mordeat.

Ag. Aspice Erechride, quis Cerberus iste nefandus,

Assentans cauda, quoties cœnæ imminet hora:

Sudorem vorat ille tuum, te hiscente aliorum:

Et latitans intrat, catuli de more, culinam,

Atq; ollas noctu lambit, terrasq; mari alto.

Po. Per Neptunum: melius dixisti, tu Glani.

Cl. Amice, audi prius, post demum iudica.

Est mulier, quæ isthac partu dabit vrbe leonem,

Qui culicum auxilio, populum defendet, & armis

Pro catulis pugnans, hunc tu seruare memento,

Aerata turri, atq; abiegni pariete muri.

Po. Nostine, quid dicat? Ag. ego non, per Apollinem.

Cl. Hoc vult Deus manifestè: vt serues me tibi.

Ego enim loco leonis sum tibi propalam.

R 5

Po. Et

ARISTOPHANIS

Δη. Καὶ πῶς μ' ἐλελήτης ἀντιλέων γεγεννημένους;

Ἀλ. Ἐν ὅτ' ἀναδιδάσκει σε τῷ λόγιων ἐκόν:

Ὁ μόνον σιδηροῦν τεῖχος ἔστι, καὶ ξύλον,

Ἐν ᾧ σε σώζειν τὸν δ' ἐκέλευσ' ὁ Λοξίας.

Δη. Πῶς δὴ ταῦτ' ἐφραζεν ὁ θεός; Ἀλ. τῶτονι

Δῆ(αῖ)ς ἐκέλευε πεντεσείησιν ξύλῳ.

Δη. Ταυτὶ τελεῖσθαι λόγι' ἤδη μοι δοκεῖ.

Κλ. Μὴ πείθου. φθονεραὶ γὰρ ὅτι κρῶζουσι κορῶναί.

Ἀλλ' ἴερχα φίλῃ, μεμνημένῳ ἐν φρεσίν, ὅς σοι

Ἦγαγε σινδῆ(ας) Λακεδαιμονίων κορυφαίους.

Ἀλ. Τῷτο γέ τοι Παφλαγῶν παρεκινδύνευσε μεθυομένους,

Κεκροπιδὴ κακόβουλε, τί τῷτ' ἡγείμεγα τῶρρον;

Καί κε γυνὴ φέροι ἄχθῃ, ἐπείκεν αἰὴρ ἀναθείη;

Ἀλλ' ὅτ' ἀν' μαχέ(σ)ατο, χέ(σ)ατο γὰρ, εἰ μαχέ(σ)ατο.

Κλ. Ἀλλὰ τόδε φράζω, πρὸς πύλιν πύλον ἦν σοι ἐφρα-

ζει,

Ἐπὶ πύλῳ πρὸς πύλοιο. Δη. τί τῷτο λέγεις πρὸς πύλοιο;

Ἀλ. Τὰς πυέλους φησὶν καταλήψεσθαι ἐν βαλανείῳ.

Δη. Ἐγὼ δ' ἄλλως τήμερον γενήσομαι.

Ἀλ. Αὐτὸς γὰρ ἡμῶν τὰς πυέλους ἀφήρπασεν,

Ἀλλ' ὅτ' οὐ γὰρ ἔστι πρὸς τῶν ναυλικῶν

Ὁ χρησμός: ὦ σε δ' εἰ πρὸς ἐχθρὸν τὸν νοῦν πάνυ.

Δη. Προσέχω: σὺ δ' ἀναγίνωσκε τοῖς ναύταισί μου:

Ὅπως ὁ μισθὸς ὧρωντον ἀποδοθήσεται.

Ἀλ. Αἰγείδην φρά(σ)α κυμαλώπεχα, μή σε δολώσῃ,

Λάθαρρον, τὰ χύπουν, δολίαν κερδῶ, πολὺ ἰδριν:

Οἷός' ὅτι τῷτο ἴ(σ)εσι; Δη. Φιλόσφρατ(θ), καὶ κυμαλώπηξ.

Ἀλ. Οὐ

Po. Et quomodo me latuisti, qui quasi leo eras?

Ag. Vnum te cabat astute ex oraculo,

Qui ligneus & ferreus murus fiet:

In quo te Apollo seruare illum iusserit.

Po. Quomodo igitur hoc dixit Deus? **Ag.** ligare te

Iubet virum hunc in ligno quinque foraminum.

Po. Lubet profecto hæc exequier oracula.

Cl. Ne morem gere, cornices malè cornicantur inique:

Accipit rem sed ama, memor, ut Lacedemone victos,

Duxerit ille tibi Coracinos vndique pisces.

Ag. Hæc equidem subiit Paphlago discrimina potus,

Cecropide demens, an magnum opus esse putas hoc?

Fert onus & mulier, quod ei indit fortè maritus:

Nec pugnat, nam turpe cacet, si ferre recuset.

Cl. Hoc perpende, Pylum siquam ante Pylum tibi dixit,

Est Pylus ante Pylum. **Po.** sibi quid vult ante Pylum
isthuc?

Ag. Se suffuratum dicit per balnea pelues.

Po. Igitur illo to vivendum erit hodie mihi.

Ag. Quia enim labra & pelues hic nobis abstulit,

Et hoc de classe datum est oraculum mihi:

In quo percipiendo, animum opus est advertere,

Po. Aduerto sanè: tu recita nautis meis:

Ut illis primò numeretur stipendium.

Ag. Agide, caueas caniuulpem, ne malè fallat,

Astutam, celerem, mordentem ponè, dolosam.

Nosti hoc, quale sit? **Po.** iste Philostratus est, caniuulpes.

Ag.

ARISTOPHANIS

Ἄλ. Οὐ τῷ τόφῳ σὶν, ἀλλὰ ναῖς ἐχέσῃ
 Αἰτεῖται χείρας, ἀργυρολόγους οὐτοσί:
 Ταύτας ἀπαυδα μὴ δίδοναι σ' ὁ Λοξίας.
 Δη. Πῶς δὴ τριήρης ἐστὶ κυναλώπηξ; Ἄλ. ὕψως,
 Ὅπῃ τριήρης ἐστὶ χῶ κύων, ταχέ.
 Δη. Πῶς οὐκ ἀλώπηξ παρσετέθη παρὲς τῷ κυνί.
 Ἄλ. Ἀλωπεκίοισι τὰς γραπῖώλας ἤχασεν:
 Ὅπῃ βόξες τρώουσι ἐν τοῖς χωρίοις.
 Δη. Εἶεν: τί τοις ὁμοῖος τοῖς ἀλωπεκίοισι ποῦ;
 Ἄλ. Ἐγὼ ποιεῶ καὶ τῷτον ἡμερῶν τριῶν.
 Ἄλ. Ἐπὶ τόνδ' ἐπακχρον, ὃν εἶπέ σοι ἐξαλέασθαι,
 Χρησμὸν Δηιοίδης, κυλλίω ἦν, μὴ σε δολώσῃ.
 Δη. Ποίαν κυλλίω ἦν; Ἄλ. Ἐτ' ἐπὶ τοῦ χεῖρ ἐποίησε
 Κυλλήνιω, ὁρθῶς ὅτι φησὶ ἔμβαλε κυλλῇ.
 Κλ. Οὐκ ὁρθῶς φράζεις: τίς κυλλήνιω γὰρ ὁ
 Φαῖβος
 Ἐς τίς χεῖρ ὁρθῶς ἠνέξατο τίς Διοπίθοις.
 Ἄλλὰ γὰρ ἔστι μοι χρησμὸς παρὰ σοῦ περυγῶτος:
 Αἰετὸς ὡς γίνῃ, καὶ πάσης γῆς βασιλεύσῃς.
 Ἄλ. Καὶ γὰρ ἐμοὶ καὶ γῆς, καὶ τ' ἐρυθραῖ γε θαλάσσης,
 Χῶπ' ἐν ἐκβαταῖνοις διχάσῃς, λείχων ὅπῃ πασα.
 Κλ. Ἀλλ' ἐγὼ εἶδον ὄναρ: καὶ μοι δοκεῖ ἡ θεὸς αὐτῇ,
 Τὸ δὲ μοι χαλὰ χεῖν ἀρυτάμνη πλουτυγίαν.
 Ἄλλ. Νὴ Δία καὶ γὰρ ἐγὼ, καὶ μοι δοκεῖ ἡ θεὸς αὐτῇ
 Ἐκ πόλεως ἐλθεῖν, καὶ γλαυξ αὐτῇ πικραῖ ἦται.
 Εἶτα χαλὰσσει δὲ καὶ τῆς κεφαλῆς ἀνυδάλλω,
 Ἀμφοροσίαν καὶ τοῦ, καὶ τὰ λούτρεα δὲ σκοροδάλλω.

ÆG. Non hoc vult: sed naues ubique postulat
Celeres, & quæstuarias, oraculum:

Eas te dare vetat hic Apollo Delphicus.

Po. Quomodo triremis sit caniuulpes. *ÆG.* hoc modo:

Quia triremis etiam fortassis est canis.

Po. Et quomodo vulpes apponitur ad canem?

ÆG. Vulpeculis Deus assimilauit milites:

Quoniam botros comedunt in his regionibus.

Po. Esto: at merces vnde istis danda vulpibus?

ÆG. Ego mercedem trium dierum porrigam.

Verum etiam hæc capias oracula, quæ tibi dixit,

Cyllenam vt caueas, (ne te deludat) Apollo.

Po. Qualem Cyllenam? *ÆG.* dextram nempe huius
Apollo

Innuir, & rectè: quoniam clauda indidit, inquit.

Cl. Non rectè dicis: Cyllena hæc Phæbus Apollo

Ad dextram allusit claudam Diopithis, opinor.

Verum est aligerum oraculum de te mihi factum,

Quod Iouis ales eris: toti & dominaberis orbi.

ÆG. Et mihi, quod fies terræ & rubri æquoris, olim

Arbiter Ecbatanis vbi salsa cibaria lambas.

Cl. Vidi ego per somnum, mihi Diua apparuit ipsa

In populum hunc & opes, & sana infundere membra.

ÆG. Vidi & ego certe, mihi Diua apparuit ipsa

His exire locis, & noctua de super vrbi

Sidere: tum in capita è sacra profundere pelui,

Ambrosiam in populum, sed in hunc muriam aliatam.

Po. Hei

ARISTOPHANIS

Δη. Ἰδ' ἰού, ὅκλει' ἄρ' ὅδεῖς τῷ Γλαυκῷ σοφώτερος.

Καὶ μὲν ἐμαυτὸν ὅπι τέ επω σοι τῶτονι

Γερονταγωγεῖν, καὶ ἀναπαυδύην πάλιν.

Κλ. Μήπω γ' ἵκετεύωσ'· ἀλλ' ἀνάμνηνον, ὡς ἐγὼ

Κεῖθας ποιεῖω σοι καὶ βίον καθ' ἡμέραν.

Δη. Οὐκ ἀνέχομαι χριθῶν ἀκούων, παλλάκας

Ἐξηπατήην ὑπὸ τῷ σὺ καὶ θουφαίους.

Κλ. Ἀλλ' ἄλφιτ' ἤδη σοι ποιεῖω σκευασμένας.

Ἀλ. Ἐγὼ δὲ μαζίσκας γε λήθμεμα γδύας,

Καὶ τοῦτον ὅπιον, μηδὲν ἄλλ' εἰ μὴ ὅτι.

Δη. Ἀνύστατε νῦν, ὅτι ὥρ ποιήσεθ', ὡς ἐγὼ

Ὅπότερος αἰσφῶν εὔ με μᾶλλον αἰ ποιῇ,

Τούτῳ ὡς δώσω τ' πυκνὸς τὰς ἡνίας.

Ἀλ. Τρέχειμ' αἰ ἤδη ὡς ὅτερος. Κλ. ὅδ' ἔστι, ἀλλ' ἐγὼ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΡΙΤΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

ΧΟΡΟΣ, ΔΗΜΟΣ,

ΣΤΡΟΦΗ.

ὦ Δῆμε καλὴν γ' ἔχεις
Ἀρχὴν· ὅτε πάντες αἰ-

θρωποι δέδισί τ', ὡς

ὥρ αἰδρα τύραννον.

Ἀλλ' εὖ ὡς ἐγὼ σοι εἶ,

Θαυπευόμενός τε χα-

ρεις, καὶ ἀπατάμενος·

Πρὸς

Po. Hei, bei: nemo fuit hoc Glanide sapientior.

Ego certè memetipsum commendo tibi,
Vt me instituas senem, atque erudias denuo.

(L.) Ne facias obsecro: sed hîc morare, dum
Frumenta, victumq; diurnum tibi largiar.

Po. Non sustineo: cum de frumentis audio.

Nam sæpe deceptus sum à te, atq; à Theophane.

(L.) At ego paratas tibi farinas iam dabo.

Ag. Ego verò maceratas offas tibi dabo,

Piscesq; assos: nec aliud est, nisi comedere.

Po. Properate nunc perficere, quod vultis: ut ego

Illi, quem beneficentiorẽ videro,

Habenas, & moderamen committam Pnyxis.

Ag. Ego te cursu peruertam, *(L.)* minime, sed ego te

ACTVS III. SCENA II.

CHORVS, POPVLVS,

STROPHE.

O Imperium qui habes
Pulcrum: te homines pople,

Cuncti metuunt, velut

Virum vrbe tyrannum hac.

At tu facile potes

Falli, facile capi,

Palpumq; sinis tibi

Obern-

ARISTOPHANIS

Πρὸς τοῖς τε λέγοντ' αἰεὶ
Κέχλωας: ὁ νοῦς δέ σου
Παρὼν δ' ἀποδημεῖ.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙ- ΚΩΠΗΝ.

Νοῦς οὐκ εἴη ταῖς κόμαις
Ἵμῳ, ὅτε μ' ὁ φρονεῖν
Νομίζετ', ἐγὼ δ' ἐκὼν
Ταῦτ' ἡλιθιάζω.
Αὐτὸς τε γὰρ ἥδομαι
Βρύλλων, τὸ καὶ ἡμέραν;
Κλέποντά τε βιάομαι
Τρέφειν ἕνα παρὰ τῷ
Τῆτον δ', ὅταν ἡ πλέως,
Ἄρεος ἐπάταξαι.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ.

Ὅττω μὲν αὖ εὖ ποιῆς
Εἴ σοι πυκνότης εἴη
Ἐν τῷ τέλει, ὡς λέγεις,
Τούτῳ πάνυ πολλή.
Εἰ τοῖς δ' ὅπτι τῆδες ὡς
Ὡς δημοσίοις τέλει
Ἐν τῇ πυκνῇ καὶ ὅταν
Μή σοι τύχη ὄψον ὄν,
Τούτων ὅς αὖ ἡ παχὺς
Θύρας, ὅπτι δ' ἀπνεῖς.

ΣΥΣΤΗ-

*Obtrudier, ore bias,
Cum quis loquitur, procul
Sed corpore abest mens.*

SYSTEMA PRIMVM.

PO. Nil mentis inest comis
Vestris, quia dicitis
Me desipere: atqui ego
Sic desipio vltro.
Ipsi volupe est mihi
Deludier indies,
Furemque lubet dein
Præfectum alere vnicum: Et
Plenum volo postea,
Suspendere quassum.

ANTISTROPHE.

CH. Sic tu benefeceris,
Si in te sapientia
Insit, velut ipse ais,
Hoc plurima pacto:
Et si hos uti publicos,
Summo studio in Pnyce
Alas, ubi possit tibi
Opsonia non erunt,
Ex pinguibus his sacrans
Vnum, bene cænes.

ARISTOPHANIS ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΤΕΡΟΝ.

Δη. Σκέψασθε δέ μ', εἰ σοφῶς
 Αὐτὸς περὶ ἐρχομαι,
 Τοὺς οἰομένους φρονεῖν,
 Καὶ μ' ἐξαπατῶντες.
 Τηρῶ γὰρ ἐχάστω αὐ-
 τὸς (οὐδὲ δοκῶν ὁρᾶν,)
 Κλέπτονας: ἐπὶ τ' ἀναγ-
 χάζω πάλιν ἐξεμῆιν,
 Ὅσ' αὖ κεκλόφωσί μου,
 Κημὸν χαλαμηνῶν.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκηνὴ πρώτη.

Τεῖμεβοι..

ΚΛΕΩΝ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΔΗ-
 ΜΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

Α Παγ' ἐς μαχαίαν ἐκποδῶς. Ἀλ. σύ γ' ᾧ φθόρε.
 Κλ. ὦ δῆμ', ἐγὼ μὲντοι παρσκευασμένῳ
 Τείπαλα κατήχημα: βυλόμηνός σ' εὐεργετῆιν.
 Ἀλ. Ἐγὼ δὲ δεκάπαλά γε, καὶ δωδεκάπαλα,
 Καὶ χιλιόπαλα, καὶ πεντάπαλα, πάλαι, πάλαι.
 Δη. Ἐγὼ δὲ περὶ δοκῶν γε, τρισημιόπαλας.
 Βδελύττομά σφω, καὶ πεντάπαλα, πάλαι, πάλαι.
 Ἀλ. Οἶδ' οὐκ ὁδραῶσον; Δη. εἴ γε μὴ φράσῃς γε σύ.
 Ἀλ. Ἀφες ὑπὸ βαλβίδων ἐμέ τε καὶ τῶνόνι,

"Incl. σ"

SYSTEMA ALTERVM.

P O. Me verò videte, vtrum
Circumueniam hos catè:

Qui se sapere autumant,
Et fallerè me clàm.

Obseruo equidem vndique

Illos, (quasi qui nihil

Cernam) rapuisse: Mox

Cogo euomere omnia,

Quæ surpuerant: spatia

Exploroq; camum.

ACTVS IIII. SCENA I.

Senarij.

CLEO, AGORACRITVS, POPV-
LVS, CHORVS.

A Page hinc in Macariam. AGO. tu apage, tu per-
dire.

CL. O popule ego iam paratus assideo tibi,
Nunc dudum vt beneficia mea in te conferam.

AG. Et ego decies dudum & duodecies, pople,
Et millies dudum, dudum inquam, mi pople.

PO. At ego nunc tricies expecto millies.

Vosq; execror iam dudum, dudum, inquam, & diu.

AG. Scin' tu ergo quid facias? POPVL. sciam, si dixe-
ris.

AG. & carceribus dimitte me & hunc, vt cursibus

S 2

Requis

ARISTOPHANIS

Ἰνα σ' εὐ ποιῶμεν ἐξί(ου. Δη. δραῖ ταῦτα χεή.
 Ἀπιτον. Ἀλ. ἰδού. Δη. θέοιτ' αἶ. Κλ. ὑποθεῖς
 ὄκ εἶω.

Δη. Ἀλλ' ἢ μεγάλης εὐδ' αἰμονήσω τήμερον,
 Ὑπὸ τῷ ἔρατῶν, νῆ Δί', ἢ γὰρ θρύψομαι.
 Κλ. Ὅρᾳς, ἐγὼ σοι πρῶτερόν ἐκφέρω δίφρον.
 Ἀλ. Ἀλλ' ὅτ' ἀπέζαν. Ἀλλ' ἐγὼ πρῶτερά τ' ἐκφέρω.

Κλ. Ἰδού φέρω σοι τιῷδε μάζισκιν ἐγὼ,
 Ἐκ τῷ ὀλῶν τ' ἐκ Πύλῃ μεμαλμύην.

Ἀλ. Ἐγὼ δὲ μυσίλας μεμυτλημύνας
 Ὑπὸ τῷ θεοῦ τῇ χειρὶ τῇ λεφαντίνῃ.
 Δη. Ὡς μέγαν ἄρ' εἶχες ὦ πότνια τὸν δάκτυλον.

Κλ. Ἐγὼ δ' ἔτν' ἔπεσινον, εὐχρῶν καὶ χαλόν.
 Ἐτόρμωε δ' αὖθ' ἡ Πάλλας, ἡ πυλαμαχῶ.

Ἀλ. Ὡδὴ μ', ἐναργῶς ἡ θεὸς ὀπισκοπεῖ.
 Καὶ νῦν ὑπερέχει σου χεῖρας, ζῶμ' ἔπλεον.

Δη. Οἷε γὰρ οἰκείον αἶν' ἐπὶ τιῷδε τὸ πόλιν.
 Εἰ μὴ φανερώς ἡμῶν ὑπερέχει τιῷ χεῖρας.

Κλ. Τουτὶ τέμαχος σοι δῶκεν ἡ φοβεσιγράτη.
 Ἀλ. Ἡ δ' ὀβριμοπάσσα γ', ἐφθὸν ἐκ ζῶμ' κρέας.

Καὶ χολικῶς, ἡνύστρου τε, καὶ γαστρὸς τόμον.
 Δη. Καλῶς γ' ἐποίησε τὸ πέπλος μεμνημύνη.

Κλ. Ἡ γορβολόφα σ' ἐκέλευε τούτῳ φαγεῖν
 Ἐλατῆρόν, ἵνα λᾶς ναῖς ἐλαϊώμεν καλῶς.

Ἀλ. Λαβέ καὶ ταδὶ νῦν. Δη. καὶ τί τούτοις χεῖρομαι
 Τοῖς ἐντέροις; Ἀλ. ὅτι τῆδες αὐτ' ἐπέμψεν σοι

Εἰς λᾶς τρεῖς ἑντερόν φασι ἡ θεός.

Ἐπισκ

*A*quis tibi beneficiamus. *Po.* sic factò opus est.

*A*bite. *Ag.* Eccum. *Po.* currite. *Cl.* subuerti haud me sinam.

Po. Aut ego fortunabor hodie quàm plurimum,

*A*b his amatoribus, aut viuam molliter.

Cl. Viden' prior ego tibi sellam isthanc offero.

Ag. Sed non mensam, ego verò prior tibi effero.

Cl. Eccam hanc tibi massulam fero: quæ ex ordeis

Salsis, *Pyli* insulæ bene pista venit tibi.

Ag. Ego verò caricas conformatas à *Dea*

Cerere, manu eburnea. *Po.* quàm magnum ergo ò *Dea*,

Veneranda habebas digitum. *Cl.* at ego pultem bonam

Boni coloris, è pisis coctam fero.

Hanc Pallas coxit, illa direptrix *Pyli*.

Ag. O popule, acutis oculis te obseruat *Dea*,

Et ollam iure plenam, præ tendit tibi.

Po. Putásne tu hanc urbem etiamnum habitari, nisi

Ollam nobis palàm præ tendisset *Dea*.

Cl. *Tomaculum* hoc tibi dedit bellatrix *Dea*.

Ag. Immo hanc, ex iure coctam, carnem dat tibi

Patrima Dea cum intestino & ventriculo.

Po. Bene fecit, quòd *pepli* recordata est *Dea*.

Cl. *Cristata Gorgone Pallas* te vesçi iubet

Istac placenta, ut remigemus commodè.

Ag. Etiam hæc cape. *Po.* quid cum intestinis istis agam?

Ag. Data opera tibi misit, quasi carinam, *Dea*

ARISTOPHANIS

Ἐπισκοπεῖ γὰρ ὡς φαίνεται τὸ ναυτικόν.

Ἐχε καὶ πτεῖν κεκραμένον, τρεῖς καὶ δύο.

Δη. Ὡς ἡδύς, ὦ Ζεῦ, καὶ τὰ τρεῖς φέρων χαλῶς.

Ἄλ. Ἡ τριτογενὴς γὰρ αὐτὸν ἐνεξιδιάνισε.

Κλ. Λαβέντιον πλακοῦντος πίνοντο παρ' ἐμῷ τόμῳ.

Ἄλ. Παρ' ἐμῷ δ' ὅλον γε τ' πλακοῦντα ἴστωνί.

Κλ. Ἀλλ' ἔλαγ' ἔξεις ὁπόθεν δῶς, ἀλλ' ἐγώ.

Ἄλ. Οἶμοι, πόθεν λαγῶά μοι γενήσεται;

Ὡς θυμένωι βωμολόχον ἔξευρέ τι.

Κλ. Ὅρας τὰ δ' ὦ χακοδαίμων; Ἄλ. ὀλίγον μοι μέλει.

Ἀλλὰ γὰρ ἐκείνοι γ' ὥς ἐμ' ἔρχονται. Κλ. Πίνες;

Ἄλ. Πρέσβεις, ἔχοντες ἀργεῖς βαλαάντια.

Κλ. Ποῦ, πῶς; Ἄλ. τί δέ σοι τῷτ'; οὐκ ἐάσεις τὰς ξένους;

Ὡς Δημίδιον, ὅρας τὰ λαγῶ, ἅ σοι φέρω;

Κλ. Οἶμοι τάλαι, ἀδίκως γε τὰ μ' ὑφάρπαζας.

Ἄλ. Νῆτ' Ποσειδῶν, καὶ σὺ γὰρ τὰς ἐκ πύλου.

Δη. Εἰπ', ἀντιβόλῳ, πῶς ἐπέσησας ἀρπάσας;

Ἄλ. Τὸ μόνον ἰόντα τ' θεοῦ: τὸ δὲ κλέμμι ἐμόν.

Κλ. Ἐγὼ δ' ἐκινδύνευσ'. Ἄλ. ἐγὼ δ' ὥπλησά γε.

Δη. Ἀπὸ θ': ἔγὰρ ἀλλὰ τ' ὡς χερσὶν ἡ χάρις;

Κλ. Οἶμοι χακοδαίμων, ὡς φαναγδεομένη σομαι.

Ἄλ. Τί ἔστι χακρίνης δῆμι, ὁπότερός ἐστι νῶν

Ἀνὴρ ἀμείνων ὡς ἐσέ, καὶ τί μ' ἐγαστέρα;

Δη. Τῷ δῆτ' αὖ ὑμᾶς χερσάμηντο τεκμηρίω,

Δόξαμι κρινέην τοῖς θεαταῖσιν ὁφῶς;

Ἄλ. Ἐγὼ φράσω σοι, τ' ἐμὲν κίστην ἰδὼν,

Εὐλλα-

*Ad naues. nam probè obseruat rem nauticam,
Habe & dilutum, quod bibas, tria ac duo.*

Po. Quàm suauè, proh Deum, & quàm pulchrè fert tria.

Ag. Tritonia ipsum miscuit poclis tribus.

Cl. Cape hanc à me placentæ portiunculam.

Ag. A me verò hanc placentam totam habe tibi.

Cl. Et vnde leporinas des, non habebis, vt

Ego. Ag. vā mihi? leporinas vnde comparem?

Anime mi, nunc scurrile quid finge, inueni.

*Cl. Viden' has, homo miser? Ag. id parum curæ est
mihi.*

Verùm huc alij quidā ad me tendunt. Cl. qui, obsecro?

Ag. Legati, onustos ære loculos qui ferunt.

*Cl. Vbinam, vbi? Ag. quid ad te? quin omittis hospites,
O mi popelle, viden' leporinas, quas fero?*

Cl. Hei mihi, mea tu rapuisti per nefas bona.

Ag. Ita per Neptunum, quando & tu aliena è Pylo.

Po. Dic quaeso, quomodo cogitasti surpere?

Ag. Dea est excogitare: furari est meum.

Cl. Et ego periclitatus sum. Ag. assaui autem ego.

Po. Vbi: non tua, sed apponentis gratia 'st.

Cl. Ah me miserum, qui vincor impudentia.

*Ag. Cur non dijudicas, vter nostrum tibi
Tuorum ventri vir fiet fidelior?*

Po. Et quo vsus argumento, spectatoribus

Videar dijudicasse iam sat candidè?

Ag. Ego hoc dicam tibi, vade, & cistam meam

ARISTOPHANIS

Εύλλαβε (ιωπῇ, καὶ βαλάνισον ἅτ' ἐνί,
 Καὶ τὴν Παφλαγόνθ'· καὶ μέλ'· κρινεῖς χαλῶς.
 Δη. Φέρ' ἰδῶ, τί οὐκ ἔστ'. Ἀλ. ἀλλὰ γ' οὐχ ὁράς κενὴν
 ὦ πατωπίδιον; ἅπαντα γὰρ σοὶ παρεφόρου.
 Δη. Αὐτὴ μὴ κίστηται τῷ δήμου φρονεῖ.
 Ἀλ. Βάδιζε γοῦν καὶ δ' εὖρο πρὸς τὴν Παφλαγόνθ'.

Ὅρας νῦν; Δη. οἶμοι τῶν ἀγαθῶν ὅσον πλέα,
 Ὅσον τὸ χεῖμα τῷ πλακουῦτ' ἀπέθετο:
 Ἐμοὶ δ' ἔδωκεν ὀποτεμῶν τινυγονί.

Ἀλ. Τοιαῦτα μὲν τοι καὶ πρὸς τερον εἰργάζετο.
 Σοὶ μὲν πρὸς ἐδίδου μικρὸν, ὧν ἐλάμβανει:
 Αὐτὸς δ' ἑαυτῷ παρετίθει τὰ μέζονα.

Δη. ὦ μιὰρὲ κλέπων δὴ μετὰ αὐτ' ἐξηπάτας,
 Ἐγὼ δέ τοι ἐτεφανίξω καὶ δώρησά μιν.

Κλ. Ἐγὼ δ' ἐκλεπόν ἐπ' ἀγαθῶν ἐτὴ πόλ'·
 Δη. Κατὰ τοῦ ταχέως τ' ἐτεφανον, ἵν' ἐγὼ τ' ἐλθῶ
 Αὐτὸν πειθῶ. Ἀλ. κατὰ τοῦ ταχέως ματιγία.

Κλ. Οὐδ' ἤτ'· ἐπεὶ μοι χεσημὸς ὅστις πυθικός,
 Φράζων ὑφ' ὃ δέησέ μ' ἠπῶσθαι μόνου.

Ἀλ. Τὸ ὑμῶν γε φράζων ὄνομα καὶ λίαν σαφές.

Κλ. Καὶ μὲν σ' ἐλέγξαι βέλομαι τεκμηρίῳ,
 Εἴ τι ξυνοίσῃς τῷ θεοῦ τοῖς θεσφάτοις.

Καὶ σου ἰσοῦτο πρῶτον ἐκπράξομαι;

Πᾶς ὧν, ἐφοίτας ἐς τίν' διδασκάλου;

Ἀλ. Ἐν ταῖσιν εὐστραῖς, κονδύλοις ἡρμοσθόμην.

Κλ. Πῶς εἶπας; ὥς μου χεσημὸς ἀπλεταί φρενῶν,

Ἐν παύ-

Clām surripe, & quæ sunt intus perquirito.

Cape item Paphlagonis, ac tace: sat commodè

Feres sententiam. Po. sine videam. AG. quid? an

Meam non cernis vacuum, mi patercule?

Nam ego omnia, quæ possederam, tibi obtuli.

Po. Hæc certè cista, quæ populi sunt, prospicit.

AG. Accede nunc ad hancce cistam Paphlagonis.

Viden? Po. proh Iuppiter, quibus completa est bonis?

Quantum Paphlago placentarum in ea reposuit?

Mihi, quod præciderat, tantillulum dedit.

AG. Atque hæc eadem ille factitavit antehac.

Nam portiunculam minorem tibi dedit.

Ipse sibi maiorem reseruauit scelus.

Po. O fur scelestè, qui me his fraudasti dolis.

At ego coronatum te ornaui præmijs.

CL. Ego furatus sum propter vrbis commoda

Po. Depone iam coronam ilicet, vt huic eam

Imponam. AG. agè depone coronam citò verbero.

CL. Minime. quia mihi Pythicum est oraculum,

Quod dicit à quo vno vinci me oporteat.

AG. Nempe meum satis aperte nomen exprimit.

CL. Ego manifesto indicio te convincere

Volo, si quid responsis Dei consenties.

Iamq; adeò hoc primum ex te percontari volo,

Puer cum esses, quonam præceptore vsus es?

AG. Ego pugnis in culinis aptabar probè.

CL. Quomodo dixisti? vt animum perculit modò hoc

ARISTOPHANIS

Ἐν παρθοτρίβου δὲ τίνα πάλιν ἐμαύθανες;

Ἄλ. Κλέπειν, ὁπιόρχεϊν, καὶ βλέπειν ἐναντίον.

Κλ. ὦ Φοῖβ' Ἀπολλον, Λύκιε, τί ποτέ μ' ἐργάσθαι;

Τέχνῳ δὲ τίνα ποτ' εἶχες ἐξανδρόμενθ';

Ἄλ. Ἥλαντο πώλου. Κλ. καὶ τί; Ἄλ. καὶ βινεσκάμην.

Κλ. Οἱ μοι χακοδάμων, ὁκέτ' ὁδέν εἰμ' ἐγώ.

Λεπὴ πῖς ἐλπίς ἐστ', ἐφ' ἧς ὀχούμεθα.

Καί μοι Ἰοσῶτον εἶπε: πότερον ἐν ἀγορᾷ

Ἥλαντο πώλῃς ἐπεὶ, ἢ πῖ ταῖς πύλαις.

Ἄλ. Ἐπὶ ταῖς πύλαισιν, ὅτ' ὅτε λείχῃ ὄνιον.

Κλ. Οἱ μοι: πέφρακται τὸ θεοῦ τὸ γέσφαλον.

Κυλίνδετ' εἰσὼ τόνδε τ' δυσδάμονα.

ὦ σέ φανε, χαίρον ἄπιθι, καὶ σ' ἄκων ἐγώ

Λεῖπω: σὲ δ' ἄλλός τις λαβὼν, κεκλήσεται.

Κλέπῃς μὲν ὅκα αἰ μάλλον, εὐτυχὴς δ' ἴσως.

Ἄλ. Ἐλάνιε Ζεῦ, σὸν τὸ νικητήριον.

Χο. ὦ χαῖρε Καλλίνικε, καὶ μέμνησ' ὅτι

Ἀνὴρ γεγέννησε δι' ἐμὲ, καὶ σ' αἰτῶ βραχὺ,

Ὅπως γένωμαι σοι Φανὸς ὑπογραφεὶς δικῶν.

Δη. Ἐμοὶ δέ γ', ὅ, τι σοι ποιῶμι, εἶπ'. Ἄλ. ἀγροῦ
κριτθ'.

Ἐν τῇ ἀγορᾷ γὰρ κρινόμενθ' ἐβοσκόμην.

Δη. Ἀγροεακρίτω τοίνυν γ' ἐμαυτὸν ὁπιτρέπει:

Καὶ τὸν Παφλαγόνα ὠδᾷ δίδωμαι Ἰστονί.

Ἄλ. Καὶ μὲν ἐγώ σ' ὠδή μετ' ἀπαπύσσει χαλῶς.

Oraculum, age in ludo quam luctam didiceras?

AG. Furari, peierare, aduersum tuerier.

CL. O Phæbe Apollo, Lycie, quo afficiar malo?

Sed artem quam tu exercuisti, iam adultior?

*AG. Farcimina vendebam. CL. quid dein? AG. scortis
item*

Accumbebam. CL. hei mihi: nullus sum posthac ego;

Spes exigua superest mihi, qua suffulciar.

Etiam hoc dicas mihi, reuera ne vendere

Solebas in foro, an in Pylo, farcimina?

AG. Immò in Pylo, ubi venalia salsamenta sunt.

CL. Hei mihi: verè completum est Phæbi oraculum.

Volute intrò isthunc infelicem. vale

Corona, & abi, ego quidem inuitus te deferò:

Alius verò in potestate te habebit sua:

Si non maior fur, forsitan felicior,

AG. Tuum hoc est premium victoriæ Iuppiter.

CH. O salue victor, & memento, quòd mea

*Causa in virum hunc euaseris: modicum hoc pe-
to:*

Vt scriba iudiciorum Phanus sim tibi.

*PO. Nomen tuum quod sit, mihi dic, AG. Agoracri-
tus.*

Quoniam in foro nutritus sum pro iudice.

PO. Ego memet Agoracrito commendatum volo,

Eiq; Papblagonem istum trado pessimum.

AG. Equidem, mi popule, ego te curabo sedulà,

ARISTOPHANIS

Ὡς θ' ὁμολογεῖν σε, μηδέν' αὐτρώπων ἐμοῦ,
Ἰδεῖν ἀμείνω τῇ κεχλυάων πόλῃ.

ΩΔΗ ΚΑΙ ΣΤΡΟΦΗ.

ΤΙ κάλλιον ἀρχαῖοις, ἢ χαλπαυομένοις,
Ἡ θοᾶν ἱσπῶν ἐλατῆρας αἰδέειν;
Μηδέν ἐς Λυσίστρατον,
Μηδὲ Θόμαντιν ἀνέστιον αὖ
Λυπεῖν ἐκούσῃ καρδίᾳ.
Καὶ γὰρ ἔτσιν, φίλ' ἈπOLLON,
Πῆν, θαλεροῖσι δακρύοις
Σας ἀπὸ μύθου φαρέτρας
Πυθωνι ἐν, λήθ' τὸ κακῶς πένεα.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ.

Τετράμετροι τετραχέικοι,

ΛΟΙΔΟΡῆσαι τὰς πονηροὺς, ἔδέν' ἐξ' ἐπίφθορον,
Ἀλλὰ τιμὴ τοῖσι χηρτοῖς, ὅστις εὐλογίεται.
Εἰ μὲν οὐκ αὐτῶν, ὃν δ' εἰ πολλὰ ἀκούσαι καὶ κα-
καί,
Οὐτ' οὐκ εἰδήλη, ὅτι αὐτὸς ἐμνήσθην φίλῃ.
Νυν δ' αἰγνώτων γὰρ ἔδ' εἰς ὅστις ὅτι ἐπίσταται:
Ὅστις ἢ τὸ λευκὸν οἶδεν, ἢ τ' ὄρθιον νόμον.
Ἐπινού' ἀδελφὸς αὐτῶ τὰς τέσπορες ὁ συχρεῖς,
Ἀειφρέδης πονηρὸς, ἀλλὰ τὸ μὲν βέβηλαι.
Ἐπιδ' ὁ μόνον πονηρὸς (ὃ γὰρ οὐδ' αὐτὸς ὁμῶς.)

Οὐδὲ

*Ut tute fatearis, prater me, neminem
Vidisse, qui vrbi Hiantia melius velit,*

ODE ET STROPHE.

Quod pulcrius incipienti, aut denique finem adhibenti:

*Quàm loqui laudem domitoris equorum:
Nec vel in Lysistrato,
Vel malè egente Thomante aliquid
Taxare corde conscio.
Hic enim famem, ô bone Apollo,
Fert cum calidis lacrymis, pre-
Henditq; tuam pharetram,
Delphos apud summa inopia laborans.*

EPIRRHEMA.

Septenarij Trochaici.

Non est odiosum malos homines conuiuariet:
Sed bonis laudi datur, si quis rem rectè ponderet.
Quòd si isthic homo, quem oportet audire malè, vir foret
Prælustris, tum ego non commeminisssem amiculi mei.
Nunc Arignotum cytharædum, nullus est, qui nesciat,
Qui quidem albū nōrit, aut rectus qui sit cytharæ modus.
Frater est illi, à fraternis moribus sed degener,
Ariphrades scelestus: & qui id ipsum sedulo studet.
Et verò non modò malus (neq; enim unquam aliàs no-
uisssem ego)

Et

ARISTOPHANIS

Οὐδέ παμπόνηρ, ἀλλὰ καὶ περσεξεύρηκέ π.
 Τὴν γὰρ αὐτὴ γλῶτταν ἀσχεαῖς ἡδοναῖς λυμάνεται.
 Ἐν χαλαρείοισι λείχων τὴν σπόπυτον δρόσον,
 Καὶ μολυῶν τ' ὑπὲρ λυ, καὶ κυκῶν τὰς ἐσχάρας,
 Καὶ πολυμνήσφα ποιῶν, καὶ ξυῶν οἰωνίχῳ.
 Ὅστις οὖν τοῖς τὸν αἰδρα μὴ σφόδρα βδελύττεται,
 Οὐτέ ποτ' ἐκ ταυτὸ μεθ' ἡμῶν πίεται ποτηεῖα.

ΑΝΤΩΔΗ, ΚΑΙ ΑΝΤΙ- ΣΤΡΟΦΗ.

Η Πολλάκις ἐνυχίασι φροντίσι συγγένημαρ
 Καὶ διεζήτηχ', ὅποθεν ποτὲ φαύλως
 Ἐδίει Κλεώνυμθ!
 Φασὶ γὰρ αὐτὸν ἐρεπτόμενον
 Τὰ τῶν ἐχόντων ἀνέρων,
 Οὐκ ἀν' ἐξελθεῖν σπὸ σιπύης;
 Τοις δ' ἀντιβολεῖν αἰομοίως;
 Ἰθ' ὦ ἀνὰ περσεγονάπων,
 Ἐξελθε καὶ σύγνωνθι τῇ τεραπέζῃ.

ΑΝΤΕΠΙΡΡΗΜΑ.

Τετραμέτροι Τροχαϊκοί.

Φ Αὖτ' ἀλλήλοισι ξυνελθεῖν τὰς τετρήδας εἰς λόγον
 Καὶ μίαν λέξαι πιν' αὐτῶν ἥ τις ἰὼ χάρατρεα:
 Οὐδέ πω φαίεσθε ταῦτ' ὡ παρθενοὶ τὰ ντῇ πόλεις;
 Φασὶν αὖτεῖσθαι πιν' ἡμῶν ἑκατὸν, ἐς Καρχηδόνα,

Ἄνδρα

Et prorsum nequam: sed & commentus est aliquid mali.

*Nam linguam suam voluptatibus infandis polluit:
Quippe in ganeis rorem delingit abominabilem,
Et barbam inquinat, & confundit inter se labra orium:
Et Polymnestum hic imitatur, & coit cum Oeonicho,
Hunc virum quicumque non execratnr nefarium,
Ille nunquam eodem nobiscum potabit poculo.*

ANTODE, ET ANTISTROPHE

Noctis studijs ego seris sæpius aduigilavi;
Quæritans, vnde hic adeo malè & agrè
Viuere Cleonymus!

*Namque ferunt comedentem hominem
Bona atque opes prædiuitum,
A penu non posse reuelli:
Illos rogitare frequenter:
Vade ô, tua per genua
Oro: hinc abi, & veniam da quaeso mensæ.*

ANTEPIRRHEMA.

Septenarij Trochaici.

Aunt conuenisse triremes in colloquium mutuum,
Et dixisse quandam ex ipsis, quæ natu maiuscula:
Annón auditis, quæ in vrbe nunc fiant, vos virgines?
Nam dicunt aliquem, centum è vobis petere Carthagi-
nem

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΙΣ

Ἄνδρα μοχθηρὸν πολίτην, ὁξίνην, ὑπερβολὸν·
 Ταῖς δὲ δοξαῖς δεινὸν εἶναι τῷτο, κοῦκ ἀνασχετόν.
 Καί τιν' εἰπεῖν, ἥ τις ἀνδρῶν ἄσπονδον ἐληλύθει,
 Ἀποτροπαί, οὐ δὴτ' ἐμοῦ γ' ἀρξέει πότ', ἀλλ' ἐάν με

χρῆ,
 Ὑποτερηδόνων (απεῖς, ἐνταῦθα κατὰ γῆρας·
 Οὐδὲ ναυφάντης γε τ' ναύσωνθ', ὅδ' ἦτ' ὦ θεοί,
 Εἴτ' ἐν πεύκης γε καὶ γὰρ καὶ ξύλων ἐπηγνύμιμυ.
 Εἰδ' ἀρέσκοι ταῦτ' Ἀθλιώταισι; κατὰ μοι δοκῶ,
 Εἰς τὸ θῆσειον πλέεσθαι, ἢ πὶ τῶν σεμνῶν θεῶν.
 Οὐ γὰρ ἡμεῖς γε φραττηγῶν ἐλχανεῖται τῇ πόλει,
 Ἀλλὰ πλείω χρεῖς αὐτὸς ἐς κορυφῆς, εἰ βέλεται·
 Τὰς σκάφας, ἐν αἷς ἐπὶ πόλιν ἰοῖς λύχνοισι, κατελ-
 κύεσθαι.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΕΜΠΤΟΥ

Σκηνὴ πρώτη.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΧΟΡΟΣ.

Εὐφηνεῖν χρῆναι, καὶ τόμα κλείειν, καὶ μαρτυριῶν ἀπέ-
 χεσθαι,
 Καὶ τὰ διχαθήμια συλκείειν· οἷς ἡ πόλις ἡδε γένηται.
 Ἐπὶ χανάσιν δ' εὐτυχίαισιν παγωνίζειν τὸ θῆαρον.
 Χο. ὦ ταῖς ἱεραῖς νήσοις ὀπίκουρε, καὶ φέγγ' ἐν Ἀ-
 θήναις,
 Τίν' ἔχον φήμιμυ ἀγαθὴν ἡμεῖς; ἐφ' ὅτ' ἄν κινῶμεν ἀ-
 γχας;

Ἄλ. Τὸν

Usque: pessimum ciuem, vappam, peruersum Hyperbolum.

Sed puellis hoc graue esse factu & intolerabile,

Vnamq; harū dicere, quæ viros prope nunquā adiuerit:

Dī meliora, haudquaquam isthic mihi vnquam prædominabitur.

Sed si oportet: consenescam hīc corrosa ore teredinum.

At ne Nauphantes quidem Naufonis imperitet mihi:

Si modò ego etiam ē lignis, & picea bene compacta sum.

Quòd si isthac Atheniensibus placent, videor mihi

Considerare nauigantibus in Theseum, aut ad focos Eumenidum.

Nec enim nobis imperitando, vrbi illuserit.

Verū agē solus ipse nauiget in malam rem, si lubet:

Et scaphas, in quīs lucernas vendebat, secum trahat.

ACTVS V. SCENA I.

AGORACRITVS, CHORVS.

D*ate silentia, linguīq; fauete, & iā dimittite testes,
Putealq; & fora claudite, quibus hac vrbs præ alijs
vndique gaudet.*

Namq; nouas ob fortunas conuenit hoc laudare theatrum.

*CH. O custos bone terrarum & pelagi: vrbs lux vnica
nostræ:*

Quæ leta adfers noua nuncia famæ, ut Dijs sacrificemus?

T

CG.

ARISTOPHANIS

Ἄλ. Τὸν δῆμον ἀφελύχας ὑμῖν, χαλὸν ἐξ αἰσχυρῶν ποιήσας.

Χο. Καὶ ποῦ ἔτι νῦν, ὦ θαυμαστὰς ἐξευρίσκων ὀπιρσίας;

Ἄλ. Ἐν ταῖσιν ἰοτέφανοις οἰκεῖ ταῖς ἀρχαῖασι νῆασι.

Χο. Πῶς αὖ ἰδωμέν, ποῖαν ἔχει σκευὴν, καὶ ποῖον γέννηται;

Ἄλ. Οἷός τ' ἄρ' Αἰετὶς δὴ πρὸς πρὸν, καὶ Μιλτιάδης ξυεσίτῃ.

Ὅψομεν δέ: καὶ γὰρ αἰοιγνυμένων φόβος ἤδη τῶν περὶ πύλων.

Ἄλ. Ὀλολύξατε φαινομένης ταῖς ἀρχαῖασι νῆασι.

Καὶ θαυμαστῶς, καὶ πολυύμνοις: ἵν' ὁ κληνὸς δῆμος ἐτοιχῇ.

Κο. Ὡς γὰρ λιπαρὰ καὶ ἰοτέφανοι, καὶ ἀειζήλωτοι Ἀθηναῖοι.

Δείξατε τὸν τῆς Ἑλλάδος ἡμῖν, καὶ τῆς τῆςδε μεναρχον.

Ἄλ. Ὅδ' ἐκείνους ὁραῖν τετιγροφόρους, ἀρχαῖω σχήματι λαμπεροῖς,

οὐ χριείνων ὄζων, ἀλλὰ σπόνδων, σμύρνης καὶ ἰάλφιπτοι.

Χο. Χαῖρ' ὦ βασιλεῦ τῶν Ἑλλήνων, καὶ σοὶ ξυγχαίρομεν ἡμεῖς.

Τῆς γὰρ πόλεως ἄξια τράπεις, καὶ τοὺν Μαραθῶνι περὶ παύον.

ΔΡΑΜΑ

AG. Populum vobis recoquendo, è turpifeci, ut nunc sis honestus.

CH. Et ubinam est populus? dic consiliorum admirande repertor.

AG. Antiquas incolit Athenas, violis pulcrè redimitas.

CH. Quomodo videamus, quem gerat ornatum, qua denique forma?

AG. Quali cum Miltiade antebac & Aristide vixit, eodem

Vultu est: vti videbitis. Etenim strepitus nunc vestibulorum

Auditur apertorum: priscis omnes applaudite Athenis, Venerandis & longè hymnisonis, ubi nunc habet inclyta plebes.

CH. O pingues, ô violis redimita, ô digna gloria Athenæ: Monstrate virum nobis, qui terræ Græcorum imperat vnus.

AG. Hic ille cicadifer est, specie antiqua vultuq, sereno: Non suffragia, sed pacem redolens, vngueto illitus apto.

CH. Salve Rex Græcorum, tibi nos grátamur mentibus æquis:

Nam digna facis vrbe bac, digna illis in Marathonè tropæis.

T z

ACTVS

ARISTOPHANIS
ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΕΜΠΤΟΥ
Σκλιων δευτέρα.

ΔΗΜΟΣ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ
ΧΟΡΟΣ.

Ω φίλτατ' ἀνδρῶν ἐλθέδεϋρ' Ἀγοράκριτι,
Ὅσα μεδέδρακας ἀγάθ' ἀφειφήσας; Ἀλ. ἐγώ;
Ἄλλ' ὦ μέλ', οὐκ οἶδ' οἷθ' ἡδ' αὐτὸς πάρθ'·
οὐδ' οἶον ἔδρας· ἐμέ γάρ νομίζεις αὐτ' ἑόν.
Δη. Τί δ' ἔδρων, χέτειπέ μοι, περὶ τῶ; ποῖθ' τίς ἔστι;
Ἄλ. Πρῶτον μὲν, ὅπουτ' εἴποι τίς ἐν τῇ κλησίᾳ·
Ὡδὴ μ', ἐρατῆς εἰμισός· φιλῶ τέ σε,
καὶ κήδομαι σου, καὶ περὶ βλεῦω μόνθ'·
τῶτοις ὅπουτε χεῖναι τὸ πρὸς περὶ οἰμίοις,
Ἀνωρτάλιζες, καὶ κερστίας. Δη. ἐγώ;
Ἄλ. Εἴθ' ἐξαπατήσας, ἀντὶ τῶτων ὥχετο.
Δη. Τί φῆς; τοιαῦτα μ' ἔδρων, ἐγὼ δ' οὐκ ἡδ' οἶδ'
μιν.
Ἄλ. Τὰ δ' ὧτα γὰρ σου, νῆ Δί', ἐξεπετάηνυτο,
Ὡς περὶ σκιάδιον, καὶ πάλιν ξυνήγετο.
Δη. Οὕτως αἰνέσῃθ' ἐγέγεθ' ἔμιν καὶ γέραν;
Ἄλ. Καὶ νῆ Δία γ' εἰδύω λεηροίτῳ ῥήτορι,
Ὁ μὲν, ποιῶνται ναῖς λέγων, ὁ δ' ἔτερθ' αὐτῷ,
καταμιοδοφορῆσαι· τῶτον ὁ τ' ἑμιοδὸν λέγων,
τὸν ἰὰς τριήρης πρὸς δραμῶν αὐτῷ ὥχετο.

οὔτ' ο

ACTVS V. SCENA II,

POPVLVS, AGORACRITVS,
CHORVS.

HOMINVM carissime huc ades Agoracrite:
Quanto tu recoquendo me affecisti bono?

AG. Egon' ? ô miser, nescis tu qualis antea
Fueris, quæ feceris: ut me credas iam DEVM.

PO. Quid feci igitur? cedo, qualis fui antehac?

AG. Primò quidem si quis dicebat in foro:

O pople amans tui sum, & te vnicè colo,

Et curam gero tui, & solus tibi consulo,

Si quis talibus utebatur lenociniis:

Ibi tu ex passis alis tollebas cornua.

PO. Egon'? AG. pòt, ubi verba dedit, pro his liber
abiit.

PO. Quid ais? hæc illi fecerunt sed me inscio.

AG. Et, per Iouem, aures expandebantur tuæ,

Et complicabantur, quasi quoddam umbraculum,

PO. Adon' stultus atque delirus fui?

AG. Et per Iouem si duo dicebant Rhetores,

Quorum alter naues confici suaderet, &

Alter stipendia militaria soluere.

Hic, qui verba faciebat de stipendiis,

Illum, qui de trimeribus te monuerat,

ARISTOPHANIS

Οὐτ' οὐκ ἔστιν ἡ χάρις ἡμῶν;
 Δη. Αἰσχύνομαι τοι ταῖς ὑπερτέρον ἀμαρτίαις.
 Ἄλ. Ἀλλ' οὐδέ τι τῶν ἀπ' αὐτοῦ, μή φροντίσης.
 Ἄλ. Οἷός σε ταῦτ' ἐξηπάτην· νῦν δὲ φράσον,
 Ἐάν τις εἴπῃ βωμολόχος ξυνήγορος,
 Οὐκ ἔστιν ὑμῖν τοῖς δικασταῖς ἄλφιστα,
 Εἰ μὴ χαλαγνώσασθε ταύτην τὴν δίκην,
 Τῷτον τί δράσας, εἰπέ, τὸν ξυνήγορον;
 Δη. Ἀεὶς μετέωρον, εἰς τὸ βάραθρον ἐμβαλῶ,
 Ἐκ τῆς λαρυγίας ἐκκρεμάσας ὑπερβολόν.
 Ἄλ. Τουτί μὴ ὀρθῶς καὶ φρονίμως ἤδη λέγεις.
 Τὰ δ' ἄλλα φέρ' ἴδω πᾶς πολιτεύσας; φράσον.
 Δη. Πρῶτον μὲν, ὅποσοι ναῖς ἐλαύνουσιν μακρὰς,
 Καταγρυμνοῖς τὸν μισθὸν ἀποδώσω ἵν τελη.
 Ἄλ. Πολλοῖς γὰρ ὑπολίαισι πυγιδίοισιν ἐχαιεῖται.
 Δη. Ἐπεὶ θ' ὁ πολίτης ἐν τεθείς ἐν χαλαρόν γα,
 Οὐδὲν οὐδέ τι ἀποδίδας μετὰ γὰρ φήσεται,
 Ἄλ. Ἄς ὦρ' ἡμῶν τὸ πρῶτον, ἐγχεράφεται.
 Ἄλ. Τῷτ' ἔδρακε τὸν πόρπακα τὸν Κλεωνύμου.
 Δη. Οὐδ' ἀγροῦσ' γὰρ ἀγένηται οὐδὲν ἐν ἀγορᾷ.
 Ἄλ. Ποῦ δὴ τα Κλέαδης ἀγροῦσ' καὶ Σβάρων;
 Τὰ μὲν γὰρ ταῦτα λέγω τὰ νῦν μῦθος.
 Ἄλ. ὦρ' ἡμῶν τὸ πρῶτον, ἐγχεράφεται.
 Σοφός γὰρ ὁ Φάμαξ, δεξιῶς τ' οὐκ ἀπέθανε.
 Σωκράτης γὰρ ὅστις, καὶ ὡραῖος,

Praterlabebatur: quid aspectas humum

Obstipo capite? annón manebis hoc loco?

PO. Pudet prateritorum delictorum, ac piget.

*AG. Ac nulla in te culpa est, ne sollicitus sies,
Sed in his, qui tibi verba dedêre. Agè verò, cedò,*

Nunc si quis aduocatus scurra diceret,

Nihil farina vobis iudicibus erit,

Nisi prius hanc causam damnaueritis. agè

Quid huic facturus es aduocato? cedò mihi.

PO. Raptum sublimem, in barathrum precipitem dabo:

Et Hyperbolo ipsi, laqueo interstringam gulam.

AG. Sapienter hoc & rectè iam pronuncias.

Sed quomodo ordinabis cætera? dic age.

PO. Primum, quicunque naues longas remo agunt,

His militibus integrum dabo stipendium.

AG. Multis detritis natibus gratum feceris.

PO. Deinde nemo ciuium relatus in

Numerum: pòst præproperè transscribetur aliò.

Sed, ut erat primitus, ita inscribetur statim.

AG. Hoc marculum Cleonymi momorderit:

PO. Nemo imberbis pòst in foro versabitur.

AG. Vbi ergo Clisthenes manebit & Strator?

Hos dico adolescentes, vnguentis illitos.

Qui confidentes hac verba assidue crepant:

Sapiens est Phæax, sed mortem non prospere

Obiuit: nam & membra aptè scit connectere,

ARISTOPHANIS

Καὶ γνώμοτυπικός, καὶ σαφής, καὶ κρητικός,
Καταληπτικός τ' ἄριστα τῷ ἰορυθνητικῷ.

Χο. Οὐκοῦν καὶ θαλασσοπόρος σὺ τῷ λαλήτικῳ;
Δη. Μὰ Δί': ἀλλ' ἀναστρέψω κυνηγετῆν ἐγὼ
Τούτους ἅπαντας, παυσανίδους ψηφισμάτων.

Ἄλ. Ἐχέτω ὅππῃ τοῖς τέλοσι τὸ ὄκλαδιον,
Καὶ παιδ' ἐν ἥρῳ, ὅς ποτε οἴσῃ τὸν δεσποῖ;
Κάν ποτε δοκῇ σοι, τῷ τὸν ὄκλαδιον ποίει.

Δη. Μακάρι εἴς τὰ ῥαχὰ δὴ κατὰ γαίαν.

Ἄλ. Φήσῃς γ', ἐπεὶ δ' αὖ τὰς τριακοντὰ πιδας
Σπονδὰς ὀφείδω σοι, δῶρ' ἴθ' αἰσπονοδαίταχ'.

Δη. ὦ Ζεῦ πολυτίμηθ', ὡς χαλὰ. πρὸς τῶν
θεῶν,

Ἐξεστὶν αὐτῷ κατὰ τριακοντὰ λίτρα;

Πῶς ἔλαβε ταῦτας ἐτέον; Ἄλ. οὐ γὰρ ὁ Παφλα-
γών

Ἀπέκρυπτε ταῦτας ἐνδόν: ἵνα μή σου λάβῃς;

Νῦν οὐκ ἔχω σοι ὀφείδωμι εἰς τὴν ἀχρεὴν

Λύτας ἰέναι λαβόντα. Δη. τὸν δὲ Παφλαγόνα,

Ὅς ταῦτ' ἔδρασεν, εἴφ' ὅ, τι ποιήσῃς χακόν;

Ἄλ. Οὐδὲν μέγ' ἄλλ' ἢ τίω ἐμὴν ἔξει τέχνῃν:

Ἐπὶ ταῖς πύλαις ἀλλαντοπωλήσῃ μόνον:

Τὰ κυύφα μίγνῃς τοῖς ὀνείοις φράγμασιν,

Μεθύων τε ταῖς πόρταισι λαιδορήσειαι,

Καὶ τῷ βαλανείῳ αὐτὸ λῶξον πίετα.

Δη. Εὐγ'

*Et terminare, formareq; sententias,
Et perspicuus est, atque in dicendo vehemens,
Et aduersus tumultuantem quàm optime
Præoccupare animos auditorum potest.*

CH. Non tu hominem garrulum digitis præoccupes?

*PO. Non per louem: sed hos omnes venerarier
Cogam, & Senatusconsulta intermittere.*

*AG. Habe nunc prorsus hanc sellam plicatilem,
Puerumq; testiculatum, qui sellam ferat.*

Vbi tibi visum fuerit sellam issum face.

PO. Beatum me, qui restitutor in pristinum.

*AG. Hoc tùm dices, vbi ego fœdus tibi dederò
Triginta annorum. Adeste huc illicò fœdera.*

*PO. Proh Iuppiter, quàm sunt formosa? per Deos
Oro, liceat cum ipsis habere rem mihi.*

Amâbo, quomodonam abstulit hæc fœdera?

*AG. Annôn ea occultarat intus Paphlago,
Ne tu posses adipisci? at nunc ego do tibi,
Vt hinc rus tecum abducas. POP. sed quid Paphla-
goni,*

Hæc qui perpetravit mala, inferos mali?

*AG. Nihil aliud maius, nisi vt artem exerceat
Meam, & ad portas solus vendat farcimina:*

*Canina miscens asininis negocijs,
Et ebrius scortis dicat conuicia:*

Tum è balneis lauacrum perpetim bibat.

ARISTOPHANIS

Δι. Εὖ γ' ἐπενόησας, οὐδ' ὅτιν' ἄξιον,
 Γόργασι καὶ βαλαεῦσι διακεκραγέσθαι·
 Καί σ' ἀντὶ τούτων εἰς τὸ πυρραεῖον χαλῶ,
 Ἐς τὴν ἑδρανθ', ἵν' ἐκείνῳ καὶ ὁ φαρμακός.
 Ἐπὶ δὲ ταυτηνὴν λαβὼν τὴν βατραχίδα,
 Κακῆϊνον ἐκφέρειται πῆς ὡς ὅτι τὴν τέχνην·
 Ἴν' ἰδῶσιν αὐτὸν, οὐδ' ἐλωβᾷθ', οἱ ξένοι.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΙΠΠΕΩΝ.

*P.O. Euge reperisti supplicium, quo dignus es.
Vt à scortis & balneatorum grege
Explodatur: ego pro his te in Prytaneum voco:
Vt eam sedem occupes, quam prior ille tenuit
Veneficus, sequere hâc, & vestem hanc indue:
Illum producat huc quispiam ad artem suam,
Vt eum hospites videant, quibus damnum dedit.*

FINIS EQVITVM.

EPISTOLA

REVERENDIS, MA-
GNIFICIS ET NOBILIBVS
VIRIS, DOMINO IOANNI COBEN-
zelio à Proßeck & Mossau, Domino in Lueg, Equiti
Teutonico, & Commendatori in Lee, iuxta Gracium,
& in Brixia ac Patavio: Administratori Cathedralis
Ecclesie in Myllstatt: S. Cesariae Maiestati, & Archi-
duci Austriae Carolo à secretioribus consilijs, inferiorisq;
Austriae Praesidi iudiciario: Dominq; item Ioanni Achil-
li Ilfingio, Domino in Chunenberg & Linda, S.
Cesariae Maiestatis Consiliario, Domi-
nis suis obseruandis:

S. P. D.

NICODEMVS FRISCHLINVS.

T recens illa amicitia, Reuerende &
Magnifice Cobenzeli, quæ nuper ad-
modum inter nos contracta est: &
vetus illa animorû nostrorum con-
iunctio, Nobilis & Magnifice Domine Ilfingi,
quæ iam olim cœpta, nuper VVormatiæ redin-
tegrata est, facit vt vtrunq; vestrum compellem
audacter, & fortasse nimis familiariter. Nam ea
est mentium vestrarum æquanimitas, ea iudicio-
rum vestrorum dexteritas, is animorum candor,
vt vos non ipsi solum iniquissimæ cuiusdam dif-
fama-

famationis immanitatem, & meam innocentiam, ex literis & sermonibus, tum meis, tum alienis, libenter cognoueritis, & cognitam, ac manibus deprehensam mirificè approbaueritis: sed apud alios etiam causam meā, certè iustissimam & æquissimam, contra popularium meorum calumnias, vt audio, strenuè defenderitis. Et profectò ita est, vt scribo: conspectus ille vester, & mutua colloquia, omnem Austriacorū, Styriorum, & Carniolanorum procerum memoriam tunc mihi subito refricuerunt. Videbar enim mihi non in tractu Rheni, sed in ripis Austriaci Danubij, inter eos homines versari, qui à moribus hostium meorū (boni enim & benè morati me non oderunt) tantum discrepant, quantum modesta virgo ab impuro scorto dissidet. Nam, vt nihil dicam de literarū studijs, nihil de cognitione multarum linguarum, nihil de doctrina legum & iuris, quid, quæso, possit maius esse in vobis, quid pulcrius, quid præclarius, quàm est illa vestra humanitas, remota ab omni fastu Cyclopico? aut quid laudabilius, quàm sermones vestri in conuiuio, docti, graues, sobrii, nō spurci, non leues, non turpi vino madidi? Equidem ista ego sic probō, & sic probāda esse censeo, vt digna esse iudicem, quæ etiam ad posterorum nostrorum, si qui erūt, memoriam deuoluantur. Obijstis hætenus legationes

E P I S T O L A

tiones quàm plurimas, functi publicis muneribus, sub tribus Imperatoribus: & obijstis eas cum foenore & vtilitate huius Imperij, cū salute multorum ciuium, cum laude vestra singulari. Nam non solum apud Imperij Septemuiros, apud Reges exteros, apud Duces, apud Principes, tam Ecclesiasticos quàm Politicos, grauissima & planè indubia expèdiuistis negotia: alter è vobis etiam ad Turcicum tyrannum periculosissima legatione defunctus: sed nunc quoque VVormatiensem conuentum, Cæsariæ Maiestatis nomine, laudabiliterregistis. Meritò igitur vos magnificat Romanus Imperator: meritò vos suspicit Aula Cæsaria: meritò vos amant omnes boni, & quicunq; virtutem amant, quiq; nondum indixêre bellum literis, legibus, honestis moribus. Ego sanè, cū nihil habeam nunc aliud, quo meam erga vos obseruantiam, meumq; amorem faciam testatum, præter has Nubes, sed eas tamen minimè nubilas, neq; citò euanidas (durârunt enim ultra duo millia annorum) mitto eas vobis legendas. Cū enim Sophisticas Rhetorum, & Philosophicas argutias nihili facere soleatis, vt certè nihili sunt faciendæ, non dubito, quin harum Nubium lectio, id est, omnium Sophisticarum nugarum reprehensio pergrata sit vobis futura. Qui enim grauioribus inuoluti estis negotijs, & mul-
tis fo-

vis fori turbis, onerumque publicorum molestijs
conflictamini: habituri estis in hoc Dramate Ari-
stophanio multos sales, multa dicteria, quæ vos
mirificè recreabunt. Accipite igitur hoc quic-
quid est chartacij muneris: & Latinum Aristo-
phanem pari beneuolentia, pari que amore com-
plectimini, quo Græcum illum omnes Athenien-
ses ciues, omnes equites, Reges etiam exteri nunc
olim prosecuti sunt. Quod restat, precor Deum,
vt is vobis largiatur felicia negotiorum consilia,
animos indefessos, corpora salua, & diutis-
simè incolumia. Francofordiæ ad
Mœnum, Calend. Maij,
Anno, &c. 86.

OCCA

OCCASIO FABV LAE, QVAE INSCRI bitur Nubes.

QUONIAM Aristophanes hac Comœdia
Socratem insectatur: nos Occasionem Fabu
la ex *Æliano* referemus, apud quem lib. 2.
Var. Historiæ Cap. 13. copiosè & eleganter
omnia, quæ huc pertinent, describuntur. *Anytus*, inquit,
causas & vias quærebat contra *Socratem*: propter ea
quæ suprà diximus. Metuebat verò *Athenienses*, & il
lorum voluntatem suspectam habebat, quemadmodum
accepturi essent hominis accusationem. Nam celebre
nomen *Socratis* erat, tum propter alia, tum potissimum,
quòd in *Sophistas* vehementer inueheretur: in quibus
nihil sanum inerat: & qui neque sciebant, neq; docebant
quicquam operæ pretium. Ab his igitur initium petere
& periculum facere cœpit, quam in partem accepturi es
sent accusationem *Socratis Athenienses*. Nam statim
eum in crimen vocare, non arbitrabatur esse consultum:
partim ob ea, quæ exposui: partim, ne *Socratis* amici &
assectæ exasperatos, contra accusatorem, iudicum ani
mos in suas partes abstraherent, & sic in se aliquod malū
redundaret: ut qui falsò detulisset hominem, non solum
nullius calamitatis in *Repub.* autorem: verum etiam
ex diuerso, ciuitatis *Atheniensium* ornamentum. Quid
ergò

ergo excogitat? Aristophanem Poëtam Comicum, nugatorem: qui & ridiculus erat, & talis haberi studebat: subornat & persuadet, ut in Comœdia Socratem ab ijs, quæ plerique de eo conficta norant, malis taxaret atq; incesseret. Esse loquacem, & dicendo efficere, ut malæ causæ bonæ videantur: introducere novos & inusitados Dæmones: cum neq; nosset interim, neque reuerenter haberet Deos, atq; hæc ipsa quoque in eos, qui eius opera vterentur, transfundere, & eos in falsam opinionem inducere. Aristophanes, arrepto argumento, admodum strenuè risum interposuit, & metrorum festiuitatem: optimum Græcorum, aduersus quem diceret, materiam sibi faciens. Non enim illi Cleon erat in Dramate propositus: nō suggillabat Lacedæmonios, aut Thebanos, aut ipsum Periclem: sed virum Dijs omnibus præsertim Apollini, charum. Proinde rei insolentia, & inusitato in Scenæ spectaculo Socratis: primum omnes Athenienses, cum nihil minus expectassent, obstupuerunt. Deinde, quoniam naturâ inuidiosi erant Athenienses, & ad optimis quibusque detrectandum procliuēs: non solum illis, qui in administratione Reipub. & magistratibus excellere: verum etiam, qui vel doctrina literarum, vel vitæ grauitate præfulgerent: iucundum eis ludicrum visa sunt illæ Nebulæ, & actorem plausu tanto prosequerentur: quanto nunquam antea, & clamore victoriam ei decreuerunt: mandaruntq; iudicibus, ut Aristophanis nomen, non alterius, scriberent. Atque Drama fuit eiusmodi.

OCCASIO FABULÆ.

Socrates verò rarò veniebat in theatra: nisi quando Euripides Tragicus Poëta cum novis Tragediis certaret: tum enim accedere solebat. Et tunc quoq; cum Euripides in Piræo contenderet, eò descendebat. Nam amabat hominem tum propter sapientiam, tum propter carminum virtutem & bonitatem. Aliquando tamen ipsum Alcibiades filius Clinia, & Critias filius Callaschri, & Comœdias etiam in Theatro audiret, inuitarunt: & tantum non cœgerunt. Verum ille non magni Comicos pendebat: sed egregiè contemnebat (ut vir modestus, iustus, probus & sapiens) homines mendaces, iniuriosos & sani nihil dicentes: quod ipsos malè habuit. Atque etiam hæc erant Aristophanis Comœdiæ seminaria: non solum ea, quæ Anytus & Melitus suggesserant. Haud etiam verò dissimile est, Aristophanem magna pecunia ex hac re locupletatum fuisse. Nam, cum illi cuperent & omnino festinarent, Socratem calumnijs & convitijs proscindere: ipse verò pauper & scelerosus esset: quid absurdum sequatur, si statuamus eum argentum ob rem inhonestā, & maleficiosam cepisse? Sed de his ipse sibi conscius est. Consecutum est igitur Drama magnā gloriam. Etenim illud Cratini tum maximè verum erat: Theatrum malè sana corda habebat: & quoniam Bacchanaliorum festum celebrabatur, magna multitudo Græcorum eò, spectandi cupiditate, cōfluxerat. Cum ergò circumferretur in scena Socrates & crebrò nominaretur (non mirum, si etiam visus in hystriionū personis, nam figulos etiā pulcrè
cum

um per se p̄p̄ expressisse constat) Peregrini, quis ille, qui in Comœdia traduceretur, esset, nescientes: susurrum & murmur excitabant: atque quisnam esset ille Socrates, interrogabant. Quod cū animaduertisset ille (etenim nō forte fortunā aderat: sed sciens se in Comœdia taxandum: sedebatq; in opportuno loco Theatri) ad tollendam dubitationem ex animis peregrinorum surrexit, & per totum Drama, congregientibus histrionibus, stans cernebatur. Ad eō Socrates & istam Comœdiam & Athenienses nibilifecit.

Haftenus *Ælianus*, cuius integram narrationem huic libro inferere volumus, propterea: quod ea huic Comœdiæ non parum lucis afferat. Sed nos ista iam neque confirmare neque confutare instituiamus: hanc rem in alium locum reiicientes. Qui plura volunt in promtu habere pro defensione Socratis: hi legant *Apologiam Socratis* apud *Platonem* & *Xenophontem*, item *Plutarchi* lib. de Genio Socratis: & *Appuleium* de Deo Socratis. Nos ad argumentum fabulæ

accedimus, quod tale est.

ARGVMENTVM

FABVLAE.

INTRODV CIT Poëta quendam Strepriadem, noctu diuque semetipsum torquentem, propter debita & alienum, à fœneratoribus acceptum: in quod pater se causa filij, cui equos emerat, temerè coniecerit. Nam instante iam nouilunio, quo debita exigebantur, noctem iste insomnem habet. Quare accensa lucerna, sumtus & debita secum supputat: filium, qui equos & currus somniabat, è lecto excitat: orat, vt Philosophos, Socratem & Chærophontem adeat, & ab illis Sophisticam persuadendi artem addiscat. Sic enim fore, vt creditoribus imponat: & quod pater nihil cuiquam debeat, illis persuadeat. At Phidippides (hoc enim nomen filio) rei equestris amore adductus, Philosophicum pallorem detestatur, patrique morem gerere recusat, & conditionem respuit. Quare, senex, omni spe, quam de filio conceperat, abiecta, ipsemet Socratem adire, & mentiendi artem, nulla ætatis ratione habita, perdiscere constituit. Non longè progressus, ad Ostium Academix, seu Lycei peruenit, atque hoc pulsat & Socratem quærit. Discipulus domo egrediens, cognita aduentus causa, exponit seni quædam arcana Socratis: sed ridicula: vt sunt, de dimensione talus pulicum, de culicibus, ore nè an podice sonum edant, & similibus. Quas subtilitates homo rusticus primùm admiratur: deinde in Scholam introducitur: vbi conspiciatus fortè globum cœlestem & terrestrem affabrè factum: nonnulla de situ Vrbiũ & Insularum, deque erudito puluere ridiculè docetur. Ibi-
dem

dem in calatho consistentem Socratem, quasi à terra sub-
 motū: & in sublimiori loco cœlum contemplantem, salu-
 rat: causam aduentus exponit: doceri cupit: mercedem
 sanctè per Iouem promittit. Ille Iouis audito nomine, ne-
 gat esse Iouem: & præter Nubes, nulla restare vsquam nu-
 mina. Mox homine rustico, sacris Philosophicis initiato,
 Nebulas inuocat: vt hæ sibi in Strepsiade informando,
 opem ferant. Introgressis, muliebri specie, in Theatrum
 Nubibus, docet Socrates: illas esse Sophistarum Deas: eas-
 dem tonare & fulgurare. Hac de causa etiam à Strepsiade
 adorantur: eique omnem operam pollicentur Nubes.
 Quare iterum rogat Socratem Strepsiades, vt Sophisticā
 se doceat: promittit omnem diligentiam cum laborum &
 plagarum tolerantia coniunctam: dummodò rabula fiat:
 & à debitis liberetur. Annuat Socrates, & homini suam
 operā promittit: exploratis tamen prius ingenij viribus,
 facultate Memoriz & dono facundiz. Postea introductū
 in scamno collocat, & quæ facere eum velit, paucis admo-
 net. Illis è procenio digressis, Nubium chorus de Aristo-
 phanicis Comædijs & de hac cum primis, ad spectatores
 verba facit: Poetam laudat: alios Comicos reprehendit.
 Hinc orationem ad Deos conuertit: & Iouem, Neptunū,
 Solemque inuocat. Mox iterum ad spectatores conuer-
 sus, Athenientes accusat: quod Nubibus sacra nō faciant,
 & ingrati sint pro Cleone, à se tempestatibus interempto.
 Hinc Apollinem, Dianam, Mineruam & Bacchum Cho-
 rus adorat. Postremò rursus quædam in ciuibus vitupe-
 rat. Redit interim in scenam cum Strepsiade Socrates, &
 de Hominis hebeti ingenio conqueritur: simul varia ex
 ipso interrogat. At ille rogatus de cepis, semper respondet

ARGVM. IN NVBES.

de allijs: ac nihil penè in ore habet, quàm λόγον ἡπλοῦτα ἔχειν: hoc est, quemadmodum causa interior, dicendo fieri possit superior: sicut hæc nomina interpretatur Cicero in Bruto. Socrates hominem agresti ingenio præditum, monet, artem Grammaticam primò illi discendam, vt possit masculinum discernere à feminino. Ibi iocosa & lepida, de Nominum quorundam generibus eboritur disputatio, sed inutilis & ociosa. Tandem scammio infidere & secum meditari iubetur rusticus. Sed vexatus à Cimicibus, Socratem rogat, vt celeriter rem expediat, cuius ipse gratia aduenerat. Ille mollitiem hominis incutat, & animum hunc huc, nunc illuc diuidere, adeoq; in omnes partes raperi iubet, vt inde viam inueniat, qua suos debitores defraudet. Quare operto capite, rusticus senex, mirabiles technas excogitat, quibus fœneratores possit in fraudem inducere. Sed cùm ætatis vitio nimium esset obliuiosus, nec firmiter præcepta Socratis retinere pollet: suadente Nubium choro, filium accersitum ab it, vt ipse Sophisticam in schola Socratis addiscat. Ægrè hunc ille pertractum, & precibus minisque adactum, vix tandem adducit: fortè iurantem per Iouem, castigat: narrat Socratis subtilitates, & vitam lordidam: ad extremum Socrati eundem cōmendat, & bona spe vtrinq; accepta, recedit. Tum duo viri accedunt, vnà cum Nubium choro: alter Dicæus, id est, iustus: alter Adicus, id est, iniustus, qui mutuis conuijs & calumnijs dignè & indignè se persequuntur. Choro litem & altercationem sedante, & ferente leges disputationis, ambo iuuenem aggrediuntur, non aliter atque Herculem illum Prodicium, Virtus & Voluptas. Prior sententiam dicit iustus, & mores antiquitatis bonos ac frugales

gales commendat : simul Phidippidem exhortatur, vt re-
 licto Adico & Nubibus, se conſequatur. Huic magnis cla-
 moribus ſe opponit Adicus, & vitæ voluptariæ commodis
 monſtratis, Temperantiæ verò & aliarum virtutum in-
 cōmodis, Iuueni perſuadet, vt ſuæ inſiſtat viæ: ſimulq; plu-
 ribus cōuitijs Dicæum è ſchola proſtigat. Strepsiadæ oran-
 ti & inſtanti, denuò Socrates fidem & diligentiam, opra-
 tumq; ſtudioꝝ euentum pollicetur. Chorus verò ſpe-
 ctatoꝝ æquanimiſatem expetit, pro qua ſæcundas illi
 pluuias pollicetur. Vexatus interim ſumma creditorum,
 in quos inciderat, importunitate & minis, Strepsiades: re-
 dit ad Socratem, ſperans filium ſuum aliquid in arte So-
 phiſtica iam profeciſſe. Idque vbi cognouit, vehementer
 lætatur, & filium iam doctiorem ſalutat, ipſumq; præſti-
 giarum ſuarum ſpecimen aliquod exhibentem, ſummo-
 perè admiratur. Adueniunt ibi duo creditores, ſœnus ab
 illo poſtulaturi, Paſias & Amynias, vterque cum teſte. Sed
 vtrunque eludit Strepsiades: alterum, quòd artem Gram-
 maticam non didiciſſet, nec Maſculinum à Fœminino
 poſſet diſcernere: eaque de cauſa nihil ei deberi affirmat.
 Alterum verò, quòd, cū meteororum ſit ignarus, nihil
 ipſe debeat pro mutuo exigere. Sic vtrunque à ſua domo
 remouet. Ipſe cum filio inſtituit conuiuium. Interim
 Chorus malum, quod ſtatim euenit, Strepsiadæ prædi-
 cit: quòd, cū veterator ſit, etiam dignum ſuis tradi-
 bus accepturus ſit ſtipendium. Subitus ergo tumultus
 oritur, in quo verberatus à filio Philippide pater, iniu-
 riam queritur ſpectatoꝝ. Sed filius, Sophiſticam edo-
 ctus, iuſſè à ſe verberatum eſſe patrem oſtendit, propter-
 ea, quòd ipſe in conuiuiſimo Simonidem & Æſchylum lau-
 daſſet:

ARGVM. IN NVBES.

dasset, Euripidem verò reprehendisset. Patre paterna ob-
ijciente beneficia filio, & ingratitude istam expro-
brante, Phidippides copiosis verborum præstigijs probare
conatur, contra legis edictum parentes iussè à filijs verbe-
rari, & insuper matri quoque verbera minatur. Quibus
rebus commotus atque irritatus Strepsiades, damnatis
Nubibus, & Socratis Sophismatis, seruum suum adhorta-
tur, vt arrepto ligone scholam Socratis diruat: simul
ipse etiam accensis facibus eandem in-
cendit, ac diripit.

ARGV-

ARGUMENTVM

AKPOΣTIXEΣ.

N actus magistrum Socratem cum Nubibus
V anam Sophisticam aggreditur vir senex,
B attologis sua soluturus debita.
E xin, ubi nil proficit, adducit filium.
I s iam Sophista factus, edit specimina:
S ed, verberatus ab hoc, pater euertit scholam.

PERSONAE DRAMATIS.

Strepsiades. Senex rusticus.

Phidippides. Adolescens.

Famulus Strepsiadis.

Discipulus Socratis.

Socrates.

Chorus Nubium.

Iustus

Iniustus

} Sermo.

Pasias

Amyusias

} Danistæ

Testis.

Chærepho.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΝΕΦΕΛΑΙ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ
Σκηνή πρώτη.

Τείμεβοι Ιαμβικοί.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ,
ΘΕΡΑΠΩΝ.

ΟΥ, ΙΟΥ.

Ωζὺ βασιλεὺ τὸ χεῖμα τῶν νυκτῶν,
ὅσον

Ἄωρατον, ὅδε ποθ' ἡμέρα γενήσεται;
Καὶ μὴν πάλα γ' ἀλεξζυὸν ἤκουσ'
ἐγώ.

Οἶδ' οἰκέταί ῥέ βουπιν· ἀλλ' οὐκ αὖτε τῷ.

Ἀπόλοιό δ' ἦτ' ὥς πόλεμε πολλῶν οὐνεχα·

Ὅτ' ὅδε κολάσ' ἔξεσι μοι τῶς οἰκέτας.

Ἀλλ' ὅδ' ὁ χεῖνός ἐπὶ σὲ νεαίας,

Ἐγείρεται τῶν νυκτῶς, ἀλλὰ πῶς δέ λαι

Ἐν πέντε σι σύραϊς ἐγκεκορδυλημένος.

Ἀλλ' εἰ δοκεῖ, ῥέ βρωμὴν ἐγκεκαλυμμένοι.

Ἀλλ' οὐδ' ὡς αἶμα δέ λαιθ' εὐδ' ἔνι, δακτύλῳ.

ὑπὸ τῷ δαπάνης, καὶ τῆς φάτνης, καὶ τῷ χρεῶν,

Διὰ τῶν τοι τοι ὑόν· ὁ δὲ κόμην ἔχει

Ἰππία

ARISTOPHANIS NVBES.

ACTVS PRIMI SCENA

prima.

Trimetri Iambici.

STREPSIADES, PHIDIPPI-
DES, PVER.

Heu, heu:

*Proh Iuppiter Rex, quàm infinitum
hoc noctis est?*

*Nunquam ne luceſcet hodie? atqui
dudum ego* (ſeruuli.

Galli audiui cantū: & adhuc ſtercuns

Sed non licebat antehac ita ſtertere.

Malè pereas ô Bellum, tum propter alia

Multa mala: tum quòd mihi pulſare ſeruulos

Per te non licet. Et enim neq, bonus hic meus

Adoleſcens hac nocte è ſomno expergitur:

Sed pedit, inuolutus quinque ſtragulis.

Age, ſi placet, in lecto pergamus ſtertere.

At non queo miſer ego ſomnum capere oculis:

Ita me impenſa, & præſepe, & debita lancinant,

Hunc propter filiam. Sad ille comam interim

Alit,

ARISTOPHANIS

Ἰωπάζεταί τε, καὶ ξυνοικεῖται,
 Ὀνηροπολεῖθ' ἴωποις: ἐγὼ δ' ἀπόλλυμαι.
 Ὅρων ἄγχι(αντὶ) σελήνῳ εἰσάδας.
 Οἱ γὰρ τόκοι χωρῶσιν. ἀπὲρ παῖ λύχνον,
 Κάκφερε τὸ χραμματεῖον, ἵν' ἀναγνῶ λαβῶν,
 Ὅποσοις ὀφείλω, καὶ λογίσσωμαι τὸς τόκους.
 Φέρ' ἴδω τί ὀφείλω: δώδεκα μναῖ Πασία,
 Τε, δώδεκα μναῖ Πασία! πῆ ἐξησάμην;
 Ὅτ' ἐωριάμην τὸν κοσπατίαν. οἴμοι τάλαι.
 Εἴθ' ἐξεκόπιω πρῶτον τ' ὀφθαλμὸν λίθω.
 Φφ. Φίλων ἀδικεῖς, ἔλαυνε τὸν (αὐτῷ) δρόμον.
 Σβ. Τῆτ' ὅτι τὸ τοιοῦτον κακὸν, ὅμ' ἀπολώλεκε.
 Ὀνηροπολεῖ γὰρ καὶ κατὰ δυνάμειν.
 Φφ. Πόρους δρόμους ἔλα τὰ πολεμῆσια;
 Σπρεψ. Ἐμὲ μὲν οὐ πολλοὺς τὸν πατέρ' ἐλαύνεις δρό-
 μοις.
 Ἀτὰρ τί χρεῖσθ' ἔδα με μετὰ τὸν Πασίαν;
 Τρεῖς μναὶ διφείσκου, καὶ προχοῖν Ἀμυνία.
 Φφ. Ἀπαγε τὸν ἴωπον ἐξαλί(ας) οἴχασθε.
 Σβ. Ἀλλ' ὦ μελ' ἐξήλικας ἐμέν' ἐκ τῆς ἐμῆς,
 Ὅτε καὶ δίχας ὥφληκα, καὶ ἄτεροι τόκος
 Ἐνεχρέασαταί φασιν. Φφ. Ἐτεὸν ὦ πάτερ
 Τί δυσκολαίνεις, καὶ σπρέφῃ τὴν νύχθ' ὄλιω;
 Σβ. Δάκνῃ με δὴ μαρχός τις ἐκ τῶν πτωμάτων.
 Φφ. Ἐα(ον), ὦ δαμόνιε, κατὰ δαρθεῖν πῆ με.
 Σβ. Σὺ δ' οὐκ ἔχθεις, τὰ δὲ χρεῖσθ' αὐτ' ἴδ' ὅπ-
 εις τὴν κεφαλὴν ἀπατα τὰ τὸν πρῶτον.

*Alit, equitat, aurigatur, atque in super equos
In somno somniat: dum ego pereo miser.*

*Nam video Lunam iam adducere vigesimas,
Et vsuras procedere. Puer, heus, cape
Lucernam, & profer buc tabulas, vt mox sciam,
Quibus, & quot debeam, & vsuras vt supputem.
Sinè videam, quid debeam. Duodecim
Minas Pasia: hui, duodecim Minas Pasia!*

*At in quem vsus? cum coppatiam emerem: hei mihi?
Vtinam prius esset à me huic exculptus oculus.*

PHI. Pylon, iniquè agis: manè in tua Orbita.

ST. Hoc illud est malum, quod me male perdidit.

Nam dormiens etiam rem equestrem animo agit.

PH. Quot cursibus peragitur decursum?

ST. Me tu quidem multis exagitas cursibus patrem.

Sed, quodnam debitum restat post Pasiam?

Minæ tres profella curuli, & prorotis,

Amynia. PH. Equum prouoluito, ac domum reduc.

ST. At tu prouoluiti me, bone vir, è meis

Bonis: quando etiam multas pendere debui:

Et alij pro vsura minitantur pignora

Sese capturos. PH. Quid tu adeo morosus es

Pater, & tota nocte te ipsum torques miser?

ST. Mordet me prætor quidam, & è lecto fugat.

PH. Sinas me, miser homo, dormire aliquantulum.

ST. Age dormias: at scito, quòd isthac debita

Omnia redundabunt dein in caput tuum.

Vtinam

ARISTOPHANIS

Εἴθ' ὄφελ' ἢ περιμήνερ' ἀπολέαζ' κακῶς,
 Ἦπ' ἡ με γῆμ' ἐπῆρε τιῶ σὴν μητέρα:
 Ἐμοὶ γὰρ ἰὺ ἀχροικῶ ἠδ' ἰσος βίῳ,
 Εὐρωπῶν, ἀκόρητος, εἰκὴ κείμην,
 Βρύων μελίττις, καὶ περιβάτοις, καὶ τιμύλοισι.
 Ἐπ' ἔτ' ἐγὼ Μαγακλέους, τὸ Μαγακλέους
 Ἀδελφὸν ἰὺ ἀχροικῶ ὡν ἐξ ἄγρος,
 Σαμῆν, περὶ ῥ' ἄν, ἐπ' ἔκοιτο, συρμαδύην.
 Ταῦτί τοι οὐτ' ἐγὼ μοι συγγεγενημένος εἶμι.
 Ὅσοντες γὰρ, βασιλεῖς, ἐρίων, περὶ ἰσίας,
 Ἦδ' αὖ μὴ, καὶ καὶ καὶ ἀγλαΐσι μάπον,
 Δαπάνης, λαφυγῆς, κολλιᾶδος, γενετυλλίδος.
 Οὐ μὲν ἔρῳ γ', ὡς ἀργὸς ἰὺ, ἀλλ' ἔσθ' ἀθά.
 Ἐγὼ δ' αὖ αὐτῇ τοι μάπον δ' ἐκνέστοδ' ἰ.
 Πρόδασιν, ἐφασκόν, ὡ γυναικίαι σπαθαῖς.
 Θε. Ἐλαμονήμιν σὺ κ' ἐνετ' ἐν τῷ λύχνῳ.
 Σβ. Οἶμοι, τί γὰρ μοι τ' πότιν ἤπλες λύχνον;
 Δεῦρ' ἔλθ', ἵνα κλέψῃς. Θε. Ἀλλ' τί δὴ κλαύσμεν;
 Σβ. Ὅπ' ἔτι παχέων ἐνετίθεις θρυαλλίδων.
 Μετὰ ταῦθ' ὅπως νῶν ἐγένεθ' ὑὸς ἑτοσί,
 Ἐμοί τε δὴ καὶ τῇ γυναικί τῇ θαθῇ.
 Περὶ τοι ὁμοῖός τ' ἐστ' αὐτ' ἐλοιδόρῃ μετὰ.
 Ἦ μὴ γὰρ ἴσθ' ὅσον περιεπείθει περὶ τ' ἐνομα,
 Χαίδιον, ἢ Χάριππον, ἢ Καλλιππίδην;
 Ἐγὼ δὲ τὸ πάσῃς πηγέμην φθδωνίδην.
 Τίς μ' οὐκ ἐκρινόμεθ' ὅτι τῷ χέροντι

*Uicinam malè pereat isthac Pronuba pessima,
 Quæ me impulit, ut matrem olim duxerim tuam.
 Nam, ruri agebam vitam prius suauissimam,
 Squalente in, in comtam, humi proiectam temerè, apum
 Refertam copia, & fratribus, & pecudibus.
 Post uxorem duxi hanc Megacelis, ex anu
 Sorore neptem rusticus ego ex vrbe scilicet:
 Magnificam, sumtuosam, delicatulam.
 Vbi hanc duxissem, vno accumbebam lectulo;
 Ego quidem olens fecem, ficum, lanas, opes:
 Illa autem vnguentum, crocum, obscena basia,
 Et sumtum, & crapulam, & Venerem, & genium suum.
 Non iam dicam, quod ociosa ipsa fuerit:
 Quippe in texendo erat opera sua prodiga.
 At ego illi palliolum hoc, prætectus nomine,
 Commonstrans, dicebam, tu nimium texis hic:
 FA. Here, oleum nobis in lucerna deficit.
 ST. Ehem, cur tu igitur tam bibulū indideras lychnum?
 Age, accede huc, ut eiules. FA. cur eiulem?
 ST. Quia crassius oleo immisisti ellychnium.
 Post ubi mihiq, & uxori meæ bonæ
 Hic natus est filius: altercati sumus
 Primò omnium de imponendo illi nomine:
 Mater quidem ab equo nomen indebat, vocans
 Xanthippum, vel Charippum, vel Callippidem:
 Ego verò ab auo dicebam ipsum Phidonidem:
 Diu cum dissensissemus: tandem temporis*

Progres

ARISTOPHANIS

Κοιῆ ξυνέβημεν, κατέμεθα Φειδιωπίδην.
 Τῷτον τὸν υἱὸν λαμβάνεσθ' ἐκορίζετο:
 Ὅταν σὺ μέγας ὢν, ἄρμ' ἐλαυνῆς πρὸς πόλιν,
 Ὡς ὅτ' Μεγακλῆς, ξύτι δ' ἔχων. ἐγὼ δ' ἔφην,
 Ὅταν μὲν οὐ τὰς αἵσας ἐκ τῆς φελλέως:
 Ὡς ὅτ' ὁ πατήρ σου διφθέραν ἐνημύθ.
 Ἀλλ' οὐκ ἐπέειπετο τοῖς ἐμοῖς ὕδ' ἐν λόγοις,
 Ἀλλ' ἴσῳ ὅσον μετὰ τέχῃ τῷ χρημάτων.
 Νῦν οὐ ὅλιον τί νύκτα φροντίζων ὁ δῖος,
 Μίαν εὐρον ἄβυστον δαμονίως ὑπερφύα,
 Ἦν καὶ αἰσπείσω Ἰστωνί, (ωθήσομαι.
 Ἀλλ' ἐξεγείραμεν ὥτον αὐτὸν βέλομαι.
 Πῶς δὴ τ' αὐτὸν ἤδιστ' αὐτὸν ἐπεφείραμι; πῶς;
 Φφιδιωπίδην, Φφιδιωπίδιον. Φφ. τί ὧπάτερ;
 Σπς. Κῦσόν με, καὶ τὴν χεῖρα δὲς τὴν δεξιά.
 Φει. Ἰδὲ, τί βῆν; Σβς. εἰπέ μοι, φιλεῖς ἐμέ;
 Φφ. Νῆ τὸν Ποσφδῶ Ἰστωνί τὸν ἴσῳπιον.
 Σβς. Μή μοι γε τῷτον μηδαμῶς τὸν ἴσῳπιον.
 Οὐτ' ὅτ' ὁ θεὸς αἰτίος μοι τῷ χακῶν.
 Ἀλλ' ἔσθ' ἐκ τῆς καρδίας μ' ὅπως φιλεῖς,
 Ὡπαῖ, πιθῶ. Φφ. τί οὐ πιθῶμαι δὴ τὰ σοί;
 Σβς. Ἐκπρεφονῶς τάχιστα τὴς (αὐτῷ τρέπης;
 Καὶ μάθαι ἐλθὼν, ἃ νῦν ἐγὼ παρανέω.
 Φφ. Λέγε δὴ, τί κελεύεις; Σβς. καὶ τί, πείσθ; Φει. πεί-
 σωμαι.

Νῆ τὸν

Progressu inter nos conuenimus, & filio
 Nomen dantes, vocauimus Phidippidem.
 Atque hunc, manu prehensens mater, filium;
 Occipit abblandiri ei, quando, inquit,
 Tu grandiusculus fueris, age currum agas
 Ad urbem, veste succinctus curuli, vbi
 Megacles. at ego contrà illi dicebam, vbi
 Grandior eris capellas agito è Phelleo,
 Pelliceam amictus penulam, vt & pater tuus.
 Sed ipse monitis nihil obtemperat meis:
 Et morbum equestrem offundit meis pecuniis.
 Itaq; nunc totam hanc noctem cogito de via:
 Vnamq; reperi commodissimam omnium,
 Supra modum: quam si huic persuasero, illico
 Saluus sim: sed prius excitare ipsum volo.
 At quomodo illum quàm lenissimè excitem?
 Phidippide, Phidippidule. PH. quid est? pater.
 ST. Exosculare me, & tuam cedo dexteram,
 PH. Ehò, quid est? ST. dic mihi, mi fili, vtum me ames?
 PH. Ita per Neptunū equestrē. ST. ne hunc, ne nomines,
 Deum equestrem. Nam hic malorum fons est omnium:
 Sed, si me amas, mi fili: age mihi
 Obtempera. PH. quid ergò obtemperem tibi?
 ST. Mores tuos immuta quàm celerimè:
 Et ego, quæ te iussero, in his morem geras mihi:
 PH. Quid ergò iubes, cedo? ST. an morem geres? PH. ge-
 ram,

ARISTOPHANIS

Νῆ τὸν Διόνυσον. Σβ. εὐρόνι γ' ὑπόβλεπε
 Ὅρας τὸ γυμνὸν τῆτο καὶ τῶ κίδιον;
 Φφ. Ὅρῳ, πὶ οὐ τῆτ' ὅστιν ἐπεὶ ὦ πάτερ.
 Σβ. Ψυχῶν σοφῶν τῆτ' ὅστι φροντισήμιον.
 Ἐνταῦθ' ἐνοικῶσ' ἄνδρες, οἱ τὸν ὄρανον
 Λέγοντες ἀναπείθουσιν, ὡς ἔστι πνιγείς;
 Κάτ' αὖτε ἡμᾶς οὐτ' οὐ, ἡμεῖς δ' αὐτ' ἔρακες.
 Οὗτοι διδάσκουσ', ἀργέλιον ἡμῖν τις διδῶ,
 Λέγοντα νικᾶν καὶ δίκαια καὶ ἀδίκαια.
 Φφ. Εἰσὶ δὲ τίνες; Σβ. Ὅσοι δ' ἀκριβῶς τοῦ νόμου
 Μεμνηνοφροντισαί, χαλοῖτε καὶ γαθοί.
 Φφ. Αἰβοῖ; πονηροί γ', οἶδα: τὸς ἀλαζόνας,
 Τοῖς ὠχρεῖωντας, τὸς ἀνυποδήτους λέγεις:
 Ὡς ὁ χακοδαιμων Σωκράτης, καὶ Χαιρεφῶν.
 Σβ. Ἡ ἡ, σῶπα: μηδὲν εἰπῆς νῆπιον.
 Ἀλλ' εἰπὶ καὶ δὴ τῶ παζῶν ἀλφίτων,
 Τῆτων γενῶ μοι, σχασάμενθ' ἐπὶ τῶ πικρῶ.
 Φφ. Οὐκ αἶ, μὴ τὸν Διόνυσον, εἰ δοῖς γέ μοι
 Τὸς φασιανούς, οὓς πρὸς Λεωγρέας.
 Σπ. Ἴθ' ἀντιβόλῳ σ', ὦ φίλτατ' ἀνθρώπων ἐμοί,
 Ἐλθὼν διδάσκου. Φφ. καὶ τί σοι μαθήσομαι;
 Σβ. Εἶναί παρ' αὐτοῖς φασιν ἄμφω τὸ λόγον,
 Τὸν κρείττον', ὅς τις ὅστι, καὶ τὸν ἥττονα.
 Τῆτοι νῆτ' ἐπεὶ τὸν λόγον, τὸν ἥσσονα,
 Νικᾶν λέγοντά φασι τὰ δικάτα.
 Ἡν οὐ μάθης μοι τ' ἀδίκον τῶτον λόγον,

Per Bacchum ST. age nunc, accede huc fili, & prospice:

Viden' ostium illud, & hanc adiculam proximam?

PH. Video: sed quidnam est, mi pater, isthoc adium?

ST. Est animarum sapientum conciliabulum:

In quo viri habitant, qui de Cælo disputant,

Et hominibus persuadent, quod furnus fiet,

Nosq; ambiat: & quod nos carbones simus. Hi

Docent, si modo quis argentum illis det, hominem

Orantem causas, æquum & iniquum vincere.

PH. Quinam illi? ST. nomen haud noui exacte: boni,

Et qui ærumnis conflantur quàm plurimis.

PH. Au, au: miseri isti, scio, quos dicas, pallidi,

Discaleati, iactabundi Philosophi:

Quorum genius est Socrætes & Chærepho.

ST. St. st. tace: ne stolidum quiddam effutias.

Sed si patris tu rebus consultum cupis:

Age, sito mihi vnus ex istorum hominum grege:

Et equestrem omitte rem. PH. non sanè, mi pater,

Per Liberum: etiamsi Phasianos mihi dares,

Quos educat in viuarijs Leogoras.

ST. Obsecro te, mi fili, hominum mihi charissime:

Veni, & doceri te sine. PH. quid docear, pater?

ST. Aiunt penes illos esse sermonum duo

Genera: vnum superius, & inferius alterum.

Et ex his alterum sermonem, qui fiet

Inferior, vincere perorando iniquissima.

Quod si ergò iniustum hunc sermonem addiscas mihi,

ARISTOPHANIS

Ἀνὺ ὀφείλω λῆσέ σε τέπων τῶν ἡγεῶν,
 Οὐκ αὖ σποδίω ἔδ' αὖ ὀβολὸν ἔδενί.
 Φφ. Οὐκ αὖ πιθοίμην· οὐ γὰρ αὖ τλάην ἰδ' εἶν
 Τοῖς ἰωπέας, τὸ χεῖμα λῆα κεκνασμένθ.
 Σβ. Οὐκ ἄρα, μά τ' ἡμήδεα, τ' ἔγ' ἐμῶν ἔδφ,
 Οὐτ' αὐτὸς, ἔθ' ὁ ζύηθ, οὐτ' ὁ λαμφόρας.
 Ἀλλ' ἐξελῶ σ' ἐς κόραχας ἐκ τ' οἰκίας.
 Φφ. Ἀλλ' ἔπειόφετά μ' ὁ θεῖθ Μεταχλέης
 Ἀνωπον· ἀλλ' εἴσθμι· σὺ δ' οὐ φροντιῶ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

Τεῖμεβοι ἱαμβοικοί.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΜΑΘΗΤΗΣ Η ΠΑΙΣ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ.

Ἀλλ' οὐδ' ἐγὼ μὲν τοι πεσὼν γε κείρομαι.
 Ἀλλ' εὐξάμηνθ τοῖσιν θεοῖς, διδάξομαι·
 Αὐτὸς βαδίζων εἰς τὸ φροντιστήριον.
 Πῶς οὐ γέροντων, καὶ πλήσμων, καὶ βραδύς,
 Λόγων ἀκριβῶν σκινδαλμοῖς μαθήσομαι;
 Ἴτητέον· τί ταῦτ' ἔχον τραγέυομαι;
 Ἀλλ' ἔχι κόπῳ τ' ἴμεν; καὶ παιδίον.
 Μα. Βαλλ' ἐς κόραχας, πῶς ἔδ' ὀκόφας τ' ἴμεν;
 Σβ. Φείδανθ υἱὸς Στρεψιάδης Κικυννόθε.
 Μα. Ἀμαθὴς γένῃ Δί', ὅστις ἔπασσι σφόδρα
 Ἀπείμεε μὲν τ' ἴμεν λελάληκας,
 Καὶ φροντίδ' ἐξήμβλωκας ἐξευρημένῳ.

Σβ. Συσ.

*Quaecunque tua causa conflavi debita,
 Horum ne obolum quidem cuiquam ego persoluero.
 PH. Non sanè obtemperauero: neque enim equites
 Possim aspicere, ipse colore pallidus, & macer.
 ST. Ergo neq. de meo post comedes, eccerè,
 Neque tu, neque iugalis, neque Samphoras tuus.
 Sed è domo ad coruos te nunc statim exigam.
 PH. At sine equo non patietur me Megacles, meus
 Auunculus: eo intrò: posthac te negligam.*

ACTVS I. SCENA II.

Senarij Iambici.

STREPSIADES, DISCIPVLVS SEY
 PVER SOCRATIS.

EGO verò, etsi cecidi, non iacebo tamen:
*Sed inuocatis Dijs, in ludum ipsemet
 Me conferam, & hanc artem doceri me sinam.
 At cum sim obliuiosus, & tardus senex:
 Quomodo subtiliores discam literas?
 Eundum es? nam quid hac re sollicitor miser?
 Cur cessopulsare ostium? Puer heus, puer.
 DI. Abi in malam rem: quisnam pepulit has fores?
 ST. Phidonis gnatus Strepシades Cicynnius.
 DI. Ineptis per Iouem: qui tam grauitè fores
 Calcibus impetisti, nihil considerans.
 Nam cogitationem quandam animo meo
 Conceptam, abortire consilia fecis tuo.*

X S ST.

ARISTOPHANIS

Σβ. Σύζησθί μοι: τιλὺ γὰρ οἰκῶ τῷ ἄρχῳι:

Ἄλλ' εἰπέ μοι τὸ ῥᾶγμα τοῦ ξημῶλου μόνον.

Μα. Ἀλλ' ὅθ' ἔμελλε πλὴν τοῖς μαθηταῖσιν λέγειν.

Σβ. Λέγε νῦν ἐμοὶ θαρρῶν: ἐγὼ γὰρ ὅσοι,

Ἦκω μαθητῆς εἰς τὸ φροντιστήριον.

Μα. Λέξω: νομίζω δέ σε ταῦτα χεῖρ μυστήρια.

Ἀνήρετ' ἄρ' π' Χαρεφῶντα Σωκράτης,

Ψύλλαν ὁπόσοις ἄλλοι τοῦ αὐτῆς πόδας:

Δακρύουσα γὰρ ὅτ' Χαρεφῶντος τιμὴ ὄφρ' ὦν,

Ἐπὶ τ' κεφαλῇ τῷ Σωκράτει ἀφ' ἡλλήλων:

Σβ. Πῶς δὴ ταῦτ' ἐμέρησε; Μα. δεξιῶ ἰατῶ.

Κηρὸν ἀγλήξας, εἵτα τ' ψύλλαν λαβὼν,

Ἐνέβαλεν εἰς τὸν κηρὸν αὐτῆς τὴν πόδε.

Καταψυγείσῃ περὶ ἐρυσαι ῥοσισχῇ:

Ταύτας ὑπολύσας, ἀνέμέζει τὸ χεῖριον.

Στς. ὦ Ζεῦ βασιλεῦ τ' λεπιδότηϊ Θ' τῷ φρενῶνι.

Μα. Τί δὴ τ' αὖ, ἔτερον εἰ πύθοιο Σωκράτης
Φρόνισμα; Σβ. ποῖον, ἀντιβόλῳ χατὰ πέ μοι.

Μα. Ἀνήρετ' αὐτὸν Χαρεφῶν ὁ Σφήτις,

Ὅποτερ' αὖ γνῶμιν ἔχει: τὰς ἐμπίδας

Κατὰ τὸ σῶμ' ἄδδῃ, ἢ χεῖρ τοῦ ῥοπύγιον.

Σβ. Τί δὴ τ' ἐκεῖν' εἶπε περὶ τ' ἐμπίδος;

Μα. Ἐφασκει, εἶναι τοῦ ἔτερον τ' ἐμπίδος

Στενὸν: ἀγλέπιδ' ὄντος αὐτοῦ, τ' πνοιῶν

Βία βαδίζειν εὐθὺ τοῦ ῥοπύγιος.

Ἐπὶ τα κοῖλον περὶ σπινῶν περὶ κείμωνι,

ST. Ignosce mihi: nam procul huc aduenio ex agro.

Sed age, tu dic mihi, quid illud sit rei,

Quod feci abortire nimio assultu meo?

DI. Non licet hoc, nisi solis discipulis proloqui.

ST. Loquere audacter: nam & ego in hunc literarium

Aduenio ludum, discipulus ut iam siem.

DI. Dicam, sed oportet habere hac promysteriis.

Modò Charophontem interrogabat Socrates,

Quot aliquis pulex saltaret pedes suos.

Nam fortè Charephontis admomoderat

Supercilium, atque inde insiluerat in caput

Socratis, ST. & quomodo isthuc mensus est senex?

DI. Dexterrime: nam ceram liquefecit, & ei

Duos immergit capiti pulicis pedes:

Refrigerato calceamenta annata sunt:

Quibus detractis spacium rei dimensus est.

ST. Proh Iuppiter, quæ hæc animorum est subtilitas?

DI. Quid verò, si alterum Socratis hîc audias

Commentum? ST. quodnam illud? dic obsecrò mihi.

DI. Interrogabat ipsum Charepho iste Sphettius,

Verum statueret culices ore sonum edere,

An podice. ST. & quid ille respondit homini,

De culice? DI. aiebat intestinum esse culicis

Angustum, quod cum sit pratenue, spiritum

Quodam impetu rectà percurrere podicem.

Inde adiacere intestino quiddam cauum,

ARISTOPHANIS

Τὸν ὀρωκτὸν ἡχεῖν, ὑποβίας τῷ πνεύματι.
 Σβ. Σάλπιγγ' ὀρωκτός ἐστιν ἄρα τῷ ἐμπίδων.
 Ὡς τρῖς μαχάρι τῷ διεντερεύματι.
 Ἡ ῥαδίως φεύγων αὖ ὑποφύγοι δίλιον,
 Ὅσπερ δίδωδ' ἰουότερον δ' ἐμπίδ' ἔσθ'.
 Μα. Πρώτῳ δέ γε γνώμῳ μεγάλῳ ἀφῆρέθῃ,
 Ὑπ' ἀσκαλαώτῃ. Σβ. τίνα τρέπον; χεῖρ' ἔπεμποι.
 Μα. Ζητῶν τ' αὐτῷ δ' σελιεύς τῶς ὁδοῖς,
 Καὶ τὰς πεφορέας, εἴτ' αἶψα κεχωϊότ' ἔσθ',
 Ἀπὸ τ' ὀροφῆς νύκτωρ γαλεώτης χεῖρ' ἔχεται.
 Σβ. Ἡ δὲ γαλεώτῃ χεῖρ' ἔχεται Σωκράτης.
 Μα. Ἐχθὲς δέ γ' ἡμῖν δ' εἵπτον δοκίμ' ἑσπέρας.
 Σβ. Εἶπ' ὅτι οὐκ ἔστι τάλφιτ' ἐπαλαμῆσαι το;
 Μα. Κατὰ δ' ὀρεῖς χεῖρ' ἔχεται ἀσκαλίου τέφρας,
 Κάμφας ὀβελίσκον· εἴτα χεῖρ' ἔχεται λαβὼν,
 Ἐκ τῆς παλαίφρας τοιμάποι ὑφείλετο.
 Σβ. Τί δ' ἔστιν ἐκείνον τὸν θαλῆν θαυμάζοντα;
 Ἄνοιγ' ἀνοιγ' αὐτὰς τὸ φροντιστήριον;
 Καὶ δειξόν ὥς ἴαχεται μοι τὸν Σωκράτη.
 Μαθηπῶ γὰρ· ἀλλ' ἀνοιγε τ' ἔθῳραν.
 Ὡς ἑσπέρας, ταυτὶ ποδαπὰ ἰασηρία;
 Μα. Τί ἐθαύμασας; τῷ τοι δοκεῖσιν εἰσικέναι;
 Σβ. Τοῖς ἐκ Πύλου ληφθεῖσι τοῖς Λακωνικοῖς;
 Ἀτὰρ τί ποτ' ἐς τὴν γῆν βλέπουσιν ἑτοίμ' ἔσθ';
 Μα. Ζητῶσιν ἑτοίμ' ἔσθ' ἡ γῆς. Σβ. Βολβοὺς ἄρα
 Ζητῶσι; μὴ νῦν τὸτό γε φροντίζετε.
 Ἐγὼ γὰρ οἶδ' ἵν' εἰσὶ μεγάλοι χεῖρ' ἔχεται.

Τ. γὰρ

Et vi flatu actum sonare podicem.

ST. Ergò, quantum intelligo, culicum podex, tuba est?
Beatum, qui illud intestinum repperit.

Næ facile iudicium effugiat aliquis reus:

Qui quis culicis intestinum dignouerit.

DI. Pridem etiam alio commento spoliatus fuit

A fele. ST. quo pacto, dic mihi? DI. cùm inquireret

Lunæ vias & ambitus: & intuens

Cælum ore hiaret: fortè è tecto de super

Felis cacauit nocturnus. ST gaudeo equidem,

Quòd felis percacauit istum Socratem.

DI. Heri nobis nihil cœna fuit sub vesperam.

ST. Esto, sed quidnam iste ad farinas repperit?

DI. In mensa sparsit exilem cinerem: & vera

Incuruato, mox apprehendit circinum,

Et pallium è palestra furtim sustulit.

ST. Quid ergo Thaletem illum miremur amplius?

Aperi, aperi ludum hunc mihi literarium:

Et Socratem mihi monstra quàm citissimè:

Nam discere gestio. Quin aperis ostium?

Proh Hercules, cuiusmodi hæ sunt bestie?

DI. Quid mirare? cui similes esse videntur hi?

ST. Lacedæmonijs similes, captiuus è Pylo.

Sed terram cur ita intuentur cernui?

DI. Hi queritant ea, quæ sunt terra? ST. queritant

igitur bulbos. At pueri, huius rei ne satagite:

Ego enim noui melius, ubi sint magni & boni:

ARISTOPHANIS

Τὴ γὰρ οἶδε δρῶσιν, οἱ σφόδρ' ἐγκεκυφότις;

Μα. Οὗτοι δ' ἐρεβοδιφῶσιν ὑπὸ τ' ἄρταρον,

Σβ. Τί δ' ἤθ' ὁ πωροκτὸς ἐς τὸν ἔρξανον βλέπει;

Μα. Αὐτὸς καθ' αὐτὸν ἀστρονομεῖν διδάσκειται.

Ἄλλ' εἰσθ', ἵνα μὴ κείνῳ ἡμῖν ὀπιτύχη.

Σβ. Μήπω γε, μήπω γ', ἀλλ' ὀπιμηνάπτων, ἵνα
αὐτοῖσι κοινώσω τί φραγμάτιον ἐμόν.

Μα. Ἄλλ' ἔχ' οἷόντ' αὐτοῖσι πρὸς τ' ἀέρα

Ἐξω λήπτειν πολλὰ ἄγαν γ' ἐπὶ χερόν.

Σβ. Πρὸς τῷ θεῶν τί γὰρ τὰ δ' ἐστίν, εἰπέ μοι;

Μα. Αστρονομία μ' αὐτή. Σβ. τί δέ τί;

Μα. Γεωμετρία. Σβ. τί τ' οὖν τί ἐστι χερίσιμον;

Μα. Γινώσκω ἀναμετρεῖσθαι. Σβ. πόθεν τ' κληροχικίω;

Μα. Οὐκ, ἀλλὰ τίω σύμπασαν. Σβ. ἀστῆριον λέγεις;

Τὸ γὰρ σόφισμα δημοτικὸν καὶ χερίσιμον.

Μα. Αὐτὴ δέ σοι γῆς περὶ οὐρανὸν πάσης ὁρᾶς;

Αἶδε μ' Ἀθλιῶαι. Σβ. τί σὺ λέγεις; ἔπειτομαι;

Ἐπεὶ διχαστὰς ἔχ' ὁρῶ κατηνύους.

Μα. Ὡς τί τ' ἀληθῶς Ἀθηκὸν τὸ χερίον.

Σβ. Καὶ πῶς Κικωνεῖς εἰσιν οἱ μοὶ δημόται;

Μα. Ἐνταῦθ' ἐνεσιν; ἡ δέ γ' Εὐβοί, ὡς ὁρᾶς,

Ἡδὲ πῶς πέταλα μακρὰ πόρρω πάνυ.

Σβ. Οἶδ': ὑπὸ γὰρ ἡμῶν παρετάθη, καὶ Πειριχλέος.

Ἄλλ' ἡ Λακεδαιμόνων πῶς εἰν. Μα. ὅπου εἰν, αὐτή.

Σβ. Ὡς ἐχέει ἡμῶν: τί το πάνυ φροντίζεις,

ταῦτ' ἀφ' ἡμῶν ἀπαγαγεῖν πόρρω πάνυ.

Μα. Ἄλλ' ἔχ' οἷόν τι νῦν Δί'. Σβ. οἰμώξεν δ' ἄρα

Φίρε:

Sed hi quid agunt obstipos proni vertice?

DI. Erebum isti inquirunt, & quæ subsunt Tartara.

ST. Et podex illorum cur ita sursum aspicit?

DI. Addiscit vltro contemplari sydera.

Sed ingredimini, ne is fortè in nos incidat.

*ST. Minimè, minimè inquam: sed maneat hic, ut meum
Cum ipsis communicem quoddam negotium.*

DI. Et ipsis intolerabile prorsus est, diu

Morari in aëre. ST. per Deum te quaeso, dic

*Mibi, quid hæc sint? DI. Astronomia hæc est. ST. sed
quid hoc?*

DI. Geometria. ST. sed quam ad rem fiet hoc vtile?

*DI. Ad metiendum terram. ST. eam nè, quæ datur
Sortitò? DI. non, sed ad vniuersam. ST. lepide ais.*

Nam hoc commentum popolare est, & perquam vtile.

DI. Hic vniuersæ terræ est ambitus: viden?

*Hæ sunt Athenæ. ST. quid ais? non credo: quia
Hic nusquam video confidentes iudices.*

DI. Atqui verissimum hoc est Atticum solum.

ST. Et vbi sunt populares mei Cicynnij?

*DI. Hic insunt. Hæc Eubæa est, ut tumet vides:
Ea admodum est distracta in longitudinem.*

ST. Scio, nam à Pericle & nobis distracta est malè.

Sed vbinam Lacedæmon sita est? DI. isthæc sita est.

ST. Ut prope nos adiacet: at vos hic incumbite,

Ut illam à nobis ducatis longissimè.

DI. Sed, per Iouem, fieri nequit. ST. ergo flebitis.

Te

ARISTOPHANIS

Φέρε: τίς γάρ οὗτος ἔπι τῇ κρεμάστῃς ἀνὴρ;

Μα. Αὐτός. Σβ. τίς αὐτός; Μα. Σωκράτης. Σβ. Σώ-

κρατες;

Ἰθ' ἔγχε' ἀναβῆναι αὐτόν μοι μέγα.

Μα. Αὐτός μ' οὐδ' οὐδέ σὺ χέλεσον. ἔγχε' μοι σχολή.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ

Σκηνὴ πρώτη.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ,

Σώκρατες,

ὦ Σωκρατίδιον. Σω. τί με χαλεῖς ὦ φήμερε;

Σβ. Πρῶτον μὲν, ὅ, τι δρᾷς, ἀντιβολῶ κατὰ πέ μοι.

Σω. Ἀεροβατῶ καὶ ἀεὶ φρονῶ τὸν ἥλιον.

Σβ. Ἐπὶ τ' ἀπὸ τῶν τοῦ θεοῦ ἀεὶ φρονεῖς;

Ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς εἰσῆς. Σω. ἔγχε' αὐτοῖς.

Ἐξέυρον ὀρθῶς τὰ μετέωρα ἀσμάτα,

Εἰ μὴ κρεμάσας τὸ νόημα, καὶ τὴν φροντίδα.

Λεπτὴν χαλαμίσσας ἐς τὸν ὅμοιον αἴερα.

Εἰδ' ὧν χαμαὶ τὰ νῦν κατὰ τὴν ἐσκόπου,

Οὐκ ἀνποθ' εὖρον: ἔγχε' ἀλλ' ἢ γῆ βία.

Ἐλκε' ὡς αὐτὴν τ' ἐκμάδα τῇ φροντίδι.

Πάσχει δὲ ταὐτὸ τὸ ποῦ καὶ τὰ χάρδαμα.

Σβ. Τί φῆς; ἢ φροντίς ἐλκε' τ' ἐκμάδ' εἰς τὰ χάρδαμα;

Ἰθι νῦν, κατὰ βῆναι ὡς Σωκρατίδιον ὡς ἐμέ;

Ἰνα μ' ἐκδιδάξης, ὧν ὅσον οὐνεκ' ἐλήλυθα.

Σω. Ἠλθες δὲ χεῖρ; Σβ. Βεβλῶμεν μαθεῖν λέγειν.

Ἦ ποῦ

Agè verò, quisnam hic est, qui Calatbo insistit huic?

Di. Ipse est. ST. quis ipse? Di. Socrates. ST. hem Socrates?

Abi tu, & alto clamore illum huc mihi voca.

Di. Tute ipse voca: nam mihi nunc non est ocium.

ACTVS I. SCENA IIL

STREPSIADES, SOCRATES.

HEM Socrates.

Hem Socratisce. SO. quē vocas tu, qui in diem es?

ST. Quasote, dic hoc primum mihi, quid rei geras.

SO. In aëre incedo, & Solem sic intuo.

ST. Deinde ex alto calatbo despectas Deos:

Nequaquā verò è terra. SO. At enim nunquā ego primo

Sublimiora inuestigavi, ut decet,

Nisi suspensa foret animi intelligentia.

Et cogitatio tenuis in aërem

Consimilem permista. At si humi consisterem,

Et, quæ supra, deorsum contemplarer, nihil

Vnquam subtile reperirem. Etenim visua

Tellus humorem noticiæ ad se detrahit:

Quod idem solet accidere, ut aiunt, nasturtio.

ST. Quid ais? noticia humorem ad nasturtia trahit?

Agè nunc, descende ad me ocius, mi Socrates:

Vt ea me doceas, quorum adueni gratia.

SO. Cuius tu igitur aduenisti gratia? ST. Volo

Dicere

ARISTOPHANIS

Ὑπὸ γὰρ τόκων, χεῖρων τε δυσκολωμάτων,
 Ἄγρομαι, φέρομαι, ἀχρήματ' ἐνεχράζομαι.
 Σω. Πόθεν δ' ὑπὸ χρεως (αὐτὸν) ἔλαφες γινόμεναι;
 Σβ. Νόσος μ' ἐπέτιψεν ἰσχυρὰ, δὴν φαγεῖν.
 Ἀλλὰ με δίδαξον τὸν ἕτερον τοῖν σοῖν λόγων;
 Τὸν μηδὲν ὑποδιδόντα. μισθὸν δ', ὅτιν' αἶ
 Πράττη μ', ὁμοῦ μὰ σοὶ χαλαρήσῃ τὰς θεούς.
 Σω. Ποίους θεοὺς ὁμῶς σύ. Πρῶτον γὰρ θεοί
 Ἡμῖν νόμισμα οὐκ ἔστι. Σβ. τῷ γὰρ ὁμνυτ'; ἢ
 Σιδαρέοισιν, ὥσπερ ἐν Βυζαντίῳ;
 Σω. Βέβηκα τὰ θεῖα τράματα εἰδέναι (αφῶς,
 Ἄτ' ὅτ' ἔστιν ὀρθῶς; Σβ. νῆ Δί', εἴ πο' ὅτ' ἔστι.
 Σω. Καὶ ξυγχεῖα τῶν νεφέλασιν εἰς λόγους,
 Ταῖς ἡμετέραισι δαίμοσιν; Σβ. μάλιστά γε.
 Σω. Κάτι ζε τοίνυν ὅτι τὸν ἱερὸν σκίμποδα.
 Σβ. Ἰδὺ χάτημα. Σω. τὸν τοίνυν λαβέ
 Τὸν πέφανον. Σβ. ὅτι τί πέφανον; οἴμοι Σάκρα

πς

Ὡς πο' μετὸν Ἀγάμανθ' ὅπως μὴ γύσει.
 Σω. Οὐκ: ἀλλὰ πάντα ταῦτα τὰς τελευτάς.
 Ἡμεῖς ποιῶμεν. Σβ. εἴτα δὴ τί κερδανῶ;
 Σω. Λέγῃ γενήσῃ πρίμνα, χρόταλον, παμπάλη.
 Ἀλλ' ἔχ' ἀξέμας. Σβ. μὰ τὸν Δί' ὃ ψεύσῃ γέ με,
 Καὶ παμπόμην γὰρ παμπάλη γενήσομαι.

ΣΥΣΤΗ

*Discendi artem discere: nam ab vsuris malis
Et vsurarijs quàm difficilimis*

Agor, feror, & bona mea miserè oppignero.

SO. Et obaratus cum esses: te ipsum quomodo

Ignorasti? ST. morbus equestris me perdidit,

In deuorando uehemens. Sed tu me alterum

Condocefacito è magnis sermonibus tuis,

Qui debita non reddit: mercedem me dare,

Quamcunque pactus fueris, obtestor Deos.

SO. Quosnam Deos testaris? nam primum Dei

Nobis non sunt recepto more. ST. quomodo

Iuratis igitur? an per nummos ferreos,

Sicut Bizantijs? SO. Vin' tures cælicas

Clarè perdiscere: & quales sint cognoscere?

ST. Volo equidem, per Iouem: si tales sunt modò

SO. Etiam cum Nubibus in colloquio congregi,

Nostri Deabus? ST. imò maxime volo.

SO. Egè, confide hoc in lecto discubitorio.

ST. En confideo. SO. hanc coronam à me primum accipe:

ST. Quorsum coronam? vae mihi Socrates: modò

Nesacrificetis me, tanquam Athamanta alterum.

SO. Non, sed quos initiamus, illis omnia

Isthaec facimus. ST. sed lucri quidnam hinc aufero?

SO. Fies in dicendo tritus, crepitaculum,

Pollen: quiesce modò. ST. non fallis per Iouem:

Nam si ita conspergar, mox redigar in pollinem.

CON.

ARISTOPHANIS
ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΟ-
ΠΗΝ ΣΤΙΧΩΝ ΙΒ.

Ἀναπαυστικοὶ Λειστοφαῖφοι.

Εὐφημεῖν χεῖρ' τὸν ὠρεσβύτιν, καὶ τ' εὐχῆς ὑπακούει.
ὦ δέσποτ' ἀνάξ, ἀμέτρητ' ἄνθρωπος ὅς ἐχθρὸς τ' γυναι-
κῶν,

Λαμπρόστ' αἰθήρ, σεμνά τε θεὰ Νεφέλαι βροντησιέ-
ραινοι,

Ἄρτήτε, φαίητ', ὦ δέσποιναι, τῷ φροντιστῇ μετέωροι.

Σβ. Μήπω, μήπω γε, πρὶν αὖ ἰσθι πύξωμαι: μὴ χαλὰ
βρεχθῶ.

Τὸ δὲ μήκυνίῳ οἶκοθεν ἐλθεῖν ἐμέ τ' χαροδάμον' ἔχοντα.

Σω. Ἐλθετε δὴ τ' ὦ πολυτίμητοι Νεφέλαι, τῷ δ' εἰς ἐ-
πίδοξιν:

Εἴτ' ἐπ' Ὀλύμπῳ κορυφαῖς ἱεραῖς χρονοβλήτοισι χά-
θηθε;

Εἴτ' Ὀκεανοῦ πατρὸς ἐν κήποις ἱερὸν χορὸν ἵστατε νόμ-
φαις;

Εἴτ' ἄρα Νείλῳ περὶ χαῖς ὑδάτων χερσέοις ἀρύεσθαι
πρόχουσιν:

Ἡ Μαῳτίῳ λίμνην ἔχετ', ἢ σκόπελον νιφόεντα Μίμα-
τος;

Ἐπακύνετε, δεξάμεναι θυσίαν, καὶ τοῖς ἱεροῖσι χαρεῖσθαι.

ΔΡΑ

CONGERIES DVODECIM VERSVVM
PER INCISIONEM.

Anapæstici Aristophanij.

SO. Fauisse decet lingua vetulum, precibusq; attende-
re mentem.

O rex, immensè aër, qui terram pendente vndiq; cingis:
O rutilè æther: ô venerandæ Nubes, quæ fulmina vento
Mittitis: attollimini & contemplant mihi adeste coru-
scæ.

ST. Nondum, nondum: priusquam ego vestes complice-
ro, ne ma defiam.

Sed me miserum: qui non modò domo huc aduenio bene
tectus.

SO. Agè, adeste citò Nubes, & vos præbete huic conspi-
ciendas:

Seu vos in Olympi vertice niuali sacroq; sedetis:

Siue Oceani patris in hortis instituitis arte choream:

Siue ad Nili ostia lympham nunc hauritis aqualibus
aureis,

Siue Paludem Maotin, siue Mimantaniuosum habita-
tis:

Audite preces, & placata sacris, hæc sacra probate.

Y ACTVS

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΕΙΣ
ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ

Σκηνή τέταρτη.

ΧΟΡΟΣ Η ΝΕΦΕΛΑΙ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ,
ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

ΧΟ. Ἀέναοι νεφέλαι,
Ἀρῶν μιν φαίεραί,
Δροσεράν φύσιν εὐάγιστον,
Παῖς ἀπ' ὠκεάνου βαρυαχέθ'·
Ἵψιλῶν ὄρέων κορυφαί' ὅτι
Δειδροκόμοις· ἵνα
Τηλεφανεῖς σκοπίας ἀφορώμεθα,
Καρποῖς τ' ἀρδουμέναι θ' ἱερὰν χθόνα,
Καὶ ποταμῶν λαθέων κελαινάματα,
Καὶ πόντον κελάδοντα βαρύβρομον·
Ὅμμα γὰρ αἴτ' ἐρῶ ἀ-
χάματον σελαγειτάι,
Μαρμαρέασι νύκτιν αὐγαῖς.
Ἄλλ' ὅσσ' ὀσάμηναι νέφ' ὄμβριον,
Ἀθανάτας ἰδέαίς' ὅπιδώμεθα
Τηλεσκόπῳ ὄμματι γαῖαν. (σαῖτ' ὁ)
ΣΩ. ὦ μέγα σεμναὶ νεφέλαι, φαερῶς ἠέχασα τέ με χαλῶ-
ἥδ' ὠφωῆς ἅμα, καὶ βροντῆς μυκησαμένης θεοσέπλου;
ΣΤ. Καὶ σέβομαι γ' ὧ πολυτίμητοι, καὶ βέλομαι αὐτὰ πο-
παρθεῖν
Πρὸς τὰς βροντάς. οὕτως αὐτὰς τε βεβαίονα καὶ πεφόβημαι.
Κεῖ θέμις ὅτι νυνί γ' ἤδη, καὶ μὴ θέμις ὅτι, χροεῖω. (ποίη.
ΣΩ. ὃ μὴ σκώψης, μὴ δὲ ποιήσης, ἄφ' οἷς βυζοδαίμονες ὄ-
Ἄλλ' εὐφήμε· μέγα γὰρ τι θεῶν κινεῖται σμήνηος αἰοιδῶς.

ACTVS I. SCENA IV.

CHORVS SEV NVBES, SOCRA-
TES, STREPSIADES:

CH. Perpetuae Nebula

Tollamur liquida,

Madida simul & corusca

Vi. patre ab Oceano, horrifono patre,

Celsorum super ardua montium:

Et iuga frondea:

Vt speculas videamus ibi eminus,

Fructusq³, atq³, sacram & madidam hanc humum;

Et volucrum vaga marmura fluminum;

Pontumq³, horribili streperum sono.

Nam aetheris iste oculus

Sine fine coruscat,

Cum iubare irradianti

Sed pulsa imbrifera nebula procul;

Aetherea speculemur imagine,

Et claro lumine terram.

SO. O veneranda Nubes, manifesto audistis vota precan-

Sensistin' tu vocem divinã, cum tonitru reboante? (tis:

ST. Et veneror vos, Nubes sanctae, voloq³, oppedere vestris

Tonitrub⁹. Adeo ipsa horreo trepid⁹, attonitusq³ pau-

Et iã nũc, seu fas siue nefas fiet, vsq³, cacaturio ager (sco.

SO. Ne quaeso, illudas: neu facias, quod facib. ora perũcti:

Sed voce faue: nam grande Dearum examen carmine
gaudet.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΙΣ
ΑΝΤΩΔΗ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗΣ
ΚΩΛΩΝ 15.

ΧΟ. Παρθένοι ὀμβροφόροι,
Ἐλθῶμεν λιπαρὰν
Χθόνα Παλλάδος εὐάνδρον· γὰρ
Κέκροπος ὀφόμεναυ πολυήρατον.
Οὐ σέβας ἀρρήτων ἱερῶν· ἵνα
Μυσσοδὲς δόμος,
Ἐν τελεταῖς ἀγῆαις ἀναδείκνυται,
Οὐρανίοις τε θεοῖς δωρήματα,
Ναοῖθ' ὑψιφερεῖς, καὶ ἀγάλματα,
Καὶ πρὸς οὐδοὶ μακάρων ἱερώταται,
Εὐτέφανοι τε θεῶν
Θυσίαι, θάλια τε,
Παντοδαπαῖσιν ἐν ὥραις,
Ἦεῖτ' ἐφ' ἡμετέρῳ βρομία χάρις,
Εὐκελάδων τε χερῶν ἐρεθίσματα,
Καὶ μούσα βαρὺ βρομὸς αὐλῶν.
ΣΣ. Πρὸς τῷ Διὸς ἀντιβολῶ σε, φράσσον πίνες εἰς ὧ Σώ-
κρατες αὐταί,
Αἰφθεγξάμεναι τὸ τὸ σεμνόν, μῶν ἡρώναί πίνες εἰσίν;
Σω. Ἦχιτ', ἀλλ' ὕβρισμα νεφέλαι, μεγάλα θεῶν ἀνδρά-
σιν ἀρῶναι;
Αἴφ' ὧ γνῶμιον, καὶ ἀφ' ἡμετέρῳ, καὶ νοῦν ἡμῖν παρέχου-
σιν,
Καὶ περσείαι, καὶ περσέειν, καὶ χροῦσιν, καὶ χαπά-
λην.

ΣΣ. Τοῦτ'

CHORVS SEV NYBES.

I Mbrifera domina,
 Visamus grauida,
 Loca Palladis, illustrem oram
 Cecropis, & decus orbis amabile;
 Hic, vbi sacrorum nitor inclytus
 Tecta, mystica,
 Luce sacra, populo celebri patent.
 Hic, vbi caliculis sua munera
 Templaq; marmorea, & statua sacra,
 Diuorumq; aditus venerabiles:
 Hic vbi sacra Deum
 Benè comta, diesq;
 Tempore festus in omni:
 Vere nouo Bromij Charites Dei,
 Frondicomique chori certamina,
 Et suauitibia cantu.
 ST. Per summum ego te oro Iouem: dicas mihi, quae sunt,
 Socrates, istae?
 Quae adeò grauitè dixerunt? Verū sunt Heroides altae?
 SO. Minimè, sed Nubes caelestes, magna viris numina
 pigris:
 Quae sensum & mentem nobis suppeditant, viresq; lo-
 quendi,
 Nugandi, circumscribendi, apprehendendi, animosq;
 mouendi.

ARISTOPHANIS

Στ. Τοῦτ' ἄρ' ἀκύσας' αὐτῷ τὸ φθέγγῃ ἡ ψυχὴ μου πε-
πότηται,

Καὶ λεπτολογεῖν ἤδη ζητεῖ, καὶ πρὶ χαπνῶ γενολεσχεῖν,
Καὶ γνώμιδ' ὡς γνώμῃ νύξας' ἐτέρῳ λόγῳ ἀντιλογησά-
μενος· εἰπὼς βεῖν, ἰδ' εἶν αὐτὰς ἤδη φατερώς ἐπιθυμῶ.

Σω. Βλέπε νυν δευεὶ πρὸς τίμω παρήνθ'. ἤδη γὰρ ὀρῶ κα-
πύσας

Ἦσυχ' αὐτάς. Σβ. Φέρε ποῦ; δεῖξον. Σω. Χωροῦς' αὐτὰι
πάνυ πολλά,

Διὰ τῷ κοίλων, καὶ τῷ δασέων αὐτὰι πλάγαι. Στ. τί τὰ
λεῖμα,

Ὡς ἔχασθορῶ; Σω. πρὸς τίμω εἴσοδον. Στ. ἤδη νυν μόλις
ὀρῶ.

Σω. Νυν γέ τοι ἤδη χασθορῶς αὐτάς, εἰμὴ λημάς κολο-
κυτάς.

Στ. Νῆ Δί' ἔγωγ', ὦ πολυτίμητοι; πάντα γὰρ ἤδη κα-
πέχουσι.

Σω. Ταύτας μύητοι σὺ θεὰς ἔχας ἔκ' ἡδ' ἑς, οὐδ' ἐνόμιζες;

Στ. Μὰ Δί', ἀλλ' ὁμίχλην καὶ φρόνον αὐτάς ἡγούμην,
καὶ σκιαὶ εἶναι.

Σω. Οὐ γὰρ μὰ Δί' οἶδ', ὅτι πλείους αὐτὰι βόσκουσι
σοφιστάς,

Θυριομάντας, ἰατροτέχνας, σφραγιδονυχαρσκομήτας,

Κυκλίων τε χορῶν ἀσματοχάμπιας, αἰδράς μετεωροφέ-
ναχας:

Οὐδὲν δρῶντας: βόσκουσ' ἀργούς, ὅτι ταύτας μουσαί-
ποιουσιν.

Στ. Ταῦτ'

ST. Certè meus hic animus, quàm primùm audiuit verba loquentum,

In pectus continuò emicuit: & iam subtilia rerum
Euoluere gestit, iam nugari de fumo incipit: & iam
Sententiolam vnā alia conuellit: iam verbis aliorum
Contradicit. Itaq; nunc earū, vbi vbi sint, auro ora tueri.

SO. Huc respice versus Parnetem; hīc ipsas descendere cerno

Sat placide. ST. Agē vbi? commonstra. SO. magno sanē
huc agmine tendunt,

Per loca caua densaq; sed ipse obliqua. ST. quidnam rei
hoc sit,

Quòd nusquam video? SO. iuxta ingressum. ST. vix eas
cerno etiamnum.

SO. At nunc iam cernis, nisi cucurbitam in ipsis oculis
malè lippis.

ST. Video per louem ego, ò veneranda: namq; opplent
omnia Nubes.

SO. An verò Deas tu hasce ignorabas, nec statuebas.

ST. Non equidem: sed credebam nebulam & rorem, um-
bramq; nigrantem. (sophistas:

SO. Ergò ignorasti, hæ quòd multos pascuntq; fouentq;
Vates augurij, acres medicos, digiti gnauamulocompos,
Cyclicarum chorearum & cantus flexores, & sublimia
si qui

Per scrutatur, quibus auditorū animis imponere possint.

Pasciūt & inertes & nihil agētes: quia ab his celebrātur.

ARISTOPHANIS

Σβ. Ταῦτ' ἄρ' ἐποίουμι ὕχθῃ νεφελαῖν σπεπταγλαῖν δαίτοιο
ορμαίν,

Πλοκάμους θ' ἑκατοντακεφάλαι τυφῶ, ὀρημνούσας τε
θύελλας,

Εἴτ' ἀερίαις διεραῖς γαμφοῖς οἰωνύς ἀερονηχεῖς,
Ὀμβροῖς δ' ὕδατων δροσεραῖν νεφελαῖν, εἴτ' αὐτ' αὐτῶν
κατεπινον. (χλαῖν

Κετραῖν τεμάχῃ μεγάλαν ἀγαθᾶν, κρέα θάτ' ὀρνίθια κε-
Σω. Διὰ μύθοι Ιας δ' ἔχει διχάως; Σβ. λέξον δή μοι, τί
παθούσαι:

Εἴωρ νεφέλαι γ' εἰσὶν ἀληθῶς: θνητᾶς εἴξαισι γυναι-
ξίν;

Οὐ γὰρ ἐκείναι γ' εἰσὶ τοιαῦται. Σω. φερέ ποῖαι γὰρ πνέ-
εισιν;

Σπε. Οὐκ οἶδα σαφῶς: εἴξαισιν οὐὲ ἐρείοισιν πεπλάμε-
νοισιν,

Κ' ἔχει γυναιξὶ μά Δί', ἔδ' ὅπῃν: αὐταὶ δὲ ῥίνας ἔχουσιν.
Σω. Απόκριται νῦν, ἅτ' ἂν σ' ἔρωμαι. Σπε. λέγε θαχέως ὅ,
πὲρ βέλῃ.

Σωκρ. Ἦδη πότ' ἀναβλέψας εἶδες νεφέλῃν κενταύρω ὁ-
μοίαν;

Ἦ παρδάλῃ, ἢ λύκῳ, ἢ ταύρῳ; Σπε. ἢ Δί' ἐγὼ γ'. εἶπα
τί τις το;

Σω. Γίνονται πάνθ' ὅ, πᾶν βέλωνται: καί τ' ἰὺ μὴ ἴδωσι
κομήτιν

Ἄχρῃον πῖνα τῶν λασίων λούτων, οἷόν τ' ὅν τὸν Ξενοφάν-
του,

Σκώπῃς-

ST. Ergò hæc finxerunt, madidarum nebularum versicolorum

Immanemq; impulsam, cirrosq;, stridentesq; procellas,
In centipites typhones: tum volucres aëre nantes,
Vdas, aërias, vncas: liquidisq; ortos Nubibus imbres.
Pro his illi frustra biberunt, mugilum, turdorumq; saliuam.

SO. Has certè propter, nunquid merito? ST. cedò, quid Nubibus istis

Acciderit (si modò vera sunt Nubes) quòd consimiles sunt

Mulierum: nam Nubes non sunt tales. SO. quales igitur sunt?

ST. Nescio certum: at similes floccis volitantibus esse videntur

Nubes: haud mulieribus, ne tantillum: hæc nasuta etiam sunt.

SO. Responde nunc mihi, quod te rogo. ST. quidnam est? dic ocyus, ehem.

SO. Nunquam tu suspiciens, vidisti Centauro similem, aut cui

Pardo, aut tauro, aut lupo etiam aequalem nubem? ST. imò per Olympum.

Sed quid tum postea? SO. Nubes fiunt omnia, quæ lubet esse.

Quòd si videant comitum aliquem ex hirsutis istis, Xenophanta

ARISTOPHANIS

Σκόπῃς (αἵ τ' ἑμάναι αὐτῷ, κενταύροις ἔλχαι αὐτάς,
 Στ. τί γὰρ ἡ ἀρπαγὰ τῷ δημοσίων χαρίδωσι Σίμωνας,
 τί δρῶσιν;

Σω. Ἀποφαίνεσθαι τί τὴ φύσιν αὐτῷ, λύκοι ἐξ ἀφνης ἐγένοντο.

Σβ. Ταῦτ' ἄρα, ταῦτα Κλεώνυμον αὐταὶ τ' ῥίψασιν
 χθὲς ἰδοῦσθαι,

Ὅτι δ' ἐλότατον τῶν τονέων, ἔλαφοι ἀφ' ὧν τὰτ' ἐγένοντο.

Σω. Καὶ νῦν ὅτι Κλεομένης εἶδον, ὅρας; ἀφ' ὧν τὰτ' ἐγένοντο
 γυναικες.

Σπ. Χαίρετε πόινω δ' ὧν δέσποιναι, καὶ νῦν εἴ ποτε
 κάλλω,

Οὐρανομήκη ῥήξατε καὶ μοὶ φωνῇ, ὧ παμβασιλῆα.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΟ- ΠΗΝ ΣΤΙΧΩΝ 7.

Χο. Χαῖρ' ὧν φρεσὺν παλαιγενές, θῆρα καὶ λόγων
 φιλομέσων.

Σύ τε λεπιοτάτων λήρων ἱερεῦ, φράζεσθαι ἡμᾶς ὅ, τι
 χεῖς;

Οὐ γὰρ αὖ ἄλλω γ' ὑπακίσσωμεν τῷ μετεωροσκοφῶν,
 Πλὴν ἢ Προδίκω; τῷ μὲν, σοφίας καὶ γνώμης οὐνεκα·
 σοὶ δέ,

Ὅτι βρενθύσθ' ἐν ταῖσιν ὁδοῖς, καὶ πρὸ φθαλμῶν ὠδύ-
 βάλλει,

Καὶ νῦν πόδῃτος χαλεὰ πόλλ' ἀνέχει, καὶ ἡμῖν σεμνοπρε-
 στωπεῖς.

Στ. Ω

*Similem gnato: rident illius insaniam, & ora ferocis
Contauri assumunt. ST. sed ubi peculatorem fortè Si-
monem*

*Conspicere datur, quid agunt tùm Nubes? SO. ut morem
ingeniumq;*

*Hominis demonstrent, illicet assimulant rapida ora lu-
porum.*

*ST. Hoc illuderat, quod viso heri Cleonymo, inermi &
fugitivo,*

*Cùm timidissimum eum aspicerent: ceruorum speciem
assimulârunt.*

*SO. Et nunc, quia viderunt Clisthenem, ideò facta sunt
mulieres. (res:*

*ST. Saluete ergò ô Domina. ô regina saluete omnipoten-
Et sicui vnquã alijs, mihi cælos ferientem rumpite vocẽ.*

SYSTEMA PER INCISIONEM VERSVVM SEX.

*CH. Salve nunc olim nate senex, ô sermonũ sapientiũ
Venator: tuq; sacerdos nugarum subtiliũ, ehodum
Dic, quid nos deinde velis: neq; enim cuiquam alteri in
vrbe hac*

*Rerum cælestium indagatori, morem ita ritè geramus,
Nisi fortè Prodico: huic, propter consilium & doctum
ingenium eiua;*

*Tibi verò, quòd elatè hìc incedis, circumfersq; oculos: &
Discalceatus mala multa pateris, & in nos ore seueros es.*

ST. O

ARISTOPHANIS

Σπς. ὦ γῆ τῷ φθέγματι, ὡς ἱερὸν, καὶ σεμνὸν, καὶ περὶ
τῶδες;

Σω. Αὐταὶ γὰρ τοὶ μόναι εἰσὶ θεαί: τὰλλα δὲ πάντ' ὅσιν
φλύαται.

Σπς. Ὁ Ζεὺς δ', ἡμῖν φέρε. πρὸς τῆς γῆς, Οὐλύμπι' ὃ
θεός ὅστιν;

Σω. Ποῖ' Ὁ Ζεὺς, ὃ: μὴ ληρήσης; οὐκ ἔστι Ζεὺς. Σπς. τί λέ-
γεις σὺ;

Ἀλλὰ τίς ὅς; Ἰστί γὰρ ἐμοί γ' ἀπόφιναι πρῶτον ἀπάν-
των.

Σω. Αὐταὶ δὴ που, μεγάλοις δὲ σημείοις ἐγώ σ' αὐτὸ δι-
δάσκω.

Φέρε, πῶς γὰρ πῶ ποτ' ἀνέυ γεφελῶν ὕοντ' ἤδη τεθέαται;

Καὶ τοὶ χεῖρ' αἰθείας ὕψιν αὐτὸν, ταύτας δ' ἀποδημεῖν.

Σπς. Νῆτ' Ἀπόλλω, τέτρωγέ τοι τῶ νικηλόγῳ εὖ πρὸς ἑ-
σούτῃ.

Καὶ τοὶ πρῶτερον τὸν Δί', ἀληθῶς ὥμιλ' ἀφ' αὐτοῦ
ἔρειν.

Ἀλλ' ὅστις ὁ βροντῶν ὅστις, φράζον. τὸτό με ποιεῖ τετρε-
μαίνην.

Σω. Αὐταὶ βροντῶσι κυλινδόμηναι. Σπς. τῷ βροτῶ ὅσιν
τα σὺ πολὺν.

Σω. Ὁταν ἐμπλησθῶσ' ὕδατος πολλοῦ, καὶ αναγκασθῶ-
σι φέρεσθαι,

Καὶ ἀκρηνὰ μὲναι πλήρ' ὁμβροῦ δι' αἰάτεω, εἴτα βα-
ρεῖται

Εἰς ἀλλήλας ἐμπέπλουται, ῥήγνυσθαι καὶ παταγεῖσθαι.

Σπς. Ὁ δ'

ST. Otellus, quæ vox hæc? quàm sacra? quàm grauis & prodigiosa?

SO. Sanè hæc solæ sunt Deæ amicæ nobis: alia omnia, nugæ.

ST. At Iuppiter Olympius, agè dic per terram, an non Deus ipse est?

SO. Quinam Iuppiter? oh, ne nûgeris, non est Iuppiter ullus.

ST. Quid ais? quis pluit ergo? hoc expedias ante omnia nobis.

SO. Hæ scilicet: id quod multis ego te signis ritè docebo.

Agè dic, ubi tu Iouem vnquam vidisti sine Nube pluentem?

At oportebat eum, his amotis, cæli pluerè axè serenò.

ST. Itaper Phæbum: huic turationi bene te nunc applicuisti.

Nam ego Iouem antehac censebam per magnū aliquod meirecibrum.

Verū n agè, dic mihi, quis tonat? etenim hoc mihi terrorem incutit ægro.

SO. Hæ quippe tonant, cūm prouoluuntur. ST. homo audacissime: quidum?

SO. Vbi replētæ fuerint multa aqua, & impulsæ, ut uicentur,

Et postea suspēsæ, plenæ imbri, uti necesse, inde graues, & Collapsæ in se inuicem: ibi rumpuntur demum, eduntque fragorem.

ST. Sed

ARISTOPHANIS

Σπς. Ὅδ' ἀναγκάζων ὅστις αὐτάς, ἔχ' ὅ Ζεὺς ὥς τὸ φέ-
ρεσθαι;

Σω. Ἡκίς' ἀλλ' αἴψ' εἰθ' δίνος. Σβ. δίνῃ; τουτί μ' ἐλε-
λήθει.

Ὁ Ζεὺς οὐκ ὦν, ἀλλ' αὐτ' αὐτῷ δίνῃ νυὶ βασιλεύων;
Ἄταρ ἔδ' ἐπὶ τῷ πατέρει καὶ τῷ βροντῆς μ' ἐδίδα-
ξας.

Σω. Οὐκ ἤκουσάς μου; ἴας νεφέλας ὕδατ' ἔμετ' αἶ, ὅτι
φημί,

Ἐμπιπλοῦσας εἰς ἀλλήλας, παταγεῖν ἀφ' αὐτῶ πυκνό-
τητα;

Σπς. Φέρε τὰ πὶ τῷ χεῖρι πιτεύειν; Σωκρ. Ὑπὸ (αὐτῷ) γόσσι
διδάξω.

Ἡδῆ: ζωμῶ Παναθηναίοις ἐμπληθεῖς, εἴτ' ἐταράχθης
Τινὲς γαστέρα, καὶ κλόνῃ ἐξ αἴφνης αὐτῶν διεκορκορύν-
σει;

Σβ. Νῆ τὸν Ἀπόλλω, καὶ δ' ἴνα ποιεῖν εὐθεῖ μοι, καὶ τῇ
τάρακλαι.

Χ', ὥς ὅτ' ἂν βροντῇ, τὸ ζωμίδιον παταγεῖ, καὶ δ' ἴνα κέκρα-
γῇ.

Ἀτρεμας ὡρῶτον παπαπᾶξ, καὶ πῦρ' ἐπάγει παπαπα-
πᾶξ. (ναί.)

Χ' ὅταν χέζω κομιδῇ, βροντᾷ παπαπαπαπᾶξ, ὥς ὅτ' ἔκεί-
Σω. Σκέψαι τοί νυν γ' ὕπὸ γαστρίδου τιμουτὶ οἷα πέ-

πορδ' αἶ.

Τὸν δ' ἀέρεα, τὸν δ' ὄντ' ἀπέραντον, πῶς οὐκ εἰκὸς μέγα
βρονταν;

Ταῦτ'

ST. Sed quisnam est, qui impellit eas, annon Iuppiter, ut cieantur?

SO. Minimè, sed turbo ætherius. *ST.* turbo? hoc verò me antè latebat.

AN non est Iuppiter? an nunc habet imperium pro Ioue turbo?

Sed tu me nondum de tonitru atq; fragore illo docuisti.

SO. Non percepisti me? dico, si aquis Nubes fortè redundent,

Collapsas in se inuicem, & addensatas, dare ab axe fragorem.

ST. Cedò, quomodo possim hoc credere? *SO.* ego hoc in te ipso exinde docebo.

Nonne in Panathenaicis ubi iam iure oppletus tibi venter

Fuerit, tuq; illū commōris, subitū murmur sonat intus?

ST. Ita, per Phæbum: illicet horrendum intonat, exoriturq; tumultus:

Et iusculum, uti tonitru, strepit intus: tum fragor editur ingens:

Primò sensim, Pappax, mox inde infert sonitum, Pappax:

Et quādo caco, tum demū papapappax intonat, ut & ille.

SO. Iam tu igitur conijce, si è tantillo tam grande peperis aluo,

Quî non fiet aquū, hunc immensum aëra, & ipsum grande tonare?

Atq;

ARISTOPHANIS

Ταῦτ' ἄρα καὶ τὸ νόματ' ἀλλήλοιν, βροντὴ καὶ πορδὴ, ὁμοίω.

Σβ. Ἀλλ' ὁ κεραυνὸς πόθει αὐτὸν φέρεται λάμπων πυρὶ, τὸ τοῦ δίδαξον:

Καὶ χαλαφρύνει βάλλον ἡμᾶς, τὰς δὲ ζῶντας πεφλύει.

Τὸν γὰρ δὴ φανερώς ὁ Ζεὺς ἴησ' ἐπὶ τὰς ἐπιόρκους.

Σω. Καὶ πῶς ὦ μῶρε σὺ, καὶ χρόνιων ὄζων; καὶ βεκχεσέληνε.

Εἴθε βάλλει τὰς ἐπιόρκους, πῶς δὴτ' ἐχὶ Σίμωνι ἐνέωρησεν;

Οὐδὲ Κλεόνυμον, ἔδὲ Θεώρον; καὶ τοὶ σφόδρα γ' εἰς ἐπιόρκοι.

Ἀλλὰ τὸν αὐτῷ γε νεῶν βάλλει, καὶ Σουΐιον ἄχρον Ἀθηναίων;

Καὶ τὰς δρεῖς τὰς μεγάλας, τί παθῶν; ἔγὰρ δὴ δρεῖς ἐπιόρχει.

Σβ. Οὐκ οἶδ': ἀτὰρ εὐλέγην φαίμεν. τί γὰρ ὅστιν δὴτ' ὁ κεραυνός;

Σω. Ὅταν εἰς αὐτὰς ἀνέμῳ μετewειοεῖς χαλαφάδῃ,

Ἐνδύθῃ αὐτὰς ὥς περ κύστιν, φουστὰ καὶ πῆθ' ὑπ' ἀνάγκης

Ῥήξας αὐτὰς, ἔξω φέρεται σοφαρὸς, ἀφ' ἧς τὴν πυκνότητά:

ὑπὸ τοῦ ροῖβου καὶ τῆς ῥύμης, αὐτὸς ἐαυτὸν χαλαράων.

Σπ. ΝῆΔί, ἔγωγ' οὐκ ἀτεχνῶς ἐπαθον τοῦτί ποτε ἀφαισίοιτι.

Ὡπῶν

Atq; hinc crepitus & tonitrus nomina sono æquantur eodem.

ST. Sed quaeso, vnde ignitum istud fulmen decidit? hoc doceas me.

Nam feriens nos & frigore percellit, & amburit: & æquus

Iuppiter hoc ipsum in periuros, celsa iaculatur ab arce.

SO. Et quomodo tu fatue, & Lunatice, qui Saturnia oles (si

Periuros fulmine plectit) quomodo non etiam ille Simonem

Atque Theorū, atque Cleonymum eodem sacro percutit igni:

Quandoquidem supra modum & illi periuri: sed in eadem Ipse suam furit, & cōcutit, aut excelsa cacumina Suni, Aut rigidas quercus, quid ab his patitur? nūmnam perierat ilex?

ST. Ego nescio, nam mihi videre tu non malè dicere: sed quid

Ipsum est fulmen? SO. quando ventus in ipsas subuectus, ibiq;

Inclusus fuerit: tunc ipsas, ceu vesicam, inflat: & actus Vi, nubem perumpit: & extra violento cum impete fertur,

Propter crassitiem, atq; à stridore & vi sese met adurit.

ST. Per Iouem. Equidem ego isthuc inscutè in Diali fello, aliquando

Exper-

ARISTOPHANIS

"Ωπίων γαστέρα τοῖς συγγενέσιν: καὶ τ' οὐκ ἔσχω ἀμελή-
σαι.

"Ἡ δ' ἄρ' ἐφυσᾷ τ', εἴ τ' ἐξ αἴφνης ἀφλακίσαι παρὰ
αὐτῷ
τὸ φθαλμὸν μετὰ σπείλησιν, καὶ κατέκασκει τὸ πρὸς
ὦπτον.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΩΠΗΝ ΣΤΙΧΩΝ ἢ.

ΧΟ. ὦ τῆς μεγάλης σοφίας, ἐπιθυμήσας αὐτῶν πε-
παρ' ἡμῶν,

ὦς εὐδαίμων ἐν Ἀθλουαίοις, καὶ ταῖς Ἑλλησι γενήσῃ,

Εἰ μνήμων εἴ, καὶ φροντιστής: καὶ τὸ θαλάπωρον εἴεσιν

Ἐν τῇ ψυχῇ: καὶ μὴ χάμνης, μή τ' ἐσῶς, μή τε βαδίζων,

Μή τε γέριων ἀχθῇ λίσσῃ, μή τε γ' ἀεὶ σᾶν ἐπιθυμῆς:

Οἶνδ' ἀπέχῃ καὶ γυμνασίων, καὶ τῶν ἄλλων ἀνόητων:

Καὶ βέλπῃσι τὰ το νομίζεις, ὅσῳ εἰκὸς δεξιὸν ἄνδρα

Νικᾶν, πρᾶτῶν καὶ βουλευῶν, καὶ τῇ γλώτῃ πολλὰ
μίζων.

Στς. Ἀλλ' ἔνεκέν γε ψυχῆς τέρρας, δυσκολοκοίτε τῇ
μερίμνης,

Καὶ φθδολῷ, καὶ πρυσιβίου γαστρὸς, καὶ θυμὸν πεπιδεί-
πνου,

(Ἀμέλῃ γάρρων) ἔνεκα λούπων ἐπιχαλκεύει παρὲ-
χοιμ' αὖ.

Σω. Ἄλλο τί δῆτ' οὕτω νομῆς ἥδη θεὸν ἐδένα, πλὴν ἅ-
ντ' ἡμεῖς,

Τὸ χάρις

*Expertus sum: cum ventericulū assarem agnatis: negli-
gensq;*

*Cultero non aperirem, ut spiritus exiret: ibi ille repente
Fuit inflatus, mediusq; crepans, oculos mihi polluit am-
bos,*

Et stercore commaculavit: faciemq; mihi feruor adussit.

SYSTEMA PER INCISIONEM
VERSVM OCTO.

S O. O praclaræ sapientiæ amator: eam qui quæris apud
nos:

*Quàm tu inter Athenienses felix posthac eris atque bea-
tus,*

*Si memor es & indagator: & ærumna patientia cordi
Tuo inest: neq; fatigaris vel stando multum, vel eundo:
Neque doles algens: neque prandere appetis: atque insu-
per omni*

Vino abstines, atq; exercitijs, & nugis alijs: & (nesto

Optimum id esse omnino ducis, quod conueniens viro ho-

Vincere agendo, consultando, bellando fulmine lingua:

ST. *Ac ego pro duro animo, pro somnifuga cura inue-
niunda,*

*Pro parco, & vitam discrucianti ventre, & non nisi
chymbram*

*Comedente, (bono sis tantum animo) me incudem tibi
dare possim.*

SO. *Ergo iā nihil aliud esse Deū credes: ni. mina præter*

ARISTOPHANIS

Τὸ χάθ' τε πῖ, καὶ τὰς νεφέλας, καὶ τὴν γλῶτταν, πρὶα ταυτί.
 Στ. Οὐδ' αὖ ἀφ' ἀλεχθεῖν αὐτεχνῶς τοῖς ἄλλοις, ὅδ' αὖ
 ἀπαντῶν:

Οὐδ' αὖ θυγαμ', ὅδ' αὖ ἀπείσαμ', οὐδ' ὅπιθεῖν λι-
 βανωτόν.

Χο. Λέγε νυν ἡμῖν ὅ, π σοι δρῶμεν, θάρρῶν, ὥς οὐκ ἀτυ-
 χήσῃς,

Ἡμας πηδῇ, καὶ θαυμάζων, καὶ ζητῶν δεξιὸς εἶναι.

Στ. Ω δέσποιναι, δέομαι τοίνυν γ' ὑμῶν, τετὶ πάνυ μι-
 κρόν,

Τῶν Ἑλλήνων εἶναι μελέγῃν ἕκατὸν σταδίοισιν ἄριστον.

Χο. Ἀλλ' ἔσται σοι τὸ το παρ' ἡμῶν: ὥς τε τοιοῦτόν γ' ἀπὸ
 τῶν

Ἐν τῷ δήμῳ γνῶμας μεγάλας ὅδ' εἰς νικήσας πλείους,
 ἢ σύ.

Στ. Μή μοι λέγῃ γνῶμας μεγάλας: ὅ γὰρ τῶν ὅπι-
 θυμῶ:

Ἀλλ' ὅς' ἐμαυτῷ σφροδικῆσαι, καὶ τοὺς χήσας δι-
 λιοθεῖν.

Χο. Τεύξει τοίνυν γ', ὦν ἰμεῖρῃς: ὅ γὰρ μεγάλων ὅπιθυ-
 μείων

Ἀλλὰ σταυτὸν ὡς χέδ' ὅ, θάρρῶν, τοῖς ἡμετέροις περ-
 πόλοισιν.

Στ. Δράσω τῶν, ὑμῖν πισύρας. ἢ γὰρ ἀνάγκη με πῖζει,
 Διὰ τοὺς ἰώπας τῆς κοππαπίας, καὶ τὸν γόμον, ὅς μ' ἐπέ-
 τειψεν.

Hæc nostra, Chaos, Nubes & Linguam: tria primordia rerum.

ST. Imò alijs Dijs ne loquar ego quidè: licet offerar ipsis Obuiam: neq; sacrificem: neq; libem: neque tuis ingeram in aras.

CH. Agè nunc, dic nobis audacter, quid vis tibi nos faciamus?

Nam sicolere nos, atq; admirari, tum industrius esse Ita pergas: nunquam fortuna post hæc vteris iniqua.

ST. O domina, oro vos igitur, rem non magnam: nempe, vti Græcos

Alios omnes dicendo centum stadijs vincere possim.

CH. Sanè hoc erit à nobis: vt ab hoc iam deinceps tempore nemo

Magnas sententias in populo plures queat vincere, quàm tu.

ST. Nihil dicatis de magnis sententijs: neque enim expeto nosse:

Sed quantum ad me, facite, vt ius inuertam, perdamq; Danistas.

CH. Sanè per facile voti compos eris: neque enim ardua poscis.

Sed bono es animo, & nostris te ipsum informandum tradeministris.

ST. Isthuc faciã vobis fretus: quia me penuria torquet, Propter equos coppatias, & coniugium, quod me malè perdit.

ARISTOPHANIS
ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ
Σκλιωή πεμπή.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ ΜΟΝΟΣ.

Νῦν οὐὲ γέηδων ἀτεχνῶς, ὅτι βέλονται.
Τετὶ τὸν ἐμὸν σῶμ' αὐτοῖσι
Παρέχω τύπην, πφῆν, διφῆν,
Λύχμειν, ριγρῶν, ἀσκὸν δερφν:
Εἴδω τὰ γέεα χλαφευξοῦμαι:
Τοῖς αἰθρώποισ τ' εἶναι δόξω,
Θρασις, εὐγλωτῆθ, τολμηρὸς, ἴτης,
Βδελυρὸς, ψευδῶν συσκολλήτης,
Εὐρεσιεπής, πείριμμα δικῶν,
Κύρβις, κρόταλον, κίναδ' ὅ, βύμη,
Μάαδλης, εἴρων, γλοιὸς, ἀλαζών,
Κέντρων, μαρὸς,
Σβόφης, ἀργαλέθ, μαπιολοιχός,
Ταῦτ' εἴμε λέγουσιν ἀπαντῶντες,
Δρώντων ἀτεχνῶς ὅ, τι γέηζουσι.
Κεῖ βέλονται, νή τιμ' Δῆμη-
τες, ἐκ μού χορδῶν
Τοῖς φρονιταῖς πείριμα.

ΔΡΑ

ACTVS I. SCENA V.

STREPSIADES SOLVS.

Nunc ergò vtantur me, vt i libitum est:
 Ego meum hoc corpus præbebo,
 Ad percutiendum, esuriendum,
 Sitiendum, squalescendum, etiam
 Algendum & pellem excoriandum:
 Dummodò debita sic effugiam.
 Neque me commoueat, si me homines
 Dicant audacem, linguacem,
 Petulantem, præcipitem, impurum,
 Nugarum confabricatorem,
 Fictorem verborum, rabulam,
 Crepitaculum & astutam vulpem,
 Veteratorem, malitiosum,
 Simulatorem, iactabundum,
 Lubricum item, centonem, atque hominem
 Spurcum & fædum,
 Versutum, difficilem, friuolum.
 His si me criminibus lacerent
 Occursantes: faciant, vt labor:
 Et si voluerint per Cererem,
 Ex me chordam
 Isti apponunt o magistris.

ARISTOPHANIS

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ

Σκλιωή έκτῇ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ,

ΧΟΡΟΣ.

ΛΗΐα, μὲν πάρεσι τῶδε
Οὐκ ἄτολμον, ἀλλ' ἔτοιμον. ἴθι δ', ὥς

Ταῦτα μαθὼν παρ' ἐμῷ,

Κλέε' ὄρεσθ' ὁμήκεες

Ἐν βροτοῖσιν ἔξεις:

Σβ. Τί πείσομαι;

Σω. Τὸν πάντα χρόνον μετ' ἐμοῦ,

Ζηλωτότατον βίον αἰ-

θρώπων ἀλάξεις.

Σβ. Ἀρά γε τὸτ' ἄρ' ἔγω

Πότ' ὄψομαι;

Σω. Ὡς τέ σου πολλοὺς

Ἐπὶ ταῖσι θύραις

Λεῖχεθῆσθαι,

Βουλομένους αἰαχοῖνθ' αὐτῇ

Τε, καὶ ἐς λόγον ἐλθεῖν,

Πραγματὰ κἀντιγραφεῖς

Πολλῶν θαλαίων,

Ἄξια σῇ φρενί,

Συμβουλευσόμενους μετὰ σου.

(δάσκειν)

Χο. Ἀλλ' ἐλθέτω τ' ὡρεσβύτιω ὃ, πὶ ὧρ μέλλεις, περδι-

Καὶ ἀγκυρῇ τ' νομῷ αὐτῷ, καὶ τ' γνώμῃς ἀποπύφρῳ.

Σω. Ἀγε

ACTVS I. SCENA VI.

SOCRATES, STREPSIADES,
CHORVS.

Hic adest virile pectus
 Non iners, sed impigrum. at tu iam dehinc
 Scito, quod hac capiens,
 Decus vsque ad Olympum
 Proferes in orbe.

ST. Quid hinc feram?

SO. Quid? tempore iam reliqua
 Vitam speciosissimam ages
 Mecum beatus.

ST. Quando erit hoc igitur
 Ut aspiciam?

SO. Tum tuas multos
 Faciam ante fores
 Semper sedere:
 Qui tua consilia exquirant,
 Cupiantque loqui ad te:
 Digna quoque mox pretia
 Rescripta tecum,
 Atque negocia
 Trahent, ex animo vsque tuo.

CH. Eia, aggredere hunc vetulum, quæ constituisti iam
 antè, docere:

Animum ipsius prætentæ, & vires explora ingenij eius.

L 5

SO. Age

ARISTOPHANIS

Σω. Ἄγε δὴ καὶ τί πέ μοι σὺ τ' αὐτῷ τέ ποιν,

Ἴν' αὐτὸν εἰδῶς ὅστις ἐστὶ μηχαναὶς

Ἦδ' ἢ πὶ τέ τοις πρὸς σέ χεῖνας πρὸς φέρω.

Στ. Τί δέ, τειχισμαχέῃ μοι δι' αὖτις πρὸς τ' ἑωῶν;

Σω. Οὐκ, ἀλλὰ βραχέα σου πυθέσθαι βέλομαι,

Εἰ μνημονικός εἶ, Στ. δύο τέ ποιν, νῆ τὸν Δία.

Εἰ μὲν γ' ὀφείλειαι μοι, μνήμων πάνυ.

Ἐάν δ' ὀφείλω σχέτλιον, ὀπιλήσωμαι πάνυ.

Σω. Ἐνεσιδῆ τά σοι λέγειν ἐν τῇ φύσει;

Στ. Λέγειν μὲν οὐκ ἔνεστι, ἀποτρεῖν δ' ἐνί.

Σω. Πῶς οὖν δυνήσῃ μαιψαίνῃ; Στ. ἀμέλῃ καλῶς,

Σω. Ἄγε νῦν ὅπως, ὅταν τι πρὸς βάλλωμαι σοφῶν

Περὶ τῶν μετεώρων, εὐθέως ὑφαρπάσῃ.

Στ. Τί δ' αὖ κυνηδὸν τινὲ σοφίαν σιτήσομαι;

Σω. Ἀνθρώπος ἀμαθὴς ὕποσι καὶ βαρβαροῖ.

Δέδοικα σ' ὥστε βούτα, μὴ πληγῶν δέῃ:

Φέρ' ἰδὼ τί δράς, λῦπῃς σὲ τύπη. Στ. τύπλομαι;

Καὶ πῶς τ' ὀπισχὼν ὀλίγον, ὀπιμαρτύρομαι;

Εἴτ' αὖτις ἀκαρῇ δι' ἀλιπῶν, διχάζομαι.

Σω. Ἰθὺ νῦν κατὰ θεοῖματιον. Στ. ἡδὲ καὶ αὖτις;

Σω. Οὐκ, ἀλλὰ γυμνοὺς εἰσιεῖν αἰνομίζεσθαι.

Στ. Ἀλλ' ἔχ' ὡρεάσων ἔγωγ' εἰσέρχου.

Σωκρ. Κατὰ σοῦ: πῶς ληρεῖς: Στ. εἰπέ δὴ νῦν μοι

ποδί,

Ἦν ὀπιμελής ὦ, καὶ πρὸς θύμῳ μαιψαίω,

Τῶ τ' ὡς μαθητῶν ἐμφορῆς γενήσομαι;

Σω. Οὐδὲν διοίσῃς χαμρεφῶντος τινὲ φύσει,

Στ. Οὔ

*SN. Age tu, dic primùm hoc mihi, qui sint mores tui?
Vt illos cognitis, cuiusmodi sient,*

Novas in te admoueam nunc machinas meas:

ST. Quid ergò? vtrum tu expugnare hîc me cogitas?

SO. Non, sed pauca ex te interrogare volo. valen?

Memoria? ST. ita per louem: & gemino sanè modo,

Nam si mihi quis debet: memor sum scilicet:

Sin ego cui debeo: obliuiosus sum nimis.

SO. Sed nullâne vis dicendi tibi naturâ inest?

ST. Vis dicendi haud inest, sed vis spoliandi inest.

SO. Quomodo igitur poteris discere? ST. quietus es.

SO. Vide sis, vt si quid de rebus sublimibus

Proposuiro doctum, tu isthuc surripias statim.

ST. Quid? verùmne ego doctrinam arripiam, quasi canis?

SO. Homo hic ineptus, & rudis est, & barbarus.

Metuo tibi senex, ne flagris egeas. age

Si quis te verberat, quid pateris? ST. verbera.

Sed vbi me paulum continui, testes cito:

Rursum acquiescens paulum, mox in ius voco.

SO. Age nunc, vestem depone. ST. quid feci mali?

SO. Nihil: sed nudos ingredi leges iubent.

ST. Atqui ego non ingredior, vt hinc auferam aliquid.

SO. Depone, quid nugaris? ST. dic hoc iam mihi,

Si diligens fuero, atque cupidè didicero:

Cuinam similis ex discipulis tuis ero?

SO. Nihil ab ingenio Charophontis differes.

ARISTOPHANIS

ΣΤ. Οἷμοι χακοδάμων, ἡμίτην γένεσσι.
 ΣΩ. Οὐ: μὴ λαλήσης: ἀλλ' ἀκολούθησιν ἐμοί,
 Ἄνδρες, τί, δευρὶ θάπτον. ΣΤ. ἐς τὰ χεῖρένιν
 Δός μοι μελιτήσαν πρῶτον: ὡς δέδοικ' ἔχει.
 Ἔστω χαλαράντων, ὡς πρὸς Τροφῶνις.
 ΣΩ. Χώρει: τί κυπιάζεις, ἔχων πρὸς τὸ θύραν;

KOMMATION KΩΛΩΝ η.

ΧΟ. Ἄλ' ἴθι χαίρων, ἰσχυρῆας
 εἶνεκα ταύτης:
 Εὐτυχία γένοιτ' αἰ-
 θρώπῳ, ὅπ' ἀθήκων
 Ἐσβαθὺ τὴν ἡλικίαν,
 Νεωτέροις τὴν φύσιν αὐτῷ
 Πράγμασι χρωπίζεται:
 Καὶ σοφίαν ἐπασκεῖ.

ΠΑΡΑΒΑΣΙΣ ΚΩΛΩΝ μ.

Τροχαιοὶ Καταληκτικοί.

Ω. Θεώιδμοι, χατρώ πρὸς γ' ὑμᾶς ἐλευθέρως
 Τάληθ' ἢ, ἢ τὸν Διόνυσον, τ' ἐκτρέφαντά με:
 Οὐτὰ νικήσαμι ἔγω καὶ νομιζοίμην σοφός,
 Ὡς ὑμᾶς ἡρώδης εἶναι θεατὰς δεξιοῖς,
 Καὶ ταύτῃ σοφώτατ' ἔχην τῶν ἐμῶν κατωφίων,
 Πρώτῃς ἡζήσω ἀναγεῖν ὑμᾶς: ἢ παρέσχε μοι
 Ἔρρι πλεῖστον. εἴτ' ἀνεχώρην ὑπ' ἀνδρῶν φορτικῶν

Ἡτῆρ

ST. *Vae mihi misero: nam fiam semimortuus.*

SO. *Non fies, ne dixis: sed sequere me ocyus,
Ut perficias aliquid, propera. ST. in manum prius
Des mellitam placentam. Vah, ut mihi metuo,
Intrans, non secus ac si antrum adeam Trophonij.*

SO. *Perge, quid hic ita circumspicias iuxta ostium?*

CHORVS.

I *Pede fausto, propter robur
Magnanimum istud
Prosperitas viro adsit,
Quod spacium senectæ
Emerita cum tetigit:
Tamen negocijs animum suum;
Ut iuuenis, applicat,
Et sapientiam auget:*

TRANSITVS CHORI

Trochaici Catalectici.

O *Spēctatores, ego ad vos loquar, quæ vera sunt,
Libere, per Dionysum, qui me eduxit parvulum.
Sic ego vincam & astimer sapiens, ut vos astimo
Spēctatores candidos esse, & hanc Comædiam
Præ alijs, quas scripsi, omnibus, ducere sapientissimam.
Vtq; vos primum rogavi, ut gustetis hanc, mihi
Quæ multum fecit negoti. Post secessi à vris*

Vicius

ARISTOPHANIS

Ἡ ἡθεῖς, οὐκ ἄξιός ἐστιν αὐτὸ οὐδ' ὑμῖν μέμφομαι
 τοῖς σοφοῖς, ὧν ἕνεκα ἐγὼ αὐτὸ ἐραγματεύομαι.
 Ἄλλ' ἔδ', ὡς ὑμῶν πόθ' ἐκὼν παρδῶσω τὰς δεξιοὺς.
 Ἐξότῃ γὰρ ἐνθάδ' ὑπ' ἀνδρῶν, οἷς ἡδὺ καὶ λέγῃν,
 Χ' ὡσφρων τε, καὶ ὡχραπύγων, αἰεὶ τ' ἡκιστα τίω,
 Καὶ γὰρ (παρτείνῃ γὰρ ἔτ' ἐγὼ, κοῦκ ἐξ' ἐγὼ πώ μοι τε-
 κείν)

Ἐξέστηκα παῖδ'· ἑτέρῃ τις λαβοῦσ' αἰείλετο·
 Ὑμεῖς δ' ἐξεστρέφατε γενναίως, καὶ παῖδ' εὐσατε·
 Ἐκ τούτου μοι πιστὰ παρ' ὑμῖν γνώμης ἔοδ' ὄρχια.
 Νῦν δ' ἢ Ἠλέκτραν κατ' ἐκείνῳ, ἢ δ' ἡ κομαδία
 Ζητῶσ' ἦλθεν, ἡ δ' ἐπιτύχηται τῶς ἑταίρῃς ὅσοις·
 (Γνώσειται γὰρ, ἡ δ' ὅσον ἴδῃ, ἀδελφοῦ τὸν βότρυχοι)
 Ὡς δὲ σφφρων ὅτι φύσι, σκέψασθ'· ἥ τις φῶτα μὲν
 Οὐδὲν ἦλθε ῥα φανερὸν σκύπτον, καθευδόν,
 Ἐρυθρόν, ἐξ ἄκρου παχὺ· τοῖς παιδίοις ἢ ἡ γέλως.
 Οὐδ' ἔσκεν τὰς φάλακρας· ἔδ' ἐκὼν ἀχ' εἰλκυσει·
 Οὐδὲ φρεσὺς τῆς ὀλέων ἀπὸ τῇ βακτηρίᾳ
 Τύπνεται παρόντ', ἀφανίζων πονηρὰ σκώμματα·
 Οὐδ' εἰσὶ ξεδάδας ἔχοντ', ἔδ' ἰδ' ἰδ' βοᾷ.
 Ἄλλ' αὐτῇ καὶ τοῖς ἑπεσι πιστεύουσ' ἐλήλυθαι.
 Καὶ γὰρ μὲν τοῖς αὐτῇ ὧν ποιητῆς, ἔκομῳ,
 Οὐδ' ὑμᾶς ζητῶ ἔξαπατᾶν, δις καὶ τρις αὐτὸ εἰσάγειν·
 Ἄλλ' αἰεὶ χαίνας ἰδέας εἰσφέρειν, σοφίζομαι.
 Οὐδὲν ἀλλήλασιν ὁμοίαις· καὶ πάσας δεξιάς·
 Ὅς μέγιστον ὄντα Κλέων ἔπαυσ' ἐς τὴν γαστέρα,
 Κῆκετ' εἰσαυθίς γ' ἐπεπῆδησά γ' αὐτῷ κηρυτῶ.

*Victus sordidis indignè: quod nunc vobis queror,
 Qui hîc adestis sapientes, & quorum hæc ego gratia
 Commentatus sum: non ut vos volens prodam bonos.
 Ex quo enim hic apud viros, quibus est suave dicere,
 Et apud quos Cinædus & Castus optimè audiunt:
 Et ego (namq; adhuc eram virgo, nec licebat mihi
 Parere) exposui factum: quem quæpiam alia sustulit.
 Vos autem educastis ingenuè, atque institulistis probè:
 Ex hoc fida apud vos sunt sententiæ testimonia.
 Nunc ergo secundum Electram illam isthæc Comædia
 Queritans venit, si fortè in spectatores bonos
 Incidat: (nam cincinnum si videat fratris, statim
 Agnoscer) sed quàm sit hæc casta, vos cognoscite.
 Primum non venit aliquid consuens coriaticum,
 Rubrum, humile, à summo densum: ut sit pueris risui
 neque*

*Insectata caluos est, nec saltavit cordacem:
 Neq; senex, qui metra canit, præsentem baculo ferit;
 Amotis è conspectu maledictis mordacibus:
 Neq; tadiferam introduxit: sed neq; heu heu clamat:
 Sed sibi ipsa & versibus fidens, in scenam venit.
 Atqui ego vir tantus, Poëta tantus nihil superbio:
 Neq; vos querito fallere, bis terq; introducendo eadem:
 Sed novas subin' formas infero, argutè & catè
 A me inventas, nihil inter se similes: omnes probas:
 Qui etiã magnū illum Cleonem, in ventrem olim perculi
 Neq; demum insultavi ipsi tacenti. Verùm hi comici*

Nonisij

ARISTOPHANIS

Οὔτοι δ', ὥς ἅπαξ παρέδωκεν λαβὴν Ὑψόβολοι;
 Τῆτον δ' εἶλαρον κολεπῶσ' αἰεὶ, καὶ τὴν μήτέρα:
 Εὐπολὶς μὲν τὸν Μαρικαὴν ὤψιστον παρέιχευεν,
 Ἐκτρέφας τὸς ἡμετέρους ἰσχυρῶς χακὸς χακῶς:
 Προσθεῖς αὐτῷ χρυσὸν μεγύσῃ, τὰ κόρδα κ' οὐνεχέ.
 Ἦν φρυγίχος παλαιὰ πεποίηχ'; ἐν τῷ κῆτ' ἠόδιαι.
 Εἶθ' Ἑρμιῶπος αὖτις πεποίηκεν εἰς Ὑψόβολον.
 Ἄλλοι τ' ἤδη πάντες ἐρείδουσιν εἰς Ὑψόβολον.
 Τὰς εἰκοὺς τῆς ἐλχέων τὰς ἑμὰς μιμνῆσθαι.
 Ὅστις οὐκ ἐπὶ τοῖσι γέλοις, τοῖς ἐμοῖς μὴ χαρέτω:
 Ἦν δ' ἐμοὶ καὶ τοῖσιν ἐμοῖς εὐφάνηθ' εὐρήμασιν,
 Ἐς τὰς ὥρας τὰς ἑτέρας εὐφρονεῖν δοχήσετε.

ΩΔΗ ΚΑΙ ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ Β.

Χο. Ὑψόμεδον τὰ μὲν θεῶ;
 Ζεῦ αὖ τέραννον, ἐς χορὸν
 Πρῶτα μέγαν κικλήσκω;
 Τὸν τε μεγαδαιῆ τε ἰαί-
 νης ταμίαν, γῆς τε καὶ αἰ-
 μυρᾶς θαλάσσης ἀγχιον μοχλευτήν;
 Καὶ μεγάλωνυμον ἡμέτερον πατὲρ
 ῥ' αἰθέρα σεμνότατον βιοτρεμμόνα πάντων.
 Τόνδ' ἰσχυρόν ποινώμεν, ὅς ὑπὲρ
 λάμπροισι ἀκτῖσιν κατέχευε
 Γῆς πέδον, μέγας ἐρθεῖς
 Ἐν θνητοῖσι τε δαίμων.

ΕΠΙΡ.

*Nouitij, ut semel dedit anſam adſcribendū Hyperbolus,
Miſerū iſtum ſemper proculcant, & matrem eius ſimul.
Eupolis quidem Maricam primū in ſcenam protulit,
Noſtrosq; EQVITES in aliū habitū malē cōmutauit ma-
Addiditq; anum ebriam ad deſaltandū Cordacem: (lus,
Qualem olim introduxit Phrynichus, deuoratā à belua
Maris. Exinde nouam rursus fecit Hermippus in Hy-
perbolum:*

*Et nunc cæteri ſimul omnes ingruunt in Hyperbolum:
Imitantes meam de anguillis ſat notam imaginem.
His quicunq; applaudit, is ne delectetur meis.
Sin voluptatem aliquā ex me meisq; inuentis percipitis:
Reliquum in tempus rectē vos ſapere iudicauero.*

STROPHE, CONVERſIO CHORI,

PRincipio Iouem Optimum
Maximum, ad hunc chorum inuoco,
Cælicolum potentem,
Et validum tridente Deum,
Qui pelagus falſipotens,
Grauisq; terra vada cæca quaſſat,
Eximiumq; patrem celeberrimi
Nominis æthera, vitæ hominum omniparentem:
Illumq; equorum domito-
Rem, qui humum illuſtrat radijs:
Ipſe magnus apud Deos,
Numen terricolisq;.

Aa ADDL

ARISTOPHANIS

ΕΠΙΡΡΗΜΑ ΣΤΙΧΩΝ κ.

Τροχαικοὶ τε βάρμετροι Κατακλιτικοί.

ΧΟ.Ω. Ὀφώτατοι θεαταί, δ' εὖρο τὸν νοῦν περσέχεται
 Ἡδὶ κηρύσαι γὰρ ὑμῖν μεμφόμεσ' ἐναντίον.
 Πλείεσσι γὰρ θεῶν ἀπάντων ὠφελὺς (αἰς τὴν πόλιν,
 Δαμνόνων ἡμῖν μόνουσι ὅς τις ἐστ', ὅδε σπεύδετε;
 Αἵ πινες τῆς ἡμῶν ὑμᾶς. ἡ γὰρ ἡ τις ἐξοδῶ
 Μηδενὶ ξυῖν ἡ, τὸτ' ἡ βροντῶν, ἡ ψευδέζου.
 Εἶτα τὸν θεοῖσιν ἐχθρὸν βυρσοδέψιν παφλαζόντα
 Ἡνίχ' ἡρεῖσθε στρατηγόν, τὰς ὁφρὺς σινὴ γερῶν
 Καπὶ ἡμῶν δ' ἡν: βροντῇ δ' ἐρράγη δι' ἀσφαπῆς.
 Ἡ Σελιῶν δ' ἐξέλιπε τὰς ὁδ' ὅς: ὁδ' ἡλίου
 Τὴν θρυαλίδ' εἰς ἑαυτὸν εὐθέως σινελκύσας
 Οὐ φανεῖν ἐφασκεν ὑμῖν, εἰ στρατηγὸς Κλέων:
 Ἀλλ' ὅμως εἴλεσθε τὸν: φασὶ γὰρ δευτερίαν
 Τῇδε τῇ πόλει περσεῖναι: ταῦτα μὲν τοὶ τὰς θεοὺς
 Ἀπ' αὐτοῖς ἐξαμαρτήσ', ὅτι τὸ βέλπον τέπειν,
 Ὡς δὲ καὶ τὸ ξυνοίσι, ὅρα δὲ διδάξομεν:
 Ἡν Κλέωνα τὸν λάρων δώρων ἐλόντες, καὶ κλοπῆς,
 Εἶτα φιμώσῃσι τὰς τῶν ξύλων τὸν αὐχένα:
 Αὐτοὶ ἐστ' ἀρχαῖον ὑμῖν: εἶπε καὶ ξημαρτήσας
 Ἐπὶ τὸ βέλπον τὸ φράγμα τῇ πόλει ξυνοίσειται.

ΑΝΤΩ

ADDITAMENTVM:

Trochaici Odonarij Catalectici.

O Sapientissimi Spectatores, huc aduertite,
Quoniam affecta iniuriâ, contra vos heic querimonia

Instituiamus: nam cum nos præ cæteris Dijs omnibus,
Vrbem hanc plurimum locupletemus: vos nobis ex Deis
Solis, neq; sacrificatis, neq; libatis: quæ plurimum
Conseruamus vos. Nam si quando comitiorum exitus
Non sit cõmodus, tum aut tonamus, aut pluuiam damus.
Equidem Dijs ixfestum Paphlagona illum coriarium,
Quando exercitus ducem creastis, nos supercilia
Contraximus, & horrendum fecimus, erupitq; igneum
Tonitru cum corusco fulgure. Lunaq; deseruit vias.
Et Sol contracto statim in sese lucernæ ellychnio,
Noluit lucere vobis: si Cleonem exercitus
Legeretis ducem: & vos legistis tamen. Hoc est, quod
ferunt

Stulta consilia huic inesse ciuitati: sed tamen
Ea, quæ vos peccatis, in melius Deam conuertere.
Quomodo autem hoc profuturum sis, facile docebimus:
Si Cleonem Larum illum furci damnatũ, atq; ambitus:
Capiatis, gulamq; ligno interstringatis, tunc ad statum
Pristinum redibunt omnia, & si quid fuit antehac
Peccatum à vobis, id in melius cedit Reipublica.

ARISTOPHANIS
 ΑΝΤΩΔΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ
 ΚΩΛΩΝ 16.

ΧΟ. Ἀμφί μοι αὖτε φοῖβ' ἀνάξ
 Δήλιε, Κνωθίαν ἔχων,
 Ὑψέρωτα πέτραν.
 Ἦτ' Ἐφέσου μάχαιρα πάγ-
 ληνον ἔχεις οἶκον: ἐν ᾧ
 Κόραί σε Λυδῶν μεγάλας σέβουσι:
 Ἦτ' ὀπιχέειθ' ἡμετέρα θεός,
 Αἰγίδ' ἠνίοχος, πολὺν ἔχ' Ἀθάνα:
 Παρνασίανθ' ὅς κε τέχων
 Πέτραν, σὺν πύχαις σελαγεί,
 Βάκχαις Δελφίσιν ἐμωρέπων;
 Κωμάτης Διόνυκος.

ΑΝΤΕΠΙΡΡΗΜΑ ΣΤΙΧΩΝ κ.

Τροχαικοὶ Τεξάμετροι Καταληκτικοί.

ΧΟ. Ἡνίχ' ἡμεῖς δεῦρ' ἀφορμάσθ' παρσκευάσμεθα
 Ἡ Σελινύησιω τυχοῖς ἡμῖν, ἐπέτ' φλεφράσαι
 Πρῶτα μὲ χαίρειν Ἀθιναίοισι, καὶ τοῖς ξυμμάχοις:
 Εἵτα θυμὸν ἡμῶν ἐφασκε: δφνὰ γὰρ πεπονθῆναι,
 Ὡφελούσ' ὑμᾶς ἅπαντας, ἐλόχοις, ἀλλ' ἐμφανῶς.
 Πρῶτα μὲν τοῦ μίλως εἰς δ' αὖδ' ὅσον ἔλαττοι, ἢ δραχ-
 μῶν:
 Ὡς πε καὶ λέγειν ἅπαντας, ἐξιόντας ἐσπέρους:

ANTISTROPHE. OPPOSITA
CONVERSIO CHORI.

H *Vcades, ô Apollo Rex
Delie, Cynthiam tenens,
Alti jugum cacumen:
Qua q̃, Ephesi beata habes
Ex solido tecta domus
Obryxo: vbi Lydæ nurus te honorant.
Tu q̃, soli indigena ô Dea Cecropis:
Ægida, quæ quatis, vrbipotens Minerva: &
Parnasi, tu scopuli
Rector, qui ignitis facibus
Inter Thyadas emines
Comessator Iacche.*

OPPOSITVM ADDITA-
MENTVM.

Octonarij Catalectici.

Q *Vando nos huc instructi fuimus via contendere:
Luna in occurſu nobis obuia mandauit, dicere
Primum Atheniensibus salutem, & socijs omnibus:
Postea se irasci dixit: propter graues iniurias
Pro beneficiis, quæ non ore ineat: sed re ipsa comprobet.
Primum singulis mensibus, ad tadas non minus drach-*
ma

Præstat: vt nunc omnes dicant exeuntes vespere,

ARISTOPHANIS

Μηδρίω παῖ δ' αἶδ', ἐπεὶ δὴ φῶς Σελιωνάης χαλόν.
 Ἀλλάτ' εὐδραῖν φησὶν ὑμᾶς, καὶ ἀγφ' ἰατρὰς ἡμέρας
 Οὐδὲν ὀρθῶς, ἀλλ' αἰῶ τε καὶ χάτω κυδοιδοπῶν.
 Ὡστ' ἀπφλεῖν φησιν αὐτῇ τὸς θεοὺς ἐκάτοτε,
 Ἡνίκ' αὖ φευθῶσι δειπνῶ, καὶ πίωσιν οἶκαδε,
 Τῆς ἐορτῆς μὴ τυχόντες, καὶ λόγων τῶν ἡμερῶν:
 Καὶ θ' ὅταν τῷ φθόγῳ, φρεβλῶτε καὶ διαλέξετε.
 Πολλὰ μὲν δ' ἡμῶν ἀγόντων τῶν θεῶν ἀπαΐαι,
 Ἡνίκ' αὖ πειθῶμεν, ἢ τὸν Μέμονον, ἢ τὸν Σαρπη-
 δονα,
 Σπένδεθ' ὑμεῖς, καὶ γλαῦτ', αὐτ' ὦν λαχόν ὑφ' ἡ-
 βολῳ
 Τῆτες ἱερομνημονεῖν, καὶ πρὸς ὑφ' ὑμῶν τῶν θεῶν
 Τὸν σέφαγον ἀφῆρθη. μᾶλλον γὰρ ἔπος εἴσετα,
 Κατὰ Σελιωνάης ἀγφ' ἰατρὰς βίβτας ἡμέρας.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ Σκλιων ὁρώτη.

Τεῖμεβοι Ιαμβρικοί.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

ΜΑ πῶς ἀναπνοῶ μὰ τὸ χάθ', μὰ τὸν ἄερα,
 Οὐκ εἶδον οὕτως ἀνδρ' ἀγχοικον ἔδνα,
 Οὐδ' ἀπορον, ἔδ' σκαμνόν, οὐδ' ἐκπλήσιμονα:

Ne faciem eas puer: nam Luna lumen est præfulgidum.

Alia vos benè facere dicit: at nullos rectè dies

Transigere: sed hinc sursum atque deorsum confundere omnia.

Ac proinde sibi minari ait Deos subinde: cum

Frustrantur conuiuio, & domum redeunt, festi sui

Compotes non redditi, iuxta dierum idoneam

Rationem: Sed & cum sacrificare oportet, vos reos

Quæstioni accipitis, & iudicia exercetis fori.

Sapè autem cum nos Deæ ieiunamus ieiunium:

Quando nimirum lugemus Memnona, aut Sarpedonem,

Ibi vos libatis vel etiam ridetis, quòd Hyperbolus,

Hoc anno designatus scriba sacrorum, à nobis fuit

Iterum priuatus corona: nam sic citius sciuerit,

Quòd dies vite ipsum oporteat ad Lunam traducere.

ACTVS II. SCENA I

Senarij Iambici.

SOCRATES, STREPSIADES.

PER halitum, per Chaos atrum, per aëra:

Nunquam vidi ego quenquam ita ingenio agresti & hebeti:

Ita perplexum atque obliuiosum: velut hic est

As 4

Strepsia

ARISTOPHANIS

"Ὅς τις σκαλαθυρμάτι ἄττα μικρὰ μαθαίνει,
Ταῦτ' ἐπιλέληται πρὶν μαθεῖν ὅμως γε μὴν
Αὐτὸν χαλῶ θυράζῃ δουρὶ πρὸς τὸ φῶς.

Ποῦ Στρεψιάδης; ἔξει τὸν ἀσκαίντιν λαβῶν.
Στ. Ἀλλ' οὐκ εἰς μὲν ἔξει, κτείν οἱ κόρεις.

Σω. Ἀνύχας πίχκατάθου, καὶ πρὸς εἶχε τὸν νοῦν. Στ.
ἰδοῦ.

Σω. Ἀγε δὴ τί βόλῃ πρῶτα νυνὶ μαθαίην,

Ὡς οὐκ ἐδιδάχθης πώποτε βῆδεν; εἰπέ μοι.

Πότερα πρὸς μέτρον, ἢ πρὸς ἑπτῶν, ἢ ῥυθμῶν;

Στ. Πρὸς τῷ μέτρῳ ἔγωγ'. εἴα γὰρ ποτε

Ἐπ' ἀλφίτα μοι βού παρεκόπην διχορρίκῳ.

Σω. Οὐδέ τ' ἐρωτῶ σ', ἀλλ' ὅ, τι χέλλισον μέτρον

Ἦγε; πότερον τὸ τρίμετρον, ἢ τὸ τετράμετρον;

Στ. Ἐγὼ μὲν, ὅθεν πρῶτον ἤμικτεν.

Σω. Οὐδὲν λέγεις ὧς ἠφραπτε. Στ. Πρὸς ἰδοῦ νυνὶ ἐμοί,

Εἰ μὴ τετράμετρον ὅστιν ἤμικτεον.

Σω. Ἐσκόραχας, ὡς ἀχρὸι καὶ εἶ, καὶ δυσμαθής.

Ταχὺ γὰρ αὐδύαμο μαθαίνειν σὺ πρὸς ῥυθμῶν.

Στ. Τί δέ μ' ὠφελήσουσ' οἱ ῥυθμοὶ πρὸς ἄλφίτα;

Σω. Πρῶτον μὲν εἶναι κομλὸν ἐν σιωουσίᾳ:

Εἴτ' ἐπαίειν ὅποιός ἐστι τῷ ῥυθμῶν,

Κατ' ἐνόπλιον, καὶ ὥποι' αὐχτὶ δάκτυλον.

Στ. Κατὰ δάκτυλον; ἢ τὸν Δί' ἀλλ' οἶδ'. Σω. εἰ-
πέ δὴ.

Στ. τίς

*Strepſiades: qui etiam nugamenta leuicula,
Et ludicra, quæ diſcit, prius o'liuiſcitur,
Quàm didicerit, Sed euocabo ipſum forâs,
Huc in claram lucem. Vbinam Strepſiades? age
Exi: & grabatum vnâ effer huc tecum illicet.*

*ST. Ne cimices non ſinunt efferre me. SO. ocyus
Propera, & depone, & aduerte animum ſedulò.*

*ST. Eccum me. SO. age tu, quid viſ nũc primùm diſcere,
Quod antea nunquam didiceris? cedò mihi:*

Verum de menſuris, aut verſibus, aut Rythmis?

*ST. De menſuris equidem. Nam nuper admodum
Pollintor emundxi me duobus Congijs.*

*SO. Non hoc te rogo, ſed quodnam metrum iudices
Pulcerrimum: utrum Trimetrum, an verò Tetrame-
trum?*

*ST. Ego nullum melius eſſe iudico metrum,
Quàm eſt ſemiſextarius. SO. Nihil dicis, mi homo.*

*ST. Depone pignus, an tetrametron non fiet
Dimidium ſemiſextarij SO. abi hinc in malam crucem:*

*Quàm tu ingenio agreſti es? quàm porrò indocilis es?
Sed fortè citiùs addiſcere poſſis Rythmos?*

ST. Quid ad farinam proderunt mihi Rythmi?

SO. Primò quidem in conuictu ve ſis bellatulus:

Deinde, vt poſſis intelligere, qui modus

*Saltationi armatae competat optimè,
Qui ruſſum ad Daſtylum quadret quàm maximè.*

ST. Ad Daſtylum? ſane hoc noui. SO. dic, quomodo?

Ca 5

ST. Qui

ARISTOPHANIS

Σπ. Τίς ἄλλο αἰπὸ Ἰστῆ ὄδακτύλου;

Πρὸ τῆ μὲν, ἔτ' ἐμὲ παίδος ὄντο, ὅποτι.

Σω. Ἀχρεῖο εἰ, καὶ σκαμός. Σβ. ὃ γὰρ, ὦ ἱζυρε,

Τέπαν' ἐπιθυμῶ μαθητὴν ἔδεν. Σω. τί δέ;

Στ. Ἐκεῖν' ἐκεῖνο, τὸν ἀδικώτατον λόγον.

Σωκρ. Ἀλλ' ἐπεὶ δεῖ σε πρὸς τρεῖς. τοῦτε μαθητὰς
νῆν,

Τῶν περὶ πόδων ἅπ' ἐστὶν ὀρθῶς ἄρρενα.

Στ. Ἀλλ' οἶδ' ἐγὼ γὰρ ἄρρεν, εἰ μὴ μείνομαι.

Κεῖος, περὶ αἵματος, κυων, ἀλεξυῶν.

Σω. Ὅρας, ἀπάσχοις; τίς τε θήλησιν καλεῖς

Ἀλεξυῶνα καὶ ταῦτο, καὶ τὸν ἄρρενα.

Σπρ. Πῶς δὴ φέρε; Σωκρ. πῶς; ἀλεξυῶν καλεῖται
καὶ ταῦτο.

Στ. Νῆ τὸν Ποσειδῶ. νῦν δὲ πῶς με χρὴ καλεῖν;

Σω. Ἀλεξυῶναι; τὸν δ' ἕτερον ἀλέκτορα.

Σβ. Ἀλεκτῆρῶναι; εὐγε νῆ τὸν ἄερα.

Ὡστ' αἰπὸ Ἰστῆ ὄ διδάσκατο μόνου,

Διαλφιδόσω (ου κύκλω τίς κάρδοπον.

Σω. Ἰδοὺ μάλ' αὖθις τῆς ἕτερον, τίς κάρδοπον

Ἀρρενα καλεῖς, θήλησιν ὅσον. Στ. τῶ περὶ πῶ

Ἀρρενα καλῶ γὰρ κάρδοπον; Σω. μάλιστά γε,

Ὡς τὸ γὰρ καὶ Κλεωνύμων. Σπρ. πῶς δὴ; φερέ-
τον.

Σω. Ταυτὸν δυνάσται σοι κάρδοπος Κλεωνύμων.

Σβ. Ἀλλ' ὦ γὰρ ἔδ' ἐμὲ κάρδοπος Κλεωνύμων:

Ἀλλ'

ST. Quis enim alius sit digitus, quàm isthic, quem vides?
Nam Dactylus hic erat, cum ego adhuc essem puer.

SO. Nullius pretij homo, & per quàm sinister es.

ST. Et ego nihil horum quicquam cupio discere.

SO. Quid igitur? ST. illud, illud verbum iniurium.

SO. Sed oportet te alia prius, quàm isthuc, prædiscere.

Quæ masculini generis sint animalia.

ST. At novi ego, quod sit masculum, ni insanio.

Aries, taurus, hircus, canis & gallus. SO. viden?

Obsecro, quid egri acciderit tibi? nam fæminam

Maremque vno galli nomine tu appellitas.

ST. Dic, quomodo? SO. Quomodo? gallus & gallus itidem.

ST. Ita per Neptunum: sed quomodo me oportuit
Hec nominare. SO. Gallinam, & gallum alterum.

ST. Gallinam? ita est per aëra. Et pro hoc unico

Documento ego farina conspergam omnem tibi

Nunc Cardopum, seu matram tuam pistoriā.

SO. Ecce autem iterum peccas: cum dicis Cardo-
pum.

Maremque facis, quæ sit fæmina. ST. quomodo mare
rem

Voco Cardopum? SO. videlicet, ut Cleonymum

Marem vocas. ST. dic, quomodo? SO. quia Cardo-
pus

Idem tibi valet prorsum, quòd Cleonymus.

ST. Atqui, bone vir, Cleonymo haud est Cardopus.

ARISTOPHANIS

Ἄλλ' ἐν θυεῖα προχύλη γ' ἀνεμάητο.
 Ἀτὰρ τοιοῦτον πῶς με χεῖν χαλεῖν; Σω. ὅπως
 Τὴν καρδόπιον, ὡς τὴν χαλεῖς ἢ Σωφράτιον.
 Σβ. Τὴν καρδόπιον γήληαν, ὁρῶτερον λέγεις;
 Ἐκεῖνο δ' ἰὺ αἶν, καρδόπη, Κλεωνύμη.
 Σω. Ἐπὶ δὴ γε τοῦ τῶν ὀνομάτων μαθεῖν σε δεῖ.
 Ἀπὲρρεῖ ὅτιν, ἅπα δ' αὐτῶν γήληα.
 Στ. Ἄλλ' οἷδ' ἔγωγ', ἂν γήλῃ ὅτιν. Σω. εἰπέ δὴ.
 Σβ. Λύσιλλα, Φίλινα, Κληταγόρα, Δημοκτεῖα.
 Σω. Ἀρρεῖνα δὲ ποῖα τῶν ὀνομάτων; Σβ. μυρία,
 Φιλόξειον, Μελησίαν, Ἀμυνίαν.
 Σω. Ἄλλ' ὦ πόνηρε, ταῦτά γ' ἔστ' οὐκ ἄρρενα.
 Στ. Οὐκ ἄρρεν ὑμῖν ὅτιν; Σω. ὅδαμῶς γ' ἐπεὶ
 Πῶς αὖτε χαλῆσθαι ἐντυχὼν Ἀμυνίαν;
 Σβ. Ὅπως αἶν, ὡδὶ, δεῦρο δεῦρ' Ἀμυνίαν.
 Σω. Ὅρας; γυναικαὶ ἢ Ἀμυνίαν χαλεῖς.
 Στ. Οὐκοῦν δικαίως, ὅς τις ἔσφαλεῖται;
 Ἀτὰρ τί ταῦθ', ἂν πάντες ἴσμεν, μαθητῶν;
 Σωκρ. Οὐδὲν μὰ Δί', ἀλλὰ χατὰ κλινεῖς δαυρί. Σβ. πῶς;
 Σω. Ἐκφρόντισόν τι τῶν σεαυτοῦ τραγμάτων.
 Στ. Μὴ δὴ θ', ἱκετεύω σ', ἐνθάδ' ἂν ἄλλ' εἴπω γε χεῖν
 Χαμαί μ' ἔασον αὐτὰ ταῦτ' ἐκφροντίσαι.
 Σω. Οὐκ ἔστι τοῦδε ταῦτ' ἄλλα. Στ. χαροδάμων ἐγὼ,
 Οἷαν δίκην τοῖς κόρεσι δώσω τήμερον.
 Σω. Φρόντιζε δὴ, καὶ λήθεται,
 Πάντα τρέποντι ταῦτον

Ut qui farinam subigit in mortario.

Sed quomodo posthac nominari oportet hæc?

So. Quomodo? dic Cardopam: ceu dicis, Sofstratam.

St. An verò rectius vocas hanc Cardopam?

At illud erat dicere Cardopa, Cleonyma.

So. Præterea oportet te etiam discere nomina,

Quæ masculina, quæq; sceminina sint.

St. At noui ego, quæ sint sceminina. So. dic, agè.

St. Lysilla, Philinna, Cletagora, Demetria.

So. Sed quenám masculina sunt? St. innumera: cœne

Philoxenus, Milesias, Amynias.

So. Miserum te: non sunt masculina hæc nomine.

St. Non sunt hæc vobis masculina? So. neutiquam:

Nam si tu in Amyniam incidas, quomodo vocas?

St. Hoc scilicet modo: agè huc, huc ades Amynia.

So. Vidēsne? Amyniam vocas tu sceminam.

St. Merito: ut qui proiectis armis non militat.

Sed quorsum hæc discō, nota quæ sunt omnibus?

So. Nequaquam, per Iouem: sed agè, accumbe. St. quid agam?

So. In curam aliquam tuarum rerum incumbito.

St. At obsecrò, ne in hoc lecto: sed si ita opus est,

Sinito me humi iacentem aliquid meditarier.

So. At præter hæc non sunt alia loca. St. miserum

Me, quas hodie pœnas exoluam cimicibus.

So. Excogita & dispice quid:

Teq; met ipsum in omnes

ARISTOPHANIS

Σφόδρ' ἐπυκνώσας·

Ταχὺς δ' ὅταν γ' εἰς ἄπορον πέσης,

Ἐς ἄλλο πῆδανόημα φρενός.

Ὑπνὸς δ' ἀπέσω γλυκύθυμος δμμάτων.

Στ. Ἰατῆατά, ἰατῆατά.

Σω. Τί πάσχεις; τί κάμνεις;

Σβ. Ἀπόλυμα δέλασθ' ἐκ τῷ σκίμποδ'.

Δάκνυσί μ' ἐξέρποντες οἱ Κοεῖνθιοι,

Καὶ τὰς πλευρὰς δαρδάπῃσι,

Καὶ τὴν ψυχὴν ἐκπίνουσι,

Καὶ τὰς ὀρχὰς ἐξέλκουσι,

Καὶ τὸν ὠρεὸν διорύτῃσι,

Καὶ μ' ἀπολοῦσι. Σωκρ. Μὴ νῦν βαρέως ἀλγίστ' ἴαν.

Σβ. Καὶ πῶς, ὅτι μου

Φρούδα τὰ χεῖματα, φρέδι χροιά,

Φρούδι ψυχή, φρέδι δ' ἐμβάς;

Καὶ πρὸς τοῖς ἐπι τοῖσι χακοῖς,

Φουρας ἄδων,

Ὡλίγου φρεσὶ γέννημα.

Σω. Οὐτ' οὐ, τί ποιεῖς; ἔτι φροντίζεις; Σβ. ἔτι.

Νῆ τὸν Ποσειδῶ. Σω. καὶ τί δὴτ' ἐφρόντιζας;

Στ. Ὑπὸ τῶν κόρεων εἰ μου πῶς ἐλθθήσεται.

Σωκρ. Ἀπολεῖ χάρις. Σβεψ. ἀλλ' ὦ γὰρ, ἀπόλωλ' ἀρτίως.

Σω. Οὐ μαλ' ἄριστ', ἀλλὰ ὡς ἐκαλυπτεῖα:

Εὐρητέθ' γὰρ νοῖς ἀποτερητικός;

Καὶ παρὰ

Conuerte partes:

Et sicubi in rem dubiam incidēs,

Ibi tuam mentem ab arce aliò:

Sed somnus hîc absit ab oculis tuis.

ST. Eheu, hei: proh dolor, hei mihi.

SO. Quid es? quid mali fers?

ST. Pereomiser: nam prorepentes è thoro

Me Cimicenses ciues inuestant admodum,

Et costas morsu discerpunt:

Et vitam è membris exugunt:

Et testes ipsos euellunt:

Et totum perfodiunt anum:

Et me perdunt. SO. ne nimis acerbè istuc feras.

ST. At quomodo? cùm

Nulla pecunia, color nullus,

Nec vitæ in me sit quicquam: nullum

Calceamentum: insuper excubis-

Rum sim satur,

Propè nullus fio, miserq̃.

SO. Heus tu, quid agis? nil commentaris? ST. Ego
ita

Per Neptunum. SO. quid ergò commentatus es?

ST. An aliquid in me reliquum fiet à cimicibus.

SO. Malè pereas. ST. at, ô bone vir, iam antè perij.

SO. Non decet ita mollem esse, sed obnubenda fa-
cies:

Et inquirenda apta ad fraudem sententia,

ARISTOPHANIS

Καὶ παρόλημι. Στ. οἴμοι, πῶς αὖ δὴ τ' ὀπιβάλοι

Ἐξ ἀρνακίδων γνώμῃ σποτερηπίδα;

Σω. Φέρε νυν, ἀθήσω πρῶτον ὅ, τι δρᾷς τετονί:

Οὐτ' ἄρα γέυεις; Στ. μὰ τὸν Ἀπολλῶ γὰρ μὲν ἔ.

Σωκρ. Ἐχθρὸς τί; Στ. μὰ Δί', ἔδεν ἔγωγ'. Σω. ἔδεν
πάνυ;

Στ. Οὐδέν γε πλὴν, ἢ τὸ πέθ' ἐν τῇ δεξιᾷ:

Σω. Οὐκ ἐστὶ χαλὺφάμην' ἄρα χέως π φρονεῖς;

Στ. Περὶ τῶ; σὺ γὰρ μοι τὸτο φράσον ὦ Σώκρατες.

Σω. Αὐτὸς ὅ, τι βέλῃ πρῶτ' ἔξευρεῖν, λέγε.

Στ. Ἀκήκοας μυριάκας, ἃ γὰρ βύλας;

Περὶ τῶν τόκων, ὅπως αὖ σποδῶ μηδενί.

Σω. Ἰθι νυν, χαλύπεις, καὶ σχάσας τίς φρονεῖς

Λεπίων, καὶ μικρὸν ὡς φρόνῃ τὰ πράγματα,

Ὅρθως διαρῶν, καὶ σκοπῶν. Στ. οἴμοι τάλας.

Σω. Ἐχ' ἀπέρεμα, καὶ σπορῆς τι τῶν νοσημάτων,

Ἀφείδ' ἀπελθε, καὶ τα τίς γνώμῃ πάλιν

Κίνησον αὐτὸς αὐτὸ, καὶ ζυγώγειον.

Στ. εἴ. ὦ Σωκράτιδον φίλτατον. Σωκρ. τί ὦ γὰρ
ρον;

Στ. Ἐχ' τόκας γνώμῃ σποτερηπιδί.

Σω. Ἐπιδέξον αὐτίς. Στ. εἰπέ δὴ νῦν μοι. Σω. τό,
τί;

Στ. Γυνᾶν φαρμακίδ' εἰς ὀριάμην Θεσπάλιν,

Καθέλοιμι νύκτωρ τίς Σελήνῃ: εἴτα δὴ

Λύτῃ καθείρξαμι εἰς λοφεῖον σρογύλον,

ὦς

*Et impostura. ST. Vah quis inijcit mihi
Nunc ex agnitis pellibus sententiam,
Ad fraudandos cimices aptam. SO. sine, videam
Primum, quid hic agat: heus dormin'? ST. nō, per Iouem.
SO. Habes aliquid? ST. nihil equidem. SO. an prorsus
nihil?*

ST. Nihil prorsus habeo, nisi penem in dextera.

SO. Nihilne coopertus iam commentaberis?

ST. Qua de re? dic, obsecro mihi, mi Socrates.

SO. Dic tu ipse, quid primum perscrutari velis?

ST. Decies millies iam audisti, quid velim:

De usuris: ne quid reddam cuiquam. SO. Agedū, tege

Faciem, & subtilem cogitationem apud

Te cohibe, & res minutatim circumspice:

Appositè diuidendo & contemplando eas.

ST. Hei mihi misero. SO. quietus esto, & sicubi

In cogitatione aliqua hæsitaues,

Omitte, & ab ea discede: ac mentem dein'

Rursum commoue, & idem repete post sedulò.

ST. Hem Socratisce carissime. SO. seneX, quid est?

ST. Habeo commentum, quo usuras fraudauero.

*SO. Commonstra. ST. agè, dic hoc primum. SO. quid di-
cam tibi?*

*ST. Si Thessalicam mihi quandam emam venesi-
cam,*

Et nocte Lunam ipsam deripiam calitus,

Atque in rotundum loculum concludam, velut

ARISTOPHANIS

Ὡς τῶν χάτοπλων; καὶ τα τηροῖν ἔχει.

Σω. Τί δή τα τὰτ' αἰὲ φελήσῃς; Στ. ὅπ,

Εἰ μὴ κέτ' αἰτέλλοι Σελιῶν μηδαμῶ,

Θύκ' αἰ γ' ἀποδοίω τὰς τόκοις. Σω. πῆ π' ἤ;

Στ. Ὅπ' ἡ χτ' μὴνὰ γ' ἀργύριοι δανείζεται.

Σω. Εὖ γ': ἀλλ' ἕτερον αὖ σοι προβαλὼν πεδύζοι.

Εἴ σοι γράφοιτο πεντετάλαντος τις δίκη,

Ὅπως αἰ αὐτὴν ἀφαιρήσῃς, εἰπέ μοι.

Στ. Ὅπως; ὅπως οὐκ οἶδ': ἀτὰρ ζητητέον.

Σω. Μὴ νῦν τοῦτ' αὐτὸν εἰλετὶν γέμειν αἰ,

Ἀλλ' ἀπεχάλατ' αὐτὴν φροντίδ' ἐς τὸν αἶερα,

Λιόδετον ὥς τ' ἀμφολόνοθ' αὐτὴν, τὸ ποδός.

Στ. Εὖ γὰρ ἀφαιρήσῃ δίκης κοφωτάτῃ.

Ὡς τ' αὐτὸν ἐμολογῇ σ' ἐμοί. Σω. ποίαν τίνα;

Στ. Ἡ δὴ τῶν τοῖσι φαρμακοπόλεως τ' ἁλίου

Ταύτῃν ἑώρας, τ' ἁλὶν τὴν ἀλγαστῇ,

Ἀφ' ἧς τὸ πῦρ ἀπύουσι; Σω. τὴν ὕαλον λέγεις;

Στ. Ἐγώ γε. Σωκρ. φέρε, τί δὴ τ' αὖ; Στ. εἰ ταύτῃν
λαβὼν

Ὅποτε γράφοιτο τὴν δίκην ὁ γραμματεὺς,

Ἀπώτερω τὰς ὥδε πρὸς τὸν ἥλιον,

Τὰ γράμματα ἐκτῆξαιμι τ' ἐμῆς δίκης.

Σωκρ. Σοφῶς γὰρ νῦν τὰς χεῖρας. Στρεψ. οἶμ' ὡς ἡ-
δομαι,

Ὅτι πεντετάλαντον ἀργέγραπὸν μοι δίκη.

Σωκρ. Ἀγέ δὴ ταχέως ἵουτὶ ξυμάρπασον. Στρεψ. τὸ
π;

Σω. Ὁ.

Speculum: ac postea sic asseruans, custodiam.

SO. Quid verò hoc commodauerit tibi? ST. quia

Si Luna nusquam terræ oriatur amplius:

Nulli persoluam vsuras. SO. quid ita? mi senex.

ST. Quia argentum secundum mensem fœnerat.

SO. Euge: sed ego tibi proponam aliud quippiam;

Et æque callidum. Si scribatur tibi

Dica quinque talentorum, quomodo tu obliteres

Eam, cede mihi? ST. quomodo? modum nescio,

Sed inuigilandus tamen. SO. sed ne tu ita

Animum intra te ipsum semper versato senex:

Sed cogitationem, uti vinctum compede

Quodam Scarabæum, sursum laxa in ærem.

ST. Ehem, obliterationem repperi

Dica pulcerrimam, ut cum et fateberis.

SO. Qualem obsecro? ST. vidisti in apud vnguentarios,

Et aliptas, lapidem illum pulcrum, & pellucidum,

Vnde ignem accendunt? SO. num vitrum dicis? ST. utique.

SO. Quid cum illo ages? ST. si scriba mihi scribat dictam:

Ego procul stans, ad hunc modum, ad Solem, vitro

Deleuero literas intentæ mihi dicæ.

SO. Sapienter, ita me Gratiæ ament. ST. obgestio;

Dicam quinque talentorum esse expunctam mihi.

SO. Agè verò & hoc celeriter arripe. ST. quid id est?

ARISTOPHANIS

Σω. Ὅπως ἀποβέβαις ἀνὰ πιδικῶν δίκην,

Μέλλων ὀφλήσῃ, μὴ παρόντων μαρτύρων.

Σβ. Φαυλότατα χαίρεις. Σωκρ. εἰπέ δὴ. Σπ. χαίρει
λέγω.

Εἰ πορὶς γὰρ ἐπὶ μίας ἐνεστώσης δίκης,

Πεῖν τίω ἐμὴν χαλεπὴν, ἀπαγξαίμην πείχων.

Σω. Οὐδὲν λέγεις. Σπ. νὴ τὸς θεοὺς ἔγωγ'· ἐπεὶ

Οὐδεὶς χατ' ἐμὲ τεθνεώτο εἰς ἄξει δίκην.

Σω. Ἰθλεις, ἄπερρ'. Οὐκ αὖ διδαξαίμην σ' ἐπ.

Σβ. Ὅτιητί; ναὶ πορὶς τῶν θεῶν, ὦ Σώκρατες

Σω. Ἀλλ' εὐθὺς ἐπιλήθει σύ γ', ἅτ' αὖ καὶ μάτῃς:

Ἐπεὶ, πὶ δὴ γε παῶτον ἐδιδάσκου, λέγει.

Σβ. Φέρ' ἴδω τί μὲν τοι παῶτον ἴω: πὶ παῶτον ἴω;

Τίς ἴω ἐν ἡμάτῳ μετὰ μὲν τοι ταλφίτα;

Οἶμοι τίς ἴω; Σω. Οὐκ ἐς κόραχας ἀποφθερεῖ,

Ἐπιησιότατον, καὶ σκατότατον γερόντιον;

Σβ. Οἶμοι. τί οὐκ δὴ θ' ὀχλοδύμων πείσομαι;

Ἀπὸ γὰρ ὀλοῦμαι, μὴ μαθὼν γλωττοστροφεῖν:

Ἀλλ' ὠνεφέλα, χρηστὸν πὶ συμβουλεύσασθε.

Χο. Ἡμεῖς μὲν ὠρεσβύτα συμβουλεύομεν,

Εἴ σοι τίς υἱὸς ἐστὶν ἐκ τετραμμεῖτο,

Πέμπην ἐκείνον ἀντὶ αὐτῷ μανθανέην.

Στ. Ἀλλ' ἔσ' ἐμοὶ γ' υἱὸς χαλὸς τε καὶ χαθός:

Ἀλλ' οὐκ ἐφέλγῃ γὰρ μανθανέην. τί ἐγὼ πάτω;

Σωκρ. Σύ δ' ἐπιτρέπεις. Σπ. εἰ. εὐσωματεῖ γὰρ, καὶ

σφραγίσθαι,

Καὶ ἐκ γυναικῶν ἐν πλείων τῶν Κοισούρας:

Ἀτὰρ

*SO. Quo pacto litem effugias aduersarij,
Iam damnandus, nullis in promptu testibus.*

ST. Leuissimè & facilimè. SO. dic, quomodo?

*ST. Dicam equidem, si instante actione vna adhuc,
Priusquàm mea citetur, ego me strangulem.*

SO. Nihil dicis. ST. imò per Deos: nam mortuo

Mihi quis obsecrò litem velit intenderè?

*SO. Nugas agis: apage hinc, non ego te docuero
Amplius. ST. at quamobrem, per Deos: mi Socrates.*

SO. Quia tu obliuisceris tam citò, quæ didiceras:

Agè enim, dic mihi, quid primò discebas senex?

*ST. Quid primum? sine videā: quid erat? quid primum
erat?*

At quæ illa, in qua farinas hîc subegimus?

*Væ mihi, quænam illa erat? SO. non tu hinc is in malam
Crucem, homo stultissimè, atque obliuiosissimè?*

*ST. Hei mihi, quid agam miser? nam nisi perdidicerim
Versare volubilem linguam: ego perij, occidi.*

Nubes date consilium mihi aliquod vtile.

CH. Si filius tibi est benè educatus, hunc

Vt mittas pro te in ludum literarium,

Hoc nos tibi subministramus nunc consili.

ST. At est mihi filius frugi & perquàm bonus.

Sed discere tamen non vult, ah, quid fero mali?

CH. An verò tu hoc ei permittis. ST. corpore

Benè est habito, & viget: & est ex mulieribus

Alacris natus, de familia Cæsyræ.

ARISTOPHANIS

Ἄτὰρ μέτ' ἔμιν' αὐτόν: ἰὺ δὲ μὴ γέλη,
 Οὐκ ἔσθ' ὅπως, οὐκ ἐξελῶ κτῆς οἰκίας,
 Ἄλ' ἐπανάμεινον μ' ὀλίγον εἰσέλθων χρόνον.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ 1.

ΧΟ. Ἀρά γ' αἰσθάνει πλείστα
 Δί' ἡμᾶς ἀγαθ' αὐτίχ',
 Ἐξωνμόνας θεῶν.
 Ὡς ἔτοιμοι ὄδ' ὄβρι
 Πάντα δρᾶν, ὅσ' αὖ κελεύεις,
 Σὺ δ' ἀνδρὸς ἐκπεπληγμένου,
 Καὶ φανερώς ἐπιτηδεύς,
 Γνοὺς, σπολέψης ὅ, τι πλείστον δυνάσται,
 Ταχέως. φιλεῖ γὰρ πῶς τὰ τοι-
 αῦθ' ἐτέρως τρέπεσθαι.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ

Σκλιὴν πρώτη.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ.

Τείμεθοι.

ΟΥτοι μὰ τὴν ὀμίχλιν ἔτ' ἐκταυθοῖ μινεῖς:
 Ἄλ' ἔσθ' ἐλθὼν τὸς Μασαχέους κίονας.
 Φφ. Ὡδαιμόνιε, τί χεῖμα πάσχεις ὡπάτερ;
 Οὐκ εὐφρονεῖς, μὰ τὸν Δία τ' Ὀλύμπιον.
 Σβ. Ἰδ' ἄγ', ἰδοὺ, Δί' Ὀλύμπιον, τῆς μωρίας:
 Τὸν Δία νομίζουσιν τατηλικουσίονι.
 Φφ. Τί δέ τ' ἐγλάσας ἐπόν. Στ. αὖ θυμὸν ἐμὸν.

Οπ

*Sed accedo illum, ut tentem, si renuat mihi:
Non est, ut eum non al dicem & extrudam domo,
Tu me interim paulisper hinc operire: eo.*

C H O R U S.

*Equidem auferes multa
Deinceps commoda per nos,
Solas Deas. Ut hic
Promptus est & alacris
Omnia expedire iussa.
At tu virum attonitum qui habes,
Et manifestè concitum,
Excoriabis citò, quantum poteris.
Quia res solent huiusmodi
Sæpè aliò euenire.*

ACTVS III. SCENA I.

STREPSIADES, PHIDIPPIDES,

SOCRATES.

Senarij.

HEc non manebis iam: non: ita me nebula amens.
Agè hinc, Megacリス columnas deuoratum abi.

PH. Miserum te: quidnam tibi mali accidit, pater?
Non tu rectè sapiis, per Olympium Iouem.

ST. Ecce autem, ecce Iouem Olympium, quæ insania
Te isthac atate credere, esse aliquem Iouem?

PH. Quid tu isthoc rides, quod verum est? ST. quia vi-
deo

ARISTOPHANIS

"Οπὶ παῖδ' ἀειονεῖ, καὶ φρονεῖς ἀρχαῖν αἰ.
 "Ομῶς γε μὲν πρὸς ἐλθ', ἵν' εἰδῆς πλείονα.
 Καί σοι φράσω τρῶσμι, ὃ σὺ μαθὼν, ἀνὴρ ἔσθ':
 "Οπως δὲ τὸ το μὴ διδάξης μηδὲνα.
 Φφ. Ἴδδὺ τί' ἔστιν; Στ. ἄμορσαι νῦν ἰνὴ Δία;
 Φφ. Ἐγωγ'. Στ. ὁρᾷς ὅν, ὡς ἀγαθὸν τὸ μανθάνειν;
 Οὐκ ἔστιν, ὦ Φφ. διωπιδν, Ζεὺς. Φφ. ἀλλὰ τίς;
 Στ. Δῖν' ὁ βασιλεύς, τὸ Δί' ἐξεληλακώς.
 Φφ. Αἰδοῖ, τί ληρεῖς; Στ. ἴσθι τὰ θ' ὅπως ἔχον.
 Φφ. Τίς φησι ταῦτα; Στ. Σακράτης ὁ Μήλιθ,
 Καὶ Χαμφεῶν: ὅς οἱδε τὰ φυλλῶν ἵχνη.
 Φφ. Σὺ δ' εἰς τὸ κοῦτο τῶν μανιῶν ἐλήλυθας.
 "Ωστ' ἀνδράσι πείθῃ χολῶσιν; Στ. εὐτόμῃ,
 Καὶ μηδὲν εἴπῃς φλαυρον ἀνδρας δεξιούς,
 Καὶ νοῦν ἔχοντας: ὦν ὑπὸ τ' ἐφιδωλίας
 Ἀπεκείρετ' ὅδ' εἰς πώποτ', ὅδ' ἠλείφατο,
 Οὐδ' εἰς βαλαμείον ἠλθε λουσόμενος: σὺ δέ,
 "Ως ὅρ' ἐπ' ἡνέωτο, καὶ τάλει μὲν τὸν βίον.
 Ἀλλ' ὡς τάχιστα ἐλθὼν, ὑπὸρ' ἐμὲ μαίψανε.
 Φφδ. Τίδ' αὖ παρ' ἐκείνων καὶ μάθοι χρηστὸν πε-
 αῖ;
 Στ. Ἀληθες, ὅσα ὅρ' ἐστ' ἐν αἰγρέποις κοφᾶ.
 Γνώσθ' δὲ καὶ αὐτὸν, ὡς ἀμαθὴς εἰ, καὶ παχὺς.
 Ἀλλ' ἐπανάμηνόν μ' ὀλίγον ἐν ταυθοῖ χρόνον.
 Φει. Οἱμοί, τί φράσω τῷ φρονοῦντι τοῦ πα-
 τρός.

Πότιρον τῷ φρονοῦντι αὐτὸν εἰσαγαγὼν ἔλω;

Ἡ τοῖς

Teesse puerum, & sapere senum deliria.

Sed age, accede tamen, ut plura ex me scias:

Nam ea tibi dicam, quæ si discas, vir eris.

Tu verò hoc ipsum ut quenquam doceas, caue.

PH. *Eho, quid est?* ST. *Iurastin' modò nunc Iouem?*

PH. *Equidem.* ST. *viden' ergò, quàm bonum sit discere?*

Ah mi Phidippide, non, non est Iuppiter.

PH. *Quis ergò alius?* ST. *turbo imperat expulso Ioue.*

PH. *Papa, quas tu nugas agis?* ST. *atqui isthuc scias*

Ita se habere. PH. *quis hoc dicit?* ST. *noster Socrates*

Et Chærepho, qui nouit passus pulicum.

PH. *Quid? an tu eò progressus es vesania:*

Ut credas hominibus, atra bile percitis?

ST. *Bona verba: ne maledicas tam sapientibus*

Et mente præditis viris: qui vitam ita

Parcè exigunt, ut nemo illorum vnquam siet

Attonsus, nemo lotus vnquam in balneo,

Nemo vnguento delibutus. Tu autem meam

Mibi vitam prodigis, ac si ego essem mortuus:

Sed age, ac dudum sequere bâc, & prome discito.

PH. *Et quid boni aut frugis apud illos discat aliquis?*

ST. *Imò omnia, quæ inter homines callidam*

Redolent sapientiam, teq; ipsum primulum

Nosces, quàm ineptus sis, & quàm crassi ingenij.

Sed age, operire me hîc paulisper. PH. *hei mihi,*

Quid agam: quando ita meus delirat pater. Vtrum

Inius vocabo & conuincam delirij?

ARISTOPHANIS

* Ἡ τοῖς σοροπηγοῖς τὴν μανίαν αὐτῷ φέρουσιν;

Σβ. Φέρ' ἴδω, σὺ τῷ τονίῳ νομίζεις; εἰπέ μοι.

Φφδ. Ἀλεκτρυόνα. Στρεψ. χαλῶς γὰρ. Ταυτηνὴ δέ, πῖ;

Φφδω. Ἀλεκτρυόν. Στρεψ. ἄμφω ταῦτό; καὶ ταγάλας εἶ.

Μὴ νυνὶ τοιοῦτον, ἀλλὰ τ' δὲ μὲν χαλεῖν

Ἀλεκτρυόνα, τετονὶ δ' ἀλέκτορα.

Φφ. Ἀλεκτρυόνα; ταῦτ' ἔμαθες τὰ δεξιά

Εἶσω παρελθὼν ἄρτι ὧρά τ' ὧς γηγενεῖς;

Σβ. Ἐπὶ πρὸς γὰρ πόλιν. ἀλλ' ὅτι μάθοιμι ἐκείνοτε,

Ἐπελειτουργίῳ αὐτοῖς ὑπὸ πλήθοις ἐστίν.

Φφ. Διὰ ταῦτα δὴ καὶ τοιμάπον ἀπώλεσας;

Στρεψ. Ἀλλ' οὐκ ἀπολώλεκ', ἀλλὰ καὶ ἀπεφρόν-
πησα.

Φφ. Τὰς δ' ἐμβάδας, ποῖ τέ βοσкас ὦ νόητε σὺ.

Σβ. Ὡς τῷ Περικλῆς, εἰς τὸ δέον ἀπώλεσα.

Ἀλλ' ἴθι, βιάδιζ', ἰώμεν, εἴτα τῷ πατρὶ

Πειρόμενθ', ἐξάμαρτε, καὶ γὰρ τοι ποτὲ

Οἶδ' ἐξέτε σοι τραυλίσαντι πειρόμενθ',

Οἱ τῶτον ὁβολὸν ἔλαβον ἡλιαστικόν:

Τέτου τριάμιλιν σοὶ χερσίοις ἀμαξίδα.

Φφ. Ἡμῶν σὺ τέ τοις τῷ χερσὶν πότε ἀχθέσθαι.

Σβ. Εὖ γ' ὅτι ἐπέαθες. δεῦρο δεῦρ ὦ Σώκρατες

Ἐξελθ'. ἄγω γὰρ σοὶ τὸν υἱὸν τετονί,

Ἀχόντ' ἀγαπείσας. Σωμένη πύπθ' γὰρ ἐστ' ἐπὶ:

An libitinarijs bilem hanc faciam palàm.

ST. Sine videam. quid tu hoc existimas? cedò.

PH. Gallum. ST. quid verò hoc? PH. itidem Gallum.

ST. Vtrum

Ambo hac pro eodem habes? nã tu ridiculus es.

Caue, post hac ita dixeris: sed hanc quidem

Gallinam: hunc verò gallum nominaueris.

*PH. Gallinam? an tu hac tam docta, huc ingressus
modò*

Didicisti ab hisce terræ filijs, pater?

ST. Imò & alia plura, sed quòd annis obscurus

Essem, statim obliuiscabar, quæ didiceram.

PH. Etiam propterea vestem amisisti, puto?

ST. Imò non amisi, sed in studia artium

Et literarum impendi. PH. sed tuos calceos

Quò contulisti tui satue? ST. in Rempubl.

Atque necessarium vsum, ut Pericles, perdidisti.

Sed ahi, perge, vnâ eamus; & tu, dum patri

Sus obsequens, pecca nam & ego olim, dum tibi

Adhuc sexenni & balbutienti sum obsequens,

Plostellum emi tibi, in festo Dialium,

Obolo, quem primum pro mercede acceperam,

Quod Heliao interfuisse iudicio.

PH. Nã, tu istuc cum malo tuo olim senties.

ST. Benè est, quòd mihi pares. Agè huc, huc Socrates

Exi: nam hunc adduco tibi filium meum:

Cui vel nolenti persuasi. SO. quippe fatuus

ETC.

ARISTOPHANIS

Καὶ τῷ κρεμαθρῶν ὅ τριβῶν τ' ἐνθάδε.
 Φί. Αὐτὸς σὺ τριβῶν εἴης αἶ, εἰ κρέμαθ' γε.
 Σβ. Οὐκ ἐς κόρακας; χαλαρὰ σὺ τῷ διδασκάλῳ;
 Σω. Ἰδὺ, κρέμαθ' ὅ, ὡς ἡλίθιον ἐφθέγγετο,
 Καὶ τοῖσι χεῖλεσιν διερρυνχόσιν;
 Πῶς αὖ μάθοι πότ' ὅτ' ἀπόφρευξιν δίχης.
 Ἡ κλῆσιν, ἢ χαντωσιν αἰαπφθελαν;
 Καὶ τοὶ θαλάττε τοῦτ' ἔμαθ' Ἰωφ' βολῶ.
 Στρ. Ἀμέλ', δίδασκε: θυμὸς σοφὸς ὅτι φύσι.
 Εὐθεὶς γέ τοι, παιδάριον ὦν τιωχλονί,
 Ἐπλαττει ἐνδον οἰκίας, ναῦστ' ἔγλυφει,
 Ἀμαξίδαο δὲ σκυπίνας εἰργάζετο:
 Καὶ τῷ σιδίων βαρβάχρες ἐποίει: πῶς δοκεῖς,
 Ὅπως δ' ἐκέγνω πῶ λόγῳ μαθήσειαι,
 Τὸν κρείττον', ὅστις ὅτι, καὶ τὸν ἡττονα;
 Ἐὰν δὲ μὴ, τ' ἰουῶ ἀδικον, πάσῃ τέχνῃ.
 Σω. Αὐτὸς μαθήσειαι παρ' αὐτοῖν τοῖν λόγοι.
 Σβ. Ἐγὼ δ' ἀπέρομαι: τὸ το δ' οὐ μὲ μνησ', ὅπως
 Πρὸς πάντα τὰ δίχ' ἀντιλέγῃ δυνήσεαι.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

Ἀναπαυτικοὶ Δίμετροι.

ΔΙΚΑΙΟΣ, ΑΔΙΚΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

Δ. Ἰ. Χώρα δ' εὖ, δ' εἶξον αὐτὸν
 Τοῖσι θεαταῖς, καὶ τῷ θεοσσις ὦν.

Ἄδ. ἴ

EST, neque adhuc nostris assuevit panarijs
Hic pensilibus **PH.** tute illis assuescas, vbi
 Suspensus fueris. **ST.** apage hinc in malam crucem.
 Tun' ita magistro maledicas, homo impudens?
SO. Ecce hoc, vbi suspensus fueris, quàm friuolè
 Effutijt, labijs distortis? quomodo hic
 Discat vitare litem, aut aduersarium
 Citare, vel relaxare animos iudicum
 Verbis, ad persuadendum satis idoneis?
ST. Ne sis sollicitus, sed doce: ingeniosus est
 Suapte natura: nam tantillus cùm adhuc
 Puer esset: edificabat hic intus casas,
 Naues sculpebat, & plostella scortea
 Fingebat: etiam ranas faciebat sibi
 E punicorum malorum putamine.
 Quid tu censēs? etiam illos sermones duos
 Superiorem atque inferiorem illum posse discernere?
 Sin minùs ambos, saltem inferiorem, omni modo.
SO. Agè, ipsemet ab ipsis discat sermonibus.
ST. A eo hinc: tu fili meminēris, vt ad omnia
 Quae iusta sint, possis mihi contradicere.

ACTVS III. SCENA II.

Anapestici Quaternarij.

IVSTVS, INIVSTVS, CHORVS.

EXi huc: & te ipsum commonstra
 Spectatoribus, audax sis licet.

ARISTOPHANIS

"ΑΔ. Ἰθ' ὅποι' ἀρήζεις· πολὺ γὰρ μᾶλλον
Σ' ἐν τοῖς πολλοῖσι λέγων ἀπολῶ.

ΔΙ. Ἀπολείς σύ; τίς ὢν; "ΑΔΙ. λόγῳ. ΔΙ. ἤτι' ὦν γ' ὢν.

"ΑΔ. Ἀλλά σε νικῶ, τ' ἐμῷ κρείττω
Φάσκοντ' εἶναι. ΔΙ. τί σοφὸν ποῖων;

"ΑΔ. Γνώμας χαρινὰς ἐφωτίσκων.

ΔΙ. Ταῦτα γὰρ ἀντὶ τοῦ ἀνέχουσι
Τοὺς ἀνθρώπους. "ΑΔ. ἔκ, ἀλλὰ σοφός.

ΔΙ. Ἀπολῶ σε χακῶς. "ΑΔ. εἰπέ τί ποῖων;

ΔΙ. Τὰ δίχσμα λέγων. "ΑΔ. ἀλλ' ἀναβέβη,

Ταῦτ' ἀνιπλέγων. ἔδὲ γὰρ εἶναι
Πάνυ φημι δίκην. ΔΙ. οὐκ εἶναι φής;

"ΑΔ. Φέρε γὰρ ποῦ τι; ΔΙ. ὡς δὲ τοῖσι θεοῖς

"ΑΔ. Πῶς δὴ τα δίχης ἔσσης, ὅς τις

Οὐκ ἀπόλωλε τὸν πατέρ' αὐτῷ

Δήσας; ΔΙ. αἰβοῖ, τὸ πῦρ καὶ δὴ

Χωρεῖ τὸ χακόν· δότε μοι λεχθέντι.

"ΑΔ. Τυφογέρων εἰχάναρμος.

ΔΙ. Κατὰ πύγων, εἰ καὶ ἀνασχίῃ.

"ΑΔ. Ρόδα μ' εἰρηνας. ΔΙ. καὶ βαμολόχῃ.

"ΑΔ. Κεῖνεις σεφανούς. ΔΙ. καὶ παρβαλοίας.

"ΑΔ. Χρυσῶ πάτην μ', ὅς γινώσκεις.

ΔΙ. Οὐδὴ τα πρὸς τῷ γ', ἀλλὰ μολίβδῳ.

"ΑΔ. Νῦν δέ γε κόσι τὸ τ' ὅτιν ἐμοί.

ΔΙ. Θρασείας εἰ πολλὰ. "ΑΔΙ. σὺ δέ γ' ἀρχαῖ.

ΔΙ. ΔΙΔ

IN. Apage hinc, quò lubet; ego enim fando
Te hîc in populo perdam potius.

IV. Tuné me perdas? quis homo es? *IN.* sermo.

IV. Et me inferior. *IN.* sed te vincam:

Etiamsi tu superiorem

Te iactes. *IV.* quo ingenio fretus?

IN. Noua commenta inueniam. *IV.* ista vigent

Apud hos stultos. *IN.* minimè, sed apud

Sapientes. *IV.* ego malè te perdam.

IN. Quidnam acturus? *IV.* quæ sunt iustas

Dicturus. *IN.* at euertam hæc contra-

Dicendo: nam nihil esse aio

Ius. *IV.* quid? num ius nihil esse inquis?

IN. Age, dic tu, ubi ius est? *IV.* apud Diuos;

IN. Et si illic est: quomodo Iuppiter;

Constrictum ob patrem, non pessimè

Perijt? *IV.* ehem, eón' procedit

Hocce malum? date mihi vos peluim:

IN. Capularis es, insanusq; senex.

IV. Et tu impurus es, atque cinedus.

IN. Dicis mihi rosas. *IV.* scurra es tu.

IN. Sertis me ornas. *IV.* occidisti

Patrem & matrem. *IN.* non intelligis;

Quòd me auro conspergis nescius.

IV. Sed non ante hac: verum plumbo.

IN. Et nunc mihi sunt ornamento.

IV. Nimum audax es. *IN.* sed tu nimium

ARISTOPHANIS

Δι. Διά σε δὲ φοιτᾷ

Οὐδείς ἐθέλει τῷ μισακίῳ.

Γνωθῆσθ' ὅτ' Ἀθῆνέοισιν,

Οἷα διδάσκει τὰς ἀνοήτους.

Ἄδ. Αὐχμῆς ἀσχερῶς. Δι. σὺ δέ γ' ὠφράτῃς.

Καὶ τοὶ πρὸς περὶ γ' ἐπιώχυνες,

Τήλεφθ εἶναι Μυσοῦς φάσκων,

Εὐριπιδίου.

Γνώμας τρώων πανδελείους.

Ἄδ. ὦμοι Σοφίας, ἧς ἐμνήσθης.

Δι. ὦμοι μανίας τῆς πόλεως

θ', ἥ τις σε τρέφει,

Λυμηνόμῳνον τοῖς μισακίοις.

Ἄδ. Οὐχὶ διδάξεις τὸν χρόνον ὧν;

Δι. Εἴ ποτ' γ' αὐτὸν Σωθιῶναι χεῖν,

Καὶ μὴ λαλῖαν μόνον ἀσκήσας.

Ἄδ. Δεῦρ' ἴθι: τὸν ἐὰ μὲν νεοδαί.

Δι. Κλαύσθ. τί πῶς χεῖρ' ἐπιβάλλεις;

Χο. Παύσασθε μάχης, χ' οἰδορείας.

Ἄλλ' ἐπιδέξασθε σύ τε, τὰς περὶ τέρους

Ἀττ' ἐδίδασκες, σὺ τε τί πῶς χαλνῖν

Παίδευσιν: ὅπως αὖ ἀκούσας σφῶιν

Ἀντιλεγόντοιν, κρίνας φοιτᾷ.

Δι. Δραὴ ταῦτ' ἐθέλω. Ἄδ. καὶ γὰρ ἐθέλω.

Χο. Φέρε τίς λέξει πρὸς περὶ ὑμῶν;

Ἄδ. Τε-

Stolidus. Iv. propter

Te nemo adolescentum in ludum

Venit: agnoscent aliquando te

(iues, quàm tu stultè eos doceas.

IN. Squalè turpiter. Iv. at tu splondes:

Licet antehac mendicares, &

Miserum perhiberes te Telephum

Esse Euripidis:

Qui Pandeliti dicta creparet.

IN. O sapientiam, de qua loqueris.

Iv. O stultitiam vr bis, qua te alit hic,

Corrumpentem

Mores adolescentum. IN. non tu

Saturne docebis iuuenem istum?

Iv. Siquidem conseruari ipsum opus est:

Non garrulitate exerceri.

IN. Huc age, sine hunc insanire.

Iv. Væ tibi: tunc inijcias huic manum?

CH. Mittite ridas & conuitia,

Et tu, qua olim docuisti illos

Priscos, demonstra: tu autem nouam

Disciplinam in medium profer.

Vt, vbi hic vos audierit contra-

Dicentes, arbitrio facto,

In ludum eat alterius vestrum.

Iv. Faciam hac sanè ego. IN. faciam hoc ego idem.

CH. Sed vter vestrum hic dicet?

Cc

IN. Isti

ARISTOPHANIS

Ἄδ. Τὸ γὰρ δώπε.

Καὶ τ' ἐκ τέτων, ὧν αὐτὴ λέξη,

ῥηματίοισι χαμνοῖς αὐτὸν,

Καὶ ληθοίαις, χαίρει τοξεύου.

Τὸ τελευτῶν δ' ἐν ἀναγκῇ,

Τὸ πρὸς σωπὸν ἔπαν, καὶ τὸ φθάλμιον

Κεντρίμιον, ὡς πρὸς ἀνθρώπων,

ὑπὸ τῆς γνωμῆς ἐπολεῖται.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ 16

ΧΟ. Νῦν δείξετον τὰ πτωχῶν,

τοῖς πειθεξίοισιν

λόγοισι, καὶ φρονήσι, καὶ

γνωμοτύποις μερίμναις,

ὅπως τὸ πρὸς αὐτοῖν λέγων,

ἀμείνων φαίνεται.

Νῦν γὰρ ἅπας ἐνθάδε κίνδυνος

ἀνείται σοφίας:

Ἡς πέρι τοῖς ἐμοῖς φίλοις

ἐστὶν ἀγὼν μέγας.

Ἀλλ' ὡς πολλοῖς τὸς πρὸς δουτέρας ἦθεσι χρηστοῖς τιφά-
νωσας,

ῥῆξον φωνῶν, ἢ πνιχαίρεις, καὶ πλὴν αὐτῶ φύσιν εἶπέ.

ΔΡΑΜΑ-

IN. Isticcedam:

Et quæ ille locutus prior fuerit:

Ea verbis & sententijs nouis

Prosternam, & ferro traiciam:

Postremo, si hiscero contra velit,

Omni faciem, atque ambos oculos

Elisus, velut à crabronibus,

Per sententias ipse peribit.

C H O R U S.

Nunc vos duo freti animis,

Nunc specimen date oro

Diserto animos sollicita,

Maffificaq; cura:

Vestrũm vter hũc appareat

Loquendo disertior.

Liberum enim hũc omne periculum.

In arte studijs:

De quibus est hodie mea

Maxima rixa amicis.

At tu, qui moribus olim egregijs maiores decorasti,

*Age, vocem, qua gaudes, rumpe, ingenijq; ostende ri-
gorem.*

ARISTOPHANIS
ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ
Σκλιωή τρίτη.

Ἀναπαυστικοὶ Ἀριστοφάνηοι.

ΔΙΚΑΙΟΣ, ΑΔΙΚΟΣ, ΧΟΡΟΣ

ΛΕΞΩ τοίνυν τὴν ἀρχαίαν παιδείαν, ὡς δέχεται:
Ὅτ' ἐγὼ τὰ δίχσμα λέγων ἤηθον, καὶ σωφροσύνη νόμιτο.

Πρῶτον μὲν ἔδδ' φωνὴν παιδὸς γρύξαντο μηδέν' ἀκούσαι:

Εἶτα βαδίζοντες ἰασηνὸδοις εὐτάκτως, εἰς κίθαραιτοῦ,
Τοὺς καμήτας γυμνοὺς, ἀθρόους, καὶ κρημνώδη χατα-
νίφοι.

Εἶτ' αὖ προμαθεῖν ἄσμι' ἐδίδασκε, πῶ μὲν μὴ ζυνέ-
χοντας:

Ἡ Παλλάδα πρὸς πόλιν δφναν, ἢ τηλέπορόν τι βόαμα,

Ἐντφναμύους τ' ἀρμονίαν, καὶ οἱ πατέρες παρέδωκαν.

Εἰ δ' τις αὐτῷ βωμολοχεύῃται, ἢ χαμψέπεινα χαμ-
πῆν,

Οἷας οἱ νῦν λαέχ'ι φρυῖν ταύτας λαὲς δυσκολοχάμπους,

Ἐπετίθετο τυπόμενοι πολλὰς, ὡς λαὲς μέγας ἀφαι-
νίζων.

Ἐν παιδοβίβῃ δὲ καθίζοντας, τ' μηρὸν ἔδδ' προβαλέει
Τοὺς παῖδας, ὅπως τοῖς ἔξωθεν μηδέν' εἰζειν ἀπηνές.

Εἶτ' αὖ πάλιν αὐτῆς αἰσαμύους συμψήσαι, καὶ προ-
νοῇσαι

Εἶδε

ACTVS III. SCENA III.

Anapastici Cristophanij.

IVSTVS, INIVSTVS, CHORVS.

IV. Dicam igitur de disciplina veterum, qualis fueris,
cum

Ego iusta loquendo florerem, atq; modestia legibus esset
Sancita: ibi nefas primum, aliquem puero auscultare
loquenti:

Deinde in via oportebat recto ipsos ire gradu ad Cytha-
radum,

Vicatim nudos, confertos: etiam si ningeret atri
Modios furfuris. Ibi carmē discere docebat Citharædus,
Non compressantes famora: & vel de Pallade, Dea me-
tuenda,

(gantem
Vestatrice urbium: vel clamorem, alium longeq; va-
Concentum intendere: ita ut patres iam nunc olim insti-
tuisent.

Sin autem scurriliter aliquis caneret, aut flecteret ore
Infractam vocem, qualem nostri, difficilem vndiq; flexū
Edunt, imitati Phrynim: continuo flagris malè cæsus
Tergumq; dolatus, pœnā dabat: ut qui Musas aboleret.
In ludo autem residentes, pueri obijciebant femur intus,
Ne quid monstrarent turpe sui his, qui extrinsecus aspi-
ciebant.

Tum, quando iterum consurrexissent, omnem rursus
arenam

ARISTOPHANIS

Εἰδωλοὶ τοῖσιν ἔραστῶς, ὃ ἦεν μὴ χαλαρείπειν γε.

Ἥλείητο δ' αὖ τὸ μφαλὺ οὐδεὶς παῖς, ὑπενέρθε τὸτ'
αὖ: ὥς τι

Τοῖς ἀδελίοισι δρόσος καὶ χνοῖς, ὥς τ' ὀφθαλμοῖσιν, ἐπὶ θει.

Οὐδ' αὖ μαλακίῳ φρεσάμηνθ' πλὴν φωνήν, πρὸς τοῖ
ἐραστῶ,

Αὐτὸς ἑαυτὸν παραγωγέων τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐβάδιζεν.

Οὐδ' αὖ ἐλέσθαι δέηποιώτ' ἐξίῳ κεφάλαιον τῆς ῥαφα-
νίδος,

Οὐδ' αὖ ἀνήγον τῷ πρεσβυτέρων ἀπάξιν, ὅδε σέλινον,

Οὐδ' ὀφοραγεῖν, οὐδὲ κιχλίζειν, ὅδ' ἴσχεϊν τὰ πόδ' ἐν
αλλάξ.

Ἄδ. Ἀρχαῖά γε, καὶ διῖ πολιῶν, καὶ τετρίγων ἀνέμεγα,

Καὶ κηκείδ' καὶ βουφονίων. Δι. ἀλλ' οὐὲ ταῦτ' ὅστι
ἐκείνα,

Ἐξ ὧν ἀνδρας μερεθωνομάχους, ἢ μὴ παύδουσιν ἔτρε-
ψεν.

Σὺ δὲ τὰς νιῷ εὐχὴς ἐν ἱμαπίοισι διδάσκεις ἐν τιτυ-
λίχθαι,

Ὡς τι μ' ἀπάγχωθ', ὅτ' αὖ ὀρχεῖσθαι Παναθηναίοις δέοι
αὐτῶς: (νείας.

Τίτ' δ' ἀσπίδα καλῆς πρὸς τῶν ἀμελῆ τῆς Τειτογε-

Πρὸς ταῦτ' ὧ μὲν ἄκον, γάρρ' ὦν ἐμὲ τ' κρείττω λόγον αἰρεῖ.

Καὶ πρὸς μισεῖν ἀγροῦν, καὶ βολαρείων ἀπέχασθαι,

Καὶ τοῖς ἀσχετοῖς ἀσχύναςθαι, καὶ σκώπῃ τῆς σε, φλέ-
γεσθαι:

Καὶ τ' ἁπλῶν τοῖς πρεσβυτέροις ὑπαγίστασθαι πρὸς αἰῶσι.

Καὶ

Conuerrebant: ne pubis vestigium amanti remaneret.

*Nullus tum puer infra umbilicum ungebatur: sed ibi-
dem*

Ros & lanugo pubetenus efflorescebat, ut agnis.

*Nullus vocem subigebat molliculam aduersus aman-
tem:*

*Nec se ipsum quisquam oculorum obtusu, incedens, pro-
stituebat.*

*Nulli raphano vesci licitum in cœna: nulli vel ane-
thum,*

*Vel apium, herbas seniorum, fas praripere: obsonia
nulli*

Edere, aut deliciarî, neque pedes alternare licebat.

*IN. Prisca hæc sunt, & Iouialia & annis, obfita, plena ci-
cadis,*

*Nuga Cecida & Buphonorû. IV. atque hæc scilicet illa,
Quibus in Maratbone viros pugnaces mea doctrina fi-
desq;*

Produxit: tu verò nostros homines illicò tegumentis

Inuolui perdoces: ut ego suffocer, si tibi oportet

Illos saltare chorum in Panathenais; clypeumq; ut peni

Prærendendo, negligat saltationem. Proin ò adolescens

Bono animo es, meq; tibi elige sermonem multò potiorẽ.

*Etenim sic discas odisse forum: & balnea nunquam in-
trare,*

Suffundiq; pudore ob turpia: tum si quis crimine ledat,

Exardore: & senioribus assurgere, quando ingreditur.

ARISTOPHANIS

Καὶ μὴ πρὸς τῆς αὐτῆς γυνέας χακοεργεῖν, ἄλλο τε μὴδὲν
 Αἰσχρὸν ποιεῖν : ὅτι τῆς αἰδοῦς μέλλεις τὰ γαλμ' αἰα-
 πλήσειν.

Μὴδ' εἰς ὀρχηρίδος εἰσιέναι, ἵνα μὴ πρὸς ταῦτα κεχνηῶς,
 Μήλω βληθεὶς ὑπὸ πορνιδίῃ τ' εὐκλείας δποτραυαδῆς.
 Μὴδ' αὐτὸς πεῖν τῷ πατρὶ μὴδὲν, μὴδ' Ἰαπετόν χελέ-
 (αυτα)

Μνησικαχῇ (αὐτῇ) ἡλικίαν, ἐξ ἧς ἐνεοῖτο σοφίης.

Ἄδ. Εἰ ταῦτ' ὦ μεράκιον πείσῃ τέτρω, νῆ τὸν Διόνυσον,
 Τοῖς Ἰωποκράτης ἔεσιν εἴσεις : χελέ(ουσί) τέ σε βλιτο-
 μάμαν.

Δι. Ἀλλ' οὐὲ λιπαρός γε, καὶ εὐανθῆς ἐν γυμνασίοις ἀγα-
 πείψῃς, (νυν;

Οὐ γὰρ μύλων χεῖρ' ἄγροαὶ τριβολεχθρά πελ', οἳ ἄνθρωποι
 Οὐδ' ἐλκόμεθα πρὸς τραγματίῃς γλισχευαυτιλογε-
 πιτερίῃς :

Ἀλλ' εἰς ἀχαθηνίαι χαπῶν, ὑπὸ ταῆς μορείας δποτρέ-
 ξεις, (κίωτος,

Στεφανωσάμεθα χαλάμῳ λευκῷ μετὰ σόφρον' ἡλι-
 Μίλακ' ὅζων, καὶ ἀφραγμοσυῆς, καὶ λεύκης φυλλοβο-
 λύσης, (εἴξη,

Ἦρος ἐν ὥρᾳ χαίρων, ὅπότε αὐτὸν πλάτταν' πελέα ψιτ-

Ἦν ταῦτα ποιῆς, ἀ' γὰρ φράζω,

Καὶ πρὸς τέτοις πρῶτοις τ' νουνῷ,

Ἐξείς αἰεὶ γῆθ' λιπαρόν,

Χροιά λαμψράν, ὅμοιος μεγάλῃς,

Γλῶτταν βαγαν, πυγὴν μεγάλην,

Neque malè facere perentibus, & nihil vsquam admit-
tere turpe:

Adeoq; pudoris viuum exemplum in te dare: sed neque
lectum

Intrabis saltatricis, ne, dum istis inbias, meretrix te

Malo petat: & exinde bona de fama tue excutiaris.

Neque patri responsabis quicquam: neque vetulum, Ia-
perumq;

Dices, nec senium exproabis ei, qui te eduxit alumnū.

IN. Et tu, si buic morigerêre, adolescens: tum sanè, per
Iacchum

Similis eris Hippocratis filijs stupidis: bardumq; voca-
bunt.

IV. Imò nitidus versaberis in ludis, & floridus vsque:

Nec prostitues nugacissima verba foro: qualia nostri:

Neque trahere in ius, propter miserolitigiosomalignum

Paruumq; negotiolum: sed enim in Academia sub oliuis

Sacris spatiaberis, inter coaequales, calamo redimitus:

Milacemq; redolebis, & ocium & indita populna capil-
lis

Folia, Vere nouo gaudens, cùm platanus vlmusq; susur-
rant.

Quòd si hac facias ego quæ dico:

Animumq; his aduortas dictis:

Pectus habebis semper nitidum,

Vultum lucentem, humeros magnos,

Exilem linguam, anum grandem,

ARISTOPHANIS

Πρόδιν μικράν. λὺ δ' ἄφ' οἱ νῦν,
 Ἐπιτηδεύης: πρῶτα μὲν ἔξεις
 Χρυσὰν ὠρεάν, ὅμοιες μικροῖς,
 Στήθε' λεπτόν, γλῶτταν μεγάλην,
 Πυγὴν μικράν, καλὴν μεγάλην,
 Ψήφισμα μακρόν: καί σ' ἀναπέσοι
 Τὸ μὲν αἰσχροὺν ἅπαν, χαλὸν ἢ γέισται,
 Τὸ χαλὸν δ' αἰσχροῖν: καὶ πρὸς τέτοις
 Τῆς Ἀντιμάχου
 Καὶ πυργωμένης ἀναπλήσοι.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ 12.

ΧΟ. ὦ χαλίπυργον σοφία
 Κλῆνοτάτῳ τ' ἐπασκῶν:
 ὦς ἡδὺ σου τοῖσι λόγοις
 Σώφρον ἐπετινάρηθ.
 Εὐδαίμονες δ' ἄρ' ἦσαν οἱ
 Τότε ζῶντες, λυγρὸς ἦς
 Τῶν πρεσβυτέρων. πρὸς οὐ τὰ δ', ὡς κομίζε
 Πιπῆ μουσαν ἔχον,
 Δεῖ σε λέγειν τι χαμῶν: ὡς
 Εὐδοκίμηκεν αἴψα.
 Διφῶν δέ σοι βγλεωμάτων ἔοικα δεῖν πρὸς αὐτῇ.
 Εἴτ' τὸν αἴθρ' ἱερῶ βαλεῖ: καὶ μὴ γέλατ' ὀφλήσης.
 Ἄδ. Καὶ μὲν πάλ' ἔγωγ' ἐπιγόμεν τὰ σπλάγχνα, καὶ
 πεύμου

Penem exiguum. Et sic eadem, quæ alijs
 Faciunt, facias: semper habebis
 Vultum pallentem, humeros paruos,
 Pectus gracile, ingentem linguam,
 Penem magnum, paruumq; anum
 Et longum decretum: quod tibi
 Persuadebit, ut omne id honestum
 Ducas, quicquid erit turpe. Et ad hæc
 Fædo Antimachi
 Itidem opplebere flagitio.

CHORVS. STROPHA SUPERIORI
 OPPOSITA.

O Qui decoram recolis,
 Et sapientiam altam
 Quàm suavis est ore tuo
 Flosq; leporq; vocum?
 O quàm beati, qui tum erant
 Superstites, cum tu eras
 Alterius vir aui. Agè tu, qui babes
 Sonos magnificos,
 Nunc aliquid noui afferas.
 Nam bene se dedit hic.
 Sed consilijs acutis tibi opus est aduersus ipsum:
 Siquidem virum vis vincere, nec obnoxius esse risui.
 IN. Ac qui mihi tam dudum profocantur viscera, re-
 lucti

ARISTOPHANIS

Ἀπάνια ταῦτ' ἐναντίας γνώμησι σωτ' ἀράξαι,
 Ἐγὼ γὰρ ἤπλων μὲν λόγῳ, δὲ αὐτὸ τῷτ' ἐκλήθην
 Ἐν τοῖσι φρονιπταῖσιν, ὅτι φρόνιτος ἐπενόησα,
 Καὶ τοῖσι νόμοις, καὶ ταῖς δίχαις ἐναντί' ἀντι-
 λέξαι:

Καὶ τοιοῦτο πλεῖν ἢ μυρίων ἔστ' ἄξιον στήθων,
 Αἰὲρ μὲνον τὸς ἤπλους λόγους, ἐπὶ τα νικῶν.
 Σκέψαι δὲ τίω πάσδευσιν, ἢ πέπριθαι, ὡς ἐλέγξω,
 Ὅστις σε θερμῷ φησι λοῦσθαι παρ' ὧτον οὐκ ἐάσῃ.
 Καὶ τοι τίνα γνώμην ἔχων φέγῃς, τὰ θερμὰ λαβῶν;
 Δι'. Ὅπῃ χάκισόν ὅστις, καὶ δ' ἄλλον ποιεῖ τὸν ἄνδρα.

Ἄδ. Ἐπίσχες: εὐχὴ γὰρ σε μέρον ἔχω λαβῶν ἄ-
 ρυκτον:

Καὶ μοι φράσον, τίς τοῦ Διὸς παίδων τίν' ἄνδρ' ἄ-
 ρυκτον

Ψυχρὸν νομίζεις, εἰπέ, πλείστοις πόνοις πονῆσαι;
 Δι'. Ἐγὼ μὲν ἔδεν Ἡρακλέους βελτίον' ἄνδρα κρίνα.

Ἄδ. Πού ψυχρὰ δὴ τα πώποτ' εἶδες Ἡράκλεια λου-
 πρὰ;

Καὶ τοι τίς ἀνδρείοτερός τ' αὖ; Δι'. Ταῦτ' ὅστις, ταῦτ'
 ἐκεῖνα,

Ἄ. Τίς κενάσκειν αἰεὶ δι' ἡμέρας λαλούτων,
 Πληρὲς τὸ βαλαγεῖον ποιεῖ, κενὰς δὲ τὰς παλάστρας.

Ἄδ. Εἴτ' ἐν ἀγορᾷ τίω ἀγχιβίω φέγῃς; ἐγὼ δ' ἐ-
 παμνῶ.

Εἰ γὰρ πονηρὸν αὖ, Ὅμηρος ἔδέποτ' αἰετοῖς.

Et expetenti hac omnia contrarijs turbare dictis.

Ego enim inferior sermo, ideo fui vocatus,

Adicendi magistris: quod primus ego excogitârim

Et iuri & legibus contradicere: & isthuc staterum

Decem millibus est condignum: quod, qui ad causam forensem

Sermones eligit inferiores, is conuincat hostem.

Sed agè tu, obserua disciplinam qua fretus triumphae

Meus aduersarius: & vide, quo pacto illum refellam,

Qui balneas calidas se permissurum tibi negauit.

Et quaeso, quonam tu animo balneas calidas repreben-
dis?

IV. Quia noxia sunt & hominem faciunt remissum.

IN. Subsiste: nam statim nunc medium te teneo prehen-
sum,

Vt elabi non possis: agè enim, dic mihi, quem virum tu

Ex illis qui Ioue sunt nati, credis fortissimum esse:

Et plurimos exantlasse animo indefesso labores?

IV. Ego sanè neminem esse iudico Hercule fortio-rem.

IN. Et ubi tu vnquã frigida vidisti balnea Herculana?

Et quis erat Hercule fortior? IV. nimirum hac illa sunt,
quae

Cum adolescentes quotidie in ore habeant, balnea repleta

Sunt hodie: sed vacua palaestra. IN. vituperas deinde

Hanc versandi in foro consuetudinem: ego verò laudo.

Nam si mala esset, nunquam fecisset sapiens Poeta Ho-

metus

Orato-

ARISTOPHANIS

Τὸν Νέσσορ' ἀγρητιῶ αἶ, ὃ δὲ τὰς Σοφοὺς ἀπαντᾷ

"Αντιμυθεῖτ' ἐν πύθει εἰς τ' γλῶτταν, ἡνὸδ' ἢ

Οὔ φησι χεῖρ' αὐτὰς νέους ἀσκεῖν: ἐγὼ δὲ φημι.

Καὶ Σωφρονεῖν αὖ φησι χεῖρ' αὐ; δύνου καὶ μέγιστα.

Ἐπεὶ σὺ μὲν τὸ Σωφρονεῖν, τῷ πάποτ' εἶδες ἤδη

Ἀγαθόν τι γενόμενον, φράσον; καὶ μὲν ἐξέλεγχον εἰπών·

Δι. Πολλοῖς. ὁ γοῦν Πηλεὺς ἔλαβε μὲν τὸ τοῦ πατρὸς μά-
χαμας.

"Αδ. Μάχαμας; ἀγέειον γὰρ κέρδι' ἔλαβει ὁ χροδαί-
μων.

Ἦν δ' ὅλ' οὐδ' ἐκ λύχων πλεῖν ἢ τάλαντα πολλὰ

Ἐλήφε μὲν πονηρίαν, ἀλλ' ὃ μὰ Δι' ὃ μὰ μάχαμας.

Δι. Καὶ τί τὸ Θέπειν δ' ἔγχε μὲν τὸ Σωφρονεῖν ὁ Πηλεὺς.

"Αδ. Κατ' ἀπολιπούσα γ' αὐτὸν, ὅχ' ἔτ'. οὐ γὰρ ἡνὸδ' ἔ-
βρισης:

Οὐδ' ἠδ' ἐς ἐν τοῖς γράμασι τ' νύκτα παῖνι χίζειν.

Γυνὴ δὲ σιναμωρεμένη χαίρει: σὺ δ' εἰ χρόνιστος.

Σκέψαι γὰρ ὧ μὲν ἄκρον, ἐν τῷ Σωφρονεῖν ἅπαντα

Ἀγασιν, ἡδονῶν γ' ὅσων μέλλεις ἀποπερεῖσθαι,

Παίδων, γυναικῶν, κοιτῆδων, ὄψων, πότων, κιχλι-
σμών.

Καὶ τοι τί σοι ζῆν ἄξιον, τῶν ἐν ἀνθρώποις;

Εἶπα, παρέμι ἐν πύθει εἰς τὰς τῆς φύσεως ἀνάγκας,

Ἡμαρτες, ἡράδης, ἐμοί χυρᾶς, τί; κατελήφθης;

Ἀπολώλας: ἀδύνατον γὰρ εἰλέγειν. ἐμοί δ' ὁμιλῶ,

Χρῶ τῇ φύσει, σάϊρτα, γέλα, νόμιζε μηδὲν ἀσχερόν:

Μοιχρὸς γὰρ ἡ τύχης ἀλοις, τὰ δ' αἰτερεῖς παρὰ αὐτὸν

Ὡς ὅδ' ἐν

*Oratorem ex Nestore, neque è sapientibus vniuersis.
Hinc transeo ad linguam, quam negat hic esse exerci-
tandam*

*Adolescentibus: ego verò aio: tum rursus iste hic inquit,
Quòd oporteat frugi esse adolefcētē: duo maxima dāna:
Nam cui tu vnquā boni aliquid vidisti in vita obuenire,
Quòd sebrius & frugi fuisset? dic, & me refuta.*

IV. Per multis. nam Pelens ista de causa accepit ensem.

*IN. Ensem? bellū profecto accepit miser homo ille lucrū.
Hyperbolus certē an non ex lychnis, plusquā talenta
Aliquot parauit, malitia sua fretus, non machera:*

IV. Equidem Thetim propterea sibi duxit, quòd castus

*IN. At illa relicto Peleo discessit: quòd proteraus (esset.
Nō esset, neq; suauis per totam noctem in lecto. At vxor
Viri coitu gaudet: tu verò ætate desipis. Nam*

*Videsis, mi adolefcens, & perpende omnia, quæ in illa
Casta insunt vita: & quantis te voluptatibus eādē
Sis priuaturus: liberis, mulieribus, atque ludis,
Et cottiabis, obsonijs, conuiuijs, cachinnis.*

*Quibus omnibus si orbēris: quid profic tibi casta vita.
Sed bene nunc transeo hinc ad naturæ necessitatem.*

Peccasti, amasti, adulteraſti: si sis deprehensus,

Iam periſti illicò: neque enim eloquentia vales, sed

Si mecum versari optas, natura vttere, lude, ride,

Nihil pro turpi ducito. Nam si fueris adulter

Comprehensus, ea contra aduersarium tuum loqueris:

Quibus demonſtres te nullam iniuriam cuiquā tulisse.

Sed

ARISTOPHANIS

Ὡς ὕδ' ἐν ἡδίκηχας· εἴτ' εἰς τὸν Δί' ἐπανεπελκεῖν·

Καὶ κεῖν' ὥς ἡτῶν ἔρωτός' ὅστι, καὶ γυναικῶν·

Καί τοι σὺ θνητὸς ὢν, θεοῦ πῶς μεῖζον αἰδύωμαι;

Δι. Τίδ', ὡς ῥα φανιδωγῇ γε, πηθόμενός σοι, τέφρα πῶς
πλῆθ',

Ἐξεῖπν' ἀγνώμην λέγεις, τὸ μὴ εὐρύτρωκλ' εἶναι;

Ἄδ. Ἦνδ' εὐρύτρωκλ' ἦ, τί πείσεται χαλκόν;

Δι. Τί μ' οὐκ αἰετὶ μεῖζον πάθοι τέ τοι ποτέ;

Ἄδ. Τί δ' ἦτ' ἐρεῖς, ὡς τὸ νικηθῆς ἐμῶν;

Δι. Σιγήσομαι τίδ' ἄλλο; Ἄδ. φέρε δὴ μοι φερέ-
σον.

Συνηγοροῦσιν ἐκ πίνων;

Δι. Ἐξ εὐρύτρωκλων. Ἄδ. πείθομαι;

Τίδ' αἰτ' ἀγαθὸν ἔσ' ἐκ πίνων;

Δι. Ἐξ εὐρύτρωκλων. Ἄδ. εὐλέγεις;

Καὶ δημαγωγῶν ἔκ πίνων;

Δι. Ἐξ εὐρύτρωκλων. Ἄδ. ἄρα δὴ-

τ' ἐγνώχας, ὥς ὕδ' ἐν λέγεις;

Καὶ τ' ἡεατ' ὅπότεροι πλείους, σκόπη·

Δι. Καὶ δὴ σκοπῶ. Ἄδ. τί δ' ἦθ' ὁρᾷς;

Δι. Πολὺ πλείονας, γὰρ τὰς θεοὺς,

Τοὺς εὐρύτρωκλους,

Καὶ τῶν ἰσχυρῶν οἶδ' ἐγὼ, καὶ κληνοῖς,

Καὶ τὸν κομήτην τῶν ἰσχυρῶν.

Ἄδ. Τί δ' ἦτ' ἐρεῖς;

Δι. Ἠτῶμεθ' ὡς κυνοῦ μῦθοι

Πρὸς τ' ἡεῶν δέξαο δέ μου

Θοιμά-

*Sed & culpam in Iouem reijcies: quòd itē amore victus
Inierit fœminas: & quomodo tu, qui homunciosis,
Plus possis, quàm Deus, qui summa cœli templa fulcit?*

*IN. Quid autem, si tibi obsequendo vulsuram patiatur,
Et raphano in anum immisso, pœnas excoluat: cinisq̃
In loca vulsa inspergatur: quas tum rationes habebit,
Quibus probet, sibi non esse ampliaturum podicem? dic.*

IN. Quid tum, et si lato sit podice? quid nam mali? &c.

IV. At quid atrocius hoc vnquam possit perpeti?

IN. Quid verò dices, si ergo te iam vicerò?

*IV. Tacebo: quid ergo? IN. agè, dic mihi, quod te rogo:
Vnde aduocati, aut ex quibus?*

IV. Ex hominibus ampli podicis,

IN. Consentio. sed vnde Tragici?

IV. Ex hominibus ampli podicis.

IN. Rectè. Sed vnde præsides

Et ciuitatis sunt duces?

IV. Ex hominibus ampli podicis.

IN. Quàm ergò nihil dicas, viden? &

Et spectatorum veri sint plures, dispice.

IV. Sanè dispicio. IN. & quid vides?

IV. Quamplurimos, ita me Deus

Amet, ampli podicis.

Et hunc noui talem, atque illum, atq̃ hunc compulsum.

IN. Quid nunc ais?

IV. Vincor manifestè: obsecro vos,

Cinædi, pallium meum

ARISTOPHANIS

Θοιμάπον, ὡς
Ἐξαυτομολῶ πρὸς ὑμᾶς.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ

Σκλιὴν τελευτή.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙ-
ΔΙΠΠΙΔΗΣ, ΧΟΡΟΣ.

ΤΙ δῆτα, πότερον τῷτον ἐπάγαξ λαβὼν
Βέλε τὸν υἱόν, ἢ διδάσκω σοι λέγειν;
Σβ. Δίδασκε καὶ κόλαζε, καὶ μέμνησ' ὅπως
Εὖ μοι σομώσης αὐτόν. ὅτι μὴ γάρ περ,
Οἷαν δικιδίοις, τίω δ' ἑτέραν αὐτῷ γνάτον
Στόμαζον, οἷαν ἐς τὰ μείζω φράγμαλα.
Σω. Αἰμέλῃ; κομεῖ τῷτον σοφιστὴν δεξίον.
Φφ. Ὡχρὸν μὴ οὐὲ οἶμα, καὶ κακοδαίμονα
Χο. Χῶρει νῦν: οἶομαι δέ
Σοι ταῦτα μετ' αὐτὸν μελήσειν.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ.

Χο. Τοὺς χρητὰς ἀκερδανῶσιν, ἡ πὶ πόνδε τ' χορὸν
Οφελῶσ' ἐκ τῶν διχαίων, βεβλόμεσ' ὑμῖν φράσαι:
Πρῶτα μὴ γὰρ, ἡ νεοῦ βέλεσθ' ἐν ὥρᾳ τῶν ἀχρῶν,
Ἵσομεν φράτοισιν ὑμῖν, τοῖσι δ' ἄλλοις ὑπερον:
Εἴτα τὸν καρπὸν τεκούσας ἀμπελόεσς φυλάξομεν:
Ὡς πηλήτ' αὐχμὸν πιέζειν, μήτ' ἄγαν γ' ἐπομβείαν.
Ἡνδ'

Accipite, uti

Hinc per fugiam citò ad vos.

ACTVS III. SCENA IV.

SOCRATES, STREPSIADES, PHI-
DIPPIDES, CHORVS.

Q*Vidigitur? vin' tu hunc filium compellere
Prehensum, an vis, ut ego doceam illum dicere?*

ST. *Doce, castiga, & ut exacuas atque instruas*

Probè, memento; & alteram buccam quidem

Ad leuicula obtinenda litigia: alteram

Exacue, ut maiora obtineat negocia.

SO. *Quiesce: reduces hunc impostorem probum.*

PH. *Imò pallidum opinor, sophistamq; miserum.*

CH. *Inunc: credo affore illud*

Iam tempus, vbi pigebit.

ADDITAMENTVM.

CHORVS. *Iudices quid lucri sint reportaturi, s*
huic Choro

Ex his, qua sunt iusta, commodent, aggredimur dicere:

Primum, si renouare agros volueritis iusto tempore:

Nos primis vobis pluemus, postea verò ceteris.

Inde frugiparas custodiemus vites: ut neque

Siccitas aestus, neque humentes pluuia nimium pre-
ment.

Dd 2 Sic

ARISTOPHANIS

Ἦν δ' ἀπμάση πὲς ἡμᾶς, γηνητὸς ὦν, οὔσας θεάς,
 Προσεχέτω τὸν νοῦν, πρὸς ἡμῶν οἷα πείσειαι κακῶς,
 Λαμβάνων οὔτ' οἶνον, ἔτ' ἄλλ' ὕδεν ἐκ τῷ χειρίου.
 Ἦνίκα δ' αὖ γὰρ αἴτ' ἐλάμψαι βλαστάνωσ', αἴτ' ἄμπελοι
 Ἀποκεκόφοντα, τοιαύταις σφειδόναις παήσομεν.
 Ἦν δὲ πλινθεύοντ' ἰδῶμεν, ὕσομεν· καὶ τῷ τέλει
 Τὸν κέραμον αὐτοῦ χαλάξας φρογύλλας σωτρί-
 φομεν.
 Καὶ γὰρ μή ποτ' αὐτὸς, ἢ τῷ ξυγχεῶν, ἢ τῷ φίλῳ,
 Ὑσομεν πλὴν νύκτα παῖσαν· ὥστ' ἴσως βυλῆσειαι
 Καὶ ἐν Αἰγύπτῳ τυχεῖν ὦν μᾶλλον, ἢ κρίναι κακῶς.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκίτων πρόπτη.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Τεῖμεβοι.

ΠΕμπλη, πεβας, τρεῖς, μετὰ ταύτῃ, δευτέρῃ·
 Εἶθ', ἵν' ἐγὼ μάλιστα πασῶν ἡμερῶν
 Δέδοικα καὶ πέφικα καὶ βδελύττομαι,
 Εὐθὺς μετὰ ταύτῃ ἔα εἶη τε καὶ νέα.
 Πας γὰρ τις ὁμνυσ', οἷς ὀφείλων τυγχάνω,
 Θεοὶ μοι φρυζανεῖ, ἀπολεῖν με φησὶ καὶ ἄξολεῖν,
 Ἐμοῦ μέτριά τε καὶ δίχα ἀνταμύνου.
 Ὡδ' αἰμῶνιε τὸ μὲν πινυὶ μὴ λάβης,

Τὸ δ'

*Sin quis nos contemserit, Deas nos, ipse homuncio;
Is animaduertat, quid à nobis passurus sit mali;
Nam neque vinum accipiet, nec aliud quicquam è fun-
do suo.*

*Quando enim olea germinabunt, & vites ac pampini
Amputabuntur, fundis huiusmodi quassabimus.
Sin videbimus lateres fingentem, pluemus ilicet:
Et rotunda grandine tecti comminuemus tegulas.
Tum si nuptias vel ipse, vel ex cognatis quispiam
Vel amicus celebrabit, nocte pluemus tota, vt forsitan
Malit esse in Ægypto, quàm iudicare perperam.*

ACTVS III. SCENA I.

S T R E P S I A D E S.

Senarij.

E*N quinta, quarta, tertia, secunda: & quam ego
Ex omnibus diebus timeo maxime,
Planeq; horreo & abominor, mox imminet
Vetus & noua; mensum dies tricesima.
Nam omnes, quibus ego aliquid argenti debeo,
Deposita in iudicio pecunia, mihi
Minantur ac iurant, quòd funditus velint
Me perdere, & omnibus bonis euertere.
Ego quidem, quod iustum est & æquum, postulo.
Ab mi vir, isti hoc argentum nunc temporis
Ne à me accipias: hoc differas: & terminum
Solutionis proroges: illud mihi*

Dd 3

Pror-

ARISTOPHANIS

Τὸ δ' ἀναβαλοῦ μοι, τὸ δ' ἄφες, ἔφασί ποτε
 Οὕτως ὑπολήψεσθ', ἀλλὰ λαιδοροῦσί με,
 Ὡς ἄδικθ' εἰμὶ, καὶ δικάσαιτά φασί μοι.
 Νυνὶ οὐκ ἀδικάζεσθαι· ὀλίγον γὰρ μοι μέλει.
 Εἴ ποτε μεμάθηκεν εὐλέγειν Φιδίωπίδης·
 Τάχα δ' εἶσομαι, κόψας τὸ φροντιστήριον.
 Παῖ ἡμὶ, παῖ παῖ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ,

ΣΤρεψιάδην ἀσπάζομαι.

ΣΣ. Καὶ γὰρ γέ τ'· ἀλλὰ τίλονι πρῶτον λαβέ.

Χρὴ γὰρ ὅπως μαθεῖν τὸν διδάσκαλον,

Καὶ μοι τὸν υἱόν, εἰ μεμάθηκε τὸ λόγον

Ἐκείνον, εἴ ποτε, ὅταν ἀρτίως εἰσῇ γαγες.

Σωκρ. Μεμάθηκεν. Στρεψ. εὐ γὰρ ὦ παμβασιλεῖ ἀπαρόλη.

Σω. Ὡς τ' ὑποφύγοις αὐτὸν πν' αὐτὴν βέλη δίκην,

ΣΣ. Κεῖ μάρτυρες παρῆσαν, ὅτ' ἐδανήζομην·

Σω. Πολλῶν γὰρ μάλλον, καὶ παρῶσι χίλιοι.

ΣΣ. Βοάσομ' ἄρα τὰν ὑπὸ τὸν

Βοάν. ἰὼ κλέετ' ὦ βολοστάται,

Αὐτοί τε, καὶ τὰρχεῖα, καὶ τόχοι τόχοι,

*Prorsus remittas: nunquam verò, illi inquit,
 Hoc se modo quicquam à me accepturos: neque
 Consentunt: sed multis contumelijs
 Me afficiunt, quòd sim iniquus: in super mihi
 Minantur, quòd velint me in ius hinc rapere. Agè
 Rapiant. quid ad me? nihil equidem curo: modò
 Artem benè dicendi meus iam didicerit
 Phidippides. Sed mox sciam: ubi hoc pulsauero
 Ludi ostium. heus puer, tibi dico, beus puer.*

ACTVS IV. SCENA II.

SOCRATES, STREPSIADES.

I Vbeo Strepsiadem saluere. ST. & ego Socratem.

Agè, hunc tu primum cape farinae culeum:

Nam venerari me sic magistrum condecet.

Sed, dic quaeso iam mihi de filio meo,

An sermonem illum à te introductum didicerit.

*SO. Didicit utique. ST. Euge: ô fraudem, reginam
 omnium.*

SO. Effugere nunc poteris, quamcunque dicam velis.

ST. Etiam cum testes affuerint mihi, fœnori

Argentum accipienti? SO. imò, si mille fuerint,

ST. Exclamabo ergò altissimè.

Iò Iò, vae vobis nummularijs:

Pereatis & vos, & vestra tabularia,

Et usura usurarum. Nam nullo amplius

D d 4

Me

ARISTOPHANIS

Οὐδέν γὰρ αἶ' με φλαῦρον ἐργάσασθ' ἐπὶ :

Οἷ' ἐμοὶ πρέφεται

Τοῖς δ' ἐνὶ δώμασι παῖς,

Ἀμφήκη γλώτῃ

Λάμπων, πρέβεται ἐμὸς,

Σωτήρ δόμοις, ἐχθροῖς αἰαρός,

Λυσιάνης πατρῶν μεγάλων κακῶν,

Ὅν χέλετον τέχων

Ἐνδοθεν ὡς ἐμέ.

ὦ τέκνον, ὦ παῖ παῖ

Ἐξελθ' οἴκων,

Ἀἰεσοῦ πατρός.

Σω. Ὅδ' ἐκείν' αἰήρ.

Σβ. ὦ φίλ', ὦ φίλ'.

Σω. Ἀπιθι σὺ λαβῶν.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκλιῶν τρίτη.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ,

ὦ τέκνον,

Ἰού, Ἰγ.

ὥς ἡδομά σου ὠρῶτα πλὴν χροῖαν ἰδών.

Νυνὲ μὲν γ' ἰδ' εἴ' εἰ ὠρῶτον ἐξαρνητικός,

Κάνπιλογικός : καὶ τὸ τοῦ πιχρίον

Ἀτεχνῶς ἐπανθεῖ : τὸ, τί λέγῃς σὺ ; καὶ δοκεῖν

Ἀδικεῖντ' ἀδικεῖσθαι, καὶ κακουργεῖντ' οἶδα ὅτι :

Ἐπὶ

Me vos affeceritis malo.

O mihi, quanta domo

Hac alitur soboles?

Perplexa lingua

Fulgens: columnen meum,

Custos domûs, atrox inimicis,

Qui grauibus curis eripuit patrem,

Tu properè euoca

E domo ad os patris.

Ognate mi: ô fili.

Exi tecto, au-

diq. patrem tuum.

SO. Et hic ille vir est.

ST. O Soboles mea.

SO. Abi, & accipe eum.

ACTVS III. SCENA III,

STREPSIADES, PHIDIPPIDES,

I O, iô fili.

Iu, iu

Vt lætor, cùm primum colorem hunc intuo

Tuum, nam mihi videris ad negandum ita,

Et contradicendum instructus: & in te palàm

Illud popolare verbum effulget: quid tu ais?

Quid est? vt alicui videare pati iniuriam,

Quam tu infers alteri: & damnum accipere aut ma-
lum,

ARISTOPHANIS

Ἐπὶ τῷ πρῶτῳ τ' ὅτιν' Ἀθηκὼν βλέπῃ.

Νῦν οὐδ' ὅπως σώσης μ', ἐπεὶ καὶ πάλαι.

Φιδίωπ. Φοβεῖ δὲ δὴ τί; Στρεψ. τίς ἐγὼ τι χεῖ
 νέαν.

Φιδί. Ἐν γὰρ ὅτι καὶ νέα τις ἡμέρα;

Σβ. Εἰς ἣν γε γήσῃ τὰ πρυτανεῖά φασί μοι.

Φειδίωπ. Ἀπολουῖτ' ἂρ' αὐτ' οἱ γέντες; οὐ γὰρ ἔσθ'
 ὅπως

Μί' ἡμέρα γένοιτ' αὖ ἡμέραι δύο.

Στρεψ. Οὐκ αὖ γένοιτο; Φειδίπ. πῶς γὰρ, εἰ μή ποτε γ'
 ἅμα

Αὐτὴ γένοιτο χρεῖς τε καὶ νέα γυνή;

Στρεψ. Καὶ μὲν νεόμιστά γ'. Φειδίπ. ὃ γὰρ, οἷμα
 τὸν νόμον

Ἰσασι νόρῳ, ὅ,τι νοεῖ; Σβ. νοεῖ δὲ τί;

Φειδίωπ. Ὁ Σόλων ὁ παλαιός, ἣν φιλόδημος τίς
 φύσιν.

Σβ. Τούτῃ μ' ὃδέ ποτε πρὸς ἐγὼν τε καὶ νέαν.

Φιδί. Ἐκεῖν' οὐδ', τίς κλησὶν εἰς δύο ἡμέρας

Ἐθηκεν, εἰς τε τίς ἐνὶ τῇ καὶ νέαν:

Ἰν' αἱ γέσεις γίγνοιτο τῇ νομιμῷ.

Στρεψ. Ἰνα δὴ τίς τίς ἐγὼν πρῶτον ἔθηκεν; Φειδίπ. Ἰν' ὅ
 μέλε

Παρόντες οἱ φεύγοντες ἡμέρα μιᾷ.

Πρότερον, ἀπαλάττοιθ' ἐκόντες. εἰ δὲ μή,

Ἐσθ' ὑπανιῶντο τῇ νομιμῷ.

Σβ. Πῶς ὃ δέχονταί τ' αὖ τῇ νομιμῷ.

Ἀρχαί

*Quod tu das alteri: planè hoc scio, quòd probè
Possis: nam ipso è vultu aspectus micat Atticus.
Nunc ergo ut me, quem perdideras, serues, vide.*

*PH. Quid tu ergo times pater? ST. diem veterem &
nouam.*

PH. Quid? quasi verò vna dies vetus sit & noua?

*ST. Certè hac se deposituros in foro, mibi
Minantur fœneratores pecuniam.*

*PH. Peribunt, si deponent: neque enim illud potest
Fieri, vna dies ut sit biduum. ST. quid? non potest?*

*PH. Quomodo? nisi fortè vna mulier simul fiet
Anus & iuuenis. ST. at lege sic cautum est. PH. at
hi,*

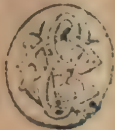
*Quid Lex velit, non rectè intelligunt. ST. ceddò,
Quid ergò vult? PH. Solon ille antiquus fuit
Naturâ amans populi. ST. hoc nihil ad veterem & no-
nam*

*PH. Atqui is citationem posuit in duos
Dies: in veterem scilicet & nouam diem:
Ut depositiones primo fierent die:
Calendis nimirum mensis cuiuslibet.*

*ST. Cur autem veterem apposuit? PH. ideo, fatue homo,
Ut postulati prius vno die in forum,
Cum apparuissent, vtrò abirent: sin minus,
Ii statim ab aurora diei posteri,
Calendis ipsis vexarentur postmodum.*

ST. Cur ergo magistratus non capiunt Sportulam

Calendæ,

ARISTOPHANIS

Ἀρχαὶ τὰ θυράνεϊ, ἀλλ' εἴη τε καὶ νέα;
 Φῆ. Ὅσοι οἱ περὶ τένθαι γὰρ δοκοῦσί μοι παθεῖν,
 Ἵν' ὡς τάχιστα τὰ θυράνεϊ ὑφελοίατο.
 Διὰ τοῦτο περὶ τένθην (σαν) ἡμέρα μίᾳ.
 Σβ. Εὐγ' ὦ χαλκοδάμονες, πῶς ἔσθ' ἀβέλτεροι,
 Ἡμέτερα κέρδη τῶν κοφῶν, ὄντες λίθοι,
 Ἀειθμός, πρὸς βατ' ἄλλως, ἀμφορῆς νελασμένοι,
 Ὡςτ' εἰς ἐμαυτὸν, καὶ τὸν ὄντα τόνι,
 Ἐπ' εὐτυχίᾳσιν ἀπὸν μου γκάμιοι.
 Μάχερ ὦ Σβεψιάδες,
 Αὐτὸς τ' ἔφες ὡς κοφός;
 Χ' οἶον τὸν ὄντα ἐκ τῆς ἐφες;
 Φήκουσι δὴ μ' οἱ φίλοι,
 Χ' οἱ δημόται ζηλουῦντες.
 Ἡνίκ' αὖ σὺ νικᾷς λέγων τὰς δίχας,
 Ἀλλ' εἰσαλαγὼν σε βέλομαι
 Πρῶτον ἐστῆσαι.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ Σκίση τέταρτη.

ΠΑΣΙΑΣ Ο ΔΑΝΕΙΣΤΗΣ, ΣΤΡΕ-
 ΨΙΑΔΗΣ, ΜΑΡΤΥΡ.

Τεῖμεβοι.

Εἰτ' ἄνδρα τῶν αὐτῶν πρὸς τοῖς θεοῖς,
 Οὐδέ ποτέ γ' ἀλλὰ κρείττονι εὐθὺς τόπῳ

Ἄστυ

Calendis, sed die vetere & noua?

Cur vno præuertunt die? PH. certè illi idem

Faciunt quod prægustatores facere solent:

Nam ut sportulas præcipiant quàm celerrimè,

Itcirco nummos prægustant vno die.

ST. O vos miseri, quid stolidi desideris hîc?

Nos nostram rem facimus, qui rectè sapiamus: at

Vos estis caudices, lapides, numerus, ouis.

Vos amphoræ vino expletæ. Quare mihi

Obres secundas accinendum carmen est,

Quo & filium, & meas fortunas prædicem?

Bene habes Strepsiades:

Namque ut sapiens vires?

Et qualem habes hunc filium?

Dicent amici mibi;

Et æmulantes ciues:

Quando tu peroraueris in foro:

Sed iam introductum te volo

Recreare mensa.

ACTVS IIII. SCENA IIII.

PASIAS DANISTA, STREPSIADES, TESTIS.

Senarij.

I *Tâne tandem fas sit hominem sua perdere?*
Minime omnium: sed deposuisse iam statim

Satius

ARISTOPHANIS

Ἄφρυγιάσαι γὰρ μάλλον, ἢ σχεῖν τράγματα.

Ὅπῳ ἑμαυτὸν γ' ἔνεκα νυνὶ χρεμάτων

Ἐλκωσέ κητεύοντα: καὶ γνήσομαι

Ἐχθρὸς ἐπὶ πρὸς τέτοισιν ἀνδρὶ δημότῃ.

Ἀτὰρ ἐδέποτε γε τὴν πατρίδα χαλαροχυνῶ

Ζῶν: ἀλλὰ χαλοῦμαι Στρεψιάδῳ. Στρεψ. πῶς οὐ
ποσὶ;

Πασ. Ἐς τὴν ἐνὶ πικρῇ νέαν. Στρεψ. μαρτύ-
ρομαι,

Ὅπῃς δὲ εἶπεν ἡμέτερος: τὸ χρεμάτω;

Πα. Τῶν δώδεκα μῶν, ὥς ἔλαβες, ἀνούμῳ

Τὸν φαρὸν ἴσῃ. Σβ. ἴσῃ; οὐκ ἀκούεις;

Οὐ πάντες ὑμεῖς ἴσῃ μισοῦσθ' ἴσῃ πικρῇ;

Πα. Καὶ νῦν Δί' ἀποδώσῃ γ' ἐπώμους τὸς θεοὺς,

Τὸ χρεῖ. Στρεψ. μὰ Δί': οὐ γὰρ πῶς τότε ἐξηπῆ-
σατο

Φιδίωπίδης μοι τὸν ἀκατάβλητον λόγον.

Πα. Νυνὶ δὲ διὰ τὸτ' ἔξαργῶ εἶναι ἀγνοεῖ;

Στρεψ. Τί γὰρ ἄλλ' αὖ ἀπολαύσῃμι τὸ μαθήματός;

Πα. Καὶ ταῦτ' ἐτελήσῃς ἀπομόσαι μοι τὸς θεοὺς,

Ἴν' αὖ κελεύσω γώ σε; Σβ. τὸς ποίους θεοὺς;

Πασ. Τὸν Δία, τὸν Ἑρμῆν, τὸν Ποσειδῶν. Στρεψ. νῦν
Δία,

Καὶ πρὸς χαρὰν γ' ὥς τ' ὁμόσαι, τριώβολον.

Πα. Ἀπόλοιό τοίνυν, ἔνεκ' αἰαγδείας ἐπὶ.

Σβ. Ἀλοῖν ἀγρομηθεῖς, ὅσῃ αὖ ἔποσι.

Πα. Οἶμι;

*Satius erat multò quàm tot molestijs
Affici. Equidem meæ causa pecuniæ,
Nunc detraho, ut in ius debitorem mihi vocet,
Utque ex amico inimicum ego iam mihi comparem:*

*Nunquam tamen patriæ meæ fuero probro,
Quoad vixero sed vocabo Strepriadem. ST. quis hic?*

PA. Heus tu, vetus & noua apetiit iam dies.

ST. Ego testor vos, quòd dixerit duos dies.

Sed cuiusnam pecuniæ causæ cedo?

*PA. Propter duodecim minas, quas fœnore
Capiebas, cum gnato maronem emeret equum.*

*ST. Equum? auditin? an non vos omnes propalam
Nouistis, quod equestrem ego rem prorsus oderim?*

*PA. Et per Iouem te redditurum debitum
Omnes iurabas tum Deos. ST. ita per Iouem*

*Sed inexpugnabilem illum dicendi modum
Tunc meus adhuc ignorabat Phidippides.*

PA. Num tu ideo debitum negare cogitas?

*ST. Nam, quem alium fructum disciplinæ huius aufe-
ram?*

PA. Etiàmne hac audebis negare per Deos,

*Si te iussero? ST. per quos Deos? cedo. PA. per Io-
uem,*

*Per Mercurium, per Neptunum? ST. sic, per Iouem.
Et niturem, deponam etiam triobolum.*

PA. Malè pereas ob summam hanc impudentiam.

ST. Sale si quis perfricet isthunc, saluum feceris.

PA.

ARISTOPHANIS

Πα. Οἴ μ', ὡς χαλαγέλας. Σβ. ἔχ' ἤ χ' αὖτε χ' ὀρέσεται.
 Πα. Οὔτοι μὰ τὸν Δία τ' μέγαν, ἢ τὰς θεοὺς,
 Ἐμοῦ χαλαστέον. Σβ. θαυμάσιος ἦ δὲν θεοῖς,
 Καὶ Ζεὺς γελοῖοι ὁμνύμενοι τοῖς εἰδόσιν.
 Πα. Ἡμῶν σὺ τέτων τῶ χέρονι δώσῃς δίκην.
 Ἄλλ' εἴτ' ἀποδώσῃς μοι τὰ χεῖματ' εἴτε μὴ,
 Ἀπόπεμψον ἀποκρινάμενοι. Σβ. ἔχεναι ἤσουχθ'.
 Ἐγὼ γὰρ αὐτὴν ἀποκρινέμενοι λαφῶς.
 Πα. Τί σοι δοκεῖ δράσθην; Μαρ. ἀποδώσῃς σοι δοκεῖ.
 Σβ. Πού οὐδ' ἔστι, ὡ παῖτ' ἡμετέρῳ, λέγε,
 Τὴν πύδην; Πα. τῶθ' ὅτ' ἐστὶν; κάρδοποι.
 Σβ. Ἐπὶ τ' ἀπαλῆς τέρνυλον τοῖσδε ὦν;
 Οὐκ αὖ ἀποδοίλω δ' ὅσον αὖ οὐδενί,
 Ὅσπερ χαλέσῃ κάρδοπον τὴν κάρδοπον.
 Πα. Οὐκ ἄρ' ἀποδώσῃς; Σβ. οὐχ, ὅσον γέ μ' εἰ-
 δέναι.
 Οὐκ ἐν αὖτε τί γὰρ ἔστιν, ἀπολιτάρχεις
 Ἀπὸ τῆς γύρας. Πα. ἀπ' ἡμῶν τοι ἴδ', ὅπ
 Θύσω θύλακί, ἢ μηκέτι ζῶν ἐγώ.
 Σβ. Προσαποβαλεῖς ἄρ' αὐτὰ πρὸς ταῖς δώ-
 δεκα;
 Καὶ τοι σε τὸ γ' ἔχ' ἐβόλομαι παθεῖν.
 Ὅπῃ χαλέσῃς εὐηθικῶς τὴν κάρδοπον.

PA. Vah, numquid irrides? ST. sex capiet congios.

*PA. Ita me magnus amet Iuppiter, & Dij cateri:
Haudimpunè feres, quòd mihi sic illuseris.*

ST. Ego verò mirificè delector Dijs tuis,

Etiuratus Iuppiter his, qui rectè sciunt;

Deridiculo atque oblectamento est. PA. nã tu homo,

Pro his dictis omnibus pœnam aliquando dabis.

Sed agè, vtrum redditurus sis pecuniam,

An non, responde, ac dimitte me. ST. habe animum bonum.

Iamenim statim respondebo dilucidè.

PA. Quid facturus videtur tibi? TE. pecuniam

Videtur esse redditurus debitam.

ST. Vbi ille sc, qui argentum à me postulat: cedò,

Quid hoc est? PA. Id quod sc, cardopus, aut alueus.

ST. Tunè argentum à me deinceps postules

Qui tam rudis es? at ego obolum non redduim

Vlli, qui Cardopum dicit pro Cardopa.

PA. Quid? an non reddes? ST. non, quod ego quidem sciam.

Sed non tu desistis, atque isthinc te amoves

A foribus? PA. abeo: verum tu hoc scias in'erim,

Quòd deponam nummos, aut non viuam ego, hodie.

ST. At hoc argentum perdes cum duodecim

Minis: quanquam ego nolim te hoc multari malo;

Quòd Cardopam stultè appellâris Cardopum.

Πότερα

ACTVS IV. SCENA V.

AMYNIAS DANISTA, STREPSIADES,

T E S T I S.

Senarij.

HEume miserum, hei mihi. *ST.* hem
 Quis hîc est, qui sic eiulat? fortasse quis
 Genius poëta Carcini vocem edidit.

AM. Quid? vultin' scire, ego qui siem? Ego sum homo
 miser.

ST. In te hoc dictum puta. *AM.* ô genium durissimum,
 O Sortes, quæ mihi rotas & equos perditis.

O Pallas, quàm tu comminuisti me malè.

ST. Quid verò Tlepolemus vnquam tibi intulit
 Mali? *AM.* Ne tu illudas mihi, mi vir: sed tuum

Iubeto potius filium, vt pecuniam

Reddat mihi, quam accepit: præsertim cùm ego

Iam antè malis conflîcter tot infortunijis.

ST. Quenam illa pecunia? *AM.* quam ille accepit mu-
 tuo.

ST. Malè igitur tecum agitur, vt videre quidem mihi.

AM. Ita per Deos: nam equos cùm agitare, decidi.

ST. Nugæ: vt qui potius decidisti ab asino.

AM. Nugor ego; cùm recipere volo pecuniam?

ST. Profecto tu sanus non es. *AM.* quid ita? cedo:

ST. Nam tu mihi vidêre emoto esse cerebro.

AM. At tu, nisi argentum mihi reddis debitum,

In ius vocaberis per Mercurium, illico.

E 2

ST.

ARISTOPHANIS

Πόπερα νομίζεις χαλκὸν αἰεὶ τὸν Δία
 Ὑεῖν ὕδωρ ἐχέσθαι, ἢ τὸν Ἥλιον
 Ἐλκῆν χάπτειν ταυτὸ τῷ ὕδωρ πάλιν;
 Ἀμ. Οὐκ οἶδ' ἔγωγ' ὀπότερον· ἔδ' ἐμοὶ μέλει.
 Σβ. Πῶς οὐδ' ἀπολαβεῖν τὰργύριον δίχμου εἶ,
 εἰ μὴ δὲν οἶδα τῷ μετεώρων παρὰ γμάτων;
 Ἀμ. Ἀλλ' εἰσπνίξεις τὰργύρις, μοι τ' τόκον
 Ἀπόδοθαι. Σβ. τί το δ' ἐὰν ὁ τόκος τί θηλείον;
 Ἀμ. Τί δ' ἄλλο γ', ἢ χεῖ μῆνα, καὶ καθ' ἡμέραν,
 Πλέον πλέον τὰργύριον αἰεὶ γίνεσθαι,
 Ὑπορρέοντα τῷ χροῷ σου; Σβ. χαλῶς λέγεις.
 Τί δὴ τα, τί μὲν θάλατταν ἔσθ' ὅτι πλείονα
 Νυνὶ νομίζεις, ἢ πρὸ τῶ; Ἀμ. μὰ Δί' ἄλλ' ἴστω.
 Οὐ γὰρ δίχμον πλείον εἶναι. Σβ. καὶ τα πῶς,
 Αὐτὴ μὲν, ὡ κακὸς ἀμμον, οὐδὲν γίνεσθαι,
 Ἐπὶ ῥέοντων τῷ ποταμῷ, πλείων; σὺ δὲ
 Ζητεῖς ποιῆσαι τὰργύριον πλείον τὸ σόν;
 Οὐκ ἀποδιώξεις ταυτὸν ἐκ τῆς οἰκίας;
 Φέρε μοι τὸ κέντρον. Μαρ. ταῦτ' ἐγὼ μαρτύρομαι.
 Σβ. Ὑπαγε, τί μέλλεις; οὐκ ἐλάς ὡσαμφορέα;
 Ἀμ. Ταῦτ' ἔχ' ὕβρις δὴ τ' ἐστίν; Σβ. ἄξεις; ὅπια λῶ.
 Κεν τῷ ὑπὸ τὸν ὠρωκτὸν σε τ' σφραφόρον;
 Φεύγεις; ἐμμελλον ἄρα κινήσῃς' ἐγὼ,
 Αὐτοῖς τροχοῖς τοῖς σοῖσι καὶ ζυγῶν εἰσιν.

ΣΤΡΟ-

ST. Agè dic mihi, censèñ tu louem subinde aquam
Recentem per pluuiam demittere: an iubar
Solis sursum ex imo loco attrahere hanc aquam?

AM. Nescio sàne, neque hoc scire admodum expeto,

ST. Quomodo tu igitur dignus es, argentum vt reci-
pias?

Si nihil addidicisti rerum subtilium,

AM. Agè si argenti laboras nunc penurià,
Solue vsuram. ST. vsuram? quid hoc animantis est?

AM. Quid enim aliud, nisi quòd per mensem & per
diem

Subinde magis ac magè crescit pecunia,
Sensim labente tempore? ST. dicis largiter.

Sed an non censès etiam mare nunc plenius,
Quàm antea fuerit? AM. non, per louem: sed iudico
Æquum esse: nam mare auctius fieri haud decet.

ST. Quomodo? mare (inquis) non fit auctius, miser,
Et tu argentum tantopere augere cupis tuum?

Non tu iam temet amouebis ab ædibus?

Stimulum mihi affer. TE. at huius rei testis ego ero.

ST. Apagè, quid cessas? non agitas, ô Samphora?

AMYN. An non hæc contumelia 'st? STREPS. an ibis
hinc?

Ego in siliam: & te gestantem catenam agam,
Stimulaturus sub podicem: fugin' hinc scelus?

Iam ego te fueram ex isto protrusurus loco,
Cum bigis, & rotis tuis nequissimis.

ARISTOPHANIS

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ 17.

ΧΟ. Οἶον τὸ τραγμάτων ἑραῦ φλαῦρον, --
 Ὅ γὰρ γέρον ὄδ' ἔρατης,
 Ἀποτερῆσαι βέλεται
 Τὰ χεῖμαθ', ἃ δανείσατο.
 Κούκ' ἔωδ', ὅπως ἔ τήμερον λήψεται.
 Πρᾶγμ', ὃ τῷτον ποιήσῃ
 Τὸν σοφιστὴν, ὧν πανουργεῖν
 Ἦρξατ', ἐξ αἴφνης πῆχκὸν λαβεῖν.
 Οἶμαι γὰρ αὐτίχ' εὐρήσῃ ὅτῳ
 Πάλαι πότ' ἐζήτη,
 εἶναι τὸν υἱὸν δ' ἰόνόοι,
 Γνώμας τ' ἐναντίας λέγειν
 Τοῖσι διχάμοις,
 Ὡς τε νικᾷ ἀπαντας,
 Οἷς τῶρ αὖ ξυμψέητε:
 Κἂν λέγει παμπόνηρα.
 Ἴσως ἴσως βεβλήσεται
 Κ' ἄφρονον αὐτὸν εἶναι.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ

Σκλιῶν πρώτη.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ.

Τεῖμεβοι λαμβτικοί.

Ιοῦ, ἰού.

Ὡ γείτονες καὶ συγγενεῖς, καὶ δημόται.

Ἄμν.

Rebus malis studere, quæ res est:
Amore quippe malæ artis,
Captus senex hic, debita hos
Fraudare vult pecunia.
Non est, ut hodie non malam rem sibi
Apparet, qui hunc sophistam
Proculit, nam ex quo vasa orsa
Cæpit usurpare, malum sibi
Accerjet: & mox reperiet, puto,
Quod antè quarebat:
Ut gnatum haberet callidum,
Qui legibus contraria
Dicere possit:
Et vincere vniuersos
Cum quibus conuersetur,
Quamlibet praua dicat.
Erit iam, erit, cùm filium
Optabit esse mutum.

ACTVS V. SCENA I.

STREPSIADES, PHIDIP-
 P I D E S.

Senarij Iambici.

E *Heu, cheu:*
O populares, cognati, vicini & accola,

Es 4

Ferte

ARISTOPHANIS

Ἀμυνάγετέ μοι, τυπτομὲν πάση τέχνῃ.
 Οἷμοι κακοδαιμόνων, κεφαλῆς, καὶ τῆς γνάθου.
 ὦ μισαρέ, τύπεις τὸν πατέρα; Φφ. φῆμι ὦ πάτερ.
 Σβ. Ὁρθ' ὁμολογεῖς, ὅτι με τύπεις. Φφ. καὶ μάλα.
 Σβ. ὦ μισαρέ, καὶ παβαλοῖα, καὶ τοιχωρύχ.
 Φφ. Αὐθις με ταῦτά ταῦτα, καὶ πλείω λέγε.
 Ἄροῖο, ὅτι χαίρω πολλὰ ἀκούων δὴ κακῶ.
 Στς. ὦ λακκόφρων. Φφ. πάτη πολλοῖς τοῖς ῥόδοις.
 Στ. Τὸν πατέρα τύπεις; Φφ. καὶ ποφανῶ γε, νῆ Δία.
 ὦς ἐν δίκη σ' ἐτύπιν. Στ. ὦ μισαρώτατε,
 Καὶ πῶς γένοιτ' αὖ πατέρα τύπιν ἐν δίκη;
 Φφ. Ἐγὼ γ' ἄποδείξω, καὶ σε νικήσω λέγων.
 Σβ. Τί σὺ νικήσεις; Φφ. πολὺ γε καὶ ῥαδίως.
 Ἐλοῦδ' ὁπότερον τοῖν λόγων βέλτε λέγῃ;
 Σβ. Ποίῳιν λόγων; Φφ. τὸ κρεῖττον ἢ τὸν ἥττονα.
 Σβ. Ἐδίδαξά μιν μὲν τοι σε, νῆ Δί', ὦ μέλε,
 Τοῖσι δὴ χάμοις ἀντιλέγῃ, εἰ ταῦτά γε
 Μέλλεις αἰσπεύειν, ὥς δὴ χάμον καὶ χαλόν,
 Τὸν πατέρα τύπεις, ὅτιν' ἔπεισεν ἡ γυνὴ.
 Φφ. Ἀλλ' οἷμα μὲν τοι σ' ἀναπείσῃ, ὥς το γε
 Οὐδ' αὐτὸς ἀκροασάμενος, ἔδεν ἀντερεῖς.
 Σβ. Καὶ μὲν, ὅτι καὶ λέξεις ἀκούσαι βέλομαι.

ΔΡΑΜΑ-

Ferte mihi opem omnibus modis, qui vapulo.

Vae mihi misero: vae capiti, vae genis meis:

Scelestes, patrem tun' verberas? PH. equidem pater.

ST. Eccereum confitentem, quod me verberet.

PH. Imò. ST. scelerate, parricida, parietum

Perfossor. PH. repete hæc obsecro, & pluraingere.

Nam quod scias, maledicta audire gestio.

ST. Cinade. PH. perge, nam conspergis me rosis.

*ST. Tun' verberas patrem? PH. meritò: nam per Io-
uem*

Tibi ego ostendam, quod iure verberauerim.

ST. Hominum impurissime, quomodo iure quis patrem

Verberet? PH. ego ostendam, & conuincam te statim.

ST. Tun' hoc euinces? PH. & quidem facillimè.

Elige nunc, vtrum duobus ex sermonibus

Velis me adhi'ere. ST. quibus sermonibus? cedò.

*PH. Inferiorem, an superiorem? ST. equidem, per Io-
uem.*

Te, fatue homo, veris docui contradicere:

Si tu hoc probaueris, quod pulcrum æquumq^{ue} sit,

Patrem pulsari à filiis. PH. at opinor, hoc

Ita persuasurum esse tibi: vt si tu audias,

Nihil quicquam possis mihi contradicere.

ST. Agè, volo audire, quidnam dicturus sis.

ARISTOPHANIS

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ

Σκλιῶν δευτέρῳ.

ΧΟΡΟΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙ-
ΔΙΠΠΙΔΗΣ.

Σ Ον ἔρχον ὦ παρῆσαντα φροντίζεις, ὅπῃ
 Τὸν ἀνδρᾶ κρατήσῃς,
 Ὡς οὐτ' οὐ, εἰ μή τ' ὡς πέποιθες, οὐκ αὖτε
 Οὕτως ἀκόλαστ' οὐ.
 Ἄλλ' ἔσθ' ὅτ' ὡς θεοῦ θέλῃ. δὴ λόν γε τὸ
 Λῆμ' ὅτι ταῦτ' ὥσπερ.
 Ἄλλ' ἔξοις τὸ παρῶν ἢ ἔξοις ἢ μάχῃ γενέσθαι,
 Ἥδη λέγεις χεῖρ παρῶν χρόν, πάντως δὲ τὸ τοῦ δράσῃς.
 Στρέψ. Καὶ μὲν ὅτ' ὡς τὸ παρῶν ἢ ἔξοις ἀμείδιαι
 ρεῖσθαι,
 Ἐγὼ φράσω πᾶσι γὰρ εἰπώμεθ', ὥς παρ' ἴστα.
 Πρῶτον μὲν αὐτὸν τὸ λύειν λαβόντ' ἐγὼ κέλευσα
 Ἄρα Σιμωνίδ' ὅς μὲν οὐ, τὸν κριὸν ὥς ἐπέχθη.
 Ὅδ' εὐθὺς ὥς ἀρχαῖον εἶν' ἔφρασκε τὸ κίθαρίον,
 Ἀδελφὸν τε πίνοντ', ὥς παρ' εἰ καὶ χεῖρ γυναικ' ἀλγῶσαι.
 Φ. Οὐ γὰρ τότε εὐθὺς χεῖρ σέγ' ἄρα τύπῃ καὶ πα-
 τεῖσθαι,
 Ἀδελφὸν κελύοντ', ὥς παρ' εἰ τέττιγας ἐπὶ ὥντα;
 Στρέψ. Τοιαῦτα μὲν τοι καὶ τότε ἔλεγεν ἔνδον, οἷά τ' ὡς
 πᾶσι,
 Καὶ τὸν Σιμωνίδ' ὡς ἔφρασκε εἶναι κακὸν ποιητήν.

Καὶ γὰρ

ACTVS V. SCENA II.

CHORVS, STREPSIADES, PHIDIPPIDES.

T Vum nunc est senex, prospicere, quomodo
Virum cohibere

Possis: nisi enim hic ingenio fideret suo;

Non tam petulans sit.

Sed est, in quo insolescat, & fortis animi

Est evidens virtus.

Nunc ex quo primum cœperit hæc concertatio moueri,

Oportet dicere huic gregi: & hoc tibi omnino erit agendum.

ST. Igitur dicam, vnde primum mutuo conuitiari

Nos cœperimus, nam postquam conuiuaremur domi in-

tus,

Vt scitis; ego primò lyram sumsi, gnatumq; iussi

Carmen Simonidis canere de ariete, quomodo sit

Detonsus: at hic continuo subiecit, quòd sit vetustum

Et stultum pulsare cytharam: & cantare inter bibendum:

Vclut mulierem, quæ molit hordea. **PH.** an non te statim

hanc ob

Causam deuerberari oportuit, dariq; pessum:

Quod conuiuantem modulari velles, tanquam cicadam?

ST. Eadem hæc intus perinde dixit, vt hîc repetit: &

Etiam Simonidem dicebat esse malum poetam.

Hic

ARISTOPHANIS

Κὰ γὰρ μόλις μὲν, ἀλλ' ὅμως ἤνεσχό μιν το φῶτον.
 Ἐπὶ τα δ' ἐκέλευσ' αὐτὸν ἀλλὰ μὲρ ῥυῖον λαβόντα,
 Τῶν Αἰσχύλου λέξαι τί μοι. καὶ οὐτ' εὐθὺς εἵ-
 πεν.

Ἐγὼ γὰρ Αἰσχύλον νομίζω φῶτον ἐν ποιηταῖς,
 Ψόφ' πλέων, ἀσύντατον, φορμακᾶ, χρηματοποιόν.
 Καὶ νῦν τα πῶς οἶεσθέ μοι τὴν καρδίαν ὀρεχθεῖν;
 Ὅμως δὲ τὸν θυμὸν δακῶν, ἔφην· σὺ δ' ἀλλὰ τοῦ-
 πων

Λέξοι τί τ' ἴν' νεωτέρων, ἅτ' ἐστὶ τὰ σοφά τ' αὐτά.
 Ὅδ' εὐθὺς ἦσ' ἐξ Εὐριπίδ' ὀρῆσιν τιν', ὡς ἐκίη
 Ἀδελφός, ὃ λέξιχα κε, τὴν ὁμομνησίαν ἀδελφίῳ.
 Ἐγὼ δέ τ' οὐκ ἤνεσχό μιν, ἀλλ' ἐρῆς ἐξαράττω
 Πολλοῖς χακοῖς, χαῖς χροῖσι. καὶ τ' ἐν τεύχει, οἷον εἰκός,
 Ἐπ' ὡς ἐπος ἠελζόμεσθ'. εἴτ' οὐτ' ἐπανα-
 πιδά:

Κάπ' ἔφλαμε, καὶ πόδες, καὶ τιγέ, καὶ πέξι βα.
 Φῖ Οὐκοῦν διχάως, ὅς τις οὐκ Εὐριπίδ' ἔω ἐπαγνέῖς
 Σοφώτατον; Σπεφ. Σοφώτατόν γ' ἐκείνον; ὦ π' σ'
 εἶπω;

Ἀλλ' αὐθις αὐτὴν ἴσομαι. Φῖ ἦν τὸν Δί' ἐν δίκῃς γὰρ.
 Σπεφ. Καὶ πῶς διχάως; ὅς τις ὦ νῆα σχυντέσ' ἐξέ-
 θρεψα,

Λίσσανό μιν ὅς σε πάντα τε αὐλίζοντ', ὅ, πι νοοίης:

Εἰ μὲν γε βριῦ εἵπης, ἐγὼ γνωρὲς αὐτὴν ἐπέσχον:

Μαμμαῖ δ' αὐτὴν αἵτησαντ' ἡκόν σοι φέρων αὐτὸν:

Καχῆν δ' αὐτὴν ἐφθης φράσαι, καὶ γὰρ λαβὼν θυράζε

Ἐξεφε-

*Hic ego vix me continui: sed tamen primò repressi:
Postea iussi ipsum myrteoramo ornatum, referre
Carmen aliquod Æschyli: sed ille respondit statim mihi:
Ego, inquit, Æschylum præcipuum iudico è poëtis,
Streperum, incompositum, insuauem, confragosum, quo-
modo vos*

*Putatis cor meum intus pulsasse hæc verba? & tamen
meum*

*Animum remordens, dicebam: quin tu ergo aliquod re-
centum*

*Poëtarum modulâre carmen: vbi sapientia hæret:
Ibi ille ex Euripide longum accinuit orationem:
Quomodo frater (proba uerrunce Iuppiter) sororem
Uterinam incestârit: ego hîc me diu non continebam:
Sed confestim incesso maledictis multis, & nefandis.
Post, ut fieri solet, altercando dedimus verba verbis.
Hic verò insultat mihi, tundit, cedit, iugulat, teritq.*

*PH. Meritò certè: ut qui non laudas Euripidem, poëtâ
Nunc sapientissimum. ST. illum sapientissimum? oh,
quid inquam?*

Sed rursus vapulabo. PH. per Iouem, & profectò iure.

*ST. Quo pacto? qui te homo impudens, olim paruum edu-
caui:*

*Et cum tu adhuc balbutires, quidnam velles, videbam:
Nam si bryn diceret: ego aduertens potum exhibebam:
Si mamman posceret, ego panem curriculò afferebam:
Priusquam diceret cacan, ego te acceptum efferebam;*

Ei

ARISTOPHANIS

Ἐξέρρον αὖ, καὶ παρ' ἑχόμενόν σε. πὺ δέ με νῦν ἀπάγ-
χων

Βαῶντα καὶ κεκραγόντα, ὅτι
Χεζήπιόν, ὅς κ' ἔτλης
Ἐξω γ' ἐνεγκέν, ὦ μιαρὲς,
Θύραζέ μ': ἀλλ' ἀποπνιγμένον αὐτὸ ποίησα χακιστόν.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ἦ.

ΧΟ. Οἷμά γε τῷ νεωτέρων τὰς καρδίας
Πηδᾷν, ὅ,τι λέξει:

Εἰ γὰρ τοιαῦτά γ' ἔτ' ἐξεργασμένον,
Λαλῶν ἀναπέισθαι,

Τὸ δέσμα τῷ γερατέρων λάβοι μὲν αὖ,

Ἀλλ' ἔδ' ἐρεβίνθου.

Σὸν ἔργον ὦ χαλκῶν κινητὰ καὶ μοχλευτὰ,

Πειθώ πινά ζητεῖν, ὅπως δόξης λέγῃν δίχμα.

Φί. Ὡς ἰδοὺ χαλκοῖς φράγμασι καὶ δεξιοῖς ὀμιλεῖν,

Καὶ τῷ κατὰ νόμων ὑποφρονεῖν δ' ὑόαζ.

Ἐγὼ γὰρ ὅτε μὴ ἵππι κ' ἰκνέσθην τὸν νοῦν παρ' αὐτῶν,

Οὐδ' αὖ τίς εἰπεῖν ῥήματ' οἷός τ' ἔω, ὡρὶν ἐξαμαρ-
τεῖν.

Νυνὶ δ' ἐπὶ δὴ μὴ ἔτοσί τ' ἔργων ἔπαυσεν αὐτὸς,

Γνώμης δὲ λεπταῖς καὶ λόγῳ ξυνέειμι καὶ μερίμναις,

Οἷμα διδάξαι, ὥς δίχμα τὸν πατέρα κολάζειν.

Σπρ. Ἰωπευετοίνω, νῆ Δί': ὥς ἐμοὶ γε κρεῖττον ὄσιν

Ἰπποκρίτου

*Et ante me tenebam. Nunc tu me iugulas vicissim.
 Et clamitantem, quod nimis
 Cacatur irem, me foras
 Efferre non siuisti, homo
 Impure: sed dum iugulor, feci isthic memet cacare.*

CHORVS.

*C*redo ego adolescentum exilire pectora,
 Quidnam puer isthic
 Dicturus sit, nam si sando persuaserit,
 Ut, quæ ipse patrauit,
 Alij agant: ita tenuem senum cutem, ut ieris
 Non est, capiemus.
 Tuum ergo est, qui nouas rationes tecum excogi-
 tâsti,
 Persuasionem exquirere, ut videâre iusta fari.
 PII. Quàm suauē, nouis & præclaris rebus aliquem stu-
 dere:
 Et constitutas leges posse domi contemptim habere.
 Nam demens ego, cum ad equestrem duntaxat rem ani-
 mum applicarem,
 Tria verba non potui profarier, ut non lingua præ-
 ceptis
 Impingeret: at nunc, postquam hic à re equestri me re-
 mouit;
 Et ego sententijs, ac subtilibus assuesco verbis:
 Puto me docturum, quod fas sit, patrem multare flagris.
 ST. Imò equita, per louem, Nam multò fatius est mihi
 Equum

ARISTOPHANIS

Ἴωπον τρέφειν τέλειωπον, ἢ τυπλόμνον ὅπιτρι-
βύῳα.

Φφδιω. Ἐκεῖσε δ', ὅθεν ἀπέσχισάς με τῷ λόγῳ, μέ-
τρημι:

Καὶ ὥρῳτ' ἐρήσομαι γε λουτί: παῖδά μ' ὄντ' ἔτυ-
πες;

Στρεψ. Ἐγὼ γέ σ', εὐνῶν τε καὶ κηδόμην. Φφδ. εἰπέ
δή μοι,

Οὐ καὶ μέσοι δίχμον ὅστιν εὐνοεῖν ὁμοίως,

Τύπλειν τ'; ἐπφδήωρ τῷτ' ἔφ' εὐνοεῖν, τὸ τύπλειν;

Πῶς γὰρ τὸ μὲν σὸν σῶμα χεῖρ πληγῶν ἀφῶν εἶναι,

Τοῦ μὲν δὲ μή; καὶ μὲν ἔφην ἐλεύθερός γε καὶ γῶ.

Κλάουσι παῖδες, πατέρα δ' οὐ κλάειν δοκεῖς; Στρεψ.
πῆ δὴ;

Φφδιω. Φήσῃς νομίζεσθαι σὺ παῖδός τῷτο τοῦργον
εἶναι;

Ἐγὼ δέ γ' αὐτεῖποιμ' αὖ, ὥς δις παῖδες οἱ γέρον-
τες.

Εἰκὸς δὲ μάλισα τὸς γέροντας, ἢ τοὺς νέους, πικλάειν,

Ὅσωρ ἔξαμαρτάνειν ἡπὼν δίχμον αὐτὸς.

Στρεψ. Ἀλλ' οὐδαμοῦ νομίζεται τὸν πατέρα τῷτο
πάσχειν.

Φειδιω. Οὐκοῦν ἀνὴρ, ὁ τὸν νόμον θεῖς τῷτον, ἡτο-
ῶτον,

Ὡς ὥρ σὺ καὶ γῶ: καὶ λέγων ἔπφθε τὸς παλαργάς;

Ἡπὼν πδῆτ' ἔξεσι καί μοι, χαμνὸν αὖ τολοιπὸν

Θεῖται

Equum alere quadriugalem, quā comminui vapulantē.

PH. Ego illud, vnde mihi sermonem abruptisti, reuertar.

Et primū hoc ex te interrogabo; an non tu verberabas

Olim me puerum? ST. maxime: quia tibi bene volebā,

Et curam tui agebam. PH. cedonunc mihi: an non est perinde

Aequum, ut & ego tibi bene velim, & te verberem benigne!

Siquidem bene velle idem quod verberare est? Nam quo iure

Tuum corpus sit liberum loris, meum non item sit?

Equidem & egonatus sum liber: num lacrumen filij, non

Lucrum etiam pater? ST. quamobrem? PH. num tu lege dices

Cautum esse, ut pueri solum vapulent? at ego tibi isthuc

Obiecerim, quod vulgus dicit, bis pueri senes sunt.

Tum præterea senes flere æquius est, quā nos puellōs,

Quantò minùs ipsis peccare licet, quā nobis. ST. at isthuc

Nulla sancitū est lege, ut patrē ferre isthac sit æquū.

PH. An non vir ille, qui primū hāc legē sanxisse fertur,

Idem homo fuit, qualis ego & tu sumus: & qui oratione

Legem persuasit antiquis? quare non liceat ergo

ARISTOPHANIS

Θεῖναι νόμον τοῖς υἱέσι, τὸς πατέρας ἀντιτύπειν.
 Ὅσας δὲ πληγὰς εἴχοντες τὸν νόμον πεθῆναι,
 Ἀφίεμεν, καὶ δίδομεν αὐτοῖς παρὰ τὸν νόμον.
 Σκέψαι δὲ τὸς ἀλεξυόνας, καὶ τὰλλα τὰ βοτὰ ταυτῶν.
 Ὡς τὸς πατέρας ἀμυνέλαι, καὶ τοὶ ἀφ' ἑαυτῶν ἑδὲν
 Ἡμεῖς ἐκεῖνοι, πλὴν ὅτι ψήφισματ' ἔχουσιν.
 Σβ. Τί δ' ἔστι, ἐπεὶ τὸς ἀλεξυόνας ἀπαντα μιμνῶ,
 Οὐκ ἐάσεις καὶ τὸν κόπον, καὶ πῶς ἐξύλου καθεύδεις;
 Φφ. Οὐ ταυτὸν ὧν τὰν ὄψιν, ὅδ' αὖ Σωκράτης δοκοῖ.
 Σβ. Πρὸς ταῦτα μὴ τύπῃ, εἰ δὲ μή, (αὐτὸν ποτ' ἀπιάσῃ)
 Φειδίπ. Καὶ πῶς; Σβ. ἐπεὶ σε μὲν δίχμος εἰμ' ἐγὼ κο-
 λάζειν:

Σὺ δ', ὡς γένοιταί σοι, τὸν υἱόν. Φφ. ἢν δὲ μὴ γένηται,
 Μά τι μὲν ἐμοὶ κεχλαύσεταί; σὺ δ' ἔσχανον πεθῆναι.
 Σβ. Ἐμοὶ μὲν ὧν ἄνδρες ἥλικες δοκεῖ λέγην δίχμα.
 Καί μοι γε συγχαρεῖν δοκεῖ τέτοισι τὰ πικρὰ.
 Κλάειν γὰρ ἡμᾶς εἰκός ἐστι, ὡς μὴ δίχμα δρῶμεν.
 Φφ. Φειδίπ. Σκέψαι δὲ καὶ τὰ τέρατα ἐπὶ γνώμῃ. Σβ. ὁπό-
 τ' ὀλοῦμαι.

Φειδίπ. Καὶ μὴν ἴσως γ' οὐκ ἀχρεῖς παῖδες, ἀνὴρ πέ-
 πονγας.

Σβ. Πῶς δ' ἡ; δίδασκον γὰρ: τί δή μ' ἐκ τούτων ἐπαφεί-
 λησθαι;

Φειδ. Τὴν μητέρ', ὥς τ' ἔχεις, τυπῆσαι. Σβ. τί δ' ἔστι τῆς
 φῆς σὺ;

Τοῦθ' ἕτερον αὖ μὲν ζον χακόν.

Φφ. Τί δ' ὡς ἔχον τὸν ἥπιν.

*Et mihi nouam sancire legem filijs, ut illi
 Suos referiant patres? nam verbera quaecumq; nobis
 Illata sunt, priusquam lex daretur ea: omnia ipsis
 Remittimus, & condonamus, ut impune ceciderint
 nos.*

*Et quæso, gallos & alias pecudes saltem intuerè,
 Quomodo reluctentur patribus, atqui nulla re illi
 A nobis differunt: nisi quod decreta non faciunt. ST. cur
 Ergo, quandoquidem gallos imitâre per omnia: non &
 Fimû comedis, & perticæ insidens dormis? PH. pater mi
 Non est idem: neque Socrates hoc pro eodem probârît.
 ST. Igitur ne pulsès: sin minùs, olim accusabis te ipsum.
 PH. At quomodo? ST. quia mihi meum in te ius est ver-
 Te, tibi tuum ius erit in filium: si quis nascetur (berandi
 Tibi. PH. at si non nascatur: tum neque à me flebitur: tu
 Verò moriêris ore hianti. ST. certè, vos amici
 Senes, videtur mihi, quod iustum est dicere: &, quod
 æquum est,*

*Concedere hisce. nã nisi nos senes, quod iustû & æquû est,
 Faciamus: decet omnino nos vapulare & eiulare.*

*PH. Agè verò & alteram hanc rationem perpende. ST.
 interibo. (leste:*

PH. Imò hac, quæ modò perpeffus eras, fortè nō feres mo-

ST. Quidû? agè doce, quid hac re mihi sis cōmodi daturus.

PH. Matrē perinde, ut te pulsabo. ST. quid dicis, scelestè?

Ac maius hoc illo est malum.

PH. Quid si inferiore iam nunc

ARISTOPHANIS

Λόγον σε νικήσω λέγων,
 Τίω μητέρ' ὡς τύπειν χρεών;
 Σβ. Τί δ' ἄλλο γ', ἢ ταυτί ποιῆς,
 Οὐδὲν σε καλύψει, σεαυτὸν ἐμβάλειν
 Ἐς τὸ βάραθρον μετὰ Σωκράτους,
 Καὶ τὸν λόγον τ' ἡπίω;
 Ταυτί δ' ὑμᾶς ὧ νεφέλαι πέπονθ' ἐγὼ,
 Ὑμῖν ἀναθεῖς ἅπαντα τὰ μὰ ὠράγματα.
 Χο. Αὐτὸς μὲν οὖν (αὐτῷ σὺ τέτων ἀΐπῳ,
 Σπρέφας σεαυτὸν ἐς πονηρὰ ὠράγματα.
 Σβ. Τί δ' ἦ ταυτά γ' οὐ μοι τότ' ἠγορεύετι;
 Ἄλλ' ἀνδρ' ἀγροικὸν καὶ γέροντ' ἐπῆρατε.
 Χο. Αἰεὶ ποιῶμεν ταῦθ' ἐχέτορ', ὅτ' ἀν' ἴνα
 Γινώμεν πονηρῶν ὄντ' ἐραστὶν ὠραγμάτων.
 Ἔως αὐτὸν ἐμβάλωμεν ἐς χάκον,
 Ὅπως αὖ εἰδῇ τὰς θεοὺς δεδοικέναι.
 Σβ. Οἴ μοι, πονηρὰ γ' ὧ νεφέλαι, δίχμα δέ.
 Οὐ γὰρ μ' ἐξελεῖν τὰ χεῖμαθ', ἀ' δανισάμειν,
 Ἀποστερεῖν: νῦν ἔν' ὅπως, ὧ φίλτατε,
 Τὸν Χαίρεφῶντα τὸν μιάρων, καὶ Σωκράτην
 Ἀπολεῖς, μετ' ἐμοῦ γ' ἔλθ': οἷ σε καὶ μ' ἐξηπάτων.
 Φφ. Ἀλλ' οὐκ αὖ ἀδίκησάμι τὰς διδασκάλους.
 Σβ. Ναὶ ναί, χαλαρῶς ὅση πατεῶν Δία.
 Φφ. Ἰδού γε Δία πατεῶν, ὡς ἀρχαῖον εἶ.
 Ζεὺς γὰρ πρὸς θεῖν; Σπρέφ. ἔστιν. Φειδῶ. Οὐκ ἔνεσ',
 ἐπεὶ

*Sermone te vincam, & probem
Opus esse, ut matrem verberem?*

*ST. Quid obftet autem, si probes
Tu, quo minus te ipsum, cum Socrate tuo,
Et sermone inferiore mox
Præcipites in Barathrum.*

*O Nubes, hæc ego vestri causa, fero mala:
Dum vobis omnia mea mando negocia.*

*CH. At horum tute malorum tibi met auctor es:
Quando tuum animum ad res applicuisti malas.*

*ST. Cur hæc mihi tum non dicebatis? quod hominem
Me circumueniebatis rusticum & senem?*

*CH. Ist hæc semper nos facere consueuimus: vbi
Aliquem viāemus operam dare rebus malis:
Ut eum in aliquod magnum conijciamus malum:
Donec is addiscat patrios reuereri Deos.*

*ST. Hei mihi, Nubes, mala quidem ist hæc, sed iusta
sunt.*

*Non enim oportebat, sc̃enori quod sum seram,
Argentum, defraudando me interuerrere.
Age, mi fili: agè nunc mecum ades dum celeriter:
Ut Chærephontem illum scelerosum & Socratem
Perdas; qui & te, & me ludificârunt hætenus.*

*PH. Ego verò magistros haudquaquam affecero aliquā
Iniuria. ST. imò reuerere patrium Iouem.*

*PH. Ecce autem patrium Iouem: ut delirus es.
Nā quis sit Iuppiter? ST. imò est PH. nō est Iuppiter:*

ARISTOPHANIS

Δῖνον βασιλεύς, τὸν Δῖ' ἐξεληλακώς.
 Σβ. Οὐκ ἐξελήλακ', ἀλλ' ἐγὼ τὸτ' ὥομιλιν,
 Διὰ τὸ τὸν Δῖνον οἴμοι δείλαμθ',
 Ὅτε καὶ σὲ χερσὶν ὄντα θεὸν ἠγασάμην.
 Φ. Ἐνταῦθα (αὐτῷ τῷ θεῷ φρόνει, καὶ φλυᾷ φη).

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ

Σκλιωὴ τρίτη.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ ΜΟΝΟΣ.

Οἴμοι τῷ θεῷ ὡς ἐμοι νόμιμ' ἄρα:
 Ὅτ' ἐξέβαλον καὶ τὰς θεοὺς ἀπὸ Σωκράτῃ,
 Ἀλλ' ὦ φίλ' Ἑρμῆ, μηδαμῶς θυμηνέ μοι,
 Μὴ δέ μ' ἐπιτίψῃς, ἀλλὰ συγνώμην ἔχε
 Ἐμοῦ τῷ θεῷ νόσαντ' ἀδολεσχία.
 Καί μοι γενοῦ ξύμβουλ'ο, εἴτ' αὐτὰς γραψίῃ
 Διωχάθω γραψάμενθ', εἴθ' ὅ, π' σοι δοκεῖ.
 Ὅρθως τῷ θεῷ νῆϊς, σὺν ἑὼν δικορραφεῖν.
 Ἀλλ' ὡς τάχιστα ἐμπιπράναι τὴν οἰκίαν
 Τῶν ἀδολεσχῶν. δεῦρο δεῦρ' ὦ Ξανθία,
 Κλίμακα λαβὼν, ἐξελθε, καὶ σμιῦν φέρων,
 Καὶ πῆλ' ἐπαναβάς ἐπὶ τὸ φροντιστήριον,
 Ἔως αὖ αὐτοῖς ἐμβάλης τὴν οἰκίαν,
 Τὸ τέγ' οὐ κατὰ σκαπὶ, εἰ φιλεῖς τὸν δεσπότην.
 Ἐμοὶ δὲ δᾷδ' ἐνεγκάτω πρὸς ἡμετέριον,
 Καὶ γὰρ πῆ αὐτῷ τὴν μέρον δοῦναι δίκην
 Ἐμοὶ ποιήσω· καὶ σφόδρ' εἰς ἀλαζόνες,

ΔΡΑΜΑ-

Quandoquidem nunc turbo imperat, expulso Ioue.

*ST. Non est expulſus: ſed ego rebar hoc ita
Obiſtunc Turbinem Deum; hei miſero mihi,
Quod etiam te arbitratus ſum ollarem Deum.
PH. Hic tu tibi ipſe nugare, atque deſipe.*

ACTVS V. SCENA III.

STREPSIADES SOLVS.

ME miſerum & ſtupidum: quantum inſaniui modò
Quod Socrati credens, abieci omnes Deos?
O Mercuri cariſſime ne ſuccenſeas
Mihi: neu me perdas: ſed veniam da mihi:
Quod garrulitate mea deſipui: & da tuum
Mihi conſilium: an his litem intendam, aut quod tibi
Videbitur. Rectè mones, quòd non ſinis
Litem neſtere: ſed hanc nugatorum domum
Iubes incendere quàm celerrimè. agè, huc agè
Adeſdum Xanthia, ſcalam & raſtrum foràs
Effer, ſcholam conſcende, tectum perfode:
Donec domum omnem in ipſos iniicias: perge, ſi
Herum tuum amas. at mihi facem quis afferat
Ardentem: ego faxim pœnas dent mihi hodie,
Quamlibet elato animo valdè ſuperbiant.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΕΙΣ
ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ

Σκηνὴ τέταρτη.

ΜΑΘΗΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΣΩ-
ΚΡΑΤΗΣ, ΧΑΙΡΕΦΩΝ.

Τεῖμεβοι Ιαμβικοί.

Ιοῦ, ἰοῦ.

Σβ. Σὸν ἔργον, ὦ δ' αἰ, ἰεῖαι πολλὴν φλόγα.

Μα. Ἀνθρώπε τί ποιεῖς; Στ. ὅ, τι ποίω· τί ἄλλο γ' ἢ

Διαλεπτολογῶμαι τῆς δοκοῦς τοῦ οἴκου.

Μα. Οἴμοι, τίς ἡμῶν πυρπολεῖ τὴν οἰκίαν.

Σβ. Ἐκείνῳ, οὗτ' ἔστι μοι μάπον εἰλήφατε.

Μα. Ἀπολεῖς, ἀπολεῖς. Στρεψ. τὸτ' αὐτὸν γὰρ καὶ
βέλομαι,

Ἡ ἡ σμινύη μοι μὴ παρδῶτας ἐλπίδας,

Ἡ γὰρ πρῶτον πως ἐκ βαχληιδῶ πεσών.

Σω. Οὐτ' ὅ, τι ποιεῖς ἕτερον, οὐπὶ τῶ τέλους;

Σβ. Ἀεροβατῶ, καὶ παρδῶ τὸν Ἥλιον.

Σω. Οἴμοι, τίλας, δέλαιθ' ἀποπνιγίσομαι.

Σβ. Τί γὰρ μάθονθ' ὑβρίζετόν γ' εἰς τῆς θεοῦ;

Χα. Ἐγὼ δὲ κακοδαίμων γε καὶ καυχῆσομαι.

Σβ. Καὶ τῆς Σελήνης ἐσποπέειδ' ἔδραν.

Δίωκε, βάλλε, παῖε, πολλῶν ἔνεχα.

Μάλιστα δ' εἰδώς, τῆς θεοῦ ὡς ἡδύκοι.

Χο. Ἡγεῖσθ' ἔξω· κεχρύετα γὰρ μετρίως τό γε τήμε-
ρον ἡμῖν,

ΤΕΛΟΣ ΝΕΦΕΛΩΝ.

ACTVS V. SCENA IIII.

DISCIPVLVS, STREPSIADES, SOCRATES,
CHÆREPHON.

Senarij Iambici,

E *Heu, cheu:*

ST. *Tuum est, ô fax, flammam immittere quam plurimam.*

DI. *Quid agis homo?* **ST.** *id quod ago: quid enim aliud, nisi*

Quod argutè disputo cum trabibus huius domus?

DI. *Hei mihi, quis incendit nostram domum?*

ST. *Is, cuius vos cepistis vestem.* **DI.** *malè peri.*

Perdes nos. **ST.** *hoc ipsum volo: modò hic ligo*

Non perdat spes, à me conceptas: néue ego

Collum frangam, atque è tecto præceps decidam.

SO. *Heus tu, quid agis verò supra tectum?* **cedò.**

ST. *In aëre incedo & Solem sic contuor.*

SO. *Heu me miserum, miser ego iam iam strangulor.*

ST. *Cur ergo Deos afficitis contumelia?*

CHÆ. *O me infelicem: qui flamma ex animor miser.*

ST. *Et Luna speculati estis sedem desuper.*

Age, tunde, iace, feri, causas ob plurimas:

Tum præcipuè ob hanc: quòd Deos iniuria,

Es horrenda affecerunt contumelia.

CHO. *Exite: quoniam hodie nobis mediocriter hoc pedes saltum est.*

FINIS NVBIVM,

MAGNIFICO ET
NOBILI VIRO, D. SIGIS.
MVNDO VIHEVSERO, DOMINO
in Oberlautenbach, Horneck, & Mielchofen: S. Cæsa-
riæ Maieitati à consilijs intimis, & Imperij Ro-
mani Procancellario, Domino
suo obseruando,
S.P.D.

NICODEMVS FRISCHLINVS.

SCRIBIMVS indocti doctiq; poëma-
ta passim: inquit Horatius de sui æui
Poëtis. Non enim omnia fuerunt do-
cta & erudita, quæ etiam tum scribe-
bantur, cùm Horatius, Virgilius, Propertius, Ti-
bullus, Manilius, Gratius, & consimiles, sua ede-
rent poëmata, eaq; per Meccœnatem Cæsari Au-
gusto traderent. Nam & anseres tum erant, qui
inter olores strepebant: & plagarij erant Celsi
Albinouani, qui aliorum Poëtarum libris para-
bant insidias. Quinimò, ne apud Græcos quidem,
temporibus Aristophanis, eiusdem notæ fuerunt
omnes Poëtæ: sed vnus alio doctior & elegãtior,
& in dicendo sublimior. Cuius sanè rei exem-
plum præbent luculentum hæ Rana Aristopha-
nis: in quibus instituitur certamen de palma Tra-
gica, inter Æschylum & Euripidem, nobilissimæ
famæ scriptores Tragicos. Sed tale illud certa-
men

nenest, vt in eo vincatur Euripides ab Æschylo, & hic proclametur illo longè *τρανχότερον*, multoq; grandiloquentior, & in rebus iuxta ac verbis sublimior. Quare non est mirum, etiam hodie in tanto Poëtarum numero, tam paucos esse inter se consimiles, vt vix centesimus quisque nomen Poëtæ iam mereatur. Hoc illos scire oportet, qui à Poëtis hodie accipiunt libros & carmina, & qui præmia illis iubentur decernere ab Imperatoribus, à Regibus, à summis Principibus. Est enim valde iniquum, conferre honorem, decus, diuitias, indoctis: quæ res solis debentur doctis, & docta poëmata scribentibus. Nam bonus & prudens non ignorabit, quid distent æra lupinis. Multi enim hodie sunt Thyrsigeri, si numerum respicias Poëtarum & Poëtastrorum: at pauci Bacchi, si videas bonitatem operum. Quorsum verò ista? inquires, vir Magnifice & Nobilissime: eò nimirum, vt intelligas, in vulgi iudicio non esse semper acquiescendum, quando de Poëtis pronunciant, qui ipsi aut non sunt Poëtæ, aut aliàs in literis non multum excellunt. Vulgus enim interdum rectè videt: est, vbi peccat. Quod ipsum tamen non eò cōmemoro, quòd ego iudicij tui æquitati diffidam. Noui enim qui & quātus vir sis, & quàm paucos tui similes habeas, in discernendis bonis scriptoribus à malis. Nam & optimarum literarum
studijs

EPIST. DEDICAT.

Studijs à prima adolescentia fuisti deditus, & Græ-
 cas literas cū Latinis vtiliter coniunxisti. Quibus
 rebus postea confirmatus, ad studium Iuris & Le-
 gum te maturè cōtulisti, in quo non modò sum-
 mū eruditionis & dignitatis Iuridicæ gradum es
 consecutus: sed pro tua quoq; singulari doctrina
 & sapientia, locum inter supremi Imperij Assesso-
 res meruisti: ita vt tandem etiam Aulæ Cæsariæ
 gubernaculis, & clauo Consistorij Imperialis sis
 admotus. Nec sanè immeritò, quando ad has in-
 genij dotes, etiā accedit animi tui æquitas & sin-
 gularis quædam bonitas, qua tu literarum huma-
 niorum studia promouere summo perè gaudes.
 Quare nō dubito, quin tu pro tua in me peructeri
 beneuolētia atq; fauore, cū has omnes Comœ-
 dias Aristophanis, tū hanc quoq; perfacetam fa-
 bulam, quæ tuo Nomini cōsecrata est, iam dein-
 cept sis placidè excepturus, & benignè promotu-
 rus, tum ab omni quoq; iniuria clementer prote-
 cturus. Idq; vt facias, etiam atq; etiam te rogo &
 obsecro. Salutat te vir doctissimus & optimus,
 Hermannus Lersnerus, I. V. D. Academiae Mar-
 purgensis in Hassia Cancellarius, & ibidem in Iu-
 re Antecessor. DEVM ego tibi opto perpetuò
 propitium, fortunam perennem, vitam incolu-
 mem, animum indefessum. Scripsi Francofordiæ
 ad Moenum, 19. Cal. Iunij, Anno, &c. 86.

OCCA.

OCCASIO RA- NARVM.

 CCISO ab Atheniensibus Socrate, Euripides exhibuit populo Tragœdiâ; in qua Palamedem iniuste occisum à Grecis introducebat. Sed quia pleraque in ea Tragœdia sic gerebantur, ut cædem Socratis non Palamedis referrent: magnam conflauit Euripides Aristophani inuidiam. Hanc ut declinaret Poëta Comicus, Ranas cōscripsit: in qua Comœdia sicut in alijs ferè omnibus Comœdijs, laudibus Euripidis detrahit: illi aliàs blandiloquum verborum lenocinium, & sophisticum dicendi genus, atque inanem orationis pompam, aliàs rerum ipsarum, quas tractat, nescio quam absurditatem & ineptitudinem, non citra odij suspicionem, obijciens. Nam verissimum est, quod apud Hesiodum dicitur:

Καὶ κερταμεὶς κερταμεῖ κοτέει, καὶ τέχῳι τέχτων:
Καὶ πλωχὸς πλωχῷ φρονέει, καὶ αἰοιδὸς αἰοιδῷ.

Ut autem vulgi & sapientum, qui Euripidem admirabantur, odium deuictet: Bacchum introducit, qui nulum in terris bonum Poëtam, præsertim Tragicum, exi-

fiere

OCCASIO RANARVM.

stere conquestus inferos adire statuit: ut Euripidem in vitam inde reducat. Sed eo cum peruenisset, Æschylam cum Euripide, de ingenij & sapientiæ gloria, non modo concertantem, sed etiam aduersarium suum longè superantem inuenit. Quare, quod præter expectationem ipsi euenerat, relicto Euripide, Æschylum secum ab inferis reducit. Est autem huius fabulæ argumentum tale.

ARGV-

ARGUMENTVM

RANARVM.

BACCHVS desiderio boni poetæ adductus, inferos adire constituit: vt illinc reducat Euripidem. Quare cum seruo Xanthia iter ingreditur: gestate seruo humeris imposita stragula, & interim equitate asinū, vnde risus materia capitur. Primò autem ad ostium Herculis deueniūt, vt eum de via ad inferos eundi consulant. Ille Bacchum Herculeo amictum habitu conspicatus, facete irridet. Cognito autem profectionis consilio, varias Baccho vias aperit, quibus peruenire posset ad inferos. Sed cū nulla earum placeret Baccho, aliam monstrat, qua per stygiam paludem, ductu Charontis sit transeundum. Digressi ab Hercule, fortè incidunt in mortuum, qui ad sepulturam efferebatur. Ab hoc petunt, vt Xanthiam onere liberet, & stragula secum ad inferos deportet. Sed quia de mercede nō possunt conuenire inter se, Bacchus à mortuis repellitur. Interim commodè ad ripam Charontis accedūt. A quo Bacchus in nauem suscipitur: sed Xanthia, quòd nauali prælio apud Arginusas non interfuisset, paludem circumire cogitur. Transmittenti Baccho RANAE in loco occulto, stygiæ paludis, coaxatu suo accinunt. Vbi traiecit paludem Bacchus, celeriter Xanthiam ad se recipit. Occurrunt ipsis varia monstra, & Proteo mutabilior Empusa. Ibi toto animo externatur Bacchus, ac vix tandem serui, in Elysium prospicientis, oratione confirmatur. Ad extremum, in locum beatorum perueniunt: vbi Chorus initiatorum tibijs & vocibus Bacchum laudat, & Bacchanalia celebrat: rædasq; ardentes, pro more Atheniensium,

ARGVM. IN RANAS.

In manibus gestat. Idem in duas mox partes, seu dimidios
 choros, diuilit: ex vna parte homines impios, rudes, scur-
 ras, seditiosos, proditores, avaros, & similis farina, à sacris
 remouet: ex altera hymnos canit, quibus Cereris & Bac-
 chi laudes peraguntur. Ab eodem semichoro Archidemus
 traducitur, itemq; Clisthenes & Seuinus notatur. Postre-
 mò Bacchus accedit, & Chorum de Plutonis regia, vbi ea
 sit, interrogat. Qua monstrata, Chorus ex vtraq; parte læ-
 tatur ac tripudiat: ipse ostium leniter pulsatur: prodit ibi
 Æacus, qui conspecta Claua ac Leonina, Herculem adesse
 arbitratur, qui iam olim Cerberum abstulisset. Itaq; gra-
 ui ira commotus, Gorgones & Harpyas vocatum abijt, vt
 ipsum constringant. Trepidante illic Baccho, & totis ani-
 mis consternato, seruus Xanthia paulò confidentior, ha-
 bitum cum illo permutat. Aduenit de improviso famula
 Proserpinæ, quæ Herculem ad lautissimum epulum, ab
 hera instructum, inuitat. Eam felicitatem seruo inuidens
 Bacchus, se prius cum illo iocatum affirmat: ipsumque re-
 sumpto seruili habitu, Herculeum amictum cogit depo-
 nere. Sed priusquàm in regiam Plutonis ingrediuntur,
 duæ cauponæ, Pandoeutria & Plathana, nouum Baccho
 terrorem iniiciunt. Ratæ enim eum esse Herculem, de vo-
 racitate illius & furtis queritantur: simulq; viro extrema
 mala, ac quæuis supplicia comminantur. Ibi denuò peri-
 clitans Bacchus, seruum orat, exoratque, vt permutato se-
 cū habitu, sese Herculem esse simulet. Redit interim cum
 Lorarijs suis in Scenam Æacus: & Xanthiam pro Hercu-
 le, Cerberi raptore cōstringit, vt de illo supplicium sumat.
 Negat Xanthias se ad Inferos vnquam descendisse: & vt
 fidem sibi conciliet, seruum suum (qui iam erat Bacchus,
 cum se simulans) vincere & torquere iubet. Sed is, quòd
sibi

sibi à quæstione metueret, Deum se esse profiteretur, & Bacchum quidem Iouis filium. Xanthias, ut herum confunderet, Æaco suadet, ut in vtriusque diuinitatem inquirat: & alternis ictibus vtrumque verberet: tum, quem dolere videat, eum pro Deo non habeat. Instituito hoc examine, cum vterque plagas inflictas constanter ferret, Bacchus quidem ut Deus *ἀπαθὴς*: Xanthias verò, ut seruus, cuius tergum plagis occalluerat: tandem omnia hac inquirendi ratione, ambos in regiam Plutonis introducit: ut illic examinentur. Illis de preiis, Chorus partim in sceleratos, ut Cleophontem & Cligenem, inuehitur: partim de suo officio, & commoda ratione gubernandi Rempub. deferit. Paulò post progreditur ex regia Plutonis famulus, cū Xanthia, Bacchi famulo. Hi seruatorum more, heris absentibus obtrectant: & virtutes suas narrant. Orco autem in regia tumultu, famulus Plutonis Xanthiæ exponit ambitionem Euripidis: quòd sceleratorum suffragij aduvs primas tenere, & Æschylo ac Sophocli palmam tragicam eripere conetur. Tum, quæ innox inter vtrumque altercatio futura sit, paucis commemorat. Reuersis in domū Plutonis seruilis, Chorus de eadem altercatione prætagit, Æschyli iracundiam & grandiloquentiam, Euripidis verò garrulitatem perstringens. Mox adest ipse Euripides, qui occupata sede Æschyli, grauitè poëtam veterem criminatur. Existunt vtrinque conuitia, quæ vix tandem a Baccho sedantur: vtroque in placidum colloquium contentiente. Habitis vndiquaque precibus, proluxa instituitur concertatio, & poëtarum inter se contentio: In qua primum Euripides Æschylum reprehendit, quòd in Achille & Niobe, personas *μεγαλαπρεπείς* mutas introduxerit, & spectatorem suspendent, ideoque deceperit. Tum

ARGV. M. IN RANAS.

quodd noua verba & animalia, vt ἰωπαλεξήσοντας & παλάφοις effinxerit. Præterea, quodd ipse doctos, Æschylus verò indoctos discipulos post se reliquerit. Denique quodd sua poemata Reipub. profuerint, Æschyli obfuerint. Qua accusatione Chorus permotus, Æschylum hortatur, vt placidè, & sine ira, contra Euripidem se tueatur. Itaque ille primo omnium, quod vltimo loco sibi obiectum fuerat, eruditè diluit, & suas Tragœdias plus quàm Euripidis profuisse, ex eo demonstrat, quodd sua ætate viri bellicosi fuerint, qui Persas vicerint. Euripides verò tempestate, homines turbulenti, Cleones & Alcibiades, qui pacem publicam ciuibus & patriæ eripuerint. Deinde verbis suis gradibus, loquacitatem Euripidis opponit, & neglectum decori, quodd seruo & hero eandem tribuerit orationem: vnde morum facta sit dissolutio. Tandem Chorus accedit, & poetas disceptantes locum mutare, atque aliò secedere iubet: tum noua & vetera depromere mandat. Quibus ita constitutis, Euripides Æschyli Prologos examinat, eumq; αὐτολογίας accusat. Cuius ille vicissim Prologos, præmissa suorum defensione, mirificè exagitat, omnes sibi conformes esse demonstrans: vt quibus penè omnibus τὸ ληκώγιον ἀπώλεσεν accommodari possit. Hinc à Prologis ad Choros transeunt: quos, vt perperam ab Æschylo factos, Euripides demonstrat: ipse ex diuersis eiusdem Tragœdijs varia carmina ridiculè confuit: quibus odiosas repetitiones annectit. Sed eandem illi & parem gratiam, idque maiori cum venustate reponit Æschylus. Baccho autem vtrunq; hortante, vt à certamine, & odiosa altercatione desistant, petit Æschylus vtriusque verba & merita appendi statera atq; librari. In eo examine Æschyli verba sua graui-

grauitate, Euripidæis longè præponderant. Ad postremū
Pluto accedit, & Bacchum de vtroque Poëta sententiam
pronunciare iubet: vt qui melior ei videatur, eum secum
deducat. Sed quia difficile erat, alterū alteri præferre: ideo
Bacchus nouas vtrique quæstiones proponit. Et primū
de Alcibiade quid sentiant, vtrumque iubet dicere. Dein-
de de Repub. rectè instituenda quærit: vt ciuitas salua, &
beati sint ciues. Vbi cū ambo grauitè dixissent, Bac-
chus frustra indignante Euripide, Æschylum sibi eligit:
quibus abituris, Pluto epulum prius exhibet. Hac re
animaduersa, Chorus sapientiam laudibus effert, eiusque
vtilitates proposito Æschyli exemplo commemorat. Plu-
to abeunti Æschylo valedicit, & quid Athenis eum effi-
cere velit, paucis exponit. Cui ille vicissim Sophoclem
commendat: vt reiecto Euripide, suum ipse interea
locum teneat. Accedit & Chorus, qui abeun-
tes læto carmine prosequitur.

ARGVMENTVM

ΑΚΡΟΣΤΙΧΕΣ.

Reducere optans ad superos vatem bonum,
Adit inferos Bacchus: rana stygis accinunt,
Nemore sed Elysio certat cum Euripide
Æschylus: eoq̃ victo mox reducitur.

PERSO

PERSONAE DRAMATIS.

Xanthias, seruus.

Bacchus.

Hercules.

Mortuus.

Charon.

Chorus Ranarum.

Sacerdos.

Chorus initiatorum.

Æacus.

Famula Proserpinæ.

Pandocentria.

Plathana.

Euripides.

Æichylus.

Pluto.

Gg 3

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΒΑΤΡΑΧΟΙ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ
Σκηνή πρώτη.

ΞΑΝΘΙΑΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

Ἰπὼ πὶ τῷ εἰωθότων ᾧ δέωποτα,
Ἐφ' οἷς αἰὲ γελῶσιν οἱ θεώμενοι;

Δι. Νῆ τὸν Δί', ὅπ' βέλῃ γε, πλὴν
πιέζομαι.

Τὸ το δε φύλαξαι. πάνυ γὰρ ἐς' ἡδὴ
χολή.

Ξανθ. Μὴ δ' ἕτερον ἄγε εἶόν τι; Διόν. πλὴν γ', ὡς γλί-
βομαι.

Ξα. Τί δ' αἶ, τὸ πάνυ γέλοιον εἶπω; Δι. ἢ Δία:

Θαῤῥῶν γ', ἐκείνο μόνον ὅπως μὴ ῥεῖς. Ξα. τὸ τί;

Δι. Μεταβαλλόμενον τὰνάφορον, ὅτι χεζήπῃς.

Ξα. Μὴ δ' ὅπ' τοσῶτον ἄχθῃ ἐπ' ἐμαυτῷ φέρων,

Εἰ μὴ χαθαρήσῃ τις, ὅποπαρδήσομαι;

Δι. Μὴ δὴθ', ἱκετεύω, πλὴν γ' ὅτ' αἰ μέλλω ξεμεῖν,

Ξα. Τί δὴτ' ἔδδ' με ταῦτα γὰρ σκεῖν φέρειν;

Εἴωθε ποιήσω μηδέν, ὦν ἄφ' ὀφρυσίν χθ

Εἴωθε ποιεῖν, καὶ Λύκας, καὶ μεψίας,

Σκεῖν φέρουσ' ἐλάχιστ' αἰ κωμωδία;

Δι. Μὴ

ARISTOPHANIS

RANAE.

ACTVS I. SCENA I.
XANTHIA, BACCHVS.

Oquar né here vſitata, & quorum
gratia

Risū ſubinde edere ſpectatores ſolēt?

BA. Imò vt lubet: modò ne iſtud pro-
feras, premor.

XA. At neq, aliud quiddā vrbānum?

BA. modò ne vt premor,

Caue iſt hoc. XA. Quid igitur? an non eloquar, quod ma-
ximè

Sit ridiculum? BA. Imò loquere audacter per Iouem:

Illud duntāxat ne mihi, quæ ſo dixeris.

XA. Quid illud? BA. nempe, ne, ſportam dum ſers ſuper
Humerum, & crebrò reijcis ex vno in alterum,

Dicas cacatur ire te. XA. at neque hoc loquar,

Quòd tantum onus feram: vt, niſi me quis hominum

Eo iam ſubleuet, crepitum emittere velim.

BA. Nequaquam id aies, niſi cum ego vomere cæpero.

XA. At quorū ſum oportebat me ferre hæc ſtragula:

Si nihil eorum fecero, quæ Phrynichus,

Lycis, atque Amipſias ijs facere ſolent,

Quos fingunt vaſa geſtare in comædijs.

Gg 4

BAC.

ARISTOPHANIS

Δι. Μὴνιῦ ποιήτης, ὡς ἐγὼ θεώμιθ,
 "Ὅταν πῦρ ποῖται τῷ ὀφισμάτων ἰδῶ,
 Πλὴν ἢ παυτὸ ὡρετὺν περὶ ἀπὸ χρομαί.
 Σα. Ὡς περὶ χακοῦ αἵμων, ἀρ' ὅτε ἀγχιθ' ἔποσι
 "Ὅπ' ἰσθίεται μὲν τὸ δὲ γελοῖον ὅκ' ἐρεῖ;
 Δι. Εἴτ' οὐ γ' ὕδατος ταῦτ' ἔστι καὶ πολλὴ θυφή;
 "Ὅτ' ἐγὼ μὲν ὦν Διόνυ' εἶμι, ὕδ' ὅς Σαμνίς,
 Αὐτὸς βαδίζων καὶ ποτῶν, τὸτον δ' ὄχ'ω,
 "ἵνα μὴ ταλαπυροῖτο μὴδ' ἀχθῇθ' φέροι;
 Σα. Οὐ γὰρ φέρω γὰρ; Δι. πῶς φέρεις γὰρ, ὅς γ' ὄχευ;
 Σανθ. Φέρων γε ταυτί. Δι. τίνα τρόπον; Σανθ. βαρέως
 πάνυ.
 Δι. Οὐκοῦν τὸ βάρος τῶθ' ὃ σὺ φέρεις, οὐκ εἶ φέρεις;
 Σα. Οὐδ' ἔθ', ὅγ' ἐγὼ γὰρ καὶ φέρω, μὰ τὸν Δί' οὐ.
 Δι. Πῶς γὰρ φέρεις, ὅς γ' αὐτὸς ὑφ' ἑτέρου φέρει.
 Σα. Οὐκ οἶδ': ὃ δ' ὦμ' ἔποσι πιέζεται.
 Δι. Σὺ δ' οὐκ, ἐπεὶ δὴ τὸν ὄνον εἰ φῆς σ' ὠφελεῖν,
 "Ἐν τῷ μέρῳ σὺ τὸν ὄνον ἀράμηνθ' φέρε.
 Σα. Οἶμοι χακοῦ αἵμων: τί γὰρ ἐγὼ ὅκ' εἰσιν αἵμα-
 χου.
 "Ἦτ' αἴ σ' ἐκκύβητ' αἴ ἐκέλευον μακρά.
 Δι. Κατὰ δ' αὖ πανουργοὶ καὶ γὰρ ἐγὼ εἰς τὴν θυρεῶν
 "Ἦδη βαδίζων εἰμὶ τῆς δ': οἱ παῖδά με
 "Ἐδὲ τραπεζῶν: παῖδ' ἰόν, παῖ, ἡμὶ παῖ.

ΔΡΑΜΑ-

BA. *Caue hoc faxis, nam quoties ego huiusmodi
Lenociniorum, & præstigiatorum quidpiam
Video: plus quàm anno senior effectus abeo.*

XA. *O ter miserè miseram cervicem isthanc meam:
Qua tantum affligitur, & ioci nihil proferet?*

BA. *Non contumelia hæc est, & mollicies mera?
Ego, qui Bacchus sum, patre ortus Stamnio,
Pedes ingredior & lassor: atque isthunc veho,
Ne defatigetur, neu quid oneris ferat.*

XA. *An non fero onus?* **BA.** *quomodo feras, qui ipse ve-*
beris.

XA. *Fero certè hoc.* **BA.** *quomodo?* **XA.** *valde egrè &*
duriter.

BA. *An non istud onus, quod tu fers, asinus gerit?*

XA. *Minimè, ut quod ego fero atque habeo: non per*
Iouem.

BA. *Quomodo fers obsecro: qui ferris ab alio?*

XA. *Nescio sanè. Sed hic humerus affligitur.*

BA. *Age, si nihil prodesse tibi dicis asinum,
Eum tu humeris impone, & sublatum gere.*

XA. *Heu me miserum, cur non nauali praelio*

Interfui? certè ego te iam ad fletus bere

Dudum impulissem. **BA.** *agedum descende verbero.*

Nam nunc prope ostium via peruenimus:

Quò primùm oportebat gradum conuertere.

Heus, heus: puer heus: puer tibi dico, puer.

ARISTOPHANIS
ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ
Σκηνὴ δευτέρα.

ΗΡΑΚΛΗΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ,
ΞΑΝΘΙΑΣ.

ΤΙς τινὲς ἥραν ἐπ' ἀτάξει; ὡς κενταυρικῶς
Ἐνήλαθ', ὅς τις εἶπέ μοι, τουτὶ πῖ λῶ;

Δι. Ὁ παῖς. Ξα. τί ἐστίν; Διόν. Οὐκ ἐνεθυμήθης; Ξανθ.
τὸ τί;

Δι. Ὡς σφόδρα μ' ἔδιδε. Ξα. νῆ Δία, μὴ μαινόιοι γα.

Ἡρ. Οὔτοι μά τι νῦν Δῆμητρα διύαμα μὴ γελᾶν,
Καί τοι δάκνω γ' ἐμαυτὸν, ἀλλ' ὅμως γελῶ.

Δι. Ὡς δαμόνιε πρὸς ἐλθε. δέομαι γὰρ τί σου.

Ἡρ. Ἀλλ' ἔχ' οἷός τ' εἴμ' ἀποσοφῆσαι τ' γέλων,

Ὅρων Λεοντίῳ ὅπ' κροκατῶ καμνύειν.

Τίς ὁ νοῦς; τί κόθορν' οὐ καὶ ῥόπαλον ξυνηλθέτις;

Ποιγῆς ἀπεδήμης; Δι. ἐπεβάτευσον Κλέφθενε.

Ἡρ. Κἀναυμάχ' ἄρας; Δι. κατεδύσα μὲν γυναικῶς

Τῶν πολεμίων, ἢ δώδεκ', ἢ τρισχάδεκα.

Ἡρ. Σφῶ; νῆ τὸν Ἀπόλλω: κατ' ἔγωγ' ἐξηχρόμην.

Δι. Καὶ δῆτ' ὅπ' ἴ νεὺς αἰαγινώσκοντί μοι

Τινὲς Ἀνδρομέδαν πρὸς ἐμαυτὸν, ἐξ αἴφνης πόθ' οὐ

Τινὲς καρδίαν ἐπ' ἀτάξει: πῶς οἶει σφόδρα;

Ἡρ. Πόθ' οὐ; πόσος τίς; Δι. μικρὸς, ἢ λίχ' οὐ Μόλων.

Ἡρ. Γυναικὸς; Δι. οὐ δῆτ'. Ἡρακλ. ἀλλὰ παυδὸς; Δι.
ἔδαμῶς.

Ἡρ. Ἀλλ'

ACTVS I. SCENA II.

HERCVLES, BACCHVS,
XANTHIA.

Q Vis ostium pulsauit? quàm centauricè
Influit, quisquis est, ehem, dic mihi, quid est?

BA. Puer. **XA.** quid est? **BA.** non animaduertisti hoc?
XA. quid hoc?

BA. Quomodo me extimuerit? **XA.** ne delira obsecro.

HE. Non possum non ridere per sacra Cereris:

Nam etsi premordeo memet, rideo tamen.

BA. Bone vir, accede, nam tua opera mihi opus est.

HE. Non possum continere risum: quando ita

Leoninam crocoto inductam conspicio.

Quid hoc animi? quid claus cum coturno erat

Commercij? quò terrarum tendis? **BA.** Clithrenem

Inscendi. **HE.** & nauali certasti praelio?

BA. Imò aliquot naues hostium depressimus:

Duodecim, ni fallor: aut forte tredecim.

HE. Vos? sic per Phæbum: & ego expergiscebar dein'.

BA. Equidem legenti tum in naui Andromedam, mihi

Subitus quidam Cupido perculit meum

Animum: quàm tu putas vehementer, mi' Hercules?

HER. Cupido? quantusnam? **BAC.** exiguus, ut est
Molo.

HE. Num mulieris? **BA.** haudquaquam. **HE.** sed pue-
ri. **BA.** neutiquam.

He.

ARISTOPHANIS

Ἦρ. Ἄλ' αἰδρὸς; Δι. ἀπατά. Ἦρακλ. ζυνεγένον
Κληθεῖς;

Δι. Μὴ σκώπῃς μὲν ὦ δελφ': ὅ γάρ, ἀλλ' ἔχω κακῶς.
Τοιοῦτος ἡμερὸς με διαλυμαίνεται.

Ἦρ. Ποῖος τις; ὦ δελφίδιον. Δι. Οὐκ ἔχω φράσαι.

Ὅμως γε μέντοι σοὶ δι' ἀνιγμῶν ἔρω,

Ἡδὴ ποτ' ἐπεγύμνασας ἐξαίφνης ἔτνοες;

Ἦρ. Ἐτνοές; βαβαιάζ, μυριάκις ἐν τῷ βίῳ.

Δι. Ἀρ' ἐκδιδάσκω τὸ σαφές, ἢ τέρα φράσω;

Ἦρ. Μὴ δῖτα περὶ ἔτνοες γε: πάνυ γὰρ μαινταῖα:

Δι. Τοιοῦτοσι τοίνυν μεδαρδάπει πότῳ

Εὐειπίδου, καὶ ταῦτα τὰ τεθνηκότῳ.

Κοῦδ' εἰς γέ μ' αὖ πείσσει αἰθρώπων, τὸ μὴ σὺκ

Ἐλθεῖν ἐπ' ἐκείνον. Ἦρ. πότερον, εἰς ἃ δ' ἔχεται;

Δι. Καὶ νῆ Δί' εἴ τι γ' ἔστιν ἐπ' ἡφατέρῳ.

Ἦρ. Τί βυβλόμην; Δι. δέομαι ποιητῶν δεξιῶν:

Οἱ μὲν γὰρ σὺκ' ἔτ' εἰσὶν, οἱ δ' ὄντες, χακοί.

Ἦρακλ. Τί δ' σὺκ' Ἰοφῶν ζῇ; Δίου. Ἰοῦτο γὰρ τοὶ χαί
μόνον

Ἐτ' ὅτι λοιπὸν ἀγαθόν: εἰ καὶ τῶτ' ἄρα:

Οὐ γὰρ σάφ' οἶδ', ὅδ' αὐτὸ τὸ θ' ὅπως ἔχει.

Ἦρ. Εἴτ' ὅχι Σοφοκλέα πρὶν ὄντ' Εὐειπίδου

Μέλλεις ἀναγαγεῖν, εἴ ῥ' ἐκείθεν δεῖσ' ἄγχι;

Δίου. Οὐ, ὅτιν γ' αὖ Ἰοφῶντ' ἀπλοῶν αὐτὸν μὲν

νον,

Ἄνευ Σοφοκλέους, ὅ, τι ποιεῖ κωδωνίστω;

Κάλλως. ὁ μὲν γ' Εὐειπίδης πανῶργ' ὢν,

Καὶ

*HE. Sed viri. BA. atar. HE. num ergo tu fellasti Clis-
thenem?*

*BA. Ne ludifies me frater: enim uerò male
Habeo, quando quidem me tanta cupiditas tenet.*

*HE. Quenám cupiditas, mi fratercule? BA. non quæ
Dicere: sed dicam tibi per ænigmata tamen.*

Vnquam né tu repente petijsti fabæ

Pultem? HE. fabæ pultem? hui, plus decies millies

In vita. BA. quid? clarè hoc dico, an aliud loquar?

HE. Nihil de fabis, nam satis isthac intell'go.

BA. Tantus me amor videndi Euripidem tenet:

Quamuis iam mortuus sit: ut nemo mihi

Hominum persuaferit, ut ne conueniam hinc eum.

HE. An obsecro tu ergo descendes ad inferos?

BA. Et per Iouem. si est quicquam inferius inferis.

HE. Quid illic acturus? BA. poëta opus est mihi

Bono. nam tales nusquam sunt hic amplius,

Qui verò sunt, mali sunt. HE. quid ais? an Iopho

Non uiuit amplius. BA. solum hoc nobis boni

Adhuc superest: si modo superest hoc tempore.

Neque enim sat noui, quomodo res habeat cum eo.

*HE. Cur verò non potius Sophoclem, quàm Euripi-
dem*

Reduces: si quis omninò reducendus est?

BA. Non, nisi prius seduxero Iophonem à patre

Sophocle: & quid nam rei gerat, explorauero.

Aliàs enim, ut versutus est, Euripides

Isthinc

ARISTOPHANIS

Καὶ ξυμποδράναι δ' εὖρ' ὅτι χρήστέ μοι.

Ὁ δ' εὐκολοῦ μὲν ἐστ' αὖδ', εὐκολοῦ δ' ἐκεί.

Ἡρακλ. Ἀγάρ τιν' δὲ ποῦ ἐστίν. Δι. Σπολιπών μ' ὀποί-
χεται;

Ἀγάρ τις ποιητής, καὶ ποθεινὸς τοῖς φίλοις.

Ἡρ. Ποῦ γινώσκῃς τῶν τλήμων; Δι. ἐς μακάρων εὐωχίας.

Ἡρ. Ὁ δὲ Ξενοκλῆς; Δι. ἐξέλοιστο νῆ Δία.

Ἡρακλ. Πυθάρηλοῦ δέ. Ξαίθ. ὦ δὲ ἐμοῦ δ' οὐδεὶς
λόγος,

Ἐπιβίβορ' ἔχου τὸν ὦμον ἔκασσι σφόδρα;

Ἡρ. Οὐκοῦν ἕτερόν ἐστιν αὐτὰ μὲν ἡρακλῆα;

Τραγωδίας ποιοῦντα, πλεῖν ἢ μῦσα,

Εὐεπίδ' ἢ πλεῖν ἢ σαδίσω λαλίστερα.

Δι. Ἐπιφυλλίδες αὐτ' ὅστι, καὶ τρωμάματα;

Χελιδόνων μουσεῖα, λωβητὰ τέχνης,

Ἄφροδα ἱερόν, ἢ μόνον χορὸν λάβη;

Ἀπαξ ὡρεσσυρήσαντα τῇ τραγωδίᾳ.

Γόνιμον δὲ ποιητὴν, αὐτὸς ἔχ' εὖροισ ἐπὶ

Ζητῶν αὖ, ὅς τις ῥῆμα γενναῖον λάκοι.

Ἡρ. Πῶς γόνιμον; Δι. ὅδ' ἰδὲ γόνιμον, ὅς τις φθέγγεται;

Τοιούτοι πῶς κεκινδύωεν ἑμὸν;

Αἰθέρεα, Διὸς δωμάπον, ἢ χέρονος πόδα;

Ἡ φρένα μὲν οὐκ ἐτέλεσαν νόμοισι κατ' ἱερῶν.

Γλῶτταν δ' ὅτι πορνήσαν ἰδίᾳ τ' φρενός.

Ἡρ. Σὲ δὲ αὐτὸν ἀρέσκει; Δι. καὶ μάλα πλεῖν, ἢ μάλιστα.

Ἡρ. Ἡ μὲν κόβαλλά γ' ὅστιν, ὡς καὶ σοὶ δοκεῖ.

Δι. Μὴ

Ist hinc vnâ mecum aufugero huc tentauerit.

Nam Sophocles tam simplex illic est, quàm hîc erat.

HERCVL. Vbi verò est Agatho? BAC. reliquit me, & abiit,

Bonus Poëta, & amicis optatissimus.

HE. Quò abiit miser? BA. ad beatorum conuiuium.

HERC. Vbi Xenocles? BAC. pereat Xenocles, per Iouem.

HE. Pythagelus verò? XA. num de me nulla fit Mentio? cuius humerus tanta mole premitur?

HE. An non alij hîc sunt, qui scribunt Tragedias: Puellorum plusquàm decem puto millia:

Qui vltra stadium Euripidem garrulitate superant?

BA. Reijculi hi sunt racemuli, & loquaculi:

Hirundinum musæa: artis poëtica

Corruptores: statim euanidi, vbi vnum chorum

Adepti sunt, qui placeat in Tragedia.

Sed natiuum Poëtam haud vllum reperies,

Vbicunque inquires: qui boni quid proferat,

Et generosam aliquam depromat sententiam.

HE. Quomodo natiuum? BA. sic natiuum: qui canat

Aliquid, graui coniunctum cum periculo:

Vt æthera, domum Iouis, & temporis pedem:

Aut mentem iurasse quidem inuitam per sacra:

Sed linguam peierasse seorsim à mente. HE. num

Ergo hæc tibi placent? BA. Imò placent supra modum.

HE. Certè hæc versuta sunt: vt tu etiam indicas.

BA.

ARISTOPHANIS

Δι. Μὴ τὸν ἐμὸν οἶκόν μου ἔχῃς γὰρ οἰκίαν.

Ἦρ. Καὶ μὲν ἀτεχνῶς γε παμπόνηρα φαίνεται.

Διόν. Δὲ πνεῖν με δίδασκε. Ξανθ. ὦ εἰς ἐμοῦ δ' οὐδεὶς λόγος;

Δι. Ἄλλ' ὦντα ἔνεχα τίωδε τ' σκευὴν φέρω;

Ἦλθον, καὶ σὺ μίμησιν, ἵνα μοι τὰς ξείνας

τοὺς σὺς φράσῃς, εἰ δεοίμην, οἷσι σὺ

ἔχῃς τότ', ἡνίκ' ἦλθες ἐπὶ τὸν κέρβερον,

τοὺς τας φράσον μοι, λιμνάς, ἀρτοπάλια,

Πορνεῖ, ἀναπαύλας, ἐκβοπὰς, κρήνας, ὁδοὺς,

Πόλεις, διαίτας, πανδοκευτεῖας, ὅπου

Κόρεις ὀλίγοι. Ξανθ. ὦ εἰς ἐμοῦ δ' οὐδεὶς λόγος;

Ἦρ. Ὡσχέτλιε: πολέμοις γὰρ ἰέναι καὶ σὺ γε;

Δι. Μηδὲν ἐπὶ τοῖς αὐτῷ, ἀλλὰ φράζε τῶν ὁδῶν.

Ὅπως τάχιστα ἀφίξομαι εἰς ἄδου κάπν.

Καὶ μήτε θερμὴν, μήτ' ἄγαν ψυχρὰν φράσῃς.

Ἦρ. Φέρε δὴ τίν' αὐτῷ σοι φράσω φρώτιν; τίνα;

Μία μὲν γὰρ ὅστιν ἀπὸ χάλω καὶ θραυρίου,

Κρεμάσαντι (αὐτόν). Διόν. παῦε: πνιγμένον λέ-
γεις.

Ἦρ. Ἄλλ' ἔστιν ἀζαπὸς σὺν τομῷ περὶ μενίσθ,

Ἦ δὲ θυεῖας. Δι. ἄρα κώνηον λέγεις;

Ἦρα κλ. Μάλιστά γε. Διόν. ψυχρὰν γε καὶ δυσχε-
μερον:

Εὐθὺς γὰρ ἀποπήγνυσι τὸν πικνῆμα.

Ἦρ. Βούλῃ ταχεῖαν καὶ κατάντη σοι φράσω;

Δι. Νῆ

BA. Ne tu habites meum animum: nam propriam habes domum.

HE. Crenim prorsus videntur hæc mihi mala.

BA. Doce me cenare. XA. an nulla mei sit mentio?

BA. Nunc cur isto apparatu huc venerim, tuum

Hæc resecutus exemplum, paucis loquar,

Nempe, ut mihi, si opus sit, monstres hospites

Tuos, quibus tu utebaris, cum ad cerberum

Descenderes. Velim ergo dicas ordine,

Portus, popinas, diuersoria, ganeas,

Deflexiones, fontes, vrbes, itinera,

Victus, cauponas, in quibus paucissimi

Sint cimices. XA. ecquando mei sit mentio?

HE. Miserum te: vin' etiam tu illo descendere?

BA. Mitte hæc: neque addas quicquam: sed vias doce,

Quibus citissime perueniam ad inferos.

Sed neque nimis calidam docebis, neque nimis

Gelidam. HERC. quam ergo vis primam ex illis eloquar?

Quamnam: equidem vna est à resti, & scabello tibi:

Ut te ipsum suspendas BA. suffocatoria hæc

Via est, & nimium feruida: desine, haud placet.

HE. At est alia compendiosior, & magis

Trita illò, per mortarium. BA. an cicutam ais?

H. Omnino BA. at hæc nimis hyberna est, & frigida.

Nam homini citò solet congelare tibias.

HE. Vin' ergo celerem & præcipitem dicam tibi?

Hb

BA.

ARISTOPHANIS

Δι. Νῆπὸν Δί', ὥς ἔτ' ὅ γε μὴ βαδισκῷ.
 Ἦρ. Καθέρπεισόν νυ ἐς κερσμήκον. Δι. καὶ τα πῆ;
 Ἦρ. Ἀναβάς ὅπ' ἵπὸν πύργον τ' ὑψηλόν. Δι. πῆ δρῶ;
 Ἦρ. Ἀφ' ἐμὲ λυτὴ λαμπάδ' ἐντεῦθεν θεῶ.
 Καὶ παῖτ', ἐπὶ δ' αὖ φῶσιν εἰ θεοὶ μερόρι
 Εἴπαι, τόθ' εἶπα καὶ σὺ σαυτὸν. Διόνυ. πῶι; Ἦρ. καλ.
 καὶ τα.

Δι. Ἄλλ' ὑπὲρ ἡμῶν αἰὲρ κεφάλου θείω δύνω,
 Οὐκ αὖ βαδίζαμι τὴν ὁδὸν ταύτην. Ἦρ. πῆ δ' αἶ;
 Διόν. Ἦνάρ σὺ τότε κατῆλθες. Ἦρ. καλ. ἀλλ' ὁ πλοῖς
 πολὺς:

Εὐθὺς γὰρ ὅτ' ἡλίμνιω μεγάλῳ ἤξεις πάντ'
 Ἄβυσσον. Δι. εἴ τα πᾶς γε τῶρα φησόμεθα;
 Ἦρ. Ἐν πλοιαρίῳ τῶν ὀπίσ' ἀνὴρ γέρον.
 Ναύτης μὲν ἔξει, δὴ δ' ὅσολά μιν δὸν λαβών.
 Δι. Φεῦ ὥς μέγα δυνάσθον πανταχῷ πῶ δ' ὅσολον
 Πῶς ἡλθέτιν καὶ κεῖσε; Ἦρ. Θεοὶ σὺς ἦγαγε.
 Μετὰ ταῦτ' ὄφ' ἔς κ' ἴθι καὶ ὄφ' ἴ μιν εἰς
 Διόνόταλα. Δι. μή μ' ἐκπληττε, μηδὲ δειμάτου.
 Οὐ γὰρ μ' ἀποτρέψῃς. Ἦρ. εἴ τα βόρβορον πολὺν
 Καὶ σκῶρ ἀείνων. Ἐν δὲ τῷ τῶ καὶ μύθοις,
 Εἴ που ξέγον τις ἡδίκησε πώποτε:
 Ἦρ. Πᾶν δα κινῶν, τὰρ γύριον ὑφείλετο:
 Ἦρ. Μητὲρ ἡλοΐησεν, ἢ πατρὸς γνάφον
 Ἐπάταξεν, ἢ πτόρκον ὤμοσεν,

Ἦρ.

BA. Ita per Iouem: cùm ad itinera non sim idoneus:

Et tadium viæ perferre non queam.

HE. perrepta hinc in Ceramicum. BA. quid dum postea?

HE. Inscende turrim illic excelsam. BA. quid ibi agam?

HE. Demissam illic facem despecta, & postea

Cùm decurssores iusserint demittere

Facem: tum & tu præcipitem te demittito:

*BA. Quonam? HE. deorsum. BA. sed perdidero sic duas
Cerebri membranas. sanè haud iuero hanc viam.*

HE. Quam igitur? BA. eandē, quam tu iuisti iam antea:

HE. Sed longa est nauigatio: Venies enim

Ad longè maximam, adeoq; profundissimam

Paludem. BA. quomodo eā transmittam? HE. portitor

Quidam senex te in nauicula tantillula

Traiciet, accepiis à te, nauli vice,

Duobus tantum obolis. BA. eheu, quantum duo

Isti oboli vbique possunt? Verùm, dic mihi,

Quomodo eò perueneritis? HE. Theseo duce.

Sed & posthæc videbis angues, & feras

Innumeras, atque horrendas. BA. noli mihi metum

Frustrà iniicere; neque enim me deterrebis hîc.

HE. Tum verò cænum & stercus d'super innatans:

In quo iacent scelerati: ut cùm quis hospitem

Iniuria affecerit: aut puerum quempiam

Subagitatum pecunia fraudauerit:

Aut matrem pulsarit suam: aut colaphum patri

Infregerit: aut periurium commiserit:

Hb 2 Aus

ARISTOPHANIS

Ἡ μορσίμου τίς ῥῆσιν ἐξεζήτατο.

Δι. Νῆ τὸς θεοὺς ἐξηγήσῃς τὰ τοῖσι, καὶ
Τὴν πυρρίχην τίς ἐμάθε τῷ Κινησίου.

Ἡρ. Ἐντεῦθεν αὐλῶν τίς σε δαίεσι πνοή:

Ὅψι τε φῶς χάλισον, ὥς τῶν ἐνθάδε,

Καὶ μυρρινῶνας, καὶ θιάσους εὐδαίμονας

Ἀνδρῶν, γυναικῶν, καὶ κρότον χερῶν πολλῶν.

Δι. Οὗτοι δὲ δὴ πνέες εἰσιν; Ἡρ. οἱ μεμνημένοι.

Ξα. Νῆ τὸν Δί' ἔγωγ' οὐκ ὄνθ' ἄγων μυστήρια:

Ἀπὸρ' ἡ κατέξω ταῦτα τ' πλείω χρόνον.

Ἡρ. Οἷσοι φράσσουσ' ἀπαξάπανθ', ὧν αὖ δέ τί.

Οὗτοι γὰρ ἐγὼ ταῦτα παρ' αὐτῶν τ' ὁδόν

Ἐπὶ ταῖσι τῷ Πλάτῳ οἰκῶσιν ἵρυρας:

Καὶ χαῖρε πόλλ' ὦ δαίφει. Δι. νῆ Δία καὶ σύ γε

Υἱάεινε.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ

Σκηνὴ πρώτη.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΝΕΚΡΟΣ.

ΣΥ δὲ τὰ πρόματ' αὐθις λάμβανε.

Ξα. Πεῖν καὶ κατὰ θέαν; Αἰ. καὶ ταχέως μὲν τοι πάν.

Ξα. Μὴ δὴ θ' ἰκετεύωσ', ἀλλὰ μισθωσάμενα

Τῶν ἐκφερομένων, ὅς τις ὅπῃ τὰ τ' ἔρχεται.

Δι. Ἐὰν δὲ μὴ ὕρω; Ξα. τότε μ' ἄγην. Δι. χαλῶς λέγεις.

Καὶ γὰρ πινες ἐκφέρουσι τὰ ἰοὶν γεχρόν.

Οὗτ' ὅ, σὲ λέγω μὲν τοι, σὲ τὸν περὶ νηρότα:

Ἀνθρώποι, βέλῃ σκευάει εἰς ἄδου φέρειν;

Νε. Πόσ' ἄτῃα; Δι. ταῦτί. Νε. δύο δραχμαὶ μισθοὶ πλεῖς.

Δι. Μὰ

Quæ verbulum vnum transcripserit è Morfimo.

BA. Et per Deos addere oportebat hoc quoq,

Si Pyrrichen quis aïdicerit Cinesia.

HE. Exinde tibi arum te cinget sonus:

Lucemque aspicias, vt & hic, lucidissimam,

Et myrteta, & saltationes mulierum,

Virorumq, beatorum. plaususq, manuum.

BA. Et quinam hi sunt homines? HE. initiati sacris.

XA. Tum, per Iouem, ego sum asinus portans mysteria:

Sed non feram hanc oneris molem diutius.

HE. Illi tibi omnia exponunt, quorum indiges.

Nam proximè viam, quæ ad Plutonis fores

Perducit, isti habitant & nunc multum vale,

Misfrater. BA. & tu per Iouem, semper vale.

ACTVS PRIMI, SCENA III.

BACCHVS, XANTHIA, MORTVVS.

T*Verò Xanthia recipi isthac stragula.*

XA. Et antequã vix deponam? BA. recipe ocyus.

XA. Haudquaquam: sed te obsecro, vt hic aliquem ex mortuis

Mercede conducas: qui huic succedat oneri.

BA. Sin verò nullum reperiam? XA. tunc me adigito.

BA. Rectè mones: nam aliqui iam mortuum efferunt.

Heus tu; tibi dico: tibi inquam mortuo.

Vini tu homines nostras tecum ferre ad inferos?

MO. Quas res? BA. hasce. MO. siquidè antè mercedem dabis,

ARISTOPHANIS

Δι. Μὰ Δί', ἀλλ' ἔλαθον. Νε. ὑπάγεθ' ὑμεῖς τ' ὁδοῦ.

Δι. Ἀνάμνηνον ὦ δαμόνι, εἰς ξυμβῶ τί σοι.

Νε. Εἰ μὴ χαλκῆς δύο δραχμας, μὴ χιγλέρου.

Δι. Λάβ' ἐννέ' ὀβολούς. Νε. ἀναβιβῶντι πάλιν,

Ξα. Ὡς σεμνὸς ὁ χαλκῶτατος, οὐκ οἰμώζεται;

Ἐγὼ βαδίζω; Δι. χρεὶς εἶ, καὶ γεννάδας,

Χωρῶμεν ὅππότε πλοιοῖον.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ

Σκηνὴ τετάρτη.

ΧΑΡΩΝ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ,

Ὡπ', ὠραβαλῶ.

Δι. Τὴν πῖβῃ. Ξα. τῷ τολίμνῃ, ἢ Δία

Λύτη' σὶν, ἢ ἐφραζε: καὶ πλοῖον γ' ὄρω

Νῆ τὸν Ποσειδῶ, καὶ γ' ὁ Χάρων ἔτοσι.

Δι. Χαῖρ' ὦ Χάρων, χαῖρ' ὦ Χάρων, χαῖρ' ὦ Χάρων.

Χά. Τίς εἰς αἶα παύλας ἐκ κακῶν καὶ τραυμάτων;

Τίς εἰς τὸ λήθης πεδίον; ἢ ἔς ὄνου πόχας,

ἢ ἔς Κερβερίους; ἢ ἔς κόρακας; ἢ πὶ Τάναρον.

Δι. Ἐγὼ. Χά. ἄχως ἐμβαινε. Δι. ποῦ στήσιν δοκεῖς;

Ἐς κόρακας ὄντως; Χά. ναὶ μὰ Δία σου γ' εἵνεκα.

Ἐμβαινε δ'. Δι. πᾶν δ' εὖρε. Χά. δούλον οὐκ ἄγω,

Εἰ μὴ νεανυμάχηκε τίς πρὸς τῷ κρεῶν.

Ξα. Μὰ τὴν Δί' ἔγδρ', ἀλλ' ἔτυχον ὀφθαλμῶν.

Χά. Οὐκοῦν πρὸς τῷ λήθης πεδίον;

Ξα. Πού

Duas drachmas. BA. non per Iouem, sed dabo minus.

MO. Decedite hinc vos à via BA. mane miser:

An possim tecum pro mercede paciscier.

MO. Nisi dederis duas drachmas, ne disputes.

BA. Cape nouem obolos: MO. reuiuiscam, si accepero.

XA. Quàm honestus hic nequam? an nō pœnas iā dabit?

Ego ibo. BA. vir generosus es & per bonus.

Pergamus ad nauem. ----

ACTVS I. SCENA III.

CHARON, BACCHVS, XANTHIAS.

O Op, accede ad scapham,

BA. Quid hoc est? XA. hac palus illa est here, per

De qua dicebat Hercules: & bîcratem (Iouem:

Video, per Neptunum: atque hic est nauita Charon.

BA. Salue Charon: salue Charon: salue Charon.

CH. Quis in requiem hûc è miserijs & malis venit?

Nunquis in obliuionis campos, ad asini

Lanam, aut ad Cerberios, aut ad coruos venit?

Aus huc ad Tanarum accedit? BA. ego. CH. at citò

Ingredere. BA. sed quò cursum diriges?

An ad coruos? CH. per Iouem, vel tui gratia.

Ingredere tantùm. BA. puer heus. CH. seruum non reho,

Nisi qui nauali interfuerit praelio:

Et fortiter pro carnibus rem gesserit.

XA. Ego non, per Iouem: quia lippus tunc eram.

BA. Atqui paludem tu circumibis cursitans.

Hb 4

XA.

ARISTOPHANIS

Ξα. Πού δ' ἔστ' ἀναμνησῶ; Χά. ὦρ' ἀπὸ τὸν Αὐάφου λίθου,
 Ἐπὶ ταῖς ἀναπαύλαις· μανθανέας; Ξα. πάντ' μανθάνω·
 Οἱ μοι κακοδαίμων, τῷ ξυνέτυχον ἐξίσων;
 Χά. Κάτι ζ' ὅτι κώπλι. εἰ πὶς ὅτι πλεῖ, πωδέτα.
 Οὐτ' οὐ, τί ποιεῖς; Δι. ὅτι ποιῶ; τί δ' ἄλλο γ' ἢ
 Ἰζώ πὶ κώπλι, οἱ τ' ἀνέλευσάς με σύ;
 Χά. Οὐκοῦν καθεδ' εἰ δ' ἔστ' ἐνθαδὶ γάστρῳ; Δι. ἰδού.
 Χά. Οὐκοῦν περὶ βαλεῖ τὸ χεῖρε κακ' ἐπιεῖς; Δι. ἰδού.
 Χά. Οὐ, μὴ φλυαρήσῃς ἔχον, ἀλλ' ἀντίβας,
 Ἐλᾶς περὶ τύμῳς. Δι. κατὰ πῶς δ' αὖν ἵσται
 Ἄπ' ἑρ' οὐ, ἀταλάττωτ' οὐ, ἀσπασίμῳ
 Ὡν, εἴτ' ἐλαύνειν. Χά. ῥᾶ τ'· ἀκούσῃ γὰρ μέλη
 Κάμισ', ἐπ' ἡδ' ἀν' ἐμβάλης ἅπαξ. Δι. πίνων;
 Χά. Βατράχων, κύκνων θαυμαστά. Δι. κατὰ χέλευε δὴ.
 Χά. Ὡς π' ὅπ, ὡς π' ὅπ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ

Σκηνὴ πέμπτη.

ΧΟΡΟΣ ΒΑΤΡΑΧΩΝ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΧΑΡΩΝ.

Βρεκεκεκέξ, κοᾶξ, κοᾶξ·
 Βρεκεκεκέξ, κοᾶξ, κοᾶξ.

Λιμναῖα κερνύων τέκνα,

Ξυλάων ὕμνων βοᾶν

Φθελγῶμεθ', εὐγρηῖν ἑμαὶ ἀοιδαί,

Κοᾶξ,

*XA. Vbi ego te operiar? CH. ad lapidem Quani: hîc vbi
Sunt diuersoria: intellexti? XA. intelligo.*

Ah me miserum, cui nam occurri egressus homini?

CH. Sede ad remum, quod si quis præterea velit

Ad nauigare, is ocyus huc properet. Sed heus

Tu, quid nam agis? BA. quid ago? quid enim aliud, nisi

Quod ibi sedeo, vbi me sedere iusseras?

CH. Non igitur huc sedebis tu, venter popa? BA. en.

CH. Non proyicies manus, atque extends ita? BA. en.

CH. Non. nugas quæ sone agito: dum remum tenes:

Sed strenuè renitendo iam nauim age.

BA. At quomodo possim, rei qui nautica

Rudis, neque expertus mare, nec Salaminus

Sum, nauigare? CH. facillimè, quia audies

Lepidissimos cantus, vbi remum semel

Tantum inieceris aqua. BA. quos cantus obsecro?

CH. Ranarum, velut olorum. BA. age celestima incita,

CH. Oop, op. oop, op.

ACTVS I. SCENA V.

CHORVS RANARVM, BACCHVS,

CHARON.

B *Rekekekex, coax, coax:*

Brekekekex, coax, coax.

Quæ paludosa stirps,

Laudum modos consonos

Dicamus hîc concentibus canoris,

Hb 5

Code,

ARISTOPHANIS

Κοᾶξ, κοᾶξ,
 Ἦν ἀμρὶ νυσσίον Διὸς
 Διόνου (οὐκ ἐνλίμνασιν) ἰσχυομένων·
 Ἦν ἡχοκρατορὶ καμῶ
 Τοῖς ἱεροῖσι χύτρησιν,
 Χαρεῖ κατ' ἐμὸν τέμνω λαῶν ὅχλῳ.
 Βρεκεκεκέξ, κοᾶξ, κοᾶξ.
 Δι. Ἐγὼ δὲ ἀλγεῖν ἀρχομαι
 Τὸν ὄρρον, ὦ κοᾶξ, κοᾶξ.
 Χο. Βρεκεκεκέξ, κοᾶξ, κοᾶξ.
 Δι. Ὑμῖν δ' ἴσως οὐδὲν μέλει.
 Χο. Βρεκεκεκέξ, κοᾶξ, κοᾶξ.
 Δι. Ἀλλ' ἐξόλοισθ' αὐτῷ κοᾶξ.
 Οὐδὲν γὰρ ἔστ' ἄλλ', ἢ κοᾶξ.
 Χο. Εἰκότως ἔγωγ', ὦ πολλὰ πρᾶξαν.
 Ἐμὲ γὰρ ἔσθρξαν εὐλυνεῖ τι μῦθος,
 Καὶ κεροβάτας Πανί,
 Ὁ καλαμόφτης παύζων.
 Προσεπιτέρπειται δ' ὁ φορμηκίας Ἀπόλλων,
 Ἦνεκα δόνακος, ἐν πολύλειον
 Ἦνυθρον ἐν λίμναις τρέφω.
 Βρεκεκεκέξ, κοᾶξ, κοᾶξ.
 Δι. Ἐγὼ δὲ φλυσιάντας γ' ἔχω,
 Χ' ὡς πρὸς τοὺς ἰδίαι πάλαι,
 Κατ' αὐτὴν ἐγκύβας ἐρεῖ
 Βρεκεκεκέξ, κοᾶξ, κοᾶξ·
 Ἀλλ' ὦ φιλοδὸν γένεθ' αὐτὰρ αὖτε.

Χο. Μᾶλ

Coax, coax.

*Quis ante Nyseium Iouis
Dionysum, apud Limnas memorauimus.*

Ebria cùm populorum

Turba frequentibus ellis,

Sacrum nemus in meum procederes,

Brekekekex, coax, coax.

BA. At podicem meum dolor

Nunc occupat, coax, coax.

CH. Brekekekex, coax, coax,

BA. Sed vos nihil fortè afficit.

CH. Brekekekex, coax, coax.

BA. At occidatis cum hoc coax.

Nileſſ enim, præter coax.

CH. Atqui non immeritò ô curiose,

Quia me amârunt & aureæ Camæna, &

Corniger ipſus Pan:

Calamum ita inflare doctus.

Sed & Apollinem afficit concentus iste:

Quòd ego calamum alo, lyricinibus

Idoneum, in paludibus.

Brekekekex, coax, coax.

BA. At nunc ego habeo puſtulas

Sudarq̃, mihi dudum culus,

Et modò ſonabit pendulus:

Brekekekex, coax, coax.

Ehò canorum genus deſiſte.

CH,

ARISTOPHANIS

Χα. Μᾶλλον μὴ οὐ φτεγξόμεθ', εἰ δὲ ποτ' ὅ
Ἡλίοις εἰ ἀμέρασιν

Ἡλάμεθα ῥα κυπείρου,

Καὶ φλέω χαίροντες αἰδῆς

Πολυκολύμβοις μέλεσιν.

Ἡ Διὸς φεύγοντες ὄμβρον,

Ἐυθεροὶ εἰ βυτῷ χορεία

Λιάλαι ἐφτεγξάμεθα

Πομφολυχοπαλάσμασι.

Βρεκεκεκέξ, κοᾶξ, κοᾶξ.

Δι. Τὴ παρ' ὑμῶν λαμβάνα.

Χα. Δφνά γ' ἄρα πφσόμεθα.

Δι. Δφνόπερα δ' ἔγωγ' ἐλαύνω,

Εἰ ῥα ῥραγήσομαι.

Χα. Βρεκεκεκέξ, κοᾶξ, κοᾶξ.

Δι. Οἰμῶζετ' ὃ γὰρ μοι μέλει.

Χα. Ἀλλὰ μὲν κεκραξόμεσθα

γ' ὅποσοι ἢ φαρυγξ αἰήμηρ

Χαιδάνη δὲ ἡμέρας:

Βρεκεκεκέξ, κοᾶξ, κοᾶξ.

Δι. Ταύτῳ γὰρ οὐ νικήσεις.

Χα. Οὐδὲ μὲν ἡμᾶς σὺ πάντες.

Δι. Οὐδὲ μὲν ὑμεῖς γε δή με

Οὐδέ ποτε, κεκραξόμεν γὰρ:

Καὶ με δεῖ δὲ ἡμέρας:

Ἐως αἰήμηρ ὅππερα τήσω τῷ κοᾶξ.

Χα. Βρεκεκεκέξ, κοᾶξ, κοᾶξ.

Δι. Ἐμὲν

CH. Et nos canemus magis nunc: *Ghent*
 Vnquam apricis in diebus,
 Transiluiimus cyperum
 Et pbleum sonantes voco
 Bene natos numeros.

Aut cum imbrem Iouis cauentes,
 Choræam aquosam in Imo
 Mirè lusimus profundo,
 Vorticum orientum sono.
 Brekekeke x, coax, coax.

BA. Isthuc à vobis aufero.

CH. Ergo mala sufferemus.

BA. Imò ego mala sufferam, &
 Rumpar vsque remigans.

CH. Brekekeke x, coax, coax.

BA. Perite: nil cura est mibi.

CH. Et clamabimus sonando,
 Vtique quantum sustinebit

Nostri faux totos dies,

Brekekeke x, coax, coax.

BA. At hoc me non superabitis.

CH. Sed neque tu nos vniuersos.

BA. Hoc vos vsque me vincitis.

Vociferabor, et si totos

Me dies oporteat

Clamare: donec istud reprimam coax.

CH. Brekekeke x, coax, coax.

ARISTOPHANIS

Δι. Ἐμελλον ἄρα παίσῃ πόθ' ὑμᾶς τῷ κράξ.
 Χά. Ὡ παῖε παῦε, πῶρα καλῶ τῷ κοπίῳ
 Ἐκβαί' ἀπὸδ' ὅτ' ἔναυλον. Δι. ἔχ' δὴ πῶ' βολῶ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ Σκηνὴ ἐκτὴ.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΙΕΡΕΥΣ.

Ο Ξανθίας, ποῦ Ξανθίας; ἢ Ξανθίας.
 Ξα. Ἰαῦ. Δι. βιάδι' εἰ δ' εὖρ. Ξα. χαῖρ' ὦ δέσποτα.
 Δι. τί' ἔστι τῶν ταυτοῦ. Ξα. σκότ' ὅτ' ἔβόρβοροθ.
 Δι. Καταῖδες οὐ πού τις παρ' αἰτίας αὐτόθι,
 Καὶ τὸς ἐπίορκας, οὓς ἔλεγεν ἡμῖν; Ξα. σὺ δ' οὐ;
 Δι. Νῆ τόν Προσδῶ γαγε, ἔννευ γ' ὄρω.
 Ἄγε δὴ τὸν δρομέην; Ξα. πρὸς τίαι βέλπτεται τῶν;
 Ὡς ἔγ' ὅτ' ὁ τόπος ἔστιν, οὗ τὰ θεῖα,
 Τὰ δ' αἰν' ἔφασκεν ἐκεῖνοθ. Δι. ὥς οἱ μῶξεταρ
 Ἦλαζομέν, ἵνα φοβηθείω ἐγώ.
 Εἰδώς με μάχην ὄντα φιλοτιμύμενοθ.
 Οὐδὲ γὰρ σὺ γαῦρον ἔσθ', ὥς Ἡρακλῆς.
 Ἐγὼ δέ γ' εὐχάμηναι ἐντυχεῖν πῆν;
 Λαβαῖν τ' ἀχώνισμ', ἄξιόν τι τῆς ὁδοῦ.
 Ξα. Νῆ τόν Δία, ἔμιν ἀφ' αἰθέρος φοῦρο πῆν.
 Δι. Ποῦ, πῶς; Ξα. ὅπιθεν. Δι. ἔξ' ὅπιθεν κινῶ ἵφι.
 Ξα. Ἀλλ' ἐπὶ σὶ τῶν πρὸς αὐτὸν. Δι. πρὸς αὐτὸν ἵθι.
 Ξα. Καὶ μὴ ὄρω ἡ τὸν Δία φησίον μέγα.

Δι. Ποῖον

BA. *Eram vel tandem vestrum inhibiturus coactus.*

CHA. *Quiesce nunc, quiesce: & remum proijce:*

Egredere, & solue naulum. **BA.** *en obolos cape duos.*

ACTVS I. SCENA VI.

BACCHVS, XANTHIAS, SACERDOS.

H *Em Xanthia. vbinam Xanthia? ehò Xanthia?*

XA. *Hau.* **BAC.** *accede huc Xanthia.* **XA.** *saluus
sies here.*

BA. *Quid isthic est?* **XA.** *tenebrae & cœnum.* **BA.** *non
prospicis*

Quicubi parricidas, & periuros, de quibus

Ad me locutus est? **XA.** *non tu vides here?*

BA. *Ita per Neptunum & iam nunc video propalàm.*

Ecquid nunc agimus? **XA.** *optimum erit nos progredi.*

An hic locus ille sit: vbi ista horrenda fera,

De quibus aiebat Hercules. **BA.** *miserum Herculem,*

Qui hac mentiebatur, vti mihi incuteret metum;

Quem nouerat pugnacem, vir mei æmulus.

Nihil enim tam superbum & tumidum, atque Hercules.

Ac ego nunc cuperem alicui occurrere bestia,

Et premium accipere, quod dignum hac sit via.

XA. *Ita per Iouẽ: & certè ego strepitum aliquem audio.*

BA. *Vbinam, vbi?* **XA.** *ponè.* **BA.** *ponè igitur recede
iam.*

XA. *At antè nunc est.* **BA.** *antè igitur procede iam.*

XA. *Et per Iouem video prae grandem beluam.*

BA.

ARISTOPHANIS

Δι. Νῆπὸν Δί', ὥς ἔτ' ὅ γε μὴ βαδισκῷ.

Ἦρ. Καθ' ἑρπυσὸν νυῖες κερσμήκον. Δι. καὶ τὰ πῖ;

Ἦρ. Αἰαθὰς ὑπὶ τὸν πύργον τ' ὑψηλόν. Δι. πῖ δ' ὦ;

Ἦρ. Ἀφιεμῶν τ' λαμπάδ' ἐντεῦθεν θεῶ.

Καὶ πᾶν, ἐπὶ δ' αὖ φῶσιν εἰ θεῶμενοι

Εἶναι, τόθ' εἶπα καὶ σὺ (αὐτόν). Διόνυ. ποῖ; Ἦρ. κλ.
αἰ. πω.

Δι. Ἄλλ' ἀπλέξαι μ' αἰ ἐγκαράλου θεῶ δύνω,

Οὐκ αὖ βαδίσαι μετὰ τὸν ὁδὸν ταύτῃ. Ἦρ. πῖ δ' αἶ;

Διόν. Ἦν τ' ὅ σὺ τότε κατ' ἤλθες. Ἦρ. κλ. ἀλλ' ὅ πλοιε
πολὺς:

Εὐθεὺς γὰρ ὅτι λίμνῃ μεγάλῃ ἤξεις πάνυ.

Ἄβυσσον. Δι. εἴτα πᾶς γε τρωαὶ ἡσυχία;

Ἦρ. Ἐν πλοιαρείῳ τῶν παῖσ' αἰνὴ γέρων.

Ναύτης γὰρ ἔξει, δὴ ὁ βολῶ μετ' ὃν λαβών.

Δι. Φῶς μέγα δύναισθον πανταχῷ πῶ δὴ ὁ βολῶν.

Πῶς ἡλθέτι καὶ κεῖσε; Ἦρ. Θηοτεὺς ἦγαγε.

Μετὰ ταῦτ' ὄφεις καὶ θεοὶ ὄφει μνεία

Διόνετα. Δι. μή μ' ἐκπλήτῃς, μηδὲ δειμάτου.

Οὐ γὰρ μ' ἀποτρέψῃς. Ἦρ. εἴτα βόρβορον πολὺν;

Καὶ σκῶρ αἰνῶν. ἐν δὲ τέτρωκε μύθοις,

Εἴπου ξέον πῖς ἡδίκησε πῶποτε:

Ἦ παῖδα κινῶν, τὰργύριον ὑφείλετο:

Ἦ μητέρ' ἡλοΐησεν, ἢ πατρός γνάτον

Ἐπάταξεν, ἢ πτόρκοι ὤμοσεν,

Ἦ μοι

BA. Ita per Iouem: cū ad itinera non sim idoneus:

Et cadium viæ perferre non queam.

HE. perrepta hinc in Ceramicum. **BA.** quid dum postea?

HE. Inscende tūrrim illū excelsam. **BA.** quid ibi agam?

HE. Demissam illū facem despecta, & postea

Cū decurssores iusserint demittere

Facem: tum & tu præcipitem te demittito:

BA. Quonam? **HE.** deorsum. **BA.** sed perdidero sic duas
Cerebri membranas. sanè haud iuero hanc viam.

HE. Quam igitur? **BA.** eandē, quam tu iuisti iam antea:

HE. Sed longa est nauigatio: Venies enim

Ad longè maximam, adeoq; profundissimam

Paludem. BA. quomodo eā transmittam? **HE.** portitor

Quidam senex te in nauicula tantillula

Traiciet, acceptis à te, nauli vice,

Duobus tantum obolis. BA. eheu, quantum duo

Isti oboli vbique possunt? Verū, dic mihi,

Quomodo eò perueneritis? HE. Theseo duce.

Sed & posthæc videbis angues, & feras

Innumeras, atque horrendas. BA. noli mihi metum

Frustrà iniicere; neque enim me deterrebis hîc.

HE. Tum verò cænum & stercus d' super innatans:

In quo iacent scelerati: ut cū quis hospitem

Iniuria affecerit: aut puerum quempiam

Subagitatum pecunia fraudauerit:

Aut matrem pulsarit suam: aut colaphum patrî

Infregerit: aut periurium commiserit:

Hb 2

Aut

ARISTOPHANIS

Ἡ μορσίμου πέρῃσιν ἐξεγράφατο.

Δι. Νῆ τὰς θεοὺς ἐξεῖνε παρὰ τὸ τοιοῦτον, καὶ
Τὴν πυρρίχιον πέρματε τὴν Κινησίον.

Ἡρ. Ἐντεῦθεν αὐλῶν τίς σε παρῇσι πνοή:

Ὁψι πρὸς κάλιον, ὥς παρῇσιν ἄδῃ,

Καὶ μυρρινῶνας, καὶ θιάσους εὐδαίμονας

Ἀνδρῶν, γυναικῶν, καὶ χρότον χερῶν πολυῶν.

Δι. Οὗτοι δὲ δὴ πνέεισιν; Ἡρ. οἱ μεμνημένοι.

Ξα. Νῆ τὸν Δί' ἔγωγ' οὐδ' ὄνθ' ἄκρον μυστήρια:

Ἀτὰρ ὅς κατ' ἐξω ταῦτα τ' πλείω χρόνον.

Ἡρ. Οἷσιν φράσουσ' ἀπαξάπανθ', ὧν αὖ δέξῃ.

Οὗτοι γὰρ ἐγγύτατα παρ' αὐτῶν τ' ὁδὸν

Ἐπὶ ταῖσι τὸ Πλάτωνος οἰκῶσιν θύρας:

Καὶ χαῖρε πολλὰ ὦ δελφέ. Δι. νῆ Δία καὶ σύ γε

Υἱάμενε.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ

Σκηνὴ πρώτη.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΝΕΚΡΟΣ.

ΣΥ δὲ τὰ γράμματα αὐτῷ λαμβάνει.

Ξα. Πρὶν καὶ κατὰ γένη; Δι. καὶ ταχέως μὲν τοι πάντες.

Ξα. Μὴ δὴ θ' ἰκελεύωσ', ἀλλὰ μίθωσαί πιναι

Τῶν ἐκφερομένων, ὅς τις ὅππῃ τὸ τ' ἔρχεται.

Δι. Ἐὰν δὲ μὴ ὕρω; Ξα. τότε μ' ἄγχι. Δι. χαλῶς λέγεις.

Καὶ γὰρ πινεὶς ἐκφέρουσι τὸ λοιπὸν νεκρόν.

Οὐτὸς, σὲ λέγω μὲν τοι, σὲ τὸν πενηκόντα:

Ἀνθρώπων, βέλῃ σκευάει εἰς ἄδου φέρειν;

Νε. Πόσ' ἄττα; Δι. ταῦτά. Νε. δύο δραχμαὶ μισθὸν πλεῖς

Δι. Μὰ

Quæ verbulum vnum transcripserit è Morsima.

BA. Et per Deos addere oportebat hoc quoq,

Si Pyrrichen quis audierit Cinesia.

HE. Exinde tibi arum te cinget sonus:

Lucemque aspicias, ut & hic, lucidissimam,

Et myrteta, & saltationes mulierum,

Virorumq, beatorum. plaususq, manuum.

BA. Et quinam hi sunt homines? HE. initiati sacris.

XA. Tum, per Iouem, ego sum asinus portans mysteria:

Sed non feram hanc oneris molem diutius.

HE. Illi tibi omnia exponunt, quorum indiges.

Nam proximè viam, quæ ad Plutonis fores

Perducit, isti habitant & nunc multum vale,

Mi frater. BA. & tu per Iouem, semper vale.

ACTVS PRIMI, SCENA III.

BACCHVS, XANTHIA, MORTVVS.

T*Verò Xanthia recipè isthac stragula.*

XA. Et antequàm vix deponam? BA. recipe ocyus.

XA. Haudquaquam: sed te obsecro, ut hic aliquem ex mortuis

Mercede conducas: qui huic succedat oneri.

BA. Sin verò nullum reperiam? XA. tunc me adigito.

BA. Rectè mones: nam aliqui iam mortuum efferunt.

Heus tu; tibi dico: tibi inquam mortuo.

Vin' tu homines nostras tecum ferre ad inferos?

MO. Quas res? BA. hasce, MO. siquidè antè mercedem dabis,

ARISTOPHANIS

Δι. Μὰ Δί', ἀλλ' ἔλαθον. Νε. ὑπάγεθ' ὑμεῖς τ' ὁδοῦ.

Δι. Ἀνάμνητον ὦ δαμόνι, εἰς ξυμβῶ τί σοι.

Νε. Εἰ μὴ χαλκήσῃς δύο δραχμας, μὴ χιγλήρου.

Δι. Λάβ' ἐννέ' ὁβολούς. Νε. ἀναβιώλων καὶ πάλιν.

Ξα. Ὡς σεμνὸς ὁ κατάρταθ', οὐκ οἰμώζεται;

Ἐγὼ βαδίζω; Δι. χητὸς εἶ, καὶ γεννάδας.

Χωρῶ μὲν ὅππότε πλοῖον.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ

Σκηνὴ τετάρτη.

ΧΑΡΩΝ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ,

Ὡπ', ὠδὸβαλῶ.

Δι. Τὴν πῖβῃ. Ξα. τὸ τολίμνη, ἢ Δία.

Λύτη' εἶν, ἢ ἔφραζε: καὶ πλοῖον γ' ὅρῳ.

Νῆ τὸν Ποσειδῶν, καὶ γ' ὁ Χάρων ἔτοσί.

Δι. Χαῖρ' ὦ Χάρων, χαῖρ' ὦ Χάρων, χαῖρ' ὦ Χάρων.

Χά. Τίς εἰς ἀναπαύλας ἐκ κακῶν καὶ τραυμάτων;

Τίς εἰς τὸ λήθης πεδίον; ἢ ἔς ὄνου πόδας,

ἢ ἔς Κερβερίους; ἢ ἔς κόρακας; ἢ πρὶ Τάναρον.

Δι. Ἐγὼ. Χά. Τὰ χέως ἔμβαينه. Δι. ποῦ στήσῃ δουκῆς;

Ἐς κόρακας ὄντως; Χά. ναὶ μὰ Δία σὺ γ' εἵνεκα.

Ἐμβαينه δ'. Δι. πᾶν δ' εὖρε. Χά. δούλον οὐκ ἔγω,

Εἰ μὴ νεκρομάχηκε τίς με δειτῶν κρεῶν.

Ξα. Μὴ τὸν Δί' ἐγὰρ, ἀλλ' ἔτυχον ὀφθαλμῶν.

Χά. Οὐκοῦν δειτῶν δὴ τα τίς λίμνιν πέτρων.

Ξα. Πᾶν

Duas drachmas. BA. non per Iouem, sed dabo minus.

MO. Decedite hinc vos à via. BA. mane miser:

An possim tecum pro mercede paciscier.

MO. Nisi dederis duas drachmas, ne disputes.

BA. Cape nouem obolos: MO. reuiuiscam, si accepero.

XA. Quàm honestus hic nequam? an nō pœnas iā dabit?

Ego ibo. BA. vir generosus es & per bonus.

Pergamus ad nauem. ---

ACTVS I. SCÈNA III.

CHARON, BACCHVS, XANTHIAS.

O Op, accede ad scapham,

BA. Quid hoc est? XA. hac palus illa est here, per

De qua dicebat Hercules: & bîcratem (Iouem:

Video, per Neptunum: atque hic est nauita Charon.

BA. Salue Charon: salue Charon: salue Charon.

CH. Quis in requiem hûc è miserijs & malis venit?

Nun quis in obliuionis campos, ad asini

Lanam, aut ad Cerberios, aut ad coruos venit?

Aut huc ad Tanarum accedit? BA. ego. CH. at cied

Ingredere. BA. sed quò cursum diriges?

An ad coruos? CH. per Iouem, vel tui gratia.

Ingrederet tantùm. BA. puer heus. CH. seruum non ucho,

Nisi qui nauali interfuerit prœlio:

Et fortiter pro carnibus rem gesserit.

XA. Ego non, per Iouem: quia lippus tunc eram,

BA. Atqui paludem tu circuitus cursitans.

Hb 4

XA.

ARISTOPHANIS

Ξα. Πού δ' ἔστ' ἀναμνησθῶ; Χά. ὦρξαι τὸν Λυάπου λίθον,
 Ἐπὶ ταῖς ἀναπαύλαις· μανθανέης; Ξα. πάντ' μανθάνω.
 Οἱ μοι κακοδαίμων, τῷ ξυπέτυχον ἐξίαν;
 Χά. Κάθ' ἵς' ὅτι κώπην εἴπεις ὅτι πλεῖ, σπευδέτα.
 Οὐτ' οὐ, τί ποιεῖς; Δι. ὅτι ποιεῶ; τί δ' ἄλλο γ' ἢ
 Ἴζω πὶ κώπην, οἱ ὦρξαι ἐκέλευσάς με σύ;
 Χά. Οὐκοῦν καθεδεῖ δ' ἔστ' ἐνθαδὶ γάστρων; Δι. ἰδοῦ.
 Χά. Οὐκοῦν περὶ βαλεῖ τὰ χεῖρε κακτεῖς; Δι. ἰδοῦ.
 Χά. Οὐ, μὴ φλυαρήσῃς ἔχων, ἀλλ' ἀντίβας,
 Ἐλαῖς περὶ τύμῳς. Δι. κατὰ πῶς δυνήσομαι
 Ἄπφρ' οὐ, ἀθαλάττωτ' οὐ, ἀσαλαμίνι' οὐ
 Ὄν, εἴτ' ἐλαύνειν. Χα. ῥᾶ γ'· ἀκούσθ' ἄρ' ἔμελλεν
 Κάμιστ', ἐπὶ δ' ἀν' ἐμβάλης ἄπαξ. Δι. τίνων;
 Χα. Βατράχων, κύκνων θαυμαστά. Δι. χαλαρέλεγε δὴ.
 Χα. Ὡς ὅπ' ὅπ', ὥς ὅπ' ὅπ'.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ

Σκηνὴ πέμπτη.

ΧΟΡΟΣ ΒΑΤΡΑΧΩΝ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΧΑΡΩΝ.

Βρεκεκεκέξ, κοᾶξ, κοᾶξ:
 Βρεκεκεκέξ, κοᾶξ, κοᾶξ.

Λιμναῖα κερύων τεκνα,

Ξυλάυλον ὕμνων βοάει

Φτεγξώμεθ', εὐγρημι ἐμαὶ ἀοιδάι,

Κοᾶξ,

*XA. Vbi ego te operiar? CH. ad lapidem Quani: hîc vbi
Sunt diuersoria: intellexti? XA. intelligo.*

Ah me miserum, cui nam occurri egressus homini?

CH. Sede ad remum, quòd si quis prater ea velit

Ad nauigare, is ocius huc properet. Sed heus

Tu, quid nam agis? BA. quid ago? quid enim aliud, nisi

Quòd ibi sedeo, vbi me sedere iusseras?

CH. Non igitur huc sedebis tu, venter popa? BA. en.

CH. Non proyicies manus, atque extends ita? BA. en.

CH. Non. nugas quæso ne agito: dum remum tenes:

Sed strenuè renitendo iam nauim age.

BA. At quomodo possim. rei qui nautica

Rudis, neque expertus mare, nec Salaminus

Sum, nauigare? CH. facillimè, quia audies

Lepidissimos cantus, vbi remum semel

Tantum inisceris aquæ. BA. quos cantus obsecro?

CH. Ranarum, velut olorum. BA. age celestima incita,

CH. Oop, op. oop, op.

ACTVS I. SCENA V.

CHORVS RANARVM, BACCHVS,

CHARON.

BRekekekex,coax,coax:

Brekekkekex,coax,coax.

Aqua paludosa stirps,

Laudum modos consonos

Dicamus hîc concentibus canoris,

Hb 5

Coax,

ARISTOPHANIS

Κοᾶξ, κοᾶξ,
 Ἦν ἄμφ' ἱερὸν Διὸς
 Διόνυσον ἐν λίμνῃ πνιγνίσαντα μιν·
 Ἦν ἵχθυον καὶ τάλαντον
 Ταῖς ἱερῇ πύλῃ τρῖσιν,
 Χαρὲν κατ' ἑμὸν τέμενος λαῶν ὄχλῳ.
 Βρεκεκεκέξ, κοᾶξ, κοᾶξ.
 Δι. Ἐγὼ δὲ θαλγὴν ἀρχομαι
 Τὸν ὄρρον, ὦ κοᾶξ, κοᾶξ.
 Χο. Βρεκεκεκέξ, κοᾶξ, κοᾶξ.
 Δι. Ὑμῖν δ' ἴσως οὐδὲν μέλει.
 Χο. Βρεκεκεκέξ, κοᾶξ, κοᾶξ.
 Δι. Ἀλλ' ἐξέλοιθ' αὐτῷ κοᾶξ.
 Οὐδὲν γὰρ ἔστ' ἄλλ', ἢ κοᾶξ.
 Χο. Εἰκότως ἔγωγ', ὦ πολλὰ πράττειν.
 Ἐμὲ γὰρ ἔσθρξαν εὐλυνεῖ τι μῦθον,
 Καὶ κεροβάτας Πανί,
 Ὁ καλαμόρθον ἅ παίζων.
 Προσεπιτέρπειται δ' ὀφορμικτὰς Ἀπόλλωνι,
 Ἐνεκα δόνακος, ὃν ὑπολύειον
 Ἐνυδρον ἐν λίμνῃς τρέφω.
 Βρεκεκεκέξ, κοᾶξ, κοᾶξ.
 Δι. Ἐγὼ δὲ φλυσιγίνεαι γ' ἔχω,
 Χ' ὡς τραχὺς ἰδίει πάλας,
 Κατ' αὐτὴν ἐγκύβας ἐρεῖ
 Βρεκεκεκέξ, κοᾶξ, κοᾶξ.
 Ἀλλ' ὦ φιλωδὸν γένεθ' παύσασθε.

Χο. Μᾶλ.

Coax, coax.

*Quis ante Nyseium Iouis
Dionysum, apud Limnas memorauimus:*

*Ebria cum populorum
Turba frequentibus ellis,
Sacrum nemus in meum procederet,
Brekekekex, coax, coax.*

*BA. At podicem meum dolor
Nunc occupat, coax, coax.*

CH. Brekekekex, coax, coax,

BA. Sed vos nihil fortè afficit.

CH. Brekekekex, coax, coax.

BA. At occidatis cum hoc coax.

Nile est enim, præter coax.

*CH. Atqui non immeritò ô curiose,
Qui me amârunt & aureæ Camena, &
Corniger ipsius Pan:*

Calamum ita inflare doctus.

Sed & Apollinem afficit concentus iste:

Quòd ego calamum alo, lyricinibus

Idoneum, in paludibus.

Brekekekex, coax, coax.

BA. At nunc ego habeo pustulas;

Sudatq; mihi dudum culus,

Et mox sonabit pendulus:

Brekekekex, coax, coax.

Ehò canorum genus desiste,

ARISTOPHANIS

Χα. Μᾶλλον μὲν οὐ φτεγξόμεθ', εἰ δὲ ποτ' ὦ

Ἡλίοις ἐν ἡμέραισι

Ἠλέμεθα λήθ' κυπείρου,

Καὶ φλέω χαίροντες ᾠδῆς

Παυκαλύμβοις μέλεσι.

Ἡ Διὸς φεύγοντες ὄμβρον.

Ἐπιθροῖς ἐν βυτῷ χορεία

Αἰάλας ἐφτεγξάμεθα

Πομφολυγοπαφλάσμασι.

Βρεκεκεκέξ, κοᾶξ, κοᾶξ.

Δι. Τὴ παρ' ὑμῶν λαμβάνα.

Χα. Διὶ γὰρ ἄρα πησόμεθα.

Δι. Διόν τε γὰρ ἐγὼ γ' ἐλαύνω,

Εἰ λήθ' ῥα γήσομαι.

Χα. Βρεκεκεκέξ, κοᾶξ, κοᾶξ.

Δι. Οἰμῶζετ' ὃ γὰρ μοι μέλει.

Χα. Ἀλλὰ μὲν κεκραξόμεθα

γ' ὅποσοι ἢ φάρυγξ αἰήμῃ

Χαιδάτη δὲ ἡμέρας:

Βρεκεκεκέξ, κοᾶξ, κοᾶξ.

Δι. Ταύτῳ γὰρ οὐ νικήσεις.

Χα. Οὐδὲ μὲν ἡμᾶς σὺ πάντως.

Δι. Οὐδὲ μὲν ὑμεῖς γε δή με

Οὐδέ ποτε, κεκράξομαι γὰρ:

Καὶ με δεῖ δὲ ἡμέρας:

Ἔως αἰὲν ὑμῶν ὀπικρατήσω τῷ κοᾶξ.

Χα. Βρεκεκεκέξ, κοᾶξ, κοᾶξ.

Δι. Ἐμελ-

CH. *Et nos canemus mage nunc: Sicut*
Vnquam apricis in diebus,
Transiliuimus cyperum
Et phleum, sonantes voce
Bene natatos numeros.
Aut cum imbrem Iouis cauentes,
Choraam aquosam in Imo
Mirè lusimus profundo,
Vorticum orientum sono.
Brekekekex, coax, coax.
 BA. *Isthuc à vobis aufero.*
 CH. *Ergo mala sufferemus.*
 BA. *Imò ego mala sufferam, &*
Rumpar vsque remigans.
 CH. *Brekekekex, coax, coax.*
 BA. *Perite: nil curæ est mihi.*
 CH. *Et clamabimus sonando,*
Vtique quantum sustinebit
Nostri faux totos dies,
Brekekekex, coax, coax.
 BA. *At hoc me non superabit.*
 CH. *Sed neque tu nos vniuersos,*
 BA. *Hoc vos vsque me vincitis.*
Vociferabor, etsi totos
Me dies oporteat
Clamare: donec istud reprimam coax,
 CH. *Brekekekex, coax, coax.*

ARISTOPHANIS

Δι. Ἐμελλον ἄρ' ἐπαύσῃν πόθ' ὑμᾶς τὸ χράξ;
 Χά' ὦ παῦε παῦε, ὅτ' ἐλθὼν ἔλθῃς ἀπὸ τῶν κοπίων
 Ἐκβαλὼν ἀπὸ δ' οὗτοῦ ναυλον. Δι. ἔχῃ δὴ τὸ βολῶ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ Σκηνὴ ἐκτὴ.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΙΕΡΕΥΣ.

Ο Ξανθίας, ποῦ Ξανθίας; ἢ Ξανθίας.
 Ξα. Ἰαυ. Δι. βάδιζε δ' εὐρι. Ξα. χαῖρ' ὦ δέσποτα.
 Δι. τί βῆς ἄνταυθοῖ. Ξα. σκότ' οὐ καὶ βόρβορ' οὐ.
 Δι. Καταῖδες οὐκ οὐ τὸς παβυλίας αὐτόθι,
 Καὶ τὸς ἐπιόρκους, οὓς ἔλεγεν ἡμῖν; Ξα. σὺ δ' οὐκ
 Δι. Νῆ τὸν Προσδῶ γωγε, καὶ νυκτὶ γ' ὄρω.
 Ἄγε δὴ πῶς δροῦμι; Ξα. πρὸς τὴν βέλπυριν.
 Ὡς οὐτ' οὐτόπος βῆν, οὐ τὰς θύρας,
 Τὰ δ' αἰν' ἔφασκ' ἐκείν' οὐ. Δι. ὡς οἰμώζεταί.
 Ἠλαζονεύει, ἵνα φοβηθείω ἐγώ.
 Εἰδὼς με μάχμιον ὄντα φιλοπυμνέμεν' οὐ.
 Οὐδ' ἐν γὰρ ἔγωγαυρον ἔαθ', ὡς Ἡρακλῆς.
 Ἐγὼ δ' ἐγ' εὐχόμενος ἀντυχεῖν πνί;
 Λαβεῖν τ' ἀκόνισμα, ἄξιόν τι τῆς ὁδοῦ.
 Ξα. Νῆ τὸν Δία, καὶ μὴν ἀποδαίνομαι φόβον πνός.
 Δι. Ποῦ, πῶς; Ξα. ὅπουθεν. Δι. ἐξ ὅπουθεν οὐκ ἔστι.
 Ξα. Ἀλλ' ἔπειτα τῶν πρὸς οὐδὲ. Δι. πρὸς οὐδὲν οὐκ ἔστι.
 Ξα. Καὶ μὴν ὄρω νῆ τὸν Δία φημίον μέγα.

Δι. Ποῦ

BA. Eram vel tandem vestrum inhibiturus coactus.

CHA. Quiesce nunc, quiesce: & remum projice:

Egredere, & solue naulum. **BA.** en obolos cape duos.

ACTVS I. SCENA VI.

BACCHVS, XANTHIAS, SACERDOS.

HEm Xanthia. vbinam Xanthia? ehò Xanthia?

XA. Hau. **BAC.** accede huc Xanthia. **XA.** saluus
sies here.

BA. Quid isthic est? **XA.** tenebrae & cœnum. **BA.** non
prospicis

Aucubi parricidas, & periuros, de quibus

Ad me locutus est? **XA.** non tu vides here?

BA. Ita per Neptunum & iam nunc video propalam.

Ecquid nunc agimus? **XA.** optimum erit nos progredi:

An hic locus ille sit: vbi ista horrenda fera,

De quibus aiebat Hercules. **BA.** miserum Herculem,

Qui hac mentiebatur, vti mihi incuteret metum;

Quem nouerat pugnacem, vir mei æmulus.

Nihil enim tam superbum & tumidum, atque Hercules.

Et ego nunc cuperem alicui occurrere bestia,

Et præmium accipere, quod dignum hac sit via.

XA. Ita per Iouem: & certè ego strepitum aliquem audio.

BA. Vbinam, vbi? **XA.** pone. **BA.** pone igitur recede
iam.

XA. At antè nunc est. **BA.** antè igitur procede iam.

XA. Et per Iouem video prægrandem beluam.

BA.

ARISTOPHANIS

Δι. Ποῖόν π. **Ξα.** δ' ἄν' ὃν παντοδαπὸν γού' ἵνε' ἴαι.
 Τοτὲ μ' βούς, νυκὶ δ' ὄρεές, τοτὲ δ' αὖ γυνή,
 Ὀραοτάτη π. **Δι.** πού' τι; φέρ' ἐπ' αὐτὴν ἴα.
Ξα. Ἀλλ' ἔκετ' αὖ γυνή' εἰν, ἀλλ' ἤδη κύων.
Δι. Ἐμπουσα τοίνυν γ' ἔβη. **Ξα.** πρὶ γού' λάμπεται
 Ἄπαν τὸ πρὸς ὥππον, καὶ σκέλ' ὅθ' χαλκοῦ ἔχῃ.
Δι. Νῆ τὸν Ποσειδῶν, καὶ βολίπνον θάτερον.
Ξα. Σάφ' ἴσθι. **Δι.** ποῖ δ' ἤτ' αὐτ' ἀποίμην; **Ξα.** ποῖ δ'
 ἐγώ;
Δι. Ἰερῷ ἀφύλαξόν μ', ἵν' ὦ σοι συμπότης.
Ἰε. Ἀπολύμεσθ', ὦ ναξ' Ἡράκλεις. **Δι.** ὦ, μή χαλῆς
 Μ' ὦ νῆφ' ὦφ', ἵκετεύω: μηδὲ χατ' ἑρῆς τοῦτο μα.
Ἰε. Διόνυσε τοίνυν. **Δι.** τὸ το δέ γ' ἤθ' ὃν θάτερον.
Ξα. Ἰθ', ἤ τ' ἔρχῃ; δ' εὖρο δεῦρ' ὦ δέσποτα.
Δι. Τί δ' ἔβη; **Ξα.** θάρρει, πάντα τὰ κατὰ περὶ ἄσπετον.
 Ἐξεπ' δ', ὥς τ' Ἡγέλοχ' ἤ μιν λέγῃν,
 Ἐκ κυμάτων γὰρ αὐθις αὖ γαλιὴν ὄρω.
 Ἦ' μπουσα φρέσθι. **Δι.** χατόμοτον. **Ξα.** νῆ Δία.
Δι. Καὐθις χατόμοτον. **Ξα.** νῆ Δί'. **Δι.** ὁμοτον. **Ξα.** νῆ Δία.
Δι. Οἶμοι τάλας, ὡς ὠχρίωσ', αὐτὴν ἰδὼν.
 Ὅ δ' ἐδ' εἰσας, καὶ πρὸς πρὸς αὐτὴν.
 Οἶμοι, πόθει μοι ταυτὶ τὰ κατὰ πρὸς ἔπεισι;
 Τίν' ἀπ' ἀσπομῇ θεῶν μ' ἀπολλύει;
Ξα. Ἀεθέρα, Διὸς δωμάπιν, ἢ χροῖνου πόδα,
Δι. Αὐλεῖ π. ἔνδον.
 Οὐτ' ὅθ'. **Ξα.** τί' ἔστιν; **Δι.** ὦ κατήκουρας; **Ξα.** πίν' ὅθ';
Δι. Αὐλῶν πρὸς. **Ξα.** ἐγώ γε, καὶ δ' ἀδὼν γέ με

Αὔρα

BA. Qualē? XA. horribilē quæ in omnes se variat modos:

Nam modò fit bos, modò mulus, rursum fœmina

Quædam speciosissima. BA. ubi ea est? ego inibo eam.

XA. At iam non amplius est mulier, sed fit canis.

BA. Erit ergo quoddam spectrum. XA. igni tota facies

Resulget, & crus alterum est illi aneum.

BA. Ita per Neptunum, & stercorem crus alterum.

XA. Vide sis. BA. quò me vertā? XA. quò verò me ego?

BA. Sacerdos serua me, ut sim compotor tibi.

SA. Perimus, ô rex Hercules. BA. ne tu, ne ita

Me, obsecro, voces: neu nomen apertè proferas.

SA. Bacchum ergo dicā. BA. hoc multò minus illo altero.

XA. Age, quò tu a 'is? huc huc adesdum, here illicet.

BA. Quid est? XA. bono animo es: nā benè nobiscū agi-

Idem nobis, quod Hegelochō, dicere licet: tur: &

E fluctibus serenitatem conspicio.

Disparuit spectrum. BA. iura mihi. XA. per Iouem.

BA. Iura iterum. XA. per Iouem. BA. iura equidē. XA.

per Iouem.

BA. Hei mihi misero, ut hoc spectro viso expallui.

Sed hic meticulosus Sacerdos plusquàm ego

Expalluit, heu, hei, vnde hac mihi mala ingruunt?

Quemnam Deorum perdidisse me querat?

XA. Æthera, Iouis cubile, aut temporis pedem.

BA. Cantat quis intus.

(nam herō?)

Heus, heus. XA. quid est? BA. nō exaudisti? XA. quid-

BA. Sonum tibi. XA. Equidē: & tadarum me insuper

ARISTOPHANIS

Αὔρα τίς εἰσέπνευσε μυτικώτατη.

Ἄλλ' ἤρεμει πῆξαντες ἀκροασώμεθα.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ

Σκίλων ἐβδόμη.

ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ, ΞΑΝΘΙΑΣ,

ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

Ἰακχ' ὦ Ἰακχε.

Ἰακχ' ὦ Ἰακχε.

Ξα. Τῷτ' ἔστ' ἐκείνο δέσποζ', οἱ μεμνημένοι.

Ἐνταῦθά που παίζουσιν, οἷς ἔφραζενῶν.

Ἄδουσιν οὐκ τὸν Ἰακχον, ὅτι τῷ Διαγέρει.

Δι. Κάμοι δοκοῦσι ἡσυχίαν τοίνυν γ' ἄγειν.

Βέλπτον' ὅστιν ὡς αὖ εἰδῶμεν (αὖτως).

Χο. Ἰακχ' ὦ πολυτιμήτοις

Ἐδραϊς ἐνθάδε ναίων,

Ἰακχ' ὦ Ἰακχε,

Ἐλθέ τόνδ' ἀνὰ λημῶνα χορεύσας.

Ὅσοις ἐς θιασώτας:

Πολύκαρπον μὲν πινάσων

Ἀμφὶ κρατὶ σῶβροντα

Στέφανον μύρτων.

Θρασεῖ δ' ἐγκατακρύων

Ποδὶ τὰν ἀκόλαστον

Φιλοπαίγμονα πμαῖ:

Χαείτων πλείστον ἔχου (αὖ)

Μέροθ' ἀγνίω, ἱερῶν,

Ὅσοις μύταις χορεῖαι.

Ξα. Ὡ πότνια πολυτίμητε Δήμητρος κόρη,

*Afflauit aura quadam valdè mystica.
Sed age, quieti occultò auscultemus loco.*

ACTVS I. SCENA VII.

CHORVS, XANTHIAS, BACCHVS.

I *Acche, ô lacche:
lacche, ô lacche.*

XA. *Hoc illud est here: hîc initiati sacris,
De quibus aiebat Hercules, ludos agunt.
Nam lacchum cantu celebrant, more Diagoræ.*

B. *Et mihi videntur. Optimum est, adesse cum
Silentio, ut cognoscam, quid sit rei.*

CU. *lacche, ô pretiosas qui
Sedes hîc habitas, ô
Iacche, ô lacche.*

Huc ades, nemore hoc, ritè futurus

Thyasi dux venerandi:

Qua te florentem corollam,

Fronte quæ tua nitescit,

Folijs myrti:

Leui poplite salta

Hilarem, petulantem,

Lepidam, iocularem,

Charitum flore refertam,

Facilem sacrificam,

Paribus mystis choream.

XA. *O veneranda Ceteris filia Proserpina:*

15 2

Quam

ARISTOPHANIS

Ὡς ἡδὺ μοι παρθέπτεισε χοιρείων κρεῶν.
 Δι. Οὐκοῦν ἀπ' ἐμ' ἔξεις, ἡντιχὲ χορδῆς λάβης.
 Χο. Ἐγὼ φρε φλογέας λαμπά-
 δας. ἐκ χειρὸς γὰρ ἦκεις
 Τινάσων Ἴακχε,
 Νυκτέρου τελετῆς φωσφόροθ' ἀτήρ
 Φλογί: φέγγεται δὲ λήμων,
 Γόνυ πάλλ' ἐλαι γερόντων,
 Ἀποσείλει δὲ λύπας
 Χρονίων τ' ἐτῶς,
 Παλαγοῖς τ' ἐπ' αὐτὸς,
 Ἱεράς ὑπὸ πμῆς.
 Σὺ δὲ λαμπάδι φλέγων,
 Προβάδ' ἡντιχὲ παύση-
 ρον, ἔλφον δάπτειν,
 Χοροποιὸν, μάκαρ ἦ βαν.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ.

ΗΜ. Εὐφημεῖν χρὴ καὶ ξίστασθαι τοῖς ἡμετέροισι χοροῖ-
 σιν,
 Ὃς περ ἀπ' αὐτῶν τοιῶν δὲ λόγων, ἢ γνώμη μὴ κατ' αὐτοῖς:
 Ἡ γενναίων ὄργια μεσῶν μήτ' ἰδέτω, μήτ' ἐχόρευσε,
 Μὴ δὲ Κρατίνου τῷ Ταυροφάρου γλώττης βακχεῖ ἐπὶ
 λέσθῃ,
 Ἡ βακκολόχοις ἔπεισι χαίρει, μήν' αὖτε τῷ τοιοῦτον ποιεῖσιν:
 Ἡ γὰρ σὺν ἐχθρῶν μὴ κατ' αὐτοῖς, μήδ' εὐκόλως ὅστις πολί-
 τας:

Ἄλλ'

Quàm suavis edor suillarum me afflat carniū?

BA. Igitur acquiescas: dum aliquid intestini auferas.

CH. Faces flammī uomas tolle.

Venis namque manu li-

Gna quassans lacche:

Festi noctiuagi lucifer alta

Face, campus at refulget:

Genu senum mouetur:

Dolor omnis hinc fugatur:

Seniumque iner-

Tis cui remouetur

Ab honore sacro.

Age qui facem tenes,

Præi: & hanc instituentum

Choreas duc iuuenum,

Rigua hac in loca, pubem.

SEMICHORION.

L *Ingua fauisse decet, nostrisq; choris decedere quis-*
quis:

Horum inscius est sermonum, aut mentem habet im-
puram, aut generosa

Musarum orgia neque didicit vnquam, neque saltu ce-
lebrauit:

Neque item Bacchanali festo tauri uori voce (ratini

Initiatus fuit: aut verbis gaudet scurrilibus, & quæ

Non sunt apto in tempore: quique hostilem seditionem

Non sedat, neq; facilem se erga ciues præbet: sed ut aurâ

Li 3 Agitat

ARISTOPHANIS

Ἄλλ' ἀνεγείρει, καὶ ῥιπίζει, κεοδὼν ἰσίων ὀπιτημῶν,
 Ἡ τῆς πόλεως χεῖμα ζυμῆς ἀρχὴν χαλκιδωροδοκεῖται,
 Ἡ παρδίδωσι φρεῖον, ἥναξ, ἥ τὰ πόρρητ' ὑποπέμπει
 Ἐξ Αἰγίνης, Θεουκίωνων, εἰκοσολόγου κακοδαίμων.
 Ἀσκάματα, χαλίνα, καὶ πύσαν, χλαπέμπων εἰς Ἐπί-
 δαυρον,
 Ἡ χεῖματα ταῖς τῶν ἀντιπάλων ναυσὶ παρέχειν πινὴ
 πείθει,
 Ἡ χαλκιδωτοὶ ἑκατάων, κυκλίοισι χοροῖσιν ὑπάδων,
 Ἡ τῶς μισθοῖς τῶν ποιητῶν ῥήτορων, εἰς ὑποβώγῃ
 Κωμωδῆταις ἐν ταῖς πατρίοις τελέαις, ταῖς τῷ Διο-
 νύσου.
 Τύτοισιν ἀπαυδῶ, καυχῆς ἀπαυδῶ, καυχῆς μάλ' ἀ-
 παυδῶ
 Ἐξίστασθαι μύτασι χοροῖς, ὑμεῖς δ' ἀνεγείρετε μολε-
 πύον,
 Καὶ παννυχίδας ἄς ἡμετέρας: αἱ τῇ δευτέρῃ σιν εὐροτῇ,
 Ἡμ. Χάρεϊ δὴ νῦν πάς ἀνδρείως
 Εἰς τὸς εὐαγεῖς κόλπους
 Λαμῶνων, ἐγκρούων,
 Καὶ σκώπων καὶ παύζων,
 Καὶ χλευάζων, ἡείσηται
 Δ' ἐξαρκούτως. ἀλλ' ἔμβα,
 Χ' ὥπως αἰρεῖς τὴν σὺν φρεσὶ γενναίως.
 Τῇ φρεσὶ μολταίων:
 Ἡ τὴν χεῖρα σώζον φῆσ' ἐς τὰς ἄρας:
 Καὶ Θεουκίων μὴ βούληται.

*Agitat excitos : proprij illum stimulante Cupidine lu-
cri.*

*Aut qui perturbata vrbi imperitans sordida munera
captat:*

*Aut præsidium, aut naues prodit : & ex Ægina vetitas
res*

*Dimittit, sicut Thorycio : vigesimarum miser ille
Collector : clam missis in Epidaurum loris pice, linis.*

*Aut, qui argentum dare nauibus hostium aliquem im-
pellit amicum:*

Aut, qui cōcacat Hecatæa, choris succinens orbiculatis.

Aut, Rhetor cum sit, mercedem deuorat ipse Poëta:

Et post traducitur in scena, festis patris Dionysi.

*Atque his ego denuncio, & iterum ac rursum edico, iu-
beoq;*

*Ex hoc abscedere choro. Vos autem contollite cantum,
Nostrasq; lucubrationes, quæ festo huic sunt conuenientes,*

SEM. Tendas nunc sanè vnusquisque,

Hos in florentes campos

Pratorum subsultans,

Et ridens, & ludens,

Et subsannans. Sat nunc pransum est.

Tu verò pubes salta:

Ut seruatricem Diuam clarè extollas,

Decantans applausu:

Vrbem quæ se semper tutari dicit:

Et si Thorycion hoc nolit.

ARISTOPHANIS

Χο. Ἄγε νῦν ἑτέραν ὕμνων ἰδέαν, τὴν καρποφόρον βασι-
λειαν,

Δήμητρα θεῶν ὀπκοσμήντισ ζαθέας μολπᾶς κελα-
δεῖτε.

Ἦμ. Δήμητερ ἀγνῶν ὀργῶν

Ἄνασσα συμπαράσῃ,

Καὶ σῶζε τὴν αὐτῆς χορόν:

Καὶ μὴ ἀσφαλῶς πανήμερον

Πάσῃ τε καὶ χορεύσαι,

Καὶ πολλὰ μὲν γελοῖά μ' εἰ-

πᾶν, πολλὰ ἀπουδάϊα, καὶ

Τῆς σῆς εὐορτῆς ἀξίως,

Πάσαντα καὶ σκώψαντα, νι-

κήσαντα ταννίσῃ.

Χο. Ἄγε εἰα νῦν γε καὶ τὸν ὥραϊον θεόν

Παραχαλεῖτε δ' εὖρο,

Ὡδαῖσι τὸν ζυνέμπορον

Τῆςδε τ' χορείας.

Ἦμ. Ἰακχε πολυτίμητε, μέλθε εὐορτῆς

Ἥδιστον εὖρων, δ' εὖρο ζυνακολέθει

Πρὸς τὴν θεόν, καὶ δεῖξον, ὥς

Ἄνευ πόνου πολλὴν ὁδὸν παραμένης.

Ἰακχε φιλοχορεῖται, συμπαρ' ἐμπέμε.

Σὺ γὰρ χαίροισίω μὴ ὅτι γέλωπι,

Καὶ π' εὐτελεία τόνδε

Τὸν (ανδαλίσκον, καὶ τὸ ῥάκθ,

Κα' ξεῦρες, ὥστ' ἀζημίους

Παίσι

CH. Age nunc aliogenere hymnorum, Cererem, frugum
genitricem,

Magnam exornate Deam, diuinis carminibus cele-
brantes.

SEM. Ceres pudica, quæ orgia

Regis, huc ades nobis Dea:

(Chorumq, conseruatuum?

Tutoq, per dium sine

Saltareq, & iocari:

Et multa risu dicere

Condigna: multa seria,

Tuoq, festo congrua,

Ludentem & irradientem alios,

Vidtrice fronde cingi.

CHO. Age eia, nunc & istum festiuum Deum

Modulatu vocate

Vestro: sodalem ludicra

Inclytum choreæ.

SEM. Iacche venerande: ô hilaris in hoc die

Cantus repertor, huc age, comitare

Nos ad Deam, & dic, quomodo

Multum viæ conficias sine labore.

Iacche, chori amator, consequare me.

Tu discidisti enim propter cachinnum,

Et parsimoniam, istum

Tam sordidum tritumq, amictum:

Vt absque damno lusibus

ARISTOPHANIS

Παίζετε ἢ χερεῦν.

Ἰακχε φιλοχορευτὰ, συμπερὶ πέμπε με.

Καὶ γὰρ ὄξυ δόλεφαις τὴ μερακίσκης.

Νυνὶ δὴ κατ' εἶδον ἢ μάλ' εὐπερὶ σώπῃ

Συμπαιγρίας, χιτωνίου

Παραρραγέντ' οὐ, πτῆγιον περὶ κύφαν.

Ἰακχε φιλοχορευτὰ, συμπερὶ πέμπε με.

Ξανθ. Ἐγὼ δ' αἰέτως φιλακολούθος εἰμι, καὶ μετ'

αὐτῆς

Παίζων χερεῦν βέλομαι. Δι. κἀγὼ περὶ.

Χο. Βούλεσθε δὴ τα κοινῇ

Σκώφωμιν Ἀρχέδημον;

Ὅς ἐπλήρης ὢν, οὐκ ἔφυσεν φεάτορας,

Νυνὶ δὲ δημαγωγεῖ

Ἐν τοῖς αἰῶνε κροῖσι:

Κἀστὶ τὰ πρῶτα δ' ἐκ εἰ μοχθηρίας

Τὸν Κληθεῖν δ' ἀκούω

Ἐν ταῖς βαφαῖσι, πρῶτον

Τίλην ἑαυτῷ, καὶ παρὰ τὴν γὰρ γνάθος

Κακόπлет' ἐγκεκυφῶς,

Κἀκλαμε, καὶ κεκράγη

Σεβῖνον: ὅς τις ὅστις ἀναφλύσι.

Καὶ Καλλίαν γε φασὶ

Τῷ τὸν τὸν Ἰωποδίου,

Κίε δουλεοντὶ ναυμαχεῖν, ἐν τη μέντοι,

Δι. Ἐχρίτ' αὖ οὐ φεάται κῶν,

Πλάττω ὅπου ἡγάδ' εἰκεί;

Vacemus & choreis.

Iacche, chori amator, consequare me:

Nam conspiciatus hîc aliquam puellam

Modò iam vidi, & valde quidem elegantem

Consortem: & è velamine

Scisso eminentes aspexi papillas:

Iacche, chori amator, consequare me.

*XA. Ego. verò lubens vos cōsequar: nam cū lepida hac
puella*

Colludere, & saltare volo. BA. volo ego itidem.

Cil. Vultis ne, nos ut vnà

Taxemus Archidemum?

Qui septennis nondum tribules edidit.

Nunc mortuis in vrbe,

Remp. administrat:

Et principatum nequitia illîc obtinet.

Et fama Clisthenem fert,

Anum sibi in sepulcris

Conuellere, & genas depiles reddere.

Præcisus hic supinus,

Plorabat & vocabat

Selinum: quisquis ille est tandem Anapblystius.

Tum Calliam, Cinædi

Gnatum, ferunt, amictum

Cunni leonina fuisse in pralio.

BA. Scitin' monstrare nobis,

Vbi Plutus hic moretur?

Nam

ARISTOPHANIS

Ξείω γὰρ ἔσμεν, ἀρτίως ἀφικνύμεν.

Χο. Μηδὲν μακρὰν ἀπέλθης:

Μὴ δ' αὖθις ἐπανάσῃ με.

Ἄλλ' ἴδ' ἐπ' αὐτὴν τ' ἔρχεσθ' ἀφικνύμεσθ'.

Δι. Αἴροισ' ἀν' αὖθις αὖτε παῖ τὰ πρῶματα.

Ξα. Τουτὶ τί τί τοῦ ἄγματος;

Ἄλλ' ἢ Διὸς Κόρινθ' ἐν τοῖς πρῶμασι.

Χο. Χωρεῖτε νῦν ἱερὸν αἰὲν κύκλον θεῶν:

Ἀνθοφόρον αἰὲν ἄλκιμον

Παίζοντες: οἷς μετὰ σία

Θεοφιλοῦς ἑορτῆς.

Δι. Ἐγὼ δὲ σὺν ταῖσι κόραις

Εἶμι καὶ γυναῖξιν:

Οὗ παννυχίζουσι θεαί,

Φέγγουσ' ἱερὸν οἶσων.

Χο. Χωρῶμεν εἰς πολυῤῥόδους

Λαμῶνας αἰθερώδεις:

Τὸν ἡμέτερον τῆρόπον,

Τὸν χαλινχορῶτατον

Παίζοντες: ὃν ὅλβια

Μοῖραι ξυνάγουσι,

Μόνοις γὰρ ἡμῖν Ἥλιος,

Καὶ φέγγουσ' ἱλαρόν ἔστιν,

Ὅσοι μεμυήμεθ', εὖ-

σιβῇ τε δῖητομεν

Τρόπον, ὡς τε ξένοις, καὶ τὰς ιδιώτας.

ΔΡΑΜΑ-

Nam peregrini sumus: & modò buc aduenimus.

CH. Ne longius recedas,

Neu denuò roges me:

Sed ipsum te scito attigisse hîc ostium.

BA. Agè puer iterum tu hac sustolle stragula.

XA. Quid hoc rei sit obsecro?

Nisi, quòd Iouis Corinthus in ipsis stragulis?

CH. Nunc ite in orbem sacrum legisera Dea:

Et nemore in amœno

Saltate: quîs consortium est

Deicola diei.

BA. Ego verò cum virginibus

Ibo fœminisq̃:

Ubinoctem Dea peruigilant:

Praferamq̃ facem illis.

CH. Eamus hac in florida,

Herbis referta prata:

Et nunc solito pede

Isthunc lepidum chorum

Agamus: amica quem

Huc fata reducunt.

Nobis enim Sol fulgidus,

Solis & hilaris est lux:

Sacris qui initiamur, &

Piam benè degimus

Vitam, erga & incolas, erga & peregrinos.

ACTVS

ARISTOPHANIS

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκίτων πρώτη.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΑΙΑΚΟΣ.

Α Γε δὲ πῶς πρὸς τὸν τῶν ἄλλων κόψα, πῖνα;
 Πῶς ἐν γὰρ ἄρα κόπουσιν οἱ πικρῶν;
 Ξα. Οὐ, καὶ ἀγαστρίψης, ἀλλὰ γυναικὶ τῆρας,
 Καθ' Ἡρακλέα τὸ σῆμα, καὶ τὸ λῆμ' ἔχων.
 Δι. Παῖ, πῶ. Αἴα πῶς οὗτος; Δι. Ἡρακλῆς ὁ χαρτερός.
 Αἴα. ὦ βδέλυρε, καὶ ἀνάσχειν τε, καὶ το λῆμ' ἐσὺ,
 Καὶ μαρὲ, καὶ παμμίαρε, καὶ μαρώ(α)τε.
 Ὅς τὸν κυῖν' ἡμῶν' ἐξέλα(α)ς τὸν κέρβερον,
 Ἀπῆζας ἄλχων, καὶ ποδράς, ὠκυλαδῶν,
 Ὅν' ἐγὼ φύλαττον· ἀλλὰ νῦν ἐχθρὸς μέσος,
 Τοῖα Στυγὸς σε μελανοκάρδιος πέτρεα,
 Ἀχρόνπιός τε σκόπελος αἵματος αἰγῆς,
 Φρουρῶσι, κακὺς τε αἰετοὶ δρομοὶ κύνες,
 Ἐχιδνά δ' ἐλατὸν τεκέφαλος· ἢ τὰ ἀπλάγχνα σου
 Διασπαράξει· πλευμόνων τ' αἰτῆται.
 Τερτῆσι μύρανα· πῶν ἐρῶ δέ σου,
 Αὐτοῖσιν ἐντέροισιν ἡμαπομόνω,
 Διασπάρωνται γοργόνες πιτῆσαι.
 Ἐφ' ἃς ἐγὼ δρομαῖον ὀρμήσω πόδα.
 Ξα. Οὐτος, πῶ δέ δρῶ καὶ; Δι. ἐγκέχρδα· καὶ λήθεον.
 Ξα. ὦ χαλὰ γέλας, οὐκοῦν ἀναστήσει χαλὴ,
 Πρὶν πῖν' ἰδῆν' ἄλλότρισιν; Δι. ἀλλ' ὦρα κῶ,
 Ἄλλ, οἷσε πρὸς τῶν καρδία μου ἀποχθαί.

Ξα. Ἴδου

ACTVS II. SCENA I.

BACCHVS, XANTHIAS,

Æ A C V S.

A Gè quomodo ostium pulsabo? quomodo?*Alit, quo pacto pulsant huius loci incolæ?***X**A. Caue, ne conteras sed fac periculum:*Quippe & figuram habes, & ipsum animum Herculis.***B**AC. Heus, heus puer. **Æ**A. quis hic? **B**A. validus ille
*Hercules.***Æ**A. O te scelestum, ô impudentem ô perfidum,
*Ofœdum hominem, ô per quàm fœdum, ô fœdissimum:**Qui quondam Cerberum abegisti nostrum canem:**Et obtorto collo hinc abduxisti, fuga**Dilapsus: ego quem asseruabam. At nunc furcifer**Medius teneris: nam Stygis te atrox petra,**Et sanguine manentes scopuli Acherontij,**Communient: & Cocytii circum canes**Et belua centiceps: quæ etiam viscera tuæ**Discerpet: murena item Tartessia**Pulmones tibi laniabunt: & renes tuos**Ipsis cruentatos visceribus, distrahent**Tithrasia Gorgones: ad quas cursum incito.***X**A. Ehò, quid egesti? **B**A. cacaui, voca Deum.**X**A. Homo ridicule: annon resurges illicò,*Priusquàm te alius videat. B*A. animus deficit.*Age ad cor applica tu spongiam mihi.***X**A. Ecce

ARISTOPHANIS

Ξα. Ἴδού λαβέ. Διόν. πρὸς τοῦ, ποῦ ἔστι; Ξαίθ. ὦ χρυσοὶ
θεοί,

Ἐνταῦθ' ἔχεις τινὲ καρδίαν, Δι. δέειξάσα γὰρ
Εἰς τινὲ χάτω μου κοιλίαν χαθεῖρπυσεν.

Ξα. Ὡδφλότα τε θεῶν σὺ καὶ ἀνθρώπων! Δι. ἐγώ;

Πῶς δ' ἄλλος, ὅς τις ἀπορρίψαι ἠήτησά σε;

Οὐκοῦν ἔπερθε ταῦτ' εἰργάσατ' αὐτὴρ. Ξα. ἀλλὰ τί;

Δι. Κατέκτετ' αὖ ὅσφραγνόμενον, εἴ πορ δφλὸς ἴω.

Ἐγὼ δ' ἀνέστην, καὶ περσέτ' ἀπεψησάμην.

Ξα. Ἀνδρεῖά γ' ὦ Πρόσφδον. Δι. οἴμαί μιν Δία.

Σὺ δ' ὅκ' ἐδφσας τὸν φόφον τῷ ῥημάτων,

Καὶ τὰς ἀπφλάς; Ξα. οὐ μὰ Δί', οὐδ' ἐφρόντισα.

Δι. Ἴθι νῦν, ἐπφδὴ λημαπῆας, καὶ ἀνδρεῖθ' εἰ,

Σὺ μὲν γενοῦ γὰρ, τὸ ῥόπαλον τετὶ λαβὼν,

Καὶ τινὲ λεοντήν: εἴ πορ ἀφφιδόσσω λαβχνηθ' εἰ.

Ἐγὼ δ' ἔσομά σοι σκευοφόρθ' ἐν τῷ μέρφ.

Ξα. Φέρε δὴ ταχέως αὐτ'. οὐ γὰρ ἀλλὰ πφτόν.

Καὶ βλέψον εἰς τὸν Ἡρακλεφδοξαντήαν,

Εἰ δφλὸς ἐφρομαί, καὶ χφτ' σέ τὸ λῆμ' ἔχων.

Δι. Μὰ Δί', ἀλλ' ἀληθῶς οὐκ Μελίτης ματιγίας.

Φέρε νῦν, ἐγὼ τὰ φρώματ' αἴρωμαί ταδί.

ΔΡΑΜΑ

XA. Eccam tibi. BAC. applica, ubi est? XA. ô aurei Dei,

Hic ne cor habes tuum? BAC. quoniam mihi præmetu

In anum descendit. XA. hominum timidissime

Iuxta & Deorum. BA. egon? quomodo timidus siem;

Qui spongiam petiui? nunquam alius idem

Fecisset. XAN. quid igitur? BAC. hic accubisset utique;

Et olfecisset, an meticulosus siem:

Ac ego surrexi in super, atque abster sinates.

XA. Animose, per Neptunum. BA. ita opinor, per Iouem:

An tu strepitum verborum, atque has graues minas

Non extimuiſti? XA. non: neque buius aſtimo.

BACCH. Agè nunc, quoniam ita superbis, & animosus es:

Sis tu, quod ego sum, & hanc clauam sumas tibi,

Et hanc Leoninam; siquidem tam impavidus es.

Ego verò in hac re baiulus tibi nunc ero.

XA. Cedò ea mihi celeriter: non ausim. sed meo

Mos est gerendus hero. Nunc tu, ad me respice;

Herculeum Xanthiam, an timidus fuero; & tui

Similem habuero animum? BAC. non per Iouem: Sed

ex Melite eris mastigia, agè tollam hæc stragula.

Σκηνὴ δευτέρα.

ΖΑΝΘΙΑΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

Τείμενοι.

Ω φίλταθ' ἡκός Ἡράκλεις; δεῦρ' εἰσθι.
 Ἡ γὰρ θεός, σ' ὡς ἐπύθεθ' ἤκοντ', εὐτέως
 Ἐπεπενάρτοιο: ἦψε κατεικτῆς χύτρας
 Ἐτνοιο δὴ ἡ τεῦς: βοιῶ ἀπινθεαίς ὅλον,
 Πλακοιῶτας ὠπτα, κολλάβοις: ἀλλ' εἰσθι.
 Ξα. Κάμις, ἐπαμῶ. Θε. μα τὸν Ἀπόλλω, ὃ μή σ' ἐχά
 Πειόφομα ἀπελθόντ': ἐπεί τοι καὶ χρέα
 Ἀνέβραπεν ὀρνίθεια, καὶ βαγίματα
 Ἐφρυγε, κῶνον ἀρεχεραίνυ γλυκύτατον.
 Ἀλλ' εἰσθ' ἄμ' ἐμοί. Ξανθ. πάπυ χαλῶς. Δι. ληρεῖς ἐ-

267:

Οὐ γὰρ σ' ἀφήσω. Θε. καὶ γὰρ αὐλητρίεις γέ σοι
 Ἡδ' ἐνδον ἔσθ' ὥραιο τὰ τι, κῶρχη κριδές,
 Ἐπερὰ δύο ἢ τρεῖς. Σα. πῶς λέγεις ὀρχη κριδές;
 Θε. Ἡ βυλλίῳ (α), κ' ἄρτι ὠδῶσι πλὴν ἡμῶν.
 Ἀλλ' εἰσθ', ὥς ὁ μάγιστρος ἦδη τὰ τεμάχια
 Ἡμελλ' ἀφαιρεῖν, χ' ἡ τράπεζ' εἰσῆρετο.
 Σα. Ἰγινω, φράσον ὡρῶσι τὰς αὐλητρίσι,
 Τὰς ἐνδον οὖσας, αὐτὸς ὥς εἰσέρχου.
 Ο παῖς, ἀκολούθει δ' εὐρο, τὰ σκεύη φέρων.
 Δι. Ἐπίσχεσ' ὅτ' οὐκ οὐτί που ἀποουδ' αὐτοῦ ποεῖς

Ὁπλ'

ACTVS II. SCENA II.

FAMVLVS PROSERPINAÆ, XANTHIAS,
BACCHVS,

Senarij.

VEnistin' Hercules optatissime? agè, agè
Intra. nam Dea postquàm hoc rescivit, statim
Panes subegit, sumptusq; ollis, ex fabis
Fresis duas aut tres pultes coëxit: bouem
Assauit integrum: placentas torruit
Quadrangulas, recentes: agè, modò intrò abi.
XA. Facio tibi gratiam. **FA.** non ego te, ita me bonus
Apollo amet; hinc abire sinam: quandoquidem herà
Etiàm carnes pullorum elixauit tibi,
Frixitq; tragemata: & vinum diluit
Dulcissimum: agè vnà mecū ingredi. **XA.** Gratia est.
BA. Nugas agis: neque enim ego te ingredi sinam:
FA. Sed & tibicina intus est & pulcerrima,
Et saltatrices, & duæ meretriculæ,
Aut tres. **XA.** quas tu saltatrices dicis mibi?
FA. Pubescentes, & vellicatas hîc modò.
Sed abi intrò. nam cocus tomacula nunc erat
Detracturus foco, & mensa illata' &c. **XA.** agè
Dic tu tibicinis, me ingressurum statim.
Puer heus, sequere me huc, & fer tecum stragula.
BACCHVS. Siste gradum, an tu conuertas istud se-
 riam

ARISTOPHANIS

Ὅπῃ σε παύζων, Ἡρακλέα γ' ἐσκεύασα·
 Οὐ, μὴ φλυαρήσῃς ἔχων, ὦ Ξανθία,
 Ἄλλ' ἀρά μιν γ' οἴσῃς πάλιν τὰ σρώματα.
 Ξα. Τί δ' ὅστι; οὐ δὴ πῦρ μ' ἀφελέαχ' ἀφ' ἡμῶν;
 Ἄ' δώχας αὐτός; Δι. οὐ τάχ'· ἀλλ' ἤδη ποῶ.
 Κατά τοι τὸ δέσμα. Ξα. Ταῦτ' ἐγὼ μαρτύρομαι·
 Καὶ τοῖς θεοῖσιν ὅπι βέβω. Δι. ποίοις θεοῖς;
 Τὸ δὲ πρὸς δοκῇ καὶ σ' οὐκ αἰσθητὸν καὶ κενόν,
 Ὡς δοῦλ' ὦν, καὶ θνητὸς, Ἀλκμήνης ἑσθ';
 Ξα. Ἀμέλῃ χαλῶς ἔχ' αὐτ'· ἴσως γὰρ τοι ποτὶ
 Ἐμοῦ δευθείης αἰ, εἰ θεὸς γέλοι.

ΧΟΡΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

Ταῦτα μὲν πρὸς αὐτὸν ὅστι
 Νουῦ ἔχοντο καὶ φρενας, καὶ
 Πολλὰ περὶ πλεονέκτητος,
 Μετακυλινθεῖν αὐτὸν αἰεὶ,
 Πρὸς τὸν εὐφράττοντα τοῖχον
 Μᾶλλον, ἢ γεγραμμένον
 Εἰκόνεσθαι, λαβόνθ' ἐν
 Σχήματι· τὸ δὲ μεταστέφασθαι
 Πρὸς τὸ μαλθακώτερον,
 Δεξιῶν πρὸς αὐτὸν ὅστι, καὶ φύσιν θησαυρούς·
 Δι. Οὐ γὰρ δὴ γελοῖον ἱεῖ, εἰ
 Ξανθίας μὲν δοῦλ' ὦν, εἰ
 Σρώμασι Μελησίοις

In rem: ioco quòd ex te fecerim Herculem?

Absit: ne ineptias, miserue Xanthia:

Sed tolle tu & fer ista tecum stragula.

XA. Quid hoc rei? an rursus mihi adimere cogitas,

Quæ tute dederas? BA non cogito: sed hoc iam ago.

Depone pellem. XA. herum te testem mihi cito:

Et rem Deis committo. BA. quibus Deis, cedo?

Hocine te sperare ausum vanum & stupidum hominem,

Qui seruus & mortalis cum sis, nunc Iouis

Et Alcmenæ dicâre. XA. ne cures: benè

Hoc iam habet: egebis me breui: ubi Deus voles.

CHORVS. BACCHVS.

H*oc viri es? sagacioris,*

Et cati, atque versipellis,

Multum aquæ cui transitum,

Vt sese subinde flectat

Ad parietem fortunatum

Sæpius, quàm imaginis

In modum stet pictæ, amictus

Vnica figura. at isto

Pacto semet vertere

Ad meliorem sortem, dextri es? & planè Therame-
nis.

BA. An non ridiculum hoc erat, si

Xanthia hic, meus minister,

In toris Milesijs

ARISTOPHANIS

Ἀνατετραμμένῳ, κινῶν ὀρ-
 χηπρίδ', εἴτ' ἤτησεν ἀμίδ'; ἐ-
 γὼ δὲ πρὸς τὸν βλέπων,
 Τοῦ ῥεδίνθου δραπέτῳ, οὐ-
 πος δ' ἅτ' ὦν αὐτὸς πανῶργος,
 Εἶδε, κατ' ἐκ τ' γνάφου
 Πύξ πατάξας, μούξ' ἐκοίτε τὸς χοροὺς τοὺς πρὸς θύρας;

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ Σκηνὴ πρώτη.

ΠΑΝΔΟΚΕΥΤΡΙΑ, ΠΛΑΘΑΝΗ,
 ΞΑΝΘΙΑΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

ΠΛαθάνη, Πλαθάνη, δεῦρ' ἔλθ' ὁ πανῶργος οὗτος,
 Ὃς εἰς τὸ πανδοκεῖον εἰσελθὼν ποτε,
 Ἐκχαίδεκ' ἄρτους χατέφαχεν ἡμῶν. Πλ. νὴ Δία
 Ἐκείνῳ αὐτὸς δῆτα. Ξα. χακὸν ἦκει πνί.
 Πα. Καὶ χρέα γε πρὸς τὸ τοσιν αἰάδρατ' ἔκοσιν,
 Ἀνημιωβολία. Ξα. δώσῃ τις δίκην.
 Πα. Καὶ τὰ σκόροδα τὰ πολλά. Δι. ληρεῖς ὦ γυναῖκα,
 Κὲν οἶαθ' ὅ,τι λέγῃς. Πα. οὔ μιν οὐδ' ἐμε πρὸς εἰδόμενα
 Ὅτι κοφόρνοις εἶχες, αἰαγνῶνά σ' ἔπι;
 Πα. Τί δ' αἶ; τὸ πολὺ τάειχθ' οὐκ εἴρηκά περ,
 Μὰ Δί', οὐδὲ τὸν τυρόν γε τ' χλωρόν τάλαν;
 Ὅν τ' ὦρ σὺ αὐτοῖσι θαλάροις χατήσθεις.
 Κἀπ' ἔτ', ἐπεδὴ τ' ἀργέειον ἐφραπέμην,
 Ἐβλεψεν εἰς ἐμέ δριμύ, καμνιστὸν γε.
 Ξα. Γούτῃ πάνυ τούργον; οὐτ' ὅπως πᾶν τ' αὖτις,

Πα. Καί

*Inuolutus, subagitaret
 Saltatricem, & posceret me
 Matulam, & hæc ego videns,
 Mentulam prehenderem: ille
 Conspicatus hoc vaser; mox
 E genis, ori grauem
 Pugnum impingens, exculpat mihi hos anteriores
 choros.*

ACTVS II. SCENA III.

PANDOCEVTRIA, PLATHANA, XANTHIAS, BACCHVS.

Plathana, Plathana: huc aduenit ver sisipellis hîc,
 Qui olim tabernam ingressus diuersoriam,
 Comedit sedecim panes nostros. PL. per Iouem
 Is ipse est. XA. aliquid imminet cuidam hîc mali.
 PA. Et elixatas carnes viginti insuper,
 Haudquaquam semiobolares. XA. aliquis luet
 Pœnam. PA. & multa allia. BA. mulier nugas agis:
 Neque scis, quid garrias. PL. quia cothurnos geris
 Scilicet: ideo agnituram te non ampliùs
 Sperabas. PA. quid? nondum elocuta sum tibi
 Tot salsamenta: non receptem caseum,
 Quem cum canistro deuorauit improbus.
 Post, ubi ab illo argentum exegissem symboli
 Loco, toruum intuitus me est, atque emugijt.
 XA. Hoc hominis est studium, hi mores videlicet:

ARISTOPHANIS

Ἀνατρεψαμμένῳ, κινῶν ὄρ-
 χησρίδ', εἴτ' ἤτησεν ἀμίδ'; ἐ-
 γὼ δὲ πρὸς τὸν βλέπων,
 Τοῦ ρεβίνθου δρατήμιον, οὐ-
 πος δ' ἄτ' ὦν αὐτὸς πανῆργῳ,
 Εἶδε, κατ' ἐκ τ' γνάθου
 Πύξ πατάξας, μούζεκοιφε τὸς χοροὺς ἰοὺς πρὸς θύρας;

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ Σκηνὴ τετάρτη.

ΠΑΝΔΟΚΕΥΤΡΙΑ, ΠΛΑΘΑΝΗ,
 ΞΑΝΘΙΑΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

ΠΛαθάνη, Πλαθάνη, δεῦρ' ἔλθ' ὁ πανῆργος οὐτοσί,
 Ὃς εἰς τὸ πανδοκεῖον εἰσελθὼν ποτε,
 Ἐκχεῖ δὲκ' ἄρτους κατέφαγεν ἡμῶν. Πλ. νὴ Δία
 Ἐκείνῳ αὐτὸς δῆτα. Ξα. χακὸν ἤκει πνί.
 Πα. Καὶ χρέα γε πρὸς τέτοισιν ἀνάδρατ' εἵκοσιν,
 Ἀνημιωβολισμῶν. Ξα. δώσῃ τις δίκην.
 Πα. Καὶ τὰ σκόροδα τὰ πολλά. Δι. ληρεῖς ὦ γυνύαι,
 Κῆκ οἶδ' ὅ, τι λέγεις. Πα. οὐ μὲν οὖν με πρὸς εὐδίας,
 Ὅπῃ κοθόρνοις εἶχες, ἀναγνῶνά σ' ἔπι;
 Πα. Τί δαί; τὸ πολὺ τάειχ' οὐκ εἰρημέπω,
 Μὰ Δί', οὐδὲ τὸν τυρόν γε τ' χλωρόν τάλαν;
 Ὅν τ' ὀρώ αὐτοῖσι θαλάροις κατήσθιε.
 Κα' πῖτ', ἐπὶ δὴ τ' ἀργύριον ἐπρατήμιον,
 Ἐβλεφεν εἰς ἐμέδριμν, κάμνησ' τό γε.
 Ξα. Τούτῃ πάνυ τοῦργον; οὐτ' ὅτε σ' ὅτε πανταχῶς,

Πα. Καί

Inuolutus, subagitarer
 Saltatricem, & posceret me
 Matulam, & hæc ego videns,
 Mentulam prehenderem: ille
 Conspicatus hoc vaser; mox
 E genis, ori grauem
 Pugnum impingens, exculpas mihi hos anteriores
 choros.

ACTVS II. SCENA III.

PANDOCEVTRIA, PLATHANA, XANTHIAS, BACCHVS.

PLathana, Plathana: huc aduenit versipellis hîc,
 Qui olim tabernam ingressus diuersoriam,
 Comedit sedecim panes nostros. PL. per Iouem
 Is ipse est. XA. aliquid imminet cuidam hîc mali.
 PA. Et elixatas carnes viginti insuper,
 Haudquaquam semiobolares. XA. aliquis luet
 Pœnam. PA. & multa allia. BA. mulier nugas agit:
 Neque scis, quid garrias. PL. quia cothurnos geris
 Scilicet: ideo agnituram te non amplius
 Sperabas. PA. quid? nondum elocuta sum tibi
 Tot salsamenta: non receptem caseum,
 Quem cum canistro deuorauit improbus.
 Post, ubi ab illo argentum exegissem symboli
 Loco, toruum intuitus me est, atque emugijt.
 XA. Hoc hominis est studium, hîc mores videlicet:

ARISTOPHANIS

Πα. Καὶ τὸ ξίφος γ' ἐσπᾶτο, μαινέσθ' δοκῶν,
 Νῆ Δία, τάλαινα. Πλ. νῶ δέ δ' εἶσα (αἰ γέ πα,
 'Επὶ τίν' κατήλιφ' εὔχης αἰεπιδήσανδον:
 "Οδ' ὄχετ' ἐξάξας γε, τὰς ψιάθοις λαβὼν.
 Ξανθ. Καὶ τὸ τοιοῦτον τοῦργον. Πλ. ἀλλ' ἐχέμῃ π
 δραῖ;

Πα. Ἴθι δὴ χέλεσον τὸν περσάτιον Κλέωνα μοι:
 Σὺ δ' ἔμοι γ', εἰάντ' ὀπιτύχης, Ὑπέρβολον,
 'Ἴν' αὐτὸν ὀπιπέψωμιν. Πλ. ὦ μισρὰ φάρυγγ,
 'Ὡς ἡδέως ἀνσουλίτῳ τὸς ἡμφίους
 Κόπτοιμ' αὖ, οἷς μου κατέφαγες τὰ φορτία.
 Πα. Ἐγὼ δέ γ' εἰς τὸ βαράθρον ἐμβάλοιμί σε.
 Πλ. Ἐγὼ δέ τὸν λάρυγγ' αὖ ἐκτέμοιμί σου,
 Δρέπανον λαβοῦς, ὥς τὸς κόλικας κατέσφα(ας.
 'Ἀλλ' εἴμ' ὀπὶ τὸν Κλέων', ὅς αὐτὸς τήμερον
 'Εκπηνιέται ταῦτα περσευαλγμένου.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ Σκηνὴ πέμπτη.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ,
 ΧΟΡΟΣ.

Τεῖμεβοι.

Κ. Αἰς τ' ὀπολοίμην, Ξανθία, εἰ μὴ φιλῶ.
 Ξα. Οἶδ' οἶδα τὸν νοῦν: παῦνε παῦνε τὸ λόγον:
 Οὐκ αἰ γ' ἐνοίμην Ἡρακλῆς αἰ. Δι. μηδαμῶς,

Ἦ Ξαν

PAN. Ah misera, etiam gladium stringebat, quasi fur-
rens,

Per Iouem. PLAT. at ibi nos ambæ misera, & pauide
metu

Sublimem scalam celeriter conscendimus,
Ipse autem abiit cum storeis, quas furtim abstulit.

XA. Et hic mos est hominis. PLA. sed quid facto opus
erat?

PA. Agè tu voca Cleonem huc, urbis præsidem:
Tu verò Hyperbolum accersas; si qua incidet:
Vt illum conteramus. PL. ô faucem improbam:
Vt gestio dentes tibi labefactare lapide:
Quibus tu deuorasti meum peculium.

PA. At ego te in barathrum precipitem dare gestio.
PL. At ego guttur tibi falce excinderem lubens,
Quo panes deglutisti succinericeos.
Sed eo ad Cleonem, vt is ex ipso euoluat hodie,
In ius vocato, quæ comedit, omnia.

ACTVS II. SCENA V.

BACCHVS, XANTHIAS, CHORVS.

SENARIJ.

PERIJ, nisi trañtem amicè seruum Xanthiam.

XANTH. Noui, noui animum tuum: desisse iam lo-
qui.

Nolim ego iam esse Hercules. BAC. minimè isthuc di-
xeris,

ARISTOPHANIS

ὦ Ζαγρίδιον. Ζα. καὶ πῶς αὖ, Ἀλκμήϊης ἐχθρὸς
 Υἱὸς γενοίμην, δοῦλ' ὅμα καὶ θνητὸς ὢν;
 Δι. Οἶδ' οἶδ' ὅτι θυμεῖ, καὶ δικαίως αὐτὸ δρᾷς.
 Καὶ εἴ με τύποις, οὐκ αὖ ἀντείποιμί σοι.
 Ἄλλ' ἵψ' σε τουλιποῦ ποτ' ἀφέλωμαι χροῖνου,
 Πρόρριζ' αὐτὸς, ἢ γυνή, τὰ παῖδια,
 Κάκις ἄπολοιμάην, καρχέδημ' ὁ γλάμων,
 Ζα. Δέχομαι τὸν ὄρκον, καὶ πῖ τέ τοις λαμβάνω,
 Χο. Νῦν σὸν ἔρπον' ἔσ', ἐπ' ἡδὲ
 Τὴν πολὺν εἴληφας, ἦν ὦρ
 Εἶχες ἐξαρχῆς, πάλιν
 Ἄναεάζειν (αὐτὸν αἰεῖ,
 Καὶ βλέπῃ αὖθις τὸ δφνόν,
 Τε θεῶν μεμνημένον.
 ὦρ εἰσέχεις σεαυτὸν.
 Εἰ δὲ πῶς ἀλλήρων ἀλώσῃ,
 Καὶ βάλης πῖ μαλθακόν,
 Αὖθις ἀρεοθαί σ' ἀνάγκη πῖς πάλιν τὰ σφώματα,
 Ζα. Οὐ κακῶς ὦ νόρες πῶς αἰνεῖτ',
 Ἄλλ' αὐτὸς τυγχάνω (αὐ-
 τ' ἄρτι σινοδόμην.
 Ὅπ μὲν οὐκ ἵψ' χροῖν' ἦ πῖ,
 Ταῦτ' ἀφηρεῖσθαι πάλιν πε-
 ρέσεται μ', εὐ οἶδ' ὅπῃ.
 Ἄλλ' ὅμως ἐγὼ παρέξω
 Μαυτὸν ἀνδρεῖον τὸ λῆμα,
 Καὶ βλέποντ' οἰζυραν,

*Mi Xantifice. XA. at quomodo ego Alemena sum filius,
 Homo seruus, & simul mortalis? BA scio, scio,
 Quod irascaris mihi, neque fortè iniuria.
 At verberes me licet, ego non tibi obloquar.
 Nam si posthac vlllo vnquam tempore te deseram,
 Tum & ego, & vxor, liberiq; & lippiens
 Ille Archedemus pereamus radicitus.
 XA. Accipio iusiurandum; ac proin' vestem induq.
 CHO. Nunc tuum est, quia induisti
 Hanc stolam, qua fueras antè
 Cinctus, rursus ab initio
 Iuuenilem exhibere mentem:
 Et toruum tueri; & vsque
 Meminisse illius Dei:
 Cui tu a simulasti te ipsum,
 Sin per insipientiam de-
 Prendâre, & agas mollius:
 Rursum oportebit recipere te storceas & stragula.
 XA. non sinistre commonetis,
 O amici, namque id ipsum
 Animus mihi præfagijt.
 Et qui vbi appetet boni quid:
 Rursum auferre vestem hanc ille
 Attentabit, sat scio.
 Sed virum tamen præbebo
 Memet, atque animi potentem,
 Ac tueptem origanum;*

ARISTOPHANIS

Δεῖνδ' ἔοικεν, ὡς ἀκούω τ' ἑτέρας καὶ δὴ φόρον,

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκλιπὴν ἐκτὴ.

ΛΙΑΚΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ,

ΞΑΝΘΙΑΣ.

Τεῖμεβοι Ιαμβικοί.

Ξ. Ὡς εἶτε ταχέως τετονί, τὸν κυνοκλόπον,

Ξ. ἵνα δ' ὦ δίκην: αἰνέτον. Δι. ἥ καὶ τῷ χακόν.

Ξα. Οὐκ ἐς κόρακας: μὴ πρὸς ὅπτον. Αἰ. εἶε, καὶ μάχαι;

Ὁ διτύλας, χάσπεδρίας, χάσπαρδός,

Χωρεῖτε δευεὶ καὶ μάχεσθε τουτοί.

Δι. Εἴτ' οὐχὶ δ' ἵνα ταῦτα; τύπην τετονί

Κλέπροντα πρὸς τ' ἀλλότρια; Ξα. μάλ' ἔσθ' ὄφρα.

Αἰ. Σχέτλια μοι καὶ δ' ἵνα. Ξα. καὶ μὲν, νῆ Δία,

Εἰ πώ ποτ' ἦλθον δεῦρ, ἐθέλω τετνηκέναι,

Ἥ κλεφάτῃ σὼν ἄξιόν τι καὶ τριχός.

Καὶ σοι ποιήσω πρᾶγμα γενναῖον πάνυ:

Βασάνιζε γὰρ τὸν παῖδα τετονί λαβὼν,

Καὶν πτεμ' ἐλὼς ἀδικοῦτ', ἀποκτεφνόν μ' ἄγων.

Αἰ. Καὶ πῶς βασανίζω; Ξα. πάντα τρὸς ὅπον, ἐν κλί-

μακί

Δήρας, χρεμάσας, ὑφ' ἰχίδι μασιγῶν, δέρων,

Σβεβλῶν, ἐπὶ τε τὰς ρίνας ὅσ' ἐσέχων,

Πλῆθους ἐπιπύγας, πάντα ἔλλα, πλὴν πρᾶσω

Μὴ τύ-

Ecce tunc hoc factum opus est, quantum ianua strepitum audio.

ACTVS II. SCENA VI.

ÆACVS, BACCHVS, XANTHIAS.

SENARIJ IAMBICI.

Constringite ocyus furem istum Cerberi,
Ut pœnas det nobis. BA. malum huic nunc imminet.

XA. *Ite in malâ rem: ne accedite. ÆA. quid? furcifer, An etiam restitas? heus vos lorarij, Tu Detyla, tu Sceblia, tu Pardoca:*

Adeste huc, & cum isthoc homine conflagite.

BA. *Non hoc indignum est, qui furto aliena abripit, Ut reuerberet? XANT. indignum est here, supra modum.*

ÆA. *Imò flagitiosum est, & turpe. XANT. at, per Iouem,*

Si ego pedem prius vnquam huc tuli, mori volo:

Qui si quid abstuli, quod dignum sit pilo.

Cuius rei argumentum tibi clarum dabo.

Hic seruus est, isthunc abduce, quare rem:

Quòd si me iniustum reperias, occidito.

ÆA. *At quomodo rem quærâ ex ipso? XA. omni modo:*

Scala alliga suspende, loris perdoma.

Cade, rape, torque: naribus acetum inger e,

Lateres admoue, & omnia tenta: solus modo

ARISTOPHANIS

Μὴ τύπτε τῶτον, μὴ δὲ γιθείωνέω.

Αἰ. Δίχμηθ' ὁ λόγος, καὶ ντι πιρώσω γέ σοι
Τὸν παῖδα τύπλων, ἱερῶν σοι κείσετα;

Ξα. Μὴ δῆτ' ἔμοι γ' : οὐτω δὲ βα(ανίς) ἀπα(αγών).

Αἰ. Αὐτῷ μὲν οὐκ ἴνα σοι κατ' ὄφθαλμοὺς λέγη:

Κατά(αγών) σὺ τὰ σκεῦη(αγών), χῶ(αγών) πῶς ἔρεῖς

Ἐνταῦθα μὴ δὲν(αγών) φεύδης: Δι. ἀ(αγών) ρεῦ(αγών) τιγί,

Ἐμὲ μὴ βα(ανίς) εἰν(αγών) ἀ(αγών) τὰν ὄντ' : εἰ δὲ μὴ,

Αὐτὸς σὺ(αγών) τὸν αἰ(αγών) πῶ. Αἰ. λέγεις δὲ τί;

Διόν. Αἰ(αγών) τὰ(αγών) εἰν(αγών) αἰ(αγών) φημι Διόνυσος Διὸς,

Τοῦτον δὲ δοῦλον. Αἰ(αγών) κ. Αὐτ' ἀ(αγών) κούεις; Ξανθ. φήμ' ἔγω.

Καὶ πολὺ γε μᾶλλον ὅ(αγών) τι μα(αγών) τιγί(αγών) τε(αγών) θ'.

Εἴ(αγών) τ' ἔ(αγών) ρ' ὅ(αγών) τι, ὅ(αγών) τι αἰ(αγών) τή(αγών) σε(αγών) τα.

Δι. Τί(αγών) δῆτ' ; ἐπ(αγών) τ' ἔ(αγών) τι σὺ φῆς εἶναι θεός;

Οὐ καὶ σὺ(αγών) τὴν(αγών) πῶς ἴσας(αγών) πληγὰς ἔμοι;

Ξα. Δί(αγών) χμηθ' ὁ λόγος: καὶ(αγών) τὸ(αγών) τερον(αγών) ἀν(αγών) τῶν ἰδ(αγών) οἰς;

Κλαύ(αγών) ται(αγών) τ' αἰ(αγών) τερον(αγών) ἢ(αγών) τ' αἰ(αγών) τ' ἰμῆσαν(αγών) τὰ(αγών) τι

Τυπ(αγών) ὁμῶς(αγών) εἶναι(αγών) τῶ(αγών) τονή(αγών) ρῶ μὴ(αγών) θεόν.

Αἰ. Οὐκ ἔ(αγών) ρ' ὅ(αγών) πῶς ὅ(αγών) τι εἰ(αγών) σὺ γεννά(αγών) δας αἰ(αγών) ἥρ(αγών) ρ;

Χωρεῖς γὰρ εἰς τὸ δί(αγών) χμῶν: ἀ(αγών) τ' ἐδύ(αγών) ε(αγών) δε(αγών) δή;

Ξα. Πῶς οὐκ βα(ανίς) εἰς νῶ(αγών) δί(αγών) χμῶς; Αἰ. ῥα(αγών) δῖ(αγών) ως;

Πληγῶν(αγών) τ' αἰ(αγών) τ' ἰμῆσαν(αγών) τὰ(αγών) τι πληγῶν(αγών) εἰ(αγών) τ' αἰ(αγών) τ' ἰμῆσαν(αγών) τὰ(αγών) τι. Ξανθ. καλῶς λέγεις.

Ἰδ(αγών) οἰς, σκό(αγών) π' γ', ἰ(αγών) μ' ἐ(αγών) τ' αἰ(αγών) κή(αγών) ται(αγών) τ' ἰδ(αγών) οἰς.

Αἰ. Ἡδ(αγών) ὦ

Ne porro, neu recenti gethyo feri

ÆA. Rectè mones. sed si mutilauero tibi

Seruum verberibus, an pretium reddendum erit?

XA. Minimè. sed abduce, & sic illum examina.

ÆA. Imò hoc ipso loco, vt in faciem dicat tibi.

Agè tu, vasa hæc depone statim: sed ne quod hîc

Mendacium mihi proferas. BA. at ego tibi

Edico, ne me torqueas, qui sum Deus.

Sin minus, accusa tu ipse te ipsum. ÆA. quid ais?

BA. Dico me Dionysum esse filium Iouis,

Hunc verò seruum. ÆA. audin' tu ista? XA. haud equi-
demi nego,

Et proinde verberandus es & atrocius.

Si enim Deus es, nihil plagarum sentiet.

BA. Cur ergo non & tu mecum vapulas.

Quandoquidem & tute affirmas esse te Deum?

XA. Rectè monet age tu, utrum nostrum videris

Prius plorare, aut magni pendere verbera,

Dum vapulat, hunc tu ne deinceps habeas pro
Deo.

ÆAC. Non es, vt te non generosum virum autu-
mem,

Quoniam in ius concedis: agite vestes ponite.

XAN. Quomodo nos iurè torquebis? ÆACVS. facil-
limè.

Plagas alternatim incutiam. XA. pulcerrimè.

Eccum, an videas moueri me indecentius.

ÆA.

ARISTOPHANIS

Αἰ. Ἦδὴ πάταξά σ'. Ξα. οὐ μὰ Δί'. Αἰ. εἴδ' ἐμοὶ δο-
κεῖς.

Ἄλλ' εἴμ' ὅπῃ τονδί χεῖρ πάταξω. Δι. πηνίχῃ;
Αἰ. Καὶ δὴ πάταξα. Δι. κἄτα πῶς οὐκ ἐπάρων;
Αἰ. Οὐκ οἶδα: τὸ δὲ δ' αὖθις ἀποπέρεσσομαι.

Ξα. Οὐκ οὐκ ἀνύσῃ; ἰατῆατά. Αἰ. πῇ δὴ ἴαται;
Μῶν ὠδυνήθης; Ξα. οὐ μὰ Δί', ἀλλ' ἐφρόντισα,
Ὅπόθ' Ἠεράκλεια, τὰ νδιομείοις γίνεται.

Αἰ. Ἀνθρῶπος ἱερός: δεῦρο πάλιν βαδιστέον.
Δι. Τοῦ, ἰδ'. Αἰ. τί ὅστιν; Δι. ἰπὶ πέας γ' ὄρω.
Αἰ. Τὶ δὴ πακλάφῃ; Δι. χρομμύων ὀσφραίνομαι.

Αἰ. Ἐπειτα περὶ μᾶς γ' οὐδέν; Διόνυ. οὐδέν μοι
μέλει.

Αἰ. Βαδιστέον γ' ἄρ' ὅστιν ὅπῃ τονδί πάλιν.

Ξα. Οἴ μοι. Αἰ. τί ὅστιν; Ξα. τίς ἀχρηστὰν ἔξελε.

Αἰ. Τί τὸ πρᾶγμα τὸ πῇ; δεῦρο πάλιν βαδιστέον.

Δι. Ἀπολλόν, ὅς που Δῆλον ἢ Πυθῶν ἔχῃς.

Ξα. Ἠλγισεν, οὐκ ἤκουσας; Δι. οὐκ ἔγωγ', ἐπεὶ
Ἰαμβόν Ἰωπῶνα κλῖθ' ἀνέμεμνησκόμιον.

Ξα. Οὐδέν ποιεῖς γὰρ: ἀλλὰ ἰὰς λαχρόνας ἀπόδδ'.
Αἰ. Μὰ τὸν Δί', ἀλλ' ἤδη παρέχε τίς γὰ τέρα.

Δι. Πόσῃ δον. Ξα. ἤλγισέ τις.
Δι. Ὅς Αἰγαίου πρῶνάς, ἢ γλαυκᾶς μέδῃς.

Ἄλλος ἐν βεβήθειν.

Λε. Οὔτοι μὰ τίς Δῆμητρα δυνάμει πάμαθεῖν

Ὅπό-

ÆA. Nunquid percussi te? XAN. non, per Iouem. ÆA.
neque

Tu mihi vidēre: agē hunc adibo, atque feriam.

BA. Quando? ÆA. nunquid te tetigi? BA. at cur non
sternui?

ÆA. Nescio sed de hoc iterum faciam periculum.

XA. Cur non properas? eheu eheu. ÆA. quid hoc rei est,
Eheu, eheu? nūmnam dolet? XA. non per Iouem

Sed cogitabam, quando in Diomea tribu

Heraclea fierent. ÆA. homo religiosus est,

Et per quā sacer: adhunc reuertendum est mihi.

BA. Heu, hei. ÆA. quid est? BA. equites venire conspi-

ÆA. Cur ergo ploras? BA. quia capas olfactito. (cor.

ÆA. An nihil aliud hīc curas? BA. prorsus iam nihil.

ÆA. Redeundum mihi igitur rursus ad hunc est virū.

XA. Hei mihi. ÆA. quid est? XA. Spinam hanc qua-
so eximas mihi.

ÆA. Quid hoc rei? rursus hic mihi adeundus est.

BA. O Phæbe Apollo. qui Delum aut Pythonem habes.

XA. Indoluit: non audisti? BA. non sanè, quia

Iambi Hipponactis reminiscor cuiuspiam.

XA. Nihil sic promoues: age pessunda latus.

ÆA. Non; per Iouem sed heus tu, ventrem porrige.

BA. Neptune. XA. iam dolet viro.

BA. Qui colli Ægeo, aut vndis imperas maris,
(Caua subter vnda.

ÆA. Ita me Ceres amet, vter vestrū sit Deus

Ll. Dignosce-

ARISTOPHANIS

Ὅπότ' ὅτ' ὑμῖν ἔστι θεός, ἀλλ' εἴσιτον·
 Ὅδε αὖτις γὰρ αὐτὸς ὑμᾶς γινώσκειται,
 Χῆφ' ἐρσέφατ' ἄτ' ὄντε καὶ κείνῳ θεῷ.
 Δι' Ὀρθῶς λέγεις. ἐβ' ἄλ' οὐκ ἔστι δ' αὖτ' ἔτι τό τε
 Πρώτερον ποιήσας, ὡς ἴν' μετὰς πληγὰς λαβεῖν.

ΧΟΡΟΣ.

Μοῦσα χορῶν ἱερῶν ἐπίβηθι καὶ
 Ἐλθ' ἐπὶ τέρψιν ἀοιδᾶς ἑμαῖς,
 Τὸν πολὺν ὀφρὸν μὲν λαῶν ὄχλον,
 Οὐ σοφίᾳ μνηστῆρας ἀθλῶται,
 Φιλοτιμότερας Κλεοφῶντ'· ἐφ' οὗ
 Δὴ χεῖλεσιν ἀμφιλάλοισι,
 Διόν' ἐπιβρέμεται
 Θρησκία χελιδών·
 Ἐπὶ βάβ' ἀρον ἐξομνῆ πέταλον·
 Κελαδεῖ δ' ἐπὶ κλαυτον ἀηδόνιον
 Νόμον, ὥς σ' πολεῖται,
 Καὶ ἴσας γένωνται.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ.

ΗΜ. Τὸν ἱερὸν χορὸν δέχσθ' ὅτ' ἐστι χερσὶ τῇ πόλ' ἡ
 Συμπαράγειν, καὶ διδάσκειν. ὡς ὅτ' οὐκ ἔστιν ἡμῖν δοκεῖ,
 Ἐξιῶσας τὰς πολίτας, καὶ φελέειν τὰ δείματα.
 Κεῖ τις ἡμάρτε σφαλεῖς π', Φρυγίχου παλάσματος,
 Ἐβ' ἡνέσθαι φημὶ χεῖναι τοῖς ὀλιγοῦσι τό τε·
 Αἰτίαν ἐχθεῖσι, λύσας τὰς πρῶτον ἀμαρτίας.

Εἴτ'

*Dignoscere haud possum. Sed agite ingredimini.
 Nam herus ipsemet vos, & hera mea Proserpina
 Melius cognoscent, cum sint ipsi etiam Dei.
 BA. Recte dicis, quanquam hoc fecisse te prius
 Vellem, quàm ego tot pertulissem verbera.*

CHORVS, STROPHE.

*M*usa chorum dein' aggredere, inclytum;
 Et fac amabile carmen meum,
 Innumeramq; hominum turbam aspice;
 Qua sapientia densa fulget,
 Cleophonte magè ambitiosa suo:
 Cuius strepero ore, grauis
 Infremit horridonum
 Thracia hirundo melos,
 Folio residens malè barbarico:
 Resonatq; uti luscinia heu miserum, hoc:
 Quod sit periturus.
 Quamuis paria sint vota.

Dimidium chori. EPIRRHEMA.

*Æquum est, ut sacer chorus Reipub. benè consulat,
 Et quæ utilia sunt, dicat. Principio ergo nobis bonum
 Hoc videtur, ex æquare ciues: atque illis metum
 Demere. Nam si quis labendo errârit, more Phry-*
nichi,

*Hunc oportet in numerum prolapsorum referre; ubi
 Causas afferunt erroris, ibi criminis absolvere.*

ARISTOPHANIS

Εἴτ' ἄπμον φημὶ χεῖναι μηδέν· εἴν' ἐν τῇ πόλει.
 Καὶ γὰρ αἰσχρόν ἐστι τὸς μὲν ναυμαχίαντας μίαν
 Καὶ πλαταγας εὐθὺς εἶναι, καὶ πρὸς δούλων δεσπότας.
 Κούδ' ἐτοῦτ' ἔγωγ' ἔχοιμι αὖ μὴ οὐ χαλῶς φάσκειν ἔ-
 χειν.

Ἄλλ' ἐπαμῶν· μόνον γὰρ αὐτὰ νοῦν ἔχοντ' ἐδράσατε.
 Πρὸς δὲ τέτοις εἰκὸς ὑμᾶς, οἵ μεθ' ὑμῶν πολλὰ δὴ,
 Χοῖ πατέρες ἐναυμάχων, καὶ παροτρύνουσι γένει,
 Τίω μίαν ταῦτ' ἐπαινεῖν συμφορὰν, αἰτεμένοις.
 Ἄλλ' ἂν ὀργῆς ἀνείητες ὦ σοφώτατοι φύσιν,
 Πάντας ἀνθρώπους ἔχοντες συγγενεῖς κτησώμεθα,
 Καὶ πειτρίμοις, καὶ πολίταις, ὅς τις αὖ ξυναυμάχῃ.
 Εἰδὲ ταῦτ' ὀγκασόμεθα, καὶ ποσειδωνεύμεθα,
 Τίω πόλιν καὶ ταῦτ' ἔχοντες κυμάτων ἐν ἀγκύ-
 λαις,
 Ὑπερῶ χερόν τοτ' αὖθις εὖ φρονεῖν οὐ δόξομεν.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ.

Εἰδ' ἐγὼ ὄρθος ἰδ' εἰν βίον ἀνέρθ',
 Ἥ τ' ὅπον, ὅς τις ἔτ' οἰμώζεται,
 Οὐ πολὺν, ὅδ' ὀπίθηται οὗτος γ', ὁ
 Νῦν ἐνοχλῶν, Κληθέντις ὁ μικρὸς,
 Ὅποιον ῥόζατος βαλανεὺς, ὅπουσι
 Κρατῶσι κυκιστέφρου,
 Ψευδονίβου τε κοινίας,
 Καὶ χιμαλίας γῆς,
 Χρόνον ἐν γὰρ περὶ φθ. εἰδὼς δὲ τὰδ', ὅτι

Εἰρήνη.

*Deinde, neminem, honore qui caret, esse volo in Re-
publica.*

Nam turpe est, qui praelio nauali interfuerunt semel,

Hos statim plateenses & proserius censerì heros.

Ego certè non possum dicere, hoc se habere sat probè.

Collaudo tamen: namq; hoc solum fecistis providè.

*Præterea æquum est his, qui vnà vobiscum, sæpe, ut &
patres*

Et genere propinqui, commiserunt nauale praelium,

Hanc vnā hēdā remittere, & quidem petentibus.

Quòd si iram represserimus, viri ò natura prouidi:

Multos homines cognatos vltro iam possidebimus,

Et prætores, & ciues, quicunque adesse praelio

Nauali voluerint. Sin his spretis nos superbiùs

Efferemus, qui urbem, & hæc habemus in vlnis fluctuū:

Postero tempore rursum benè sapere non videbimur.

A N T I S R O P H E.

Q*uòd si ego vitam hominum & studia hīc queo
cernere: qui citò pœnas dabunt:*

Simius hic mihi balneator,

Durus homo: Cligenes pusillus;

Sceleratior omnibus ipse alijs,

Quicunque lauant cinerem;

Lixiuiumq; parant

E nitro atque creta:

Modicum teret hīc tempus. Sed & hoc

ARISTOPHANIS

Εἰρηνικός ἔσθ', ἵνα μή ποτε καὶ
ποδυθῇ μεθύων, ἄ-
νευ ξύλου βαδίζων.

ΑΝΤΕΠΙΡΡΗΜΑ.

ΠΟΛΑΚΙΣ γ' ἡμῖν ἔδοξεν ἡ πόλις πεπονηταίᾳ
ταυτὸν, ἔς τε τῶν πολιτῶν τὰς χαλοὺς τε καὶ
γαροὺς,
Ἐς τε ἀρχαῖον νόμισμα, καὶ τὸ χερνὸν χρυσίου.
Οὔτε γὰρ τέ τοισιν οὔσιν ἔκεκτο δηλευμένοις,
Ἀλλὰ χαλίοις ἀπάντων ὡς δοκεῖ νομισμάτων,
Καὶ μόνοις ὀρθῶς κοπεῖσι, καὶ κεκωδωνισμένοις,
Ἐν τε τοῖς Ἑλλησι καὶ τοῖς βαρβάροισι πανταχῶς,
Χρῶμεθ' ἔδεν, ἀλλὰ τέ τοις τοῖς πονηροῖς χαλκίοις,
Χθές τε καὶ πρῶτον κοπεῖσι τῷ χαλκίῳ κόμματι·
Τῶν πολιτῶν θ' οἷς μὴ ἴσμεν εὐγενεῖς καὶ σώφρονες
Ἄνδρας ὄντας καὶ δικαίους, καὶ χαλοὺς τε καὶ γαροὺς,
Καὶ τραφέντας ἐν παλαιοῖς, καὶ χοροῖς, καὶ μουσικῇ,
Προσελοῦμεν· τοῖς δὲ χαλκοῖς, καὶ ξείοις, καὶ πυρ-
ρίαις,
Καὶ πονηροῖς καὶ πονηρῶν, εἰς ἅπαντα χρώμεθα,
Ὑπὸ τοῖς ἀφιγμένοισιν, οἷσιν ἡ πόλις περὶ τὸ
οὐδὲ φαρμακοῖσιν εἰκὴ ραδίως ἐχρήσατ' αἶν.
Ἀλλὰ καὶ νῦν ὦ νόητοι μετὰ βαλόντες τὰς πρόποισ,
Χρῆσθε τοῖς χρηστοῖσιν αὖθις, καὶ χατορτάσασι γὰρ
Εὐλογοῖ,

*Quia scit, paci haud studet, ut ne aliquan-
do ebrius spoliatur,
Ambulans sine ligno.*

A N T E P I R R H E M A.

*S*Æpè nobis visa est hæc Respub. æquis ac bonis
Ciuibus uti eodem, quo nummis veteribus & no-
uis,

*Utitur modo. Neq̃ enim hos, qui plumbei non sunt, sed
hos,*

Qui sunt omnium optimi, negligit hæc nostra ciuitas.

Nam solis probè cufis, probeq̃ cinnientibus,

Nunc passim locorum, & apud Græcos, apudq̃ Barbaros

Omninò non utitur: sed improbis & ferreis,

Qui nuper & heri sunt procusi, nota quàm pessima;

Idem & ciuium, quos scimus ingenuos & sobrios,

Et viros iustos, & honestos, & frugi, & perquàm probos,

In palestra exercitatos, in choris, in Musica,

Hos expellimus: ferreis autem & peregrinis, & malis

Et malo genere natis, seruisq̃ ad omnia utimur:

*Qui quidem postremò aduenerunt: quibus antehac ci-
uitas*

*Ne quidem vsa fuisset temerè ac facillè pro vnguenta-
rijs.*

At nunc saltem, ô stolidi, mores hos mutate perditos,

Et bonis utimini denuò viris facientibus

Namq̃ officium, ei si quid peccetis fortè, excusabile

ARISTOPHANIS

Εὐλογον, καὶ πῶς σφαλῆτ'· ἐξ ἀξίου γούῳ ὃ ξύλου
 Ἦν πῶς πάσχετε, πάσχετε τοῖς ἑσπερίοις δεκῆσεται,

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ Σκηνὴ πρώτη.

ΑΙΑΚΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ.

Νῆ τὸν Δία τὸν ὦπῃ, γεννάδας ἀνὴρ
 Ὁ δεσπότης σου. **Ξα.** πῶς γὰρ ἐγὼ γεννάδας,
 Ὅς τις γένῃ οἶδε, καὶ βινεῖν μόνον;
Αἴ. Τὸ δὲ μὴ πατάξαι σ' ἐξελεγχθῆντ' ἀνῆρες:
 Ὅτι δ' ἔλθῃ, ἔφασκες εἶναι δεσπότης;
Ξανθί. Οἷμα ὡς μὲν τ' αἴ. **Αἴακ.** τὸ το μὲν τοι δου-
 λικόν
 Εὐφρὴς πεποίηκας, ὅπως γὰρ χαίρω ποῖων.
Ξα. Χαίρῃς ἱκετεύω. **Αἴ.** μάλα γ' ἐποπτεύειν δοκῶ,
 Ὅταν χατάρωσμαι λάτρεα τῷ δεσπότη.
Ξα. Τί δέ; τὸν θορύβον ἡνίκ' αὖ πληγὰς λαβὼν
 Πολλὰς ἀπῆς θύρασε; **Αἴ.** καὶ τὸ θ' ἡδομην.
Ξα. Τί δέ; πολλὰ φράσων; **Αἴ.** ὡς μὰ Δί' οὐδὲν οἶδ'
 ἐγώ.
Ξα. Ὁμόγνιε Ζεῦ, καὶ ὡς ἀκούων δεσποτῆς
 Ὅταν λαλῶσι; **Αἴακ.** μάλα γε πλεῖν ἢ μά-
 νημι.
Ξανθ. Τί δὲ τοῖς θύραζε ταῦτα χατалаλῶν; **Αἴακ.**
 ἐγώ

Μὰ Δί',

*Erit: à ligno enim pulcro etsi quid patiamini: tamen
Non inhonesta pati sapientibus videbimini viris.*

ACTVS III. SCENA I.

ÆACVS, XANTHIAS.

NÆ per Iouem seruatore, vir nobilis
Tuus es herus. XAN. quomodo enim non sit no-
bilis,

Qui scortari, & potare nouit vnice?

ÆA. Non autem illum refellisse palam te, & flagris

Mulctasse: quòd seruus cum esses, te diceres

Herum. XANTH. malè pereas mastigia. ÆA. iam il-
licò

Hoc serui facinus fecisti, quod ego, cùm ago,

Lator. XA. latoris ne obsecro? ÆA. prator aliquis

Mihi videor, cùm diris clàm deuoueo herum.

XA. Etiamne, cùm multis ab hero acceptis flagris,

Foràs exis obmurmurans? ÆA. lator vtrique

XAN. Etiamne cùm es curiosus? ÆA. nil scio per Io-
nem.

XA. Cognate Iupiter, etiam cùm audire te

*Disimulas, quando heri loquuntur. ÆACVS. admo-
dum.*

*Plus quàm insanus. XANT. etiam cùm audita elimi-
nas?*

ÆAC. Vtrique per Iouem: & id cùm ago, sic latus
gestio:

ARISTOPHANIS

Μὰ Δί', ἀλλ' ὅταν δρῶ τῷτο, καὶ κμιάνομαι.
 Ξα. Ὡ Φοῖβε" Ἀπολλον, ἔμβαλέ μοι τὴν δεξιάν,
 Καὶ δὸς κύβηκα, καὶ αὐτὸς κύσον, καὶ μοι φράσον
 Πρὸς Διὸς, ὅς ἡμῖν ἔστιν ὁμοματιγίας.
 Τίς οὗτο οὐκ ἔδον ἔστι γόρυς, χ' ἡ βοή;
 Χῶλοι δδρισμός; Αἰ. Αἰσχύλου κευεπίδου.
 Ξα. Α. Αἰ. φράγμα γὰρ κεκίνηται μέγα
 Ἐν τοῖς νεκροῖσι, καὶ γὰρ σὺ πολλή πανυ.
 Ξαντίας. Ἐκ τοῦ; Αἴακ. νόμος τις ἐνθάδ' ἔστι κεί-
 μιν,

Ἀπὸ τῶν τεχνῶν, ὅς καὶ μεγάλα καὶ δεξιά,
 Τὸν ἀεισὸν ὄντα τῷ ἑαυτοῦ τεχνῶν.
 Σίτησιν αὐτὸν ἐν πυρὶ θανέω λαμβάνειν.
 Θρόνον δὲ τῷ Πλάτωνι ἐξῆς. Ξα. μανθάνω.
 Αἰ. Ἐως ἀφίκοιτο τὴν τέχνην σοφώτερος
 Ἐπερὸς τις αὐτῷ: τότε δὲ τῷ θαλαρῶν ἐδῆ.
 Ξα. Τί δὴ ταῦτα πρὸς τὸν γόρυς Αἰσχύλου;
 Αἰ. Ἐκεῖνος εἶχε τὸν τραγωδικὸν θρόνον,
 Ὡς ὅταν κράτος τὴν τέχνην. Ξα. νυνὶ δὲ τίς;
 Αἴακ. Ὅτε δὴ κατήλθεν Εὐειπίδης, ἐπεδεί-
 κνυτο

Τοῖς λωποδύταις, καὶ τοῖς βαλαντιπτόμοις,
 Καὶ τοῖσι παζαλοῖσι, καὶ τοιχαρῦχαις,
 Ὅσῳ ἔστι ἐνθάδου πληθὺς. οἱ δ' ἀκρωῆμοι
 Τῶν αἰνιδικῶν, καὶ λυσιμῶν, καὶ τροφῶν,
 Ὑπερμάνησαν, καὶ νόμισαν σοφώτατον.
 Καὶ πρὸς ἐπαρθεῖς, αἰτελάβετο τῷ θρόνου,

Ut qui Venere sese potitum somniat.

XA. O Phœbe Apollo, cedò mihi dexteram tuam:

Ut osculer, & ipse osculare: & dic mihi,

Per verberonem illum socium nostrum, Iouem,

Quis hic intus tumultus? quis clamor oritur?

Quanam iurgatio? ÆA. Æschyli atque Euripidis.

XA. Hem. ÆA. quippe magnus nuper motus extitit:

Et nimium dira seditio, hîc apud inferos.

*XAN. Et unde? ÆAC. lex quedam hîc lata est, ut qui
optimè:*

Calleret aliquam, ex magnis atque industrijs

Artibus, & in eadem alijs longè excelleret:

Is victum in Prytaneo capiat, atque solio

Plutonis deinceps insideat. XA. intelligo.

ÆA. Donec quis adueniat alius, qui doctius

Illam artem calleat: & tum cedere opus erit.

XA. Quamobrem verò isthuc turbauit Æschylum?

*ÆA. Prior ille habebat Tragicam sedem, ut qui opti-
mus*

In ea esset arte. XA. quis autem nunc primas habet?

ÆA. Postquam huc Euripides descendit, illico

Ostensus est crumenarum incisioribus,

Prædonibus, parietum perfossoribus,

Et parricidis, quorum hîc infinitus est

Numerus. Illi ubi perceperunt cantus, strophas,

Contradictiones: suprâ quàm lici queat

Furentes, iudicârunt sapientissimum

Euripidem

ARISTOPHANIS

Ἴν' Αἰσχύλῳ χαρήσῃς Ἐα. κοῦκ ἐβάλλετο;
Αἰ. Μὰ Δί', ἀλλ' οὐδὲν αὐτὸς κρίσιν ποιεῖν
Ὅπότ' εἴη τῷ τέχνῳ σοφώτερος.

Ξανθ. Ὁ τῷ πανούργῳ; Αἴακ. νῆ Δί' οὐράνιον γ'
ὅσον.

Ἐα. Μετ' Αἰσχύλῳ δ' ὅσῳ ἦσαν ἕτεροι ζύμματα;

Αἰ. Ὀλίγον τὸ χρηστὸν ὅστιν, ὥς τ' ἐνθάδε.

Ἐα. Τί δὴ θ' οὐ Πλέτων δρᾶν ὁρᾷσκευάζεται;

Αἰ. Ἀγῶνα ποιεῖν αὐτίκα μάλα καὶ κρίσιν,

Κάλεσθαι αὐτῷ τὸ τέχνης. Ἐα. καὶ πῶς.

Οὐ καὶ Σοφοκλῆς ἀντελάβετο τὸ θρόνον;

Αἴακ. Μὰ Δί' ὅσῳ ἐκεῖνος, ἀλλ' ἔκυτε μὲν Αἰσχύ-
λον,

Ὅτε δὴ χατῆλθε: καὶ νέβαλε τῷ δεξιᾷ.

Καὶ κεῖνος ὑπεχώρησεν αὐτῷ τὸ θρόνον.

Νυνὶ δ' ἔμελλεν, ὥς ἔφη Κλεόδημίδης,

Ἐφελθὼν χατῆ εἶα: καὶ μὲν Αἰσχύλῳ κρατῇ,

Ἐξενεχτὶ χώραν: εἰ δὲ μὴ, πρὶν τὸ τέχνης,

Διαγωνιῶσθ' ἔφασκε πρὸς γ' Εὐειπίδῳ.

Ξανθ. Τί χρημὶ ἄρ' ἔσται; Αἴακ. νῆ Δί' ὀλίγον ὕπε-
ρον,

Καὶ ταῦτα δὴ τὰ δειὰ κινήσεται.

Καὶ γὰρ ταλαίτω μουσικὴν ταφθήσεται.

Ἐα. Τί δέ; μεταγωνήσουσι τ' ἑσθλὰ;

Αἰ. Καὶ κἀνόνας ἐξοίσουσι, καὶ πῆχας ἐπῶν,

Καὶ πλάσια ζύμπηκτα ἀλλοτρεύσουσί γε,

Καὶ ἀγαμέμνους, καὶ σφίγας: ὁ γὰρ Εὐειπίδης

Κατ'

*Euripidem: atque ille elatus sedem Æschyli
Prehendit. XA. an non inde deturbatus est?*

*ÆA. Non sanè: sed populus iudicio censuit
Rem committendam, vter artis sit peritior.*

*XA. Hominem versutum. ÆA. ita, per summū Iouem
admodum.*

XA. Sed nulli erant commilitones cum Æschylo?

ÆA. Pauci quippe boni sunt: sicut & hoc in loco.

*XA. Quid Pluto adornat? ÆA. certamen Poëticum
Instituit: vt eruditè contendant, & suæ*

*Quisque artis specimen edat. XA. sed, cur non eam
Sedem occupauit Sophocles, proximus Æschylo?*

*ÆA. Non herculè. Sed Æschylum ille osculatus est,
Quando huc deuenit, & iniecit ei dexteram:*

Ille tamen vltro cedebat Sophocli locum:

Nunc quidem aderit, vt mihi retulit Clidemides,

Speſtator aſſ. ſſurus: etſi vincat Æschylus,

Nihil tentaturus ſin minus, pro gloria

Artis certaturum aiebat, cum Euripide.

*XA. Quid ergo erit negotij? ÆA. paulò poſt grauis
Me hercle tractabitur hîc controuerſia:*

Nam Muſica ars in trutina examinabitur.

XA. Quid? an illi ponderabunt hîc Tragœdiam?

ÆA. Cubitos & regulas deproment carminum,

Et quadrata ita ſtruent, vt cœant: & quaſi

Coagmententur: item diametros extruunt

Et cuneos: quoniam Euripides ſe dictu at

ARISTOPHANIS

Κατ' ἔπ' ὁ βασιλεὺς φησὶ τὰς τραγωδίας.
 Ξα. Ἦ που βαρέως οἶμι | τὸν Αἰσχύλον φέρειν.
 Αἱ. Ἐβλεψεν οὐδ' ἑαυτὸν ἐγκύφας χάτω.
 Ξα. Κεῖναι δέ δὴ τίς αὐτὰ; Αἱ. τὸτ' ἰὼ δύσκολον·
 Σοφῶν γὰρ ἀνδρῶν σποδείαν εὐεπισκέπτω.
 Οὔτε γὰρ Ἀφωναίοισι συνέβαινεν Αἰσχύλῳ.
 Ξα. Πολλοὺς ἴσως ἐνόμιζε τὸς ποιχωρύχους.
 Αἱ. Λήρόν τε ἄλλ' ἠγεῖτο, τὸ γινῶναι περὶ
 φύσεως ποιητῶν· εἴ τα τῶ σῶ δεαυότῃ
 Ἐπέπρεψαν, ὅπῃ τ' τέχνης ἔμπροσθ' ἰῶ.
 Ἀλλ' εἰσάμην, ὥς, ὅταν γ' οἱ δεαυόται
 Ἐσπουδάκωσι, κλαύμαθ' ἡμῖν γίγνεται.

ΧΟΡΟΣ

Ἦ που δ' ἦν ἐλβερεμέτας,
 Χάλον ἐνδοθεὶ ἔξει·
 Ἦνίκα αὖ ὀξύλαλον πρὶ δ' ἡ,
 Θήροντ' ὀδόντα
 Ἀντιτέχνου. τότε δὴ
 Μανίας ἔπεδ' ἀπὸ δ' ἡνῆς,
 Ὀμματα προβήσεταί.
 Ἔστα δ' ὑψιλόφων τε λόγων
 Κορυθαίολα νείκη,
 Σκινδαλμῶν τε πρὸς ἑξόνια,
 Σμιλεύματα τ' ἔργων,
 Φωτὸς ἀμυρομήν,
 Φρενοτέκτον' ἀνδρός·

Ῥήμαθ'

Ad numerum contorquere suas Tragædias.

XA. Certè hoc ego grauitè ferre arbitror Æschylum.

ÆA. Ideo humum contuens, taurinis videt oculis.

XA. Quis autem erit arbiter? ÆA. difficile istuc erat.

Nam sapientum virorum magna est inopia,

Neque enim obtingebat Æschylus Atheniensibus.

XA. Fortasse multos perfessores parietum

Censebat ex ijs. ÆA. imò illos friuolos,

Et ineptos esse ducebat, qui Poëtica

Dignoscerent ingenia: ac proin' herotuo

Rem commiserunt, quòd & ipse artem calleat.

Sed ingrediamur, ut si forte nostri heri

Properauerint, nobis verbera parata sint.

C H O R V S.

Magna isthic homo grandiloquus
Agitabitur ira:

Viderit ut strepitum Tragici,

Dentes acuentis

Æmuli: ibi Furijs

Simul actus & Oestro,

Lumina huc & huc ager.

Verborum sed enim grauium,

Pugna aspera surget,

Nugarumq; rota strepera, &

Subtilia rerum

Segmina docti hominis,

Sua verba tuentis:

Verba

ARISTOPHANIS

ῥήμαθ' ἴω ποδάμονα.
 Φείξας δ' αὐτοκόμου λοφιάς
 Λασιαύχενά χόαν,
 Διδόν' ὅπισκ' αὖ ζυνάγων,
 Βρυχώμενθ' ἥσθ,
 ῥήματα γρομφοπαγῇ
 Πινακιδόν, ὀποσῶν
 Ξωγενεῖ φυσήματι.
 Ἐνθ' ἡ δὴ σωματεργὸς ἐπ' αὖ
 Βα(ανίστρια λίσση,
 Γλώσσ' ἀνελισσομένη, φθονερός
 Κινῶσα χαλινός,
 ῥήματα δαγρομένη,
 Κα(αλεπτολογήσθ,
 Πλευμόνων πολὺ πόνον.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ

Σκλιὴν δευτέρῃ.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ,
ΑΙΣΧΥΛΟΣ.

Τεῖμεβοι.

ΟΥκ αὖ μεθείλωθ' ἔρρονου, μὴ γέτθ.
 Κρείττων γὰρ εἶναι φημι τοῦτε πλὴν τέχνῃ.
 Δι. Αἰσχύλε τί σιγᾷς; ἀδοκίμ' γὰρ τὸ λόγου.
 Εὐ. Ἀποσεμνυνεῖται αὐτόν, ἅτ' ἔχαστο
 Ἐνταῖς βραγυδίασιν ἐτερετεύετο.
 Δι. Ὡδ' αὖ μόνι αἰδρῶν, μὴ μεγάλα λίσσιν λέγε.

Εὐ. Ἐγ'

Verba sesquipedalia.
Tum setam quatiens rigidam
Ceruice supina,
Grande supercilium trahet, &
Rugitibus edet,
Contabulata suis
Modulamina clavis:
Flans Gygantis halitum.
Inde & vocum opifex leuium,
Numerumq; retortrix
Lingua volubilis, inuidia
Motura lupatum;
Dum sua verba secat:
Tenui ore sonabit,
Magnum anhelitus onus.

ACTVS III. SCENA II.

EVRIPIDES, BACCHVS, ÆSCHYLVS.

Senarij.

S Edem haud reliquerim, ne montas me modo.

Nam doctiorem me esse dico hoc Æschylo.

BACCH. Æschyle mi, quid taces? nam verba hac percipis.

EV. primum magnifice se geret, quod vndique
 Verborum monstra loquatur in Tragædijs.

BACCHVS. Mire opifex, ne loquare nimium grandis.

Mm

Ev.

ARISTOPHANIS

Εὐ. Ἐγ' ὦδα τῷτον, ὃ διέσκεμμα πάλας,
 Ἄνθρωπον ἀγριοποιόν, αὐτὰ δόδομο,
 ἔχοντ' ἀχάλινον, ἀκρατές, ἀπύλατον φόμα.
 Ἀφειλάλητον, κομποφακελορήμονα.
 Αἰ. Ἀληθές, ὦ παῖ τῆς ἀρουράας θεοῦ,
 Σὺ δὲ με ταῦτ' ὥτω μυλιοσυλλεκτάδην,
 Καὶ πτωχοποιέ, ἡράκλειοσυρράπιδην.
 Ἀλλ' οὔ τι χαίρων ταῦτ' ἐρεῖς. Διόνυ(Θ). παῦσ' Αἰ-
 σχύλε,
 Καὶ μὴ πρὸς ὀργῇ σπλάγχνα θερμύνης κότω.
 Αἰ. Οὐδὲ τα, τῶν γ' αἰ τῷτον ἀποφῆνω (αφῶς
 τὸν χαλοποιόν, οἷ(Θ) ὦν τρασιώετα.
 Δι. Ἀρ' ἄρνα μέλαιναν παῖδες ἐξεείχεα π.
 Τυφῶς γὰρ ἐκβαίνην τῷρα σκευάζεται.
 Αἰ. ὦ Κρητικὰς μὲν συλλέγων μονωδίας,
 Γάμοις δ' αἰοσίους εἰσφέρων εἰς τὴν τέχνην.
 Δι. Ἐπίσχεσ' οὐτ(Θ), ὦ πολυτίμητ' Αἰσχύλε,
 Ἀπὸ τῆς χαλαζῶν: ὦ πόνηρ' Εὐεπίδην,
 Ἀπαγε σταντὸν ἐκποδῶν, εἰ σωφρονεῖς,
 Ἴνα μὴ κεφαλῶν τὸν κρόταφόν σου ῥήματι,
 Θένων ὑπ' ὀργῆς, ἐκχέῃ τὸν Τήλεφον.
 Σὺ δὲ μὴ πρὸς ὀργὴν Αἰσχύλ', ἀλλὰ φραδόνως
 Ἐλεῖχ' ἐλέγχους: λοιδορεῖαι δ' ὅτ' ἔφρεπ
 Ἄνδρας ποιήσας, ὥς φάρτο πώλιδας.
 Σὺ δ' εὐθεῖς, ὥς φάρτῳ ἐμωρηθεῖς, βοᾷς.
 Εὐ. Ἐτοιμός εἰμι ἐγωγε, κοῦκ αἰαδύομαι

Δάκρυ

EV. Noui ego, qui vir fiet: & dudum comperi
Hominem, feros reddentem alios, ore improbo,
Effreni, incontinenti, ianua

Egente, futilem, ampullosis turgidum
Verbis. Æs. ita es, mi fili, ruralis Dea:

Tue quidem, tu blateramentorum inanium

Collector, tu fabricator mendicantium,

Tu pannosorum hominum consutor, hæc mihi

Obijcis: at faxo ego iam nunc, haud ut rideas.

BA. Pausa Æschyle, nec ad iram accendas viscera.

Æs. Minime, priusquam hunc commonstrauero palam
Claudorum hominum fabrum, quam sit feroculus.

BA. Agnum huc, agnum efferte pueri nigrum ocyus,

Nam turbo verborum tentat prorumpere.

Æs. O tu, qui Creticas facis monædias,

Et nuptias in artes infers nefarias.

BA. Quæso abstine, mi præstantissime Æschyle,

A vocum grandinibus. tu miser Euripides,

Hinc temet amoue è conspectu, si sapi:

Ne iratus duriori verbo tibi caput

Feriat, & fracto cranio effundat Telephum.

Tu verò Æschyle, ne iracundè, sed leniter,

Refelle obiecta. non enim bonos decet

Poëtas, ceu pistorum uxores, inuicem

Conuitiari. tu velut ilæx clamitas,

Quæ igni crepitat. EVRIPID. nulla in me mora, neque
abnuo

ARISTOPHANIS

Δάκνην (δάκνεα χ' αὐτὸν πρὸς τὴν δόκην)
 Τάπη, τὰ μέλη, καὶ νεύρα τ' τραγωδίας,
 Καὶ νῆ Δία, τὸν Πηλέα τε, καὶ τὸν Αἰόλον,
 Καὶ τὸν Μελέαγρον, καὶ πῖ μάλα τ' Τηλέφον.
 Δι. Σὺ δὲ δὴ τί βελεύεις ποιεῖν; λέγ' Αἰσχύλου.
 Αἰ. Ἐβυλόμην μὲν οὐκ ἐξίξην ἐνθάδε.
 Οὐκ ἐξίτου γὰρ ὅστιν ἀγὼν νῶϊν. Δι. τίς;
 Αἰ. Ὅτι ποιήσεις ἔχιν τεθνηκέ μοι.
 Τούτῳ δὲ σιωπῇ τεθνηκέ, ὡς δ' ἔξει λέγειν.
 Ὅμως, ἐπὶ δὴ σοι δοκεῖ, δρᾶν καὶ ταχέως.
 Δι. Ἰθὺ νῦν λιβαίνω τὸν δευρόπις, καὶ πυρδόπα,
 Ὅπως αὐτὸν εὐξωμαι πρὸς τὴν ἑορσίδατον,
 Ἀγῶνα κρίναι τὸνδε μουσικῶς αἶμα.
 Ὑμεῖς δὲ ταῖς μουσικαῖς τὴν μέλ' αὐτὸν πρὸς αἶμα

ΧΟΡΟΣ

Διὸς ἐννέα παρθένοι, ἀγναὶ
 Μοῦσαι, λεπτολόγοις
 Σιωπᾶς φρένας αἰ κατὰ τὴν
 Ἀνδρῶν γνωμοτύπων:
 Ὅταν εἰς ἔριν ὄξυμερείμοις
 Ἐλθῶσι, σπείλοισι
 τε παλάσμασιν ἀντιλογουῦνται:
 Ἐλθετ' ἐποφόμηναι,
 Διὶ αμιν δ' ἴδοι τὰ τοῖν σομάτοιν.
 Ποίσαδε ῥήματα,
 Παρθορίσματ' ἐπὶ νῦν γὰρ ἀγῶν

*Mordere (siquidem huic priori morderi lubet)
 Numeros, modos & neruos in Tragædia:
 Et per Iouem, Pelea meum, & meum Æolum,
 Et hunc Meleagrum , adeoque ipsum etiam Tele-
 phum.*

BA. Quid verò tu? quid vis facere? cedò, Æschyle.

Æs. Ego hîc quidem nolim certare Tragædijs:

Nam iniquum inter nos certamen erit. BA. cur ita?

Æs. Quoniam ars Poëtica mecum haud est mortua,

Cum hoc vna mortua: sicut ipse fatebitur.

Verùm sitibi placet, faciendum est quod iubes.

BA. Age nunc thus proferat, & ignem det quispiam?

Ego pro sagaci iudicio faciam preces:

Ut aptè discernam certamen Musicum

Vos autem Musis carmen accinite aliquod.

CHORVS.

S Oboles Iouis eia, nouena

Musæ, quæ aspicitis

Animos hominum sapientum

Doctos atque catos:

Vbi litem inient, sibi acutè

Inuentis luctandi

Rationibus opposituri

Arma: ibi adeste Dea,

Vti vim nobilis eloquij

Videatis: & scobem

Numerorum date. iam concita lis

ARISTOPHANIS

Ὅδε σοφίας μέγας, -

Χωρεῖ πρὸς ἔργον ἤδη.

Δι. Εὐχόμεθε δὴ καὶ σφώπῃ, πρὶν τὰ πη λέγῃν.

Αἰ. Δήμητερ, ἡ τρέφασα πλὴν ἐμὴν φρένα,

Εἴναί με τῶν ὧν ἄξιον μυσταίων.

Διόνυ. Ἐπίθες λαβῶν δὴ καὶ σὺ λιθανάτων. Εὐειπ.

καλῶς:

Ἔπερσι γὰρ εἶπιν οἷσιν εὐχόμεθι θεοῖς.

Δι. Ἰδιοὶ πνέες σοι, κόμματα χαλόν; Εὐ. καὶ μάλα.

Δι. Ἴθι νῦν πρὸς εὐχῇ τοῖσιν ιδιώτασι θεοῖς.

Εὐ. Αἰθὴρ ἐμὸν βόσκημα, καὶ γλώσσης σφόδριγξ,

Καὶ ξυνέσεις, καὶ μυκτῆρες ὀσφραντήριοι,

Ὅρθως μὲ ἐλέγχῃν, ὧν αὐτὰ πλάσσει λόγων.

ΧΟΡΟΣ.

Καὶ μὲν ἡμεῖς ὅππῃ θυμὸν ἔχον
Παρά σοφοῖν ἀνδρῶν ἀκούσας

Τινὰ λόγων ἐμμέλῃαν,

Ἐπιτεδείσαν ὁδόν:

Γλῶσσα μὲν γὰρ ἡγρίωται,

Λῆμα δ' ὅτε ἀτολμον ἀμφοῖν,

Οὐδ' ἀκίνητοι φρένες.

Προσδοκᾶν οὐκ εἰκός ὅτι

Τὸν μὲν, ἀστειὸν πλάξῃν,

Καὶ κατερρίνη μύθον.

Τόνδ' αἰσπῶντ' αὐτοπρέμνοισι

Τοῖς

Sapientia capit

Vires: opusq; surgit.

BA. Precamini verò & vos, priusquàm carmina

Dicatis. Æs. ô Ceres, quæ meum animum

Pascis, fac arcanis ut sim dignus tuis.

BACCH Cape & tu aliquid thuris, & impone. EV. per-
placet.

Quoniam diuersi sunt, quos ego veneror, Dei.

BACCH. An proprij tibi sunt, & noua notæ? EV. admo-
dum.

BA. Agè ergo precare peculiares hos Deos.

EV. Æther meum pabulum, & hæc lingua volubilis,

Et tu solertia, naresq; olfactorij,

Date, ut, quos aggredior, sermones arguam,

CHORVS.

ET nos sanè cupimus quandam, ex
Hominibus doctis loquendi

Capere concinnitatem,

Et aliquam scientiam:

Lingua enim nostra est agrestis:

Sed vis mentis firma utrique,

Nec ratio pigri ingenij.

Ergo fas, ut expeitemus

Alterum festina quædam

Perpolitaq;: alterum

Magno hiatu proloquentem

Mm 4

Verba,

ARISTOPHANIS

Τοῖς λόχοις ἐμπεσόντα
 Συσκεδάν πολ-
 λαὶ ἀλινδῆρας ἐπῶν.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ Σκηνὴ πρώτη.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ,
 ΑΙΣΧΥΛΟΣ.

Αλλ' ὥς ἔαχιστα χεὶρ λέγην: οὐτὰρ δ', ὅπως ἐρεῖτον
 Ἀστῆα: καὶ μήτ' εἰκόνας, μήθ' οἱ αὖτ' ἄλλ' εἴποι.
 Εὐ. Καὶ μὲν ἐμαυτὸν μὲν γὰρ τιλὴ ποίησιν οἷός εἰμι,
 Ἐν τοῖσιν ὑστάτοις φράσαι: τὸν δὲ πρῶτ' ἐλέγξω,
 Ὡς ἰὼ ἀλαζών καὶ φειάξ, οἷοις πετρεῖα θεαταῖς
 Ἐξηπάτα, μῶροις λαβὼν ποταφῶν Φρυγίῳ τραφεῖ-
 τας:

Πρώτιστα μὲν γὰρ δὴ γ' ἕνα πινὰ χάρισιν ἐγκαλύ-
 ψας,

Ἀχιλλέα πιν', ἢ Νιόβει, τὸ πρόσσωπον ἔχει δεικνύς
 Πρόσχημα τῆς βαγωδίας, χεύζοντας οὐδὲ τιπ.

Δι. Μὰ τὸν Δί', ἔδῃθ'. Εὐ. οὐδὲ χορός γ' ἤρειδεν ὀρμη-
 τοὺς αὖτ'

Μελῶν ἐφεξῆς, τέταρτος ξυνεχῶς αὖτ' οἶδ' ἐσίγων.

Δι. Ἐγὼ δ' ἔχαυρον τῇ σιωπῇ: καὶ μετὰ τὸ ἔτι πεν

Οὐχ ἦπλον, ἢ νῦν οἱ λαλουῦντες. Εὐεπ, ἢ λίγιστον γὰρ
 ἦοδα:

Σάφ'

*Verba, ab imo corde tracta; &
Spargentem ore,
Inuolucra verborum.*

ACTVS IIII. SCENA I.

BACCHVS, EVRIPIDES,

ÆSCHYLVS.

AT nunc celeriter oportet dicere: & ita ut profera-
tis

Festiuâ, non figuras, neq; dicta ab alijs Poëtis.

*Ev. De me quidem quantus Poëta sim, quamque erudi-
tus,*

*Dicam postremò: nunc autem primo loco hunc repre-
hendam:*

*Vt sciatis quàm sit arrogans, quantusq; impostor: & quos
Modis spectatores fefellerit; in scenam theatri
Productis fatuis; quos nescio quis Phrynichus educâ-
rat.*

Ac initio vnum quempiam constituit inuolutum,

*Achillem quendam, aut Nioben: faciem neutiquam re-
uelans;*

*Speciem quandam Tragediæ; tantillum haud musti-
tantes.*

*BA. Non est ita per Iouem. Ev. at Chorus interea pro-
nunciasset*

Continuè quatuor ordines versuum: at ipsi tacebant.

BA. At ego voluptatem ex illo silentio hauriebam:

Neq; id me oblectabat minùs, quàm si qui hodie loquuntur.

Mm s.

Ev.

ARISTOPHANIS

Σάφ' ἴδσι. Δίον. κάμαυτῷ δοκῶ. τί δέ τ' αὐτ' ἔδρασ' ὁ
δαινᾶ;

Εὐ. Ὑπ' ἀλαζονείας· ἵν' ὁ θεατὴς πρὸς δοκῶν χαρῆτο,
Ὅπόθ' ἢ Νιόβη φθελγέσταιτο δῆ· τὸ δρᾶμα δ' αὖ διήει.

Δι. Ω παμπόνηρθ, οἳ ἄρ' ἐφανακίζόμεν ὑπ' αὐτῶ;

Τι σκορδινᾶ, καὶ δυσφορεῖς; Εὐειπ. ὅτ' αὐτὸν ἐξε-
λέγω.

Κάπιγ', ἐπεὶ δὴ ταῦτα ληρόσῃς, καὶ τὸ δρᾶμα

Ἦδη μεσοῖν ῥήματ' αὖ βοᾶ δώδεκ' εἶπεν,

Ὅφρ' ἔχοντα καὶ λόφοις, δειν' ἄτ' αὖ μορμωραπᾶ,

Ἀγνώτα τοῖς θεωμένοις. Αἰσχέλ. οἴμοι τάλας. Δίον.
σιόπα.

Εὐειπ. Σαφές δ' αὖ εἶπεν ὃ δέ εἰ. Δίον. μὴ ὥριε τὸς ὀ-
δόντας.

Εὐρ. Ἀλλ' ἢ σκαμάνδροις, ἢ τάφροις, ἢ π' ἀσπίδων ἐ-
πόντας

Γρυπαέτας; χαλκηλάτοις, καὶ ῥήμαθ' ἰσπόκρη-
μνα,

Ἀξυμβαλεῖν οὐ ράδιον ἰῶ. Δίον. νῆ τὸς θεοὺς ἔγωγ'
οὐ

Ἦδη πότ' ἐν μακρῷ χρόνῳ νυκτὸς διηγυπνησα

Τὸν ξουφὸν ἰσπαλεῖς βύονα ζητῶν, πῶς ὅστιν ὄρνις.

Αἰσχέλ. Σημεῖον ἐν ταῖς ναυσὶν, ὧ μαθήσεται ἐν γέ-
γραπτο.

Δι. Εὐὼ δὲ τὸν φιλοξέου γ' ὥμιον Ἐρυξιν εἶναι.

Εὐειπίδ. Εἴτ' ἐν παραγῶδαις ἐχρῆν καλεῖν βύονα
ποιῆσαι;

Αἰ. Σὺ δ'

Ev. Quia tu stolidus eras: sat nosti. *BA.* & mihi met videor ipsi.

Sed cur hoc ille fecit? *Ev.* nempe ex arrogantia, & sic suspenderet spectatorem at entum: quando in theatro Niobe loqueretur: interim totus transiret actus.

BA. Hominem improbum: quàm turpiter ergo deceptus sum ab illo?

Quid pandiculare tu? quid? *EVRIPID.* quòd eum ca-
uillor:

Deinde verò ubi fuisset nugatus hæc, & actus

Propè transiisset: verba duodecim bubula elocutus

Est, quæ cristas haberent, & supercilia terrificæ,

Larvata, spectatoribus ignota *Æs.* hei mihi. *BACC.* ta-
ce tu.

Ev. Nihil prorsum dixit perspicuè. *BA.* ah noli ferrare
dentes.

Ev. Sed aut scamandros, aut fossas, aut scutis immi-
nentes

Gryphaquilas, ære ductas: voces scopulùm instar, nec
vlli

(coniectu faciles. *BA.* per Deos, ego iam diu (fatendum
hoc)

Noctes duxi aliquot insomnes propter gallum Poëta

Staturossum: dum cogito mecum, qualis nam hic sit ales.

Æs. Pro signo in nauihus, homo fatue, depingi solebat.

BA. Et ego Philoxeni gnatum putabam Erixin esse.

Ev. An verò gallos in Tragædijs fingere decebat?

Æs.

ARISTOPHANIS

Αἰ. Σὺ δ' ὦ θεοῖσιν ἐχθρὸς, ποῖ ἄτ' ὄσιν, ἄτ' ἐποίεις;
 Εὐκλ. Οὐχ ἰσπαλεκζύονας, μὰ Δί', οὐδὲ τραγιάφους;
 ἄφ' σὺ,

Ἄν τοῖσι πῶς πετάσῃ τοῖς κηδικοῖς γράφουσιν;
 Ἄλλ' ὡς παρέλαβον τὴν τέχνην πῶς σου, τοσῶτον
 μὲν εὐχῆς

Οἰδοῦσαν καὶ κομπασμάτων, καὶ ῥημάτων ἐπαχ-
 θῶν;

Ἰσχανα μὲν φρόπτον αὐτῷ, καὶ τὸ βάρθ' ἀφεί-
 λον:

Ἐπυλλίοις, καὶ ᾠδαῖς, καὶ πεντλίοις μικροῖς
 Χυλὸν διδδεις τωμυλμάτων, ἀπὸ βιβλίων, ἀπ' ἡθῶν.

Εἴτ' αἰέτ' εἰς μονωδίας, Κηφισοφῶντα μίγεις.

Εἴτ' ὅς κ' ἐλήρωεν, ὅτι τύχοιμ': οὐδ' ἐμπεσὼν, ἔφυρον:

Ἄλλ' οὐξ ἰὼν φρώπιστα, μὲν μοι τὸ γένθ' εἶπεν εὐχῆς

Τοῦ δράματός. Αἰσχ. κρεῖττον γὰρ ἰὼ σοι, γῆ Δί', ἢ πᾶ-
 ραυτῶ.

Εὐκλ. Ἐπείτ' ἀπὸ τῶν φρώτων ἐπῶν, οὐδὲν παρῆκ' ἀ-
 ἀρῶν:

Ἄλλ' ἔλεγεν ἡ γυνὴ τέ μοι, χάδουλό, ὅδ' ἐν ἡπτόν,

Χάδ' ἀπὸ τῆς, καὶ παρτεῖτο, καὶ γράς αἱ. Αἰσχ. εἴτα
 δῆτα

Οὐκ ἀποθανεῖν σε ταῦτα χεῖρ πολυμῶντα; Εὐ. μὰ τὸν
 Ἀπόλλω.

Δημοκραπικὸν γὰρ αὐτ' ἔδρων. Διόν. τρυπὶ μὲν ἔασον ὦ
 τῇ.

Οὐ σοί

Æs. At tu Deis inuise homo, qualia sunt, quæcunque fugis?

Ev. Cerrè non sunt staturosi galli, non capri cerui,
Cuiusmodi sunt tibi: quæ in aulaeis pinguntur. atqui
Vt primùm hanc artem à te accepi, iam tum inflatam ac
tumentem

Vocum ampullis, & pondere verborum nimis graua-
tam:

Ibi attenuaui primùm, & pondera detraxi: & quibus-
dam

Concisis disputationibus, & verbis minutis,
Tum paruis betis. succum blateramentorum, ab arte,
Morumq; doctrina inspersi: pòstè intrui Monædijs,
Immisto Ctesephonte: nec prauè nugabar in re
Quauis: nec permiscebam omnia, quibuscunque inci-
dissem.

Qui primus in scenam veniebat, is statim insequentis
Genus exponebat fabula. *ÆSCHY.* quia melius eras,
hercle,

Audire fabula genus tibi, quàm genus tuum, opinor.

Ev. Deinde à primo versu nihil prætermittebam ocio-
sum:

Nam & mulier, & seruus loquebantur mihi perinde,
Vt herus, vt virgo, vt anus. *Æs.* ac obsecro, an nō fuerat
equum

Te mortem obire, qui istuc auderes. *Ev.* non per Lyceum
Apollinē. Nā hac faciebam populariter. *Bl.* age, omittite
Istosque

ARISTOPHANIS

Οὐσὶ γὰρ ὅτι πείπατο χάμινα πείγε τέτου.

Εὐειπ. Ἐπὶ ταῖς λουτρῶσι λαλεῖν ἐδίδασα. Αἰσχ. Φημί
καὶ γὰρ,

Ὡς πρὶν διδάσκειν, ὥρελες μέτρον ἄλλο γινώσκω.

Εὐειπιδ. Λεπτῶν τε χαλόνων ἐσβόλας, ἐπὶ τῶν τε γωνιασ-
μοῖς

Νοεῖν, ὁρᾶν, ξυμμετρεῖν, πρέφειν, ἐρεῖν, τεχνάζειν,

Κάχ' ὑποποπείδω, πείνοειν ἅπαντα. Αἰσχ. Φημί
καὶ γὰρ.

Εὐειπ. Οἰκέϊα φράγματ' εἰσάγων, οἷς χεῖμαθ', οἷς
ζυῖεσμεν,

(Ἐξ ὧν γὰρ ἀνέξηλεσχόμην· ξυμμέδωτες γὰρ οὗτοι,

Ἡλεγχοι αὖ μου τὴν τέχνην) ἀλλ' ὅσον ἐκομπολά-
κου,

Ἀπὸ τοῦ φρονεῖν ἀποπαύσας· οὐδ' ἐξέπληθον αὐτὸς,

Κύκλους ποιῶν καὶ μέμοντας, κωδωνοφάλαροπύλους.

Γνώσθ' δὲ τὸς τούτους τε, καὶ μοῦ γ' ἐκείνου μαθητάς.

Τούτους μὲν οὖν Φορμίστιον, Μεγακτερός θ' ὁ μάνης,

Σαλπικτολογχυπινάδα, Σαρχασμοπιτυχάμπαι·

Οὐμοὶ δὲ, Κλέτοφῶν τε, καὶ Θεραμύνης ὁ κομψός.

Διόνυσος. Θεραμύνης; σοφός γ' αὐτὸν καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὰ
πάντα,

Ὅς ἡνυκακοῖς που πείπεσσι καὶ πλησίον ὤρεται ἢ

Πέπλωκεν ἔξω τῶν χαλῶν, οὐχ ὅτι ἀλλὰ καὶ.

Εὐ. Τοιαῦτα μὲν τοὶ γὰρ φρονεῖν,

Τούτοις ἐισηγησάμην,

Λογισμὸν ἐνθεῖς τῇ τέχνῃ,

Καὶ

Isthuc: neque enim pulcra tibi disputatio de eare.

Ev. Præterea & hos omnes loqui docui. Æs. hoc idem & ego dico.

Atque utinam prius medius rupisses, quàm hoc illos doceres.

*Ev. Subtiliumq; regularum ingressus, angulosq;
Contiguos versuum intelligere, sapere, pervidere,
Agere versutè: amare, dolos meditari, suspicari
Quidvis mali: omnia cōminiscier. Æs. hoc idem & ego dico.*

*Ev. Vernaculas res introduxi, quibus hîc immoramur,
Et quibus hîc utimur (ob quas etiã reprehensus fuissẽm:
Nam hi, qui huius rei sunt cōscij, reprobendissent meam
artem)*

*Sed neque quicquam dixi in Tragœdia pompaticè: quod
Populum à prudentia abstraheret: neque perterrefa-
ciebam,*

*Effingens Memnonas, cygnosq; nolipharepolas.
Dignosces verò etiam discipulos utriusque nostrũ,
Huius quidem Phormisius, Meganetusq; servus,
Tubhasti barbiformidandi, Erucosanniones.*

*Mei verò sunt Clitipho, & Theramenes comatus. (pellis
B. A. Theramenes? vir prudens sanè, & ad omnia versi-
Qui sicubi in malos inciderit, propeq; astiterit vsquam:
Non Chius à malis, sed cius potius euolauit.*

*Ev. Ego servulis prudentiam
Nunc indidi atque industriam*

Peri-

ARISTOPHANIS

Καὶ σκέψιν· ὥστ' ἤδη νοεῖν
 Ἄπαντα, καὶ διφδένααι.
 Τάτ' ἄλλα, καὶ τὰς οἰκίας
 Οἰκεῖν ἄμφοιν, ἢ πρὸς τῷ,
 Κἀνασκοπεῖν, πῶς τῷτ' ἔχῃ;
 Ποῦ μοι τοδί; τίς τῷτ' ἔλαβε;
 Δι. Νῆ τὸς θεοὺς, νῦν γοῦν Ἀθη-
 ναίων ἅπασ τις εἰσὼν,
 Κέκραγε πρὸς τὸς οἰκέτας,
 Ζητεῖτε, ποῦ εἰν ἡ χύτρα;
 Τίς τῷ κεφαλῇ ἀπεδήδωκε
 Τῆς μαινίδος; τὸ πύβλιον
 Τὸ φρουσινὸν τέθηκέ μοι.
 Ποῦ τὸ σκόροδον τὸ χθεσινόν;
 Τίς τῆς ἐλάας παρέτρεγε;
 Τέως δ' ἀβελπρώτεροι
 Κεχηνότες μαμμάκιοι
 Καὶ μελιτίδα κέθλυτο.
 Χο. Τὰδε μὲν λεύσας φαίδιμ' Ἀχιλεῦ,
 Σὺ δὲ πὶ φέρε πρὸς ταῦτα λέξεις; μόνον ὅπως
 Μὴ σ' ὀ θυμὸς ἀρπάσας;
 Ἐκτὸς οἷσθ' τῷτ' ἐλαίων;
 Δφνὰ γὰρ κατηγόρηκεν.
 Ἄλλ' ὅπως, ὦ γεννάδα,
 Μὴ πρὸς ὀργῇ ἀντιλέξεις,
 Ἀλλὰ συτείλας, ἄχροισι
 Χρῶμενθ' τοῖς ἰσίοισιν:

Peritiāq̃: vt omnia
 Displicere. & nosse possient,
 Et tum alia, tum domestica
 Nunc administrare melius,
 Et cogitare: quomodo
 Hoc habet? vbi hoc? quis abstulit?
 BA. Ita per Deos: & iam proin
 Vt quilibet intrat in domum:
 Proclamat ad seruos suos,
 Rogatque, vbi est & fidelia?
 Quis deuorauit hūc caput
 Mana? catinus proxima
 Anno emptus interijt? vbi
 Est allium hesternum? cede.
 Oleam quis hanc deglutijt?
 Sic stultiores redditi
 Nunc desident, & ore hiant
 Mammacythi & Melitidæ.
 CHOR. Agè, tun' isthæc inclyte Achilles
 Videbis? at quid adhæc dices? solummodò
 Ne ira te malè impulsū,
 Extra oleas raptet, cauebis.
 Namque acerba dixit in te.
 Sed caue vir inclyte,
 Ne quid iratus loquare.
 Proin' contractis ab alto
 Nauiga velis, ratemq̃

Nn

Promo-

ARISTOPHANIS

Εἴτα μάλλον μάλλον ἄξεις,
 Καὶ φυλάξεις, ἢνίχ' αὖτὸ
 Πνεύμα λείον,
 Καὶ κρηνηκὸς λάβης.
 Ἄλλ' ὦ φῶτος τ' Ἑλλήνων πυργώσας ῥήματα σείναι,
 Καὶ κοσμήσας τραγικὸν λῆρον, θαρρῶν τὸν κερκινὸν ἀσπείρει.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκίωή δευτέρα.

ΛΙΣΧΥΛΟΣ, ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ,

ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

Ἀναπαυτικοὶ Λειτοφάειοι.

Θ Ὑμῶμαι μὲν τῇ ξευτυχίᾳ, καί με τὰ σπλάγχν' ἀ-
 γανακτεῖ,

Εἰ φῶς τῷτον δέῃ μ' αὖτ' ἀπλῆγναι: ἵνα μὴ φάσκη δ' ὀπο-
 ρεῖν με, (τίμῃ)

Ἀποκρίναί μοι: τί νῦν οὐνεκα καὶ θαυμάζειν αἰδρα ποιη-

Εὐ. Δεξιότητος, καὶ νῦν θεσίας, ὅπ' βελτίους τε ποιῶμεν

Τὸς αἰθρώπους ἐν ταῖς πόλεσι. Αἰ. ὅτ' ἐν εἰμὴ πεποιήσας,

Ἄλλ' ἐκ κρηνην, καὶ γενναίων μοχθηροτέτους ἀπέδ' ἔξας,

Τί παθεῖν φήσας ἄξιός εἶναι; Δι. τεθναῖναι, μὴ ὅτ' ἐρωτά.

Αἰ. Σκέψαι τοίνυν γ' οἷός αὐτὸς παρ' ἐμῷ παρεδέξατο
 φῶτον,

Εἰ γενναίους, καὶ τετραπύχους, καὶ μὴ ἀλγιστοὺς πολίτας,

Μήτ' ἀγοραίους, μήτε κοβάλους, ὥς φ' ὦν, μηδὲ πανέρβους.

Ἄλλ' ἀπνεόντας δόρυ, καὶ λόγχας, καὶ λευκολόφους τευφα-
 λείας.

Καὶ

Promoue, magis, magisq̃:

Atque vbi vento secundo

Aura constans

Flabit, hîc time tibi.

Iamq̃ age, qui primus Græcorû extruxisti grædia verba,
Et Musam exornasti tragicâ, torrentem emitte sonorû.

ACTVS IIII. SCENA II.

ÆSCHYLVS, EVRIPIDES, BACCHVS.

Anapestici Aristophani.

EXcandescō equidem, ob talem congressum: & mea
viscera bile

Feruent: quòd oportet me cum isthoc contendere: nam
metuo, ne

Dicat, me pendere animi: quasi dubitẽ de munere palma.

Heus, respõde: cur me decet admirari, quæso, Poëtam.

Ev. Propter dexteritatem ingenij, & doctrinam, qua
meliores

Efficimus ciues in Repub. Æs. agè ergo, nisi tu isthuc
Scuduisti, eq̃ bonis & frugi fecisti improbiore: (tare

Quo supplicio dignum te dicis? Bâ. morte: isthunc rogi-
Noli. Æs. vide sis ergo, quales primùm à me acceperis
ipsos,

Generososné, & cubitorum quatuor: atque haud suffu-
gientes

Munia publica, nõ errone, neque maleficos, neq̃ vafros
Quales nunc sunt: sed spirantes hastam, galeaq̃ decorû,

Nn 2

Et

ARISTOPHANIS

Καὶ πῆληλας, καὶ κνημίδας, καὶ θυμοὺς ἐπαβοείας.

Εὐρ. Καὶ δὴ χαρεῖ τὸ πὶ τὸ χακόν. Δι. κρανοποιῶν αὐμ' ἐπιτίψῃ.

Εὐ. Καὶ σὺ πὶ δὴ δράσας, αὐτὸς ἕως ἀνδρείους ἐδίδαξας.
Δι. Αἰσχέλε λέξον, μήδ' αὐτὰδὼς στυμνωόμενθ' χαλέπαμεν.

Αἰ. Δράμα ποιήσας ἄρεθ' μετόν. Εὐελ. ποῖον; Αἰ. τὸς ἐπὶ ὅττι γήβας.

Ὁ θεασάμενθ' πᾶς αὐτίς αἴηρ, ἠγάδη δαίθ' εἶναι.

Δι. Τὸ πὶ μὲν σοι χακὸν εἴργασται: Θηβαίους γὰρ πεποίηχας.

Ἀνδροφόρους εἰς τὸν πόλεμον: καὶ τούτου γ' ἔνεχα τύπῃ.

Αἰ. Ἀλλ' ὑμῖν αὐτ' ἐξελῶ ἀσκεῖν, ἀλλ' οὐκ ὅττι τὸτ' ἐβλάπεσθε.

Εἶτα διδάξας τὸς Πέρσας, μετὰ τὸτ' ὅττι θυμῶν ἐδίδαξα.

Νικᾶν αἰεὶ τὸς ἀντιπάλους, κοσμήσας ἔργον ἄριστον.

Δι. Ἐχάλεω γουῶν ἡνίκ' ἤκουσα πρὶ Δαρείῳ τὸ πηνεῶ-
τθ'.

Ὁ χορὸς δ' εὐφρὺς τῷ χειρῶν διζυγκρούσας, εἶπεν, ἰαυοῖ.

Αἰ. Ταῦτα γὰρ ἀνδρας ληθ' ποιητὰς ἀσκεῖν σκέψαι γὰρ ἀπ' ἀρχῆς.

Ὡς ὠφέλιμοι τῶν ποιητῶν οἱ γενναῖοι γένευνται.

Ὀρφεὺς μὲν γὰρ τελετὰς θ' ἡμῖν χατέδωξε, φόνων τ' ἀπέχασται.

Μουσαίῳ δ' ἐξακέσθης τε νόσων, καὶ ληθισμοῦ: Ἡσίο-
δοσ'.

Γῆς

Et cristas, atque ocreas, animosque virorum septibovinos.

Ev. Atqui hîc illud malum erumpit. BAC. si cristas hic iterum aptet,

Me attriuerit. Ev. at tu quo pacto ipsos tam fortes potuisti (sis.

Efficere? BA. Æschyle dic: & gravitate tua ne difficilis

Æs. Cum plenum Martis opus fecissem. Ev. quodnam.

Æs. septem ad Thebas.

Nam quisquis spectator fuerat, optabat belligerari.

Ev. Sanè hoc abs te malè factū est, nam Thebanos hac ratione

Fecisti alacriores ad pugnam: ideoq; hîc vapula, homo audax.

Æs. Atqui hec tractare eadem licuit vobis: sed vos aliorum

Vertistis animū. Sed & exhibitis Persis, magna cupido Hostem superandi animis iniecta est; me pulcrum opus operante.

BAC. Ego certè lætatus sum, ubi Dariūm audiui occubuisse,

Et Chorus etiam manibus complois exclamavit, Iopa.

Æs. Quippe Poetas isthac tractare decet: atque age, videsis, quàm

Magno emolumento fuerint generosi omni tēpore vates.

Equidē Orpheus ritus me docuit, & cadibus abstinuisse,

Museus remedia morborum atq; oracula prodidit: agri

ARISTOPHANIS

Γῆς ἐργασίας, καρπῶν ὥρας, ἀρότοις. ὁ δὲ θεῖος Ὀμηρὸς
 Ἀπὸ τῆς πικρῆς καὶ κλέος ἔσχε, πικρὸν τὸ ὅτι χεῖρ ἔ-
 δίδασκε,

Τάξεις, ἀρετὰς, ὁπλίσθης ἀνδρῶν; Διὰ καὶ μὲν οὐ παντα-
 κλέα γε

Ἐδίδασκε ὁμοῦ τὸν σκαρότατον. τρώϊον γούρῳ, ἥνικ' ἔπεμ-
 πεν,

Τὸ κράτος τρώϊον πειδισάμενός, τὸν λόφον ἡμεῖς ἐ-
 πιδίψαν.

Αἰ. Ἀλλ' ἄλλοις τοι πολλοὺς ἀγαθοὺς: ὦν ἰὺ καὶ Λάμα-
 χος ἦρως.

Ὅθεν ἡ μὴ φρίδ' ἀπομαξαμένη, πολλὰς ἀρετὰς ἐποίησει
 Πατριάρχων, Γεύκρων, Θυμολεόντων, ἵν' ἐπαύροι μὲν ἄνδρα
 πολίτιν,

Ἀντεκτείνῃ αὐτὸν τέτοις: ὅπου τανυσάλπιγξ ἀκέσῃ.

Ἀλλ' ὅ μὰ Δί', οὐ Φαίδρας ἐποίουν πόρνας, ὅδ' ἐστὶν ἐπε-
 βοίας:

Οὐδ' οἶδ' εἰς ἣν τιν' ἀν' ἐρώσῃ πώποτε ἐποίησα βιωαῖχα.
 Εὐρ. Μὰ Δί': οὐ γὰρ ἐπ' ἰὺ Ἀφροδίτης ὕδεν σοί. Αἰ. μη-
 δέ γ' ἐπέειν,

Ἀλλ' ὅτι σοί περ καὶ τοῖς σοῖσι πολλὴ πολλὰ πικραῖτο.

Ὡς περ καὶ αὐτὸν σε χεῖρ νέβαλεν. Διὰ τὴν τὸν Δία τὸ το-
 γέ τοι δή.

Ἀ γὰρ ἐς τὰς ἀλλοξίας ἐποίησ' αὐτὸς τέτοισιν ἐπλήρης.
 Εὐρ. Καὶ τί βλάβη σου, ὥς χεῖρ ἀνδρῶν, τί μὴ πόλιν αἰ-
 μάη Σθεπέβοια;

Αἰ. Ὅτι γενναῖος καὶ γενναίων ἀνδρῶν ἀλόχοις ἀνέπρασας,

Κώνηα

*Cultum Hesiodus sationum, & messis tempora. Dians
Homerus,*

*Vnde es? gloriam adeptus, honoremq, nisi quod pulcra
doceret:*

*Acies, virtutes, arma virum? BA. sed stolidum Panta-
clem Homerus*

*Tamen artem haud docuit: qui cum galeam capiti in-
duceret amens,*

*Prius illam circumuinxit, quàm conum circundaret al-
tum.*

*Æs. Alios alij multos fortes: quorum è grege Lamachus
heros:*

*Vnde subacta hæc mēs mea, virtutes effinxit Patroclorū,
Teucrorū, Thymaleontū, ut ciues hoc pacto extimularē,
Ut & ipsi horū similes fierent, sonitu stridente tubarū,
Non aut Phædras produxi meretrices, non Sthenobæas:
Nec scio, an ullam vnquam fæminam amantem duxe-
rim in ora tuentum.*

*Ev. Non per Iouem: neque enim tibi quicquam inerat
Veneris. Æs. neque inesse* (me:

*Mihi velim: sed tibi tuisq, Venus insit quàm plurima per
Ut quæ etiam te pessundedit, improbe homo. BA. ita es,
per Iouem, ut inquis.*

Nam quicquid finxisti de alijs, hoc in te tute luisti.

*Ev. Et quid noxæ pariunt vrbi tu ardelio, meæ Sthe-
nobææ?*

Æs. Quia viros ingenuos, vxoresq, ingenuas docuisti

ARISTOPHANIS

Κώνια πίνειν, αἰσχυνθεί(ας) διὰ τὸς σοὺς Βελλεροφόντας.
Εὐρ. Πότερον δ' ὀκνῶντα λόγον τοιοῦτον αὖτε τῆς Φαίδρας
ἔκωθένηκα;

Αἰ. Μὰ Δί', ἀλλ' ὄντ'. ἀλλ' ὅπως ὑπέλειν χεῖν τὸ πενηρὸν
τόν γε ποιητὴν,

Καὶ μὴ ὥς γ' ἔφη, μὴ δὲ διδάσκειν τοῖς μὲν γὰρ παιδαί-
οισιν

Ἔστι διδάσκαλος, ὅστις φράζει, τοῖς δ' ἡβῶσι ποιητὰι:

Παῖν δ' ἡ δ' εἰ χεῖν τὰ λέγειν ἡμᾶς. Εὐρ. Ἰὺ οὐὺ σὺ λέγῃς,
λυκαβητὸς,

Καὶ παρνασῶν ἡμῖν μεγέθη, τῶτ' ὅτι τὸ χεῖν τὰ διδάσκειν;

Ὅν χεῖν φράζειν αἰθρωπείως; Αἰσχ. ἀλλ' ὡς χακόδαμοι
ανάσκει

Μεγάλων γνωμῶν καὶ διανοιῶν, ἴσα καὶ τά γε ῥήματα
πικρὰν.

Κάλλος εἰκὸς τὸς ἡμιθέους τοῖς ῥήμασι μείζουσι χεῖν ἄνδρ.

Καὶ γὰρ τοῖς ἱματίοις ἡμῶν χεῖν ἴα πολὺ σεμνοτέρουσιν,

Ἄ' μού χεῖν τῶς χαλκῶς εἰζαντος διελυμῆν σὺ. Εὐειπ. πὶ
δρά(ας);

Αἰσ. Πρῶτον μὲν τὸς βασιλεύοντας, ῥάκι' ἀμπίσχον, ἵν'
ἐλεεινοί

Τοῖς ἀνθρώποις φαίνωντ' εἶναι. Εὐρ. τῶτ' οὐὺ ἔβλαψα; τί
δρά(ας);

Αἰ. Οὐκοῦν ἐτέλεγε πειραρχεῖν πλαγίῳ οὐδ' εἰς διὰ
ταῦτα:

Ἀλλ' ἐν ῥακίοις περὶ λόμῳ, κλάψ, καὶ φησὶ πέ-
ρασθαι.

Δι. Νῆ

Potere cicutam, dum tuos reuerentur Bellerophontes.

Ev. Quid? egon? primus de Phedra scripsi hæc quasi noua. ô Æschyle? dic dum.

Æs. Imò trita: sed hæc quæ sunt mala, decet occultare Poëtam,

Non producere, non condocere facere: nam pueris solet æqua

Dictare magister: adultis instillant præcepta Poëta.

Omninò igitur decet utiliter nos loqui. Ev. an ergo Lycabetos

Et Parnassos cùm tu memoras, hoc sit bona & æqua docere:

Quæ humana loqui conuenit? Æs. at tu infelix, omnino necesse est,

Ut ponderibus sententiarum paria sint lumina vocum,

Et aliàs semideos æquum est verbis grandioribus uti.

Nam & habitu illi vtuntur, quàm nos, multò uenabiliori.

Quæ cùm tibi pulchrè præmonstrâssem, tu fædesti. Ev. age quidnam

Feci? Æs. primò indutus panno lacerò producere reges

Non erubuiſti, ut hominibus illorum miserabilis esset

Aspectus. Ev. quidnam hac re nocui? aut quid nã feci? cedo Æs. nemo

Opulentus iam vult exinde triremibus impendere sumptus:

Sed pannis obsitus eiulat, & seipsummet dicit egere.

ARISTOPHANIS

Δι. Νῆ τιw Δῆμηβα, χιτώνά γ' ἔχον οὐλῶν εἰλῶν ὑπὲρ
 γέρθε:

Καὶν αὐτὰ λέγων ἐξαπατήσῃ, πῶδε τὸς ἰχθῆς ἀνέκυ-
 ψεν.

Αἰσχ. Εἴτ' αὐλα λιαὶ ὅπιτι καὶ εὖσαι καὶ στυμυλῖαν ἐδί-
 δαξας:

Ἡ' ἔκενέωσεν αἴστε παλάμῃσιν, καὶ τὰς πυγὰς ἐνέβριψε,
 τῶν μεθυστικῶν στυμυλλομύμων, καὶ τὸς πῶδε ἄλῳς ἀνέ-
 πωσεν,

Ἀνταγορεύειν τοῖς ἄρχουσι, καὶ τοι τό τε γ', ἥνικ' ἐγὼ ζῶν,
 οὐκ ἠπίσαντ' ἄλλ', ἢ μάζαν καλέσαι, καὶ ῥυπαρὰν
 εἰπεῖν.

Δι. Νῆ τὸν Ἀπόλλω, καὶ πρὸς παρδῆιν γ' ἐς τὸ σῶμα τῷ
 θαλάμακι,

Καὶ μιν θῶσαι τ' ἔξουσιν, καὶ βας, πινάλω ποδυτῆσαι.

Νῦν δ' αἰπιλέγῃ, κοῦκ ἔτ' ἐλαύνῃ,

Καὶ πλεῖ δυνεὶ χαῦθις ἐκείσε.

Αἰ. Ποίων δὲ κακῶν σὺκ' αἴπιθ' ἔστ';

Οὐ πρὸς αἰσῶν κατέδ' ἔξ' αὐτῶ;

Καὶ πικρὸς ἐν τοῖς ἱεροῖς,

Καὶ μιν γυμνάς τοῖσιν ἀδελφοῖς,

Καὶ φασκῆδας οὐ ζῶν τὸ ζῆν,

Καὶ ἐκ τῶν ἡ πόλις ἡμῶν

ὑπὸ γραμματέων ἀνεμετάθη,

Καὶ βαμολόχων δημοπλήκων,

Ἐξαπατάντων τὸν δῆμον αἰεὶ;

Λαμπάδα δ' ἔσθ' εἰς οἶός τε φέρειν,

Bl. Ita,
 lere n
 Et licet
 Es. Pr
 docu
 Strepi
 ro
 Garri
 su
 Ogga
 ho
 Scrib
 n.
 BAC
 m
 Fae
 At
 Re
 E
 N
 E
 E
 N
 E

BA. Ita, per Cererem. Nam tunicam subtus habet è vel-
lere molli:

Et licet hæc prætexat, tamen ad pisces deflexit ocellos.

Æs. Præterea & garrulitatem, & inanem verborum
docuisti

Strepitum; qui & ludos perdidit, & pro more nates pue-
rorum,

Garrire addiscentum, afflixit: tum etiam nautis malè
sua sit

Oggannire magistris. At ego cum viuerem adhuc, nihil
horum

Scribant aliud, nisi massam poscere, vel rhyppæ ore so-
nare.

BAC. Ita per Phæbum: inferiori remigi in os oppedere,
merda

Fœdare sodalem, & egressus aliquem vestitu spoliare.

At iam obloquitur quivis: nemo

Remigat aut nauem huc illuc agit.

Æs. Cuius sceleris non hic reus es?

Non lenones introduxit,

Et parturientes in fanis

Et concubitu fratrum mistas:

Et vitam dicentes mortem?

Non propterea impleta vrbs nostra

Tot scribis, scurris & simijs

Plebis, qui decipiunt populum.

At ferre facem nemo hîc hominum

Scit,

ARISTOPHANIS

Ὑπ' ἀγυμνασίας ἐπινυΐ.
 Δι. Μα Δί' ἔδῃθ' ὥστ' ἀπεφαναίθην,
 Παναθηναίοισι γελῶν, ὅτε δὴ
 Βραδὺς αὐτῶν πὸς τις ἔθει, κύψας,
 Λευκός, πίων, ὑπολὺ πόμῃθ',
 Καὶ δὲ νῦν ποιῶν, καὶθ' οἱ κεραμῆς,
 Ἐν ταῖσι πύλαις, παῖδ' αὐτῶν
 Γαστέρα, πλευράς, λαγόνας, πυγυΐ.
 Ὅδ' ἐν πόμῃθ' ταῖσι πλατείαις
 Ὑποφρόδῃθ',
 Φυσῶν τινὶ λαμπάδ', ἔφευγε.

Χ Ο Ρ Ο Σ.

Μεγα τὸ φῶσμα, πολὺ τὸ νεῖκος, ἀδρός ὁ πόλεμος
 ἔρχεται.
 Χαλεπὸν οὖν ἔργον διακρεῖν, ὅταν ὁ μὲν τείνη βιάως,
 Ὅδ' ἐπαναγρέφῃ δυνήται, καὶ φρενέειδ' αὐτοῦ.
 Ἀλλὰ μὴ ν' αὐτῶ κέρησθον.
 Ἐσβολαὶ γὰρ εἰσι πολλαί, χῆτεραι σοφισμάται,
 Ὅ, πῶρ οὖν ἔχετον ἐξέζῃ,
 Λέγετον, ἔπιτον, αἰαδ' αἰρετον,
 Τάτε παλαιά, καὶ τὰ χερσιν.
 Καὶ ποικιλινεύετον λεπτὸν τι καὶ σοφὸν λέγει.
 Εἰ δὲ τῷ τοιαύτῳ βεβῶσθον, μή τις ἀμαθία περσοῦ,
 Τοῖς θεωμυνοῖσιν, ὡς τὰ
 Αεπὰ μὴ γνῶναι λεγόντων.
 Μηδὲν ὀρῶνδ' εἴτε τῷθ' : ὡς ὁκ' ἐθ' οὕτω αὐτ' ἔχει.

Ἐφρα

Scit, pre
 Ba. Non
 Panath
 Quando
 Incuru
 Ponere
 Dein
 Ventri
 Percu
 Pedes
 Exiti

M
 Cum
 Alte
 Sed
 M
 Qu
 D
 T
 E
 Si
 S
 N
 N

Scit, præruditate, etiamnum.

*BA. Non equidem. nam risu proximis
Panathenæicis propè dissilui,
Quando quispiam homo tardigradus,
Incuruus, obesus, candensq̃,
Ponè relictus, & agrè affectus.
Dein' figuli in foribus seriebant
Ventre, ilia, nates & latera.
Percussus homo, in vicis passim
Pedendo, facem
Extinxit: & inde aufugit.*

CHORVS.

*M*agna res, vehemens certamen, ingens bellum hîc
Difficile est & dijudicare. (ingruit.)
Cum alter intendat vehementer:
Alter & refellere, & sua rectè tutari queat:
Sed ne eodem persistatis.
Multæ captionum sunt viæ, sunt multa sophismata.
Quicquid ergo habetis, omne id
Dicite propalàm & dilucidè:
Tam quæ sunt noua, quàm quæ prisca.
Et tentate quippiam subtile, catumq̃ dicere:
Sin autem timetis, ne qua insit rerum imperitia
Spectatoribus, qui acuta
Non queant cognoscere ista:
Nolite hoc pauere: quoniã hoc non ita se habet amplius.
Milites

ARISTOPHANIS

Ἐφρατειῶν γὰρ εἰσι:
 Βιόλιοντ' ἔχον ἕκαστος μανθάνει πείδεξιάν.
 Αἰ φύσες δ' ἄλλως κράτιστα:
 Νῦν δ' ἐχέει παρηκόνηται.
 Μηδέν οὐδ' εἰσποτον, ἀλλὰ
 Πάντ' ἐπέεστον, θεατῶν γ' ὄνεχ', ὥς ὄντων σοφῶν.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ

Σκλιὴν πρώτη.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, ΑΙΣΧΥΛΟΣ,

ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

ΚΑὶ μὲν ἐπ' αὐτὰς τοὺς ἀεγλοῦς σου πρέφομαι.
 Ὅπως τοφῶτον τῆς τραγωδίας μέρεθ,
 Πρώπτον αὐτῷ βασιανῶ ἔδεξιον.
 Ἄσαφες γὰρ ἡ ἐν τῇ φρεσὶ τῶν τραγμάτων.
 Δι. Καὶ ποῖον αὐτῷ βασιανῆς; Εὐρ. πολλοὺς πάνυ.
 Πρώτον δέ μοι τὸν ἐξ Ὀρεστίας λέγε.
 Δι. Ἄγε δὴ σιώπα παῖς ἀνὴρ, λέγ' Αἰσχύλε.
 Αἰ. Ἐρμῆ χθόνιε, πατρῷ ἐποπλεύων κράτη:
 Σωτὴρ γενοῦ μοι, σύμμαχός τ' αἰταμένω.
 Ἦκω γὰρ εἰς γίῳ τιμῷδε, ἐκ κατέρχμεν.
 Δι. Τέκον ἔχες ψέγειν τί; Εὐ. πλεῖν ἢ δώδεκα.
 Δι. Ἀλλ' ἔδε πάντα ταῦτά γ' ἔστ', ἀλλ' ἢ τρία.
 Εὐ. Ἐχέει δ' ἕκαστον εἰκοσί γ' ἁμαρτίας.
 Δι. Αἰσχύλε παραγῶ σοι σιωπᾷ, εἰ δέ μή,
 Πρὸς τρισὶν Ἰαμβείοισι περσοφείλων φανεί.
 Αἰ. Ἐγὼ σιωπῶ τῷ δέγ'; Δι. αὐτὴν πείθῃ γ' ἐμοί.

Εὐ. Εὐ.

Milites enim fuerunt:

*Sea librum iam quique habet, discitq, res longè opti-
mas.*

Naturæ aliàs sunt potentes:

At nunc maximè ex acutæ.

Quare nil timete: verùm

Omnia, propter hos doctos spectatores percurrite.

ACTVS V. SCENA I.

EVRIPIDES, BACCHVS,

ÆSCHYLVS:

IGitur ad prologos me iam, conuerto tuos,

Tanquam primam partem cuiusque Tragædia,

Examinabo hunc primum, quid habeat boni,

Nam obscurus es, in verbis & rebus simul.

BA. Quem tu prologum examinabis? EV. plurimos.

Age recita mihi tu prologum Orestie.

BA. Tacete nunc omnes: recita tu mi Æschyle.

Æs. Terrene Mercuri, imperia obseruans patris,

Serua me, & adiutor petenti ad sis mihi

Nam venio & descendo modò in hanc terram redux.

BA. Habésne, quod cauillère? EV. vltra duodecim.

BA. At hæc omnia non sunt duodecim, sed tria.

EV. At vnumquodque viginti vitia habet.

BA. Æschyle, ego te moneo, vti taceas: sin minùs,

Hos præter Iambos tres, reus eris plurium.

Æs. Huic ne vt ego taceam? BA. siquidem tu me audire

EV.

ARISTOPHANIS

Εὐ. Εὐχὴς γὰρ ἡμάρτηκεν, ὁρᾷνιον γ' ὅσον;

Αἰσχύ. Ὁρᾷς, ὅτι ληρεῖς; Διόνυ. ἀλλ' ὀλίγον γέ μοι
μᾶλ'.

Αἰσχύλ. Πῶς φῆς μ' ἁμαρτεῖν; Εὐειπ. αὐθις ἐξαφῆς
λέγε.

Αἰ. Ἐρμῇ χθόνιε πατρὶς ἐποπτεύων κράτη.

Εὐ. Οὐκοῦν Ὁρέσῃς τῆτ' ὅτι τῷ τύμβῳ λέγῃ;

Τῷ τῷ πατρὸς τεθνεώτῳ. Αἰ. Ὀκ' ἄλλως λέγω.

Εὐ. Πότερ' οὖν τὸν Ἐρμῖν, ὡς ὁ πατήρ ἀπώλετο

Αὐτῷ, βιάως ἐκ γυναικείας χειρὸς,

Δόλοισι λαθραίῃσι, ταῦτ' ἐποπτεύειν ἔφη;

Αἰ. Οὐδῆτ' ἐκείνον· ἀλλὰ τὸν ἐρεῖνιον,

Ἐρμῖν χθόνιον παρθεῖ πε, καὶ δήλου λέγων,

Ὅπῃ πατρῶον τῷ τοκέτι τῆλαι γέρας.

Εὐ. Ἐπιμύζον ἐξήμαρτες, ἢ γὰρ βουλόμην;

Εἰ γὰρ πατρῶον τὸ χθόνιον ἔχῃ γέρας.

Δι. Οὕτω γ' αὖ εἴη πατρὸς τυμβωρύχῳ.

Αἰ. Διόνυσε πίνῃς οἶνον ὁκ' ἀνῆσομίαι.

Δι. Λέγ' ἕτερον αὐτῷ: σὺ δ' ὅπι τήρει τὸ βλάβῳ.

Αἰ. Σωτήρ γενέ μοι σύμμαχος τ' ἀνταμύω:

Ἦκω γὰρ εἰς γυνήϊδε, ἤ κατέρχμα.

Εὐ. Δίς ταυτὸν ἡμῖν εἶπεν ὁ σοφὸς Αἰσχύλῳ.

Διόνυ. Πῶς δῖς; Εὐειπ. σκοπέ τὸ ρῆμ', ἐγὼ δέ σοι
φράσω:

Ἦκω γὰρ εἰς γυνήϊ φησι, ἤ κατέρχμα.

Ἦκῃ δὲ ταυτὸν ὅστι τῷ κατέρχμα.

Δι. Νῆ τὸν Δί, ὥς περ γ' εἶπες εἶποι γείτοιν,

Χρῆσον

EV. Quippe initio statim peccavit, proh Deum
Quantopere? Æs. viden' quod nugeris? BA. mihi cura
est parum.

Æs. Quomodo peccare dicis? EV. repete ab initio.

Æs. Terrene Mercuri, imperia inspectans patris.

EVRIPIDES. An non Orestes hæc dicit, tumulto insi-
dens

Patris demortui? Æs. haud aliter. EV. utrum ne ait
Mercurium ibi inspectare, quomodo pater
Violenta morte, clanculum & dolo malo
Occisus fuerit à Clytemnestra manu?

Æs. Nequaquam hunc Mercurium, sed illum Eriu-
nium

Terrenum alloquitur: & hoc declarat inquiens,
Quod hoc paternum adeptus sit munus. EV. sed hoc
Multò plus iam peccasti, quàm volebam ego:
Siquidem paternum munus, terrenum obtinet.

BA. Et sic tumulorum suffossor esset à patre.

Æs. Dionyse florem vini veteris haud bibis.

BA. Dic aliud illi: tu verò observa malum.

Æs. Serua me, & adiutor petenti sis mihi,
Nam venio & descendo modo, in hanc terram redûx.

EV. Bis idem nobis sapiens hic dixit Æschylus.

BA. Quomodo bis? EV. observa verbum: ego dicam tibi.

Nam venio, & descendo modo in hanc terram, ait: Idem
Venire est in terram, quod est descendere.

BA. Ita per Iouem: ac si quis vicino dixerit:

ARISTOPHANIS.

Χρήσοι σὺ μάκτραν, εἰ δὲ βέλτερόν ποτε.

Αἰ. Οὐδὲν ταῦτό γ' ὠχρεωμυλιδνέ,

Ἄνθρωπε ταῦτ' εἴ' ἄλλ' ἑτέρως ἔχον.

Εὐ. Πῶς δὴ; δίδασσον γὰρ με καὶ ὅτι δὴ λέγεις.

Αἰ. Ἐλθεῖν μὲν ἐς γυνῶν δ', ὅτῳ μετ' ἡ πάσας.

Χαεῖς γὰρ ἄλλης συμφορᾶς ἐλήλυθε.

Φεύγων δ' αἴηρ, ἥκη τέ καὶ κατέρχεται.

Δι. Εὐνὸν τὸν Ἀπόλλω. πὶ σὺ λέγεις Εὐειπίδην;

Εὐ. Οὐ φημὶ τὸν Ὀρέστει κατέλθειν οἴκαδε.

Λάθρα γὰρ ἦλθεν, οὐ πιθὼν τὸς κυεῖοις.

Δι. Εὐνὴν τὸν Ἑρμῆ; ὅτι λέγεις δ', ὅ μανθάνω.

Εὐ. Πέρανε τοίνυν ἕτερον. Δι. ἴθι, φράμεν σὺ

Αἰσχὺλ' αἰύσας: σὺ δ' ἐς τὸ κακὸν ἀπόβλεπε.

Αἰ. Τύμβου δ' ἐπ' ὄχθω τάδε γε κηρύσσω πατρὶ

Κλύφ' ἀκούσας. Εὐ. Τῶθ' ἕτερον αὖθις λέγεις,

Κλύφ' ἀκούσας, ταυτὸν ὃν φέρεται.

Δι. Τέτην κοῖσι γὰρ ἔλεγον, ὃ μόχθηρε σὺ:

Οἷς δὲ τῆς λέγοντες ἐξικνούμεθα.

Αἰσχὺ. Σὺ δὲ πῶς ἐποίεις τὰς προλόγους; Εὐειπ. ἐγὼ

φράσσω,

Κἂν που δὲς εἴπω ταυτὸν, ἢ φοβιῶ ἴδης

Ἐνοῦσαν, ἔξω τῶ λόγου, κατὰ πύσσον.

Δι. ἴθι δὴ λέγ'· ὅ γὰρ μου εἶν' ἄλλ' ἀκουτέα,

Τῶν σὼν προλόγων τῆς ὀρθότητι· ὅ τ' ἔπω.

Εὐ. Ἦν Οἰδίπους το φῶτον εὐτυχὴς αἴηρ.

Αἰ. Μὰ τὸν Δί', ὅ δὴ τ', ἀλλὰ κακοδαιμον φύσθ',

Οἱ πι-

Da mihi matram, aut si lubet, arcam panariam,

Æs. Minimè, tu blaterator nugacissime:

Nam hæc non sunt eadem sed diuersa maximè.

Ev. Quomodo? doce me, ut, quid dicas, intelligam.

Æs. Venire in terram est, cum quis patriæ particeps

Redditur. Et enim absque clade domum reuertitur.

At exul in patriam venit postliminio.

BACC. Benè per Phæbum, quid ad hæc dicis, tu Euripides?

Ev. Non dico Oræstem reuenire hoc loco domum.

Quoniam clanculum, & inconsultis dominis redit.

BA. Bellè, sed ego, quid dicas non intelligo.

Ev. Transi nunc ad aliud, BACCH. age transi tu Eschyle,

Et propera: tu verò observa, ubi vitium fiet.

Æs. Sepulcri in ora isthæc renuncio patri,

Ut audiat & auscultet. Ev. hoc nunc alterum:

Audire enim & auscultare prorsus sunt idem.

BA. Quia mortuis loquebatur, fatiæ, quibus

Sit er dicamus, vix exaudimur tamen.

Æs. Quomodo verò tu faciebas prologos? Ev. ego

Dicam, sicubi bis idem dixerò, & si videris

Tantillum inesse extra propositum, despue.

BA. Dic tu, nam meum hoc non est: sed carminum

Tuorum, in prologis, audiendus mihi nitor.

Ev. Erat Oedipus vir primò felicissimus.

Æ. Non per louem, sed omnium miserrimus;

ARISTOPHANIS

Ὅντινά γε ὦρ' ἢ φεύειν Ἀπόλλων ἔφη,
 Ἀποκτενεῖν τὸν πατέρα ὦρ' ἢ γενομένην,
 Πῶς οὗτο ἡμεῖς τὸν ἑαυτοῦ εὐτυχὴς αἰὴρ;
 Εὐ. Εἴτ' ἐγένετ' αὐθις ἀθλιώτατο βροτῶν.
 Αἰ. Μὰ τὸν Δι' ὃ δῆτ', οὐ μὲν οὖν ἐπαύσατο:
 Πῶς γὰρ; ὅτε δὴ ὦρ' αὐτὸν γενόμενον
 Χθονὶ ὄντι ἐξέφευγε ἐν ὁσπράκι,
 ἵνα μὴ κ' ἴσθαι, γένοιτο τῷ πατρὸς φονεὺς.
 Εἴθ' ὡς Πόλυβον ἤρρησεν οἰδῶν τὸ πόδε.
 Ἐπὶ ταχέως ἔγχετο, αὐτὸς ὦν νέος.
 Καὶ πρὸς γέ τοις, τίς ἑαυτῷ μήτερος;
 Εἴτ' ἐξετύφλωσεν αὐτόν. Διόνυσος. εὐδαίμων
 ἡμεῖς,

Εἰ καὶ στρατηγὸς γέ μετ' Ἐρασινίδου.
 Εὐ. Ληρεῖς: ἐγὼ δὲ τὰς περὶ λόγους χαλῶς ποιῶ.
 Αἰ. Καὶ μὲν μὰ τὸν Δι' ὃ κατ' ἔπος γέ σου κνίσω,
 Τὸ ῥῆμ' ἔχον, ἀλλὰ σὺ τοῖσιν θεοῖς,
 Ἀπὸ Ληκυθίου σου τὰς περὶ λόγους λήγας φέρῃ.
 Εὐειπὶδ'. Ἀπὸ Ληκυθίου σου τὰς ἐμοῖς; Αἰσχύλ. εἰ
 μόνος.

Ποιεῖς γὰρ ὅπως, ὥστ' ἐναρμώσθαι ἅπαν
 Καὶ κωδάρειον, καὶ Ληκυθίου, καὶ θυλάκιον,
 Ἐν τοῖς ἰαμβείοισι, δείξω δ' αὐτίκα.
 Εὐειπὶδ'. Ἰδοὺ σὺ δείξεις; Αἰσχύλ. φημί. Διόνυ. καὶ δὴ
 λέγειν.

Αἰ. Αἴγλη, ὡς ὁ πλεῖστος ἑσθ' ἀφ' αἰσχύλ.

Εὐ

D: quo prædixerat Apollinis oraculum:

Priusquàm natus fuit, occisurum patrem.

Quomodo igitur hîc initio vir felix fuit?

Ev. Postea hominum repente fuit miserrimus.

Æs. non per Iouem: nam haud vnquam miser esse desijt.

Quomodo enim? cùm primùm recens ipsum editum

In testa exposuerint, instanti frigore,

Ne enutritus, fieret interfecto p:tris.

Pòst ad Polybum proserpsit, virumque pedem tumens:

Præterea anum duxit, iuuenis ipse admodum,

Et genitricem quidem suam: se denique

Ipsum excæcauit. B. A. at beatus ille erat:

Si militasset cum infelici Erasimide.

Ev. Nugaris: equidem prologos ego rectè paro.

Æs. Non sanè: neque ego vellicabo hîc singula

Verbotenus, sed propitijs Deis, tuos

Prologos vna subuertam: forma carminis:

Quam à parua ampulla Lecythion appellitant.

EVRI. Tûne meos prologos Lecytheo? *Æs.* & soloquidem.

Nam ita prologos facis, vt cuius voci applicem

Pelliculam, vel culeolum, vel Lecythion

In Iambicis: atque hoc nunc ostendam illicò.

Ev. Tûne hoc ostendes? *Æs.* ita loquor. *B. A.* dicere opus est.

Ev. Ægyptus, vt fama huius rei percrebuit,

ARISTOPHANIS

Ζωὸ πασι πεντήκοντα, ναυτίλω πλάτη
 Ἄγγα χαλᾶσχόν. Αἰ. Ληκύθιον ἀπάλεσεν.
 Δι. Τουπὶ τί τοῦ Ληκύθιον; ἔχλαύσεταί;
 Λέγ' ἕτερον αὐτῷ πρὸς λόγον, ἵνα καὶ γνῶ πάλιν.
 Εὐ. Διόνυσος, ὃς θυροισι καὶ νεβρῶν δοραῖς
 Κατὰ πῶς ἐν πύλαισι παρνασόν χάτα
 Πηδ' ἄχρεύων. Αἰ. Ληκύθιον ἀπάλεσεν.
 Δι. Οἴμοι πεπλήσμεθ' αὖθις ὑπὸ τῷ Ληκύθου.
 Εὐειπὶδ'. Ἀλλ' οὐδὲν ἔσται τραγῆμα. πρὸς γὰρ του-
 τοῖ

Τὸν πρὸς λόγον ἔχ' ἔξει πρὸς σάφα Λήκυθον.
 Οὐκ ἔστιν, ὅστις πάντ' ἀνὴρ εὐδαιμονεῖ.
 Ἡ γὰρ πεφυκὼς ἐσθλός, οὐκ ἔχ' ἐβίον,
 Ἡ δευγενὴς ὦν. Αἰ. Ληκύθιον ἀπάλεσεν.
 Διόνυσ. Εὐειπὶδῃ. Εὐειπ'. τί ὅστιν; Διόν. ὑφέσθαι μοι
 δοκεῖς.

Τὸ Ληκύθιον γὰρ τὸ τό γε πνευσεῖται πολὺ.
 Εὐ. Οὐδ' ἀνὰ μά τι τοῦ Δήμητρα, φροντίσαι μὲν γε,
 Νυνὶ γὰρ αὐτῷ τοῦτό γ' ἐκκεκόφεται.
 Αἰ. Ἰθὶ δὴ λέγ' ἕτερον, κατέχου τῷ Ληκύθου.
 Εὐ. Σιδωνίον ποτ' ἄστυ Κάδμος ἐκλιπὼν
 Ἀγλιόροθ' παῖς. Αἰ. Ληκύθιον ἀπάλεσεν.
 Δι. Ωδαιμόνι ἀνδρῶν, σποδρῶν τῷ Λήκυθον,
 ἵνα μὴ ἀφαικνῶσιν τὰς πρὸς λόγους ἡμέρας. Εὐειπὶδ',
 τὸ τί.

Ἐγὼ σποδρῶμαι τῷ δ'. Δι. εἰὰ πείθῃ γ' ἐμοί,
 Εὐ. Οὐδ' ἔτι, ἐπεὶ πολλοὶ πρὸς λόγους ἔξω λέγ' ἔτι.

Cum liberis quinquaginta, rate nautica

Argosprehendens. Æs. Lecythulum deperdidit.

BA. Quod hoc erat Lecythium? non pœnas dabit?

Dic alium ei prologum, ut cognoscam denuò.

EV. Disnyfus, hasta & hinnulorum pellibus

Qui cinctus, in piceis, iugum Parnasseum

Saltu pererrat. Æs. Lecythulum deperdidit.

BA. Hei mihi, iterum percussi sumus à Lecytho.

EV. Nihil interest, nam ad hunc, quem recitabo, prologum

Non poterit rursus applicare Lecythum,

Nemo est ab omni parte felix: si bonus

Et nobilis sit, non habet victum tamen:

Ignobilis sit. Æs. Lecythulum deperdidit.

BA. Euripides. EV. quid est? BA. videris cedere.

Nam hic Lecythulus magnos emittet spiritus.

EV. Non curo quicquam, ita me maxima Ceres amet.

Nam nunc adeò excutietur hic illiè manu.

Æs. Agè tu dic alium, & bene caueas à Lecytho.

EV. Sidonio quondam rex Cadmus egressus solo,

Agenore satius. Æs. Lecythulum deperdidit.

BACCH. Hominum miserrime, quæso eme istam Lecythum:

Ne prologos nobis defricet. EV. quid? egone emam

Hanc Lecythum? BACCHVS. si me audias. EV. minime omnium:

Nam multò plures potero recitare prologos,

ARISTOPHANIS

"Ι' οὐτ' ἔχει προσάψαι Λήκυθον.
 Πέλοψ' ὅταν τάλ' εἰς Πίσσαν μολῶν
 Θωᾶσιν ἴσποις. Αἰ. Ληκύθιον ἀπώλεσεν.
 Δι. Ὅρως, προσήψεν αὐτῆς αὐτὴν Λήκυθον,
 Ἄλλ' ὦ γὰρ ἐπὶ καὶ νῦν ἔποδ' ὅλην τέχνην:
 Λήψ' γὰρ ὁβολοῦ, πάνυ χαλῶν καὶ γαθῶν.
 Εὐ. Μὰ τὸν Δι' οὐπω γ' ἐπὶ γὰρ εἰσὶ μοι συχνοί.
 Οἶνεός ποτ' ἐκ γῆς. Αἰ. Ληκύθιον ἀπώλεσεν.
 Εὐ. Ἐὰν εἰπεῖν ὡς ὅλον με τὸν γίχον.
 Οἶνεός ποτ' ἐκ γῆς πολὺ μεξον λαβὼν γάχων,
 Θύων ἀπαρχάς. Αἰ. Ληκύθιον ἀπώλεσε.
 Δι. Μετὰ ζῦ γύων, καὶ πῶς αὖθ' ὑφείλετο;
 Εὐ. Ἐ' αὐτὸν ὦ ταν': ὡς τοδὶ γὰρ εἰπάτω,
 Ζεὺς ὡς λέλεκται τῆς ἀληθείας ὑπο.
 Δι. Ἀπολεῖ σ': ἐρεῖ γὰρ Ληκύθιον ἀπώλεσεν.
 Τὸ Ληκύθιον γὰρ τὸτ' ἐπὶ τοῖς ὀφθαλμοῖσί σου,
 Ὡς ὡς τὰ σὺκ' ἐπὶ τοῖσιν ὀφθαλμοῖς ἔφυ.
 Ἄλλ' ἐς τὰ μέλη ὡς τῶν γεῶν αὐτὸν τρέαπου.
 Εὐ. Καὶ μὲν ἔχω γ' ὡς αὐτὸν ἔποδ' εἰξωχακὸν
 Μελοποιὸν ὄντα, καὶ ποιῶντα ταῦτ' αἰεὶ.

ΣΤΡΟΦΗ.

Χο. τί ποτε ὥρα γένησεται;
 Φροντίζειν γὰρ ἔγωγ' ἔχω,
 Τίν' ἄρα μέμψιν γ' ἐποίησ'
 Ἄνδρ' ἰδὼν πολὺ πλείεστα δή,
 Καὶ χαλίστα μέλη ποιῆ-

(αἶμα)

Vbi ille suam nequit applicare Lecythum.

*Pisam profectus Tantalus natus Pelops,
Veloce curru. Æs. Lecythulum deperdidit.*

BA. Vides? iterum ille accommodauit Lecythum.

Agè mi vir Æschyle, vende hanc omni modo:

Namque vno obolo emes aliam tibi pulcram & probam.

Ev. Nō per Iouem: quia adhuc mihi sunt quàm plurimi:

Oeneus ab agro. Æs. Lecythulum deperdidit.

Ev. Sine me prius versiculum totum absoluerem.

Oeneus ab agro colligens spicam vberem,

Deoq̃ sacrans. Æs. Lecythulum deperdidit.

BA. Inter sacrandum? & quis nam suffuratus es?

Ev. Mitte ipsum, mi vir: atque ad hoc dicat, sine.

Iuppiter, vt aiunt, veritatis gratia.

BA. Perdit te: dicet enim Lecythulum perdidit.

Nam Lecythulus perinde inest prologis tuis,

Sicut oculis fici imminet. verum agè

Confer te, obsecro, ad carmina eius & choros.

Ev. Equidem habeo, quo demonstrem, ipsum perperam

Fecisse choros, atque subinde eadem repetere.

C H O R V S.

Agitè, quid rei hoc erit?

Nam nunc mecum ego cogito:

Quid in eo vate possit.

Iurè carpere, qui optima

Fecit carmina, præ omnibus.

ARISTOPHANIS

Καπ τῷ ἔπινυ ὄντων.
 Θαυμάζω γὰρ ἔγωγ', ὅπῃ
 Μέμφαι τό ποτε τέτοι
 Τὸν βαλκχείον ἀνάκτα;
 Καὶ δέδοιχ' ὑπὲρ αὐτῷ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Ἀνάκρισις τῷ χορῷ.

ΠΑΝΥΧΕ μέλη θαυμασὰ εἴξει δὴ τάχα.
 Εἰς εἴ γὰρ αὐτὸ πάντα τὰ μέλη ξυντεμῶ.
 Δι. Καὶ μὴ λογιῶμαι ταῦτα, τῷ ψήφῳ λαβῶν.
 Εὐ. Φθιώτ' Ἀχιλεῦ, τί ποτ' ἀνδρὸς δαίικτον ἀκούων,
 Ἴηκοπον ὃ πελάθεις ἐπ' ἀρωγάν;
 Εἰ μὰν ρὴν πρὸ ἄνθρωπον
 Τίον μὲν γένεθ' οἱ περὶ λίμνας,
 Ἴηκοπον ὃ πελάθεις ἐπ' ἀρωγάν.
 Δι. Δύο σοι κόπω Αἰσχύλε τέτα.
 Εὐ. Κύδιςτ' Ἀχαῶν, Ἀτρεΐως
 Πολυκοίεσθε μάνθανέ μου παῖ.
 Ἴηκοπον ὃ πελάθεις ἐπ' ἀρωγάν.
 Δι. Τείτεθ' Αἰσχύλε σοι κόπος οὗτος.
 Εὐ. Εὐφραμῆτε μελιαστονόμοι
 Δόμον Ἀρτέμιδος πέλας οἴγειν,
 Ἴηκοπον ὃ πελάθεις ἐπ' ἀρωγάν.
 Κύνειός εἰμι θροεῖν ὅσιν κράτεθ'
 Αἰσίων ἀνδρῶν.

Ἴηκοπος

Quotquot hoc superant auo.

Niror, quæ ratione eum

Criminarius ausit,

Bacchæum mihi regem.

Non nihil metuo illi.

ACTVS V. SCENA II.

EVRIPIDES, BACCHVS, ÆSCHYLVS

Examen Chororum.

M*Iranda certè carmina monstrabit tibi:
Nam ego in vnũ contraham omnia eius carmina.*

BA. At egorationem inibo sumptus calculis.

EV. Phitiota Achilles: vbi Lethiferum quid inaudis:

Cur non adhibes bona fulcra labori?

Patrem Mercurium

Istius colit accola ripæ.

Tu non adhibes bona fulcra labori.

BA. Duo sunt tibi nempe labores.

EV. Præclare Achiuorum, Atrei.

Domine, hæc mea percipe, fili,

Tu non adhibes bona fulcra labori.

BA. Labor, Æschyle, tertius hic est.

EV. Huc mellary adeste bonis

Animis, aperite Diana.

Tu non adhibes bona fulcra labori.

Possum ego destruere imperia auspice

Condita fato.

ARISTOPHANIS

Ἰήκοπον οὐ πελάθεις ἐπ' ἀρωγαί.

Δι. ὦ Ζεῦ βασιλεῦ τὸ χεῖμα τῷ κόπων ὄσον,

Ἐγὼ μὲν οὐ ἐς τὸ βαλανεῖον βέλομαι:

ὑπὸ τῷ κόπων γὰρ πῶ νεφρῶ βυβωνίῳ.

Εὐ. Μὴ, τρὶν γ' ἀκούσης χάτεραν γάσιν μελῶν,

Ἐκ τῷ κιταρωδικῶν νόμων εἰργασμείῳ.

Αἰ. Ἴδι δὴ ὦρανε, καὶ κόποι μὴ πρὸς τίθει.

Εὐ. Ὅπως Ἀχαῶν

Δίτρονον κράτ' Ἑλλάδος ἦσαν

Τὸ φλαττόθραττοφλαττόθρατ

Σφίγχα δυσταμείαν

Πρύτανιν κίωα πέμπει

Τὸ φλαττόθραττοφλαττόθρατ.

Ζυῖ δδοι ἡ χεὶ ὠράκτοει

Θούει ὄρνις,

Τὸ φλαττόθραττοφλαττόθρατ.

Κυρεῖν ὠδασχῶν,

Ἰταμαῖς κυσὶν ἀεροφοίτοις,

Τὸ φλαττοφλαττόθρατ.

Τὸ συλκινές ἐπ' αἶαντι,

Τὸ φλαττοφλαττόθρατ.

Διόνυσος. Τί τὸ φλαττόθρατ; τῷτ' ὅστιν ἐκ μαρμαῶ
ντος; ἢ

Πόθεν ζυνέλεξας ἱμωνισπρόφου μέλη.

Αἰ. Ἀλλ' οὐκ ἐγὼ μὲν ἐς τὸ χαλὸν ἐκ τῷ χαλοῦ

Ἦνεσθον αὐτὸν: ἵνα μὴ τ' αὐτὸν φρωίχα

Δειμῶνα μουσῶν ἱερῶν ὀφθείλω δρέπων.

Οὐτος

Tu non adhibes bona fulcra labori.

BA. Proh Iuppiter, quid hoc laboris? quid rei?

Ego hinc me conferam curriculo in balneum,

Nam ex sordibus, dolores inguinis sentio

EV. Noli: priusquàm alteram stationem carminum

Percipias, compositam è Citharædicis modis.

Æs. Agè, perduc ad finem: sed sordes ne adijce.

EV. Vt nunc Achium

Bisidum imperium, Argolidis vim,

To Phlattothrattophlattothrat:

Sphingemq, tristificam

Dominumq, canem det.

To Phlattothrattophlattothrat:

Cum iaculo & valida manu.

Bellicus ales,

To Phlattothrattophlattothrat:

Prædam vt feroces

Aquile super aëra ferrent:

To Phlattothrattophlattothrat.

Quod incline erat Aiaci,

To Phlatto phlattothrat.

BACC. Quid es? Phlattothrat? verum ex solo Marathonio?

Aut vnde hoc collegisti aquatorum melos?

Æs. At ego ex bono traduxi hæc in aliud bonum:

Ne idem & vnum pratum Musarum cum Phrynichō

Viderer decerpere. Sed hic Euripides

ARISTOPHANIS

Οὐτ' ὃ δ' ὑπὸ πάντων μὲν φέρει πορνιδίαν
 Σκολίων Μελίτην καὶ Καρικῶν αὐλημάτων,
 Θρίων, χορείων. τάχα δὲ διλωθήσεταί.
 Ἐνεσχάτω τίς τὸ λύειν. καί τοι πῖ δ' εἶ
 Λύγας ἐπὶ τῷτον; ποῦ γιν' ἡ τοῖς ὀσράκοις
 Αὐτὴ κροτῶσα; δ' εὖρο μοῦ σ' Εὐειπίδου,
 Πρὸς ἑὺφρ' ἐπιτήδεα (αὐτ' ἄδ' ἔμ' μέλη.
 Δι. Αὐτὴ πόθ' ἡ μοῦσ' ὅσι ἐλεσβιάζει, οὐ.
 Αἰ. Ἀλκύνες αἱ παρ' ἀεναίοις θαλάσσης
 Κύμασι θαμύλλετε,
 Τέχγου (αἱ νοτερῆς περῶν,
 Ῥανίσι χροῖα δροσιζόμεναι:
 Αἶδ' ὑπερόφιοι χεῖ' γωνίας
 Εἰεῖ εἰεῖ εἰεῖ εἰλίστετε δακτύλοις φάλαγγες,
 Ἰσότονα πηνίσματα, καί
 Κερκίδος ἀοιδῷ μελέτας:
 Ἴν' ὀφίλαυλ' ἔπαλλε Δελφίς
 Πρώρας κυανεμβόλοισι
 Μαντεῖα καὶ σαδίοις,
 Οἰανθάς γὰρ ὃ ἀμπέλου,
 Βότρυ' ἔλιχα παυσίπονον
 Περύβαλλ' ὦ τέκνον ὠλέας.
 Ὅρας τὸν πόδα τῷτον; Δι. ὄρᾳ.
 Αἰ. Τί δ' αἱ; τῷτον ὄρας; Δι. ὄρᾳ.
 Αἰ. Τοιαῦτα μὲν τοι σὺ ποιεῖν,
 Τολμᾶς (αἰμαὶ μέλη φέγγει,
 Ἄνὰ τὸ δωδεκαμήχανον

Κυρίως

*Ab omnibus meretriculis sumpsit modos
 Obliquos Meliti, Caricæq; tibiæ
 In funere & Choreis. Quod nunc illicò
 Ei demonstrabitur. Lyram quis afferat.
 Sed quid opus est Lyra ad hanc rem? ubi illa testulis
 Crepitans? age huc ades dum Musa Euripidis:
 Ad quam hi modi cantari sunt idonei.
 BA. Hæc certè Musa nunquam ante in Lesbe fuit.
 Æs. Halcyones, ore quæ strepitis sonoro, in
 Fluctibus marinis,
 Tingentes leue guttulis
 Corpus, rore madens liquido.
 Vosq; sub tecto habitantes in angulis,
 Quæ e e e e e euoluitis digitis, aranea,
 Liciæ, ætelasq; & cercidis
 Rancidi Poëtæ cures:
 Vbicant u gaudens Delphinus
 Proris quatiebat mare secantibus,
 Oracula & stadia,
 Gemmas, lætitiæ vitis,
 Racemicæ preolum, onus leuantem.
 Agè me amplectere, mi puer.
 Pedem hunc tunc vides? BA. video.
 Æs. Quid hunc? annè vides? BA. video.
 Æs. Hos cum modos tu succinas,
 Audes meos reprehendere;
 Qui per duodecim tecnas*

ARISTOPHANIS

Κυρίως μελοποιῶν;
 Τὰ μὲν μέλη σου ταῦτα. βέλομαι δ' ἐπὶ
 Τὸν τῷ μωνωδιῶν διεξελθεῖν τρόπον.
 ὦ νυκτὸς κελαυνοφανῆς
 Ὀρφνα, τίνα μοι δύτ' ἔτι
 Ὀνειρον πέμπεις ἐξ ἀφανοῦς,
 Αἶδα παρθένον,
 Ψυχὰν ἄψυχον ἔχοντα,
 Μελαίναν νυκτὸς παῖδα,
 Φεικῶδῃ δ' ἴδαν ὄψιν,
 Μελανοκευείμονα;
 Φόνια φόνια δερκόμηνον,
 Μεγάλοισι ὄνυχας ἔχοντα;
 Ἀλλὰ μοι ἀμφίπολοι λύχνον ἄφατε;
 Κάλπισίτ' ἐκ ποταμῶν δρόσον ἄρατε,
 Θέρμετε δ' ὕδωρ,
 Ὡς αὖ θεῖον ὄνειρον σποκλύσω.
 Ἰὼ πόντιε δ' αἶμον,
 Τοῦτ' ἐκεῖν'. ἰὼ ξυνοικοί,
 Τάδε τέρατα θεάσασθε
 Τὸν ἀλεξάνονα μου ξυναρπά-
 σασα, φρούδῃ γλύκῃ.
 Νύμφαι ὀρεσίγονοι
 ὦ μαυρία ξύλαβε.
 Ἐγὼ δ' ἂν ἄλαινά παρσέχουσ' ἔτυχον,
 Ἐμαυτῆς ἔργοισιν,
 Δίνου μετὸν ἄβυστον,

Cyrenes modularis.

Et hi modi nempe tui. nunc etiam volo

Monædiarum rationem perquirere.

O noctem nigram tenebris,

Quàm tu miserum affers somnum

Mihi, hunc ex obscuris caliginibus

rebi seruulum:

Inanime pectus habentem,

Nefaria noctis prolem,

Atroce[m] vultu: amictum

Nigroneciredimiculis:

Trucia, trucia tuentem:

Magnos vngues habentem.

Ferte facem celeres famulæ mihi:

Situla aquam è liquido date flumine:

Calfacite vndas.

Hæc ut somnia fontibus abluam,

Io Pontice Diue

Hoc mihi illud: ô sodales,

Hæc prodigia, quaeso, videte.

Rapuit mihi gallum Glyce, nec

Vspiam apparet hic.

Nymphæ montigenæ:

Orabies occupa.

Ego autem misella proprijs operam

Mecum impendo rebus:

Plenum stamine fuscum

ARISTOPHANIS

Εἰ εἰ εἰλίσυσσα χερσίν,
 Κλωσῆρα ποιοῦς ὅπως κνεφαίως
 Ἐς τὴν ἀγρὰν φέρῃς ὀποδοίμαν.
 Ὅδ' ἀνέπιατ' ἀνέπιατ' ἔς αἵθερα
 Κουφοτάταις πτερύγων ἀκμαῖς:
 Ἐμοὶ δ' ἄγε ἄγε κατέλιπεν.
 Δάκρυα δάκρυά τ' ἀπ' ὀμμάτων,
 Ἐβαλον ἔβαλον ἀτλάμων.
 Ἀλλ' ὦ Κρήτες, Ἰδὺς τέκνα,
 Τὰ τόξα λαβόντες, ἐπαμύνατε,
 Τὰ κῶλά τ' ἀμπαλλετε κυκλόμενοι
 Τῶ οἰκίαν. ἅμα δὲ
 Δίχτυα παῖς Ἀρτεμῖς
 Καλὰ, τὰς κυνίσκας
 Ἐχουσ' ἐλθέτω καὶ δόμων
 Παισυχῇ. σὺ δ' ὦ Διὸς
 Διπύρῃς ἀνέχρυστα λαμπάδας,
 Ὅξυτάταιν χερσίν ἔχέτα
 Παράφρων εἰς γλύκυσ, ὅπως
 Εἰσελθῶσα φωρέσω.
 Δι. Παύσατον ἤδη τῆς μελῶν.
 Αἰ. Κάμοί γ' ἄλῃς.
 Ἐπὶ τὸν σταθμὸν γὰρ ἀβανεῖν βέλομαι:
 Ὅς ἄρ' γ' ἐλέγξει ποίησιν νῶν μόνον.
 Τὸ γὰρ βάρος νῶν βαρύνει τῆς ῥημάτων.
 Δι. Ἰτε δ' εὐρο νῦν, εἴ ἄρ' γε δεῖ καὶ τὰτά με
 Ἀνδρῶν ποιητῆς τυροπωλῆσαι τὴν τέχνην.

Χο. Ἐπι-

Eec euoluens manibus.
Nectoglo mus; clanculumq̄ vendo
Pōſſe in foro, atris ſēpta tenebris:
At ille volitabat, volitabat ad athera
Remigio alarum leui:
Mihi mala, mala reliquit.
Lacryma, lacryma de palpebris
Cecidit, cecidit infelix.
Verūm ō Cretes, Idæ proles,
Sumptis iaculis, mala repellite:
Et membra concutite: & circumdate.
Domum ſimul etiam
Dictynna virgo, Dea
Elegans, catellas
Agens, peruagetur domos
Vndiq̄. Et ō louis
Duplices ſaculas manu tenens
Perquam agili, triceps Hecate.
Oſtende te in Glycæ domo:
Vt ingreſſa in furto prehendam.
BA. Plures omittite iam modos.
Æs. Et mihi ſatis.
Nunc ad ſtateram volo virum hunc deducere.
Nam ſola hæc vtriuſque oſtendet Poëticam,
Et vtrinque verborum librabit pondera.
BA. Agite huc aſte: nam Poëtarum ars mihi
Ad libram erit vendenda, tanquam caſei.

ARISTOPHANIS

Χο. Ἐπιπονοί γ' οἵδε ξιοί.
 Τὸ δὲ γὰρ ἕτερον αὖ τέρας
 Νεοχμὸν, ἀτοπίας πλέων,
 Ὅ τις αὖ ἐπενόησεν ἄλλῃ;
 Μὰ τὸν, ἐγὼ μὲν οὐδ' αἶψα
 Ἐλεγέ μοι τῷ ὅτι τυγχόντων
 Ἐπ' ἄθρομιν· ἀλλ' ὠόμιν αὖ
 Αὐτὸν αὐτὰ ληρεῖν.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ
 Σκίωνα τέτι.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΑΙΣΧΗΛΟΣ,
 ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ.

Ἰοι νῦν παρίστατον τῷ δὲ πᾶσι γ'. Αἰ. ἡδού.
 Δι. Καὶ λαβομένη, τὸ ρῆμ' ἐχάτερθ' εἶπατον:
 Καὶ μὴ μεφεῖσθον, τφιν αὖ ἐγὼ σφῶν κοκκύσω.
 Αἰ. Ἐχόμεθα. Δι. Τῷ ποσὶ νῦν λέγετον ὅτι τὸν σταθμόν.
 Εὐ. Εἴθ' ὦφελ' ἀργεῖς μὴ λήσσεισθαι σκάφῃ.
 Αἰ. Στῶρ χεῖρ' ἐπὶ τὰ μέ, βουόμοίτ' ὅτι προφαί.
 Δι. Κόκκυ. μεφεῖτε: καὶ πολὺ γε χατωτέρα
 Χωρεῖ τὸ τῷ δὲ. Εὐ. καὶ τί ποτ' ὅτι τὰ ἅπαν;
 Δι. Ὅτ' εἰσέθηκε ποταμὸν ἐλισσιν πωλικῶς:
 Ὑγρὸν ποιήσας, τῷ ποσ, ὥς τῶρ τὰ εἰα.
 Σὺ δ' εἰσέθηκες τοῦ πῶ ἐπὶ πλωμένον.
 Εὐ. Ἀλλ' ἕτερον εἶπάτω τι, καὶ νηυσὶ σάπαι.

Δι. Λάβε

CHO. *Viri operosi, qui cati:
Equidem opus hoc planè nouum,
Et prodigiosum, & absurdum.
Nam quis vnquam hoc cogitauit?
Testor hunc, si quis mihi antè
Tale quid dixisset, illi haud
Fidemi dedissem, sed putassem
Illum afferre nugas.*

ACTVS V. SCENA III.

BACCHVS, ÆSCHYLVS,
EVRIPIDES.

A Gè, nunc astate ad lances. Æs. eccum me tibi.

BA. Et apprendentes quisque verbum proferat,
Neque è manu mittatis priusquàm clamitem
Cuculi more. Æs. tenemus. BA. nunc recitet quilibet
Versum, ad stateram, aut verbum proferat aliquod.

EV. O si ratas non peruolasset Argo aquis.

Æs. Sperchie fluuie pascuique vortices.

BA. Cucu: stateram mittite: multò pressior

Lanx Æschyli, quàm altera. EV. quid causæ obsecro?

BACCHVS. Quia fluium imposuit: & carmen prope-
modum

Humectauit perinde, vt qui lanam solent

Humectare, priusquàm in foro diuenditent:

Tu verò verbum imposuisti volatile.

EV. Ege aliud dicat, & contra me proferat.

ARISTOPHANIS

Διόνυ. Λάβετε τοίνυν αὐθις. Εὐριπ. ἰὺ ἰδοῦ. Διόν.
λέγε.

Εὐ. Οὐκ ἔστι πρῶτους ἱερὸν ἄλλο, πλὴν λόγῳ.

Αἰ. Μόνῳ θεῶν γὰρ θάνατῳ. ὃ δώρων ἑρᾷ.

Δι. Μεθεῖτε, μεθεῖτε· καὶ τὸ τεῖδ' ἐγὼ αὐρὴν πρῶτον.

Θάνατον γὰρ εἰσέθηκε βαρύνταλον ἡσυχῶν.

Εὐ. Ἐγὼ δὲ πρῶτον γ', ἔπος ἄριστον εἰρημύμων.

Δι. Πρῶτον δὲ κῆφόν ἐστι, καὶ νοῦν ὅσῳ ἔχον.

Ἄλλ' ἕτερον αὖ ζητῶ πῶς τῷ βαρυνταθμῶν,

Ὅτι σοὶ κατὰ φύσιν καρτερόν τε καὶ μέγα.

Εὐ. Φέρε πού τοι ὅτι δὴ τα μούτι; πού φράσω;

Δι. Βέβληκ' Ἀχιλλεὺς δύο κύβω καὶ τέτταρα.

Λέγουτ' αὖ, ὡς αὐτὴ εἰς λοιπὴν σφῶν γάσις.

Εὐ. Σιδηροφειθές τ' ἔλαβε δεξιὰ ξύλον.

Αἰ. Ἐφ' ἄρματι γὰρ ἄρμα, καὶ νεκρῶν νεκρός.

Δι. Ἐξηπάτηκεν αὐτὸν καὶ νῦν. Εὐ. τῷ τρέπῳ;

Δι. Δύ' ἄρματ' εἰσέθηκε καὶ νεκρῶν δύο.

Ὅς ὅσῳ αὖ ἄρματ' ὅδ' ἕκαστον Αἰγύπτιοι.

Αἰ. Καὶ μήκέτ' ἔμοιγε κατ' ἔπος, ἀλλ' ἐς τὸν σαθρόν

αὐτὸς, τὰ παιδία, καὶ ἡ γυνὴ, Κυφισοφῶν,

Ἐμβαλεῖ κατὰ τὸν, ξυλλαβὼν τὰ βιβλία:

Ἐγὼ δὲ δύο ἔπη τῷ ἐμῷ ἐρῶ μόναι.

ΔΡΑΜΑ-

BAC. *Prendite rursum stateram, Ev. ellam. BAC. iam proferas.*

EV. *Non est fanum Suada, nisi bona oratio.*

ÆS. *Mors est Deis sola haud capit data munera.*

BA. *Dimittite, mittite: iterum inclinat Aeschyli:*

Nam mortem imposuit, malum grauissimum.

EV. *At ego Suada verbum imposui, dictum optime.*

BACCHVS. *Res leuicula est suadela, & mentem non habet,*

Disquire aliud, & quod sit ponderosius,

Et quod lancem plus deprimat, ac validius.

EVRIPID. *Sine videam, ubi sit tale. ubi dicam esse, obsecro?*

BA. *Duas Achilles tesseras & quatuor*

Iecit: pergite: nam res in vno hoc cardine est.

EV. *Lignum graue ferro, comprehendit dextera.*

ÆS. *Nam currui currum, atque funus funeri.*

BA. *Iterum dolote circumuenit. Ev. & quomodo?*

BA. *Currus duos, duosque iniecit mortuos:*

Quos agrè centum sustollant Aegyptij.

ÆS. *Ne ponderentur iam voces: sed liberi*

Et vxor, & Cephisopho, & ipsius & libri

Nunc infideant lanci. ego tantum duo proferam

Verba è meis.---

ARISTOPHANIS

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ

Σκηνὴ τετάρτη.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΠΛΟΥΤΩΝ, ΑΙΣΧΥ-
ΛΟΣ, ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ.

ΑΝδρες ἄνθρωποι, καὶ γὰρ μὲν αὐτὰς οὐ κρίνω:
Οὐ γὰρ δι' ἐχθρας οὐδὲ τέρῳ γενήσομαι.
Τὸν μὲν γὰρ ἡγοῦμαι σοφόν: τῷ δ' ἡδύμοι.
Πλ. Οὐδὲν ἄρα πράξεις, ὦντ' ἡλθες ἔνεκα.
Δι. Εὰν δὲ κρίνω; Πλ. τὸν ἕτερον λαβὼν ἅπλ.,
Ὅπότερον αὐτὸν κρίνης: ἵν' ἔλθῃς μὴ μάτῳ.
Δι. Εὐδαίμονοις: φέρε δὴ πύθεσθ' ἐμὸν ταδί:
Ἐγὼ κατῆλθον ὅτι ποιητὴν. Αἰσχ. τὸ χάριν;
Δι. Ἰν' ἡ πόλις σωθῇσα τὰς χροιάς ἀγῇ,
Ὅπότερ' αὐτὸν οὐ τῇ πόλει παρανέσθῃ
Μάλας πὶ χερσὶν, ἵνα τὸν ἄξιον μοι δοκῶ.
Πρῶτον μὲν οὐκ οἶδ' Ἀλκιβιάδου πῖν' ἔχετο
Γνώμην εἰάτερος; ἡ πόλις γὰρ δυστοκεῖ.
Αἰ. Ἐχθρὸς δὲ οἶδ' αὐτὸς τίνα γνώμην; Δι. τίνα;
Ποθεῖ μὲν, ἐχθαίρει δὲ, βούλεται δ' ἔχειν.
Ἀλλ' ὅ, τι νοεῖται, εἶπα τὸν γούτῃ πέει.
Εὐ. Μισῶ πολίτην, ὅστις ὠφελεῖν πάσας
Βραδὺς πέφυκε, μάλα δὲ γὰρ βλάβειν ἑαυτὸν:
Καὶ πόλεμον αὐτῷ, τῇ πόλει δ' ἀμήχανον.
Δι. Εὐγ' ὦ Πόσιδον, σὺ δὲ τίνα γνώμην ἔχεις;
Αἰ. Οὐ γὰρ λέοντες σκύμνον ἐν πόλει τρέφειν,
Μάλιστα μὲν λέοντα μὴν πόλει τρέφειν.

Ἦν δ'

ACTVS V. SCENA III.

BACCHVS, PLVTO, ÆSCHYLVS,
EVRIPIDES.

A Mici ego hîc sententiam
Inter eos non feram, nam neutrius odio lubens
Memet onerem: alterum sapientem iudico:
Voluptatem non parvam capio ex altero.
PL. Nihil ergo efficies, quorum iuisti huc gratia.
BA. Sin iudicem? PL. tunc alterum elige, atq; abi
Quem tu praposueris: ne frustra huc veneris.
BA. Dî tibi benè velint. agite vos, audite me:
Ego huc veni propter Poetam. ÆSCH. Cur? cedo.
BA. Vt ciuitas choros agendo salua sit,
Vter ergo vestrûm consilia Reipub.
Daturus es? utilia; hunc abducere volo.
Primum de Alcibiade, quæ nam sententia
Alterutri es? Nam malè perit nostra ciuitas.
Æs. Quid autem de illo sentit ciuitas? BA. quid? Hoc:
Cupit quidem, sed odit tamen, & habere vult.
Sed quid vos de illo sentiat is, dicite.
EV. Ciuem hunc ego odi, qui in seruanda patria
Fit tardus, in ledenda eadem fit celer:
Sat commodus sibi, ciuitati incommodus.
BA. Euge, ô Neptune & quæ tua es? sententia?
Æs. Catulum Leonis alere in vrbe non decet,
Sed maxime ipsum ne Leonem nutrias:

ARISTOPHANIS

Ἦν δ' ἐκβάφῃ τις, τοῖς τρέποισι ὑπηρετεῖν.
 Δι. Νῆ τὸν Δία τ' σωτῆρα, δεσφρίτως γ' ἔχα.
 Ὁ μὲν σοφῶς γὰρ εἶπεν, ὁ δ' ἕτερος σαφῶς.
 Ἀλλ' ἐπὶ μίαν γνώμην ἐλάττω εἶπατον;
 Περὶ τῆς πόλεως λαὸν ἔχον σωτηρίας;
 Εὐ. Εἴ τις περὶ σπασ χλεόκριτον κινήσῃ,
 Αἴφωιεν αὐραὶ πελαγίαν ὑπὸ πλάκα.
 Δι. Γελοῖον αὖ φαίνοιτο, νοῦν δ' ἔχῃ πῖνα;
 Εὐ. Εἰ ναυμαχοῖεν αὖ, κατέχοντες τ' ὀξίδας
 Ῥαίνοιεν ἐς τὰ βλέφαρα τῶν ἐναντίων.
 Ἐγὼ μὲν οἶδα, καὶ γέλω φράζω. Δι. λέγε.
 Εὐ. Ὅταν τὰ νῦν ἀπίστα πίδα' ἠγάμεθα,
 Τὰ δ' ὄντ' ἀπίστα πίδα. Δι. πῶς; ὁ μανθάνει.
 Ἀμα γέφερόν πως εἶπε, καὶ σφάττερον.
 Εὐ. Εἴ τῶν πολιτῶν, οἷσι νῦν πιτεύομεν,
 Τέτοις ἀπιθήσομεν, οἷς δ' ὁρῶμεθα
 Τούτοις χερσὶν ἀμεῖν, ἴσως σωθῶμεν αὖ.
 Εἰ νῦν γε δυσχεροῦς ἐν τέτοις, πῶς
 Τὰν ἀντία πρᾶττοντες οὐ σωζοίμεθ' αὖ;
 Δι. Εὐγ' ὦ Παλάμηδες, ὦ σφοδράτη φύσις,
 Ταυτὶ πόττερ' αὐτὸς εὖρες, ἢ Κηφισοφῶν.
 Εὐ. Ἐγὼ μόνον, τὰς δ' ὀξίδας Κηφισοφῶν.
 Διόνυ. Τὶ δ' αὖ λέγεις σὺ; Αἰσχλ. πλὴν πόλιν νῦν μοι
 φράσον.
 Πρῶτον, τίσι χεῖται; πόττερ' τοῖς χεῖται. Διόνυ. Πό-
 ττερ';

Sin alueris aliquem, obsecunda moribus.

BA. Ego per Iouem seruatorem agrè iudico:

Nam luculenter ille prudenter hic ait.

Sed adhuc vnā quisque recitet sententiā:

Quenā salūtis spes est de Repub.?

EV. Si quis Cleocritum applicet, pro alis, Cinesia:

Vtrumque ventī mox in mare sustollerent.

BACCH. Hoc ridiculum quidem: at rationem tamen habet.

EV. Si qui nauale facturi sunt prælium,

Acetabula teneant, & oculos hostium

Conspargant: ego noui, & dicam. BA. Dic obsecro.

EV. Si fida quæ sunt, pro infidis habeamus: &

Quæ infida sunt, pro fidis. BACCHVS. non intelligo,

Rudius hoc dicas, & aliquantò planius.

EV. Si ciuibus, quibus iam nimium fidimus.

Possē diffidemus: & quibus non utimur,

Illis utamur: erimus salui forsitan.

Nam si nunc propter istam causam affligimur,

Quomodo contraria agentes non seruabimur?

BACCHVS. Euge, ô Palamedes: ô ingenium perspicax:

Tunc ipse hac inuenisti, an Cephisopho?

EV. Ego solus inueni: sed acetabula Cephisopho.

BACC. Quid autem tu dicis? Es primū hoc men ora mihi:

Quibus utitur Respub. viris? num bonis?

BA.

ARISTOPHANIS

Μισεῖ χέκιστα. Αἰ. τοῖς πονηροῖς δ' ἡδέλια;
 Δι. Οὐ δὴ τ' ἐκείνη γ': ἀλλὰ χεῖται πρὸς βίαν.
 Αἰ. Πῶς οὐ πῖς αὖ σώσῃ τοιαῦτ' ἅπαν πόλιν,
 ἢ μήτε χλαῖνα, μήτε σιῦρα, συμφέρει.
 Δι. Εὐεῖσθε νῆ Δί', εἴ ποτε ἀναδύσῃ πάλιν.
 Αἰ. Ἐκεῖ φράσαιμ' αὖ, εἴ ποτε δ' ἔβροχα.
 Δι. Μὴ δὴ ταῦτ' ἀλλ' εἴ ποτε δ' ἀνίει τ' ἀγαθὰ.
 Αἰ. Τὴν γλῶτταν νομίσωσι τ' τῶν παλεμίων
 εἶναι σφετέραν, τὴν δὲ σφετέραν τ' παλεμίων,
 Πόρον δὲ τὰς ναῖς, ἀπορίαν δὲ τ' πόρον.
 Δι. Εὐ, πλὴν ὁ δικαστὴς αὐτὰ καταπίνει μόνος.
 Πλ. Κείνοις αὖ; Δι. αὐτὴ σφῶν κρίσις γενήσεται:
 Αἰρήσομαι γὰρ, ὅταν ἡ ψυχὴ θέλῃ.
 Εὐ. Μεμνημένους νῦν τῶν θεῶν, ἔς ὧμασας,
 ἢ μὴ ἀπάξω μὴ οἴκαδ', αἴρουσ' ἑσὶ φίλους.
 Δι. Ἡ γλῶττι ὁμῶς μοι, Αἰσχύλον δ' αἰρήσομαι.
 Εὐ. Τὶ δέδρακας ὧμια ῥα τὰ ἄνθρωπων; Δι. ἐγώ;
 Ἐκρίνα νικᾶν Αἰσχύλον: τίη γὰρ οὐ;
 Εὐ. Αἰσχρον ἔργον μὴ ἐργασάμενος πρὸς βλέπεις.
 Δι. Τίδ' αἰσχρὸν, ἢ μὴ τοῖς θεομύθοις δοκῇ;
 Εὐ. Ὡς γέ τι, πρὸς δὲ με δὴ περνηκότα.
 Δι. Τίς οἶδεν, εἰ τὸ ζῆλον μὴ ἔστι χατθανεῖν,
 τὸ πνεῖν δὲ δὴ πνεῖν, καὶ τὸ χαθεῖν δὴ κῶδιον;
 Πλ. Χωρεῖτε τοίνυν ὦ Διόνυσ' εἴσω. Δι. τί δ' αἶ;
 Πλ. Ἴνα ξενίσω σφῶν, πρὶν γ' ἀπελθεῖν. Δι. εὐ λέγεις
 Νῆ τὸν Δί'. ἔγ' ἀχθομαι τῷ πρᾶγματι.

ΧΟΡΟΣ.

BA. At unde? peſſimè odit. Æs. at gaudet malis?

BA. Minimè, ſed illis ad vim faciendam vitur.

Æs. Quomodo igitur talem urbem ſeruet quiſſiam?

Cui neque Læna. neq. ſagalum rectè congruit?

BA. Quaſo reperi aliquid, an emergat denuò.

Æs. Illic memorem, hîc non eſt integrum proloqui.

BA. Minimè, ſed hîc dimitte, quæ cenſes, bona.

Æs. Quando hoſtium terram habituri ſunt pro ſua:

Suam pro hoſtili: naues, pro recta via:

Viam terreſtrem pro re dubia & perdita.

BA. Benè, niſi quòd ea iudex ſolus deuorat.

PL. Feras ſententiam. BA. hanc relinquam vos penes.

Ego enim eligam, quicunq. animo arridet meo.

EV. Memor igitur eſto Deorum, quos iuraueras:

Hinc abducturum me domum: elige me tibi.

BA. Lingua mea iurauit: ego mihi eligam Æſchylum.

EV. Sceleſtiſſime hominum, quid nam feciſti? BA. egôn?

Victorem iudico Æſchylum eſſe, quippeni?

EV. Turpiſſimè me aduerſus egiſti aſpicin'?

BA. Cur turpe, ſi ſecus ſpectator iudicet?

EV. Oſcelus, an deſpicias etiam me mortuum?

BA. Ecquis ſcit, anne viuere noſtrum ſit mori:

Spirare. ſit cœnare; dormire ſit ouis

Vellus: PL. agè, ite intrò, Dionyſe. BAC. quamobrem?

cedò.

PL. Vt excipiam vos hoſpiti meo, antequam

Abſeatis. BA. benè mones: ego non agre ſero.

ARISTOPHANIS

ΧΟΡΟΣ.

Μαχάειον γ' αἴηρ ἔχον
Ζυῖεσιν ἡκριβωμένον.

Παρά δὲ πολλοῖσι μαθεῖν.

Ὅδε γὰρ εὐφρονεῖν δοκήσας,

Πάλιν ἀποφινεῖχα δ' αὖθις,

Ἐπ' ἀγαθῶν μὲν τοῖς πολίταις,

Ἐπ' ἀγαθῶν δὲ τοῖς ἐσσι τῷ

Ζυχέεσι τε καὶ φίλοις,

Διὰ τὸ ξυωτὸς εἶναι.

Χαίρειοι μὲν Σωκράτῃ

Παραχαρήμενον λαλεῖν.

Ἀποβαλόντα μουσικῶν,

Τά τε μέγιστα ὠδελιπόντων

Τῆς τραγωδικῆς τέχνης.

Τὸ δ' ὅτι σεμνοῖσι λόγοις,

Καὶ σκαριφισμοῖσι λήρων

Διατριβὴν ἀργὴν ποιεῖατ'

Παραφρονουῦντες αἰδρός.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ

Σκηνὴ πέμπτη.

ΠΛΟΥΤΩΝ, Αἴσχυλος, ΧΟΡΟΣ.

ΑΓεδή χαίρων Αἴσχυλε χώρει,

Καὶ σῶζε πόλιν τὴν ἡμετέραν

Γνώμας ἀγαθὰς· καὶ παῖδες οὖν

Τοὺς ἀνόητους (παλλοὶ δ' εἰσὶ).

Καὶ

HOmobeatus ille, qui
 Bene animum politum habet.
 Datur enim multis discere.
 Equidem hic Æschylus repertus
 Sapere, nunc domum redibit,
 Homo suæq; civitati,
 Homo suisq; dein propinquis
 Vtilis, atque amiculis:
 Cum adeo sapiat aqua.
 Itaque pulcrum est, Socrate
 Procul omisso, haud discere
 Garrulitatem, & Musicam
 Reijcere, artis Tragicae.
 Tumida verò proloqui:
 Magnificeq; nugando
 Terere tempus otiosum,
 Hominis imperiti est.

ACTVS V. SCENA V.

PLVTO, ÆSCHYLVS,
 CHORVS.

AGè verò, Æschyle, lato pede abi,
 Et serua nostram Rempublicam
 Præceptis vtilibus: ciues
 Stolidos, quorum multi sunt, doce.

Cleo.

ARISTOPHANIS

Καὶ δὲς τὰ πῖ Κλεοφῶντι φέρον,
 Καὶ τέ τοις τοῖσι περιστῆς
 Μύρμηκίθ' ὁμοῦ καὶ Νικομάχῳ,
 Τόδε δ' Ἀρχινόμῳ:
 Καὶ φράζ' αὐτοῖς, Τυχέως ἤκην
 Ὡς ἐμὲ δυνεῖ, καὶ μὴ μέλλῃν.
 Καὶ μὴ Τυχέως ἤκωσι,
 Νῆ τὸν Ἀπόλλω τίξας αὐτὸς,
 Καὶ συμποδίσας,
 Μετ' Ἀδαμάντου τῷ Λευκολόφου
 Κατὰ γῆς Τυχέως ἀποπέμψω.
 Αἱ. Ταῦτά ποίησω: σὺ δὲ τὸν θρόνον
 Τὸν ἐμὸν ὠχράδος Σοφοκλεῖ τηρεῖν,
 Καὶ σώζῃν: ἢ ἄρ' ἐγώ ποτε
 Δεῦρ' ἀφίκωμαι. τῷ τὸν γὰρ ἐγὼ
 Σοφία κρίνω δεύτερον εἶναι,
 Μέμνησο δ', ὅπως ὁ παῖς ὄργος αἴηρ,
 Καὶ ψευδολόγος, καὶ βωμολόχος,
 Μηδέ ποτ' εἰς τὸν θάκον τ' ἐμὸν,
 Μὴ δ' ἄκων ἐλθῇ δεῖταί.
 Πλ. Φαίνετε τοίνυν ὑμεῖς τέ τω
 Λαμπάδας ἱεράς, χαῖμα περπέμπετε,
 Τοῖς τέ του τῶτον μέλεσι,
 Καὶ μολπαῖς κελαδουῦτες.

ΧΟΡΟΣ

*Cleophonti autem isthuc fer munus:
 Et publicanis hisce vrbis,
 Myrmeci puta, & Nicomacho,
 Atque Archenomo:
 Et dic illis, vt citò veniant
 Huc ad me, sublata omni mora.
 Niceleriter buc adueniant
 Ita me Phæbus amet, cadam ipsos:
 Et quadrupedes
 Constringam; & Adimanto iunctos,
 Subterræ viscera demittam.
 Æs. Effecta hæc dabo: sed tu sedem
 Committe meam Sophocli, vt seruet,
 Et tueatur, si fortè huc ego
 Redeam, nam ego sua hunc sapientia,
 A me esse secundum, iam statuo.
 Memineris verò, ne vaser hic,
 Et vaniloquus scurra, homo futilis,
 Vnquam interea sedem isthanc meam,
 Inuitus licet, obsideat.
 PL. Præferte facem, & prælucete
 Huic, & honestè illum deducite:
 Vatemq; suis Carminibus,
 Et cantu celebrate.*

ARISTOPHANIS

ΧΟΡΟΣ.

Πρῶτα μὲν εὐοδία ἀγαθὴ ἀπὸντι ποιητῇ
 Κῆς φάθ' ὀρνυμένα δότι δαίμονες οἱ χ' ἰγῶν,
 Τῇτε πόλιν μεγάλων ἀγαθῶν ἀγαθὰς ἔπινοίας·
 Πάχυν γὰρ ἐκ μεγάλων ἀχέων παυσάμεθ' αὐτοῦτος,
 Ἀργαλέοντ' ἐν ὀπλοῖς ξυώδων· Κλεοφῶν δὲ μαχέσθαι
 Καλῶς ὁ βυλόμηνος τέτων πατρίοις ἐν ἀρούραϊς.

ΤΕΛΟΣ ΒΑΤΡΑΧΩΝ.

CHORVS.

P Rincipiò facilemq̃, viam, & bona signa Poëta;
 Dum redit ad superos, date vos pia numina terræ:
 Nostraq̃ consilijs defendite mœnia vestris,
 Sic equidem innumeris releuabimur vndiq̃, damnis,
 Et strepitu armifono: Cleophosua pralia tractet,
 Et malè quisquis amat, patrio super orbe, tumultus.

FINIS RANARVM.

Qq 2

NOI

NOBILIBVS ET
CLARISSIMIS VIRIS AC
DOMINIS: D. ANDREÆ ERSTEM-
BERGIO, ET D. PETRO OBERNBURGIO,
LL. Licentiatis: S. Cæsariæ Maiestati à consilijs
secretioribus, Dominis & amicis
suis obseruandis:

S.P.D.

NICODEMVS FRISCHLINVS.

RVNT multi qui dicent & credent,
paruo constare labore & paruo sum-
ptu Comœdias hasce Aristophanicas
Græcolatinas. Nam sunt hodie etiam
c. numero iteratorū, qui tametsi haudquaquam
censent se natos in Veruccum patria, tamen de
libris non aliter iudicant, quàm Megaricus por-
culator in hac sequenti Comœdia de porcis suis.
Mole enim & chartarum crassitie atque pingue-
dine ponderant libros, non bonitate & suauitate.
At ego noui quantum requisierit operæ Latina
hæc interpretatio, præsertim auctoris à nullo hac-
tenus tentati & valde obscuri, adde etiam multis
in locis mendosi. Noui item quanto cum labore
exemplar meum Latinum propter manum in-
tricatam fuerit ab amanuensibus descriptum.
Noui

Noui quanto cum studio relecta sint quæ amanuenses, descripserunt, & quanta cum sedulitate recastigata, nequid mendæ, culpa ipsorum, relinqueretur in exemplari. Noui denique quantos fecerim sumtus, dum libros emo ad versionem necessarios; dum amanuenses alo, qui describunt; dum primò Basiliæam Tubinga, mox Tubinga in Carniolam, quò fueram vocatus, atque è Carniola Venetias proficiscor, iterum redux è Carniola iter facio Tubinga Francofurtum vt Typographum inueniam, qui hæc Græcolatinas Comoedias suis typis in lucem proferat. Nam Tübingenses tantum excudunt suorum Theologorum scripta, vt quæ vnis nundinis possunt distrahi singula & omnia, scripta valde lucrosa Typographis. Nā è Typographis nemo ferè est, qui vbi naufragiū fecerit, præterdit loco excusationis in edendo libro huiusmodi, damnū & iacturam. Itaq; centum ego coronatorum impensas prius feci quàm Typographum inuenirem idoneum, & promptum, qui ista procuderet. Quid iam dicam de sumptibus qui requiruntur in ipsa editione, vt auctor Græcolatinus prodeat absque erratis typographicis? vt papyrus sit munda? vt character elegans? vt operarij alacres & prompti? Hic nemo est lectorum, qui consideret labores, qui sumtus, qui impensas, qui molestias lucubratio-

EPIST. DEDICAT.

Sannio
rum
 num, relectionum, emendationum, viarum, itin-
 nerum, qui pericula morborum, qui risus & ludi-
 bria pessimorum sanniorum, vbi quid peccatum
 sit. Verè enim ausim iurare, quòd Academicus
 Diabolus (habèt enim & Academiæ suos Alasto-
 res & Cacodæmones, præsertim qui me oderunt)
 editionem, & huius operis & reliquorum omni-
 um, quæ hisce nundinis prodeunt, summis viri-
 bus impedire conatus sit. Tot enim obstacula
 fuerunt, quæ meos honestissimos conatus ad hoc
 usque tempus sunt remorata, vt totus mensis ad
 narrandum non sufficiat. Quare mirandum non
 est, viri Nobiles & Clarissimi, si quid in hisce Co-
 mœdijs minus à me accuratè sit scriptum. Cùm
 enim rei familiaris ratio nō ferret diuturniorem
 à domo absentiam, iccirco prius discedendum
 fuit ex officina, quàm vltimam possim Acharnē-
 sibus manum admouere. Dolendum sanè est,
 tã paucos hodie extare Mecœnates è coetu sum-
 tuosorum hominum, qui liberales sint in hæc
 studia. Quæ enim hæ sunt ætatis huius sordes, quæ
 labes, cò peruenire literarum humaniorum stu-
 dia, vt nihil in ijs illustrandis tentare ausis, nisi rei
 familiaris iacturam facere velis? Quamobrem
 vestro mihi opus est auxilio, vestra ope, viri Nobi-
 les & Magnifici, vt quæ à facis alijs contemnun-
 tur, aut etiam deuorantur, ea per vos apes con-
seruen-

seruentur, & summis in orbe viris commendentur tradanturq;. Atq; hoc non inuitos esse vos facturos, promittit mihi vestra multiplex virtus, vestra singularis probitas atq; humanitas, quam non parum auget in vobis varia multarū artium ac doctrinarum, & Iuris Legumq; cognitio, cum longo rerum vsu coniuncta. Quò accedit etiam pius ille in literatos viros amor, qui vestros animos in nos quoque inflamat accenditq;. Nam etiam antehac quæ vestra in me sit fides, qui candor, quæ beneuolentia, id è multis ego argumentis perspexi. Pro qua re cū dignas non possim vobis referre gratias, dedico vobis Acharnenses Comœdiam Aristophanicam, quæ cæteras prope modum omnes vincit vrbānitate iocorum, grauitate rerum, varietate personarum. **DEVS**
Opt. Max. virtuti vestræ clementer faucat.

Spiræ Nemetum, 10. Cal. Iunij,

Anno, &c. 86.

Qq 4

OCCA

OCCASIO FABV-
LAE, QVAE INSCRIBITVR
ACHARNENSES, EX ATHENAE O,
Thucydide, Diodoro Siculo, &
Plutarcho.

RAT Athenis Aspasia Socratica, mulier speciosissima: cuius fama vniuersam Græciam compleuerat. Hanc impendiò amabat Pericles, ciuitatis Atticæ Prætor. Cum autem iuuenes Athenienses temulenti, Megaram fuissent profecti, & Simætham nobile scortū rapuissent: Megarenses dolore iracundia permoti, Athenas proficiscuntur, & Aspasiæ duas meretriculas vicißim auferunt. Hinc belli Pelopõnesiaci principium erupit omnibus Græcis, ex tribus meretricibus, vt docet Athenæus in Dipnosoph. Nam ira percitus Aspasiæ amator, Pericles, decreto publico sanxit: si quis Megarensis attingeret finem Atticum, ea res homini illi capitalis esset: prætores, in solenni iureiurando adderent, vt bis quotannis agrum Megarensem popularentur. Atque hoc plebiscitum Pericles in tabulam retulit. Cum autem Rex Lacedæmoniorum Archidamus suas legatos Athenas misisset: vt tum socios Athenienses pacarent, & ab amicitia Corcyregrum eos auerterent: tum verò inprimis, vt hoc illi

illi plebiscitum Megaricum abrogarent: ibi solus Pericles omnibus restitit: & sua pertinacia decretum conseruauit, lege obtensa: quæ tabulam, in quam plebiscitum esset relatum, vetaret reuellere. Et si autem aliæ quoque causæ fuerant, quæ Atheniensibus infestos reddiderant Peloponnesios: tamen ob illas arma non fuisse socijs illaturos Lacedæmonios: si Athenienses adduci potuissent, ut plebiscitum Megaricum facerent irritum: autor est Plutarchus. Coi firmati igitur ad arma ciues orationibus Periclis, obtemperant illi: & res suas, liberos, coniuges & omne instrumentum domesticū ex agris in urbem comportant: iumenta & oues in Eubæam mittunt: ut refert Thucydides: qui hanc migrationem difficilem fuisse Atheniensibus tradit: propterea, quod pleriq; eorum ruri viuere consueuissent. Magnis paulò post copijs Lacedæmonij cum socijs (inter quos erant etiam Beotij) Rege Archidamo duce, Atticam ingrediuntur, & deuastatis prædijs ac vitibus excisis, fœdatisq; finibus, Acharnas usque, quæ Attica curia fuit, perueniunt. Nam, auctore Thucydide, ciues Acharnenses, præcipuam partem urbis, neuiquam putabat Archidamus passuros esse vastationem suorum fundorum: sed reliquos omnes ad pugnam incitatos: aut ubi res suas amississent Acharnenses, non perinde promptos fore credebat ad pugnandū pro alijs: & forte seditionem inter illos futuram esse. Hæc Archidamo fuisse consilia sedenti ad Acharnas, refert Thucydides. Conflagrantibus postea, in conspectu

OCCASIO FABVLÆ.

ciuium, prædijs & agris, ipsi concurrere & cæcus facere
 incipiebant: in quibus multum altercationum erat: cum
 alij ad erumpendum incitatores essent, alij quidam de-
 hortarentur. Vates item oracula decantabant varia,
 neque inter se consentientia: quæ quisque, sicut affectus
 erat, ita accipiebat. Acharnenses porro, ut qui sibi non
 minima pars ciuitatis esse videbantur, populum ad pu-
 gnam, quam maximè instigabant. Denique tota ciuitas
 commota erat, & Periclitata, qui ciues ab eruptione
 prohibebat: & huius belli auctor fuerat. Inter hos etiam
 Cleo fuit, teste Plutarcho: qui, ubi ciuitatem in illum in-
 censam vidit, auram popularem captans, acriter morde-
 bat Periclem. Verùm nihil istorum mouit Periclem, sed
 ignominiam moderatè tulit: & eos, qui angebantur va-
stionem agrorum, demulsit: dicens arbores casas & deie-
 ctas mox renasci: virorum casorum iterum non prom-
 tam fore facultatem. Nauibus in Peloponnesum dimis-
 sis terram hostium per legatos vastauit: ipse terrestri
 exercitu in fines Megaricas ducto, eas vnde quaque con-
 vulcauit. Paulò post fœdus & amicitiam ineunt Cibe-
 nenses cum Nymphodoro Abderita: cuius sororem ha-
 bebat Sithalces Rex Thracum: per quem etiã Regem
 ipsum sibi adiungunt. Nam Cibenas veniens Nÿpho-
 dorus, fœdus & societatem Sithalce cum Atheniensibus
 conciliavit: & Sadocum filium Sithalce ciuem Athenis
 adducit: atque Atheniensibus pollicitus est, se bellum, quod
 geriebatur in Thracia, composurum esse, & apud Si-
 thalcen

Abalceen persuadendo effecturum: ut in Thracia conscri-
ptas copias equitum & peditum, peltis utentium, auxi-
lio Atheniensibus mitteret. Conciliauit etiam Perdic-
cam, filium Alexandri, Regem Macedonum Athenien-
sibus, ut sua cum illis arma coniungeret. Cum autē mul-
tis vltro citroq; cladibus illatis bellum in tam longum
duceretur, multi ciues desiderio agrorum & tranquilli-
tatis publicæ, arma detestabantur: quanquam plures
initio, inter quos erant Æcharnenses præcipui, vindictā
expetebant, ut acceptas clades in hostibus vlciscerentur.
Senatus vana spe populum lætabat: de pace nihil con-
sultabat: sed tantummodo magnificis promissis, de affu-
turis Regum auxiliis plebem deliniebat. Huc accede-
bat, quod Athenienses stulta ambitione Alcibiadis inci-
tati, anno belli 17. cum in spem venissent Sicilia totius
occupanda, suos illō misissent exercitus, ducibus Alci-
biade, Nicia & Lamacho. In hoc enim bello duo duces,
Nicias & Lamachus, amissis quadraginta millibus ho-
minū perierunt: sicut historiam huius belli recitat Thu-
cydides lib. 6. Hinc occasionem traxit Aristophanes, ut
presentem scriberet Comædiam: in qua stulta Ætheni-
sium cōsilia, & plebisciti Megarici immanitatem, adeoq;
totius belli incommoda proposito Lamacbi interitu de-
monstrat, pacemq; cum Lacedæmonijs ineundam suaderi
commonstratis omnibus, quæ pacem comita-
ri solent, operibus & com-
modis.

ARGVMENTVM FABV- LÆ ACHARNENSIVM.

INitiò quendam ciuem Atticum, Dicæopolin (quasi dicas, iustum ciuem) introducit, qui de peruerso Reip. statu queritur, & vitia quædam Atheniensium partim risu, partim fletu digna, Cornicè perstringit: vt quodd Æschyli poematibus neglectis, Theognidis aut Euripidis fabulas audiant: & quodd pacem non promoueant, sed de alijs rebus consulant. Ingressis in scenam Senatoribus, statim adest Caduceator siue præco, qui singulos hortatur, vt suâ quisque dicat sententiam. Ibi Amphitheus, quodd pacem & foedus cum Spartanis ineundum suaderet, è curiâ eijcitur: frustrâ indignante Dicæopoli. Postea audiuntur legati, à rege Persico cum Pseudartabano, eiusdem Satrapa reuersi. Hi in concilio suas comestationes & luxum Persicum exponunt. Tandem productus Pseudartabanus regis sui mandata, lingua Persica commemorat: Cuius verba cum præco perperam ac falsò interpretaretur de auro, quodd rex missurus esset, Dicæopolis remotis arbitris, longè aliud ex ipso comperit. Quare vana spe populum lacerari intelligens, sibi consilium capit, & Amphitheum ad Lacedæmonios ablegat, vt sibi cum Lacedæmonijs foedus faciat. Interim à Caduceatore vocatur in Senatum Theorus, hoc est, spectator, vt Sithalcis Thracum regis responsum, de auxilijs & societate belli, exponat. Verum is consimili vanitate populum ludificat, & magnifica regis auxilia & promissa commemorat. Reuersus interim Lacedæmone, Amphitheus secum inducias & foedera refert. Verum deprehensus ab Acharnensibus, qui propter vine-
ta d. uallata, Spartanis grauiter insensierant, vim persequen-
tium

quentum agrè effugit. Dicæopolis acceptis ab eo fœderi-
 bus domum lætus abit: & vt gratus sit dijs immortalibus,
 ruri Choas, quod Bacchanale erat festum, celebrare insti-
 tuit. Huic imminet ex improviso Chorus senum Achar-
 nensium, qui Amphitheum, fuga elapsum, quærit, vt ab
 eo pœnas sumat: quandoquidem ille fœdus cum atrocissi-
 mis hostibus pepigisset. Egressus domo cum seruo, vxore
 & filiabus, Dicæopolis Choas agere parat. Ibi seruus Pria-
 pum in palo, filia calathum, mater pultem & coclear ge-
 stat. Vbi ista Chorus animaduertit, illicò Dicæopolin pro
 Amphitheo comprehendit: eiq; lapidibus intentis, mor-
 tem comminatur, neq; vllas excusationes admittit. Cùm
 verò alia ratione se non posset defendere, vicissim illis mi-
 natur, nisi audiatur, sese Acharnensium obsides violatu-
 rum. Prolato mox cophino carbonibus oppleto, necem
 Dicæopolis stricto ense intentat. Quo spectaculo carbo-
 narij Acharnenses commoti, & carbonum tanquam libe-
 rorum miserti, Dicæopolin abiectis lapidibus audiunt, &
 sententiam de Lacedæmonijs liberè dicere vltro iubent.
 Sed ille prius quàm perorer, habitum vt sibi mutare, &
 mendici veltibus amicitiri liceat, ab Acharnensibus petit.
 Ea re impetrata, Euripidem accedit, qui heroas in Tra-
 gœdijs mendicos producere solebat, eumq; exorat, vt Te-
 lephi habitu ipsum amiciat, & reijculas concedat: quibus
 Dicæopolis contra Acharnicos se defendat. Habitu men-
 dici accepto, iam avarus & petax redditus, vt fert mendi-
 corum natura, quorum pera nunquam impletur, modò
 hoc, modò aliud ab Euripide postulat, ac difficulter ad-
 modum ab ostio remouetur. Rediens ergo ad suos Achar-
 nenses, Dicæopolis eleganti oratione Lacedæmonios ex-
 cusat: culpam in Perichis iam defuncti pertinaciam, &

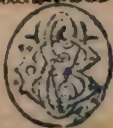
Mega-

ARGVM. FAB. ACHARN.

Megarensium miseriam rejcit: quæ duo Lacedæmonios impulisse ait, vt primùm opem tulerint oppressis: deinde vastatis Atheniensium vineis, & Atticæ agris, parem Atheniensibus gratiam reposuerint. Hoc cognito pars Chori Dicæopolidi assentitur, pars (vt fit) grauitè illi succenset, & Lamachū ducem exercitus aduocat. Ab hoc petunt, vt proditorem istum armis opprimat. Sed is, cū armatus accurreret, falsè à Dicæopolide irridetur, & tanquā mollis Accineus, cum suis armis exploditur. Nam pauper & inops, compilatis Reip. commodis, ad summas opes & honores, malis artibus peruenerat. Lamacho minante bellum se cū Peloponnesijs continuaturum: Dicæopolis contrà forum & Emporia Attica Megarensibus & Thebanis se permissurum affirmat. Eo degresso, Chorus Aristophanem laudat, vt patriæ amantem, & bene cōsulentem Reipub. quod regis Persarum testimonio confirmat. Deinde Athenienses accusat, quòd veteranos milites negligant, & à iunioribus per calumnias eos deferri, accusari & opprimi patiantur. In Strophis verò & Antistrophis, inuocata Musa Acharnica, hortatur Athenienses, vt bene meritis dignam reddant gratiam. Concesso Megarensibus & Bxotis foro Attico, aduenit Megareus cum duabus filiabus, quas fame adductus vendere constituit, & iocosè admodum vtranque in porcos transformat, ipsasq; sacco indit. Dicæopolis vbi hunc videt, mercem licetur: porcos contractat: iocatur, & tandem mercatur. Fortè interuenit huic contractui Sycophanta, qui se mercatorem cum suis mercibus delaturum & quadruplaturum esse comminatur. Eum repellit Dicæopolis, & receptis ad se porcis, Megareo cæpas & salem, loco precij perfoluit. Accedit deinde Bxo-

de Bzotius, cum omnis generis mercibus, seu herbis, volucris, feris, piscibus, easque res in foro Attico venum exponit. Ab hoc Dicæopolis opsonia ad festiuitatis suæ Choicæ celebrationem necessaria mercatur. Nicarchus Sycophanta postquam delationem esset minatus, iustinctu Chori ab utroque malè multatur, & facta commutatione mercium, ipse serui humeris imponitur pro vrceo, & in Bzotiam deportatur. Quibus peractis, famulus Lamachi Dicæopolidem adit, & heri sui nomine turdos atque alias lautitias ab eo petit: sed nihil impetrat. Ex qua re Chorus spem pacis concipit, & bellum, in quod antea toto animo consistebat, iam execratur. At Dicæopolis inceptas Choas peragit, & collaudata pace, eam sibi uxorem iungit, plurimis enumeratis illius commodis. Accedit deinde Caduceator, qui reliquæ plebi Choas indicit, eamque ad bibendum epulandumque hoc pacis tempore exhortatur. Paulò post gemens ac plorans accurrit agricola, cui boues ademerant Bzotij. Petit à Dicæopolide, vt sublato bello, pacem cum Thebanis faciat. Sed quia sibi soli fœdus comparauerat Dicæopolis, nihil obtinet agricola. Aduolat item Paranympheus cum pronuba, & sponsi sponseque nomine Dicæopolidem orat, vt pacem cum hostibus faciat, ne nouus maritus in militiam euocatus, à coniugis amplexu auellatur. Tum duo prodeunt nuncij, quorum alter Lamacho, homini barbarum & belli studioso, repentinam hostium irruptionem annunciat, & in armis esse iubet: alter Dicæopolidem pacis cupidum, ad cœnam sacerdotis Bacchi inuitat. Hac occasione arrepta, Dicæopolis Lamachum irridet, armaturam eius exhibet, & militari duriæ, belli que calamitatibus, comæda, &

volupta-

ARGVM. FAB. ACHARN.

voluptates pacis, lepidè opponit. Quibus degreſſis, altero quidem in bellum, altero verò ad cœnam, Chorus Antimachum quendam exagitat, & omnibus diris deuouet, ipſumque obiter Cratinum vellicat. Nulla ibi mora interpoſita a deſt nuncius è caſtris, qui Lamachi heri ſui cladem ac vulnera exponit, omnesque ſeruos ad curationem vulnerum iubet accurrere. Eum è veſtigio inſequitur Lamachus, & miſerabili clamore cladem acceptam deplorat, bellumque execratur. Dicæopolis, vbi miſerum videt, falſè irridet, & multis ſarcaſmis turbulento homini inſultat. At ipſe Choro applaudente, vtrem præmij loco, quòd fortiter in feſto Bacchi bibiſſet, ab Achar-nenſibus accipit.

ARGV.

ARGVMENTVM ALIVD.

A more Pacis, quidam Acharnensis sibi
C omparat ab hoste fœdus, Amphitheo duce:
H oc vbi seniorum plebs videt popularium:
A mphitheum & ipsum persequuntur lapidibus.
R euersus ergo in concionem, deuouet
N eci caput, factum nisi probet suum.
E xin Periclem & Megaricam legem refert,
N egatq; causam aliam esse presentis mali.
S ed vt is retentam pacem agat letus domi:
E xcedit vrbe praeliatum Lamachus.
I nterea ab hoste vulnus rettulit graue:
S enex reuersum ridet inter pocula.

P E R S O N A E.

Dicæopolis.	Euripides.
Præco.	Lamachus.
Amphitheus.	Megareus.
Legati.	Puellæ: filiæ Megarei.
Pseudartabanus.	Sycophanta.
Theorus.	Bæotus.
CHORVS Acharnensium.	Nicarchus, sycophanta.
Mater: vxor Dicæopolis.	Nuncius Lamachi.
Filia.	Agricola.
Cephisopho, famulus Eu-	Paranymphus.
ripidis.	Nuncius Dicæopolis.

Rr ACTVS

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΑΧΑΡΝΗΣ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ
Σκηνή πρώτη.

ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ.

Τεῖμεβοι Ιαμβικοί.

Σ Α δὴ δέδηγμα τίς ἐμαυτῷ καρδίαν.
"Ἦσθην δὲ βαυά, πάνυ δὲ βαυά, τίτῃαρα,
"Αδ' ὠδυνήθην, φαρμυκοποζδρῆρα.
Φέρ' ἰδὼ τί δ' ἦσθιν ἄξιον χαρηδόνθ'.
Ἐγ' ὦδ' ἐφ' ὧγε τὸ κέαρ εὐφραίνθην ἰδὼν
Τοῖς πέντε θαλαίτοις οἷς Κλέων ἐξήμεσε.
Ταῦθ' ὥς ἐγανάθην, καὶ φιλῶ τὸς ἰσπέας
Διὰ τῷ το τῶρρον: ἄξιον γὰρ Ἑλλάδι.
Ἄλλ' ὠδυνήθην ἕτερον αὖ τραγωδικόν.
"Οτε δὴ κεχλιῶν περὶ δοκῶν τὸν Αἰσχέλον.
"Οδ' ἀνείπεν, εἴσα γ' ὦ Θεόγνι τὸν χορόν.
Πῶς τῷτ' ἔσφσε μου δοκεῖς τίς καρδίαν;
Ἄλλ' ἕτερον ἦσθιν ἡνίκ' ὅππ' ἴσχω ποτὲ
Δεξιθεῖς εἰσῆλθ' ἀσόμενθ' βοιώπιον,
Τῆτες δ' ἀπέθανον καὶ διεσφάθην ἰδὼν,
"Οτε δὴ παρέκυψε χαῖρες ὅππ' ἰόν ὄρθιον
Ἄλλ' ἔδ' ἐπώποτ' ἐξότ' ἰώρῃπιον.

Οὕτως

ARISTOPHANIS ACHARNENSES.

ACTVS I. SCENA I.

D I C A E O P O L I S.

Senarij Iambici.

*Uam multa sunt, quæ assidue cor mordent
meum? (modum:*

*Quàm rara, quibus oblector? nã, rara ad-
Vix quatuor; quæ verò dolorem mihi ferūt,*

Innumera sunt & montem arenæ aquant. Agè

Videam, quid sit: quamobrem merito gaudeam.

Noui ego, noui meum quid oblectet animum;

Quando quinque talenta video, quæ euomuit Cleo.

Vt letor ob hanc rem, & equites amo. Nam facinus hoc

Dignum certè fuit vniuersa Græcia.

Rursum indolui propter Tragicas ineptias:

Quòd, cùm ego maximo hiatu expectauissem Æschylū,

Præco clamaret: heus Theogni chorum introduc.

Quomodo putas, hoc animum perculerit meum?

Sed aliud item me oblectauit: cùm ingressus es

Post Moschum, Dexitheus, canturus Boeotium.

Hoc anno mortuus sum, & distortis fui

Oculis, videns, quòd respiceret ad Orthium

Modum Charis, sed ex quo ego sordibus eluor;

Nunquam pulueribus sic ægrè afflictus fui;

Rr r

Circa

ARISTOPHANIS

Οὕτως ἐδήχθην ὑπὸ κονίας γαίας ὄφρες,
 Ὡς νῦν ὁπότ' οὔσης κυρίας ἐκκλησίας
 Ἐωθινῆς, ἔρημ' ἢ πνύξ αὐτῆι.
 Οἶδ' ἐν ἀγορᾷ λαλῶσι, καὶ νῦν χάπερ
 Τὸ σχοινίον φεύγουσι τὸ μεμιλτωμένον.
 Οὐδ' οἱ πυρρὰ νῆς ἤκουσιν, ἀλλ' ἀωρίαν
 ἤκοντες, εἴτα δ' ὠσιουῦνται πῶς δοκεῖς,
 Ἐλθόντες ἀλλήλοισι, τοῖς πυρρὰ ζύλῳ,
 Ἀθρόοι κατὰ ῥέοντες, εἰρήνῃ δ' ὅπως
 ἔσται περὶ μῶσ' ἔδεν, ὡ πόλις πόλις:
 Ἐγὼ δ' αἰεὶ πυρρὸς εἰς ἐκκλησίαν
 Νοσῶν χάθημαι, καὶ τ' ἐπιδανῶ μόνον,
 Στένω, κέχλωα, σκορδινῶμαι, πρὸς δόμα,
 Ἀπορῶ, γράφω, πρὸς τίλλομαι, λογίζομαι,
 Ἀποβλέπων εἰς τὸν ἀγρὸν, εἰρήνης ἔρων.
 Στυγῶν μὲν ἄστυ, τὸν δ' ἐμὸν δῆμον ποτῶν,
 Ὃς ἔδεν πῶποτ' εἶπεν, ἀνδραγας πυρρῶν,
 Οὐκ ὄξ' ἔλαμον, οὐδ' ἠδ' ἔλαμον.
 Ἀλλ' αὐτὸς ἔφερε πάντα χά περὶ ἁπῆν.
 Νῦν οὖν ἀτεχνῶς ἤκω παρεσκευασμένον,
 Βοᾶν, ὑποκρῶν, λοιδορεῖν τὰς ῥήτορας,
 Ἐάν τις ἄλλο πλὴν τοῖς εἰρήνης λέγῃ.
 Ἀλλ' οἱ πυρρὰ νῆς γὰρ ἔτοιγ', μεσημβρινοί,
 Οὐκ ἡγρεῦον τὰτ' ἐκεῖν' οὐ γὰρ λεγόν,
 Εἰς τίνα περὶ πυρρῶν πᾶς ἀνὴρ ὠτίζεται;

ΔΡΑΜΑ

*Circa supercilia, ut nunc; dum statodie
 Comitia aguntur hic, primo diluculo:
 Et tota Pnyx hominibus vacua' &c; Interim
 Isti loquuntur in foro; & minio illicitum,
 Funem sursum atque deorsum defugiunt: neque
 Urbis præfecti veniunt. Et quando venient
 Seriùs, ibi inuicem se trudent; qui putas!
 Dum primam quisque sedem captabit sibi,
 Confertimq; omnes ingruent. sed de bona
 Quid fiat pace, nihil quicquam pensi jam habent.
 O ciuitas, ego semper primus in forum
 Reuertor & desideo. at postquam solus hîc
 Sum: gemo, pandiculator, oscito, pedo, dubito,
 Scribo, vulsuram patior, rem considero,
 Dum pacis amore flagrans, intueor agrum:
 Urbemq; exosus rus meum desidero:
 Quod nunquam mihi dicit, carbones emtum abi,
 Acerum, oleum: immo haud nôr at verbum, eme.
 Sed ipsum proferebat omnia: quiq; emat,
 Tberat. nunc igitur planè aduenio in hunc locum
 Paratus clamare, obturbare, duriter
 Conuitiari oratores: si quispiam
 Verbum vnum, præterquam de pace, dixerit.
 Sed hi præfecti sunt urbis, meridie
 Venientes, nonne fore hoc prædixeram?
 Nunc quisque ad primum truditur subsellium.*

ARISTOPHANIS

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

ΚΗΡΥΞ, ΑΜΦΙΘΕΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟ-
ΛΙΣ, ΠΡΕΣΒΕΙΣ.

Τείμεβοι.

ΠΑΙΤ' εἰς τὸ πρῶτον,

Παρίτ' ὥς αὖ, ἐντὸς ἤτε τῶ κατάρματ'.

Ἀμ. Ἦδη τίς εἶπε; Κή. τίς ἀγρεύειν βύβλαι;

Ἀμ. Ἐγώ. Κή. τίς ὦν; Ἀμ. Ἀμφίθε'.

Κή. Ὅκ' ἀθρο-
πος; Ἀμ. Ὀ.

Ἀλλ' ἀθάνατ' ὁ γὰρ Ἀμφίθε' Δῆμηξος υἱὸν

Καὶ Τειπλόλεμον, τῆ του δὲ Κελεὸς γένετα.

Γαμῶ δὲ Κελεὸς Φαιναρέτιον τήθειν ἐμήν.

Ἐξ ἧς Λυκῖνον ἐγένετ', ἐκ τῆ του δ' ἔγω,

Ἀθάνατός εἰμι, ἐμοὶ δ' ἐπέτρεψαν οἱ θεοί,

Σπονδὰς ποιῆσαι πρὸς Λακεδαιμονίους μόνον.

Ἀλλ' ἀθάνατ' ὦν ὧ νόρος ἐφ' ὃδ' ὅκ' ἔχω,

Οὐ γὰρ διδάσιν οἱ πυρτάνης. Κή. οἱ τοξόται.

Ἀμ. Ὁ Τειπλόλεμος καὶ Κελεὸς, πεισθέντες με;

Δι. Ὁ νόρος Πυρτάνης, ἀδικεῖτε τῶν ἐκκλησίων,

Τὸν αὖθρ' ἀπάγοντες ὅς τις ἡμῖν ἤθελε

Σπονδὰς ποιῆσαι καὶ χρεμάσαι τὰς ἀπίδας.

Κήρυξ. Κάθησο σῖγα. Διχαρόμ' μὰ τὸν Ἀπόλλω γὰρ

ἦν μὴ καὶ εἰρῆνης γε πυρτάνευσί τέ μοι.

Κή. Οἱ

ACTVS PRIMI, SCENA II.

PRAECO, AMPHITHEVS, DICAEO-
POLIS, LEGATI.

Senarij.

PROcedite ulterius;

Procedite: ut intra lustratum sitis locum.

AM. Quis iam dixit? **PR.** quis vult verba facere in foro?

AM. Ego volo. **PR.** tu quis es? **AM.** Amphitheus. **PR.** non tu homo es?

AM. Non; sed Deus. quoniam Amphitheus Cereris fuis

Et Triptolemi filius: ex hoc pronatus est

Celeus, is Phanaretam duxit auiam meam:

Ex hac Lycinus prodijt: ex quo ortus sum ego.

Deus sum, nam Di mandârunt hoc mihi:

Vt pacem cum Lacedaemonio faciam populo.

Sed ô amici, Deus cum sim, viaticum

Non habeo; neque enim urbis praefecti dant mihi.

PR. Lorarij. **AM.** Triptoleme, Celee, mène vos

Negligetis? Di. hem viri facitis iniuriam

Huic concioni: quod virum hunc abducitis:

Qui pacem nobis facturus modo fuerat

Et scuta suspensurus ad postes sacros.

PRAEC. Sede & tace. **DI.** ego non: ita me Apollo bene adamer:

Nisi iam de pace consilia agatis mihi.

Rr 4

PR.

ARISTOPHANIS

Κῆ. Οἱ τῶδε βασιλέως φρέσβεις.

Δι. Ποίου βασιλέως. ἄχτομαι γὰρ φρέσβεισι,

Καὶ τοῖς τῶσι, τοῖσι τ' ἀλαζονεύμασι:

Κῆρυξ. Σίγα. Δικημόπ. βαβαγᾶς, ὡ κδάτανα τὸ σχήματ'.

Πρ. Ἐπέμψαθ' ἡμᾶς ὡς βασιλέα τὸν μέγαν,

Μισθὸν φέροντας δύο δραχμάς τ' ἡμέρας

Ἐπ' εὐθυμύους ἀρχοῖσι. Δι. οἶμοι τ' δραχμῶν.

Πρ. Καὶ δὴ τ' ἐβυχόμεσθα διὰ τῶν χαυστρίων

Πεδίων ὁδοιπλανοῦντες ἐσκλυπημένοι,

Ἐφ' ἀρμαμαζῶν μαλτακῶς χατακείμενοι,

Ἀπολλύμενοι. Δι. σφόδρα γὰρ ἐσωζόμενοι ἐγὼ,

Παρά τιν' ἔπαλξιν, ἐν φορυτῶν χατακείμενοι.

Πρ. Ξεπίζόμενοι δέ, πρὸς βίαν ὅτι νόμον

Ἐξ ὑαλίνων ἐκπομάτων, καὶ χρυσίδων

Ἀκρατον οἶνον ἠδ' ὕδωρ. Δι. ὦ κραναὰ πόλις,

Ἀρ' ἐθαίνει τὸν κατὰ γελῶν τῶν φρέσβεων;

Κῆ. Οἱ βάρβαροι γὰρ ἀνδρας ἡγεῖνται μόνοις

Τὸς πλεῖστα δυναμένους χαταφαγεῖν τε καὶ πιεῖν.

Δι. Ἡμεῖς δὲ λαμψαί τε καὶ χαταπύρνας.

Πρ. Ἐπὶ τῇ ἀρτῷ δ' εἰς τὰ βασίλει' ἤλθοιμι,

Ἀλλ' εἰς ἀπόπατον ὤχετο, σραπαῖ λαβὼν,

Κάχεει ὁκτὼ μύνας ὅτι χρυσῶν ὄρων.

Δι. Ποσού δὲ τὸν πρῶτον χρόνον ζυγίσσας.

Πρ. Τῇ πανσελίῳ, κατ' ἀπῆλθεν οἴκαδε,

Εἴτ' ἐξείζει, παρετίθει δ' ἡμῖν ὅλοισ

Ἐκ χριδαίου βύς. Δι. καὶ τίς εἶδε πώποτε

PR. At sunt à Rege legati.

DI. Quo Rege? nam ego legatis, & pauonibus,
Et ostentationibus succenseo.

PR. Tace. DI. papa ô Echatana, quæ species noua hæc?

LEG. Misistis hinc nos ad Regem ter maximum,
Duabus instructos drachmis: stipendio

Diurno. DI. væ duabus drachmis: væ mihi.

LE. Et nos magnis laboribus exhausti sumus,
Miserè palantes per campos Caystrios:

Illicq; nostra figentes tentoria,

Et in carpentis accumbentes molliter,

Malè perdit. DI. saluus igitur eram ego, cum super
Virgulta recubarem. sine propugnaculo.

LE. Excepti hospitio, vinum prædulce ac merum
E poculis vitreis, & aureis scyphis

Bibimus pro viribus. DI. ô hirsuta ciuitas,
Non tu legatorum sentis ludibrium?

LE. Nam barbari solos hos fortes iudicant,
Qui potare & vorare possunt plurimum.

DI. Et nos cinedos & pathuos præponimus.

LE. Anno demum quarto venimus in regiam.

Sed sumto exercitu in latrinam iuerat:

Et octo mensibus cacabat aureos

Super montes. DI. & quando clausit podicem?

LE. In plenilunio: postea redijt domum:

Nosq; hospitio excepit, bouesq; è clibano

Apposuit integros. DI. & quisquam vnquam audiit

ARISTOPHANIS

Βοῖς κειβανίτας, τῷ ἄλαζονευμάπῳ.
 Πρ. Καὶ ναὶ μὰ Δί' ὅρην περὶ πλάσιον Κλεωνόμου
 Παρέθηκεν ἡμῖν: ὄνομα δ' ἰὺ αὐτῷ φεῖαξ.
 Δι. Ταῦτ' ἄρ' ἐφειάκιζες σὺ δύο δραχμας φέρων.
 Πρ. Καὶ νῦν ἄγοντες ἤκομην Ψευδαρτάβαν
 Τὸν Βασιλέως ὀφθαλμόν. Δι. ἐκκόψθηκε
 Κόραξ πατάξας τόν γε σὺν τῷ ὠρέσβεως.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ Σκηνή τρίτη.

ΚΗΡΥΞ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΨΕΥΔΑΡ-
 ΤΑΒΑΣ, ΑΜΦΙΘΕΟΣ.

Ο' Βασιλέως ὀφθαλμός. Δι. ὦ' νᾶξ Ἡράκλεις
 Πρὸς τῷ θεῶν αἵτρωτε ναύφρακτον βλέπεις.
 Ἀμ. Ἡ θεὸς ἄκραν χάμπῳ, νεὼς οἶκον σκοπεῖς,
 Ἄσκαμ' ἔχεις που θεὸς τὸν ὀφθαλμόν χάπῳ.
 Κή. Ἀγε δὴ σὺ, βασιλεὺς ἄτῃ σ' ἀπέμψε φράσον,
 Λέξοντ' Ἀθηνάοισιν ὦ ψευδαρτώβῃ.
 Ψευ. Ἰαρίζεαι, ἐξαρίζαι, ἀπαστονασάτρεα.
 Κή. Ζυγὴν καὶ ὀλέγῃ; Διχαρόπ. μὰ τὸν Ἀπόλλω γὰρ
 μὴ οὐ.
 Κή. Πέμψῃ βασιλέα φησὶν ὑμῖν χευσίον,
 Λέγε δὴ σὺ μείζον, καὶ σαφῶς τὸ χευσίον.
 Ψευ. Οὐ ληψὶ χευστοχαυνοῦ ὠκτ' Ἰαοναῦ.
 Κή. Οἵ μοι χακοὶ αἰμῶν ὡς σαφῶς. Δι. τί δ' αὖ λέγῃ;
 Κή. Ὅτι χαυνοῦ ὠκτὸς τὸς Ἰάονας λέγῃ.

Εἰ ποτε

De clibanario boue? quæ hæc iactantia est?

LE. Et per Iouem, etiam auem Rex apposuit, triplo

Maiorem, quàm est Cleonymi: illi nomen est

Impostor. DI. hæc tu impostura duas drachmas

Hinc abstulisti. LE. Et nunc vnà hûc adducimus,

Pseudartabanum, Regis oculum. DI. utinam oculum

tui

Legati cornus hûc elidat ictibus.

ACTVS I. SCENA III.

PRAECO, DICAEOPOLIS, PSEVDARTABANVS, AMPHITHEVS.

Regis oculo ades dum. *DI. oh Hercules: tu per Deos*

Mi homo quiddam obtuere toruum ac classicum:

Aut quasi qui promontorium circumeat, &

Nauistationem prospiciat. Nam lorum alicubi

Quoscalmus munitur, subter oculum tenes.

PR. Age tu Pseudarsaba, dic quorum gratia

Rex huc te miserit: dic coram his ciuibus.

PS. Iartaman ex arxan, apissonasatra.

PR. Intelligitis, quid dicat? DI. ego non per Deum.

PR. Dicit Regem esse missurum pecuniam:

Dic gratius de auro, & quiddam manifestius.

PS. Non auricapilati podices laonau.

PR. Me miserum, quàm perspicue. DICAEO. quid dixit iterum.

PR. Laones dicit lati esse podicis,

ARISTOPHANIS

Εἰ πορροδοκῶσι χερσίον ἐκ τῷ βαρβάρων.
 Δι. Οὐκ, ἀλλ' ἀχάνας ὀδίγε χερσί' ἔλγῃ.
 Κῆ. Ποίας ἀχάνας: σὺ μὲν ἀλαζών εἰ μόνος.
 Δι. Ἀλλ' ἀπὸ, ἐγὼ δὲ βασιλεύω τὸν μόνον.
 Ἄγε δὴ σὺ φράσον ἐμοὶ σαφῶς πορρὸς τῶν, ἵνα
 ἵνα μή σε βάψω βάμμα σαρκίφθιακόν.
 Βασιλεὺς ὁ μέγας ἡμῖν ἀποπέμψῃ χερσίον;
 Ἀναεὺς, ἄλλως ἄρ' ἔξαπατώ μεθ' ὑπὸ τῷ πορροδοκῶν;
 Ἐπινεύς, Ἐλλεινικόν γ' ἐπέειπεσαν ἄνδρες οὐτοί.
 Οὐκ ἔσθ' ὅπως σὺκ εἰσὶν ἐνθάδ' αὐτοί.
 Καὶ τοῖν μὲν εὐνέχριν τὸν ἕτερον τῶν, ἵνα
 ἔγ' ὦδ' ὅς ἐστι Κλεοθένης ὁ Σιβυρτίης.
 ὦ γερμόβυλον πορροκτὸν ἐξυρημύει,
 Τοῖόνδε δ' ὦ πίθηκε τὸν πύγων ἔχων
 Εὐνέχρος ἡμῖν ἤλθες ἐσκευασμένον;
 Ὅδ' δὲ, τίς ποτ' ὅστιν. ὅς δὴ πού φράπων;
 Κῆ. Σίγα, χάριζε,
 Τὸν βασιλέως ὀφθαλμὸν ἢ βουλὴν χαλεπὴν.
 Εἰς τὸ πορροδοκῶν. Δι. Ταῦτα δὴ τ' οὐκ ἀλγύνῃ;
 Καὶ πῶς ἐγὼ δὴ τ' ἐνθάδ' ἐρατεύομαι,
 Τὸς δὲ ξελίζειν, ὅς ποτε γ' ἴσῃ ἡ φύς.
 Ἀλλ' ἐργάζομαι τι δὴν ἔργον καὶ μέγα;
 Ἀλλ' ἀμφὶ θεός μοι πῶς ἐστίν. Ἀμ. οὐτοσί πάρα.
 Δι. Ἐμοὶ σὺ ταῦτα πλάθων ὅκτι δραχμαί,
 Σπονδὰς ποίησαι πορρὸς Λακεδαιμονίους μόνον,
 Καὶ τοῖσι παιδιοῖσι καὶ τῇ πλάτῃ,
 Ὑμεῖς δὲ πορροδοκῶν, καὶ κεχλῶνται.

ΔΡΑΜΑ

Si aurum expectent à barbaris. DI. non arbitror:
Quia auri modios nominat. PR. quales, cedò,
Modios? nam magnus tu quidem ostentator es.
DI. Abi tu, ego solus hunc examinabo. Agè
Dic tu mihi perspicuè soli, huic, inquam, mihi:
Nefors te tingam tinctura Sardiniaca;
Mittétne nobis aurum Rêx ille inclytus?
Renuit. Numquid legati nobis verba dant?
Annuunt; & hi Græco more annuunt viri.
Non est, ut ex nobis non aliqui sint ibi.
Et certè ex his duobus Eunuchis ego
Noui alterum. Nam hic Clisthenes Sibyrtij est.
O tu, qui anum reperisti calidi consili:
Quid? tunc simie cum hac barba nobis venis
Sabornatus, qui spado sis? hic autem quis est.
Annon Strato? PR. tace. sede.
Regis oculum, senatus in Prytaneum hodie
Vocat. DI. annon hæc sunt, quæ me ad suspendiû adigant?
Egone deinceps hîc militem: hos verò hospites
Nunquam arceant nostræ fores! agè facinus
Ego aggredior magnum, graue & memorabile.
Sed ubi mihi est Amphiteus? AM. præsto est, desine.
DI. Cape has à me Drachmas octo; & soli mihi
Puerisq; meis, & coniugi meæ optimæ
Fædus inito cum Lacedæmoniorum poplo:
Vos legatos mittite, hiate & stupefcite.

ARISTOPHANIS
ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ
Σκηνὴ τέταρτη.

ΚΗΡΥΞ, ΘΕΩΡΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ.

ΠΡΟΣΙΤΩ Θέωρ' ὁ ὧράσι τάλκοις. Θέωρ. ὅδε Κή.
Θέωρ'.

Δι. Ἐπερ' ἀλαζών οὗτ' εἰσκηρύττεται.

Θε. Χρόνον μὲν ὅσ' αἰ' ἡμῶν ἐν Θρακίᾳ πολὺν.

Δι. Μὰ Δί' ὅσ' αἰ' μιᾶ δὲν γέ μ' ἔφες πολὺν.

Θε. Εἰ μὴ κατένιψε χιόνη τι τὴν Θρακίαν ὅλην,

Καὶ τὸς ποταμούς ἐπ' ἤϊ' ὑπ' αὐτὸν τ' χρόνον.

Ὅτ' ἐνθαδὶ Θεόγνης ἠγωνίζετο,

Τὸτον μετὰ σιτάλκοις ἐπίνον τὸν χρόνον.

Καὶ δὴ τα φιλὰς μύαμ' ἰὼ ἑσφύως,

Ἵμῶντ' ἐρεσθὴς ἰὼ ἀληθῶς. ὥς τε χαί

Ἐν τοῖσι τοίχοις ἔγραφον, Ἀθλιῶμοι χαλοί.

Ὅδ' ἦς, ὃν Ἀθλιῶμον ἐπεποίημεθα,

Ἦρα φαγεῖν ἀλλήντας ἐξ ἀπατερίων,

Καὶ τὸν πατέρ' ἰὼ πτόλφ βοιθεῖν τῇ πάτραι.

Ὅδ' ὥμοσε ἀπείδων, βοηθήσῃ, ἔχων

Σβᾶπαι' τοσαύτῃ, ὥς τ' Ἀθλιῶμοις ἐρεῖν,

Ὅσον τὸ χεῖμα παρ' ὀπίων περσέρχεται.

Δι. Κάκις' ἀπολοίμην, εἰ πὶ τῶτων πείθομαι.

Θε. Καὶ νῦν ὅτ' ἔμαχμῶτα ἴον Θρακῶν γένθ',

Ἐπεμψεν ὑμῖν. Δι. τὸ το μὲν γ' ἤδη σαφές.

Κή. Οἱ

ACTVS I. SCENA IV.

PRAECO, THEORVS, DI-
CAEOPOLIS.

Accedat & à Scithalce Theorus. TH. eccum. PR.
agè.

DI. Alius hic est veterator, qui voce publica
In concionem prouocatur huc modò.

TH. Non essemus diu morati in Thracia.

DI. Non equidem, si non amplum auferres premium.

TH. Si nix non obruisset totam Thraciam,
Et illo ipso tempore aquæ riguissent gelu:

Quando Theognis ibi pugnavit pro gloria,

Interea cum Sithalce potabam: quia

Supra modum est amans Atheniensium,

Et verè noster amicus, qui etiam ad parietes

Manuscripserit: Athenienses sunt boni.

At filius, quem ciuem nostrum fecimus,

Cupiebat sarcimina edere ex Apaturijs:

Patremq; orabat, ut patriæ succurreret.

Iuravit is, inter sacrificandum sese opem

Laturum: habetq; tantos secum exercitus,

Vt Athenienses dicant, hui quot aduolant

Eulices? DI. malè peream, si quidquam credui.

TH. Et nunc de gente Thracica fortissimos

Ad nos huc misit. DICAEOPOLIS. apparet nunc sci-
licet.

PR.

ARISTOPHANIS

Κῆ. Οἱ Θράκες, ἴτε δ' εὐρ', οὓς θέωρεθ' ἤγαγε.
 Δι. Τουτὶ τί' ὅστι τὸ χακόν. Κῆ. Ὀδομάντων τραπός.
 Δι. Ποίων' Ὀδομάντων, εἰπέ μοι, τί π' ἐπὶ π' ἔω.
 Τὶς τῶν Ὀδομάντων τὸ πέθ' ἀποτέθρακεν αἶ.
 Θε. Τούτοις ἐὰν δραχμας δύο π' ἐμιάδον διδῶ,
 Καταπελτάσονται τὴν Βοιωπίαν ὅλην.
 Δι. Τοις δὲ δύο δραχμας τοῖς ἀπεφωλημένοις;
 Ὑποτένοι μὲντ' αἶν' ὁ θρακίτης λεῶς
 Ὅσωσίπολις, οἵ μοι ἱάλας, ἀπόλυμα,
 Ὑπὸ τῶν Ὀδομάντων, τὰ σκόροδα πορθέμενθ'.
 Θε. Οὐ χαίβα λαεῖτε τὰ σκόροδ', ὦ μόχθηρε σὺ,
 Οὐ μὴ πρὸς τὰ τοῖσιν ἐσκοροδοσιμένοις.
 Δι. Ταυτὶ θεεῖ δὲ οἱ Πρυτάνης πάσχοντά με
 Ἐν τῇ πατρίδι, καὶ ταῦθ' ὑπ' ἀνδρῶν βαρβαρῶν;
 Ἀλλ' ἀπαγόρεύω μὴ ποιεῖν ἐκκλησίαν
 Τοῖς Θραξί, θεῖ μισθοῦ, λέγω δ' ὑμῖν, ὅπ
 Διοσημί' ὅστι, καὶ ῥανίς, βέβληκέ με.
 Κῆ. Τοὺς Θράκας ἀπιέναι, παρεῖναι δ' εἰς ἐννέην.
 Οἱ γὰρ Πρυτάνης λύουσι τὴν ἐκκλησίαν.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ
 Σκηνὴ πέμπτη.

ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΑΜΦΙΘΕΟΣ.

Οἱ μοι ἱάλας, μνηστὸν ὅσον ἀπώλεσα.
 Ἀλλ' ἐκ Λακεδαιμόνων γὰρ Ἀμφίθεος ὀδύ.

Χαῖρ'

PRAECO. *Heus Thraces, quis Speculator adduxit, agite:*

Adeste. **DIC.** *quid hoc mali est? PR.* *Odomantum exercitus.*

DICAE. *Quorumnam Odomantum? cedo quid hoc erat rei?*

Quis quaeso Odomantum praecidit genitalia?

TH. *Hui si quis det stipendium, drachmas duas, Peltis infestabunt totam Bæotiam.*

DI. *Duas drachmas his recutitis? sanè ingemas Patrie defensor, totus remigum populus.*

Va mihi pereo, quem Odomantes spoliant allijs:

PR. *Non abijcietis allia. hem scelestes, ne*

Accedas huc, alliatos hos viros.

Haecine pati me sinitis, urbis praesides,

In patria, & à viris quidem tam barbaris?

Sed interdico ego vobis, ne stipendij

Causa conuentum agatis hisce Thracibus:

Et dico vobis, quòd malum signum obuenit:

Et iam gutta sinistrae pluuia me perculit.

PR. *Abite Thraces: & adeste ad trigesimam;*

Nam concionem dimittunt nunc praesides.

ACTVS I. SCENA V.

DICAEOPOLIS, AMPHITHEVS:

A *Hme miserum, quantum alliati perdididi!*

Sed hicne Amphitheus? redit huc è Lacedamone.

SS

Salus

ARISTOPHANIS

Χαῖρ' Ἀμφίθεε. Ἀμφίθεε. μήπω γε, ὅρῃν αὖ τῷ τρί-
χον.

Δεῖ γάρ με φεύγειτ' ἐκφυγεῖν Ἀχαρνέας.
Διχαρόω. Τί δ' ὅστι. Ἀμφίθ. σοὶ μὲν δ' εὐρο' γὰρ ἀπονδ' αἰ
φέρων

Ἐσπευδον, οἳ δ' ὄσφροντο ὄρεσ' οὐτα πινές

Ἀχαρτικοί, σιπτοὶ γέροντες, ὀφίνιοι,

Ἀτρεάμονες, μαχαθονομάχαι, σφειδάμνιοι,

Ἐσφ'τ' ἀνέκραγον πάντες, ὦ μαρῶτα τε,

Σπονδ' αἰ φέρεῖς τῷ ἁμπέλων τελημημόνων;

Καὶς τὸς τρέβωνας ξυελέροντο τῷ λίθων.

Ἐγὼ δ' ἔφευγον, οἳ δ' ἐδίωκον, καὶ βόων.

Δι. Οἳ δ' οὐ βούοντων, ἀλλὰ τὸς ἀπονδ' αἰ φέρεις.

Ἀμ. Ἐγὼ γε, φημί, τρέιγε τρυπὴ γεύματα.

Αὐταὶ μὲν εἰσι πεντέτης, γεῦσαι λαβών.

Διχαρόω. Αἰβοῖ. Ἀμ. Τί ὅστιν. Διχα. Ὅτ' ἀρέσκουσί μ' ὅτι

Ὅζουσι πίπης καὶ ὀδασκευῆς νεῶν.

Ἀμ. Σύ δ' ἀλλὰ τρέιδι τὰς δεκέτης γεῦσαι λαβών.

Δι. Ὅζουσι καὶ αὐταὶ ὀρέσ' οὐτα πινές τὰς πόλεις,

Ὅξ' οὐτα πιν, ὡς ὅτ' ἀφ' αἰβῶν τῷ συμμάχων.

Ἀμ. Ἀλλ' αὐταὶ ἀπονδ' αἰ, τρεῖς ἀκοντὲς πιδες

Κατὰ γλῶττι καὶ θάλατταν. Δι. ὦ Διονύσια,

Αὐταὶ μὲν ὅζουσι ἁμ' οὐσίας καὶ νέκταρ.

Καὶ μὴ πιπτεῖν σιπὴ ἡμερῶν τρεῶν,

Καὶ τῷ γόματι λέγουσι. βαῖν' ὅππ' ἔλθεις,

Ταύτας δέχομαι, καὶ ἀνέδωμαι, καὶ κτίομαι.

Ἀμ. Χαῖ.

Salve Amphithee. AMPHI. nondū, priusquam cūrsus
inhibeo,

Nam Acharnenses fugientem effugere oportuit.

DI. Quid est? *AM.* properabā huc, ut pacē afferrē tibi.

Hoc continuo olfecerunt hīc quidam senes:

Acharnici dūri senes; ilignei:

Acerni, praeliatores Marathonij,

Præfracti. hi clamabant omnes: heus perfide,

Pacē mne fers, excisis nostris vitibus?

Mox lapides colligebant, in vestes suas;

Ego effugi; illi persequēbantur procul

Cum vociferatione, & plurimis minis.

DI. Sine, vociferentur. sed tu num fers fœdera?

AM. Ita loquor, & quidem tres gustus affero:

Quinque annorum sunt hæc: cape & gusta obsecro.

DI. *Æbæ.* *AM.* quid est? *DI.* mibi non placent: quia re-
dolent

Picem hæc, & apparatus quendam nauticum.

AM. Cape, & gusta hæc: annorum nempe sunt decem.

DI. Et ista legatos ad vrbes hīc olent

Æcerrimum: quasi sociorum moram.

AM. At hæc fœdera triginta annorum sunt: rata

Mari ac terra. DI. ô Dionysia nuncias mibi.

Hæc ambrosiam & nectar redolent; neque me iubent

Nunc commeatum seruare dierum trium:

Sed libere dicunt mibi: j quò lubet.

Hæc fœdera accipio, hæc libo, hæc eadem ebibo.

ARISTOPHANIS

Ἀμ. Χάρειν κεύω πολλά τῆς Ἀχαρνέας.
 Δι. Ἐγὼ δὲ πολέμου καὶ χακῶν ἀπαλλαγείς,
 Αὔξω τὰ κατ' ἄλλους εἰσιὼν Διονύσια.
 Ἀμ. Ἐγὼ δὲ φεύξομαι γὰρ τῆς Ἀχαρνέας.

ΧΟΡΟΣ ΑΧΑΡΝΕΩΝ.

Τῇδε πᾶς ἔπου, δῖωκε, καὶ τὸν ἄνδρα πικραίνου
 Τῶν ὁδοιπόρων ἀπάντων, τῇ πόλει γὰρ ἄξιον.
 Ξυλαβεῖν τὸν ἄνδρα τῶτον, ἀλλὰ μοι μινύετε,
 Εἴπιοι δ' ὅποι τέτραπται γῆς ὅτ' αὖτε ἀποנדᾷς φέρων.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ 1ᾱ.

Ἐκπέφυγ' οἴχεται
 Φρουδοσ. οἶμοι ἄλ' αἰ,
 Τῶν ἐτῶν τῶν ἐμῶν
 Οὐκ αἶ' ἐπ' ἐμῆς γε νεό-
 τητος, ὅτ' ἐγὼ φέρων
 Ἀντράχων φορτίον,
 Ἥκολούθει φαύλῳ τρέχον
 ὦδε φαύλως αἶ' ὁ
 Σπονδοφόρος οὗτος ὑπ' ἐμοῦ τότε δι-
 ωκόμην, ἐξέφυγεν.
 Οὐδ' αἶ' ἐλαφρῶς ἀπεπλίσσατο.

ΜΕΣΩΔΗ ΚΩΛΩΝ 2ᾱ.

Νυνὶ δ' ἐπείδ' ἑρπύλλον ἤδη τοῦ μὲν ἀντικλήμιον,

AM. Multum valere Acharnenses ego iubeo.

*DIC. Et ego iam liberatus è bello & malis,
Domum ingressus,agam ruralia Dionysia.*

*AMPHITHEVS. Ego verò Acharnenses fugiam, quan-
tùm queo.*

CHORVS ACHARNENSIVM.

*Hâc sequere me omnis, persequere, & de viro hoc ex
omnibus*

Scitare viatoribus. nam dignum ciuitate erit.

*Vt virum prendamus istum : sed agite, mihi osten-
dite*

Si quis nouit, quò sese iste cum fœderibus verterit.

STROPHE.

Fugit, euanuit,

Transiit; vae mihi;

O meos hos dies.

Non hic ita me, virum adhuc,

(Qui graue gerens onus

Ponè carbonibus

(Consequebar Phayllum in fuga)

Segniter cum suis

Fœderibus, in fugam agitatus, ita,

Inquo, me effugeret:

Non ita leui exiliret pede.

MESODE.

Nunc postquam mihi hirsutæ sunt tibiæ meæ:

ARISTOPHANIS

Καὶ παλαιῶ Λακρὰ πῖδ' ἡ τὸ σκέλ' ὅ βαρυῖεται,
Οἷχ' ἔται, διωκτέ' ὃ δέ: υἷ γὰρ εἰχ' αἶνη ποτὲ,
Μηδ' ὅτ' ἄρ' ἡ γέροντας ὄντας ἐκφυγὼν Ἀχαρνέας.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ 12.

Ὅς περ ὦ Ζεῦ πάτερ
Καὶ θεοί, τοῖσιν ἐ-
χ' ἡροῖσιν ἐσώεῖσά το,
Οἷσιν παρ' ἐμοῦ πόλεμος,
Ἐχ' ἡροδοτὸς αὖξεται,
Τῶν ἐμῶν χερσίων.
Κοῦκ αἰήσω, ὥρην αὖ σχοῖν' αὖ-
τοῖσιν ἄτ' ἐμπαγῶ,
Ὅξ' ἐς, ὃδ' ὠκηρὸς, ὅππ' ἔ-
κωπος, ἵνα μή ποτε
Πατῶσιν ἐπ' τὰς ἐμας ἀμπέλους.

ΕΠΩΔΟΣ ΣΤΙΧΩΝ γ'.

Ἀλλὰ δ' αὖ ζητεῖν τὸν ἄνδρα, καὶ βλέπειν βασιλεύαδ'·
Καὶ δ' ὡκ' ἐν γλυτ' ἀρεθ' ἡς, ἕως αὖ εὐρέτῃ ποτε
Ὅς ἐγὼ βάλλων ἐκ εἵνον, ὅς κ' αὖ ἐμ' πλείμιν λίθοις.

ΔΡΑΜΑ-

*Et seni Lacratide crura pręgrauantur; hic
Abijt: sed mihi persequendus, ne me olim derideat:
Quod manus effugerit Acharnensium, senum licet.*

ANTISTROPHE.

*Quisquis ô Iuppiter
Et Dei, pactum init
Cum meis hostibus,
Bella quibus hęc facio.
Armaq; paro, ob foli
Limites Etici:
Non prius desinam, quàm velut
Iuncus his congeler
Asper & acutus & a-
Cerbis vti nulla mala
Deinceps dare meis queant vitibus.*

EPODES.

*Sed oportet me querere & videre virum in Palles-
nicis:
Terram persequi pro terra, dum inueniatur v-
spiam,
Vt ego in opprimendo illo non plenus lapidibus siem.*

ARISTOPHANIS

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ πρώτη.

ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΧΟΡΟΣ, ΜΗΤΗΡ,
ΘΥΓΑΤΗΡ.

Εὐφημεῖτε, εὐφημεῖτε.

Χορός. Σίγα πάς, ἠκούσατ' ἄνδρες ἄρα τῆς εὐφημίας;

Οὐτ' αὐτὸς ὅστις ὄν ζητῶμεν· ἀλλὰ δεῦρο πάς

Ἐκποδῶν· γύσων γὰρ αἴψα ὡς εἰκ' ἐξέρχεται.

Δι. Εὐφημεῖτε, εὐφημεῖτε.

Πρόιθ' ὥς τὸ πρόσθεν ὀλίγον ἡχανήφορθ',

Ὅξαιτίας τὸν φαλλὸν ὀρθὸν σπασάτω.

Μῆ. Κατὰ γού το χανοῦ ὦ γύγατερ, ἢ ἀπαρξάμεθα.

Θυ. Ωρῆτερ, ἀνάδος δεῦρο τιῶ ἐτνήρυσιν,

Ἴν' ἐτν' ὁ χαλῶν τούλατῆρ' ὁ τε τοῦ.

Δι. Καὶ μὴ χαλὸν γ' ἔστ' ὦ Διόνυσε δέσποτα,

Κεχαρισμένως σοι τιῶδε τ' πομπῶν ἐμῇ

Πέμφαντα καὶ γύσαντα μετὰ τοῖς κετῶν,

Ἀγαγεῖν τυχερὸς τὰ κατ' ἀρετὴν διόνυσια,

Σβαπὰς ἀπαλλὰ χερσὶν ταῖς σπονδὰς δέ μοι

Καλῶς ξυνετέλειν τὰς τριακοτὸς πένδας.

Μῆ. Ἀγ' ὦ γύγατερ ὅπως τὸ χανοῦ χαλὴ καλῶς

Οἶσθ', βλέπουσα θυμφοφάγον, ὡς μακρὴν

Ὅσπερ σ' ὀπίσθ', καὶ ποιήσεται γαλαῶς

Σοδ με-

ACTVS II. SCENA I.

DICAEOPOLIS, CHORVS, MATER, FILIA.

O Refaute, ore faute.

CH. Date silentium an audistis plausum hîc excitari?

Hic est ipse, quem nos quærimus; agite huc omnes è via.

Rem sacram facturum, ut videtur, ille exit domo.

DI. Ore faute, ore faute.

Procede paulò ulterius, tu quæ cistam habes.

Tu serue Xanthia, oscillum rectum erige.

MA. Depone cistam filia, ut Dionysio

Soluamus primitias. FI. ô mater, cedò mihi

Coclear, ut pulcem in banc placentam reijciam.

DICAEO. Sanè equum nunc est Dionyse domine, ut animo

Grato banc pompam tibi deducam; & sacra faciam

Cum seruulis: celebremq, hodie feliciter

Dionysia ruralia: quandoquidem à miserijs

Sum liberatus militaribus: tum ut hæc

Bene confirmes triginta annorum fœdera.

MA. Agè filia pulcra, pulcrè ut cistam deferas

Vide, intruens humum sic liberaliter,

Beatum, qui te uxorem duxerit sibi,

ARISTOPHANIS.

Σοὶ μηδὲν ἦτιον βέδ' εἶν'· ἐπεὶ δ' αὖ ἔρρηθ' ἦ.
 Πρόβαινε καὶν τῷ χλω φυλάττεισθαι σφόδρα,
 Μή τις λαθὼν σου αἰετὶς ἀγὴ τὰ χερσὶα.
 Δι' ὩΞανθία, σφῶν δ' ὅστιν ἔρρῆς ἐκτέθ'
 Ὀφθαλμὸς ἐξόπισθε τῆς κληφύρου.
 Ἐγὼ δ' ἀκολουθῶν, ἄσμεναι τὸ φαλλικόν.
 Σὺ δ' ὦ γυνὴ, θεῶ μ' ἀπὸ τῶ πέγρεις, ὠρόβα-
 Φαλῆς, ἐταῖρε Βακχείου
 Σύγκωμε, νυκτοῦραι πλάιη
 τε μοι χεῖ, παιδεραστὰ.
 Ἐκ τῷ σ' ἐτὶ περ εἶπον ἐς
 Τὸν δὲ μὲν ἐλθὼν ἄσμενθ'
 Σπονδὰς ποιησάμενθ' ἐμὰν-
 τῷ δρασμμάτων τε καὶ μαχῶν,
 Καὶ λαμάρχων ἀπαλλαγεῖς.
 Παιλῶν γὰρ ὅστιν ἠδίων, ὦ φαλῆς, φαλῆς.
 Κλέπτουσαν εὐρόνθ' ὠκυκινὺν ὑληφόρον,
 Τινὲς πυροδώρου θρατήαν ἐκ τῶ φελλέως,
 Μέσσω λαβόντ' ἄρα νταχάτα-
 βαλόντα, χάτα γὰρ πῖσ' ὦ
 Φαλῆς, φαλῆς.
 Ἐὰν μεθ' ἡμῶν ἔνυμπνός τις ἐκ κραυγῆς,
 Ἐσθ' εἰρήνης ῥοφῆσθαι τρύβλιον,
 Ἥδ' ἀσπίς ἐν τῷ φεφάλω χρεμήσειται.

ΔΡΑΜΑ-

Effeceritq, ut non minus pedas, ubi
 Erat diluculum, quàm felis quæpiam.
 Progredere. & ne quis in turba tibi clanculum
 Arrodat aurum. filia, sedulo caue.
 DI: Hem Xanthia, vobis rectus tenendus est
 Penis, qui cistiferam sequitur à tergo. Ego
 Ponè sequens cantilenam de pene accinam.
 Tu mulier à teclò me spectato: præj.
 Phales, amice Liberi
 Congerro, adulter noctiuage,
 Corruptor masculorum:
 Sexto nunc anno te alloquor:
 Ut vicum adeas meum lubens.
 Fædusq, paciscaris mihi,
 Et ab hisce turbis, prælijs
 Ac Lamachome liberes.
 Nam multò jucundius est ô Phales, Phales
 Hanc Strymodori ancillam nubilem,
 In sylua ligna colligentem, è Phelleo
 Corripere mediam, tollere,
 Prosternere, & permolere ibi. ô
 Phales, Phales.
 Situ nobiscum compotabis ex crapula:
 Pacis catinum sorbebis diluculo.
 Et clypeus in pruna lucebit pendulus.

ARISTOPHANIS

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

ΧΟΡΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ.

ΟΥΤΟ αὐτὸς ὄντι οὗτο.

Βάλλε, βάλλε, βάλλε, βάλλε,

Πᾶνε, πᾶνε τὸν μαρόν.

Οὐ βαλεῖς αὖ, οὐ βαλεῖς;

Δι. Ηεράκλεις, τίς π' ἔστι, τίς χ' ἔστι Σωτὴρ ἡμεῶν;

Χο. Σέ μιν οὐκ ἔχεται λείσομεν ὡς μίαν κεφαλὴν.

Δι. Ἀντὶ ποίας αἰτίας ὧ χαρνέων γεραίτατοι.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ 5.

Τούτ' ἐρωτᾷς; αἰαί-
σχνη! εἴ τις βδελυρὸς.

ὦ παῖδά τοι πατρίδ' οὐ,

Ὅστις ἡμῶν μόνος

Σπασάμενος, εἴ τα δυνά-

σαι πρὸς ἐμὲ ἀποβλέψῃ.

Δι. Ἀντίδ' ὧν ἐσπασάμενος, οὐκ ἔστι γ', ἀλλ' ἀκούσας τι.

ΣΤΡΟΦΗ ΕΤΕΡΑ ΚΩΛΩΝ 7.

Χο. Σοῦ γ' ἀκούσομαι; ἀπολεῖ

Κατὰ σε χάσομεν τοῖς λίθοις

Μηδ' αὖτις, ὅτιν' αὖ ἀκούσῃ τέγ', ἀλλ' αἰάσχοιτο ὧς γαθοὶ

Οὐκ αἰάσχομαι,

Μὴ δὲ λέγε δὴ σὺ λόγον,

Ὅς μεμίσσησθαι σε Κλέ-

ACHARNENSES.
ACTVS II. SCENA II.
CHORVS, DICAEOPOLIS.

327

IPsus, ipsus hic est, ipsus
Mitte, mitte, mitte saxa;

Tunde, tunde iurciferam

Non petes hunc, non petes?

DI. Proh Hercules, quid hoc? ollam atteretis hic.

CH. Te equidem scelerum caput hic lapide obruimus.

DI. At quamobrem Acharnenses obsecro vos, natum a-

xi mi.

S T R O P H E

CH. Quid rogas? impudens

Es, proceruus, scelestus,

Proditor agri patrij:

Quippe soli tibi

Fœdera modo hic inita: an

Aspicere adhuc potes?

DI. At quamobrem fecerim nescitis: audite hoc prius.

S T R O P H E alia.

Te audiam? male pereas:

Lapidibus petemus caput.

DICAEOPOLIS. Neutiquam, nisi me prius audiat is a quo
mentibus.

CH. Non feram: non sinam;

Verba facias, caue. Nam

Haud pare Cleonem odio

Oderim

ARISTOPHANIS

αὐτῷ ἐπιμᾶλλον, ἐν ἐ-

γὼ καὶ ἀπὸ τοῖσιν ἰσχυροῖσι ποτε

Ἐς καὶ τὸ μῦστα

Σπῦ δ' ἐγὼ λόγους λέγων ἔσθ' ἀκούζομαι μακροῖς,

Ὅσους ἐπέειπω Λάκωνσιν, ἀλλὰ τιμωρήτομαι.

Δι. Ὡ γὰρ γέ, τὸς μὲν Λάκωνας ἐκποδὼν εἰσατατε,

Τῶν δ' εὐρ' ἀποδὼν, ἀκούσατ' εἰ χαλῶς ἐσφισά-
μιμ.

Χορ. Πῶς δέ γ' αὖ χαλῶς λέγεις αὖ, εἴ πο' ἐσπέειπω γ' ἅ-
παξ.

Οἷσιν οὔτε βωμὸς, ὅτε πίσις, οὔθ' ὄρεθ' ἰδύ.

Δι. Οἶδ' ἐγὼ καὶ τὸς Λάκωνας οἷς ἄγαν ἐγκείμεθα,

Οὐχ ἀπάντων ὄντας ἡμῖν ἀπίους τῶν φραγμάτων.

Χορός. Οὐχ ἀπάντων ὦ πανούργε; ταῦτα δὴ πολμῶς
λέγεις.

Ἐμφανῶς ἤδη πρὸς ἡμᾶς; εἴτ' ἐγὼ σου φέσομαι;

Διχαρόπο. Οὐχ ἀπάντων, ὅχ' ἀπάντων, ἀλλ' ἐγὼ λέ-
γων ὁδὶ,

Πίλλ' αὖ ἐποφῆναι μ' ἐκείνοισ' ἐστ' ἀκαδικὰ μέγρους.

Χο. Τῷ τοῦ τοῦπος, δ' ἴδον ἤδη, καὶ τρεῖς ξιχάρδιον,

Εἰ σὺ πολμήσεις, ὅτ' ἔσθ' ἡ πολέμιων ἡμῖν λέγεις.

Διχαρόπολις. Κἄν γε μὴ λέγω δίκαια, μὴ δέ τ' ὦ πλήρη
δοκῶ,

Ἦ πο' ὅτι ξιχάρδιον φέλω τὴν κεφαλὴν ἔχον, λέγεις.

Χο. Εἰπέ μοι τί φερόμεθα τῶν λίθων ὧν διμύοται;

Μὴ αὖ

Oderim ego: quem dabo secandum equitum
Gregi in soleas.

Tenon audiam;

Præsertim si proluxa verba des.

Quoniam fœdus iniustum Laconibus: at te puniam.

DI. O boni, Laconas missos jam facite: & mea fœdera

Quæso audite, qualia sint: an illa rectè iniuerim.

CH. Quomodo rectè te dicas inisse, si inieris semel

Cum his, quibus nec religio, nec iusiurandū est, nec fides?

DI. Noui ego, quod Lacones, quibus hîc admodum infesti
sumus,

Non sint omnium barbarum autores. CH. quid? non
omnium

Turbarnm, homo peruerse: tunc isthæc audes jam dicere

At nos tam clarè? tibi ego parcam? DI. CAE. non o-
mnium;

Non, inquam, omnium autores sunt. immò ego, qui hæc
vobis loquor,

Multas possim ostendere, quas illi accêpere injurias.

CH. Hoc graue est verbum, meumq; animum perturbat
plurimum:

Si tu ad nos ausis loqui pro nostris perduellibus.

DI. C. Et nisi ego, quæ iusta, dixerò: & plebi huic proba-
uerò;

Tunc caput mensæ imponere volo coquinariæ, & lo-
qui.

CH. Egedū, cur obsecro lapidibus, ô populares, parcimus
Hunc

ARISTOPHANIS

Μη οὐ χατὰ ξάνην τὸν αἰῶνα τῷτον ἐς φοινικίδα;

Οἱ· αὐτὸ μέλας τίς ὑμῖν θυμάλωψ ἐπέζεσεν;

Δι. Οὐδ' ἀκούσεσθ' ἀκούσεσθ' ἐπεὶ ὦ χαρηνήδαι;

Χο. Οὐκ ἀκουσόμεθα δῆτα. Διχαμόπ. δὴ γὰρ ἄρα
πέισομαι.

Χο. Ἐξολοίμην ἦν ἀκούσω. Διχαμόπ. μηδαμῶς ὦ χαρ-
νικοί.

Χο. Ὡς τεθνήξων ἴσθι νῦν γε. Δι. δῆξομά γ' ἄρ' ὑμᾶς
ἐγώ.

Ἄντα ποκτενῶ γὰρ ὑμῶν τῶν φίλων τὰς φιλά-
τους,

Ὡς ἔχω γ' ὑμῶν ὁμήροισι οἷς ἀποσφάξω λαβῶν.

Χορός. Εἰπέ μοι, τί τὸτ' ἀπὸ λειπύτου πῶς ἀνδρες δη-
μόται,

Τοῖς Ἀχαρνικοῖσιν ὑμῶν, μὲν ἔχῃ τῷ, παιδίον

τῶν παρόντων ἐνδὸν εἰρξας; ἢ πῖ τῷ, τρασιώειαι.

Διχαμόπ. Βάλλετ' εἰ βούλεσθ'. ἐγὼ γὰρ τολοῖν χε-
ρὶ φηρῶ.

Εἴσομαι δ' ὑμῶν τάχ' ὅσπερ ἀντράκων πῖ κηδέλαι.

Χο. Ὡς ἀπωλόμεσθ' ὁ λάρκῃς δημότης ὅδ' ἔστ' ἐμός.

Ἀλλὰ μὴ δράσης ὁ μέλλεις, μηδαμῶς ὦ μηδαμῶς.

Διχαμόπ. Ὡς ἀποκτενῶ κέκραχθ', ἐγὼ γὰρ οὐκ ἀκού-
σομαι.

Χο. Ἀπολεῖς ἄρα τὸν ἥλιον τόνδε φιλαντράκεια.

Δι. Οὐδ' ἐμοῦ λέγοντος ἀρτίως ἠκούσατε.

Χο. Ἀλλὰ νῦν λέγ' εἴσοι δοκεῖ, τόντε Λακε-

δαμόνιον αὐτὸν, ὅτι τῷ τῷ σὺ πῖ φίλον:

Ὡς τὸδε

Hunc cruentare hominem, & variare cutem, purpura modo?

Vt, cum titio niger nobis in igne incanduit?

DI. *Annon audietis Acharnenses? audite me obsecro.*

CH. *Non sanè audiemus.* DI. *agrè igitur vobis persua-
sero.*

CH. *Peream, si audiam.* DICAË. *nequaquam sic facietis
Acharnici.*

CH. *Moriturū te jā scias.* DI. *at ego probè mordero vos.*

*Nam vicissim interficiam, vobis amicos intimos, (cet.
Quos apud me habeo obsides: hos prendā & iugulabo illi-*

CH. *Dic mihi, quamobrē istbuc minatur verbū Acharni-*

Dicite ô populares, anne habet alicuius puerum suū (cis:

Constrictū domi: aut quanā re tantopere effertur miser?

DI. *Iacite, si lubet. nam ego hunc malè perdam: & mox
sciam cui*

Vestrum aliquid carbonū sit cura. CH. *malè occidimus,
viri:*

Hic cophinus meus est popularis: ne faxis obsecro,

*Quod facere instituis: minimè, minimè istbuc feceris
mali.*

DI. *Clamaui, quod interfecturus sim, non enim audiam.*

CH. *An coequalem occidas amicum carbonarium?*

DICAË. *Quia vos me dicentem iamdudum non audistis
viri.*

CH. *At deinceps nunc dicito, tuos esse Lace-
dæmonas amicos; si tibi ita sit lubitum.*

Te

Nam

ARISTOPHANIS

Ὡς τόδε τὸ λαρκίδιον οὐ παρδῶσω ποτέ.
 Δι. Τοὺς νῦν μοι λίθοις χαμάζε παῶτον ἐξεράσαι.
 Χο. Οὐ τοί ἴσοι χαμά: καὶ σὺ χατάθου πάλιν τὸ ξίφος,
 Δι. Ἀλλ' ὅπως μὴ ἵ τοῖς τρίβωσιν ἐχάθλωταί που λίθοι.
 Χο. Ἐκσέσθεται χαμάζ', ἔχ' ὄρεος σφόδρον;
 Ἀλλ' μή μοι παύσασιν, ἀλλὰ χατάθου τὸ βέλτε.
 Ὡς ὁδε γε σφόδ' ἅμα τῇ τροφῇ γίνεται.
 Δι. Ἐμέλλετ' ἄρα πάντες ἀνασεῖν, βοῆς
 Ὀλίγηρ' ἀπέθανον, αἵ τερακες παρνάσσιοι,
 Καὶ ταῦτα χιρὰ τ' ἀτοπίαν τῶν δημοτῶν.
 Ὑπὸ τῶν θεῶν δὲ τῆς μαείλης μοι, συχινῶ
 Ὁ λαρκὸς ἐνεπλήσεν ὥς παρ σπηπία:
 Διδόνον γὰρ οὐτως ὁμφακίαν πεφυκέναι,
 Τὸν θυμὸν αἰδρῶν, ὥς τε βάλλειν καὶ βοᾶν
 Ἐφέλγειτ' ἀκούσαι μηδὲν ἴσον ἴσῳ φέρον,
 Ἐμοῦ θέλοντος ὥς ἐπιζυίου λέγειν,
 Ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἀπανθ' ὅσ' ἀνέλω,
 Καὶ τοι φιλῶ γε τίω ἐμὴν ψυχὴν ἐγώ.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ κ.

Χο. Τί οὐκ οὐ λέγεις τοῦ πίζιλον,
 Ἐξεγεγκὼν θυράζ',
 Ὅ, τί ποτ' ὠσχέλιε,
 Τὸ μέγα τὸτ' ἔχεις;
 Πόθ' γὰρ πένη με
 Ὅ, τι φονεὺς ἔχεις.
 Ἀλλ' ὥς αὐτὸς τίω δίκην διαείσας,

Θεῖς

Nam hunc tibi cophinulum ego haud volo prodere.

*DI. Lapidēs nunc primum ē sinibus eiſcite in terram
frotēnus. (ſpīdem:*

CH. En jacēt in terra: & tu quoque manu emoue cu-

DI. Et neque ſub veſtibus lateant lapides jam relinqui.

CH. Excūſſum eſt pallium, non vides, ut quatiā?

Nequid obtende mihi: ſed reiſcito gladium.

Ut ſimul & hīc mulierum in ſtrophā ſit decor.

DI. Vocem omnes edituri eratis lugubrem:

Parumq̃ adeo abſuit, quin eſſent mortui

Hī carbones Parnaſſij, & popularium

Quidem obſummam inſolentiam. Sed prae metu

Cophinus hīc fauillam quā denſiſſimam

Mihi incacauit, tanquam ſepia. Nam graue eſt

Adeo immites eſſe hominum animos, ut lapidibus

Petant, & clamitent, & nihil aequi & boni

Audire velint; licet ego cum periculo

Dicturus ſim omnia; quicquid dicam pro hoſtibus

Lacedaemonijs: equidem meam & ego vitam amo.

CHORVS.

Quid ergo habes, quod in menſa

Tu coquinaria

Miſer homo proferas

Commemorabile?

Nimis ſcire equidem;

Tua placita expeſto.

Sed, ut tute ipſe tibi pœnam decreueras;

Ti 2

Huc

ARISTOPHANIS

Θεὸς δ' εὖρο τοῦ πίξινον, ἐσχέρῃ λέγῃ.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΩΠΗΝ.

Δι. Ἴδου θεᾶσθε, τὸ μὲν ὀπίξινον, τοδὶ
 Ὅδ' αἴηρ λέξων ἔτοσι, τιωστοσι,
 Ἀμέλῃ, μὰ τὸν Δί' ὅκ' ἐνασπιδώσομαι:
 Λέξω δ' ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἅ μοι δοκεῖ.
 Καὶ τοι δέδοικα πολλά: τέστε γὰρ τρέποισ
 Τοῖς τῷ ἀγροίκων οἶδα χαίροντας σφόδρα,
 Ἐάν τις αὐτὸς εὐλογῇ, καὶ τὴν πόλιν,
 Ἀνὴρ ἀλαζών καὶ δίχμα, καὶ δίχμα,
 Κἀνταῦθα λαοθάουσι ἀπεμπωλῶμενοι,
 Τῶντ' αὖ γερόντων οἶδα τὰς ψυχὰς, ὅτι
 Οὐδὲν βλέπουσιν ἄλλο, πλὴν ψήφω δακεῖν,
 Αὐτόστ' ἐμαυτὸν ὑπὸ Κλέωνθ' ἀπαθον,
 Ἐπίσταμαι διὰ τὴν ὥρηνσι κομωδίαν.
 Εἰσελκύσας γὰρ μ' εἰς τὸ βυλευθήειον
 Διέβαλλε, καὶ ψευδῆ κατεγλώττιζέ μου,
 Καὶ κυκλοβόρει, καὶ πλυνει, ὥστ' ὀλίγου πάνυ
 Ἀπολόμην, μολυνοσάσμον ἐμὸν ὄνθ.
 Νῦν οὖν με παῖτον παρὶν λέγῃ ἐάσατε,
 Ἐνοκευάσασθαι μ' οἷον ἀφλιώτατον.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ἤ.

Χο. Τί ταῦτα φρέφῃ, τεχνάζει τε,
 Καὶ πορίζεις τριβας:
 Λαβέδ' ἐμοῦ γ' εἵνεκα
 Παρ' ἱερωνύμου,

Σκοπο-

Huc pone mensam, & aggredere verba facere.

SYSTEMA PER PERICOPEN.

*DI. Ehem spectate; hæc est mensa coquinaria:
 Quid dicet hic est, vir tantillus: bono animo es.
 Ego, per Iouem, nunc clypeo non induar;
 Sed pro Lacedæmonijs dicam, vt mihi lubet.
 Licet admodum metuam mihi. Nam mores ego
 Noui agricolarum; delectantur admodum,
 Si quis eos laudet, & simul urbem prædicet,
 Homo arrogans, per fas atque nefas. Interim
 His blanditijs non se aduertunt venundari.
 Noui etiam horum senum qui sit animus. Nihil
 Aliud vident, quàm vt mordeant suffragio.
 Ego item noui ipsemet, quid passus sim mali
 Ob exhibitam præterito anno Comædiam.
 Nam in me, pertractum ad hoc senaculum, Cleo
 Calumnijs multis, multis mendacijs
 Deblaterauit, & magno strepitu obtudit,
 Meq; maledictis proscidit: parum absuit
 Vt non perierim, hoc pollutus negotio.
 Nunc priusquam faciam orationis initium
 Sinite me amiciri in modum hominis egentissimi.*

CHORVS.

*Quid hic tergiuersando nectis
 Tam diu istas moras?
 Cape meo nomine
 Ab Hieronymo,*

ARISTOPHANIS

Σκοτοδασυπυκνόζιχα

Τὴν αἶδος κύνιν.

Εἴτ' ἐξαίσιγε μηχανὰς τὰς Σισύφου,

Ὡς σκῆψιν αἰ, ἀγών οὔτ' οὐδ' ἐσδέξεται.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ τρίτη.

ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΚΗΦΙΣΟΦΩΝ.

Τεῖμεβοι.

ΩΡὰ τὴν ἥδη καρτερὰν ψυχὴν λαβεῖν,
Καὶ μοι βαδιστέ' ὅθιν' ὡς Εὐειπίδην.

Παῖ, παῖ. Κη. τίς οὗτ' οὐδ' εἶδον ἔς' Εὐειπίδης;

Κη. Οὐκ εἶδον, εἶδον ὅτιν, εἰ γινώσκω ἔχης.

Δι. Πῶς εἶδον, εἴτ' οὐκ εἶδον. Κη. ὁρῶς ὧ γέρον.

Ὅ τοις μὲν ἔξω συλλέγων ἐπύλλια,

Οὐκ εἶδον, αὐτὸς δ' εἶδον ἀναβάδ' ἔγωγε ποιῶ

Τρυγῶδιαν. Δι. ὦ τρισμακάρι Εὐειπίδη.

Ὅθ' ὁ δοῦλ' οὐκ ἐπὶ σαφῶς ἀπεκρίνατο,

Ἐκκέλευσον αὐτόν. Κη. ἀλλ' ἀδυνάτον. Δι. ἀλλ' ὅμως,

Οὐ γὰρ αἰ ἀπέλθοιμ', ἀλλὰ κόψω τὴν θύραν.

Εὐειπίδη, Εὐειπίδιον,

Ἵπάκουσον, εἴ ποτ' ἀνθρώπων τινί

Δικαιόπολις χαλεῖ σε, χολλίδης ἐγώ.

ΔΡΑΜΑ-

Nigro rigidhircicomam

Galeam Auernicam:

Dein callidos deprome Sisyphi dolos:

Nam hoc certamen nullum praeceptum admiseris.

ACTVS II. SCENA III.

DICÆOPOLIS, CEPHISOPHO,

Senarij.

Nunc tempus est, uti virilem capiam animum:
Etenim mihi conueniendus est Euripides.

Puer, puer. CE. quis hic? DI. intus nē est Euripides?

CE. Non intus, intus est: si rectē intelligas.

DI. Quomodo sit intus, & non intus? CE. commodē.

Nam animus quidem foris versiculos colligens,

Non intus est: ipse intus resupinus facit

Trygædiam. DI. o te ter beatum, Euripides:

Quando tam perspicuē respondit famulus hīc:

Agē euoca ipsum. CEPHISO. at hoc fieri nequit. DI. at-
tamen.

Quippe haud discessero: sed pulsabo ostium.

Euripides, Euripidule.

Audi hominem quempiam parumper, quæso te:

Dicæopolis te vocat, ē Chollide tribu.

ARISTOPHANIS

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ τετάρτη.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ,

ΚΗΦΙΣΟΦΩΝ.

Τείμεβοι Ιαμβικοί.

Αλλ' οὐ σχολή.

Δικ. Ἀλλ' ἐκκυκλήθητ'. Εὐρ. ἀλλ' ἀδυνάτον. Δι.
ἀλλ' ὁμως.

Εὐ. Ἀλλ' ἐκκυκλήσομαι, κατὰ βάνην δ' ὄσχολή.

Δι. Εὐριπίδη. Εὐ. π' ἑλέα κας. Δι. ἀναβάδ' ἴω ποιεῖς

Ἐξὸν κατὰ βάνην, οὐκ ἐπὶς χολοῖς ποιεῖς.

Ἀπὲρ τί τὰ ῥάκι' ἐκ τραγωδίας ἔχης;

Ἐδῆτ' ἐλεφάντι, οὐκ ἐπὶς χολοῖς ποιεῖς;

Ἀλλ' ἀντιβολῶ πρὸς τῷ γονάπων α' Εὐριπίδη,

Δός μοι ῥάκιόν τι τῷ παλαμοῦ δράματι θ'.

Δεῦ γὰρ μελελέξαι τῷ χορῷ ῥῆσιν μακράν,

Αὕτη δὲ θάνατον ἰὼ κακῶς λέξω φέροι.

Εὐ. Τὰ ποῖα πρῦχ', μῶν ἐν οἷς Οἰνεὺς ὀδῇ,

Ὁ δύσσοτος μὲν γε γὰρ ἡ γυνὴ ζέτο;

Δι. Οὐκ Οἰνέως ἰὼ, ἀλλ' ἔτ' ἀφλιωτέρου.

Εὐ. Τὰ τῷ τυφλοῦ Φοίνικι θ'; Δι. οὐ Φοίνικος ὄ,

Ἀλλ' ἔπερθ' ἰὼ Φοίνικος ἀφλιώτερος.

Εὐ. Ποίας πότ' ἀνῆρ λακίδας ἀντίτα πέπλων.

Ἀλλ' ἡ φιλοκλήτε τὰ τῷ πτωχοῦ λέγεις;

Δι. Οὐκ,

ACTVS II. SCENA IV.

EURIPIDES, DICAEOPOLIS, CE-
PHISOPHO.

Senarij Iambici.

Non ocium est.

DI. Et huc euoluitor. **EV.** at fieri haud potest. **DI.**
potest.

EV. Ege euoluar: sed descendere non ocium est.

DI. Euripides. **EV.** quid latras? **DI.** utrum ne pedibus
Sursum porrectis, comminiscere fabulam?

At tibi deorsum demissis idem licet.

Non temerè est, quòd claudos fingis homines.

Sed quorsum hac trita vestimenta habes, tua ex

Tragedia: amictum sanè lamentabilem?

Non temerè est, quòd claudos fingis homines.

Verum oro te per genua tua, mi Euripides,

Da mihi pannosam vestem ex veteri fabula.

Nam longam orationem recitare huic gregi

Me oportet: quam si malè dixero, mortem afferet.

EV. Quales vestes pannosas? utrum has, in quibus

Senex arumnosus certauit Oenèus?

DI. Non Oenei erant: sed miserioris cuiuspiam.

EV. Cæcinè Phœnicis? **DI.** Phœnicis non erant.

Sed alius erat Phœnice illo arumnosior.

EV. Quæ tandem hic expetit fragmenta vestium?

Utrum Philoetæ mendici intelligis?

TI. 5 **DI.**

ARISTOPHANIS

Δι. Οὐκ, ἀλλὰ τούτῃ πολὺ πολὺ πτωχέρου.

Εὐ. Ἀλλ' ἢ τὰ δυσωπὴν θέλεις πεπλώματα,

Ἄ Βελλεροφόντης εἶχ' ὁ χαλὸς οὐτοσί;

Δι. Οὐ Βελλεροφόντης, ἀλλὰ κακῆϊνθ' μὲν ἴω

Χωλὸς, πρῶτα τῷ, στυμῶν, δ' ἐνὸς λέγειν.

Εὐειπ. Οἶδ' αἰδρα μυσὸν Τηλέφον. Διχασίῃ. καὶ Τη-
λεφον.

Τούτῃ δὲς ἀντιβόλῳ σέ μοι τὰ ἀσάργα.

Εὐ. ὦ παῖ, δὲς αὐτῷ Τηλέφου ρακάματα.

Κεῖται δ' αἰώγει τῷ θυσείων ρακῶν,

Μετὰ τῷ Ἰνοῖς. Κη. ἰδὺν τρυπὶ λαβέ.

Δι. ὦ Ζεῦ διόπια καὶ χατόπια πανταχῇ.

Ἐν σκευάσασθαι μ' οἶον ἀφελίστατον,

Εὐειπίδῃ ἐπιδότωρ ἐχάριστο μοι ταδί,

Κακῆϊνά μοι δὲς τὰ κολούθα τῷ ρακῶν,

Τὸ πιλίδιον πρὶ τ' κεφαλῇ τὸ μύσιον,

Δεῖ γὰρ με δόξαι πτωχὸν εἶναι τήμερον:

Εἶναι μὲν ὥς τ' εἰμὶ, φαίνεσθ' δὲ μή.

Τοὺς μὲν θεὰ τὰς εἰδέναι μ' ὅς εἰμ' ἐγώ:

Τοὺς δ' αὖ χορευτὰς, ἡλιθίους παρεστάναι.

Ὅπως αὖ αὐτὰς, ῥηματίοις σκιμαλίστω.

Εὐ. Δάσω: πυκνὴ γὰρ λεπτὰ μηχανὰ φρενί.

Δι. Εὐδαμμοίης, Τηλέφω δ' ἄ γ' ὠφρονῶ.

Εὐ γ' οἶον ἤδη ῥηματίων ἐμπὶ πλάμα:

Ἄ παρ' δέομαι καὶ πτωχοῦ βακτρεῖς.

Εὐ. Τετὶ λαβὼν ἄπελθε λαΐνων σταθμῇ.

Δι. ὦ Ζεῦ ὅρα γὰρ ὡς ἀποτρεμα δόμων,

Πολλῶν

DI. Non, sed longè mendicioris hominis.

EV. Fortasse sordida vis velamina,
Quæ claudus hic Bellerophontes gestauerat?

DI. Non Bellerophontis: sed & hic, cuius fragmina
Peto, claudus erat mendicus, garrulus, dicax.

EV. Noui hominē, Mysum Telephum. **DI.** sic Telephū.
Huius da, quæso mihi pannosa lintea.

EV. Puer cedò huic laceratas vestes Telephi:
Iacent hæc suprà Thyestæ pannos reijculos,
Mediæ inter Inūs fragmenta. (**E.** Eccas has tibi.

DI. O Iuppiter, qui peruides & despicias omnia:
Sine me amiciri in modum hominis egentissimi.

Euripides, quia tu mihi gratificatus es,
In hac re, etiam illa des, quæ hunc comitantur habitum,
Pileolum nempe Mysium, circa caput.

Nam oportet me videri hodie, quasi vir siem
Mendicus, esse autem, qui sum: veruntamen
Non apparere: tum spectatores item

Me nosse, qui sim; sed Acharnenses in choro
Stolidos adstare, ut ijs oratiuncula
Mea medium intendam digitum. **EV.** sanè dabo.

Nam tu prudenti animo subtilia cogitas.

DI. Dî te ament: nam eadem sapio cum Telepho.
Euge, quibus ego redundo oculis bonis.

Sed opus est mihi etiam mendicantis pedo,
EV. Cape hoc: recede nunc à stabulis lapideis.

DI. O anime mi, viden' ut reijciar hæc domo?

Multa

ARISTOPHANIS

Πολλῶν δέομαι σκευαρίων· νῦν δὴ γενοῦ,
 Γλίσχρος, πρὸς αὐτῷ, λιπαρῶντ' Εὐειπίδην,
 Δός μοι σπυρίδιον, ὃ σκεκαυμένον λύχνη.
 Εὐ. Τί δ' ὦ ἄλσαςγε τῷδ' ἔχῃ πλέκοις χρέεσθ;
 Δι. Χρέεσθ μὲν ἔδεν, βέλομαι δ' ὁμῶς λαβεῖν.
 Εὐ. Λυπηρὸς ἴδ' ὦν, καὶ πόχρησον δόμων.
 Δι. Φεῦ, εὐδαίμονοις ὥσπερ ἡ μήτηρ ποτέ.
 Εὐ. Ἀπελθέ νῦν μοι. Δι. μή· ἀλλὰ μοι δὸς ἐν μόνον
 Κυλίσκιον τὸ χεῖλ' ἀποκεκρυσμένον.
 Εὐ. Φέρε λαβῶν ταῦτ', ἴδ' ὀχληρὸς ὦν δόμοις.
 Δι. Οὐπω μὰ Δί' οἶδ' οἱ αὐτὸς ἐργάζει κακὰ.
 Ἀλλ' ὦ γλυκύτατ' Εὐειπίδη, τῇ μόνον
 Δός μοι χυτρίδιον, σφογῇ βεβυσμένον.
 Εὐ. Ἀνθρώπ' ἀφαιρήσῃ με τὴν τραγωδίαν.
 Ἀπελθε ταυτίω λαβῶν. Δι. ἀποχρημα.
 Καί τοι τί δράσω· δεῖ γὰρ ἐνός, οὐ μὴ τυχόν,
 Ἀπώλωλ' ἀκουσον ὦ γλυκύτατ' Εὐειπίδη·
 Τῇ λαβῶν ἀπῆμι, κούρωσέ μ' ἐπὶ,
 Ἔς τὸ σπυρίδιον, ἰσχνά μοι φυλλεῖα δός.
 Εὐ. Ἀπολεῖς μ' ἰδοῦ σοι φροῦδά μοι τὰ δράματα.
 Δι. Ἀλλ' ἔκετ' ἀλλ' ἀπῆμι, καὶ εἰ μ' ἄγαν
 Ὀχληρὸς ἔδοκῶν με κοιράνοισι τυγῆν.
 Οἱ μοι κακοδαίμων ὥς σπόλωλ'. Εὐ. ἐπελατόμιεν
 Ἐν ᾧ περ ὅτι πάντα μοι τὰ δράματα.
 Δι. Εὐειπίδιον γλυκύτατον, ὦ φίλτατον,
 Κάκιστ' ἀπολοίμιεν, εἴ π' σ' αἰτήσῃ μ' ἐπὶ,
 Πλὴν εἰ μόνον, τῇ μόνον, τοῦ μόνον,

Multa suppellectili egens: agè fias mihi

Humilis, mendicans, supplicans Euripidi.

Da sportulam mihi, perustam ellychnio.

EV. Quis sportula huius erit usus tibi, homo miser?

DI. Usus quidem nullus: volo accipere tamen.

EURIPIDES. Scito te miserum esse: atque abscede ab hac domo.

DI. Dê te perinde, ut matrem tuam felicitent.

EV. Abscede iam mihi. DI. non, sed vnicum mihi

Da saltem pocillum, cui fractum sit labrum.

EV. Cape hoc, & te scias molestum esse ædibus.

DI. Nondum scis, per Iouem, quid tu ipse agas mali.

Sed ô suauissime mi Euripides, cedò

Vnam offertam spongiolam mellis ollulam.

EV. Tu homo integram mihi auferes Tragædiam.

Cape hæc & abi. DI. abeo. quanquã, quid agã? vno adhuc

Opus est mihi: quodni consequar, perij, occidi.

Audi ô Euripides suauissime; si vnicum

Hoc impetrem, abiero: nec rediero amplius.

In sportulam da mihi tenera folia olerum.

EV. Perdes me: nam ad nihilum redigis fabulas meas.

DI. Nihil addo, sed abeo; quoniam minus ego sum

Molestus, qui non videor extimescere

Dominos. me miserum, ut interij; sed propemodum

Oblitus eram, in quo omnis cardo negocij est.

Euripides dulcissime & amicissime:

Malè peream si quid petam abs te hoc amplius,

Scandi-

ARISTOPHANIS

Σκάνδικά μοι δὸς. μή βόθην δεδεγμένῳ.
 Εὐ. Ἀνὴρ ὑβρίζεις, κλεῖε πηκτὰ δωμάτων.
 Δι. ὦ θύμ' ἀνὲρ σκάνδικος ἐμπορευτέα,
 Ἄροισ' ὅσον τὸν ἀγῶν' ἀγωνιῇ τάχα,
 Μέλλων ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἀνδρῶν λέγῃ;
 Πρόβαινε νῦν ὦ θυμέ. γραμμὴ δ' αὐτῇ,
 Ἐστηκας; ὅκ' εἰ χαλαπῶν Εὐειπιδέων;
 Ἐπήνεσ' ἄγε νῦν ὦ τάλαννα καρδίᾳ
 Ἀπελθ' ἐκείσε, καὶ τατὶ κεφαλῇ ἐκεί
 Παράσχες, εἰ ποῦς' ἄτ' αὖ αὐτῇ σοι δοκεῖ,
 Τόλμησον, ἴθι, χῶρησον, ἄγαμαί καρδίας.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ Σκηνὴ πέμπτη.

ΧΟΡΟΣ, ΗΜΙΧΟΡΟΣ, ΔΙ- ΚΑΙΟΠΟΛΙΣ.

ΤΙ δράσῃς, τί φήσῃς,
 Ἰοδινὸς ἀνὰσχυντ' ἄνθρωποι;
 ὦν σιδηροῦς τ' ἀνὴρ,
 Ὅστις τῶνδε σκῶν τῇ πόλει τὸν αὐχένᾳ
 Ἀπασι μέλλῃς εἰς λέγῃν τὰ ναντία.
 Ἡμ. Ἀνὴρ ὃς τρέμει τὸ ῥαῖγμα.
 Εἶα νῦν ἐπιδήτωρ
 Αὐτὸς αἰρεῖ λέγῃν.
 Δι. Μὴ μοι φθονήσῃτ' ἄνδρες οἱ θεώμενοι,
 Εἰ πλωχὸς ὢν, ἐπέτ' ἐν Ἀθλευαίοις λέγῃν
 Μέλλω φεῖν τὴ πόλεως, τευγαδίαν ποιῶν:

Τὸ γὰρ

Scandicem da mihi, à matre acceptum tūa.

EV. Facit hic conuicium: claude ostium domus.

DI. Ah anime mi, mi sine scandice eundum erit?

Scin' tu, quam pugnam pugnaturus sis modò:

Qui pro Lacedæmonijs constituis dicere?

Progredere tu, mi anime, hæc meta est, hic carceres:

Numquid perstas: haud imbibisti totum Euripidem?

Laudote. agè nunc ærumnosum cor, illò abi.

Præbe caput illi, & dic quæ lubent tibi:

Aude, j, contende in hostem: hunc ego miror animum.

ACTVS II. SCENA V.

CHORVS, SEMICHORVS,
DICAEPOLIS.

Q*Vid ages? quid tu dices?*

Scitote esse præfractum, &

Impudentem virum:

Qui ciuitaticeruicem præbes tuam:

Vnusq; vis contradicere nunc omnibus.

SE. Homo hic non pauet periculum:

Mitte nunc loqui, quando

Ipsemet sic cupit.

DIC. Ne inuideatis mihi spectatores optimi,

Quòd mendicus cum sim, apud Atheniensium

Populum dicturus, de statu Reipublicæ

Trygædiam facio. Nam justum quid fiet

E

ARISTOPHANIS

Τὸ γὰρ δίχαιμον οἶδε καὶ τευγῶδία.
 Ἐγὼ δὲ λέξω δὴ νῦν μὲν, δίχαιμα δέ:
 Οὐ γὰρ με καὶ νῦν διαβαλεῖ Κλέων, ὅπ
 Ξένων παρόντων, τίω πόλιν κακῶς λέγω.
 Αὐτοὶ γὰρ ἐσμεν, οὐ πὶ λιναίωτ' ἀγῶν,
 Κούπω ξένοι παρείσιν· οὔτε γὰρ φόροι
 Ἦκουσιν, οὔτ' ἐκ τῆς πόλεωσιν οἱ σύμμαχοι,
 Ἀλλ' ἐσμεν αὐτοὶ νῦν γε περὶ ἐπισημεῖοι:
 Τοὶς γὰρ μετοίκους ἄχρεα τῆς ἀγῶν λέγω.
 Ἐγὼ δὲ μισῶ μὲν Λακεδαιμονίους σφόδρα.
 Καὶ τὸς ὁ Ποσειδῶν, οὐ πὶ ταμναίῳ θεός,
 Σείσας, ἅπασιν ἐμβάλοι τὰς οἰκίας.
 Καὶ μοὶ γὰρ ὅστιν ἀμπέλια κεκομμένα:
 Ἀτὰρ φίλοι γὰρ οἱ παρόντες ἐν λόγῳ,
 Τί τ' αὖτα τὸς Λάκωνας αἰτιώμεθα:
 Ἡμεῖς γὰρ ἄνδρες ἔχῃ τίω πόλιν λέγω,
 Μέννησθε τῶν ὅτ' οὐχὶ τὴν πόλιν λέγω,
 Ἀλλ' ἀνδράεια μοχθηρὰ πῶς κεκομμένα,
 Ἄπιμα, καὶ πῶς ἀσσημα, καὶ πῶς ἄξεια,
 Ἐσυκοφαντῇ μεγαρέων τὰ χλαῖσκιαι.
 Κεῖπου σίκυον εἶδεν, ἢ λαγῶδιον,
 ἢ χοιρίδιον, ἢ σκόροδον, ἢ χόνδροις ἁλός,
 Ταῦτ' ἰὼν μεγαλειὰ καὶ πέφρατ' αὐτὴν μερόν.
 Καὶ τ' αὖτα μὲν δὴ σμικρὰ, καὶ πιχρία.
 Πόρνῳ δὲ σιμαίταν ἰόντες μεγαράδε,
 Νεανία κλέπτουσι μεθύσκοτάβοι.
 Καὶ οἱ μεγαρεῖς ὁδὴν αἰς πεφυσιγῶ μὲν

Ἄντεξέ

Et fas homini nouit etiam Trygædia,
 Ego quidem graua dicam, sed iusta hîc tamen;
 Neque enim Cleome jam calumniabitur:
 Quod peregrinis præsentibus malè ego loquar
 De ciuitate, nam nos sumus; & Libero
 Ludus agitur; nulli adsunt peregrini: neque
 Tributa veniunt, neque socij huc ex vrbibus.
 Sed nos sumus, & quidem purgati ab exteris.
 Quoniam incolas palearum similes iudico.
 Igitur ego Lacedæmonios odi admodum:
 Atque vtinam Neptunus, qui in Tænaro Deus
 Terram quatit, domos subuertat omnium,
 Nam dudum etiam mihi excisæ sunt vineæ:
 Sed (quoniam amici estis, qui hîc estis, & boni)
 Cur quæso de his accusamus Lacedæmonas:
 De nostra ciuitate non loquor viri.
 Mementote hoc, quòd de ciuitate non loquar.
 Sed homunciones pessimi, notæ improbe,
 Inglorij, malè signati atque ignobiles,
 Falsò accusauerunt penulas Megarensium:
 Et sicubi videbant cucumerem, porculum,
 Lepusculum, allium, aut etiam micam salis:
 Omnia erant Megarica, & eodem statim die
 Vendebantur, & hæc parua quidem & vulgaria.
 Iuuenes profecti Megaram, cottabis adhuc
 Madidi, Simacham meretricem furtim auferunt:
 Post Megarenjes iusto dolore perciti

ARISTOPHANIS

Ἄντεξέκλεψαν Ἀσπασίας πόρνα δύο,
 Κάντευθεν ἀρχὴ τῷ πολέμου χατῆρά γη
 Ἑλλήσι πᾶσιν ἐκ τριῶν λαuchaσρίων,
 Ἐντευθεν ὀργῇ Περικλέης οὐλύμπι
 Ἦσραπτε, ἐβρόντα ξυκεύχα τὴν Ἑλλάδα,
 Ἐπίθει νόμοις, ὥς τ' ὀκολιά γεχαμμέοις,
 Ὡς χεῖν Μεχάρεις μήτ' ἐν γῇ, μήτ' ἐν ἀηρῶν
 Μήτ' ἐν θαλάττῃ, μήτ' ἐν Ἠπείρῳ μύρν.
 Ἐντευθεν οἱ Μεχάρῃς ὅτε δὴ πείνων βάδυν
 Λακεδαιμονίαν ἐδέοντο, ψήφισι ὅπως
 Μετ' ἀσραφείη τὸ χεῖν τὰς λαuchaσρίας,
 Κούκ ἡτέλομν ἡμεῖς, δεομύων πολλάκις,
 Κάντευθεν ἥδη πάταρος ἡ τῷ Ἀσπίδων,
 Ἐρεῖ πῖς ἔχελω, ἀλλὰ πῖ χεῖν εἶπα π.
 Φέρ' εἰ Λακεδαιμονίων πῖς ἐκ πλεύσας σκάφῃ
 Ἀπέδοτο φήνας κυνίδιον σερφίων.
 Κατῆαδ' αὖ ἐν δόμοισιν ἢ πολλοῦ γε δέϊ,
 Καὶ χάρτα μύρν' αὖ εὐτέως χατῆλκετε
 Τελαχοσίας ναῖς, ἡ δ' αὖ ἡ πόλις πλέα,
 Θορύβου, σραπωτῶν, αἰεὶ τεινράφχου βοῆς,
 Μισθοῦ διδομύων, παλλαδίων χρυσουμύων,
 Στοᾶς γεναχέσις, σιτίων μεζουμύων,
 Ἀσκήων, τροπωτήρων, χάρδεις ὠνουμύων,
 Σκορόδων, ἐλαῶν, κερομμύων ἐν δικτύοις,
 Στεφαίων, τριχίδων, αὐλητρίδων, ὑπωπίων

Τὸ γέα

*Vicissim Aspasia scorta eripuerunt duo.
 Hinc belli initium erupit Græcis omnibus,
 Trium causa meretricum; hinc ira Olympius
 Pericles tonabat, fulgurabat, Græciam
 Omnem miscebat; leges insuper dabat:
 Scriptas perinde, vt carmina conuiualia:
 Quod Megareses, neque in terra, neque in foro,
 Neque in mari, neque continente oporteat
 Manere. Hinc Megareses paulatim acti fame,
 Lacedæmonios rogauerunt, decretum vt hoc
 Subuerteretur, quod propter meretriculas
 Latum fuerat: at nos nolebamus, diu
 Multumq; orantes, audire. Hinc belli furor,
 Hinc armorum strepitus. Nunc dicat quispiam,
 Non sic oportebat, quid oportebat? dicite.
 Agè, si Lacedæmonius quis, aufugiens scapha,
 Seriphijs catellam occisam redderet:
 Vtrum sederetis domi, an verò secus?
 Equidem triginta naues valdè celeriter
 Produceretis: plenaq; esset ciuitas
 Tumultum militum, ac magnis clamoribus
 De præfecto triremium; plena vrbs dantibus
 Stipendia, Palladijsq; auratis: plena item
 Gemente porticu, re frumentaria:
 Plena scalmis, loris, ementibus cados:
 Plena oleis, cepis, allijs intra retia,
 Sertis, sardis, tibicinis, vibicibus;*

ARISTOPHANIS

Τὸ νεώριον δ' αὖ καπέων πλατυμύων,
 Τύλων φορουύπων, θαλαμίων τροπουμύων,
 Αὐλῶν, κελευτῶν, νιγλαφῶν συειγμάτων.
 Ταῦτ' οἶδ' ὅτι αὖ ἐδράτε, τὸν δὲ Τήλεφον
 Οὐκ οἴομεσθα: νοεῖς ἄρ' ὑμῖν ὅσα ἐνί.
 ἽΧο. Ἀληθες ὦ πίτριπτε, καὶ μιαιφάτατε,
 Ταυτί σὺ πολμάς πτωχὸς ὢν, ἡμᾶς λέγεις;
 Καὶ συκοφαντῆς εἶπες ἰὺ ὠνεΐδισας;
 ἽΗμ. Νῆ τὸν Ποσειδῶν, καὶ λέγεις γ' ἄσπερ λέγεις,
 Δίχαια πάντα, κοῦδέν αὐτῷ ψεύδεται.
 ἽΧο. Εἴτ' εἰ δίχαια, τῷτον εἰπείν αὐτ' ἐχέω;
 ἽΑλλ' ὅδε χαίρων ταῦτα πολμήσει λέγεις.
 ἽΗμ. Οὐτ' οὐ πωϊθεῖς, ὀμθυεῖς; ὡς εἰ θεός;
 Τὸν αἰνῶν τῷτον, αὐτὸς ἀρτήσεται χά.
 ἽΧο. Ἰὼ Λάμαχ' ἰὼ βλέπων Ἀσπραπὰς
 Βοήθησον ὦ Γόργολόφα φαιεῖς,
 Ἰὼ Λάμαχ' ὦ φίλε, ὦ φυλέτα,
 Εἴτ' ἐστὶ τις ταξίαρχος ἢ στρατηγός,
 Εἰ τυχράχ' αὐτὸς βοήθησάτω.
 Τίς αὐτίκας: ἐγὼ γὰρ ἰσχυρομαμέσθ'.

ΔΡΑΜΑ

*Nauale plenum esset remigibus, palmulas
 Mouentibus; plenum clavis sonantibus,
 Et versis in fugam, qui subitus remigant:
 Plenum celeusmate, tribijs & nauticis
 Modis, ac sibilis. Et hæc fuisse vos
 Facturos certo scio: sed hunc nos Telephum
 Non arbitramur; nam mens nobis non inest.
 (H. Itane tu peruersæ & scelestæ homo: hæcine
 Audes contra nos dicere, qui mendiculus es?
 Tun' criminæris me, quasi sycophanta sim?)*

SEM. Ita per Neptunum: & loquitur, quæcunque lo-
quitur,

Æqua omnia, nec mentitur quidquam. CHO. sint li-
cet

Æqua hæc: an hunc oportebat ea proloqui?

Et faxo, ne ausit proloqui cum gaudio.

SEM. Heus tu, quò abis? non restitas? Quid si vi-
rum

Hunc occidis: peribis tute ipse illicò.

(H. Iò Lamache, Iò corruscante opem

Feras ore, Gorgoneis iubis.

Iò Lamache, optime tribulium.

Seu quispiam centurio sit, siue ductor,

Seu mœnium oppugnator; opem ferat

Præpropere. nam ego medi'us teneor, miser.

ARISTOPHANIS

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ ἕκτη.

ΛΑΜΑΧΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΧΟΡΟΣ,

ΠΟθεν βοῆς ἤκουσα πολεμισθείας
Ποὶ χερὶ βοηθεῖν, ποὶ κυδοιμὸν ἐμβαλεῖν.

Τὶς Γοργὸν ἐξηγφρεῖ ἐκ τῆς σάγμαίῃ.

Δι. ὦ Λάμαχ' ἦρας, τῶν λόρων καὶ τῶν λόχων.

Χο. ὦ Λάμαχ'· ὅς γ' αὐτὸς ἀνθρώπος πάλας,

Ἀπασαι ἡμεῖς τὴν πόλιν κακορρόθει;

Λα. Οὐτὸς σὺ πολμῶς πωχρὸς ὢν λέγῃς τάδε;

Δι. ὦ Λάμαχ' ἦρας, ἀλλὰ συζητῶ μιν ἔχε,

Εἰ πωχρὸς ὢν εἰπὸν τι, καὶ τω μιν λάμιν.

Λα. Τί δ' εἶπας ἡμᾶς ὅσα ἐρεῖς; Δι. ὅσα οἶδά πω:

Ὑπὸ τῶν δέοις γὰρ ὢν τῶν ἐπλων, ἱλιχθῶ.

Ἀλλ' ἀντιβολῶ σ' ἀπένεγκέ μου τὴν μορμόνα.

Λα. Ἰδοῦ. Δι. ὦ φίλος νυνὶ ὑπῆλθ' αὐτὴν ἐμοί.

Λα. Κεῖται. Δι. φέρε νυνὶ ἀπὸ τῶν κρανοῦς μοι τὸ πλεόν.

Λα. Τετὶ πῖλον σοι. Δι. τῆς κεφαλῆς νυνὶ μου λαβὲς,

Ἴν' ἐξέμεσω· βδελύπομαι γὰρ τὰς λόφους.

Λα. Οὐτὸς τί δράσῃς, τῶν πῖλων μέλλεις ἐμῇ;

Δι. Πῖλον γὰρ ἔστιν εἰπέ μοι τί νῦν ποτε;

Λα. Ὅρνιθός ἐστιν. Δι. ἄγε κομπιλακῶντος;

Λα. Οἴμ' ὥς τεθνήσῃ. Δι. μηδ' αὖ μῶς ὦ Λάμαχε,

Οὐ κατ' ἰσχύν ἐστιν εἰδ' ἰσχυρὸς εἶ.

Τί μ' ὅσα ἀπεφάλησας; εὖο πλὴν γὰρ εἶ.

Λα. Ταυτὶ λέγεις σὺ, τοῖς φραττηρῶν, πωχρὸς ὢν;

Δι. Ἐγώ

ACHARNENSES.

340

ACTVS II. SCENA VI.

LAMACHVS, DICAEOPOLIS,

CHORVS.

Vnde hanc audiui vocem bellicam modò?
Vbi auxilio vbinam tumultu factò opus' s'c?

Quis Gorgonem exiuit mihi ex hoc sagmate?

DI. O Lamache, heros cristarum & cohortium.

CH. O Lamache, annon hic homo jamdudum malis
Nostram omnem ciuitatem infestatur modis?

LA. Ehò mendice, tun' audes hæc dicere?

DI. O Lamache heros, veniam da quæso mihi,
Si fortè quid mendicus ineptè dixerim.

LA. Quid dixisti in nos? non dices? DI. ego nescio:

Nam præ metu armorum, misera circumrotor
Vertigine: sed oro, terriculum adimas mihi.

LA. Ecce. DI. amoue nunc resupinã istam galeam mihi.

LA. Mota' s'c. DI. nunc aufer à galea pennam mihi.

LA. Eccam tibi hanc pennam. DI. tene meum caput,
Vt euomam. Nam cristas has abominor.

LA. Ehem, quid agis vin' tu in pennam vomere, trifur?

DI. Cedò ergò mihi, cuius penna hæc olim fuit?

LA. Auiculæ. DI. num gloriosæ & turgidæ?

LA. Peribis illico. DI. nequaquam Lamache;

Neque enim in potestate tua' s'c; sin adeò es potens;

Cur non fecisti verpum? quippe armatus es.

LA. Hæcine tu mendicus dicas mihi duci?

Vv 4

DI

ARISTOPHANIS

Δι. Ἐγὼ γὰρ εἰμι πτωχός· Λα. ἀλλὰ τίς γὰρ εἶ;

Δι. Ὁς τις; πολίτης χρηστὸς, ὃς ἀποουδαρχίδης,
Ἄλλ' ἐξέστις τῶν πόλεμος, στρατωνίδης.

Σὺ δ' ἐξέστις τῶν πόλεμος, μιθαρχίδης.

Λάμαχος. Ἐχειροτονήσαν γὰρ με. Διχαρόπ. κόκκυγες
τε τρεῖς.

Ταῦτ' οὐκ ἐγὼ βδελυττόμην· ἑσθ' ἰσάμην,

Ὅρων πολιοὺς μὲν ἄνδρας ἐν ταῖς τάξεσι.

Νεανίας δ' οἷός τις σὺ, ὁ δὲ δροακότας.

Τὸς μὲν, ὅτι Θεόκριτος μιθοφοροῦντας βρεῖς δραχμας

Τισαμύνοφαγίῳ ποιεῖ, πανουργοπαρχίδας·

Ἐτέρους δὲ τῶν χαίρητι, τὸς δ' ἐν χάσει

Γερητοφροδώρης διομφαλαζόνας.

Τοὺς δ' ἐν χαμαίνῃ, καὶ γέλα, καὶ νηχέλα.

Λα. Ἐχειροτονήσαν γὰρ. Δι. αἴπιν δὴ πῖ,

Ἵμας μὲν ἤδη μιθοφορεῖν ἀμνητέου,

Τωνδὲ δὲ μηδὲν ἑπεὶ ὦ Μαιλάδην

Ἦδη πεπαισθευκας σὺ πολιοὺς ὦν εἶ, ἢ

Ἀνέειπες, χαίτοι γ' ὅς τ' σὺ φρων καὶ ῥάτης.

Τὶ δαὶ Δεράκυλῳ, καὶ Εὐφορίδῃ, καὶ Πεινίδῃ,

Οἷδεν τίς ὑμῶν ἄκβάταν ἢ τὸς χαίνας;

Οὐ φασὶν, ἀλλ' ὁ Κοισύρας, καὶ Λαμίας.

Οἷς ἴσθ' ἐράνου τέ καὶ χρεῶν ἀνάμνησις,

Ὡς τῶν Στόνιπρον ἐκχέοντες ἑσπέρους,

Ἀπαντες ἐξίτων παρήνοιν οἱ φίλοι.

Λα. Ὡδνημοκρατία, ταῦτα δὴ τ' αἰσασχέτα;

Δι. Οὐδὴ τ' εἰ μὴ μιθοφορήγῃς Λάμαχος.

Λα. Ἀλλ'

Di. Egone mendicus sim? *La.* quis ergo es? *Di.* is sum
ego,

Qui sum, bonus ciuis: non cupidus domini;

Sed, ex quo bellum durat, *Militarchides*:

Tu verò toto bello eras *Nummarchides*.

La. *Suo* créarunt me suffragio. *Di.* puto

Tres cuculi: ac propterea, hæc exécratus, inij

Fædus, quòd canos in acie video viros:

Et iuuenes, qualis tu es, tergum dare hostibus:

Et horum quosdã in *Thrace*, ubi tres drachmas merent,

Tisamenophanippos, *Dolosipparchidas*.

Alios apud *Charetem*, alios in *Chaonia*,

Geretotheodoros, *Diomeoferoculos*:

Alios ad *Camarinam* & *Gelam*. gelidos viros.

La. *At* enim creati sunt *Duces*. *Di.* quid causæ erat?

Nonne, quòd ubique meretis vos stipendia?

Nemo ex hisce? an verò tu carbonarie,

Perfunctus es legatione iam senex.

• *Renuit*, at qui prudens est, & vir strenuus.

Sed quid *Dracyllus* & *Ephorides* seu *Prinides*?

Quis vestrum nouit *Ecbatana*? quis *Chaonas*?

Negant. sed *Cæsira* gnatus & hic *Lamachus*;

Quibus propter epulum, & æs alienum prius

Omnes amici dicebant, recidite:

Vt qui. cum vespere lauant. profundunt aquam.

La. *Opopularis* status: hæcine toleranda sunt?

Di. *Non*: si deinceps *Lamachus* non militet.

Vv 5 *La.*

ARISTOPHANIS

Λα. Ἀλλ' οὐκ ἐγὼ μὲν πᾶσι Πελοποννησίοις
 Ἄει πολεμήσω, καὶ κατάρξω πάντας αὖ,
 Καί ναυσί, καὶ πεζοῖσι τὸ καρτερόν.
 Δι. Ἐγὼ δὲ κηρύττω καὶ Πελοποννησίοις
 Ἄπανσι καὶ Μεγαρέωσι, καὶ Βοιωτοῖσι,
 Πωλεῖν, ἀπορρίψιν, πρὸς ἐμὲ, Λαμαρχῶ δὲ μή.

ΚΟΜΜΑΤΙΟΝ ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ.

Ἀναπαφτικοὶ Ἀεισφαίροι.

Ἄνθρωποι καὶ τοῖσι λόγοισιν, καὶ τὸν δῆμον μετὰ πείθειν
 Περὶ τῶν σπονδῶν, ἀλλ' ἀποδύντες, τὰς ἀναπαύσεις
 ὁπίωμεν.

ΠΑΡΑΒΑΣΙΣ ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ.

Ἐξίτηγε χοροῖσιν ἐφέστηκεν τευγικοῖς ὁ διδάσκαλος ἡμῶν,
 Οὐκ ἔτι παρέβη πρὸς τὸ γέλασον λέγων, ὡς δεξιὸς ὄντων.
 Διαβαλλόμεν δ' ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἐν Ἀθληαῖσι τα-
 χυβούλοις:

Ὡς κωμῶδ' εἴ τ' πόλιν ἡμῶν καὶ τὴν δῆμον καταβείζει,
 Ἀποκρίνεσθ' ἄτακτον πρὸς Ἀθληαῖας μελαβόλους.
 Φασὶ δ' εἶναι πολλῶν ἀγαθῶν ἄξιον ἡμῖν ὁ ποιητής.
 Παύσας ὑμᾶς ξεινοκοῖσι λόγοις μὴ λίαν ἐξαπατᾶσθαι,
 Μὴ δ' ἡδὲ τῶν πευρομένων, μήτ' εἶναι χαυνοπολίτας,
 Πρῶτον δ' ὑμᾶς οἱ φρέσβεις ἀπὸ τῶν πόλεων ἐξαπα-
 τῶντες,

Πρῶτον μὲν ἰσχυροὺς ἐκάλουν, καὶ πρὸς τὸ πᾶν εἶπεν,
 Εὐχόμενοι τὰς σφαίρας, ἐπ' ἄκρων τῶν πυγιδίων ἐκεί-
 νησιν.

LA. Et ego omnibus deinceps Peloponnesijs
Bellum faciam, & primas partes ubique agam,
In nauibus, apud pedites, & pro viribus.

DI. Ego verò potestatem faciam præconio,
Omnibus hîc Peloponnesijs, Bæotijs,
Atque Megarensibus. vendendi qualibet,
Negociandi; hoc non permittam Lamacho.

COMMATIVM CHORI.

Anapæstici Aristophanij.

His argumentis homo vincit, populumq; in fœdera ducit:
Nos, veste posita, modulemur, & Anapestos aggredia-
mur.

TRANSITVS CHORI.

Ex quo animum trygicis ritè choris præceptor hic appu-
lit æquum:

Nondum in scenam transijt: ut quam præstans sit, dixe-
rit vnquam.

Igitur ab inimicis apud instabiles traduct⁹ amicos (ludo:
Quòd populum atq; urbem infectetur per pulpita comica
Responso jam opus habet, apud vos præcipites consilij.

Nam

Magna à vobis præmia dicit se promeritum esse Pœta,
Quòd præcauit, ne pollicita vos decipiant peregrina:
Neu vobis lubeat falli, & ciuibus oscitantibus esse.

Antè quidem legati sociorum vobis verba dederunt,
Violis vos redimitos dicentes: atque isthoc vti quisquam
Dixisset: ibi tum propter violas summis natibus vos

Sede-

ARISTOPHANIS

Εἰδέπεις ὑμᾶς ὑποθωπεύσας, λιπαρὰς χαλέςφει Ἀ-
 γνῆας,
 Εὖρε τὸ πᾶν αὐτὰς ἄς λιπαρὰς, ἀφύων πιμῶν πε-
 ἀφας,
 Ταῦτα ποιήσας, πολλῶν ἀγαθῶν ἀπὸ ὑμῖν γεγένη-
 ταί.
 Καὶ τὰς δῆμοις ἐν ταῖς πόλεσι δείξας ὡς δημοκρα-
 τῆνται,
 Τοιγάρτοι νῦν ἐκ τῆ πόλεως τὸν φόρον ὑμῖν ἀπάγοντες
 Ἦξουσιν ἰδεῖν ὅππῃ θυμοῦντες τὸν ποιητὴν τὸ ἄειτον.
 Ὅσπας παρεκινδύνευσιν Ἀθληαῖοις εἰπὲν τὰ δίχμα.
 Οὐτῶδ' αὐτὰς περὶ τὸ τολμῆς ἥδη πόρρω κλέει ἤκη,
 Ὅτε καὶ βασιλεῖς Λακεδαιμονίων ἀρεσθεῖαν βασι-
 νίζων,
 Ἠρώτησε ἄρῳ τὰ μὲν αὐτὰς, πότεροι τῶν ναυσὶ κρατῶσιν:
 Εἴτα δὲ τῶν τὸν ποιητὴν ποτέροις εἴποι χαχὰ πολλά.
 Τέτοιοι γὰρ ἔφη τὰς ἀνθρώπους πολὺ βελτίους γεγενῆσθαι,
 Καὶ τῷ πολέμῳ πολὺ νικησέην, τῶν ἐξ ὕμνοισιν ἐχούσας.
 Διὰ τῶν ὑμᾶς Λακεδαιμόνιοι τὴν εἰρήνην περὶ χαλῆνται,
 Καὶ τὴν Αἰγίαν ἀπαιτῶσι, καὶ τῆς νῆου μὲν ἐκείνης,
 Οὐ φροντίζουσ', ἀλλ' ἵνα τῶν τὸν ποιητὴν ἀφελόνται.
 Ἀλλ' ὑμεῖς τοι μή ποθ' ἀφήσῃτ', ὡς κωμωδήσῃ τὰ δίχμα.
 Φησὶν δ' ἡμᾶς πολλὰ διδάξειν ἀγάθ' ὥστ' εὐδαίμονας
 εἶναι,
 Οὐθωπεύων, ὅθ' ὑποπίνων μοισοῖς, ὅτ' ἐξαπατῶντων,
 Οὔτε πανουργῶν, οὔτε χατάρδων, ἀλλὰ τὰ βέλπετα δι-
 δάσκων.

Πρὸς

*Sedebatis: sin palpano pingues dixisset, Athenas,
Pro isthoc vno verbo magnum apuarum erat indeptus
honorem.*

*Hæc qui fecit, fuit omnis vestra fortuna vtilis autor,
Populumq; docuit populares moderarier vrbis habenas.
Equidem, qui tributum vobis pendunt, ex vrbibus istis,
Huc veniunt, studio visendi insignem pietate Poëtam:
Qui, quæ æquissima sunt, cum vitæ & capitis discrimine
dixit.*

*Adeo verò latè pro talibus ausis fama vagatur:
Vt Rex Persarum, quando torquebat Lacedæmone
missos.*

*Primò ex illis quæsierit, qui nauibus essent potiores:
Postea de nostro artifice: quibus meritò conuicia dicat.
Nam rex aiebat, eos factos esse ex hac re meliores;
Et si hunc in consilium admittant, domituros omnia
bello.*

*Propterea ad pacem vos Lacedæmonij inuitant: sibi quæ
orant*

*Æginam restitui: non quod tanti faciant maris oram:
Sed, quòd Crisopbanem cupiunt ex illa auferre Poë-
tam.*

*Vos autem ne linguatis; vii iustum is per pulpita dicat.
Multa bona se ait docturū, ut dein viuatis in vrbe beati:
Non assentando, non fraudando, non stipendia dando,
Non ludificando, non laudando, sed optima quæque pro-
bando.*

Hæc

ARISTOPHANIS

Πρὸς ταῦτα Κλέων καὶ παλαμάδω,
 Καὶ πᾶν ἐπ' ἐμοὶ τελευτέω.
 Τὸ γὰρ εὐμετ' ἐμοῦ, καὶ τὸ δίκαιον,
 Ζύμμαχον ἔσται, καὶ μὴ ποθ' ἄλω,
 Περί τιν' πόλιν ὦν, ὥς ῥ' ἐκείνῳ
 Δῆλός καὶ λακοχρετύχων.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ἦ.

Χο. Δεῦρο μοῦσ' ἐλθέ φλεγυρὸν πυρὸς ἔ-
 χουσα, μὲν ὅτ' εἶπον ὅτ' Ἀχαρνική,
 Οἷον ἐξ αἰγρέων ὀρινίνων,
 Φέφαλ' αἰήλατ' ἔρα-
 ριζόμεν' ἔγεία ῥιπίδι,
 Ἦνικ' ἐπανθρακίδες ὥσι πῶδ' ἀκείμηναι.
 Οἱ δὲ θάσιαν ἀνακυκλῶσι λιπῶδ' ἀμπυχαί.
 Οἱ δὲ μάπτουσιν, οὐ-
 πω σοβαρὸν ἐλθέ μέλ' ὅτ',
 Εὐτόνον ἀγροϊκότονον,
 Ὡς ἐμέ λαβῶσα τὸν δημότιν.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ ΣΤΙΧΩΝ ΕΚΚΑΙΔΕΚΑ.

Τετράμετροι Τροχαϊκοί.

Χο. Οἱ γέροντες οἱ παλαοί, μεμφόμεθα τῇ πόλει.
 Οὐ γὰρ ἀξίως ἐκείνων ὦν ἐναυμαχίσταμεν,
 Γηρομοσχέμεν ὑφ' ὑμῖν, ἀλλὰ δὴνὰ πάσχαμεν,
 Οἱ πνες γέροντας ἀνδρας ἐμβαλόντες ἐς χεφάς,
 Ὅτ' ἐπὶ νεανίσκων ἔατε κατὰ γέλασθ' ῥητόρων
 Οὐδὲν ὄντας, ἀλλὰ κωφοὺς, καὶ παρεξηλημνύους,

Οἷς Πο-

*Hic Cleo nihil inausum linguat,
 Nihil intentatum in me faciat.
 Mecum decus & fas: pia jura
 Me comitantur: nunquam ego capiar
 Ob Rempubl. ut ille cinadus
 Fœdissimus ac metuendus.*

S T R O P H E.

*CHOR. Huc ades Musa nitidis facibus
 Lucida, sonora Dea, Acharnica,
 Ceu fauilla alta, carbonibus
 Quæ resilit, excita le-
 Vi celeris aëris flamine:
 Quando super igne fuerint posita fercula.
 Pars ubi mero Thasio apuas rotant:
 Pars cibos pinsitant.
 Sic rapidum ades melos, &
 Quod bene & agreste sonet,
 Tu modò prehende herum me tuum.*

EPIRRHEMA VERSVVM SEDECIM.

Septenarij Trochaici.

*CHOR. Nos senes vetusti ciuitatem hanc accusabimus.
 Non enim dignè pro nauali pugna, quam fecimus,
 Pascimur senecta atate, sed patimur nefaria.
 Quippe nos viros senes in ius permittitis rapi:
 Atque à junioribus deludier oratoribus, (uanidos:
 Tanquam homines neutros, nihili, nauci, prorsumq; e-*
E:

ARISTOPHANIS

Οἷς Ποσειδῶν ἀσφάλφος ὄσιν, ἡ βακτηρία
 Τον τρεῖζοντες δὲ γήρας, τῷ λίθῳ πρῶτος ἐταρῶν,
 Οὐχ ὄρωντες ὕδεν, εἰμὴ τ' δίκης τιῷ ἡλύγιον.
 Ὅ δ' ἐνεαίᾳς ἐαυτῷ πονοδείσας ξυμνηροῖν,
 Ἐς τὰ χεῖρα παῖς, ξυμπίπτοντες ἰσχυροῖς τοῖς ῥήμασι:
 Καὶ τ' ἀνελκύσας ἐρωτᾷ. σκανδαλὴθ' ἰσῆς ἐπὶ τῶν
 Ἄνδρα Τιθωνόν, ἀπαράτητον καὶ ἀεὶ ῥατῶν, καὶ κυκῶν.
 Ὅδ' ὑπὸ γήρας ματαρῦζέ, καὶ τ' ὄφλων ἀπ' ἑλπίας.
 Εἵτα λύζει καὶ δακρυῖ, καὶ λέγει πρὸς τοὺς φίλους,
 Οὐ μ' ἐχέτω σπὸν ῥαία, τὸτ' ὄφλων ἀπ' ἑλπίας.

ΑΝΤΩΔΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ 1α.

Χο. Ταῦτα πῶς εἰκότα γέροντ' ὀπολέ-
 σαι, πολὺν ἀνδρα, πρὸς κλεψύδραν,
 Πολλὰ δὲ ξυμπονήσαντα καὶ
 Θερμὸν ὀπομορξάμενον,
 Ἀνδρὶκὸν ἰδρῶτα δὴ καὶ πολὺν,
 Ἀνδρ' ἀγαθὸν ὄντα μαρτυροῦν πρὸς τὸ πόλιν.
 Εἵτα μαρτυροῦν μὲν ὅτ' ἦμεν ἐδιδόκομεν.
 Νῦν δ' ὑπ' ἀνδρῶν πονη-
 ρῶν σφόδρα διωκόμεθα,
 Καὶ τα πρῶτα λισκόμεθα,
 Πρὸς τὰ δὲ πῶς αἰτερεῖ μαρτυρίας.

ΑΝΤΕΠΙΡΡΗΜΑ ΣΤΙΧΩΝ 17

Τετράμετροι Τροχαϊκοί.

Τῷ γὰρ εἰκὸς ἀνδρα κυρὸν, ἡλίκον Ὀγκυδίδην

Ἐξο-

Et q
 At i
 Sug
 Sed
 Ex p
 Pò d
 Gra
 Ille
 Sing
 Quo

CHO
 Vert
 Quil
 Tery
 Sape
 Qui a
 Nos
 Pers
 Nun
 Et p
 Et qu

Igitur
 neu

Et quibus, Neptuni tutoris loco, sit scipio.

*At nos murmurantes, cum senio constitimus, in Pnyci
Suggestu, nihil videntes præter umbram iustitiæ.*

Sed iuuenis, dum sibi metipsum patrocinarier studet:

Expeditè agit omnia, & rotunda verba copulat;

Pòst seductos retrò interrogat, & laqueo verbi capit;

Grandæuum senem perturbans, vellicans & territans,

Ille labra mordet, & multatus cedit è foro,

Singultit, lacrymat, queriturq; amicis, & dicit gemens:

Quo libitinam oportebat me emere, hoc multatus abeo.

ANTODE ET ANTISTROPHE.

CHOR. Hæc decet prouidum abolere senem,

Vertice nitente, prope clepsydram:

Qui laborauit, & ferrido

Ter sit aquam ab ore grauem

Sæpenumero, ut virum condecet:

Qui arma radiante Marathone tulit impiger.

Nos quidem alios prius in orbe Marathonio

Persecuti sumus:

Nunc ab alijs premimur,

Et patimur, & capimur:

Et quis homo tentet his obloqui?

ANTEPIRRHEMA VERSVVM 16.

Septenarii Trochaici.

*Igitur æquum est, ut vir hic incurruus & coata-
neus*

XX

Intereat

ARISTOPHANIS

Ἐξολέομαι συμπλακέντα τῇ σκυτῶν ἐρημίας:
 Τῷδε τῷ Κηφισοδήμῳ τῷ λάλῳ ξυγέρῳ.
 Ὡστ' ἐγὼ μὲν ἠλέησα, καὶ πομορξάμιλλ' ἰδὼν,
 Ἄνδρα φρεσὺν τιμὴν ὑπὲρ ἀνδρὸς τοξότου κυκλώμενον.
 Ὃς μὰ τ' Δῆμῳ τε' ἐκείνῳ ἠνίκη' ἰὼ Θυκυδίδης,
 Οὐδ' αὖ αἰτιῶν τ' Ἀχαμαίραδ' ἰὼς ἠνέσχεται,
 Ἀλλὰ χατετάλασσε μὲν αὖ φρεσὶν ἐν ἀθλοῖς δέχεται.
 Κατεβόησε δ' αὖ κεκραγὼς, τοξότας πεισχυλίοις,
 Πειρετόξενος δ' αὖ αὐτὸν ὅ πατρὸς τὸς ξυμψεύεις.
 Ἀλλ' ἐπὶ δὴ τὸς γέροντας οὐκ ἔαθ' ὑπὲρ τύχην,
 Ψηφίσασθε χωρὶς εἶναι τὰς γραφάς, ὅπως αὖ ἡ
 Τῷ γέροντι μὲν γέροντι καὶ νῶτος ὁ ξυμψεύς:
 Τοῖς νέοις δ' εὐρύφραστο καὶ λάλῳ χῶ κληνίου
 Καὶ εὐλαύνῃ γὰρ τοιοῦτον: κλέω φύγη τις ζημιουῖ
 Τὸν γέροντα τῷ γέροντι, τὸν νέον δὲ τῷ νέῳ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ

Σκηνὴ πρώτη.

ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ ΜΟΝΟΣ.

Τεῖμεβοι Ιαμβίκοι.

Ὅροι μὲν ἀγορὰς εἰσιν οἷδε τῆς ἐμῆς,
 Ἐνταῦθα ἀγορεύειν τοῖσι Πελοποννησίοις.
 Ἐξεσι, καὶ Μεγάρουσι, καὶ Βοιωτίοις,
 Ἐφ' ὧτε πωλεῖν φρεσὶς ἐμὴ, Λαμάρχω δὲ μή.
 Ἀγορευόμενος δὲ τῆς ἀγορᾶς κατὰ τὴν ἀμην.

Τρεῖς

*Intereat Thucydides, in Scythica solitudine,
Cum suo Cephisodemus caufidico loquaculo.*

*Ego certe misertus sum, & lacrymas absterfi: cum vi-
rum*

*Grandaeum viderem vexari à liétore pessimo;
Qui, quando ille adhuc erat Thucydides, ita me Ceres
Adamet; ne quidem ipsam Achæam sustinisset cōmodè.
Sed prima statim lucta vicisset Euathlos decem,
Et clamando superasset ter mille ministros publicos,
Tum patris cognatos fixisset sagittis undique.
Quia verò vos non finitis dormire nos senes: agè
Decernite, iudicia ve seiungantur, & posthac seni.
Patronus senex, edentulus, iuueni iuuenis fiet,
Garrulus, latian: qualis est hic gnatus Clinia.
Quin etiam hinc expellere oportet, & si fugiat quispiam,
Mulare: atque isthuc iuuenem à iuvene, & senem à seno
perpeti.*

ACTVS III. SCENA I

DICAEOPOLIS SOLVS.

Senarij Iambici.

H*I limites statuti sunt fori mei;
In hoc negotiari Peloponnesijs,
Megarensibus & Bæotijs iam nunc licet:
Vt mihi venundent, quæ volunt, non Lamachæ.
Annona verò præfectos hîc ordino*

Xx 2

Tres

ARISTOPHANIS

Τρεῖς τὸς λαχόντας, τὸς δ' ἱμάντας ἐκλεῶνται
 Ἐνταῦθα μήτε συκοφαντίας εἰσίστω,
 Μήτ' ἄλλ' ὅς τις Φασισανὸς ἔστ' αἰήρ.
 Ἐγὼ δὲ τ' σήλιον χαθ' ἡμῶν ἐσφισάμην,
 Μὲτ' ἡμῶν ἵνα γήσω φανεράν ἐν τῇ ἀγορᾷ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ

Σκίλων δευτέρω.

ΜΕΓΑΡΕΥΣ, ΚΟΡΑΙ.

ΑΓΟΡΑ' ἢ Ἀθαιάς χαῖρε, Μεγαρεῦσιν φίλα.
 Ἐπόθου τυναὶ τ' φίλιον ἄνθρωπον ματῆρα,
 Ἀλλ' ὦ πόνηρα κόβια γ' ἀθλίου πατρὸς
 Ἀμύβετε ποτὶ αὐτὸν μάδ' ὅταν, αἴχ' εὖρῃ τέπα.
 Ἀκούετον δὴ, ποτέ χετ' ἐμὴν τὰν γαστέρα:
 Πότερα, περὶ αὐτῶν χεῖρ' ἔδωκετ' ἢ περὶ νῆα κακῶς;
 Κό. Περὶ αὐτῶν, πεπερασμένω.
 Με. Ἐγὼ νῆα καυτὸς φημι, τίς δ' οὐτως αἰὶς;
 Ὃς ὑμέκ' ἐφάρμαγε φανεράν ζαμίαν.
 Ἀλλ' ἐπὶ γὰρ μοι μεγαλειότης μαχανά.
 Χοίροι γὰρ ὑμὲν σκευάσας, φασὶν φέρειν.
 Περὶ θεοῦ τὰς δὲ τὰς ὀπλὰς τῶν χριείων,
 Ὅπως δὲ δοξεῖτ' ἡμῶν, ἐξ ἀγαθῆς υἱός.
 Ὡς ναὶ τὸν Ἑρμᾶν εἰσφύσσειτ' οἴκαδ' ἡμῶν,
 Τὰ τὰ τὰ περὶ αὐτοῦ τὰς λιμῶν κακῶς,
 Ἀλλ' ἀμφότερα καὶ τὰ δὴ τὰ ῥυτῆα,
 Κἢ περὶ τὸν σάκκον ὧδ' ἐσφάμεν.
 Ὅπως δὲ χρυλλίζετε καὶ κοίσετε,
 Χήσετε φανὰ χριείων μυτηκῶν.

Ἐγὼ

*Tres sorte lectos: loracapio de lepris.
 Huc ne quis ingreditur Sycophanta, neu
 Alius, quicumque Phasianus vir fiet.
 Ego ad columnam, iuxta quam fœdus iniij,
 Transeo, ut illam in foro conspicuam collocem.*

ACTVS III. SCENA II.

MEGARICVS, PVELLAE.

S Alue forum Citicum, optatum Megarensibus;
 Ego te expetessebam medijs fidius, quasi
 Matrem. ô puellæ miserae pessimi patris,
 Accedite ad placentam, sicubi se offerat:
 Audite, ventrem mihi probè huc aduertite:
 Venite, an esurire vultis postmodum?

Pv. Venire, vanire.

Me. Hoc idem & ego dico, sed quis ita bardus fiet,
 Qui vos emat, sibi damnum manifestarium?

*Sed est Megaricum machinamentum nunc mihi.
 Nam vos larua induam, & pro procis afferam.*

Agè circundate manibus has porcorum ungulas,

*Atque, ut videamini è bona scrophasata,
 Per Mercurium (si modò redieritis domum)*

Primò famem experiemini malam malè.

*Sed & suilla hac applicate rostra, cum
 In saccum hunc sic irrepite: grunnite, in super
 Coissate, & porcarum vocem emittite,*

ARISTOPHANIS

Ἐγὼν δὲ χαρυξῶνα Δικαιόπολιν, ὅπα
Δικαιόπολις; ἢ λῆς τρίασθαι χροίαι;

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ
Σκηνὴ τρίτη.

ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΜΕΓΑΡΕΥΣ,
ΚΟΡΑΙ

Τὶ αἶψα μεγαεικός. Με. ἀγροῦσόντες ἤκορον.
Δι. Πῶς ἔχετε. Με. Ζήτα πῶς ἀνέμει ποτὶ πῦρ.

Δι. Ἀλλ' ἡδύτοιν ἢ τὸν Δι' ἰὺ αὐλὸς παρῇ.

Τίδ' ἄλλο τράπηθ' οἱ Μεγάρῳις νυν; Με. οἷα δὴ.

Ἀλλὰ γὰρ ὅχα μύγα τινόφει ἐμπορεύομαι.

Ἄνδρες τρεῖς βλοῖ τῶτ' ἔτραπεθον τῇ πόλει.

Ὅπως τάχα καὶ χάκιτ' ἀπολοίμεθα.

Δι. Αὐτίκ' ἄρ' ἀπαλλάξεσθε τραπεζαίαν. Με. Σαμῶς

Τίδ' ἄλλο. Δι. μεγάρῳι, πῶς ὁ σῖτος ὤνιθ.

Με. Παρ' αἰμὲ πολυτίμαίθ', αἰτῶ τοὶ θεοί.

Δι. Ἀλας οὐ φέρεις; Με. ὅχ' ὑμῆς αὐτῶν ἀρχαί.

Δι. Οὐδὲ σκόροδα; Με. ποῖα σκόροδ' ὑμῆς, ὦν αἰ

Ὅκ' ἐσβαλεῖτε τῶς ἀφραγῶνι μύες,

Πάσσαι τὰς ἀγλίστας ἐξορύσσετε;

Δι. Τίδ' αἰ φέρεις; Με. χοίροις ἐχόνγα μυτιχάς.

Δικαιόπ. Καλῶς λέγεις, ὅτι δὲ ξον. Μεγάρ. ἀλλὰ μὰν
καλαί,

Ἄντηνον αἰ λῆς ὡς παχεῖαι καλαί.

Δι. Τεσσά

*Quasi mysticam: ego accersam Dicaopolin, ubi
Dicaopolis? an porcas tibi mercari lubet?*

ACTVS III. SCENA III.

DICAEOPOLIS, MEGARICVS,
PVELLAE.

Q*Vid Megaricus? ME. negociatum venimus.
DI. Quomodo valetis? ME. esurimus apud focos.
DI. At suaue hoc, si tibi cenae adsit, per Iouem.
Quid aliud geritis vos Megarenses? MEGA. hoc quæ-*
dem.

*Sed quando illinc discessimus, primarij
In vrbe consules hoc faciebant, uti
Pereamus & celerrimè, & deterrimè.*

*DI. Citò ergo liberabimini à malis. ME. cedò:
Quidenim aliud? DI. quanti frumentum venditur
Megaris? ME. in magnopretio est, sicut & Dei.
DI. Sale mne fers? ME. annon vos domini estis salis?
DI. Nulla allia? ME. quænam allia? quorum vos sci-*
licet,

*Quoties velut mures terreni irrumpitis,
Capita paxillo effoditis. DI. quid mercimonij
Igitur fers? MEGARICVS. porcas mecum apporto my-*
sticas.

DICAEO. Pulchrè dictis, agè ostende. ME. sunt certè ad-
modum

Pulcra: sustolle, si placeat, ut quàm corpore

ARISTOPHANIS

Δι. Του πὶ π' ἔγωγ' ὁρᾷ σμα. Με. χοῖρ' οὐαὶ Δία.

Δι. Τὶ λέγεις σὺ ποδαπῇδ' ἥσ' χοῖρ' οὐ. Με. μεγαλειᾷ.

Ἡ οὐ χοῖρ' οὐ ἔσθ' ἄδ'. Δι. Ὅκ' ἐμοί γε φαίνεται.

Με. Οὐδ' ἴνα; θᾶδε τ' ἔδδε τὰς ἀπιστίας,

Οὐ φαπὶ τόνδε χοῖρ' ἴν' ἔμην, ἀλλὰ μὰν

Αἰλῆς, αἰεὶ δου νῦ μοι αἰεὶ θυμιπιδῶν ἁλῶν

Αἰ μὴ' ἐν οὐτ' οὐ χοῖρ' οὐ ἐλλὰ ἀν νόμῳ.

Δι. Ἀλλ' ἐστὶν αἰθρῶ πρῶγε. Με. ναὶ τὸν Διοκλέα,

Ἐμάχα, σὺ δένιν ἤμεναι πινὸς δεκείς,

Ἡ λῆς ἀκούσαι φθεγχομένης; Δι. ἢν τὸς θεοὺς

Ἐγώ γε. Με. φωνὴ δὴ σὺ τ' ἀχέως χοιρίδιον,

Οὐ χεῖρα σιγῆς ὡ καὶ κίτ' ἀπολόμενα,

Πάλιν τύγ' ἀποισῶ, ναὶ μὰ τὸν Ἑρμαῖ οἴκαδ' οὐ.

Κό. Κοί, κοί.

Με. Αὐτὰ ἔτι χοῖρ' οὐ. Δι. νῦν γε χοῖρ' οὐ φαίνεται.

Ἀτὰρ ἐκ βαφείσγε, κύαδος ἔσται πέντ' ἔτ' ἔτι.

Με. Σάφ' ἴσθι ποτὶ αὐτὰν ματέρ' εἰχαδ' ἵσεται.

Δι. Ἀλλ' ἔδδ' ἔστιν ὅστις ἔστιν αὐτῇ. Με. σαμὰν.

Πᾶθ', ἔχ' ἔστιν ὅστις ἔστι. Δι. κέρκον ὅκ' ἔχ'.

Με. Νέα γὰρ ἔστιν, ἀλλὰ δελφακουμένα,

Ἐξ εἰ μεγάλαν τέχην παχεῖαν κερυθράν.

Ἀλλ' αἶψά περ λῆς, ἄδετοι χοῖρ' οὐ καλὰ.

Δι. Ὡς ξυγείης ὁ κύαδ' οὐ αὐτῆς θάτερον.

Με. Ὅμομα πρὶα γὰρ ἔστι, κῆκ' αὐτὸ παρ' ὅς.

Αἶδ' αὐτὰ παχεῖν, καὶ ἀναχνοαιθῆν' ἐν τριχί,

Κάλλιπός ἔστι χοῖρ' οὐ Ἀφροδίτη γύφν.

Δι. Ἀλλ' οὐχὶ χοῖρ' οὐ τῇ φροδίτῃ γύεται.

Με. Οὐ

*Obeso & pulcro sint videas. DI. quid hoc rei? (cedò,
ME. Porca est, me Iuppiter. DI. quid ais? cuius est,
Hæc porca? ME. Megarica: annon porca est. DI. mi-
hi secus*

*Apparet. ME. non indignum hoc est? videte quæ
Sint hæc incredulitas, porcæ non esse ait.*

At, si lubet, depone tu mecum sales

*Thymotritos, an non porca hæc fiet, & quidem
Græcorum lege. DI. porca hominis? ME. per Dioclem*

Mea est. tu cuius illam esse putas? an cupis

Audire grunnientes. DI. ita volo, per Deos.

ME. Vocem porcellæ ede ocyus: caue sileas,

Malè perditæ, aut, per Hermen, referam te domum.

Pv. Coi, coi.

ME. Hæc porca est. DI. apparet nunc porca scilicet:

Sed adultus & quinque annorum cunnus mihi est.

ME. Certò scias, quòd matri hæc exæquabitur.

*DI. At sacrificari isthæc nequit. ME. quid dum nequit
Sacrificari? cedò. DI. quia caudam non habet.*

*ME. Iuencula est: sed ubi perfecta ætate erit,
Habebit ingentem, & satis crassam, & rubram.*

Sed si educare voles, pulcra hæc porca est tibi.

DI. Ut vnus cunnus alteri cognatus est.

ME. Quia ex eadem matre, & vno sunt patre.

At cum pingues fuerint, & hirtis crinibus,

Tum Veneri sacrificare porcæ erit optimum.

DI. At Veneri porca sacrificari non solet.

ARISTOPHANIS

Με. Οὐ χοῖρος; Ἀφροδίτα, μόναν δαμνόνων
Καὶ γίνεταί γε τὰνδε τῶν χοίρων τὸ κρῖς,
Ἄδισον, αὐτὸν ὁδὸν ἐμπεπαρμένον.

Δι. Ἦδη δ' αἶνευ τῆς μητρὸς ἐαδίσειεν αὖ.

Με. Ναὶ τὸν ποτείδαν, αὐτὸν καίνευσεν τῷ πατρί.

Δι. Τίδ' ἐαδίει μάστιγα; Με. πάνθ' ἄχα διδάσκει

Αὐτὸς δ' ἐρώτη. Δι. χοῖρε, χοῖρε. Κό. κοῖ κοῖ.

Δι. Τρώων αὖ ἐρεβίνθοις; Κό. κοῖ κοῖ.

Δι. Τί δ' αὖ φιδάλεως ἰσχάδας; Κό. κοῖ κοῖ.

Δι. Τί δέ, σὺν τρώων αὐτὸς αὖ; Κό. κοῖ κοῖ.

Δι. Ὡς ὅξυ πρὸς τῆς ἰσχάδας κεκράγατε.

Ἐνεχράτω πῖς εἶδοιεν τῷ ἰσχάδων,

Τοῖς χριεῖδοισιν, ἄρα τρώωνται; Βαβαῖ,

Οἷον ῥοφιάζουσ' ὥ πολυτίμηθ' Ἡράκλεις,

Ποδατὰ τὰ χριεῖ ὡς τρασασαῖα φαίνεται.

Ἀλλ' ἔχι πάσας κατέτρεχον τὰς ἰσχάδας.

Με. Ἐγὼ γὰρ αὐτῷ τὰνδε μίαν ἀνελόμαν.

Δι. Νῆ τὸν Δί'. ἀσείωνε τὰ βοσκήματα,

Πόσου ὀρίωμά σοι τὰ χριεῖδια λέγε.

Με. Τὸ μὲν ἔτερον τέπων, σκορόδων τρεῖς παλίδες.

Τὸ δ' ἄτερον αἴλῃς, χοῖνικος μόναν ἀλῶν.

Δι. Ὡνήσωμά σοι, πρὶς αὐτῶ. Με. ταῦτα δὲ

Ἑρμ' ἐμπολαῖε, τὰν γυναικα τὰν ἐμῶν,

Ὅντι μὲν ἰσχυρά, πάντ' ἐμαυτῷ ματῖρα.

ΔΡΑΜΑ

ME. Non porca? immo soli Veneri ex Dīs omnibus,
Et harum porcarum caro fit suauissima,

Cum figitur veru. DI. num sine matre comedunt?

ME. Per Nuptunum, etiam sine patre. DI. quid potissimum

Comedunt? ME. quicquid dederis. sed tute interroga.

DI. Porca, porca. PV. coi¹, coi¹.

DI. Comedis né ciceres & mentas. PV. coi¹, coi¹.

DI. Quid autem? an caricas comedis? PV. coi¹, coi¹.

DI. Quid ergo? an ficos deuoras? PV. coi¹, coi¹.

DI. Quàm clarè ad caricas grunniſtis; efferat

Huc aliquis caricas domo hſce porculis.

Numquid eas comeditis? papa, quanto vorans

Cum ſtrepitu! proh magne Hercules; è quo ſolo

Sunt hæ porcellæ? quàm voraces succulæ?

Atqui non omnes deuorarunt caricas.

ME. Ego hanc vnā illis ſubtraxi modò caricā,

DI. Urbana & lepida ſunt hæ pecudes. per Iouem;

Quanti iſtas emero à te porcellas, cedò?

ME. Harum alterā alliorum manipulo, alterā

Vno ſalis chanice: ſiquidem volueris.

DI. Emam abs te; agè manedum iſt hīc. ME. vcinam, &

Mercuri

Negotiator, tantūdem vxorem meam,

Meamq; matrem vendere liceat mihi.

ARISTOPHANIS
ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ
Σκίων τελευτή.

ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ, ΜΕΓΑΡΕΥΣ,
ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ.

ΑΝθρωπε, ποδαπός; Με. χοιροπόλας, μεγαλειός.
Συ. Γὰ χοιρίδια ποίνων; ἐγὼ φανῶ ὅτι
Πολέμια καὶ σέ. Με. τὸτ' ἐκεῖν, ἢ καὶ πάλιν
Ὅτε φανῶ καὶ τῶν κακῶν ἀμυνέμεν.
Συ. Κλάων μεγαλείς, σὺ δὲ ἀφής τὸν σάκος;
Με. Διχμόπολι, Διχμόπολι, φαντάζομαι.
Δι. Ὑπὸ τῆς, τίς ὁ φαίνων σ' ὅστις. Με. οἶδ' ἀγροειόμοι.
Δι. Γοῖς συκοφαντας οὐ θύραζ' ἐξείρξετε;
Τὴν μαθὼν φαίνεις ἀνευ θρυαλίδος.
Συ. Οὐ γὰρ φανῶ τὴς πολεμίους; Δι. κλάων γε σὺ
Εἰ μὴ τέρωσε συκοφαντήσης ἴων.
Με. Οἷον τὸ κακὸν ἐν ταῖς ἀγῶναις τὸτ' ἐνί.
Δι. Θάρρει μεγαίει; ἀλλ' ἤς τὰ χοιρίδι' ἀπέδου
Τιμῆς, λαβὲ ἑαυτὴ τὰ σκόροδα καὶ τὰς ἄλλας,
Καὶ χαῖρε πολλά γ'. Με. ἀλλὰ μὴ σὺ δὲ πτωχεύεις.
Δι. Πολυπαραγμοσιώης νυνὲς κεφαλὴν τέρεποιτ' ἐμοί.
Με. Ὡ χοιρίδια πφρῆσθε χάρις τῷ πατρός
Παίην ἐφ' ἀλὶ τὰν μάζαν, ἀλλὰ τίς διδῶ.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ καὶ.

Χο. Εὐδ' ἀμονεῖ γ' ἀνθρωπος, σὺ δὲ ἤκουσας οἱ ἀρεταῖαι
Τὸ ἀγα-

ACTVS III. SCENA IV.

SYCOPHANTA, MEGARICVS,
DICAEPOLIS.

HEus tu; cuiâs es? *ME. porculator Megaricus.*

*SY. At ego quadruplator sum, qui te jam deferam,
Cum porculis, quasi hostes. ME. hòc illud: redit
Eòdem, vnde & prima mali labes exiitit.*

SY. Malè Megarissabis. non mittes sacculum?

ME. Dicaèpoli, Dicaèpoli, accusor miser.

*DI. A quo? quis ille quadruplator? ME. heus praesides
Fori. DI. Cur Sycophantas non expellitis
Forâs? quid tu quadruplare sine funalibus?*

*SY. Non deferam hostes? DI. malè multaberis: nisi
Abeas, & tua negotia alibi exerceas.*

ME. Quale hoc in vrbe Atheniensium malum 'E?

*DI. Bono animo es Megarice: & quo pretio porculas
Mibi vendidisti, hoc cape, sales & allia.*

Vale multum. ME. hoc nostrâ non fert mos patria.

DI. Vah curiositas hæc; in meum caput

Illud vale redundet. ME. ô mea pocula

Nunc intus sollicitamini etiam sine patre,

Vt panem cum sale edatis, si quis det modò.

STROPHE.

*CHO. Beatus hic homo 'E: non audisti quorsum insti-
tutum*

Euadat

ARISTOPHANIS

Τὸ παῖγμα τῷ βυλεύματι· καρπώσεται γὰρ αὐτὸ
 Ἐν τῇ γοῇ χαθήμεναι,
 Καὶ εἰσὶν τὶς κτησίας,
 Ἡ συκοφαντίας ἄλλαι, οἱ
 μῶζων καὶ δεῖται.
 Οὐδ' ἄλλαι αὐτῶπων ὑποφώνων σε πημανεῖται,
 Οὐδ' ἐξομώξεται φρέσιν τὴν εὐρυφωκτίαν σοι,
 Οὐδ' ὥπαι Κλεωνύμω·
 Χλαῖναν δ' ἔχων φαίην, δίδει,
 Κούξω τυχὼν ὑπερβολῶς,
 Δικῶν αἰαπλήσῃ.
 Ὅ δ' ἐντυχὼν ἐν τῇ γοῇ πρὸς σοὶ βαδίζων·
 Κρατῖναι, αἰεὶ κεκαρμῆμον μοιχρὸν, μᾶα μαχαίρῃ
 Οὐδ' ὁ πρὸς πόνηρ αὐτέμων
 Ὁ ταχὺς ἄγαν τὴν μουσικίην
 Ὁ ζωνχακὸν, τῇ μασχαλῶν,
 Παῖς πρὸς τραγασαίου.
 Οὐδ' αὖτις αὐτὸ σε σκώψεται παύσων ὁ παμπόνηρ,
 Λυσίτρατος τ' ἀγορὰ χαλαργέων ὄνειδος,
 Ὁ πρὸς αὐτοῦ τοῖς χακοῖς
 Ῥιγῶν τε καὶ πφῶν αἰεὶ.
 Πλεῖν ἢ τριάκονθ' ἡμέρας
 Τοῦ μὲνός ἐχέσθαι.

ΔΡΑΜΑ

Euadat hoc negotium? si uictum iste consequetur

Vir, in foro qui confidet:

Et si quis intret Ctesias;

Aut Sycophanta reprobus,

Mærens residebit:

Nec quisquam alius opsonando damnum tibi inferet.

nec

Tibi insculpet suam Prepis Cinediam nefandam,

Ne te premet Cleonymus:

I, lana amictus splendida:

Nusquam incidens Hyperbolus

Te luce replebit.

Nec obuius tibi in foro occurret Cratinus ille,

Qui semper est Cinedicè consus ab una macherae

Nec consceleratus Artemo,

Arte expeditus Musica,

Hircum sub alis malè qui olet,

Ex patre caprino.

Sed neque conuicijs incesset te Pauso scelestus,

Neque in foro Lysistratus opprobrium Cholargico-
rum:

Qui mala profundè cogitans,

Subinde friget & esurit,

Plusquam triginta per dies,

Quous propè mense.

ACTVS

ARISTOPHANIS
ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ
Σκηνὴ πρώτη.

ΒΟΙΩΤΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ.

Ἰ. Τῷ Ἡρακλῆς, ἕκα μόνον τὰν τύλαν κακῶς.
Κατὰ θού τὴν γλᾶχον ἀπέμαίς ἰομυρία,
Ἵμέσδ' ὅσοι θάβαν αὐλητὰ πάρα,
Τοῖς ὀφείοις φυστῆτε τὸν ὠρεκτὸν κυῖος.
Δι. Παῦ' ἐς κόρυμβας, οἱ σφῆκες σὺν δ' ὑπὸ τῷ θυρῶν;
Πόθεν ὠρεσέπαι οἱ κακῶς ἀπολούμενοι
Ἐπὶ τινὶ θύραν μοι χαμεῖδ' εἰς, βομβαύλιοι.
Βοι. Νῆ τὸν Ἰόλαον ὅτι χαίρεις αἶν' ὧ ξένη:
Θείβαν γὰρ φυζάντες ἐξόπισθ' ἐμου,
Καὶ τ' αἴψαι τὰς γλᾶχον ἀπέκλιξαν χαμαί.
Ἄλλ' εἴπ' βούλῃ ὠρίασο τῷ, ἐγὼ φέρω,
Τῶν ὀρταλίων, ἢ τῷ τετραπέρσλιδων.
Δι. ὦ χαῖρε κολλικοράγε βοιωπίδιον.
Τὶ φέρεις; Βοι. ὅσ' ἔσ' αὐτὰ γὰρ βοιωτοῖς ἀπλῶς,
Οἰγανον, γλαχὴ, ψάθους, θρυαλλίδας,
Νάσσας, κολοιοὺς, ἀπαιγὰς, φαλαείδας,
Τροχίλους, κολύμβους. Δι. ὥσπερ εἰ χιμῶν ἄρα
Ὀρνιθίας ἐς τινὶ ἀγορᾷ ἐλήλυθας;
Βοι. Καὶ μὰν φέρω χαῖνας, λαγῶς ἀλώπεκας,
Σχάλοπας, ἐχίνας, ἀγελούρας, πυκτίδας,
Ἰκτίδας, ἐνύδρους, ἐσχέλους κωπαίδας.
Δι. ὦ περπνότατον σὺ τέμαχος ἀνθρώποις φέρων,
Δός μοι ὠρεσέπειν, εἰ φέρεις τὰς ἐσχέλους.

Βοι. Πρέσ-

Sine

ACTVS IV. SCENA I.

BOEOTVS, DICAEOPOLIS.

Sciat Hercules: callum peperit mihi hic labor,
Depone tu pulegium placide Ismenia:

At vos, qui adestis, Thebani tibicines,

Agite offe is inflate podicem canis.

DI. Ebi in malam rem: non ibitis ab ostio

Vos vespæ? unde aduolârunt hæc malè perditæ

Mihi ad ostium, bombisonæ volucres Cheridis?

BOE. Per lolaum, ex animi sententia, mi homo.

Nam ponè qui flant, Thebani tibicines

Sunt, & flores pulegij abiecerunt humi;

At si lubet, aliquid istorum eme, quæ huc afferro,

Aliquid gallinarum, aut cicadarum, mi homo.

DI. Dî te saluum velint, amâbo, Bæote mi,

Buccellarum vorator: quid fers mercium?

BOE. Quicquid boni Bæoti simpliciter habent,

Storeas, pulegium, origanum, verbasculum,

Anates, phalarides, regulos, monedulas,

Colymbos, attagenas. **DI.** ergo tu, velut

Hybernus ad forum venisti ornithias.

BOE. Quin etiam lepores, vulpes, anseres fer

Talpas, feles, pyctidas, erinaceos,

Pluuiiales icthidas, anguillas Copaicas.

DI. Euge mi homo, qui tam dulce fers tomaculum:

Sine alloquar, si quas anguillas fers mihi.

Ty

BOE.

ARISTOPHANIS

Βοι. Πρέσβευε πενήκοντα καπαίδων κοράν,

Ἐκβαθι τῷδε κήπι χάρητα τῷ ξένῳ.

Δι. Ω φιλότατη σὺ καὶ πάλα ποθουμένη,

Ἥλθες ποθεῖν μὲν τευ γωδικοῖς χοροῖς,

Φίλη δὲ Μορύχῳ δμῶες ἐξενέσχετε,

Τὴν ἐσχάραν μοι δ' εὖρο καὶ τὴν ῥιπίδα,

Σκέφαδε παῖδες τὴν αἰεῖσιν ἐσχέλι,

Ἦκουσαν ἔκτῳ μόλις ἔτ' ποθουμένη,

Προσείπατ' αὐτὴν ὦ τὴν ἀντραχας δ' ἐγὼ

Ἵμιν παρέξω τῆςδε δ' ξείνης χάριν.

Ἀλλ' ἔσπερ' αὐτὴν, μηδὲ γὰρ θαιῶν ποτι

Σοῦ χεῖς εἴλω ἐντελευτασμένης.

Βοι. Εμοὶ δὲ τιμὰ τῆςδε πᾶ γενήσεταί.

Δι. Ἀγροῶς τέλει ταύτῃ γέπου δώσης ἐμοί,

Ἀλλ' εἴπ' πολλοὺς πάνδε τῶν ἄλλων λέγε.

Βοι. Ἰῶγα ταῦτα πάντα. Διχαμέω. Φέρε πόσου λέ-

γῆς;

Ἦ φορπὶ ἔπερ' ἐνθενδε κεῖσ' ἄξεις ἰών.

Βοι. Ὅπ' γ' ἐὼδ' Ἀθαίαις, ἐν Βοιωτοῖσι δὲ μή.

Δι. Ἀφύας ἄρ' ἄξεις θριάμβου φαινεχάς,

Ἦ κέραμον. Βοι. ἀφύας ἢ κέραμον, ἄλλ' ἐντ' ἐκεῖ.

Ἀλλ' ὅπ' παρ' ἀμὴν μὴ, τῶςδε αὖ πολὺ.

Δι. Εγὼ δα, τοίνυν συκοφαντῶν ἔξαγε,

Ὡς ὅτ' κέραμον ἐνδοσάμβου. Βοι. νῆ πὼ Σιώ.

Λάβοιμι μὲντ' αὖ κέρδ' ἀγαθόν, καὶ πολὺ

Ἄσπ' πίτακον, ἀλιτρίας πολλὰς πλέων.

Δι. Καί

BOE. Heus quinquaginta virginum Copaidum
Maxima natu, exi & gratificare huic hospiti.

DI. Carissima anguilla & dudum optatissima:
Grata aduenisti tam Trygædicis choris,
Quam cara Morycho. famuli efferte huc illicet
Craticulam & follem mihi; videte hanc optimam
Anguillam, quæ toties optata cùm foret:

Vix demum sexto anno aduenit: pueri mei
Alloquimini ipsam. ego prunas vobis porrigam,
Vel hospitalitatis causa: huc huc eam.

Nam ne quidem abs te esse velim, mortuus licet,
Vbi tu probè cum betis assata fueris.

BOE. Sed pretium pro anguilla vnde reddetur mihi?

DI. Hanc tu dabis nomine portorij mihi.

Sed an quid reliquarum venale est mercium?

BOE. Immò hæc omnia. DI. cedo, quæti singula aestimas?

Aut vin' tu alias auferre hinc merces pro tuis?

BOE. Quidquid Athenis est, quod non sit Bæotijs.

DI. Vin' ergo apuas emere à nobis Phalericas,

Aut vrceum? BOEOT. vrceum, aut apuas? at sunt
ibi

Etiam: quæ verò apud nos non sunt affatim,
Illorum magna hæc copia est. DI. noui Hercule,

Ægè Sycophantam expecta, & velut vrceum

Constringe. BOE. per Iouem: quippe lucri plurimum

Hinc fecerim, si duxero pro simia,

Multis referta, furtiis & fraudibus.

Ty

2

DI.

ARISTOPHANIS

Δι. Καὶ μὲν ὁδὶ Νίκαρχος ἔρχεται φανών.

Βοι. Μικρός γὰρ μάκος οὗτος. Δι. ἀλλ' ἀπανηχάκον.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

ΝΙΚΑΡΧΟΣ, ΒΟΙΩΤΟΣ, ΔΙΚΑΙΟ-
ΠΟΛΙΣ, ΧΟΡΟΣ.

Τεῖμεθοι.

Ταυτὴ πίνθη τὰ φορπὶ ὅθι; Βοι. τῷδ' ἐμὰ,
Θεία φειγῆτω Ζεὺς. Νί. ἐγὼ τοίνυν γ' ὁδὶ
Φάινω πολέμια ταῦτα. Βοι. τί δ' αἰχμὰς παθόν,
Ὅρα πεπτοῖσι πόλεμον ἦρ᾽ ἔχ' ἡ μάχαν;
Νί. Καὶ σέ γε φανῶ πρὸς τοῖςδε. Βοι. τί ἀδικήμην;
Νί. Ἐγὼ φράσω σοι τῷ περὶ τῶν χαλκῶν,
Ἐκ τῶν πολεμίων εἰς ἀγρὸς θρυαλίδας.
Δι. Ἐπὶ τα φάνεις δῆτα λεία θρυαλίδας;
Νί. Αὕτη γὰρ ἐμώρησεν αὐτὸ νεώριον.
Δι. Νεώριον θρυαλίδας; Νί. οἶμαι. Δι. πίνι πρὸς;
Νί. Ἐνθὺς αὖ ἐς Πίφλου αἴηρ Βοιωτῶν;
Ἄφας αὖ ἐς πέμψεν ἐς τὸ νεώριον,
Δι. ὕδρορροὰς ἐπιτηρήσας μέγαν.
Κεῖθεν λάβοιτο τῷ νεῶν τὸ πῦρ ἅπαξ,
Σελαροῖντ' αὖ αἰνέη. Δι. ὦ χάρις, ἀπολύμνε,
Σελαροῖντ' αὖ ὑπὸ Πίφλου τε καὶ θρυαλίδος;
Νί. Μαρτύρομαι. Δι. συλλάμβαν' αὐτὰ τὸ σῆμα,
Δός μοι φορυτὸν, ἵν' αὐτὸν εἰδήσας φέρω.

Ὡς τῶν

DI. *Quadruplator hic Nicarchus, commodè aduenit.*

BOE. *Parua statura hic est. DI. sed magna malitia.*

ACTVS III. SCENA II.

NICARCHVS, BOEOTVS, DICAEO-
POLIS, CHORVS.

Senarij.

C *Vius sunt mercimonia hæc? BOE. mea quippe sunt,
Aduecta Thebis, nôrit Iuppiter. NI. bona hæc
Hostilia sunt; ego quadruplor. DI. quid hîc mali
Tibi obigit, ut bellum suscipias contra aues?
NI. Ego deferam te cum auibus. BOE. quid passus es in-
iuriæ?*

NI. *Dicam tibi, horum spectatorum gratia;
Ex hostibus importas ad nos funalia.*

BOE. *Num deferas me propter hæc funalia?*

NI. *Hoc vnicum, facile nauale incenderit.*

BOE. *Nauale ab vno funali? NI. autumo. BOE. quo-
modo?*

NI. *Quia si in frumentum ponat vir Bœotius,
Pòst apprehensum in nauale hîc immiserit,
Observato Aquilonis flatu, per aqua tubos.*

*Tum si flamma ignis corripiat naues semel,
Mox vniuersa luceant. DI. malè perditæ,*

An ex frumento & funali vno luceant?

NI. *Protestor hanc iniuriam. DI. os ei comprime.*

Da tortilem mihi funem, ut colligem, & deluc

ARISTOPHANIS

Ὡς τὸ κέραμον, ἵνα μὴ χαλαρῇ φορέμενθ'.

Χο. Ἐνδύσων ὡ βέλπετ' ὦ ξένω χαλῶς
 Γινώ ἐμπολιὺ οὐτως, ὅπως αἰ μὴ φέρων χατάξῃ.

Δι. Εμοὶ μελήσῃ ταῦτ', ἐπεῖτοι καὶ φοφεῖ
 Λάλοντι καὶ πυροῖράγες, καὶ ἄλλως θεοῖσιν ἐχθρόν.

Χο. Τί θέσεται ποτ' αὐτῷ.

Δι. Πάγχετον ἄγ' ἔστα,
 Κρατὴρ χακῶν, περιπλήρη δικῶν.
 Φάινειν ὑπευθυνοῖς, λυχνῶχος καὶ κύλιξ,
 Τὰ δράγματ' ἐγκυθῶσαι.

Χο. Πῶς δ' αἶ πεποιθήει τις ἀγ-
 γείω τοι ἔγωγε ξέμενθ' κατ' οἰκίαν,
 Τοσὸν δ' αἰεὶ φοφοῦμι.

Δι. Ἰσχυρόν ἐστιν ὧ γὰρ, ὥς-
 τ' οὐ καὶ χαλαγείη ποτ' εἰ-
 τὸρ ἐκ ποδῶν

Καποκῆρα κρέματόγε.

Χο. Ἢδη χαλῶς ἔχῃ σοι.

Βοι. Μέλλω γέ τοι θεεῖδ' εἶναι.

Χο. Ἀλλ' ὦ ξένων βέλπεται σιω-

θεύειζε, καὶ τὸν λαβῶν,

Πρόβαλλ' ὅπου βέβλη φέρων

Πρὸς πάντα συκοφαντῶν.

Δι. Μόλις γ' ἐνέδησα τὸν χακῶς ἀπολέμενος,
 Λίρου λαβῶν τὸν κέραμον ὡ Βοιώτιε.

Βοι. Ὑπόκυπτε τὰν τύλαν ὡ Ἰομυίχε,

Χ' ὅπως κατοιόςῃς αὐτὸν ὡ λαβέμενθ'.

Παίπτος

Quendam vrceum portem, ne rumpatur miser,
 Dum geritur. CH. colliga hospiti mercem hanc bene,
 Mi amice, ne confringat, gestitans mercem malignam.
 DI. Hæc res mihi curæ erit: quandoquidem tinnit hic
 Quiddam streperum, & igni ruptum, & aliâs crudele
 Diis.

CH. Quem cedit huic in vsum?
 DI. Ad omnia utile hoc vas
 Erit, malorum plurimum
 Crater, trapetum litium:
 Fax in reis quadruplandis, & calix in hæc
 Republ. obruenda.

CH. At quomodo fidat aliquis
 Huiusmodi vasi, in domo
 Sic perpetim strepenti?
 DI. Satis validum est, ut ne cito
 Frangatur, si modò capite
 Misso deorsum,
 Suspenderetur in pedes.

BOE. Volo metere deinceps.
 CH. Ah mi hospes hunc vnà meto:
 Prehende nequam: proijce;
 Quocumque lubet, illum abripe,
 Ad cuncta Sycophantam.

DI. Vix colligavi tandem hominem male perditum,
 Sustolle & accipe vrceum Bæotie.

BOEO. Humerum hæc inclina Ismeniche, & da sedulo

ARISTOPHANIS

Πάντως μὲν οἷσ' ἔδ' ἐν ὑγίαις: ἀλλ' ὅμως
Καὶ τὸ κεραυνὸν ἄγων τὸ φορπύον,
Εὐδαμονήσας συκοφαντῶν γ' οὐνεχα.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκλιῶν τρίτη.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΟΥ ΛΑΜΑΧΟΥ,
ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ.

Τεῖμεβοι.

Δ. Ιχθυόπολι. Δι. τίς ἐστὶ, τί με βαρύνεις; Ἀγ. ὅτι
Ἐκέλευσε Λάμαχος σε ταύτης τ' δραχμῆς,
Εἰς τὰς χάς αὐτῷ μετὰ δουλοῦ αὐτῶν κιχλῶν,
Τειῶν δραχμῶν δ' ἐκέλευε κοπᾶν ἑξήλιν.
Δι. Ὁ ποῖός οὗτος Λάμαχος τίς ἐστὶν ἑλιν.
Ἀγ. Ὁ δ' φησὶ, ὅς τε λαλῶν, ὅς τε τὴν Γοργόνα
Πάλλει κεραδαίνων τρεῖς κατὰ σκίους λόφους.
Δι. Οὐκ αὖτ' ἐμὰ Δι' εἰδοῖν γέ μοι τίς ἀσπίδα
Ἀλλὰ ἐπὶ τρεῖς λόφους κεραδαίνετο.
Ἦν δ' ἑπολιγαῖνη, τὰς ἀγορεύουσας καλῶ.
Ἐγὼ δ' ἐμαυτῷ τὸδε λαβὼν τὸ φορπύον,
Εἴς με ὑπὸ πτερυγῶν κιχλῶν ἐκοψέχον.

ΣΤΡΟΦΗ ΣΤΙΧΩΝ ΙΖ.

Χο. Εἶδες ὦ, εἶδες ὦ,
Πᾶσα πόλις τὸν φρόνιμον ἄνδρα τ' ὑπὸ σοφον,
Σπῆσαι μένον, ἐμπορικὰ ζήματα διεμπολῶν,
Ὡν τὰ μὲν, ἐν οἰκίᾳ
Χρήσιμα, τὰ δ' αὖτ' ἐπὶ χλιαρὰ κατεοδίειν,

Αἰτό-

*Operam, ut asportes: nil prorsus boni feres:
Veruntamen hanc si mercem lucro apposueris:
Beatus eris, vel sycophantûm gratia.*

ACTVS IIII. SCENA III.

NVNCIVS LAMACHI, DICAEOPOLIS.

Senarij.

Dicaepoli. *Di. quis es? cur me vocas? Nv. quia
Iussit te Lamachus pro istâ drachma ad Choas
Secum impertire turdos, & drachmis tribus
Venundari cupit anguillam Copaicam.
Di. Quis ille Lamachus, qui anguillam postulat?
Nv. Vir terribilis, patiens ærumnæ; Gargona
Qui concutit, & tres umbrosas cristas vibrat.
Di. Non, per Iovem, etiamsi clypeum duit mihi:
Sed ille super falsamenti cristas vibret.
Sin turbas excitat, ædiles voco illicet,
Hanc ego mihi ipsi mercem accepi. & nunc sub his
Turdorum & merularum alis ingredior domum.*

STROPHE VERSVVM 17.

CHOR. *Omnis vrbs, omnis vrbs,
Quantum hic homo prouidus, & vsque sapiens, vides;
Fœdera parat, coëmit apta, lucra mercium;
Quorum aliqua sunt domi
Vtilia: quedam opus & nos edere, dum*

Ty 5

Sponte

ARISTOPHANIS

Αὐτόματα πάντ' ἀγαθὰ, τῷ δέ γε πορίζεται.
 Οὐδέ ποτ' ἐγὼ πόλεμον οἶκαδ' ὑπεδέξομαι,
 Οὐδέ παρ' ἐμοὶ ποτὲ τὸν ἀρμόδιον ἄσεται,
 Συγχαλακινεῖς, ὅπ' παροΐνιθ' αἰνέρευ,
 Ὅσπ' ἐπὶ πάντ' ἀγαθ' ἔχοντες ἐπικωμάσας,
 Εἰργάσατο πάντα χαλὰ, καὶ νέεσθε, καὶ ξέχεθ',
 Καμάχετο, καὶ πρὸς ἐπὶ πολλὰ πρὸς χαλκὸν ἔμμου:
 Πίνε, καὶ τάχιστα, λαβὲ τίμωδε φιλοποσίαν,
 Τὰς χεῖρας ἥπτε πολὺ μᾶλλον ἐν τῷ πυρὶ
 Ἐξεχέθ' ἡμῶν βίαν τὸν ἥνον ἐκ τῆς ἀμπελων,
 Τὰ δ' ἐπὶ τὸ δειπνῶν ἅμα, καὶ μέγαλα γε φρονεῖ.
 Τὸ βίου δ' ἐξέβαλε δῶμα τὰ πέρα πρὸς τὴν θυρῶν.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΩΠΗΝ.

Δι. Ω κύριδι τῇ χαλῇ καὶ χεῖρι τῆς φίλαις.
 Ζωῶντο φεῖρα γαλήνη,
 Ὡς χαλὸν ἔχουσα τὸ πρὸς ὥπον ἄρ' ἐλάττανες.
 Πῶς αὖ ἐμὲ καὶ σέ τις ἔρωσ' ξυμπαγὰ λαβὼν,
 Ὡς πρὸς γε χαμμένθ' ἔχων σέφανον αἰνέμεων.
 Ἡ παυγερόντιον ἴσως νεόμικας με σύ,
 Ἀλλὰ σε λαβὼν τρία δοκῶν' αὖ ἐπὶ πρὸς βαλεῖν.
 Πρῶτα μὲν αὖ, ἀμπελίδος ὄρχον ἐλάσαι μακρόν:
 Εἴτα πρὸς τὸνδε νέαν μοσχίδια σκυλίδων,
 Καὶ τὸ τρίτον, ἡμελίδος ὄρχον ὁ γέρον ὀδὶ,
 Καὶ πρὸς τὸ χρεῖον ἅπαν ἐλαΐδας ἐν κύκλῳ:
 Ὡς τ' ἀλείφειται σ' ἀπ' αὐτῆς καὶ μετὰ τῆς νεμύιας.

ΔΡΑΜΑ.

Sponte sua ad hunc modò hominem
Omnia bona afluunt.
Numquam ego domum recipiam armicreperum Deum;
Numquam apud Acharneas is Harmodion accinet,
Inter hilares madidus, atque petulans scyphos.
Ille ubi mero grauidus incidit in optimos
Olim agricolas: nocuit, omnia bona eruit;
Arma tulit: & licet eum alloquerer: hem bibe,
Conside, animiq; cyathum beneuoli cape:
Ille tamen imposuit ignibus ridicas,
Et merum effudit manu violenta è nostris vitibus.
Sed sapit hic ad genium, vt ad reliqua maxime.
Nam boni epuli specimen ala dat ad ostium.

SYSTEMA PER PERICOPEN.

DIC. O Veneris atque Charitum socia: litium
Compositio decens:
Quàm tibi venusta facies? quid ita tecta eras?
Quomodo Cupido me aliquis tibi iugauerit:
Qualis hic, in æde, roseo capite pictus es?
Mène ita vietum aliquod esse senium rata es?
Sed tria mihi his videor adijcere commoda:
Inserere posse foueis capita vitium:
Iungere nouas calcolas inibi ficuum:
Dénique satiua quoque germina propaginum
Ponere; & in ordinem oleas ferere toto agrq;
Ambo vt vngamur oleo, Luna circa silentia.

ACTVS

ARISTOPHANIS
 ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ
 Σκλιών τετάρτη.

ΚΗΡΥΞ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΧΟΡΟΣ.

Τεῖμεβοι καὶ Δίμετροί τε καὶ Ἀνακρέοντες.

ΑΚέετε λεῶ, καὶ τὰ πάτρια τὰς χάς
 Πίνειν ὑπὸ τῷ σάλπιγγι, ὅςδ' αὖ ἐκπίη
 Πρώπτος, ἀσκὸν Κτησιφῶντος λήψεται.
 Δι. ὦ παῖδες, ὦ γυναῖκες, ὅκ' ἠκούσατε;
 Τί δρᾶτε; τῷ κήρυκος ὅκ' ἀκούεται;
 Ἀναβράχεται, ἐξοπᾶτε, τρέπεται, ἀφέλκεται
 Τὰ λαγῶα, τὰ χέως τὰς σφαίρους ἀνείρεται.
 Φέρε τὰς ὀβελίσκους, ἵν' ἀναπείρω τὰς κίχλας.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ῒ

Χο. Ζηλῶ σε τῆς εὐδελίας,
 Μᾶλλον δὲ τῆς εὐωχίας,
 Ἀνθρώποις τῇ παρούσης.
 Δι. Τί δὴτ' ἐπέδαν τὰς κίχλας
 Ὅπωμύντας ἤδητ'.
 Χο. Οἶμά σε καὶ τῶτ' εὖ λέγην.
 Δι. Τὸ πῦρ ἵπποσκάλευε.
 Χο. Ἦκουσας ὡς μαγφεικῶς,
 Κομφῶς τε καὶ δειπνητικῶς,
 Αὐτῶγε ἀφαικονεῖται.

ΔΡΑΜΑ.

ACHARNENSES.
ACTVS IIII. SCENA IV.
PRAECO, DICAEPOLIS,
CHORVS.

359

Senarij, & dimetri, itemq; Anacreontij.

A *Vdite populi; congios more patrio
Ebibite sub tubæ sonum: qui congium
Ebiberit, primus Ctesiphontis utrem auferet.
DI. Opueri, ô mulieres, non audiuiſtis hoc?
Quid agitis? non audiuiſtis præconem? agè
Lixate, affate, vertite, detrahite à veru
Lepores nunc illico: corollas nectite.
Verna tu aſſer mibi ut figam turdos, puer.*

STROPHE.

CH. *Mirror tuam prudentiam,
Conuiuijꝑ gratiam,
Heic inſtituti, amice.
DI. Quid ſi meas auiculas
Aſſas videre detur?
CH. Et te hoc bene dicere arbitror.
DI. Exuſcita focum igne.
CH. Audin' verba culinaria:
Ut ſcité, ut cænatoriè
Inſeruiat ſibi ipſe?*

ACTVS

ARISTOPHANIS
ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ
Σκλιυή πέμπη.

ΓΕΩΡΓΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΧΟΡΟΣ

Οἱμοι τάλας. Δι. ὦ Ἡράκλεις τίς ἔτοσί;
Γε. Ἀνὴρ κακοδ αἰμάτων. Δι. χεῖρ σ' αὐτὸν νυνὶ πέπυ.
Γε. ὦ φίλ' ἄγε: ἀποδ' αἶμα γὰρ εἰσί σοι μόνω,
Μέβησον εἰρήνης τί μοι χάιν' πέντ' ἔτη.
Τι ἔπαθες; Γε. ἐπετείβειν ἀπολέσας τὴν βόε.
Δι. Πόθεν γ'; Γε. ἀπὸ φυλῆς ἔλαβον οἱ βοιώποι.
Δι. ὦ τρισκακοδ αἰμάτων, εἴ τα λευκὸν ἀμπέχῃ;
Γε. Καὶ ταῦτα μὲν τοι νῦν Δι' ὥς ὦρ' μ' ἐξεφένω.
Ἐν πασι βολίτοις. Δι. εἴ τα νυνὶ τὸ δέφ.
Γε. Ἀπόλωλα, τὴν φθαλμῶν δακρύων τὴν βόε.
Ἄλλ' εἴ τι κήδ' ἔδερκέτ' ἐφυλασίου,
Ἵπάλ' ἔφον εἰρήνην μετὰ φθαλμῶν τὰ χεῖ.
Δι. Ἄλλ' ὦ πόνηρ' ἔδ' ἡμοσιεύων τυγχάνω.
Γε. Ἴθ' ἀντιβόλῳ σ' ἵν' ὥπως κομίσωμαι τὴν βόε.
Δι. Οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ κλαῖε πρὸς τὴν πιπάλου.
Γε. Σὺ δ' ἀλλὰ μοι σαλασμὸν εἰρήνης εἶα,
Εἰς τὸν χαλαμίσκον ἐκτάλαξον τῆλονί.
Δι. Οὐδ' ἀντρίβιλικὸν γέ, ἀλλ' ἀπὼν οἴμας εἶποι.
Γε. Οἱμοι κακοδ αἰμάτων, τοῖν γεωργῶν βοῦδοι.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ἱ.

Χο. Ἀνὴρ ἀνέυρηκέ π' ταῖς

Σπον-

ACTVS IV. SCENA V.

AGRICOLA, DICAEOPOLIS,

CHORVS.

VÆ mihi misero. Dī proh Hercules: quis hic?

AGRI. Homo miser. Dī. in te ipsum met hoc dictum puta.

AG. O carissime, quia soli tibi sunt fœdera;
Metire aliquid pacis mihi in quinquennium.

Dī Quid accidit mali? AG. amisso bouum iugo

Miserè affligor Dī quis ademit? AG. è Phyla modò

Bœotij abauxêre. Dī ô te ter miserum, agè

Verò. an tu propter hanc miseriam albatu es?

AG. Et hi quidem erant. qui me nutribant, per Iouem,

Omni fimo bubulo. Dī. & qua re nunc indiges?

AG. Oculos elisi dum amissos boues fleo.

Sed siquid Dercetam curas Phylatum,

Agè inunge oculos mihi pace tua nunc illicet.

Dī. Homo miser, ego medicinam non exerceo

Gratis. AG. fac obsecro, ut recuperem meos boues.

Dī. Fieri haud potes. verum implora tu Pittalum.

AG. Agè vnicam tantum pacis stillam mihi

In hoc specillum instilla, quaeso. Dī. ne quidem

Tantillum. sed abi hinc directè in malam crucem.

AG. Heu me miserum; heu aratores boues meos.

ANTISTROPHE.

CH. Aliquid vir hic commentus est,

Quod

ARISTOPHANIS

Σπονδαῖσιν ἡδύ: κοῦκ ἔοι-
 κεν οὐδενὶ μετὰδῶσθιν.
 Δι. Κατάχῃ σὺ τ' χορδῆς τὸ μέλι,
 Τὰς σπηπίας γάθωνε.
 Χο. Ἦκου(ας ὀρθιασμάπων;
 Δι. Ὅπ᾽ αὖτε τὰ ἔχέλφα.
 Χο. Ἀποκτενεῖς λιμῶ με καὶ
 Τοὺς γείτονας, κνίασῃ τε καὶ
 Φωνῇ τοιαῦτα λάσκων.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ Σκίλων ἑκτη.

ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΠΑΡΑΝΥΜΦΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

Ὅπ᾽ αὖτε ταυτὶ καλῶς ξανθίζεται.
 Πα. Διχαμόπολι. Δι. πῖς ἔτοσί, πῖς οὔτοσί;
 Πα. Ἐπερφε πῖς σοι νυμφίῳ ταυτὶ χεῖρα,
 Ἐκ τῶν γάμων. Δι. καλῶς ποιῶν ὅς τις ἄρ' ἔω.
 Πα. Ἐκέλευε δ' ἐλθέαι σε τῶν κρέων χάριν,
 Ἵνα μὴ στρατεύοιτ', ἀλλὰ βινοίη μύλων,
 Ἐς τὸν ἀλάβατρον, κύαθον εἰρμύνης ἑῖνα.
 Δι. Ἀπόφερ', ὅπόφere τὰ κρέα, καὶ μή μοι δίδου,
 Ὡς σὺ καὶ ἐλθέαμι χιλίων δραχμῶν.
 Ἄλλ' αὐτῇ, πῖς ἔστιν; Πα. ἡ νυμφεύτρια,
 Δεῖται ὡς καὶ τὸ νύμφης τί σοι λέξαί μόνω.
 Δι. Φέρε δὴ, τί σὺ λέγεις, ὥς χαλοῖον ὧ θεοί
 Τὸ δέημα τὸ νύμφης, ὃ δ' εἴται μου σφύδρα,
 Ὅπως αὖ οἰκουρῇ τὸ πέθ' τῆ νυμφίου.

Φέρε

Quod commodum sit fœderi:

Sed nil daturus ulli eſſe.

Di. Infunde tu mel lactibus,

Et ſepias probè aſſa.

(H. Audisne verborum impetus?

Di. Anguillæ aſſentur iſtæ.

CH Tu me atque vicinos fame

Nunc enecabis, de bono hoc

Nidore garriendo.

ACTVS IV. SCENA IV.

DICAEPOLIS, PARANYMPHVS,

CHORVS.

Aſſate vos hæc & probè rubefacite.

PA. Dicaopoli. Di. quis iſthic eſſe? quis iſthic eſſe?

PA. Has carnes ad te mittit ſponſus quiſpiam

E nuptijs. Di. pulchrè facit iſte, quiſquis eſſe.

PA. Pro his iuſſit te ſibi in hunc alabaſtrum infundere

Cyathum vnicum pacis: ut à turba bellica

Immunis, ſeſe cum ſponſa oblectet domi.

Di. Aufer carnes, aufer: neque des eas mihi.

Nam pro mille drachmis non infunderem tibi.

Sed quanam hæc eſſe? PA. pronuba, quæ ſponſæ nomine

Aliquid tibi ſoli dicere iam neceſſe habet.

Di. Agè, tu, quid dicis? quàm ridicula, prob Deum,

Iſthæc peritio ſponſæ: quò t me rogar,

Ut ſaltem ſponſi mentula maneat domi.

Zz

Fer huc

ARISTOPHANIS

Σποῦδα ἄσιν ἡδύ: κοῦκ ἔοι-
κεν οὐδενὶ μετὰ δώσῃ.

Δι. Κατάχρησ' ἡ χορδῆς τὸ μέλι,
Τὰς σιπίας γάθευε.

Χο. Ἦκου(ας ὁρθ)ισμάπων;

Δι. Ὅπῃ τὰ Ἰχθύα.

Χο. Ἀποκτενεῖς λιμῶ με καὶ

Τοις γείτονας, κνίσσῃ τε καὶ
Φωνῇ τοιαῦτα λάσκων.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ
Σκηνὴ ἕκτη.

ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΠΑΡΑΝΥΜΦΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

Ὁ Παῖς ταυτὶ καλῶς ξανθίζεται.

Πα. Διχαμόπολι. Δι. πὶς ἔτοςί, πὶς οὐτοςί;

Πα. Ἐπεὶ ψέπῃ σοι νυμφίῳ ταυτὶ χεῖρα,

Ἐκ τῶν γάμων. Διχαλῶς ποιῶν ὅς τις ὄν.

Πα. Ἐκέλευε δ' ἐλθέαι σε τῷ κρείων χάρειν,

ἵνα μὴ στρατεύοιτ', ἀλλὰ βινοίη μένων,

Ἐς τὸν ἀλάβαφρον, κύαθον εἰρήνης ἔνα.

Δι' Ἀπόφ' ἐρ, ἄποφ' ἐρε τὰ κρέα, καὶ μή μοι δίδου,

Ὡς οὐκ αὐτὸ ἐβγάμη χιλίων δραχμῶν.

Ἄλλ' αὐτῇ, πῶς ἔστιν; Πα. ἡ νυμφεύσις,

Δεῖται ὅτι τὸ νύμφης τί σοι λέξαι μόνω.

Δι. Φέρε δὴ, τί σὺ λέγεις, ὡς γελοῖον ὦ θεοὶ

Τὸ δέημα τ' νύμφης, ὃ δ' εἶτά μοι σφίδρα,

"Ὅπως αὖ οἰκουρῇ τὸ πέθ τῷ νυμφίου.

Φέρε

Quod commodum sit fœderi:

Sed nil daturus ulli eſt.

DI. Infunde tu mel lactibus,

Et ſepias probè aſſa.

(H. Audiſne verborum impetus?

DI. Anguillæ aſſentur iſtæ.

CH Tu me atque vicinos fame

Nunc enecabis, de bono hoc

Nidore garriendo.

ACTVS IV. SCENA IV.

DICAEOPOLIS, PARANYMPHVS,

CHORVS.

Aſſate vos hæc & probè rubefacite.

PA. Dicaopoli. DI. quis iſthic eſt? quis iſthic eſt?

PA. Has carnes ad te mittit ſponſus quiſpiam

E nuptijs. DI. pulchrè facit iſte, quiſquis eſt.

PA. Pro his iuſſit te ſibi in hunc alabaſtrum infundere

Cyathum vnicum pacis: vt à turba bellica

Immunis, ſeſe cum ſponſa oblectet domi.

DI. Aufer carnes, aufer: neque des eas mihi.

Nam pro mille drachmis non infunderem tibi.

Sed quænam hæc eſt? PA. pronuba, quæ ſponſæ nomine

Aliquid tibi ſoli dicere iam neceſſe habet.

DI. Egè, tu, quid dicis? quàm ridicula, proh Deum,

Iſt hæc petitio ſponſæ: quò t me rogat,

Vt ſaltem ſponſi mentula maneat domi.

Zz

Fer huc

ARISTOPHANIS

Φέρε δ' εὖρο τὰς σπονδάς, ἵνα αὐτῇ δῶ μόνῃ.
 Ὅπῃ γυνή τι τῷ πολέμου τ' ὀδὸν ἀξία.
 Ὑπεχ' ὥδε δ' εὖρο τοῦ ξάλεινον ὡ γυνίαι,
 Οἷδ' ὡς ποιῆται τὸ πο; τῇ νύμφῃ φάσον,
 Ὅταν γραπῶτας χαλὰ λέγωσι ταῖσι
 Νύκτωρ ἀλξέτω τὸ πέθ' τῷ νυμφίου.
 Ἀπόφερε τὰς σπονδάς, φέρε τίω οἰήρυσιν,
 Ἴν' οἶνον ἐσχεῶ λαβῶν, ἐς τὰς χάρας.
 Χο. Καὶ μὴν ὁδὶ πῖς τὰς ὀφρὺς ἀνεσπακῶς,
 Ὡς ὅτ' ἐπὶ δφνὸν ἀγγέλων ἐπείγεται.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκηνὴ ἐβδόμη.

ΑΓΓΕΛΟΣ, ΛΑΜΑΧΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟ-
 ΛΙΣ, ἕτερος ΑΓΓΕΛΟΣ.

Ἰ. ὦ πόνοι τε καὶ μάχαι καὶ λάμαχαι.
 Λά. Τίς ἀμφιχαλκοφάλαρα δώματα κτυπεῖ.
 Ἀγ. Ἰεῖαι σ' ἐκέλευον οἱ στρατηγοὶ τήμερον,
 Ταχέως λαβόντα τὰς λόχους καὶ τοὺς λόφους.
 Καὶ πῆτα τηρεῖν νιφόμηνον, τὰς εἰσβολάς.
 Ὑπὸ τὰς χάρας γὰρ καὶ χύπροις αὐτοῖσι πῖς
 Ἠγήειλε, ληστὰς ἐμβαλεῖν Βοιωτίους.
 Λά. Ἰὼ στρατηγοὶ πλείονες ἢ βελτίονες.
 Δι. Οὐδ' ἐνὰ μὴ' ἔξῃναί με μὴδ' ἑορτάσαι;
 Ἰὼ στρατευμα πολεμολαμαχαῖκον.
 Λά. Οἶμοι κακοδαίμων, καὶ ἄγγελος ἤδη σί μου;
 Δι. Βούλει μάχεσθαι νηρούῃ πεπραπίλω.
 Λά. Αἰ, αἰ, εἴαν οὐ κήρυξ ἀγγέλιον ἠγγελέ μοι.

Δι. Αἰ

*Fer huc mihi fœdera puer, ut huic soli duim.
 Quoniam mulier es, & indigna bello: agè
 Vas unguentarium tu suppone mulier,
 Nostin' quomodo hoc utendum? dicito
 Sponsæ, si quando conscribantur milites,
 Ut hac re noctu sponsi inungat mentulam.
 Aufer tu iterum fœdera, & urnam vinariam
 Cedo, ut capiam vinum atque infundam congijs.
 CH. Sed & hic supercilijs elatus huc pedem
 Inferte, quasi rem sit nunciaturus grauem.*

ACTVS IV. SCENA VII.

NVNCIVS, LAMACHVS, DICAEPOLIS,
 alter NVNCIVS.

E Hò labores, pugnae, lamae & lamachi.
 LA. Quis hîc circa domum ære phaleratam strepit?
 NV. Proficisci te iubent duces exercitus,
 Cum cristis & cohortibus hodie illicò:
 Et niue tectum cauere incursus hostium.
 Nam sub Choas, & Chytros quidam modò retulit
 Ipsis, latrones incurrere Bœotios.
 LA. Vah plures, quàm meliores militum duces,
 DI. Nonne hoc graue, ne licere an: è quidem Choas
 Agere? hei, militiam bellolamachaicam.
 LA. Hei misero mihi, numquid tu me ludibrio habes?
 DI. Vin' tu pugnare cum Geryone, quattuor
 Pinnis cristato? LA. ah ah, quod nuncium mihi
 Præcomodò nunciauit. DI. ah ah, quis mihi

ARISTOPHANIS

Δι. Αἰὲ, τίνα δ' αὖ μοι πρὸς βέχη πὶς ἀγγέλων.
 Ἄγ. ἔτερ. Διχαρόπολι. Δι. τί ὅστιν. Ἀγ. ἔτερ. ὅπτι δ' εἵπιοι
 Βάδιζε, τ' κίσιν λαβῶν καὶ τὸν χρᾶ. (ταχὺ
 Ὅ τ' Ἰονύσου γὰρ σ' ἱερεὺς μετὰ πέμπελαι,
 Ἄλλ' ἐγκόνει, δ' ἔπνείναι καὶ καλύψας πάλαι.
 Τὰ δ' ἄλλα πάντ' ὅστιν παρεσκευασμένα,
 Κλίνας, τράπεζαι, πρὸς κεφάλαια, τρώματα,
 Στέφανοι, μύρον, τραγήμαθ', αἶ πόρνα παρὰ,
 Ἄμυλοι, πλακουῦτες, σιζαμουῦτες, ἱτρία,
 Οῖον ἱερίδες, τὰ φίλταθ' ἀρμόδιον, καλαί.
 Ἄλλ' ὡς τάχιστα σωῦδε. Λά. κακοδαιμονίων ἐγώ.
 Δι. Καὶ γὰρ σὺ μεγάλῳ ἐπεχράσθαι τὸ Γοργόνα,
 Σύγκλειε, καὶ δ' εἵπιοι πὶς ἐνοικευσέτω.
 Λά. Παῖ παῖ φέρ' ἐξω δεῦρο τὸν γύλιον ἐμοί.
 Δι. Παῖ παῖ φέρ' ἐξω δεῦρο τὴν κίσιν ἐμοί,
 Ἄλας θυμίας οἷσε παῖ καὶ χρόμμου.
 Λά. Ἐμοὶ δὲ τεμάχη: κρομμύοις γὰρ ἄχθομαι.
 Θείον τείχεος οἷσε τὰ πρὸς δεῦρό μοι.
 Δι. Καί μοι δὲ δὴ σὺ παῖ θεῖον, ὁπλήσω δ' ἐκεῖ.
 Λά. Ἐνεγκε δεῦρο τὸ πῆρὸν τὸ κατὰ κράνους.
 Δι. Ἐμοὶ δὲ τὰς φάτας γε φέρε καὶ τὰς κίχλας.
 Λά. Καλόν γε καὶ λευκὸν τὸ τῆς σπουδοῦ πῆρὸν.
 Δι. Καλόν γε καὶ ξανθὸν τὸ τῆς φάτης κρέας.
 Λά. ὦ νῆρωπε, παῖσαι καὶ ταγαλῶν μου τῶ πλῶν.
 Δι. ὦ νῆρωπε, βέλῃ μὴ βλέπῃ εἰς τὰς κίχλας.
 Λά. Τὸ λοφείον ἐξένεγκε τῶ πρῶν λόφων.
 Δι. Καί μοι λεγάνιον τῶ λαγῶν δὸς κρεῶν.

Λά. Ἀλλ'

Accurrit nuncius, quidue affert huc rei.
Nv. alt. Dicaopoli. Di. quid es? Nv. alt. ad cœnam ce-
Abi, & cistam panariam fer, & choa; (leriter
Nam Liberi sacerdos te ad epulum vocat.
Sed propera; cœnaturis iam dudum in mora es.
Omnia parata sunt cetera, mensæ, tori,
Puluini, stragula, ferta, unguenta; sunt item
Præstò bellaria: præstò sunt meretriculæ,
Panes, placentæ, sesamontes, itria:
Tum deliciæ Harmodij, pulchræ tibicinæ.
Sed agè propera ocyùs. La. me miserum. Di. quippe tu
Magnam tibi ipsi vendicabas Gorgona.
Occlude, & cœnam mihi aliquis nunc apparet.
La. Puer, effer sportam militarem huc mihi foràs.
Di. Puer, huc cistam panariam mihi fer foràs.
La. Sales thymo intritos, & cepas fer mihi.
Di. Et mihi tomacula: nam cepas fastidio.
La. Salsamenti putris veterem adipem mihi.
Di. Et mihi da salsam adipem; ego assabo hîc eam.
La. Effer pennas è galea cristata mihi.
Di. Huc effer turtures & turdos tu mihi.
La. Pulchræ es & alba sanè penna passeris.
Di. Pulchræ es & flaua isthæc sanè caro turturis.
La. Ah mi homo, cessa ridere armaturam meam.
Di. Ah mi homo, vin' tu vultum ad turdos non vertere?
La. Loculamentum trium cristarum cedò mihi.
Di. Catinum leporinarum carniū mihi.

ARISTOPHANIS

Λά. Ἀλλ' ἢ τριχόρωπις τὸς λόφοις μου κατέφαγον.
 Δι. Ἀλλ' ἢ πρὸ δέπνου τιῶν μίμαρκεν κατέδομα.
 Λά. ὦ ἵθρῳπε βέλῃ μὴ πρὸς αἰχρὺν ἐμέ;
 Δι. Οὐκ· ἀλλ' ἐγὼ χῶ παῖς ἐρίζομαι πάλαι,
 Βέλῃ πειδῶσαι καπιτέψαι λαμάχῳ,
 Πόπρον ἀκρίδες ἡδὶόν' ὅστιν ἢ κίχλαι;
 Λά. Οἴμ' ὡς ὑβρίζεις. Δι. τὰς ἀκρίδας κείνῃ πολὺ.
 Λά. Παῖ παῖ, κατελών μοι τὸ δόρυ δεῦρ' ἐξω φέρε.
 Δι. Παῖ παῖ, σὺ δ' ἀφελὼν δεῦρο τιῶν χορδῶν φέρε.
 Λά. Φέρε τὸ δόρυ τοῦ ἀφελκύσσομαι τοῦ λυζόν,
 Ἐχ' ἀντέχου παῖ. Δι. καὶ σὺ παῖ τὸ δ' ἀντέχου.
 Λά. Τοὺς κελίβαντας οἷτε παῖ τῆς ἀσπίδος.
 Δι. Καὶ τῆς ἐμῆς τὸς κριβανίτας ἐκφέρει.
 Λά. Φέρε δεῦρο Γοργόνων τὸν ἀσπίδος κύκλον.
 Δι. Καί μοι πλακουῖτος τυρόνων τὸς δὲς κύκλον.
 Λά. Ταῦτ' ἔχεται γελῶς ὅστιν ἀνθρώποις πλατεῖς.
 Δι. Ταῦτ' οὐ πλακοῖς δῆτ' ὅστιν ἀνθρώποις γλυκεῖς.
 Λά. Κατάχῃ σὺ παῖ τούλαμον ἐν τῷ χαλκίῳ,
 Ἐνορῶ γέροντα δ' ἡλίας φευξέμενον.
 Δι. Κατάχῃ σὺ τὸ μέλι, καὶ νῆδ' εὐδὴλ' ὁ γέρων,
 Κλάφιν κελεύω Λάμαχον τὸν Γοργάσου.
 Λά. Φέρε δεῦρο παῖ θώρακα πολεμιστήριον.
 Δι. Ἐξαίρε παῖ θώρακα καί μοι τὸν χρᾶ.
 Λά. Ἐν τῷδε πρὸς τὸς πολεμίους θαρήσομαι.
 Δι. Ἐν τῷδε πρὸς τὸς συμπίτας θαρήσομαι.
 Λά. Τὰ σφάματ' ὦ παῖ δῆσον ἐκ τῆς ἀσπίδος.
 Ἐγὼ δ' ἐμαυτῷ τὸν γύλιον οἶσω λαβών.

Δι. Τὸ

LA. Nisi criniuori cristas meas exederint.

DI. Nisi ante cœnam farcimen ego deuorem.

LA. Mi homo: vin' tu tandem cessare me alloqui?

DI. Non sed ego & puer hic inter nos contendimus

Dudum. agè vin' Lamachi arbitrio permittere:

Vtrum locustæ, an turdi meliores sient?

LA. Ah quàm tu iniurius es. DI. locustas antefert.

LA. Puer. puer hastam deiice, & effer huc mihi.

DI. Puer. puer, intestinum adime: & effer mihi.

LA. Agè, integumentum huic hastæ deripiam, puer

Tene, retine. DI. & tu isthuc contrà retine puer.

LA. Fer clypei fulcra puer. DI. fer clibanarios

Tu mihi panes, fulcrum ventris mei puer.

LA. Fer huc mihi Gorgonitergum clypei circulum.

DI. Et mihi placenta caseitergum circulum.

LA. Non hæc coram hominibus lata est? irrisio?

DI. Non hæc coram hominibus placenta dulcis est?

LA. Infunde tu puer oleum scuto æreo:

Intus video senem fugiturum præ metu.

DI. Infunde tu mel. nam manifestus hic senex:

Egoplorare iubeo Gorgonium Lamacbum.

LA. Huc effer mihi puer lorica bellicam.

DI. Huc effer lorica mihi puer, meum choa.

LA. Hac ego contra hostes lorica armabor truces.

DI. Hoc ego contra conuiuas armabor choë.

LA. Puer clypeo meo alligato stragula:

Ego integumentum ipsius capiam & mecum feram.

ARISTOPHANIS

Δι. Τὸ δ' εἶπ' ἄν' ὦ παῖ δῆσον ἐκ τῆς κίτιδος,
 Ἐγὼ δὲ φοιμάποιον λαβὼν ἐξέρχομαι.
 Λό. Γλυῦσσι δ' αἶρου, καὶ βαδίζ' ὦ παῖ λαβὼν,
 Νίξ, βαβαῖα, χαίμεν τὰ τράγματα.
 Δι. Αἶρου τὸ δ' εἶπ' ὅν, συμποτῆς τὰ τράγματα.

ΠΡΟΩΔΟΣ ΚΩΛΩΝ Ζ

Χο. Ἴτε δὴ χαίροντες ἐπὶ τραπαινί,
 Ὡς αἰομοίαν ἔρχεσθ' ὁδοῖν.
 Τῷ μὲν πίνην τεφανώσα μὲνῶ,
 Σοὶ δὲ ῥιγῶν τι τρωφυλάττειν,
 Τῷ δὲ, καθεύδῃ μετὰ παιδίσκης
 Ὀραγοτάτης,
 Ἀναξίβο μὲν πετὸ δ' εἶνα.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ΙΒ.

Ἀντίμαχον τὸν ψακίδος,
 Τὸν ξυλχαφῆ, τὸν μελέων, τὸν ποιητῶν,
 Ὡς μὲν ἀπλῶ λόγῳ, κακῶς
 Ἐξολέσφει ὁ Ζεὺς.
 Ὅσγε ἐμὲ τὸν τλήμονα
 Λιύαμα χορηγῶν, ἀπέλυσ' ἄδφπρον.
 Ὅν γ' ἔτ' ἐπίδοιμι τευγίδος
 Δεόμνον, ἢ δ' ὠπτημῶν
 Σίζουσα πάρα λ' ἐπὶ τραπέζῃ καμῶν,
 Ὅκελλοι, κατὰ μέλ-
 λον λ' λαβεῖν αὐτῶ, κύων
 Ἀρπάσασα φεύγει.

ΑΝΤΙ-

Di. Puer cistæ panaria cœnam alliga:

Ego pallio accepto, iam hinc egredior domo.

La. Tolle clypeum tibi & accipe puer, atque abi.

Ningit. papæ, hyberna hæc nobis negocia.

Di. Cœnam tolle; hæc conuiuialia negocia.

C H O R U S.

Petite hinc lato pede militiam,

Disparem ituri mox ambo viam.

Alter seruo redimitus bibat:

Alter hyberna statione

Frigeat: alter meretricem pulcram

Complexu babeat,

Et conterat hîc membrum illud.

S T R O P H E.

Antimachum illum Psacadis

Versificatorem, hominem vsque ineptum,

Vt breuiter dicam, malè

Iuppiter ille perdat;

Qui cum epulum grande daret,

Me miserum fuit abire impransum.

Hunc ego aliquando videro

Panis inopem: qui coctus &

Iam nunc maritimus, vbi mensæ inditus,

Quasi appulerit: & is

Admouerit manum: canis

Prendat, & fugam capeffat.

ARISTOPHANIS

Δι. Τὸ δ' εἶπ' ὦ παῖ δῖον ἐκ τῆς κίτιδος,
 Ἐγὼ δὲ θοιμάπον λαβὼν ἐξέρχμαι.
 Λά. Γλυκασίδ' ἄρου, κ' βαδίζ' ὦ παῖ λαβὼν,
 Νίξ, καβαλάξ, χθμέλια τὰ δράγματα.
 Δι. Αἴρου τὸ δ' εἶπ' ὦν, συμποτῆχ' τὰ δράγματα.

ΠΡΟΩΔΟΣ ΚΩΛΩΝ Ξ

Χο. Ἴτε δὴ χαίροντες ὅπ' ἐραπαί,
 Ὡς αἰετομοῖαν ἔρχεσθον ὁδόν.
 Τῷ μὲν πίνην τεφανώσαι μὲναι,
 Σοὶ δὲ ῥιγῶντι περφυλάττειν,
 Τῷ δὲ, κατ' εὐδ' ἢ μετὰ παιδίσκης
 Ὠραγοτάτης,
 Ἀναβριβομένη τε τὸ δ' εἶνα.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ΙΒ.

Ἀντίμαχον τὸν φαχάδος,
 Τὸν ξυγγραφῇ, τ' μελέων, τὸν ποιητῶν,
 Ὡς μὲν ἀπλῶ λόγῳ, κακῶς
 Ἐξολέσφει ὁ Ζεὺς.
 Ὅσγε ἐμὲ τὸν τλήμονα
 Λιύαμα χορηγῶν, ἀπέλυσ' ἄδ' ἔπνον.
 Ὅν γ' ἔτ' ὅπ' ἰδοιμι τευθίδος
 Δεόμηνον, ἢ δ' ὠπλημῶν
 Σίζουσα πάρα λ' ὅπ' ἐτραπέζῃ κημῶν,
 Ὅκελλοι, κατὰ μέλ-
 λον λ' λαβῶν αὐτῷ, κύων
 Ἀρπάσαισα φεύγοι.

ΑΝΤΙ-

DI. Puer cistæ panaria cœnam alliga:

Ego pallio accepto, iam hinc egredior domo.

LA. Tolle clypeum tibi & accipe puer, atque abi.

Ningit. papæ, hyberna hæc nobis negocia.

DI. Cœnam tolle; hæc conuiuialia negocia.

C H O R U S.

Petite hinc leto pede militiam,

Disparem ituri mox ambo viam.

Alter ferto redimitus bibat:

Alter hyberna statione

Frigeat: alter meretricem pulcram

Complexu babeat,

Et conterat hîc membrum illud.

S T R O P H E.

Antimachum illum Psacadis

Verificatorem, hominem vsque ineptum,

Vt breuiter dicam, malè

Iuppiter ille perdat;

Qui cum epulum grande daret,

Me miserum fuit abire impransum.

Hunc ego aliquando videro

Panis inopem: qui coctus &

Iam nunc maritimus, vbi mensæ inditus,

Quasi appulerit: & is

Admouerit manum: canis

Prendat, & fugam capeffat.

ARISTOPHANIS
ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ *13*

Τῷτο μὲν αὐτῷ κακὸν εἶν
Καθ' ἕτερον νυκτερινὸν γένοιτο.
Ἡπιαλῶν γὰρ οἴκαδ' ἐξ
Ἰωπασίας βαδίζων.
Εἶτα χαίρειέ τις αὐ-
τὸ μεθύων τ' κεφαλῆς Ὀρέτης,
Μαινόμενος. ὃ δὲ λίτον βαλεῖν
Βουλόμενος ἐν σκότῳ λάβοι
Τῇ χειρὶ πελεθρὸν, ἀρτίως κεχρημένον,
Ἐπαίξει δ' ἔχον
Τὸν μάρμαρον. καὶ πῦρ ἄμαρ-
τῶν, βάλοι Κρατῖνον.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ
Σκηνὴ πρώτη.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΟΥ ΛΑΜΑΧΟΥ.

Ω Δμῶες οἱ κατ' οἶκον ἐπὶ Λαμάχου,
Υδῶρ ὕδωρ ἐν χυτρίῳ θερμαίνετε,
Ὅθονια, κηρωτ' ὑπὸ ὄρεσιν ἀσκεύαζετε,
Ἔργ' οἰσὺπησά, λαμπάδιον πρὸς τὸ σφυρὸν,
Ἀνὴρ τέτρωται χάρακι, ἀπὸ πιδῶν τὰ φρον.
Καὶ τὸ σφυρὸν παλίνρονον ἐξεκόκκισεν,
Καὶ τ' κεφαλῆς κατέαγε πρὸς λίτον πεσόν,
Καὶ Γοργὸν ἐξήγηρεν ἐκ τῆς ἀσπίδος.
Πίλον δὲ τὸ μέγα κομπολοκύθου πεσόν
Πρὸς ταῖς πέτρασι, δ' ἦν ἐξήνδα μέλθ.

Ω καὶ-

ANTISTROPHE.

*Hoc malum ei lux pariat,
 Alterum ei nox execranda:
 Febricitans ubi domum
 Ex equitatione
 Se referet: mox aliquis
 Ei cerebrum comminuat Orestes,
 Mentis inops: lapidem ibi volens
 Corripere nocte ceca, olens
 Stercus rapiat, eò recens cacatum: & ir-
 Ruat, lapidem ratus
 Tenere: aberrans postea
 Tangat hunc Cratinum.*

ACTVS V. SCENA I.

NUNCIVS LAMACHI.

O Seruuli, qui Lamachi estis in domo,
 Aquam hic, aquam famuli in olla calefacite,
 Linteola, ceratum parate, succidas
 Proferte lanas, & linamenta tenera,
 Ad malleolum pedis. nam ut fossam transijt,
 Sude vulneratus est, pedisq, malleus,
 Quasi granum corticis, luxatus est viro.
 Caput item, lapidi impingens, fregit pessimè,
 Et Gorgona excitauit è clypeo suo.
 Tum penna gloriosa auicula grandior,
 Scopulo incidens, horrendum carmen edidit:

Opra-

ARISTOPHANIS.

Ὡκλήν' ὄμμα νύ πανύστατόν σ' ἰδὼν,
 Λείπω φάος γε τοῦμόν, οὐκέτ' εἴμ' ἐγώ.
 Τοσαῦτα λέξας, εἰς ὑδρορρόαν πεσὼν,
 Ἀνίσταται τεχέζωναντ' αἰδραπέταυς,
 Ληστὰς ἐλαύνων, καὶ χαλκασπέρων δοεῖ.
 Ὅδ' δὲ καὶ τὸς, ἀλλ' ἀνοίγει πύλινον.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

ΛΑΜΑΧΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΧΟΡΟΣ.

Αἰπαλαῖα:

Στυγερὰ τὰδε γε κρυερὰ πάθηα.

Τάλας ἐγὼ διόλλυμαι

Δορὸς ὑπὸ πολεμίου τυπείς.

Ἐκεῖνο δ' οὐκ ἀγαστὸν αἶν

Οἰμωκτὸν αἶν γένοιτό μοι.

Δικαιοπόλις γὰρ εἴμ' ἴδοι, τεβωμδύον

Κατεσχάνοιγε ταῖς ἐμαῖσιν αἶν τύχαις.

Δι. Αἰπαλαῖα:

Τῶν πιτρίων ὡς σκληρὰ καὶ κυδώνια,

Φιλήστατόν με μαλθακῶς ὤχρυσίω,

Τὸ φρεσπετατὸν καὶ πιμανδαλωτὸν αἶν.

Τὸν γὰρ χαῖ νύ φρεσπετὸν ἐκπέπωκά γε.

Λά. Ὡς συμφορὰ τάλαινα τῇ εὐχῇ χακῶν.

Ἰὼ ἰὼ τραυμάτων ἐπωδυέων.

Δι. Ἰὼ ἰὼ. ὦ χαῖρε Λαμαχίωπιον.

Λά. Στυγερὸς ἐγώ. Δι. μογερὸς ἐγώ.

Λά. Τί με σὺ κινεῖς; Δι. τί με σὺ δάκνεις;

Λά. Τά.

*Opræclare oculo hodie extremum te conspicio,
 Meamq; lucem desero: nulla, nulla sum.
 Vbi hoc locuta es? in canalem illabitur:
 Mox consurgit, & in fugitivos quosdam incidit.
 Hos hasta impellit, & ad celerem gradum incitat.
 Sed eccum ades? ipse; aperi: pande ostium.*

ACTVS V. SCENA II.

LAMACHVS, DICAEPOLIS, CHORVS,

A *Ttapattatà;
 Grauiam, misera, rigida patior:
 Perij, interij, occidi miser,
 Percussus hostis lancea.
 Hæc hasta lamentabilis,
 Et erit mihi plorabilis.
 Nam si Dicaeopolis me læsum viderit,
 Meo insultabit letus infortunio,
 DI. Attalattatà;
 Vt dura sunt papillæ, ut sunt Cydonia?
 O aurea puellæ date mihi suauium,
 Et morsiunculas; & labra labris iungite,
 Nam primus omnium ego choa nunc ebibi.
 LA. O miseras ærumnarum istarum miseras,
 Eheï, ehêï, vulnera excruciantia.
 DI. Ehodùm, saluus sies Lamachippium.
 LA. Ah me miserum. DI. ah me perditum.
 LA. Ludisne me? DI. mordésne me?*

LA.

ARISTOPHANIS

Λά. Τάλας ἐγὼ τ' ἐν μάχῃ

Νυῦ Συμβολῆς β-ρείας.

Δι. Τοῖς χουσί γὰρ τις Συμβολαί ἐπράττετο.

Λά. Ἰὼ ἰὼ: παμὰν παμὰν.

Δι. Ἀλλ' ἔχ' νυῖ τήμερον παμώνια.

Λά. Λάβραδέ μου, λάβραδε τῷ σκέλῃς, παπαῖ,

Προσλάβραδέ μ' ὦ φίλα.

Δι. Εμῷ δέ γε σφῶ τῷ πέους ἄμφω μέσου,

Προσλάβραδέ μ' ὦ φίλα.

Λά. Ἰλιγῖω χέρεα λίτῳ πεπληγμένῳ,

Καὶ σκολοδιγιῷ.

Δι. Καὶ γὰρ κατ' αὐτῷ βέλομαι καὶ τύομαι,

Καὶ σκολοδιγιῷ.

Λά. Θύρα ζέ μ' ἐξεπέσχετ' ἐς τὸν Πιπτάλου,

Παμωνίασι χερσίν.

Δι. Ὡς τὸς χριτὰς μ' ἐκφέρειτε, ποῦ τινὸς βασιλεῖς;

Ἀπύδοτέ μοι τὸν ἄσκον.

Λά. Λόβχη τις ἐμπέπηγέ μοι δι' ὀφείων ὀδύρτα.

Δι. Ὁρατε τὸ ἰονὶ κενόν; Τήνελλα χαλλίνικθ.

Χο. Τί νελλα δῆτ', εἴ πορ χαλεῖς πρέσβυ χαλλίνικος.

Δι. Καὶ πρὸς γ' ἄκρατον ἐγγέας ἄμυτιν ἐξέλαφα.

Χο. Τί νελλα νυῖ ὦ ἀγεννάδα χάρεϊ λαβὼν τ' ἄσκον.

Δι. Ἐπεοδε νυῖ ἄδοντες ὦ Τήνελλα χαλλίνικθ.

Χο. Ἀλλ' ἐφόμεθα σὺν χάειν,

Τήνελλα χαλλίνικιν ἄ-

δοντές σε καὶ τὸν ἄσκον.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΑΧΑΡΝΕΩΝ

ΤΕΛΟΣ.

LA. Miser ego propter praelij
Conflictum inauspicatum.

DI. Quippe Choibus faciebat quidam symbolas.

LA. Eheu, Ehei, Paan, Paan.

DI. At hodie nunc baud celebrantur Paonia.

LA. Prehendite, prendite crus meum: papa
O amica prendite.

DI. At vos mihi mediam puella mentulam,
O amica prendite.

LA. Caput percussus agor vertigine: tenebra
Ante oculos natant.

DI. Et ego dormiturio, & mæreo: quia tenebra
Ante oculos natant.

LA. Efferte me foras, in ades Pittali,
Paoniis sequelis.

DI. Adiudices me efferte, ubinam est Rex Choum?
Date Ctesiphontis utrem.

LA. Per ossa quaedam lancea hostilis mihi inuolauit.

DI. Viderin' poculū hoc vacuū? Tenella egregia victrix.

CH. Tenella sanè si vocas, senex, egregia victrix.

DI. Et insuper meracū infudi, & hianti ore ingurgitavi.

CH. Tenella, nunc agè generose, utrem cape & recede.

DI. Sequimini me cantantes, ô Tenella egregia victrix.

CH. Tui sequemur gratia,

Tenella victrix inclytam

Cantabimus te, & utrem.

ARISTOPHANIS ACHARNEN.

S I V M F I N I S.

FRANCOFORTI AD MOE-
NVM, APVD IOHANNEM
Spics.

ANNO M. D. LXXXVI.

LABORATORIO RESTAURO

A. Lombardi

VIA VALSOLDA N. 189

TEL. 8925038

1970

